

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА в Збройних Силах України

Науково – практичний довідник

За загальною редакцією

Шамрая Богдана Миколайовича

кандидата юридичних наук, заслуженого юриста України,
начальника Центрального юридичного управління
Генерального штабу Збройних Сил України

Київ
2024

УДК 356.86:06.002:355 (035)

Д 68

Рекомендовано Вченою радою Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 1 від 19.09.2024)

Рецензенти:

Коропатнік Ігор Вікторович – доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри правового забезпечення Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, Президент ГО «Європейський інститут післядипломної освіти»;

Микитюк Микола Андрійович — доктор юридичних наук, професор, професор спеціальної кафедри №1 Інституту Управління державної охорони України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Правовий режим майна в Збройних Силах України: науково – практичний довідник. Автори-укладачі С.П. Пасіка, С.В. Петков, Д.О.Хом'яков, О.О. Опанасенко, О.С. Скиба, О.П. Горбачук, А.Г. Волков, Р.С. Пасіка, І.В. Димарецький, Б.М. Шамрай, В.М. Хоміцький, О.В. Батрименко // За заг. ред. Б.М. Шамрая. Київ – 2024. – 588 с.

Довідник містить коротку характеристику та довідкову інформацію про найважливіші чинні закони та нормативно – правові акти, що регулюють правовий режим та порядок поводження з майном в Збройних Силах України.

Довідник призначений для військовослужбовців і працівників, які беруть участь в організації навчального процесу, а також курсантів, студентів, слухачів, ад'юнтів, які вивчають дисципліни «Основи військового права», «Правова робота в Збройних Силах України», «Військова адміністрація».

Нормативні акти впорядковані за юридичною силою (ієрархією) і датою їх прийняття та можуть бути корисними студентам, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу та практикуючим юристам, які спеціалізуються в галузі права воєнної сфери та розвивають його позицію становлення як галузі права.

Передмова	7
Перелік основних понять	14
Список основних скорочень	22
РОЗДІЛ I. Регулювання правового режиму майна в Збройних Силах України законами України	23
1.1 Закон України «Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності» №147/98-ВР від 03.03.1998 року. (витяг)	23
1.2 Закон України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» №1075-XIV від 21.09.1999 року. (витяг)	29
1.3 Закон України «Про господарську діяльність у Збройних Силах України» №1076-XIV від 21.09.1999 року. (витяг)	33
1.4 Закон України «Про використання земель оборони» №1345-IV від 27.11.2003 року. (витяг)	35
1.5 Закон України «Про оренду державного та комунального майна» №157-IX від 03.10.2019 року. (витяг)	37
1.6 Закон України «Про оборонні закупівлі» №808- IX від 171.07.2020 року. (витяг)	45
РОЗДІЛ II. Регулювання правового режиму майна в Збройних Силах України нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України	72
2.1 Положення про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах. Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 03.05.2000 № 748. (витяг)	72
2.2 Порядок реєстрації військових частин як суб’єктів господарської діяльності у Збройних Силах. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 03.05.2000 № 749. (витяг)	76
2.3 Порядок надання дозволу військовим частинам Збройних Сил на передачу закріпленого за ними рухомого та нерухомого майна в оренду. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2000 № 778. (витяг)	80
2.4 Перелік видів господарської діяльності, здійснення якої дозволяється військовим частинам Збройних Сил. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2000 № 1171. (витяг)	82
2.5 Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах. Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2000 № 1225. (витяг)	89
2.6 Порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1919. (витяг)	97
2.7 Порядок вилучення і передачі військового майна Збройних Сил. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1282. (витяг)	101
2.8 Методика оцінки майна. Затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891. (витяг)	107
2.9 Про делегування Міноборони повноважень на затвердження норм і порядку забезпечення Збройних Сил майном продовольчої служби. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.03.2004 № 154-р. (витяг)	120
2.10 Положення про представництва замовників у сфері оборони на підприємствах, в установах і організаціях. Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2009 № 1107.	121
2.11 Порядок організації будівництва житла для військовослужбовців та членів їх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 06.07.2011 № 715. (витяг)	125
2.12 Порядок відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об’єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Державної спеціальної служби транспорту. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від	127

22.05.2013 № 436. (витяг)

- 2.13 Порядок складання єдиного наскрізного плану створення зразка (системи, комплексу) озброєння, військової і спеціальної техніки. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 449. (витяг) 137
- 2.14 Порядок постачання товарів оборонного призначення під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.02.2015 № 345. (витяг) 139
- 2.15 Порядок відновлення, ремонту, модернізації, збільшення установленого ресурсу та продовження строку служби (зберігання) озброєння, військової і спеціальної техніки, за якими не здійснюється авторський нагляд. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 135. (витяг) 140
- 2.16 Порядок передачі в оренду державного та комунального майна. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483. (витяг) 150
- 2.17 Порядок проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 № 159. (витяг) 166
- 2.18 Порядок проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 № 160. (витяг) 171
- 2.19 Порядок розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 234. (витяг) 173
- 2.20 Порядок планування, формування, особливості розміщення, коригування оборонних закупівель, здійснення контролю та звітування про їх виконання, а також оприлюднення інформації про оборонні закупівлі. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 363. (витяг) 180
- 2.21 Порядок формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2021 № 309. (витяг) 182
- 2.22 Порядок ведення типового реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 461. (витяг) 182
- 2.23 Перелік міжнародних спеціалізованих організацій, їх представництв, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 527. (витяг) 187
- 2.24 Про уповноважений орган з державного гарантування якості. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 № 622. (витяг) 188
- 2.25 Порядок проведення маркетингових досліджень ринку товарів, робіт і послуг оборонного призначення. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 № 625. (витяг) 188
- 2.26 Порядок здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також за цільовим використанням коштів. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 № 781. (витяг) 190
- 2.27 Деякі питання закупівлі за державним оборонним замовленням. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2021 № 1342-р. (витяг) 175
- 2.28 Тимчасовий порядок розміщення, коригування державного оборонного замовлення, 196

	а також здійснення контролю за його виконанням (витяг). Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.12.2021 № 1743-р. (витяг)	
2.29	Про реалізацію експериментального проєкту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2023 № 256. (витяг)	201
2.30	Порядок використання державним підприємством Міністерства оборони України “Агенція оборонних закупівель” коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.2023 № 494. (витяг)	213
2.31	Порядок реалізації експериментального проєкту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2023 № 763. (витяг)	215
	РОЗДІЛ III. Регулювання правового режиму майна в Збройних Силах України нормативно-правовими актами Міністерства Оборони України	234
3.1	Положення про порядок створення та діяльності комісій з оцінки вартості військового майна, що підлягає передачі в оренду. Затверджене Наказом Міністерства Оборони України /ФДМ від 17.09.2001 № 333/1697 (витяг)	234
3.2	Положення про продовольче забезпечення Збройних Сил України у мирний час. Затверджене Наказом Міністерства Оборони України від 09.12.2002 № 402. (витяг)	235
3.3	Інструкція про порядок допуску представників промисловості до військових частин, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії. Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 26.07.2013 № 525 (витяг)	281
3.4	Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна. Затверджене Наказом Міністерства Оборони України від 06.04.2015 № 156 (витяг)	283
3.5	Інструкція з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил України та годування штатних тварин військових частин Збройних Сил України шляхом залучення суб’єктів господарювання. Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 09.02.2016 № 62 (витяг)	288
3.6	Типовий договір позики нерухомого майна, необхідного для організації харчування особового складу Збройних Сил України. Затверджений Наказом Міністерства Оборони України від 29.02.2016 № 114 (витяг)	322
3.7	Положення про облік та використання коштів спеціального фонду державного бюджету в Міністерстві оборони України. Затверджене Наказом Міністерства Оборони України від 03.08.2016 № 400 (витяг)	333
3.8	Інструкція з обліку військового майна у Збройних Силах України Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 17.08.2017 № 440 (витяг)	341
3.9	Порядок передачі військового майна до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності для розроблення, виробництва, модернізації, освоєння ремонту, проведення ремонту, дослідження технічного стану, спеціальних перевірок і зберігання та його повернення. Затверджений Наказом Міністерства Оборони України від 28.08.2017 № 455. (витяг)	402
3.10	Порядок зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України бойових кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення. Затверджений Наказом Міністерства Оборони України від 29.09.2017 № 503. (витяг)	405
3.11	Інструкція з реєстрації штатно-табельних предметів. Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 08.01.2019 № 8	428
3.12	Інструкція з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України. Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 18.07.2019 № 388 (витяг)	432
3.13	Порядок списання військового майна у Збройних Силах України та Державній	443

	спеціальній службі транспорту. Затверджений Наказом Міністерства Оборони України від 29.03.2021 № 81	
3.14	Порядок ведення реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку. Затверджений Наказом Міністерства Оборони України від 28.07.2021 № 219	533
3.15	Інструкція з організації охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, підрозділами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України. Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 04.08.2021 № 224	534
3.16	Порядок відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації та продовження строку дії призначених показників засобів життєзабезпечення і рятування екіпажів повітряних суден державної авіації України, за якими не здійснюється авторський нагляд. Затверджений Наказом Міністерства Оборони України від 29.09.2021 № 296	537
3.17	Методика визначення військових втрат, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації. Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 14.09.2022 № 277	548
3.18	Методика розрахунку вартості життєвого циклу зразків озброєння, військової та спеціальної техніки. Затверджена Наказом Міністерства Оборони України від 12.02.2024 № 106	579
	Список використаних джерел	582

ПЕРЕДМОВА

Вступне слово Головнокомандувача Збройних Сил України

В умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України одним із пріоритетних напрямків забезпечення національної безпеки нашої держави продовжує залишатись посилення спроможностей Збройних Сил України, інших органів сектору безпеки і оборони.

Збройні Сили України відіграють ключову роль у забезпеченні обороноздатності держави, що зумовлює необхідність здійснення та реалізації низки системних та організаційно поєднаних заходів із утримання військових частин та підрозділів у відповідних ступенях бойової готовності, укомплектування їх особовим складом, озброєнням, військовою технікою та утриманні її у стані готовому до застосування.

Висока інтенсивність бойових дій, широке застосування безпілотних систем та роботизованих платформ суттєво змінює характер сучасних конфліктів, підвищуючи вимоги до швидкості реагування, точності ударів та оперативної мобільності військових підрозділів. У зв'язку із чим у Збройних Сил України існує постійна потреба у вдосконаленні оборонних технологій, розвитку та модернізації озброєння та військової техніки, в першу чергу сучасних засобів розвідки, радіоелектронної боротьби, зв'язку, протиповітряної оборони, а також засобів вогневого ураження, з акцентом на підвищення їх точності та дальності.

Також, низка ініціатив міжнародного характеру з безпекової допомоги для України актуалізували питання підзвітності та контролю за використанням наданих ресурсів. Важливо, щоб міжнародна допомога використовувалася ефективно та прозоро, з дотриманням всіх необхідних процедур і стандартів, що сприятиме уникненню корупційних ризиків та зміцненню довіри до України і, як наслідок, дозволить максимально реалізувати потенціал співпраці з міжнародною спільнотою.

Варто наголосити, що в умовах сьогодення військове майно є надзвичайно важливим ресурсом для Збройних Сил України, який має вирішальне значення для забезпечення обороноздатності нашої держави. Кожен аспект управління військовим майном повинен бути орієнтований на максимальну ефективність, прозорість та відповідність законодавчим нормам. Зазначене сприятиме формуванню міцного підґрунтя для захисту суверенітету та територіальної цілісності нашої держави, одночасно забезпечуючи дотримання взятих Україною міжнародних зобов'язань, у тому числі, під час планування та ведення бойових дій.

Саме тому, нормативне врегулювання правового режиму військового майна у Збройних Силах України має низку своїх особливостей та здійснюється на підставі системи нормативно-правових актів, що включає у себе закони України, постанови Кабінету Міністрів України та накази Міністерства оборони України, які формують правову основу обліку, інвентаризації, зберігання, списання, використання та передачі військового майна.

Реалізація запровадженого на рівні держави комплексного підходу з нормативного врегулювання управління і контролю за цими процесами, не лише забезпечить цільове використання військового майна в умовах правового режиму воєнного стану та гармонічну інтеграцію міжнародних стандартів у цю нормативну базу, але і сприятиме ефективному виконанню Збройними Силами України покладених на них завдань та функцій.

Слава Україні!

Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал

Олександр СИРСЬКИЙ

ВІЙСЬКОВЕ МАЙНО У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Основні національні інтереси України – інтеграція в європейський політичний, економічний, безпековий, правовий простір, набуття членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного альянсу. До прискореного проходження перемовин України щодо вступу до НАТО (accession talks) підготовка Збройних Сил України має здійснюватися за чіткими пріоритетами і завданнями євроатлантичної інтеграції, що необхідні для забезпечення їх ефективної планомірної реалізації, а також має містити конкретні індикатори в оцінюванні успішності їх виконання.

У складні часи військової агресії російської федерації проти України наша держава підтверджує свою відданість спільним європейським і євроатлантичним цінностям, у тому числі політичним і правовим, принципам верховенства права, належного врядування та сталого розвитку. Зобов'язання в рамках виконання Рекомендацій Європейської комісії реалізуються Україною і в частині боротьби з корупцією на всіх рівнях, зокрема щодо надання повноважень незалежним антикорупційним, регуляторним та фіскальним державним установам (інституціям), забезпечення ефективного і незалежного корпоративного управління відповідно до стандартів Організації економічного співробітництва та розвитку, а також сприяння фінансовій прозорості Збройних Сил України. Відповідні заходи із впровадження зазначених реформ здійснюються у межах підготовки до переговорного процесу із вступу України до Європейського Союзу та з урахуванням Указу Президента України від 8 листопада 2023 року № 744.

В реаліях повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України підвищення обороноздатності її Збройних Сил є актуальним завданням країни. Основна увага має бути сфокусована на посиленні спроможностей сектору безпеки і оборони України та розвитку відповідних систем управління, планування і контролю. Пріоритетним напрямом підвищення обороноздатності України є покращення та осучаснення правового режиму регулювання

військового майна: володіння, користування ним, зберігання, реалізації контролю та відповідальності.

Майно Збройних Сил України становить матеріальну основу суверенітету держави, а його правовий режим має свої особливості порівняно з майном, закріпленим за значною кількістю державних установ. Особливий (спеціальний) статус військового майна передбачає й відповідний порядок його обліку, зберігання, списання, використання та передачі, що закріплений за Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями рухомого і нерухомого майна; відповідальності суб'єктів, які заподіяли шкоду або збитки, тощо.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» військове майно – це державна власність, закріплена за військовими частинами, установами, органами та організаціями Збройних Сил України (далі - військові частини). До військового майна належать: будівлі, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, військової та іншої техніки, боєприпаси, паливно-мастильні матеріали, продовольче, технічне, аеродромне, капітальне, речове, культурно-освітнє, медичне, ветеринарне, господарське, хімічне, інженерне обладнання, засоби зв'язку тощо. Військове майно – це різноманітні матеріальні та нематеріальні цінності, які перебувають у державній власності та використовуються для потреб оборони і безпеки країни: земля, будівлі, споруди, транспортні засоби, зброя, військова техніка, а також різні документи, плани і програми. Основна різниця між військовою власністю та цивільною полягає в тому, що військове майно необхідне для забезпечення національної безпеки та оборони країни.

Згідно з вимогами ч. 3 ст. 3 Закону України «Про Збройні Сили України» - організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій. Тож військовим майном можна визначити будь-які об'єкти рухомого та нерухомого майна, яке обліковується на балансі Міністерства оборони України. Міністерство оборони України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується

Кабінетом Міністрів України, а також є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони військового будівництва у мирний час та особливий період.

Управління військовим майном, включаючи закріплення його за військовими частинами, прийняття рішення щодо перерозподілу цього майна між військовими частинами здійснює Міністерство оборони України. Зазначене Міністерство: - надає згоду або відмовляє в наданні згоди на відчуження майнових об'єктів, що належать до основних фондів підприємств, установ і організацій, які належать до сфери управління Міноборони України, а також на передачу в заставу цілісних майнових комплексів підприємств, будівель та споруд, що належать до сфери управління Міноборони України, його структурних підрозділів; – утворює, ліквідовує, реорганізовує підприємства, установи та організації, затверджує їх положення (статuti), в установленому порядку призначає на посади та звільняє з посад їхніх керівників, формує кадровий резерв на посади керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міноборони України; – здійснює у межах повноважень інші функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Міноборони України; – реєструє військові частини як суб'єкти господарської діяльності; – веде облік об'єктів державної власності, які належать до сфери управління Міноборони України; – утримує в належному стані та організовує експлуатацію об'єктів військового призначення; – затверджує порядок списання військового майна; – здійснює в установленому порядку відчуження військового майна, передачу його до сфери управління центральних чи місцевих органів виконавчої влади, інших органів, уповноважених управляти державним майном, самоврядним установам та організаціям, які провадять діяльність в інтересах національної безпеки і оборони, та в комунальну власність, готує пропозиції щодо зміни цільового призначення земельних ділянок Збройних Сил.

Особливості правового режиму військового майна виявляються в тому, що облік, інвентаризація, зберігання, списання, використання та передача

військового майна здійснюються у спеціальному порядку, визначеним Кабінетом Міністрів України. Водночас загальні положення щодо зазначених дій регулюються положеннями статей 4--6 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України». Відповідно до цього військові частини ведуть облік закріпленого за ними майна у кількісних, якісних, обліково-номерних і вартісних показниках та враховують у відповідних службах - продовольчій, речовій, квартирно-експлуатаційній, паливно-мастильних матеріалах тощо. У такому порядку здійснюється облік майна, закріпленого за підпорядкованими військовими частинами, у службах забезпечення органів військового управління, органах квартирно-експлуатаційної служби Збройних Сил України, на які покладено завдання щодо забезпечення військових частин майном відповідно до затверджених норм та організації його ефективного використання.

Правове регулювання військового майна в Україні здійснюється на основі законодавчих та адміністративних актів, які формують правову основу використання та охорони військового майна. Нормативно-правова база військового майна включає в себе низку нормативних актів, зокрема: наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Порядку передання військового майна підприємствам, установам та організаціям незалежно від форм власності для розроблення, виробництва, модернізації, капітального та поточного ремонту, оцінки технічного стану, спеціальних перевірок, зберігання та повернення», наказ Міністерства оборони України «Про затвердження змін до Інструкції про особливості ведення обліку, передання і повернення надлишків рухомого військового майна (за винятком стрілецької зброї і боєприпасів) у системі Міністерства оборони України» тощо.

Чинним законодавством України врегульовані відносини правового режиму майна у Збройних Силах України, зокрема щодо: структури такого майна; порядку формування майнової бази військових частин, військових установ, військових навчальних закладів Збройних Сил та інших військових формувань; правового титулу, на якому майно належить зазначеним суб'єктам; порядку обліку військового майна; порядку використання майна у процесі

господарської діяльності у Збройних Силах України; порядку відчуження військового майна тощо.

Під час дії воєнного стану перед Україною постає необхідність розроблення нових механізмів для оновлення й подальшого удосконалення законодавства щодо правового режиму майна у Збройних Силах України з метою його ефективного використання, збереження, контролю, недопущення корупційних дій тощо. Вивчаючи й аналізуючи нормативно-правові акти, необхідно звернути увагу на особливий режим володіння, користування, зберігання, реалізації, контролю та відповідальності щодо військового майна у Збройних Силах України. Дослідження й ретельний аналіз нормативної бази регулювання правового режиму майна у Збройних Силах України є актуальним питанням сьогодення, оскільки є однією із багатьох цеглинок, з яких складається потужна основа, міцний фундамент обороноздатності України.

Перелік основних понять.

В

вартість життєвого циклу - вартість усіх витрат, пов'язаних з життєвим циклом товару, робіт і послуг оборонного призначення;

виконавець державного контракту (договору) з оборонних закупівель - суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми та форми власності або іноземний суб'єкт господарювання (інша іноземна юридична особа) чи об'єднання юридичних осіб, з якими укладено державний контракт (договір) за результатами проведення закупівель, визначених цим Законом;

виконавець земельних торгів - визначений на конкурентних засадах суб'єкт господарювання, якому надані Кабінетом Міністрів України повноваження щодо відчуження військового майна і який має ліцензію на проведення земельних торгів та уклав з організатором земельних торгів у встановленому порядку договір про їх організацію і проведення;

вилучення військового майна з оперативного управління військових частин - прийняття Міноборони рішення про вилучення майна з оперативного управління військових частин з метою безоплатної передачі його до сфери управління органів, уповноважених управляти державним майном, самоврядним установам і організаціям та у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або у їх спільну власність.

виріб парашутної техніки - одиниця промислової продукції, що належить до парашутної, або будь-який складник цієї одиниці;

відбір учасників спрощених торгів із застосуванням електронної системи закупівель - процес визначення учасників спрощених торгів шляхом проведення електронного аукціону;

відчуження військового майна - вилучення військового майна із Збройних Сил у результаті його реалізації через уповноважені підприємства (організації);

відчуження земельних ділянок - продаж виконавцями земельних торгів земельних ділянок, у тому числі разом із розташованими на них об'єктами нерухомого військового майна, що підлягають реалізації;

військова частина - військова частина, заклад, установа, організація, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету і входять до складу Збройних Сил;

військове містечко - майновий комплекс будівель, споруд, іншого нерухомого військового майна разом із житловим фондом, об'єктами соціальної та інженерної інфраструктури, які використовуються для його обслуговування, розміщений на відокремленій земельній ділянці, яка належить до категорії земель оборони;

військове майно - це державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України (далі - військові частини). До військового майна належать будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкільне, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо.

військове майно непорушних запасів - військове майно, яке призначене для використання в особливий період і перебуває у мирний час на довгостроковому зберіганні у військових частинах;

встановлений строк служби корабля - календарна тривалість експлуатації корабля,

встановлена проектною документацією;

Г

гарантоване забезпечення потреб безпеки і оборони - забезпечення державних замовників у сфері оборони товарами, роботами і послугами, необхідними для виконання завдань з відсічі збройній агресії та відвернення загроз національній безпеці, незалежності України, її територіальній цілісності і недоторканності, щодо боротьби з тероризмом, усунення обставин, що зумовили необхідність введення надзвичайного стану;

головний корабель - перший корабель проекту, що побудований за новою розробленою конструкторською документацією;

головний орган у сфері здійснення оборонних закупівель - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та в особливий період;

головний орган у сфері планування оборонних закупівель - визначений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику;

господарська діяльність у Збройних Силах України - це специфічна діяльність військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України, пов'язана із забезпеченням їх повсякденної життєдіяльності і яка передбачає ведення підсобного господарства, виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг, передачу в оренду рухомого та нерухомого військового майна (за винятком озброєння, боєприпасів, бойової та спеціальної техніки) в межах і порядку, визначених Законом.

Д

державне гарантування якості - встановлення уповноваженим органом з державного гарантування якості відповідності процесів забезпечення якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення вимогам державних контрактів (договорів);

державний контракт (договір) - угода, укладена у письмовій формі державним замовником від імені держави з виконавцем відповідно до затверджених планів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

державні замовники у сфері оборони - визначені Кабінетом Міністрів України центральні органи виконавчої влади, інші державні органи, військові формування, утворені відповідно до законів України;

добір земельних ділянок - роботи з проведення технічної інвентаризації та здійснення відповідно до законодавства державної реєстрації прав власності на об'єкти нерухомого військового майна, що розташовані на земельній ділянці; визначення земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, з урахуванням затверджених містобудівної документації та документації із землеустрою, маркетингових досліджень, інвестиційної привабливості, що можуть бути запропоновані для підготовки лоту; або визначення земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Державної спеціальної служби транспорту, з урахуванням затверджених містобудівної документації та документації із землеустрою, маркетингових досліджень, інвестиційної привабливості, що можуть бути запропоновані для підготовки лоту;

Е

електронний реєстр учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) - система накопичення, обробки, обліку, захисту та надання даних інформації про учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів);

Є

єдиний виконавець державного контракту (договору) - суб'єкт господарювання, який внесений до Реєстру та має виняткові можливості для виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг оборонного призначення;

Ж

життєвий цикл - сукупність взаємозв'язаних стадій товару, робіт і послуг оборонного призначення від задуму щодо їх створення до вилучення з обігу;

З

забезпечення цінової пропозиції - надання забезпечення виконання зобов'язань учасником відбору перед державним замовником, що виникли у зв'язку з поданням цінової пропозиції, у вигляді такого забезпечення, як гарантія;

закріплення військового майна - видання Міноборони актів щодо визначення належності військового майна до певних військових частин, які є підставою для його використання за цільовим та функціональним призначенням;

зведений трирічний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями - затверджений Кабінетом Міністрів України перелік (номенклатура) та обсяги товарів, робіт і послуг оборонного призначення для кожного державного замовника, що постачаються (закуповуються) за закритими закупівлями, а також обсяг коштів, передбачений на зазначені цілі на плановий і наступні за плановим два бюджетні періоди;

землі оборони - землями оборони визнаються землі, надані для розміщення і постійної діяльності військових частин, установ, військово-навчальних закладів, підприємств та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України.

І

інвентаризаційна комісія - робоча група, до якої входять військовослужбовці або працівники військової частини з відповідним досвідом роботи у сфері організації ведення військового (корабельного) господарства і обліку військового майна, не пов'язані службовими відносинами з підрозділами або службами військової частини, військове майно яких підлягає інвентаризації;

інвентаризація військового майна - перевірка інвентаризаційною комісією фактичної наявності, кількості, якісного стану (категорійності) і комплектності військового майна у підрозділах, на складах, в їдальнях, в парках, майстернях та на інших об'єктах військового (корабельного) господарства, а також звіряння отриманих результатів з даними книг або карток обліку матеріальних цінностей, звітів, службових листів тощо;

інспекторське посвідчення - документ, яким надається дозвіл на списання в установленому порядку військового майна у разі віднесення заподіяної шкоди повністю або частково на рахунок держави за неможливості відшкодування його повної або часткової вартості за рахунок винних осіб;

К

код номенклатури - дев'ятизначний код предмета постачання, який складається з коду національного бюро кодифікації держави та його реєстраційного номера. Код номенклатури є частиною національного номенклатурного номера предмета (з 5 по 13 знаки) - національним ідентифікаційним номером предмета постачання у системі кодифікації НАТО;

коефіцієнт ефективності - зведений обрахований показник технічних та бойових спроможностей, надійності, стійкості, придатності до визначених бойових умов, системи озброєння, військової та іншої техніки;

компенсаційний (офсетний) договір - укладений між офсетним бенефіціаром та іноземним виконавцем зовнішньоекономічний договір (контракт), що визначає предмет та вартість офсетного зобов'язання, яке іноземний виконавець повинен виконати на території України;

компенсація - відшкодування витрат державного замовника, пов'язаних із закупівлею товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом, що надається відповідно до компенсаційного (офсетного) договору державі Україна;

Л

локалізація виробництва - питома вага вартості сировини, матеріалів, вузлів, агрегатів, деталей і комплектуючих виробів вітчизняного походження, а також виконання робіт та надання послуг вітчизняними виробниками на митній території України у вартості товарів, робіт і послуг, що є предметом закупівлі;

лот - земельні ділянки державної власності разом із розташованими на них об'єктами нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, або земельні ділянки, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Держспецтрансслужби, підготовлені до продажу та виставлені на земельні торги;

М

майно для забезпечення руху опору - військове майно, закріплене за військовими частинами Сил спеціальних операцій Збройних Сил, призначене для виконання завдань руху опору.

матеріально відповідальна особа - посадова (службова) особа, на яку за характером її посади (роботи) покладено матеріальну відповідальність за збереження військового майна на підставі наказу командира військової частини (договору про матеріальну відповідальність працівника, укладеного відповідно до вимог трудового законодавства) і якій передано під звіт або в інший документально оформлений спосіб на зберігання, у тимчасове користування військового майно;

міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення - спеціалізовані фонди, підприємства, установи та організації, програми міжнародних військових продажів, перелік яких визначений Кабінетом Міністрів України, які надають послуги із закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення на підставі відповідних угод та відповідно до внутрішніх правил і процедур таких організацій;

морські (річкові) транспортні засоби і техніка - будь-які морські або річкові самохідні чи несамохідні плавучі споруди, що використовуються для перевезення вантажів, пасажирів, багажу та пошти, для рибного чи іншого промислу, розвідки, добування корисних копалин, рятування людей і суден, що зазнають лиха на морі, буксирування інших суден та плавучих об'єктів, здійснення гідротехнічних робіт, наукових, навчальних, культурних і спортивних цілей;

Н

надлишкове військове майно - військове майно, що зберігається на складах, базах та в арсеналах і в якому немає потреби для комплектування військових частин згідно із затвердженими нормами як у мирний час, так і в особливий період, військове майно, що перебуває на обліку у військових частинах понад установлені норми забезпечення, а також

застаріле військове майно (з відпрацьованим ресурсом або з перевищеним терміном зберігання), що підлягає списанню;

надлишок військового майна - виявлене за результатами інвентаризації наявне військове майно, що не обліковано за даними облікових документів;

неконкурентна процедура закупівлі - процедура, що має винятковий характер через специфіку та/або умови предмета закупівлі, що не дають змоги провести будь-яку іншу конкурентну закупівлю;

непридатний стан військового майна - якісний (технічний) стан військового майна, за якого це майно неможливо використовувати за цільовим та функціональним призначенням;

непридатний стан військового майна - якісний (технічний) стан військового майна, за якого це майно неможливо використовувати за цільовим та функціональним призначенням;

нестача військового майна - перевищення кількісних показників обсягу військового майна за даними облікових документів над даними про його фактичну наявність, установленними під час інвентаризації;

номенклатура служби забезпечення - системний перелік зразків озброєння, військової техніки та іншого військового майна, які відносяться до предметів постачання відповідної служби забезпечення;

О

об'єкт військового (корабельного) господарства - об'єкти господарського, технічного, медичного, ветеринарного, спеціального призначення, об'єкти бойової підготовки та інші об'єкти, визначені в Положенні про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України, затверджене наказом Міністра оборони України від 16 липня 1997 року № 300;

об'єкти військового (корабельного) господарства - усі види об'єктів господарського, технічного, медичного, ветеринарного і спеціального призначення, об'єкти бойової підготовки, виховної роботи, допоміжні об'єкти тощо;

оборонні закупівлі - здійснення державним замовником закупівель товарів, робіт і послуг, призначених для виконання державних програм у сферах національної безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

органи військового управління - Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, Генеральний штаб Збройних Сил України, інші штаби, командування, управління, постійні чи тимчасово утворені органи у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, призначені для виконання функцій з управління, в межах їх компетенції, військами (силами), з'єднаннями, військовими частинами, військовими навчальними закладами, установами та організаціями, які належать до сфери управління центральних органів виконавчої влади, а також територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, що забезпечують виконання законодавства з питань військового обов'язку і військової служби, мобілізаційної підготовки та мобілізації;

організатори земельних торгів - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні держадміністрації відповідно до визначених у статті 122 Земельного кодексу України повноважень щодо передачі земельних ділянок у власність;

остання (найнижча) категорія військового майна - непридатний стан військового майна за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання;

офсетний бенефіціар - державний замовник, інший суб'єкт незалежно від форми

власності, який отримує компенсацію за компенсаційним (офсетним) договором та відбір якого здійснюється офсетною комісією за поданням державного замовника;

П

парашут - виріб (пристрій), в конструкції якого при виготовленні використовують в основному текстильні матеріали. Парашут складається з купола і строп, розкривається в газовому або рідкому середовищі під дією потоку, що набігає, або примусово та призначений для гальмування різних об'єктів;

парашутна система - комплекс, що складається з одного або декількох парашутів і комплекту пристроїв, необхідних для його функціонування. Парашутні системи за своїми призначеннями поділяються на людські парашутні системи (основні та запасні, основні в свою чергу поділяються на рятувальні, десантні, тренувальні, спортивні та спеціального призначення), вантажні парашутні системи, гальмівні посадкові парашутні системи ПС (космічних апаратів), парашутні системи пілотованого ПС (космічних апаратів), парашутні системи безпілотного авіаційного комплексу (безпілотного авіаційного літального апарату), протишторпорні парашутні системи ПС, парашутні системи авіаційного та артилерійського озброєння;

підготовка лота - виготовлення, погодження та затвердження в установленому законодавством порядку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (у разі зміни цільового призначення та у разі, якщо межі земельної ділянки не встановлені в натурі (на місцевості), державна реєстрація земельної ділянки, державна реєстрація речового права на земельну ділянку, проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки відповідно до Закону України "Про оцінку земель", проведення незалежної оцінки об'єктів нерухомого військового майна, встановлення стартової ціни продажу земельної ділянки, яка не може бути нижчою від її експертної грошової оцінки, визначення виконавця земельних торгів, дати та місця їх проведення.

підрозділ - рота, батарея, батальйон (дивізіон), окремий взвод, бойові частини корабля та інші рівні їм підрозділи, що ведуть військове (корабельне) господарство;

план якості - документ, що встановлює вимоги до діяльності (процесів), розподілу відповідальності та управління відповідними ресурсами, що мають бути застосовані до конкретних товарів, робіт і послуг з метою забезпечення їх якості під час виконання державного контракту (договору);

Р

реалізація військового майна - господарська операція, що здійснюється уповноваженим підприємством (організацією) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на військове майно іншим юридичним або фізичним особам на платній або компенсаційній основі, у тому числі господарська операція щодо продажу об'єктів нерухомого військового майна разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані;

реквізити первинних документів - сукупність обов'язкових даних, без яких документ не має юридичної сили і не може вважатися підставою для обліку військового майна;

розквартирування військ - розміщення військових частин у визначених пунктах (районах), надання їм необхідних земельних ділянок, будівель і споруд для житла, зберігання бойової і спеціальної техніки, запасів матеріальних засобів, проведення бойової і спеціальної підготовки, а також для господарчих та інших потреб;

рух військового майна - прийняття, видача, витрачання, передача (здавання) та списання військового майна згідно з обліковими документами та зарахування (виключення) до (із)

складу Військово-Морських Сил Збройних Сил кораблів та суден;

С

серійний корабель - корабель, збудований(е) після головного, і наступні;

служба державного замовника - суб'єкт господарювання, що належить до сфери управління державного замовника, або структурний підрозділ державного замовника, що уповноважується ним на здійснення закупівель та укладення державних контрактів (договорів) на закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення та інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

служби забезпечення військової частини - структурні підрозділи військових частин, які не підпадають під визначення "служби забезпечення органів військового управління", здійснюють забезпечення підрозділів військових частин військовим майном за визначеною номенклатурою та ведуть облік його наявності і руху;

служби забезпечення органів військового управління - головні, центральні та інші управління і служби Міноборони, управління і служби видів Збройних Сил, окремих родів військ (сил), оперативних командувань, з'єднань, на які покладаються функції матеріально-технічного забезпечення військових частин;

спеціальна техніка - техніка, що має спеціальне призначення у визначеній сфері застосування, зокрема розвідки, контррозвідки, зв'язку, захисту інформації, кібербезпеки та кіберзахисту, а також обладнання та апаратура для контролю і проведення випробувань таких засобів;

списання військового майна - документальне оформлення встановлених цим Порядком документів щодо вилучення військового майна з обліку у військовій частині у випадку переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію, його витрачання, а також у разі його втрати.

співвиконавці/субпідрядники - суб'єкти господарювання незалежно від їх форми власності, іноземні суб'єкти господарювання, які залучаються виконавцями державних контрактів (договорів) на підставі договорів, у тому числі зовнішньоекономічних договорів (контрактів), до виконання укладених із державним замовником державних контрактів (договорів);

Т

територія військового містечка - частина земельної ділянки з установленними межами, на якій розміщуються фонди військового містечка, що використовується для розквартирування військових частин та розміщення військовослужбовців і працівників ЗС України;

технічна специфікація - документ, затверджений державним замовником, що встановлює вимоги до товарів, робіт і послуг оборонного призначення, які закуповуються, зокрема щодо їх якості, технічних характеристик, безпеки використання, розмірів, позначень, термінології, пакування та маркування, чи процесів та способів виробництва, а також вимоги щодо процедур оцінки відповідності;

товари оборонного призначення - озброєння, військова та спеціальна техніка, зброя і боєприпаси, спеціальні комплектувальні вироби для їх виготовлення та експлуатації, матеріали та обладнання, спеціально призначені для їх розроблення, виготовлення або використання, спеціальні технічні засоби, технічні засоби розвідки, засоби технічного та криптографічного захисту інформації, засоби спеціального зв'язку, космічна техніка військового та подвійного призначення, засоби індивідуального захисту (бронежилети всіх класів захисту, протиударні, кулезахисні шоломи, комплекти протиударного захисту тощо), спеціальні засоби (кайданки, кийки, засоби, споряджені речовинами сльозогінної, світлошумової дії тощо), спеціальні (спеціалізовані) транспортні засоби; комп'ютерна, оптична, вимірювальна та інша техніка;

спеціальний формений одяг, необхідний для виконання завдань правоохоронними органами, структурними підрозділами органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, військовими формуваннями з правоохоронними функціями, товари подвійного використання для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, розвитку обороноздатності держави та системи національної стійкості, а також будь-які інші товари, які закуповуються державними замовниками, визначеними згідно з пунктом 10 частини першої цієї статті, для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

трирічний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення - план, що складається державними замовниками у формі відкритих даних, містить показники річного плану закупівель та прогностичні показники закупівель на наступні за плановим два бюджетні періоди;

У

убуток військового майна - зменшення обсягів військового майна у межах установлених норм внаслідок природних фізичних і хімічних процесів.

уповноважений орган з державного гарантування якості - орган, уповноважений Кабінетом Міністрів України на оцінювання відповідності процесів забезпечення якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення вимогам, встановленим державним замовникам при здійсненні оборонних закупівель;

уповноважені підприємства (організації) - суб'єкти підприємницької діяльності, яким в установленому порядку рішенням Кабінету Міністрів України надані повноваження на реалізацію військового майна на внутрішньому та/або зовнішньому ринку.

утримання - комплекс заходів, спрямованих на забезпечення експлуатації, ремонту фондів і території військового містечка відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством;

учасник відбору - суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, фізична особа, які в установленому порядку надали цінову пропозицію для участі у відборі, оголошеному державним замовником;

Ф

фонди військового містечка - казармений фонд, житловий фонд, об'єкти соціально-культурного призначення, комунальні споруди, інженерні мережі.

Ц

центри забезпечення - військові частини (об'єднані центри (центри) забезпечення, арсенали, бази, склади тощо), які підпорядковані органам військового управління (службам забезпечення органів військового управління) і призначені для забезпечення військ (сил) озброєнням, військовою технікою, іншим військовим майном, їх зберігання та відновлення.

цінова пропозиція - пропозиція учасника щодо предмета закупівлі, що подається для участі у закупівлі на умовах, встановлених державним замовником.

Список основних скорочень

ДА – Державна авіація

ДКР - дослідно-конструкторські роботи

ЗС – Збройні Сили.

ЗСУ – Збройні Сили України.

ЗУ – Закон України .

КД – конструкторська документація

КЕВ - квартирно-експлуатаційний відділ.

КЕС - квартирно-експлуатаційна служба військової частини.

КЕУ - квартирно-експлуатаційне управління Збройних Сил України.

КЕЧ - квартирно-експлуатаційна частина.

МОУ – Міністерство Оборони України

ОВТ - організація розроблення, виробництва, модернізації та/або ремонту озброєння, військової та спеціальної техніки

ПКМУ – Постанова Кабінету Міністрів України.

ПС – повітряні судна

ПТ – парашутна техніка

РКМУ – Розпорядження Кабінету Міністрів України.

Розділ І.

Регулювання правового режиму майна в Збройних Силах України законами України.

1.1 Закон України "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності » (витяг)[1] (ЗУ № 147/98-ВР від 03.03.1998 року)

Цей Закон визначає основні засади передачі об'єктів права державної власності у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах або у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, а також об'єктів права комунальної власності у державну власність безоплатно або шляхом обміну.

Стаття 1. Сфера застосування Закону

Цей Закон регулює відносини, пов'язані з передачею об'єктів права державної власності у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах або у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, а також об'єктів права комунальної власності у державну власність.

Дія цього Закону поширюється на об'єкти права державної та комунальної власності, у тому числі передані в безоплатне користування самоврядним установам і організаціям або в оренду. Передача у державну або комунальну власність об'єктів права інших форм власності може регулюватися положеннями цього Закону, якщо інше не передбачено законом або рішеннями відповідних місцевих рад.

Стаття 2. Об'єкти передачі

1. Об'єктами передачі згідно з цим Законом є:

цілісні майнові комплекси підприємств, установ, організацій (далі - цілісні майнові комплекси підприємств), їх структурних підрозділів;

нерухоме майно (будівлі, споруди, у тому числі приміщення (після виділення їх в окрему облікову одиницю (інвентарний об'єкт) на підставі розподільного балансу), об'єкти незавершеного будівництва);

інше окреме індивідуально визначене майно підприємств;

акції (частки, паї), що належать державі або суб'єктам права комунальної власності у майні господарських товариств;

об'єкти житлового фонду (у тому числі гуртожитки як об'єкти нерухомого майна, житлові комплекси та/або їх частини) та інші об'єкти соціальної інфраструктури (навчальні заклади, заклади культури (крім кінотеатрів), фізичної культури та спорту, охорони здоров'я (крім санаторіїв, профілакторіїв, будинків відпочинку та аптек), соціального забезпечення, дитячі оздоровчі табори), які перебувають у повному господарському віданні чи оперативному управлінні державних підприємств, установ, організацій (далі - підприємств) або не увійшли до статутного капіталу господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), у тому числі не завершені будівництвом.

2. Не можуть бути об'єктами передачі з державної у комунальну власність:

цілісні майнові комплекси підприємств, що провадять діяльність, передбачену частинами першою і другою статті 4 Закону України "Про підприємництво";

цілісні майнові комплекси казенних підприємств;

майно підприємств, списане в установленому законодавством порядку;

об'єкти, право власності на які не зареєстровано в установленому законом порядку (крім об'єктів житлового фонду та гуртожитків, нерухомого військового майна, яке вивільняється у процесі реформування Збройних Сил України);

об'єкти, будівництво яких фактично продовжується за рахунок державних капітальних

вкладень, до введення їх в експлуатацію;
об'єкти, щодо яких є відповідне рішення про їх приватизацію.

Стаття 3. Ініціатива щодо передачі об'єктів права державної та комунальної власності

Ініціатива щодо передачі об'єктів права державної та комунальної власності може виходити відповідно від органів, уповноважених управляти державним майном, Національної академії наук, інших аналогічних самоврядних організацій, яким передано в користування державне майно (далі - самоврядні організації), місцевих органів виконавчої влади, відповідних органів місцевого самоврядування.

Стаття 4. Прийняття рішень про передачу об'єктів права державної власності у комунальну власність

1. Передача об'єктів з державної у комунальну власність здійснюється за рішенням:

Кабінету Міністрів України - щодо об'єктів, визначених у абзацах другому - п'ятому частини першої статті 2 цього Закону (крім нерухомого майна, призначеного виключно для розміщення дошкільних навчальних закладів);

органів, уповноважених управляти державним майном, самоврядних організацій - щодо об'єктів, визначених в абзаці шостому частини першої статті 2 цього Закону, та нерухомого майна, призначеного виключно для розміщення дошкільних навчальних закладів.

2. Передача об'єктів з державної у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах здійснюється за наявності згоди відповідних сільських, селищних, міських, районних у містах рад, якщо інше не передбачено законом, а у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст - за наявності згоди районних або обласних рад, якщо інше не передбачено законом.

3. Пропозиції щодо передачі об'єктів з державної у комунальну власність, яка здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України, погоджуються з:

органом, уповноваженим управляти державним майном, або відповідною самоврядною організацією;

органом охорони культурної спадщини - щодо передачі об'єктів культурної спадщини, які є пам'ятками;

органом, уповноваженим управляти державними корпоративними правами, - щодо акцій (часток, паїв), що належать державі;

державним органом приватизації;

підприємством - щодо передачі цілісних майнових комплексів його структурних підрозділів, нерухомого та іншого окремого індивідуально визначеного майна, закріпленого за таким підприємством;

трудовим колективом підприємства - щодо об'єктів, споруджених та/або придбаних за рахунок коштів такого підприємства. Згода трудового колективу підприємства надається у формі витягу з протоколу загальних зборів (конференції представників) трудового колективу.

4. У разі якщо передача об'єктів з державної у комунальну власність здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України, пропозиції щодо передачі зазначених об'єктів погоджуються ініціаторами такої передачі, зазначеними у статті 3 цього Закону, та подаються до центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики.

У пропозиціях зазначаються:

у разі передачі цілісного майнового комплексу підприємства - найменування підприємства, ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, місцезнаходження, найменування органу, що здійснює функції з управління майном підприємства, стан приватизації (корпоратизації) підприємства в разі прийняття рішення про його приватизацію (корпоратизацію) на поточний момент;

у разі передачі акцій (часток, паїв) у майні господарських товариств - дані про уповноважену особу, що здійснює управління зазначеними акціями (частками, паями) (прізвище, ім'я та по батькові - для фізичної особи, найменування, ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і місцезнаходження - для юридичної особи), дата укладення та строк дії договору про управління такими акціями (частками, паями), а також дані про реєстратора (найменування, ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним

реєстром юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, місцезнаходження), який веде реєстр власників іменних цінних паперів, що передаються (у разі існування акцій у документарній формі), або про зберігача (найменування, ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, місцезнаходження), який здійснює зберігання цінних паперів, що передаються, та облік прав власності на них (у разі існування акцій у бездокументарній формі або їх знерухомлення);

у разі передачі закріпленого за підприємством нерухомого майна та/або іншого окремого індивідуально визначеного майна - назва майна, його місцезнаходження, найменування підприємства-балансоутримувача, його місцезнаходження та ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, найменування органу, що здійснює функції з управління майном підприємства.

До пропозицій щодо передачі цілісних майнових комплексів підприємств, акцій (часток, паїв) додаються:

копії статуту (положення) підприємства (господарського товариства);

копії документів фінансової звітності, зокрема балансу, звіту про фінансові результати, про рух коштів, про обсяг кредиторської та дебіторської заборгованості за два останні календарні роки та на останню звітну дату, підписані уповноваженою особою юридичної особи, що подала документи, і засвідчені її печаткою;

бізнес-план (техніко-економічне обґрунтування) з визначенням етапів та строків його реалізації, а також джерел фінансування видатків на його реалізацію, розроблений на підставі розрахунків щодо забезпечення ефективного використання цього майна та затверджений органом, уповноваженим управляти державним майном, що передається, а також органом місцевого самоврядування, якому передаються підприємство або акції (частки, паї) у майні господарського товариства;

витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно щодо об'єктів, права на які підлягають державній реєстрації;

виписка про стан особового рахунка власника акцій, що передаються, - у разі існування акцій у документарній формі;

виписка про стан рахунка в цінних паперах власника акцій, що передаються, - у разі існування акцій у бездокументарній формі або їх знерухомлення.

До пропозицій щодо передачі нерухомого майна додаються:

техніко-економічне обґрунтування забезпечення ефективного використання цього майна за цільовим призначенням з визначенням обсягів та джерел фінансування видатків на його утримання, добудову, реконструкцію, технічне переоснащення, капітальний та поточний ремонт;

витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно щодо об'єктів, права на які підлягають державній реєстрації;

титули будов та проектно-кошторисна документація на об'єкти незавершеного будівництва.

До пропозицій щодо передачі іншого окремого індивідуально визначеного майна підприємств додаються:

характеристика майна і виписка про його вартість за даними бухгалтерського обліку;

техніко-економічне обґрунтування забезпечення ефективного використання такого майна за цільовим призначенням з визначенням обсягів та джерел фінансування видатків на його утримання.

Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики на підставі пропозицій, внесених з дотриманням вимог цього Закону, готує і подає за погодженням з центральним органом виконавчої влади з питань фінансової політики та Фондом державного майна України, а у разі передачі цілісних майнових комплексів підприємств - з центральним органом виконавчої влади в галузі статистики проекти відповідних рішень Кабінету Міністрів України. У разі передачі захисних споруд цивільного захисту зазначені проекти рішень також підлягають погодженню з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

5. Пропозиції щодо передачі нерухомого майна, призначеного виключно для розміщення

дошкільних навчальних закладів, з державної у комунальну власність, яка здійснюється за рішенням органів, уповноважених управляти державним майном, або самоврядних організацій, погоджуються з центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики, центральним органом виконавчої влади з питань фінансової політики та Фондом державного майна України, а також з підприємством-балансоутримувачем.

До пропозицій щодо передачі нерухомого майна, призначеного виключно для розміщення дошкільних навчальних закладів, додаються документи, зазначені в абзацах чотирнадцятому - шістнадцятому частини четвертої цієї статті.

Стаття 4¹. Особливості передачі об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури

1. Передача об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури здійснюється у порядку, встановленому цим Законом, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

2. Ініціатива щодо передачі об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури у комунальну власність може виходити відповідно від органів, визначених статтею 3 цього Закону, підприємств, на балансі яких перебувають ці об'єкти, а також господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації).

3. Рішення щодо передачі об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури у комунальну власність приймаються органами, уповноваженими управляти державним майном, самоврядними організаціями за згодою відповідних сільських, селищних, міських, районних у містах рад, а у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст - за згодою районних або обласних рад.

Пропозиції щодо передачі об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури, які належать підприємствам, погоджуються з цими підприємствами, а щодо передачі об'єктів житлового фонду (крім гуртожитків) та інших об'єктів соціальної інфраструктури, споруджених за рахунок коштів підприємств, - також з трудовими колективами цих підприємств. Пропозиція вважається погодженою з трудовим колективом підприємства за наявності рішення загальних зборів трудового колективу, прийнятого більшістю голосів від загальної кількості працівників підприємства.

Пропозиції щодо передачі у комунальну власність побудованих за рахунок державних капітальних вкладень об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури, які не увійшли до статутного капіталу господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), не потребують погодження з такими товариствами та їх трудовими колективами.

Стаття 4². Фінансування видатків, пов'язаних з передачею об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури

1. Видатки, пов'язані з капітальним ремонтом об'єктів житлового фонду, гуртожитків як об'єктів нерухомого майна, їх житлових комплексів та/або їх частин та інших об'єктів соціальної інфраструктури, що передаються в комунальну власність (крім видатків, пов'язаних з капітальним ремонтом об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури, що передаються в комунальну власність відповідно до законів України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", "Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків"), відшкодовуються з бюджету Автономної Республіки Крим, обласних, районних бюджетів, бюджетів міст Києва та Севастополя, бюджетів районів у містах та бюджетів місцевого самоврядування за рахунок коштів, передбачених у відповідних бюджетах на ці цілі, та пайової участі підприємств, господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), у розмірі по 50 відсотків суми витрат, необхідних для проведення капітального ремонту цих об'єктів. Обсяг витрат визначається комісією з питань передачі об'єктів.

Порядок залучення і використання коштів або інших матеріальних активів підприємств, господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), що спрямовуються на капітальний ремонт об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури, визначається в договорах, які укладаються між

підприємствами, господарськими товариствами, створеними у процесі приватизації (корпоратизації), та відповідними органами місцевого самоврядування.

2. Видатки, пов'язані з утриманням об'єктів житлового фонду, гуртожитків та інших об'єктів соціальної інфраструктури, відшкодовуються з відповідних місцевих бюджетів починаючи з бюджетного періоду, що настає за роком передачі їх у комунальну власність, відповідно до законодавства.

Стаття 5. Прийняття рішень про передачу об'єктів комунальної власності у державну власність

1. Передача об'єктів з комунальної у державну власність здійснюється за рішенням: сільських, селищних, міських, районних у містах рад - щодо об'єктів права комунальної власності відповідних територіальних громад;

районних, обласних рад - щодо об'єктів права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, що перебувають в управлінні районних, обласних рад.

2. Передача об'єктів з комунальної у державну власність здійснюється за наявності згоди на передачу Кабінету Міністрів України - щодо об'єктів, визначених в абзацах другому, третьому та п'ятому частини першої статті 2 цього Закону, або органів, уповноважених управляти державним майном, - щодо окремого індивідуально визначеного майна підприємств (крім нерухомого майна).

3. Пропозиції щодо передачі об'єктів з комунальної у державну власність, на яку потрібна згода Кабінету Міністрів України, погоджуються з органом, уповноваженим управляти державним майном, до сфери управління якого пропонується передати об'єкт, а також погоджуються відповідно до абзаців третього - п'ятого частини третьої статті 4 цього Закону.

4. Пропозиції щодо передачі об'єктів з комунальної у державну власність, яка здійснюється без надання згоди Кабінетом Міністрів України, погоджуються відповідно до абзаців другого, п'ятого і шостого частини третьої статті 4 цього Закону, а також з центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики та центральним органом виконавчої влади з питань фінансової політики.

5. Порядок подання та розгляду пропозицій щодо передачі об'єктів з комунальної у державну власність визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Комісія з питань передачі об'єктів

1. Передача об'єктів здійснюється комісією з питань передачі об'єктів, до складу якої входять представники виконавчих органів відповідних рад, місцевих органів виконавчої влади, органів, уповноважених управляти державним майном, самоврядних організацій, фінансових органів, підприємств, трудових колективів підприємств, майно яких підлягає передачі.

У разі передачі об'єктів, закріплених за самоврядною організацією, або об'єктів, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, орендованого майна, акцій (часток, паїв), що належать державі або суб'єктам права комунальної власності у майні господарських товариств, до складу комісії з питань передачі об'єктів включаються представники відповідно самоврядної організації або державного органу приватизації.

2. Утворює комісію з питань передачі об'єктів та призначає її голову: виконавчий орган відповідної сільської, селищної, міської, районної у місті ради, якщо інше не передбачено законом, - у разі передачі об'єктів у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах;

відповідна районна, обласна рада або уповноважений нею орган - у разі передачі об'єктів у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст;

орган, уповноважений управляти державним майном, - у разі передачі об'єктів у державну власність.

3. Порядок утворення і роботи комісії з питань передачі об'єктів визначається:

Кабінетом Міністрів України - у разі передачі об'єктів у державну власність;

відповідними органами місцевого самоврядування - у разі передачі об'єктів у комунальну власність.

Стаття 7. Умови передачі об'єктів

1. З державної у комунальну власність передаються безоплатно такі об'єкти:

житлові будинки та гуртожитки, зокрема військових містечок, що вивільняються в процесі реформування Збройних Сил України (разом з вбудованими та прибудованими нежитловими приміщеннями), у тому числі ті, будівництво яких не завершено;

об'єкти соціальної інфраструктури державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС", розташовані на території міста Славутича, та інші об'єкти (будівлі, споруди, приміщення, у тому числі об'єкти незавершеного будівництва), які необхідні для реалізації інвестиційних проектів у межах спеціальної економічної зони "Славутич" з метою створення додаткових робочих місць;

водогосподарські та гідротехнічні споруди, інженерна інфраструктура меліоративних систем та її окремі об'єкти (крім інженерної інфраструктури загальнодержавних меліоративних систем та її окремих об'єктів).

Також передаються безоплатно за умови взяття органами місцевого самоврядування зобов'язання використовувати за цільовим призначенням і не відчужувати в приватну власність такі об'єкти:

навчальні заклади, заклади культури (крім кінотеатрів), фізичної культури та спорту, охорони здоров'я (крім санаторіїв, профілакторіїв, будинків відпочинку та аптек), соціального забезпечення, дитячі оздоровчі табори, у тому числі ті, будівництво яких не завершено;

нерухоме майно для розміщення органів місцевого самоврядування (у разі відсутності власних приміщень), розвитку мережі закладів, зазначених в абзаці п'ятому цієї частини;

цілісні майнові комплекси підприємств теплопостачання, теплоелектроцентралі, котельні з тепловими мережами, які виробляють теплову енергію для споживачів послуг житлово-комунальної сфери, бюджетних установ та організацій;

об'єкти інженерної інфраструктури водопровідно-каналізаційного та газового господарства (включаючи мережі, споруди, устаткування), пов'язані з постачанням споживачам води, газу, відведенням і очищенням стічних вод, а також об'єкти благоустрою населених пунктів;

військові містечка (майнові комплекси), інше нерухоме та окреме індивідуально визначене (рухоме) військове майно (крім усіх видів озброєння, бойової техніки та боєприпасів), яке вивільняється в процесі реформування Збройних Сил України і не планується до використання у Збройних Силах України та не включено до відповідного переліку військового майна, яке підлягає відчуженню (крім житлових будинків та гуртожитків, безоплатна передача яких здійснюється відповідно до абзацу другого частини першої цієї статті);

цілісні майнові комплекси підприємств та об'єкти міського і приміського транспорту, дорожнього господарства, спеціалізовані підприємства з установами та експлуатації технічних засобів організації дорожнього руху разом з майном, яке вони обслуговують, а також акції (частки, паї) господарських товариств, утворених на базі їх майна (у разі, якщо щодо них не було прийнято рішення про закріплення їх у державній власності);

аеропорти цивільної та колишні **аеропорти військової авіації**, які не мають можливості самостійно забезпечувати свою сертифікаційну придатність, за поданням центрального органу виконавчої влади в галузі транспорту і Міністерства оборони України;

захисні споруди цивільного захисту, у тому числі ті, що перебувають у складі об'єктів незавершеного будівництва;

окреме індивідуально визначене майно підприємств (крім нерухомого майна) для використання органами місцевого самоврядування та закладами, зазначеними в абзаці п'ятому цієї частини;

цілісні майнові комплекси державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин), інше нерухоме та окреме індивідуально визначене (рухоме) майно, що належить органам і підрозділам Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та не використовується і не планується до використання (крім житлових будинків та гуртожитків, безоплатна передача яких здійснюється відповідно до абзацу другого цієї частини);

цілісні майнові комплекси підприємств водопровідно-каналізаційного господарства;

Цільове призначення майна, переданого відповідно до абзацу п'ятнадцятого цієї частини, не може бути змінено і повинно використовуватися виключно для виконання пожежно-рятувальних робіт.

Безоплатно можуть передаватися також інші об'єкти права державної власності, визначені частиною першою статті 2 цього Закону, якщо такі об'єкти не менш як два рази пропонувалися до приватизації конкурентними способами, але не були продані.

2. Передача об'єктів права державної та комунальної власності шляхом обміну цими об'єктами здійснюється у визначеному цим Законом порядку, якщо інше не передбачено законодавством України.

У разі передачі об'єктів права державної та комунальної власності шляхом обміну цими об'єктами до узгоджених та оформлених відповідно до статей 4 і 5 цього Закону пропозицій додаються звіти або акти про оцінку майна, затверджені органом, уповноваженим управляти державним майном, і відповідним органом місцевого самоврядування.

У разі коли об'єктами передачі є цілісні майнові комплекси підприємств, нерухоме майно (у тому числі об'єкти незавершеного будівництва), акції (частки, паї) у майні господарських товариств, їх вартість визначається шляхом проведення незалежної оцінки майна. Вартість іншого окремого індивідуально визначеного майна підприємств визначається на підставі даних бухгалтерського обліку за умови її відповідності справедливій ринковій ціні.

3. Передача цілісних майнових комплексів підприємств провадиться разом з усіма їх активами і пасивами, лімітами, фондами, планами фінансово-господарської діяльності тощо, а об'єктів незавершеного будівництва - також з проектно-кошторисною документацією.

4. Об'єкти соціальної інфраструктури передаються разом з майном підприємств, що обслуговували ці об'єкти, у тому числі основними фондами, ремонтно-будівельними базами, майстернями, транспортними засобами, прибиральною технікою, в частині, що визначається комісією з питань передачі об'єктів, яка здійснює передачу.

Разом з житловим фондом передаються вбудовані і прибудовані приміщення, зовнішні мережі електро-, тепло-, газо-, водопостачання та водовідведення, а також будівлі, призначені для обслуговування цього фонду (бойлерні, котельні, каналізаційні та водопровідні споруди, обладнання тощо).

5. Передача оформляється актом приймання-передачі, який підписується головою і членами комісії. Форма акта приймання-передачі затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. Право власності на об'єкт передачі виникає з дати підписання акта приймання-передачі, а у випадках, передбачених законом, - з дня державної реєстрації такого права.

7. У разі передачі об'єкта у державну чи комунальну власність до набувача переходить право власності на земельну ділянку, на якій розміщений об'єкт передачі, у порядку, визначеному Земельним кодексом України. Кадастровий номер та розмір такої земельної ділянки зазначаються у рішенні органу, зазначеного у статті 4 цього Закону, про передачу відповідного об'єкта у державну чи комунальну власність.

Стаття 7¹. Нікчемність правочину щодо відчуження майна у приватну власність

1. Правочин, наслідком якого стало відчуження у приватну власність або нецільове використання об'єктів, зазначених в абзацах п'ятому - дванадцятому частини першої статті 7 цього Закону, є нікчемним.

1.2 Закон України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України». (ЗУ № 1075-XIV від 21.09.1999 року.) (витяг)[2]

Цей Закон визначає правовий режим майна, закріпленого за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, і повноваження органів військового управління та посадових осіб щодо управління цим майном.

Стаття 1. Військове майно

Військове майно - це державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України (далі - військові частини). До військового майна належать будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне,

інженерне майно, майно зв'язку, а також акції, частки у статутному капіталі юридичних осіб (далі - корпоративні права) тощо.

Стаття 2. Органи, які здійснюють управління військовим майном

Вирішення питань щодо забезпечення Збройних Сил України військовим майном, а також визначення порядку вилучення і передачі його до сфери управління центральних або місцевих органів виконавчої влади, інших органів, уповноважених управляти державним майном, самоврядним установам і організаціям та у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або у їх спільну власність (за згодою відповідних органів місцевого самоврядування з дотриманням вимог Закону України "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності") належить до компетенції Кабінету Міністрів України з урахуванням того, що озброєння та бойова техніка можуть передаватися лише до військових формувань, існування яких передбачено законом, Національної поліції України та Державної прикордонної служби України, а військова зброя та боєприпаси до неї також Державній спеціальній службі транспорту.

Міністерство оборони України як центральний орган управління Збройних Сил України здійснює відповідно до закону управління військовим майном, у тому числі закріплює військове майно за військовими частинами (у разі їх формування, переформування), приймає рішення щодо перерозподілу цього майна між військовими частинами Збройних Сил України, в тому числі у разі їх розформування.

За рішенням Кабінету Міністрів України Міністерство оборони України здійснює управління корпоративними правами, примусово відчуженими в умовах правового режиму воєнного стану, відповідно до законодавства з питань управління об'єктами державної власності, крім активів у вигляді акцій/паїв банку, акцій або частки у статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи та особи, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю якої здійснює Національний банк України. Кабінет Міністрів України може визначити інший орган управління такими корпоративними правами.

Порядок передачі дрібнокаліберних патронів калібру 5,6 міліметра, придатних для використання і зберігання, державним і комунальним закладам фізичної культури і спорту, що мають право відповідно до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" використовувати спортивну вогнепальну (крім бойової) зброю, визначається Кабінетом Міністрів України.

Особливості застосування під час дії воєнного стану чи під час особливого періоду законодавства про акціонерні товариства та інших актів законодавства щодо корпоративних прав, примусово відчужених в умовах правового режиму воєнного стану, встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 3. Особливості статусу військового майна

Військове майно закріплюється за військовими частинами Збройних Сил України на праві оперативного управління (з урахуванням особливостей, передбачених частиною другою цієї статті).

З моменту надходження майна до Збройних Сил України і закріплення його за військовою частиною Збройних Сил України воно набуває статусу військового майна. Військові частини використовують закріплене за ними військове майно лише за його цільовим та функціональним призначенням. Облік, інвентаризація, зберігання, списання, використання та передача військового майна здійснюються у спеціальному порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Акції в статутному капіталі юридичних осіб, примусово відчужені в умовах правового режиму воєнного стану та передані в управління Міністерству оборони України, набувають статусу військового майна з моменту проведення в системі депозитарного обліку депозитарних операцій щодо примусового відчуження таких акцій у власність держави.

Частки в статутному капіталі юридичних осіб, примусово відчужені в умовах правового режиму воєнного стану та передані в управління Міністерству оборони України, набувають статусу військового майна з моменту внесення відповідних змін до Єдиного державного

реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань щодо примусового відчуження таких часток у власність держави.

Майно для забезпечення руху опору є військовим майном та закріплюється за військовими частинами Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.

Стаття 4. Облік та списання військового майна

Військові частини ведуть облік закріпленого за ними майна у кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показниках і враховують по відповідних службах - продовольчій, речовій, квартирно-експлуатаційній, пально-мастильних матеріалів тощо.

У порядку, передбаченому частиною першою цієї статті, ведеться облік майна, закріпленого за підпорядкованими військовими частинами, у службах забезпечення органів військового управління, органах квартирно-експлуатаційної служби Збройних Сил України, на які покладаються завдання щодо забезпечення військових частин майном відповідно до затверджених норм та організації його ефективного використання.

Списання військового майна за актами технічного стану та інспекторськими посвідченнями провадиться командирами військових частин і посадовими особами органів військового управління відповідно до їх компетенції в порядку, встановленому Міністерством оборони України.

Порядок обліку, використання та списання майна для забезпечення руху опору здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Під час дії воєнного стану командир військової частини за поданням комісії для списання військового майна має право своїм наказом списувати закріплене за військовою частиною майно незалежно від номенклатури служб забезпечення (крім зброї) вартістю за одиницю військового майна або за одним актом до 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян без затверджень та погоджень з посадовими особами вищих рівнів, правоохоронними органами чи спеціальним правоохоронним формуванням у складі Збройних Сил України.

Під час дії воєнного стану рішення про необхідність проведення розслідування причин та обставин втрати або знищення, дострокового зносу, перевитрати військового майна (крім зброї) вартістю за одиницю військового майна або за одним актом до 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що закріплене за військовою частиною, приймається командиром цієї частини.

Відповідне розслідування обов'язково проводиться у разі наявності інформації про втрату або знищення, достроковий знос, перевитрати військового майна (крім зброї) внаслідок невиконання або неналежного виконання особою службових обов'язків або вчинення особою правопорушення з метою встановлення вини і ступеня, розміру матеріальної шкоди та обставин, за яких заподіяно шкоду.

У разі втрати (знищення, руйнування) військового майна внаслідок воєнних (бойових) дій таке майно незалежно від номенклатури служб забезпечення списується єдиним актом з описом події та переліком втраченого закріпленого за військовою частиною майна. Відповідний акт складається та підписується комісією для списання військового майна військової частини та не менше як двома учасниками або свідками події, за їх наявності, і подається на затвердження командувачу виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України у тридцятиденний строк.

Єдиний акт по списанню військового майна Головного управління розвідки Міністерства оборони України, майна військових частин підпорядкування Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту, що було втрачено (знищено, зруйновано) внаслідок воєнних (бойових) дій подається на затвердження начальнику Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Голові Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту у тридцятиденний строк.

Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Голова Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту приймають рішення про затвердження або відмову у затвердженні єдиного акта у двадцятиденний строк.

Строк перегляду рішень командувачем виду (окремого роду військ (сил), оперативного

командування, повітряного командування) Збройних Сил України, начальником Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Головою Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту про відмову у затвердженні єдиного акта після усунення недоліків і повторного подання не може перевищувати п'ятнадцять днів.

Стаття 5. Інвентаризація військового майна

Для забезпечення постійного державного контролю за наявністю, якісним станом і ефективністю використання військового майна, закріпленого за військовими частинами Збройних Сил України, щорічно проводиться його інвентаризація згідно з Положенням про інвентаризацію військового майна, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Інформацію про результати інвентаризації за минулий рік Міністерство оборони України надсилає до Кабінету Міністрів України у першому кварталі поточного року.

Форма і порядок звітності за результатами інвентаризації встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики, за погодженням із Міністерством оборони України та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного і соціального розвитку.

Стаття 6. Відчуження військового майна

Відчуження військового майна здійснюється Міністерством оборони України через уповноважені Кабінетом Міністрів України підприємства та організації, визначені ним за результатами тендеру, після його списання, за винятком майна, визначеного частиною другою цієї статті.

Рішення про відчуження військового майна, що є придатним для подальшого використання, але не знаходить застосування у повсякденній діяльності військ, надлишкового майна, а також цілісних майнових комплексів та іншого нерухомого майна приймає Кабінет Міністрів України за поданням Міністерства оборони України.

Відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Методика оцінки вартості військового майна, а також порядок його реалізації розробляються Міністерством оборони України, узгоджуються із заінтересованими міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади і затверджуються Кабінетом Міністрів України. Порядок відчуження військового майна визначається Кабінетом Міністрів України.

Кошти, одержані від реалізації військового майна, зараховуються до Державного бюджету України.

Кошти, що надходять від реалізації продуктів утилізації озброєння, військової техніки і боєприпасів, зараховуються до Державного бюджету України.

Стаття 6¹. Утилізація військового майна

Утилізація військового майна - проведення організаційних, наукових, технічних, економічних, екологічних, санітарних, протиепідемічних та інших робіт (заходів), що забезпечують переробку військового майна.

Відновлені в ході таких робіт (заходів) компоненти військового майна, зокрема агрегати, системи, вироби або елементи, після ремонту чи модернізації та приймання їх в установленому порядку можуть використовуватися за призначенням відповідно до закону.

Державний контроль за утилізацією військового майна здійснюється Міністерством оборони України, іншими органами державної влади відповідно до закону, в тому числі шляхом:

перевірки, ревізії, огляду та обстеження суб'єкта господарювання, що проводить утилізацію;

огляду території або приміщення, які використовуються для провадження господарської діяльності, і ознайомлення з відповідними документами.

Кабінет Міністрів України розробляє і затверджує Державну програму утилізації озброєння, військової техніки, боєприпасів та іншого військового майна.

Утилізація військового майна проводиться за рахунок коштів державного бюджету, міжнародної фінансової допомоги та інших передбачених законодавством джерел.

Стаття 7. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, притягаються до відповідальності згідно із законом.

Стаття 8. Порядок введення в дію Закону

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Дія цього Закону поширюється на інші утворені відповідно до законів України військові формування та Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України.

1.3 Закон України « Про господарську діяльність у Збройних Силах України » (витяг)[3]

(ЗУ № 1076-XIV від 21.09.1999 року)

Цей Закон визначає правові засади здійснення у Збройних Силах України господарської діяльності, встановлює умови і гарантії її організації та державної підтримки.

Стаття 1. Господарська діяльність у Збройних Силах України

Господарська діяльність у Збройних Силах України - це специфічна діяльність військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України (далі - військові частини), пов'язана із забезпеченням їх повсякденної життєдіяльності і яка передбачає ведення підсобного господарства, виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг, передачу в оренду рухомого та нерухомого військового майна (за винятком озброєння, боєприпасів, бойової та спеціальної техніки) в межах і порядку, визначених цим Законом.

До господарської діяльності у Збройних Силах України належить діяльність військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України з оборонних закупівель, пов'язана із закупівлею товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом, яким в установленому законодавством порядку надані повноваження на право здійснення імпорту товарів військового призначення і товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю.

Господарська діяльність у Збройних Силах України здійснюється з метою одержання додаткових джерел фінансування життєдіяльності військ (сил) для підтримання на належному рівні їх бойової та мобілізаційної готовності. Господарська діяльність у Збройних Силах України не повинна негативно позначатися на їх боєготовності та боєздатності. Не допускається залучення військовослужбовців до виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, не передбачених цим Законом.

Кабінет Міністрів України за поданням Міністерства оборони України, узгодженим з центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики, затверджує види військового майна, яке не підлягає приватизації.

Стаття 2. Законодавство про господарську діяльність у Збройних Силах України

Відносини, пов'язані із здійсненням господарської діяльності у Збройних Силах України, регулюються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 3. Суб'єкти та види господарської діяльності у Збройних Силах України

Суб'єктами господарської діяльності у Збройних Силах України є військові частини, заклади, установи та організації Збройних Сил України, які утримуються за рахунок коштів Державного бюджету України, ведуть відокремлене господарство, мають кошторис надходжень та видатків, рахунки в установах банків, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

Перелік видів господарської діяльності, здійснення якої дозволяється військовим частинам, визначається Кабінетом Міністрів України.

Здійснення господарської діяльності, яка відповідно до закону підлягає ліцензуванню, здійснюється військовими частинами після одержання у встановленому порядку ліцензії без справляння плати за видачу такої ліцензії.

Господарська діяльність, пов'язана із закупівлею товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом, здійснюється військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України відповідно до цього Закону та законів України "Про зовнішньоекономічну діяльність" і "Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання".

Стаття 4. Реєстрація військових частин як суб'єктів господарської діяльності

Порядок реєстрації військових частин як суб'єктів господарської діяльності у Збройних Силах України визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5. Відповідальність військової частини як суб'єкта господарської діяльності

За невиконання чи неналежне виконання договірних зобов'язань, а також за шкоду і збитки, заподіяні довкіллю, правам та інтересам фізичних і юридичних осіб та державі, військова частина як суб'єкт господарської діяльності несе відповідальність, передбачену законом та договором.

Військова частина як суб'єкт господарської діяльності за своїми зобов'язаннями відповідає коштами, що надходять на її рахунок по відповідних статтях кошторису (крім захищених статей), а в разі їх недостатності відповідальність за зобов'язаннями військової частини несе Міністерство оборони України.

Стягнення за зобов'язаннями військової частини не може бути звернено на майно, за нею закріплене.

Стаття 6. Обмеження та припинення господарської діяльності військової частини

Господарську діяльність військової частини може бути обмежено або припинено за рішенням Міністерства оборони України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Особливості передачі в оренду чи на умовах позички рухомого та нерухомого майна у Збройних Силах України

Військові частини можуть передавати без шкоди бойовій та мобілізаційній готовності закріплене за ними рухоме та нерухоме військове майно в оренду юридичним і фізичним особам.

Порядок надання дозволу військовим частинам на передачу закріпленого за ними рухомого та нерухомого майна в оренду встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Забороняється надання в оренду озброєння, боєприпасів, бойової та спеціальної техніки.

Передача військового майна в оренду юридичним і фізичним особам здійснюється виключно на конкурсній основі з урахуванням необхідності підтримання на належному рівні бойової та мобілізаційної готовності. Умови та порядок проведення конкурсів визначаються Фондом державного майна України за погодженням з Міністерством оборони України.

Оцінка вартості майна, що підлягає передачі в оренду, проводиться комісіями, до складу яких входять фахівці (уповноважені особи) Міністерства оборони України або іншого органу військового управління та Фонду державного майна України чи його регіонального відділення (представництва) за методикою, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Акт оцінки майна, яке передається в оренду, погоджується з Фондом державного майна України чи його регіональним відділенням (представництвом) і затверджується Міністерством оборони України.

Рухоме та нерухоме майно, необхідне для організації харчування особового складу Збройних Сил України в стаціонарних та польових умовах, передається військовими частинами на безоплатній основі переможцям процедур закупівель послуг з організації харчування особового складу Збройних Сил України, визначеним відповідно до Закону України "Про здійснення державних закупівель". Передача такого рухомого та нерухомого майна здійснюється виключно за договором (договорами) позички.

Перелік рухомого та нерухомого майна, необхідного для організації харчування особового складу Збройних Сил України, яке планується передати за договором (договорами) позички переможцю процедур закупівель послуг з організації харчування особового складу Збройних Сил України, зазначається в оголошенні про проведення процедури закупівлі.

Договір (договори) позички рухомого, нерухомого майна, необхідного для організації

харчування особового складу Збройних Сил України, укладається (укладаються) на той самий строк, що й відповідний договір (договори) про закупівлю послуг з організації харчування особового складу Збройних Сил України.

Типовий договір позики рухомого, нерухомого майна, необхідного для організації харчування особового складу Збройних Сил України, затверджується Міністерством оборони України.

Рухоме та нерухоме майно, передане на безоплатній основі на умовах позики відповідно до частин сьомої - дев'ятої цієї статті, використовується користувачем виключно для організації харчування особового складу Збройних Сил України в стаціонарних, польових умовах. Використання цього майна в інших цілях забороняється.

Стаття 8. Порядок обліку та використання коштів, одержаних від господарської діяльності у Збройних Силах України

Кошти, одержані від здійснення військовими частинами господарської діяльності, зараховуються до Державного бюджету України та використовуються виключно на національну оборону відповідно до кошторису Міністерства оборони України.

Порядок обліку коштів, одержаних від господарської діяльності у Збройних Силах України, визначається Міністерством фінансів України та Міністерством оборони України.

Стаття 9. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, притягаються до відповідальності згідно із законом.

Стаття 10. Порядок введення в дію Закону

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Дія цього Закону поширюється на інші утворені відповідно до законів України військові формування і Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України.

1.4 Закон України Про використання земель оборони (витяг) [4]

(ЗУ від 27 листопада 2003 року № 1345-IV)

Цей Закон визначає правові засади і порядок використання земель оборони.

Стаття 1. Землі оборони

Землями оборони визнаються землі, надані для розміщення і постійної діяльності військових частин, установ, військово-навчальних закладів, підприємств та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України (далі - військові частини).

Стаття 2. Правовий режим земель оборони

Військовим частинам для виконання покладених на них функцій та завдань земельні ділянки надаються у постійне користування відповідно до вимог Земельного кодексу України.

Особливості надання земельних ділянок військовим частинам під військові та інші оборонні об'єкти визначаються Кабінетом Міністрів України.

Розміри земельних ділянок, необхідних для розміщення військових частин та проведення ними постійної діяльності, визначаються згідно із потребами на підставі затвердженої в установленому порядку проектно-технічної документації.

Військові частини зобов'язані використовувати надані їм земельні ділянки відповідно до вимог земельного і природоохоронного законодавства та з дотриманням вимог щодо забезпечення безпеки населення у процесі проведення ними постійної діяльності.

При проходженні на землях оборони ліній електропередачі і зв'язку та інших комунікацій умови їх використання визначаються договором між військовою частиною і відповідним підприємством, установою та організацією.

Власники або користувачі земельних ділянок, які межують із земельними ділянками, наданими військовим частинам, можуть вимагати встановлення земельних сервітутів відповідно до закону.

Стаття 3. Зони особливого режиму використання земель

Уздовж державного кордону України відповідно до закону встановлюється прикордонна смуга, в межах якої діє особливий режим використання земель.

Землі в межах прикордонної смуги та інші землі, необхідні для облаштування та утримання інженерно-технічних споруд і огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій та інших об'єктів, надаються в постійне користування військовим частинам Державної прикордонної служби України.

Навколо військових частин та оборонних об'єктів можуть створюватися зони з особливим режимом використання земель з метою забезпечення функціонування цих військових частин та об'єктів, збереження озброєння, військової техніки, іншого військового майна, охорони державного кордону України, захисту населення, господарських об'єктів і довкілля від впливу аварійних ситуацій, стихійних лих і пожеж, що можуть виникнути на цих об'єктах.

Розмір та правовий режим зон з особливим режимом використання земель встановлюються відповідно до закону.

Стаття 4. Використання земель оборони в господарських цілях

Військові частини за погодженням з органами місцевого самоврядування або місцевими органами виконавчої влади і в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, можуть дозволяти фізичним і юридичним особам вирощувати сільськогосподарські культури, випасати худобу та заготовляти сіно на землях, наданих їм у постійне користування.

Землі оборони можуть використовуватися для будівництва об'єктів соціально-культурного призначення, житла для військовослужбовців та членів їхніх сімей, а також соціального та доступного житла без зміни їх цільового призначення.

Землі оборони, призначені для розміщення і постійної діяльності військових частин, установ, військово-навчальних закладів, підприємств та організацій Збройних Сил України, можуть використовуватися для розміщення засобів зв'язку, навігації та спостереження (радіотехнічного забезпечення), що належать підрозділам об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України, з погодженням умов розміщення та експлуатації зазначених об'єктів з Міністерством оборони України.

Відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України та у відповідності до цього закону.

Забороняється відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, іноземним державам, іноземним юридичним особам та іноземцям.

Стаття 5. Охорона навколишнього природного середовища та екологічна безпека на землях оборони

Розміщення, проектування, будівництво, реконструкція, введення в експлуатацію, експлуатація, консервація і ліквідація будівель, споруд та інших оборонних об'єктів, які можуть справляти прямий або опосередкований негативний вплив на земельні ресурси, здійснюються в порядку, визначеному законом.

На землях оборони встановлюються природоохоронні та інші обмеження щодо використання земель відповідно до закону.

Стаття 6. Відповідальність за порушення законодавства про використання земель оборони

Особи, винні в порушенні законодавства про використання земель оборони, несуть відповідальність згідно із законом.

1.5 Закон України «Про оренду державного та комунального майна» (витяг)

Цей Закон регулює:

правові, економічні та організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває в державній та комунальній власності, майна, що належить Автономній Республіці Крим, а також передачею права на експлуатацію такого майна;

майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання майна, що перебуває в державній та комунальній власності, майна, що належить Автономній Республіці Крим.

Дія цього Закону не поширюється на відносини концесії державного та комунального майна.

6. Галузеві особливості оренди державного та комунального майна можуть встановлюватися виключно законами.

Відносини оренди рухомого та нерухомого майна, об'єктів майнового комплексу Національної академії наук України та національних галузевих академій наук регулюються цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених Законом України "Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу".

Відносини оренди рухомого та нерухомого майна, закріпленого за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також за спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації, підпорядкованими йому регіональними органами та територіальними підрозділами, закладами та установами Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, які ведуть його облік у спеціальному порядку, регулюються цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених Законом України "Про господарську діяльність у Збройних Силах України".

Стаття 3. Об'єкти оренди

1. Об'єктами оренди за цим Законом є:

єдині майнові комплекси підприємств, їхніх відокремлених структурних підрозділів;

нерухоме майно (будівлі, споруди, приміщення, а також їх окремі частини);

інше окреме індивідуально визначене майно;

майно, що не увійшло до статутного (складеного) капіталу господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації) (далі - майно, що не увійшло до статутного капіталу), а також майно, заборонене до приватизації, яке може при перетворенні державного підприємства в господарське товариство надаватися такому товариству на правах оренди;

майно, щодо якого до статутного капіталу внесено право господарського відання на майно;

майно, закріплене на праві господарського відання за акціонерними товариствами та їхніми дочірніми підприємствами у процесі їх утворення та діяльності;

майно, передане до статутного капіталу акціонерних товариств на праві господарського відання;

майно органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, державних і комунальних установ та організацій, Збройних Сил України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Державної кримінально-виконавчої служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, правоохоронних та фіскальних органів, Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, що не використовується зазначеними органами для здійснення своїх функцій, - без права викупу та передачі в суборенду орендарем;

майно, що не підлягає приватизації, може бути передано в оренду без права викупу орендарем та передачі в суборенду.

2. Не можуть бути об'єктами оренди:

1) єдині майнові комплекси:

казенних підприємств;

підприємств системи створення та збереження золотовалютних резервів;
підприємств і установ, що забезпечують випуск та зберігання грошових знаків і цінних паперів;
підприємств, що забезпечують зв'язком органи законодавчої та виконавчої влади, у тому числі радіотелевізійні передавальні центри;
Національної суспільної телерадіокомпанії України (НСТУ);
державного підприємства "Мультимедійна платформа іномовлення України" (МППУ);
підприємств, що здійснюють виробництво об'єктів космічної діяльності;
діючих закладів освіти, що фінансуються з державного бюджету;
установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України (крім тих, що не використовуються для здійснення своїх функцій);
атомних електростанцій, гідроелектростанцій з греблями, що виконують функції захисту від техногенних катастроф;
метрополітену;
підрозділів пожежної охорони (пожежні депо, пости, адміністративні приміщення);
об'єктів спортивної інфраструктури, включених до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації;
2) об'єкти, які забезпечують виконання державою своїх функцій, забезпечують обороноздатність держави, її економічну незалежність, та об'єкти права власності Українського народу, майно, що становить матеріальну основу суверенітету України:
засоби урядового, фельд'єгерського та спеціального зв'язку;
державні реєстри, що створені та утримуються за рахунок коштів державного бюджету;
Національний архівний фонд, архіви (архівні установи), документи з них, архівні підрозділи, архівні відділи та бібліотеки, об'єкти культури, мистецтва, у тому числі виняткової історичної, художньої, наукової чи іншої культурної цінності, що занесені до Державного реєстру національного культурного надбання, а також об'єкти архітектури, меморіальні комплекси, заповідники, парки загальнонаціонального значення, пам'ятки державної частини Музейного фонду України (музейні предмети, музейні колекції та музейні зібрання), пам'ятки археології (крім пам'яток культурної спадщини, нерухомих об'єктів, що знаходяться на території історико-культурних заповідників);
документи Державного бібліотечного фонду України;
вихідні матеріали та фільмокопії, що зберігаються у державному фонді фільмів;
наукові об'єкти, включені до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання;
ядерні матеріали, ядерні установки і об'єкти, призначені для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення;
спеціально відведені місця чи об'єкти, призначені для захоронення відходів (місця розміщення відходів, сховища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо);
майно та матеріали Державного інформаційного геологічного фонду України;
майно, матеріали та дані Державного картографо-геодезичного фонду України, топографо-геодезичні і картографічні матеріали;
державні еталони, інші об'єкти, що забезпечують функціонування Державної метрологічної служби;
автомобільні дороги, крім тих, що належать підприємствам (до першого розгалуження за межами території таких підприємств);
магістральні залізничні лінії загального користування та розміщені на них технологічні споруди, передавальні пристрої (які функціонують), що безпосередньо використовуються для забезпечення процесу перевезень, а саме: залізничні станції та колії загального користування, тягові підстанції, контактна мережа та інші пристрої технологічного електропостачання, системи сигналізації, централізації, блокування та управління рухом поїздів, об'єкти і майно, призначені безпосередньо для виконання аварійно-відновлювальних робіт;
майно, що забезпечує цілісність об'єднаної енергетичної системи України та диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, магістральні та міждержавні електричні мережі;
магістральні нафто- і газопроводи та магістральний трубопровідний транспорт, що

обслуговують потреби держави в цілому, підземні нафто- та газосховища; об'єкти інженерної інфраструктури та благоустрою міст, інших населених пунктів, включаючи мережі, споруди, устаткування, які пов'язані з постачанням споживачам води, газу, тепла, а також відведенням і очищенням стічних вод, крім випадків, передбачених законодавством; акваторії морських портів, гідротехнічні споруди, об'єкти портової інфраструктури загального користування, засоби навігаційного обладнання та інші об'єкти навігаційно-гідрографічного забезпечення морських шляхів, системи управління рухом суден, інформаційні системи, навчальний та гідрографічний флот, майнові комплекси судноплавних інспекцій (крім причалів морських та річкових портів, залізничних та автомобільних під'їзних шляхів (до першого розгалуження за межами території порту), ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій); аеродроми та аеродромні об'єкти (злітно-посадкові смуги, руліжні доріжки, перони, системи посадки, наземні засоби зв'язку, навігації, спостереження, інші елементи аеродромів, що забезпечують безпеку польотів); водосховища і водогосподарські канали комплексного призначення, гідротехнічні захисні споруди, об'єкти інженерної інфраструктури загальнодержавних та міжгосподарських меліоративних систем; місця поховання; захисні споруди цивільного захисту: в яких розташовані пункти управління; призначені для укриття працівників підприємств, що мають об'єкти підвищеної небезпеки; розташовані у зонах спостереження атомних електростанцій та призначені для укриття населення під час радіаційних аварій; транспортні засоби спеціального призначення, що забезпечують виконання робіт, пов'язаних з ліквідацією пожеж, наслідків стихійного лиха.

3. Нерухоме та інше окреме індивідуально визначене майно із складу єдиного майнового комплексу, забороненого до оренди, може бути об'єктом оренди, якщо воно не заборонене до оренди законами України, не задіяне у процесі основного виробництва та за висновком органу, уповноваженого управляти цим майном, його оренда не порушить цілісності майнового комплексу.

4. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, не поширюються на передачу в оренду державного майна у складі магістральних газопроводів та підземних сховищ газу, що входять до Єдиної газотранспортної системи України, підприємству (підприємствам) на строковій платній основі без права відчуження для здійснення функцій оператора Єдиної газотранспортної системи України та/або оператора підземного сховища газу. Така передача майна в оренду може здійснюватися виключно з метою та на виконання зобов'язань, взятих Україною відповідно до Закону України "Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства", на підставі договору і на умовах, затверджених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням принципів додержання економічної безпеки держави.

Стаття 5. Етапність передачі майна в оренду

1. Етапність передачі в оренду державного та комунального майна передбачає:

прийняття рішення щодо наміру передачі майна в оренду;
внесення інформації про потенційний об'єкт оренди до ЕТС;
прийняття рішення про включення потенційного об'єкта оренди до одного із Переліків;
опублікування інформації про потенційний об'єкт оренди, щодо якого прийнято рішення про включення до одного з Переліків, в ЕТС;
розміщення в ЕТС оголошення про передачу майна в оренду;
проведення аукціону на право оренди майна або передача об'єкта в оренду без проведення аукціону, укладення та публікація в ЕТС договору оренди.

2. Порядок передачі в оренду державного та комунального майна, включаючи особливості передачі його в оренду (далі - Порядок передачі майна в оренду) визначається Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує

формування та реалізує державну політику у сфері реалізації майна (майнових прав, інших активів) або прав на нього на конкурентних засадах у формі аукціонів, у тому числі електронних аукціонів, та здійснює контроль за її реалізацією.

Особливості передачі в оренду комунального майна, передбачені цим Законом, додатково можуть визначатися рішенням представницьких органів місцевого самоврядування з урахуванням вимог і обмежень, передбачених цим Законом і Порядком передачі майна в оренду.

Стаття 6. Прийняття рішення щодо наміру передачі майна в оренду

1. Ініціаторами оренди майна можуть бути потенційний орендар, балансоутримувач, уповноважений орган управління та/або орендодавець.

2. Потенційний орендар, зацікавлений в одержанні в оренду нерухомого або індивідуально визначеного майна, звертається до орендодавця із заявою про включення цього майна до Переліку відповідного типу згідно з Порядком передачі майна в оренду.

Орендодавець протягом трьох робочих днів з дати отримання відповідної заяви передає її балансоутримувачу такого майна.

За результатами розгляду заяви (крім випадків, передбачених абзацом п'ятим частини другої статті 6 цього Закону) балансоутримувач протягом 10 робочих днів з дати отримання такої заяви приймає одне з таких рішень:

рішення про намір передачі майна в оренду;

рішення про відмову у включенні об'єкта до відповідного Переліку в разі наявності однієї з підстав, передбачених статтею 7 цього Закону.

У разі якщо відповідно до законодавства, статуту або положення балансоутримувача уповноважений орган управління, до сфери управління якого належить балансоутримувач, має надавати згоду на розпорядження майном балансоутримувача, балансоутримувач протягом 40 робочих днів з дати отримання заяви потенційного орендаря приймає одне з таких рішень:

рішення про намір передачі майна в оренду, погоджене уповноваженим органом управління;

рішення про відмову у включенні об'єкта до відповідного Переліку в разі наявності однієї з підстав, передбачених статтею 7 цього Закону.

Відсутність погодження або відмови у погодженні уповноваженого органу управління протягом 40 робочих днів з дати отримання заяви потенційного орендаря вважається погодженням уповноваженого органу управління рішення балансоутримувача про намір передачі майна в оренду.

Про прийняте рішення балансоутримувач повідомляє заявника та орендодавця протягом трьох робочих днів з дати його прийняття.

У разі включення об'єкта до відповідного Переліку за заявою іншої особи, яка подана раніше, балансоутримувач інформує заявника та орендодавця про таке включення.

3. Балансоутримувач може прийняти рішення про намір передачі майна в оренду за власною ініціативою, з урахуванням законодавства, статуту або положення балансоутримувача про погодження уповноваженим органом управління, до сфери управління якого належить балансоутримувач.

Відсутність погодження або відмови у погодженні уповноваженого органу управління протягом 40 робочих днів з дати направлення звернення балансоутримувача про таке погодження вважається погодженням уповноваженого органу управління рішення балансоутримувача про намір передачі майна в оренду.

У разі якщо ініціатором оренди майна є орендодавець, такий орендодавець звертається до балансоутримувача майна із заявою про включення цього майна до Переліку відповідного типу відповідно до Порядку передачі майна в оренду.

Прийняття рішення балансоутримувачем про намір передачі майна в оренду та погодження такого рішення відбуваються у порядку, встановленому частиною другою цієї статті.

У разі якщо ініціатором оренди майна є уповноважений орган управління, то такий уповноважений орган управління надає балансоутримувачу рішення про доцільність передачі майна в оренду, яке є погодженням уповноваженого органу управління рішення балансоутримувача про намір передачі майна в оренду. Балансоутримувач протягом 10 робочих

днів з дати отримання рішення про доцільність передачі майна в оренду приймає рішення про намір передачі майна в оренду.

4. Після прийняття балансоутримувачем рішення про намір передачі майна в оренду або отримання від уповноваженого органу управління рішення про доцільність передачі майна в оренду балансоутримувач здійснює такі дії:

вносить інформацію про потенційний об'єкт оренди до ЕТС в порядку, обсязі та строки, передбачені Порядком передачі майна в оренду, та включає об'єкт до одного з Переліків, якщо відповідно до цього Закону балансоутримувач може виступати орендодавцем відповідного майна і якщо включення об'єкта до Переліку відповідного типу не потребує прийняття рішення іншим органом;

надсилає інформацію про потенційний об'єкт оренди орендодавцю для її внесення до ЕТС в порядку, обсязі та строки, передбачені Порядком передачі майна в оренду, та звертається до орендодавця із клопотанням про включення потенційного об'єкта оренди до одного з Переліків згідно з Порядком передачі майна в оренду.

5. Орендодавець розглядає клопотання балансоутримувача, подане відповідно до частини четвертої цієї статті, та протягом 10 робочих днів з дати отримання клопотання приймає одне з таких рішень:

рішення про включення об'єкта до Переліку відповідного типу;

рішення про відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу з підстав, передбачених статтею 7 цього Закону.

У випадках, передбачених частиною шостою цієї статті, орендодавець звертається до уповноваженого органу, визначеного частиною шостою цієї статті, із клопотанням про включення об'єкта до Переліку, якщо включення об'єкта до Переліку відповідного типу потребує прийняття відповідного рішення, і передає його на розгляд такого органу. Такі дії не здійснюються орендодавцем у випадку, якщо особи орендодавця та уповноваженого органу, визначеного частиною шостою цієї статті, є однією особою.

Про прийняте рішення орендодавець повідомляє балансоутримувача та заявника протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення.

6. Рішення про включення до Переліку єдиних майнових комплексів приймається згідно з Порядком передачі майна в оренду.

Рішення про включення до Переліку єдиних майнових комплексів державних підприємств приймається Кабінетом Міністрів України.

Рішення про включення до Переліку єдиних майнових комплексів комунальних підприємств приймається відповідним представницьким органом місцевого самоврядування.

Рішення про включення об'єктів комунальної власності до Переліку другого типу (крім випадків надання в оренду приміщень для розміщення громадських приймалень народних депутатів України і депутатів місцевих рад, комунальних закладів і установ, що фінансуються за рахунок місцевого бюджету, приміщень для організації та проведення науково-практичних, культурних, мистецьких, громадських, суспільних та політичних заходів на строк, що не перевищує п'яти календарних днів протягом шести місяців, а також щодо приміщень, які надаються суб'єктам виборчого процесу для проведення публічних заходів (зборів, дебатів, дискусій) під час та на період виборчої кампанії) приймається відповідним представницьким органом місцевого самоврядування.

Представницький орган місцевого самоврядування може визначити додаткові критерії об'єктів, включення яких до одного з Переліків відбувається на підставі рішення представницького органу місцевого самоврядування.

Рішення представницького органу місцевого самоврядування про включення об'єктів до Переліку другого типу, а також додаткові критерії включення до одного з Переліків, у випадку їх визначення, підлягають опублікуванню на офіційному вебсайті відповідного органу місцевого самоврядування не пізніше 10 календарних днів з дня їх прийняття та/або визначення.

7. Рішення про включення об'єкта до одного з Переліків може бути скасовано або змінено:

Кабінетом Міністрів України або визначеним ним органом - щодо майна державної власності;

представницьким органом місцевого самоврядування або визначеними ним органами - щодо майна комунальної власності.

Рішення балансоутримувача (уповноваженого органу управління) або орендодавця про відмову у включенні об'єкта до одного з Переліків може бути скасовано або змінено:

Кабінетом Міністрів України або визначеним ним органом - щодо майна державної власності; представницьким органом місцевого самоврядування або визначеними ним органами - щодо майна комунальної власності.

Рішення балансоутримувача про відмову у включенні об'єкта до одного з Переліків може бути також скасовано або змінено уповноваженим органом управління.

8. Балансоутримувач майна, включеного до одного з Переліків, вживає заходів для укладення охоронного договору щодо об'єктів, внесених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, інших об'єктів культурної спадщини, які включені до одного з Переліків. Балансоутримувач зобов'язаний передати орендарю копію охоронного договору, укладеного балансоутримувачем з відповідним органом охорони культурної спадщини, за актом приймання-передачі. Орендар зобов'язаний виконувати умови охоронного договору, про що зазначається у договорі оренди.

9. Переліки оприлюднюються в ЕТС та на офіційних вебсайтах орендодавців.

Стаття 13. Порядок проведення аукціону

1. Об'єкти державної та комунальної власності передаються в оренду за результатами проведення аукціону виключно в ЕТС, у тому числі аукціону, предметом якого є право на продовження договору оренди об'єкта згідно із статтею 18 цього Закону.

Порядок функціонування ЕТС, порядок та строки передачі майна в оренду, подання заяв на участь в аукціоні, проведення аукціонів, розмір, порядок та строки сплати, повернення гарантійних, реєстраційних внесків, плати за участь в аукціоні (винагороди оператора), порядок та строки підписання, опублікування протоколу та договору оренди за результатами аукціону визначаються Порядком передачі майна в оренду.

Адміністратор ЕТС визначається Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері реалізації майна (майнових прав, інших активів) або прав на нього на конкурентних засадах у формі аукціонів, у тому числі електронних аукціонів, а також здійснює контроль за її реалізацією.

Адміністратор ЕТС не може бути власником, засновником або пов'язаною особою з особою оператора електронного майданчика. Поєднання функцій адміністратора ЕТС та оператора електронного майданчика в одній особі забороняється.

2. Аукціон розпочинається за наявності не менше двох заяв на участь та вважається таким, що відбувся, у разі здійснення щонайменше одного кроку аукціону будь-яким учасником аукціону, якщо інше не передбачено Порядком передачі майна в оренду.

3. Для участі в аукціоні потенційний орендар подає в ЕТС заяву на участь в аукціоні, вимоги до якої встановлюються адміністратором ЕТС, в електронній формі. До заяви додаються:

1) для потенційних орендарів - фізичних осіб - громадян України - копія паспорта громадянина України;

2) для потенційних орендарів - іноземних громадян та осіб без громадянства - копія документа, що посвідчує особу;

3) для потенційних орендарів - юридичних осіб:

витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань України - для юридичних осіб - резидентів;

документ про реєстрацію у державі її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського або судового реєстру тощо), засвідчений згідно із законодавством держави його видачі, перекладений українською мовою, - для юридичних осіб - нерезидентів;

інформація про кінцевого бенефіціарного власника. Якщо особа не має кінцевого бенефіціарного власника, зазначається інформація про відсутність кінцевого бенефіціарного власника і причина його відсутності;

4) документ, що підтверджує сплату реєстраційного внеску, а також документ, що підтверджує

сплату гарантійного внеску на рахунок оператора електронного майданчика.

4. Орендодавець не має права вимагати від потенційного орендаря інші документи і відомості, ніж передбачені частиною третьою цієї статті та умовами оренди майна, опублікованими в оголошенні про проведення відповідного аукціону.

5. У випадку, якщо після оголошення аукціону було подано заяву на участь в аукціоні лише від одного учасника, договір оренди укладається з таким учасником за запропонованою ним орендною платою, за умови, якщо така орендна плата дорівнює або перевищує стартову орендну плату.

6. Аукціон проводиться відповідно до договору, що укладається між орендодавцем та оператором електронного майданчика.

Типовий договір між орендодавцем та оператором електронного майданчика затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері реалізації майна (майнових прав, інших активів) або прав на нього на конкурентних засадах у формі аукціонів, у тому числі електронних аукціонів, а також здійснює контроль за її реалізацією.

Відомості про учасників аукціону не підлягають розголошенню до завершення аукціону.

7. Аукціони з передачі майна в оренду проводяться не раніше ніж через 20 днів, але не пізніше ніж через 35 днів після публікації в ЕТС оголошення про передачу майна в оренду.

8. Протокол про результати аукціону формується та оприлюднюється ЕТС автоматично в день завершення аукціону в електронній формі, у тому числі у випадку, передбаченому частиною п'ятою цієї статті.

У разі відмови переможця аукціону або орендодавця від підписання (затвердження) протоколу аукціону або від укладення договору оренди, що підтверджується відповідним актом, ЕТС автоматично формує та оприлюднює новий протокол аукціону з визначенням переможцем електронного аукціону учасника з наступною за величиною ціною пропозицією.

Переможець аукціону, який відмовився від підписання протоколу аукціону або договору оренди, до участі в повторному аукціоні на право оренди того самого об'єкта не допускається.

9. Орендодавець не затверджує протокол аукціону, не укладає договір оренди за результатами аукціону з потенційним орендарем, який:

не відповідає вимогам статті 4 цього Закону;

не подав документи або відомості, обов'язкове подання яких передбачено цим Законом;

подав неправдиві відомості про себе;

відмовився від підписання протоколу аукціону або договору оренди за результатами аукціону на право оренди того самого об'єкта.

Не можуть бути підставою для прийняття рішення про відмову у затвердженні протоколу аукціону та подальшому укладенні договору оренди формальні (несуттєві) помилки в оформленні заяви або в документах та інформації, що подаються разом із такою заявою, які не впливають на зміст заяви, документів та інформації, зокрема технічні помилки та описки.

Рішення орендодавця про відмову у затвердженні протоколу аукціону або про відмову від укладення договору оренди має містити вичерпний перелік підстав для його прийняття і приймається після закінчення електронного аукціону на підставі перевірки орендодавцем заяви на участь переможця аукціону і доданих до неї документів та інформації.

Переможець аукціону може оскаржити таке рішення орендодавця до суду протягом одного місяця з дати отримання його копії, але не пізніше трьох місяців з дати опублікування цього рішення в ЕТС.

10. Після закінчення аукціону сплачений потенційними орендарями гарантійний внесок повертається потенційним орендарям, які не стали переможцями аукціону, протягом 10 робочих днів з дня затвердження протоколу аукціону орендодавцем, крім випадків, визначених Порядком передачі майна в оренду.

11. У разі якщо об'єкт не було передано в оренду за результатами аукціону, протягом п'яти робочих днів з дати формування протоколу про визнання аукціону таким, що не відбувся, публікується оголошення про проведення повторного аукціону із зниженням стартової орендної плати на 50 відсотків.

12. Якщо повторний аукціон із зниженням стартової ціни визнається таким, що не відбувся, у разі якщо для участі у такому аукціоні подано заяву на участь від одного учасника, договір оренди укладається з таким учасником за запропонованою ним орендною платою, але не нижче стартової ціни, встановленої відповідно до частини одинадцятої цієї статті.

13. У разі якщо об'єкт не передано в оренду в порядку, передбаченому частинами п'ятою, одинадцятою, дванадцятою цієї статті, протягом п'яти робочих днів з дати формування протоколу про визнання аукціону таким, що не відбувся, публікується оголошення про проведення аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій. Стартова орендна плата для такого аукціону встановлюється згідно з частиною одинадцятою цієї статті.

Передача в оренду об'єкта за результатами аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій здійснюється за наявності не менш як одного учасника аукціону.

14. Всі учасники процесу організації та проведення електронних аукціонів (торгів) мають право подавати скарги та пропозиції, розгляд яких здійснює Комісія.

15. Розгляд скарг та пропозицій щодо організації та проведення електронних аукціонів (відкритих торгів (аукціонів)) здійснюється Комісією. Рішення Комісії є обов'язковими до виконання. Діяльність Комісії є відкритою та прозорою.

Порядок подання та розгляду скарг та пропозицій, формування, функціонування та повноваження Комісії затверджуються Кабінетом Міністрів України за пропозицією центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері реалізації майна (майнових прав, інших активів) або прав на нього на конкурентних засадах у формі аукціонів, у тому числі електронних аукціонів, а також здійснює контроль за її реалізацією.

Стаття 16. Укладення договору оренди та внесення змін до нього

1. Договір оренди формується на підставі примірного договору оренди, що затверджується:

Кабінетом Міністрів України - щодо майна державної власності;

представницькими органами місцевого самоврядування - щодо майна комунальної власності.

Якщо представницький орган місцевого самоврядування не затвердив примірний договір оренди комунального майна, застосовується примірний договір оренди державного майна.

Договір оренди може відрізнятися від примірного договору оренди, якщо об'єкт оренди передається в оренду з додатковими умовами. Рішенням Кабінету Міністрів України (представницького органу місцевого самоврядування - для комунального майна) можуть бути передбачені особливості договору оренди майна, що передається в оренду з додатковими умовами.

2. Орендар, що уклав договір оренди майна за результатами аукціону, має право використовувати майно за будь-яким цільовим призначенням, крім випадків і з урахуванням обмежень, передбачених Порядком передачі майна в оренду.

3. Договір оренди підлягає нотаріальному посвідченню, якщо строк, на який укладається цей договір, перевищує п'ять років.

4. Особливості визначення умов передачі майна в оренду, в тому числі пам'яток архітектури та містобудування, укладення договорів оренди встановлюються Порядком передачі майна в оренду та представницькими органами місцевого самоврядування щодо комунального майна.

Порядком передачі майна в оренду встановлюються особливості внесення змін до умов договорів оренди та підстав для внесення таких змін, зокрема щодо:

зміни площі орендованого приміщення;

зміни графіка використання приміщення, яке перебуває у погодинній оренді;

зміни строку оренди, у разі якщо договір був укладений на строк, менший ніж мінімальний строк оренди, передбачений частиною третьою статті 9 цього Закону;

зміни цільового призначення, за яким орендар повинен використовувати об'єкт оренди, у разі якщо орендар не має права використовувати майно за будь-яким цільовим призначенням;

інших змін.

Внесення змін до договору оренди здійснюється з урахуванням установлених цією статтею та

Порядком передачі майна в оренду обмежень за згодою сторін до закінчення строку його дії, з урахуванням законодавства, статуту або положення балансоутримувача про погодження уповноваженим органом управління, до сфери управління якого належить балансоутримувач.

5. Не допускається внесення змін до договору оренди в частині зменшення суми орендної плати протягом строку його дії, крім випадків, визначених законодавством, з урахуванням вимог, передбачених Порядком передачі майна в оренду.

6. Усі договори оренди, а також зміни і доповнення до них підлягають публікації в ЕТС згідно з Порядком передачі майна в оренду.

1.6 Закон України «Про оборонні закупівлі» (витяг)[6]

ЗУ від 17.07.2020 № 808-IX

Цей Закон визначає загальні правові засади планування, порядок формування обсягів та особливостей здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, а також порядок здійснення державного і демократичного цивільного контролю у сфері оборонних закупівель.

Метою цього Закону є визначення правових засад для забезпечення матеріально-технічних і наукових потреб сектору безпеки і оборони держави шляхом ефективного та прозорого здійснення оборонних закупівель із дотриманням заходів захисту національних інтересів, створення конкурентного середовища, запобігання корупції у сфері оборонних закупівель, розвитку добросовісної конкуренції, а також ефективного та прозорого планування, реалізації і контролю за здійсненням оборонних закупівель.

Цей Закон також передбачає гармонізацію законодавства України у сфері оборонних закупівель з положеннями Директиви 2009/81/ЄС відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) вартість життєвого циклу - вартість усіх витрат, пов'язаних з життєвим циклом товару, робіт і послуг оборонного призначення;

2) виконавець державного контракту (договору) з оборонних закупівель (далі - виконавець державного контракту (договору)) - суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми та форми власності або іноземний суб'єкт господарювання (інша іноземна юридична особа) чи об'єднання юридичних осіб, з якими укладено державний контракт (договір) за результатами проведення закупівель, визначених цим Законом;

3) відбір учасників спрощених торгів із застосуванням електронної системи закупівель - процес визначення учасників спрощених торгів шляхом проведення електронного аукціону;

4) гарантоване забезпечення потреб безпеки і оборони - забезпечення суб'єктів, визначених пунктом 10 частини першої цієї статті, товарами, роботами і послугами, необхідними для виконання завдань з відсічі збройній агресії та відвернення загроз національній безпеці, незалежності України, її територіальній цілісності і недоторканності, щодо боротьби з тероризмом, усунення обставин, що зумовили необхідність введення надзвичайного стану;

5) головний орган у сфері планування оборонних закупівель - визначений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику;

6) головний орган у сфері здійснення оборонних закупівель - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань

національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та в особливий період;

7) державне гарантування якості - встановлення уповноваженим органом з державного гарантування якості відповідності процесів забезпечення якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення вимогам державних контрактів (договорів);

8) електронний реєстр учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) (далі - Реєстр) - система накопичення, обробки, обліку, захисту та надання даних інформації про учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів);

9) єдиний виконавець державного контракту (договору) (далі - єдиний виконавець) - суб'єкт господарювання, який внесений до Реєстру та має виняткові можливості для виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг оборонного призначення;

10) державні замовники у сфері оборони (далі - державні замовники) - визначені Кабінетом Міністрів України центральні органи виконавчої влади, інші державні органи, військові формування, утворені відповідно до законів України;

11) зведений трирічний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями - затверджений Кабінетом Міністрів України перелік (номенклатура) та обсяги товарів, робіт і послуг оборонного призначення для кожного державного замовника, що постачаються (закупаються) за закритими закупівлями, а також обсяг коштів, передбачений на зазначені цілі на плановий і наступні за плановим два бюджетні періоди;

12) життєвий цикл - сукупність взаємозв'язаних стадій товару, робіт і послуг оборонного призначення від задуму щодо їх створення до вилучення з обігу;

13) забезпечення цінової пропозиції - надання забезпечення виконання зобов'язань учасником відбору перед державним замовником, що виникли у зв'язку з поданням цінової пропозиції, у вигляді такого забезпечення, як гарантія;

14) коефіцієнт ефективності - зведений обрахований показник технічних та бойових спроможностей, надійності, стійкості, придатності до визначених бойових умов, системи озброєння, військової та іншої техніки;

15) компенсація - відшкодування витрат державного замовника, пов'язаних із закупівлею товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом, що надається відповідно до компенсаційного (офсетного) договору державі Україна;

16) компенсаційний (офсетний) договір (далі - офсетний договір) - укладений між офсетним бенефіціаром та іноземним виконавцем зовнішньоекономічний договір (контракт), що визначає предмет та вартість офсетного зобов'язання, яке іноземний виконавець повинен виконати на території України;

17) державний контракт (договір) (далі - державний контракт (договір)) - угода, укладена у письмовій формі державним замовником від імені держави з виконавцем відповідно до затверджених планів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

18) локалізація виробництва - питома вага вартості сировини, матеріалів, вузлів, агрегатів, деталей і комплектуючих виробів вітчизняного походження, а також виконання робіт та надання послуг вітчизняними виробниками на митній території України у вартості товарів, робіт і послуг, що є предметом закупівлі;

19) міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення - спеціалізовані фонди, підприємства, установи та організації, програми міжнародних військових продажів, перелік яких визначений Кабінетом Міністрів України, які надають послуги із закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення на підставі відповідних угод та відповідно до внутрішніх правил і процедур таких організацій;

20) неконкурентна процедура закупівлі - процедура, що має винятковий характер через специфіку та/або умови предмета закупівлі, що не дають змоги провести будь-яку іншу конкурентну закупівлю;

21) оборонні закупівлі - здійснення державним замовником закупівель товарів, робіт і послуг, призначених для виконання державних програм у сферах національної безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки

і оборони;

22) офсетний бенефіціар - державний замовник, інший суб'єкт незалежно від форми власності, який отримує компенсацію за компенсаційним (офсетним) договором та відбір якого здійснюється офсетною комісією за поданням державного замовника;

23) план якості - документ, що встановлює вимоги до діяльності (процесів), розподілу відповідальності та управління відповідними ресурсами, що мають бути застосовані до конкретних товарів, робіт і послуг з метою забезпечення їх якості під час виконання державного контракту (договору);

24) послуги оборонного призначення - послуги, пов'язані із забезпеченням життєвого циклу об'єктів і споруд оборонного та спеціального призначення, товарів оборонного призначення у тому числі:

розробкою та впровадженням інформаційних, інформаційно-аналітичних та інших телекомунікаційних систем, систем кібербезпеки та кіберзахисту;

розробленням стандартів та технічних специфікацій, закупівля стандартів для задоволення потреб із забезпечення національної безпеки і оборони;

формуванням та веденням страхового фонду документації на озброєння, військову та спеціальну техніку, інше військове майно, об'єкти і споруди оборонного та спеціального призначення;

послуги, необхідні для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

25) роботи оборонного призначення:

фундаментальні наукові, прикладні дослідження та експериментальні розробки для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи або їх окремі етапи із розроблення, виробництва, використання, підтримки, вилучення товарів оборонного призначення та спеціальної техніки, розроблення спеціальних технологій, матеріалів та стандартів;

будівництво, капітальний ремонт, реконструкція об'єктів і споруд оборонного та спеціального призначення;

створення нових та модернізація, ремонт, реконструкція, розширення та переобладнання існуючих виробничих потужностей для виготовлення товарів оборонного призначення;

роботи, необхідні для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

26) служба державного замовника - суб'єкт господарювання, що належить до сфери управління державного замовника, або структурний підрозділ державного замовника, що уповноважується ним на здійснення закупівель та укладення державних контрактів (договорів) на закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення та інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

27) спеціальна техніка - техніка, що має спеціальне призначення у визначеній сфері застосування, зокрема розвідки, контррозвідки, зв'язку, захисту інформації, кібербезпеки та кіберзахисту, а також обладнання та апаратура для контролю і проведення випробувань таких засобів;

28) співвиконавці/субпідрядники - суб'єкти господарювання незалежно від їх форми власності, іноземні суб'єкти господарювання, які залучаються виконавцями державних контрактів (договорів) на підставі договорів, у тому числі зовнішньоекономічних договорів (контрактів), до виконання укладених із державним замовником державних контрактів (договорів);

29) товари оборонного призначення - озброєння, військова та спеціальна техніка, зброя і боєприпаси, спеціальні комплектувальні вироби для їх виготовлення та експлуатації, матеріали та обладнання, спеціально призначені для їх розроблення, виготовлення або використання, спеціальні технічні засоби, технічні засоби розвідки, засоби технічного та криптографічного захисту інформації, засоби спеціального зв'язку, космічна техніка військового та подвійного призначення, засоби індивідуального захисту (бронежилети всіх класів захисту, протиударні, кулезахисні шоломи, комплекти протиударного захисту тощо), спеціальні засоби (кайданки, кийки, засоби, споряджені речовинами сльозогінної, світлошумової дії тощо), спеціальні (спеціалізовані) транспортні засоби; комп'ютерна, оптична, вимірювальна та інша техніка;

спеціальний формений одяг, необхідний для виконання завдань правоохоронними органами, структурними підрозділами органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, військовими формуваннями з правоохоронними функціями, товари подвійного використання для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, розвитку обороноздатності держави та системи національної стійкості, а також будь-які інші товари, які закуповуються державними замовниками, визначеними згідно з пунктом 10 частини першої цієї статті, для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони;

30) технічна специфікація - документ, затверджений державним замовником, що встановлює вимоги до товарів, робіт і послуг оборонного призначення, які закуповуються, зокрема щодо їх якості, технічних характеристик, безпеки використання, розмірів, позначень, термінології, пакування та маркування, чи процесів та способів виробництва, а також вимоги щодо процедур оцінки відповідності;

31) трирічний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення - план, що складається державними замовниками у формі відкритих даних, містить показники річного плану закупівель та прогностичні показники закупівель на наступні за плановим два бюджетні періоди;

32) уповноважений орган з державного гарантування якості - орган, уповноважений Кабінетом Міністрів України на оцінювання відповідності процесів забезпечення якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення вимогам, встановленим державним замовникам при здійсненні оборонних закупівель;

33) учасник відбору - суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, фізична особа, які в установленому порядку надали цінову пропозицію для участі у відборі, оголошеному державним замовником;

34) цінова пропозиція - пропозиція учасника щодо предмета закупівлі, що подається для участі у закупівлі на умовах, встановлених державним замовником.

2. Терміни "річний план закупівель" та "договір про закупівлю" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про публічні закупівлі".

3. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Цивільному і Господарському кодексах України, у законах України "Про публічні закупівлі", "Про національну безпеку України", "Про оборону України", "Про державну таємницю", "Про Збройні Сили України", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", "Про правовий режим воєнного стану", "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях" та інших законодавчих актах України.

Стаття 2. Сфера застосування Закону

1. Цей Закон застосовується за умови, що:

вартість предмета закупівлі для товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, для робіт оборонного призначення та робіт для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони - 1,5 мільйона гривень, до визначених цим Законом державних замовників, які здійснюють оборонні закупівлі;

закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення містить відомості, що становлять державну таємницю, а також у разі закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями незалежно від вартості такої закупівлі.

2. Закупівля товарів, робіт і послуг здійснюється державними замовниками відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі" з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

3. Дія цього Закону не поширюється на:

1) закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, спеціалізовані фонди, підприємства, установи та організації, а також через програми міжнародних військових продажів, перелік яких

визначений Кабінетом Міністрів України;

2) закупівлі в рамках програм співпраці щодо досліджень і розробок військового призначення, що проводяться Україною спільно з іншими державами згідно з міжнародними договорами;

3) закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що здійснюються на території іншої держави з метою використання за межами території України.

4. Забороняється придбання товарів, робіт і послуг оборонного призначення до/без проведення видів (процедур) закупівель, визначених цим Законом або Законом України "Про публічні закупівлі", та укладення державних контрактів (договорів), що передбачають оплату державним замовником у сфері оборони, товарів, робіт і послуг оборонного призначення до/без проведення видів (процедур) закупівель, визначених цим Законом або Законом України "Про публічні закупівлі", крім випадків, передбачених цим Законом. Державний замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення застосування норм цього Закону.

Стаття 3. Принципи здійснення оборонних закупівель

1. Оборонні закупівлі здійснюються на основі таких принципів:

своєчасність та відповідність прийнятим рішенням щодо захисту національних інтересів України, забезпечення потреб безпеки і оборони;

послідовність прийняття та виконання рішень щодо розроблення, закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, систематичність їх виконання;

конкурентність;

ефективність використання коштів, результативність;

відкритість та прозорість (крім відомостей, що становлять державну таємницю і розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці);

запобігання корупції, зловживанням та дискримінації;

цілісність, узгодженість, системність планування та фінансування оборонних закупівель, урахування пріоритетів і обмежень, встановлених державними програмами у сферах національної безпеки і оборони.

Стаття 4. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері оборонних закупівель

1. Кабінет Міністрів України:

1) затверджує:

зведений трирічний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями та внесення змін до нього;

порядок розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції;

схвалені рішенням Ради національної безпеки і оборони України основні показники закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями, зміни до них, на плановий бюджетний період та орієнтовні показники обсягів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями на наступні за плановим два бюджетні періоди;

типові форми державного контракту (договору) за закритими закупівлями з урахуванням норм цього Закону;

порядок проведення випробування зразків озброєнь та військової техніки;

положення про уповноважений орган з державного гарантування якості та порядок проведення робіт з державного гарантування якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

2) визначає:

державних замовників у сфері оборони;

критерії та методики оцінювання найбільш економічно вигідної пропозиції учасника закупівлі;

заходи з економічної підтримки та стимулювання підприємств - виконавців державних контрактів (договорів);

порядок формування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою;

порядок проведення переговорів та укладення державного контракту (договору) з єдиним виконавцем;

порядок створення та функціонування Реєстру, порядок внесення суб'єктів господарювання до Реєстру;

порядок планування, формування, особливості розміщення, коригування оборонних закупівель, здійснення контролю та звітування про їх виконання, а також оприлюднення інформації про оборонні закупівлі;

порядок укладення компенсаційних (офсетних) договорів та види компенсацій;

зміни розрахункової ціни в єдиного виконавця у разі закупівлі фундаментальних наукових, прикладних досліджень, експериментальних розробок, а також науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що здійснюється за неконкурентною процедурою;

порядок ведення типового реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку;

3) вирішує інші питання у сфері оборонних закупівель у межах повноважень, визначених Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Стаття 5. Головний орган у сфері планування оборонних закупівель

1. Головний орган у сфері планування оборонних закупівель:

1) складає з урахуванням пропозицій, наданих державними замовниками, зведений трирічний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями, вносить зміни до нього та подає його після погодження комітетом Верховної Ради України, до повноважень якого належать питання національної безпеки, оборони та розвідки, в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України;

2) подає на затвердження Ради національної безпеки і оборони України основні показники закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями, зміни до них на плановий бюджетний період та орієнтовні показники обсягів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями на наступні за плановим два бюджетні періоди;

3) координує діяльність державних замовників із планування та здійснення оборонних закупівель, внесення змін до зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями;

4) отримує від державних замовників пропозиції щодо зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями;

5) організовує роботу щодо створення Реєстру та забезпечує його функціонування;

6) надає методичну та консультаційну допомогу державним замовникам щодо організації здійснення закритих закупівель;

7) отримує від державних замовників звіти про результати здійснення оборонних закупівель, укладення та виконання державних контрактів (договорів) за закритими закупівлями;

8) розробляє порядок проведення переговорів та порядок укладення державного контракту (договору) з єдиним виконавцем;

9) інформує Кабінет Міністрів України про хід виконання оборонних закупівель та використання бюджетних коштів за закритими закупівлями;

10) інформує громадськість про політику та правила здійснення оборонних закупівель з дотриманням вимог законодавства про державну таємницю;

11) складає та подає не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним бюджетним періодом, до Кабінету Міністрів України щорічний звіт про результати здійснення оборонних закритих закупівель в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

Стаття 6. Головний орган у сфері здійснення оборонних закупівель

1. Головний орган у сфері здійснення оборонних закупівель:

1) веде облік товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

2) визначає орган кодифікації, здійснює нормативно-правове регулювання у сфері кодифікації та кодифікацію товарів оборонного призначення;

3) визначає методику розрахунку вартості життєвого циклу товарів, робіт і послуг

оборонного призначення, визначає категорії товарів, робіт і послуг оборонного призначення, до яких вони застосовуються;

4) розробляє та подає на затвердження Кабінету Міністрів України порядок проведення випробувань зразків озброєнь та військової техніки;

5) розробляє методологію формування потреб на товари, роботи і послуги оборонного призначення;

6) погоджує пропозиції державних замовників щодо виконання робіт з розроблення нових видів озброєння, військової та спеціальної техніки, їх складових частин, а також модернізації зазначених товарів з метою уникнення дублювання таких робіт;

7) взаємодіє з органами державної влади та громадськими організаціями щодо запобігання проявам корупції у сфері оборонних закупівель;

8) встановлює з урахуванням відповідних ризиків вимоги до якості, життєвого циклу, уніфікації товарів оборонного призначення;

9) погоджує за середньострокового бюджетного планування оборонних закупівель пропозиції державних замовників до державних програм у сферах національної безпеки і оборони.

Стаття 7. Державний замовник у сфері оборони

1. Державний замовник:

здійснює планування оборонних закупівель, на підставі чого:

1) формує пропозиції до зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями відповідно до державних програм та надсилає їх до головного органу у сфері планування оборонних закупівель у встановлений зазначеним органом строк;

2) складає та затверджує трирічний та річний плани закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, вносить зміни до них. Ці плани та зміни до них попередньо погоджуються з комітетом Верховної Ради України, до повноважень якого належать питання національної безпеки, оборони та розвідки;

3) організовує та здійснює закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

4) подає звіти про результати здійснення закупівель, укладання та виконання державних контрактів (договорів) головному органу у сфері планування оборонних закупівель, у визначений ним строк;

5) укладає договори про закупівлю та державні контракти (договори), у тому числі за імпортом;

6) забезпечує оплату відповідно до умов державних контрактів (договорів), у тому числі попередню оплату (авансування);

7) надає виконавцям державних контрактів (договорів) технічну специфікацію;

8) організовує випробування (державні, міжвідомчі, визначальні відомчі та інші випробування державного замовника, а у разі необхідності - сертифікацію) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, приймає їх на озброєння (використання), постачання, допускає до експлуатації;

9) бере участь у випробуваннях макетних, дослідних та серійних зразків (комплексів, систем) озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріалів і комплектуючих виробів;

10) здійснює оцінювання наданої учасником відбору інформації щодо вартості життєвого циклу товарів оборонного призначення;

11) проводить оцінювання відповідності та визначає способи гарантування відповідності товарів, робіт і послуг оборонного призначення встановленим вимогам державного замовника;

12) проводить ідентифікацію та аналіз ризиків щодо товарів, робіт і послуг оборонного призначення та учасників відбору, а також безпосередньо або через закупівельну організацію подає запити на здійснення державного гарантування якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення у визначеному ним порядку;

13) здійснює контроль якості товарів, робіт і послуг у разі встановлення їх відповідності вимогам законодавства та умовам державних контрактів (договорів) - забезпечує їх приймання;

14) затверджує технічну документацію на виробництво товарів оборонного призначення,

замовником яких він є;

15) здійснює облік результатів науково-технічної діяльності, отриманих під час здійснення оборонних закупівель за рахунок або із залученням коштів державного бюджету;

16) здійснює ідентифікацію предметів закупівлі та готує вихідні дані для їх кодифікації;

17) звітує перед спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики про укладення державних контрактів (договорів), результати їх виконання, використання бюджетних коштів;

18) здійснює перегляд ціни державного контракту (договору) за обґрунтованими пропозиціями виконавців у разі істотних змін фінансово-економічних та технічних умов виконання такого контракту (договору);

19) має право уповноважувати та в установленому законодавством порядку надавати відповідні довіреності суб'єкту господарювання, який належить до сфери його управління і якому надане право здійснювати закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом, укладати державні контракти (договори) за імпортом виключно для забезпечення власних потреб;

20) веде реєстр конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку, державним замовником яких він є;

21) здійснює міжнародне співробітництво у сфері оборонних закупівель;

22) взаємодіє з органами державної влади та громадськими організаціями щодо запобігання проявам корупції у сфері оборонних закупівель;

23) здійснює контроль витрат виконавця державного контракту (договору) у разі закупівлі у єдиного виконавця.

Стаття 8. Виконавець державного контракту (договору) з оборонних закупівель

1. Виконавець державного контракту (договору):

1) поставляє товари, виконує роботи та надає послуги оборонного призначення відповідно до умов державного контракту (договору);

2) залучає до виконання державного контракту (договору) співвиконавців/субпідрядників оборонних закупівель;

3) організовує і проводить передбачені технічною документацією випробування дослідних і серійних зразків (комплексів, систем) озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріалів і комплектуючих виробів, крім випробувань державного замовника;

4) забезпечує відповідність товарів, робіт і послуг оборонного призначення обов'язковим вимогам, встановленим державним замовником відповідно до законодавства про технічне регулювання та/або державного контракту (договору);

5) несе відповідальність за якість товарів, робіт і послуг оборонного призначення, передбачених умовами державного контракту (договору);

6) сприяє здійсненню державним замовником контролю за виконанням державного контракту (договору), у тому числі на окремих етапах його виконання, що не передбачає втручання у виробничу та господарську діяльність виконавця державного контракту (договору);

7) забезпечує можливість здійснення державним замовником контролю якості товарів, робіт і послуг - встановлення їх відповідності вимогам законодавства та умовам державного контракту (договору);

8) подає державному замовнику інформацію про виконання державного контракту (договору) в обсягах та у строки, визначені умовами контракту (договору);

9) у разі потреби подає державному замовнику обґрунтування, необхідні для зміни ціни державного контракту (договору), у тому числі в разі зміни фінансово-економічних умов виконання державного контракту (договору).

2. Забороняються дії (бездіяльність) виконавця державних контрактів (договорів), що призводять до необґрунтованого завищення ціни на товари, роботи і послуги оборонного призначення, невиконання або неналежного виконання державного контракту (договору).

У разі припинення замовлень товарів, робіт і послуг оборонного призначення на плановий рік виконавець державних контрактів (договорів), який є суб'єктом господарювання державної

форми власності, не має права ліквідувати або перепрофілювати виробничі потужності, що забезпечують поставки таких товарів, робіт і послуг оборонного призначення, без узгодження із державним замовником та головним органом у сфері здійснення оборонних закупівель. Порядок узгодження державним замовником, який є суб'єктом господарювання державної форми власності, можливості ліквідації або перепрофілювання виробничих потужностей і відшкодування збитків, завданих виконавцям державних контрактів (договорів) внаслідок невикористання за рішенням державного замовника зазначених виробничих потужностей, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення та інші передумови здійснення закупівель

1. Планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення є складовою оборонного планування та здійснюється відповідно до Закону України "Про національну безпеку України" та цього Закону з урахуванням обсягів видатків, необхідних для фінансування сектору безпеки і оборони.

2. Основою для планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення є потреби, пріоритети сектору безпеки і оборони, обсяги фінансових ресурсів, необхідних для їх задоволення, передбачені стратегіями, іншими стратегічними документами та державними програмами у сферах національної безпеки і оборони, розвиток складових сектору безпеки і оборони, зокрема оснащення їх сучасним озброєнням і військовою технікою, створення необхідних запасів матеріально-технічних засобів та необхідних для цього потужностей оборонно-промислового комплексу, реалізація інших заходів з посилення обороноздатності держави.

3. Державні замовники за середньострокового бюджетного планування оборонних закупівель подають до головного органу у сфері здійснення оборонних закупівель пропозиції до державних програм у сферах національної безпеки і оборони.

4. За короткострокового бюджетного планування оборонних закупівель державні замовники складають трирічний та річний плани закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, вносять зміни до них. Ці плани та зміни до них попередньо погоджуються з комітетом Верховної Ради України, до повноважень якого належать питання національної безпеки, оборони та розвідки.

5. Закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення здійснюються державними замовниками відповідно до річного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення із застосуванням Єдиного закупівельного словника, кодів та назв інших відповідних класифікаторів предмета закупівлі (за наявності). Річний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення та зміни до нього публікуються на офіційному веб-сайті головного органу у сфері планування оборонних закупівель.

6. Оборонні закупівлі за закритими закупівлями на поточний рік здійснюються державними замовниками відповідно до затвердженого зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями.

7. Для планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення та підготовки до проведення закупівель державні замовники можуть проводити маркетингові дослідження ринку товарів, робіт і послуг, попередні ринкові консультації з метою аналізу ринку, у тому числі запитувати та отримувати від суб'єктів господарювання рекомендації та інформацію. Такі рекомендації та інформація можуть використовуватися державним замовником під час підготовки до проведення закупівлі.

8. Трирічний план закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення складається у формі відкритих даних і містить інформацію про перелік (номенклатуру), обсяги товарів, робіт і послуг оборонного призначення та обсяги коштів, передбачених на зазначені цілі, доступ до якої не обмежений.

9. Порядок планування, формування, особливості розміщення, коригування оборонних закупівель, здійснення контролю та звітування про виконання, оприлюднення інформації про оборонні закупівлі визначає Кабінет Міністрів України.

Стаття 10. Формування зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг

оборонного призначення за закритими закупівлями

1. Державні замовники погоджують з головним органом у сфері здійснення оборонних закупівель пропозиції щодо виконання робіт з розроблення нових видів озброєння, військової та спеціальної техніки, їх складових частин та модернізації зазначених товарів оборонного призначення з метою їх уніфікації та уникнення дублювання таких робіт.

2. Головний орган у сфері планування оборонних закупівель на підставі поданих державними замовниками пропозицій до зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями розробляє у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, проект зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями відповідно до:

завдань і заходів, визначених державними програмами у сферах національної безпеки і оборони, іншими документами оборонного планування розвитку складових сектору безпеки і оборони та оборонно-промислового комплексу;

завдань, визначених Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Радою національної безпеки і оборони України як такі, що мають особливо важливе значення для забезпечення національної безпеки і оборони;

нагальних потреб державних замовників.

Стаття 11. Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом

1. Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом здійснюється відповідно до цього Закону з урахуванням вимог законів України "Про зовнішньоекономічну діяльність", "Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання", "Про санкції", інших законодавчих актів, що регулюють зазначені питання.

2. Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом для забезпечення потреб державного замовника може здійснюватися шляхом:

1) закупівлі державним замовником (або уповноваженим ним суб'єктом господарювання) через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

2) укладення державного контракту (договору) або договору про закупівлю відповідно до видів закупівель, передбачених статтею 16 цього Закону;

3) укладення державним замовником державного контракту (договору) з іноземним або вітчизняним суб'єктом господарювання, якому в установленому законодавством порядку надані повноваження на право здійснення імпорту товарів, робіт і послуг оборонного призначення, у тому числі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, які містять відомості, що становлять державну таємницю, відповідно до статті 16 цього Закону.

3. До початку проведення закупівель через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва державний замовник зобов'язаний надіслати учасникам відбору, зареєстрованим у Реєстрі, цінові запити щодо вартості предмета закупівлі.

4. Закупівлі через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, здійснюються у випадках, коли учасники відбору, які є вітчизняними суб'єктами господарювання, не мають можливості здійснити постачання товару, та/або виконати роботи, та/або надати послуги оборонного призначення.

Закупівлі за імпортом або через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, можуть здійснюватися також у випадках, коли цінова пропозиція іноземного суб'єкта господарювання (іншої іноземної юридичної особи) або об'єднання юридичних осіб, міжнародних спеціалізованих організацій, їх представництв, є нижчою не менше ніж на 10 відсотків від цінових пропозицій вітчизняних суб'єктів господарювання.

5. У разі закупівлі за імпортом та за наявності аналогу вітчизняного виробництва, що прийнято на озброєння та відповідає вимогам державного замовника, проводяться випробування запропонованого зразка у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Офсетні договори

1. При здійсненні закупівель, в яких беруть участь іноземні суб'єкти господарювання (інші іноземні юридичні особи), умови укладення державних контрактів (договорів) можуть

передбачати одержання Україною в особі офсетного бенефіціара відповідної компенсації.

2. У разі здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом в іноземної юридичної особи на суму, що перевищує 5 мільйонів євро, обов'язковою умовою такої закупівлі є одержання Україною в особі офсетного бенефіціара відповідної компенсації.

3. Одержання Україною компенсацій здійснюється шляхом укладення та виконання компенсаційного (офсетного) договору.

4. Види компенсацій за офсетними договорами визначаються Кабінетом Міністрів України.

Одним із видів компенсацій за офсетними договорами може бути визначена локалізація виробництва.

5. Координацію діяльності державних замовників щодо укладення, виконання та здійснення контролю за виконанням офсетних договорів здійснює офсетна комісія. Склад офсетної комісії та положення про неї затверджуються Кабінетом Міністрів України.

6. В умовах особливого періоду, у разі введення надзвичайного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях компенсаційні (офсетні) договори можуть не укладатися. Рішення про неукладення компенсаційного (офсетного) договору приймається Кабінетом Міністрів України за поданням державного замовника.

Стаття 13. Недискримінація учасників і конфіденційність інформації

1. Вітчизняні та іноземні учасники закупівель усіх форм власності та організаційно-правових форм беруть участь у закупівлях на рівних умовах, крім випадків, визначених частиною четвертою статті 11 цього Закону, та якщо до них не застосовано санкцію у вигляді заборони на здійснення у них оборонних закупівель товарів, робіт і послуг згідно із Законом України "Про санкції".

2. Державний замовник не має права розголошувати інформацію, передану йому учасниками, виконавцями державних контрактів (договорів), яку вони обґрунтовано визначили як конфіденційну.

Не може бути визначена конфіденційною інформація про запропоновану ціну, інші критерії оцінки, технічні умови, технічні специфікації та документи, що підтверджують відповідність кваліфікаційним критеріям, визначеним законодавством.

3. Державні замовники не мають права встановлювати жодних дискримінаційних вимог до учасників закупівель.

Стаття 14. Контроль у сфері оборонних закупівель

1. Парламентський контроль у сфері оборонних закупівель здійснюється відповідно до законодавства України.

Контроль у сфері оборонних закупівель здійснюється відповідно до положень розділу III Закону України "Про національну безпеку України".

2. Державні замовники, учасники закупівель і головні органи у сфері планування та здійснення оборонних закупівель повинні сприяти залученню громадськості до здійснення контролю у сфері оборонних закупівель відповідно до законів України "Про громадські об'єднання", "Про звернення громадян", "Про доступ до публічної інформації" і "Про інформацію" з дотриманням вимог, встановлених законодавством про державну таємницю.

3. Щоквартальний звіт про виконання оборонних закупівель оприлюднює головний орган у сфері планування оборонних закупівель на своєму офіційному веб-сайті протягом 30 календарних днів після отримання такого звіту від державних замовників, крім інформації про закриті закупівлі.

4. За зверненням комітету Верховної Ради України, до повноважень якого належать питання національної безпеки, оборони та розвідки, державний замовник надає вказану у зверненні інформацію, включаючи інформацію, що становить державну таємницю, про проведену закупівлю, державні контракти (договори) про закупівлю, укладені державним замовником (службою державного замовника, військовою частиною), протягом 10 робочих днів з дня надходження відповідного звернення.

Стаття 15. Особливості контролю у сфері оборонних закупівель, що здійснюються за

закритими закупівлями

1. Порядок здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також за цільовим використанням коштів та порядок перевірки та узгодження документів щодо формування очікуваної вартості закупівлі у єдиного виконавця державного контракту (договору) визначаються Кабінетом Міністрів України.

2. Державні замовники щокварталу подають до головного органу у сфері планування оборонних закупівель інформацію про результати проведення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, укладення та виконання державних контрактів (договорів), що здійснюються за закритими закупівлями.

3. Протягом 10 днів після отримання затвердженого зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями державні замовники публікують інформацію про загальний обсяг коштів державного бюджету, передбачених відповідному державному замовнику на закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями.

Державні замовники у плановому бюджетному періоді щокварталу, не пізніше 20 числа місяця, що настає за звітним періодом, оприлюднюють інформацію про обсяг використаних коштів державного бюджету, передбачених на такі цілі.

За результатами закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями державні замовники оприлюднюють на своєму офіційному веб-сайті інформацію про загальний обсяг коштів державного бюджету, використаних на закупівлю товарів, робіт і послуг за закритими закупівлями.

Розділ II ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Стаття 16. Види закупівель

1. Придбання державними замовниками товарів, робіт і послуг може здійснюватися шляхом застосування однієї з таких закупівель:

- 1) закрыта закупівля:
переговори;
поетапні переговори;
- 2) торги з обмеженою участю;
- 3) спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель.

2. Закриті закупівлі здійснюються державним замовником у порядку та на умовах, визначених статтею 18 цього Закону.

3. Торги з обмеженою участю здійснюються державним замовником у порядку та на умовах, визначених Законом України "Про публічні закупівлі", з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

4. Спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель здійснюються державним замовником у порядку та на умовах, визначених розділом I, статтею 23 розділу II і розділом III цього Закону.

5. Торги з обмеженою участю, спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель здійснюються державним замовником шляхом використання електронної системи закупівель.

6. Оборонні закупівлі на період дії правового режиму воєнного стану здійснюються державним замовником у порядку та на умовах, визначених розділом IV цього Закону.

Стаття 17. Критерії оцінки пропозицій учасників закупівель

1. Державний замовник обирає один або декілька серед таких критеріїв оцінки пропозицій учасників процедур закупівель:

- 1) ціна;
- 2) ціна разом з іншими критеріями оцінки (питома вага ціни у складі критерію не може бути нижчою 60 відсотків), зокрема:
умови оплати;
строк виконання;

рівень забезпечення життєвого циклу (гарантійне та сервісне обслуговування, утилізація тощо);

локалізація виробництва (питома вага цього критерію не може бути нижчою 25 відсотків);

3) вартість життєвого циклу.

2. Державний замовник може додатково застосовувати такі критерії:

1) рівень експлуатаційних витрат;

2) проходження державних та інших випробувань державним замовником або факт прийняття державним замовником на озброєння;

3) наявність сертифікованої системи менеджменту якості (якщо це не є вимогою тендерної документації та якщо не встановлено відповідних кваліфікаційних критеріїв);

4) наявність сертифікатів відповідності вимогам стандартів НАТО (AQAP) за раніше виконаними учасником відбору протягом попереднього календарного року державними контрактами (договорами);

5) якість виконання раніше укладених аналогічних контрактів та договорів;

6) план якості;

7) коефіцієнт ефективності;

8) графік поставки (із зазначенням ризиків).

Стаття 18. Здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями

1. Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становить державну таємницю, здійснюється за закритими закупівлями відповідно до цього Закону з урахуванням положень закону, що регулює питання захисту державної таємниці.

2. До закритих закупівель належать:

1) переговори;

2) поетапні переговори.

3. Державний замовник ініціює проведення переговорів шляхом запрошення учасників, що включені до Реєстру за номенклатурою, яку планує закупити замовник. Оголошення про початок переговорів має містити інформацію про:

1) загальну назву предмета закупівлі;

2) загальні вимоги до предмета закупівлі;

3) місце та кінцевий строк подання заявки на участь у переговорах, що не може бути меншим трьох робочих днів з дня направлення оголошення про початок переговорів через Реєстр;

4) очікувану вартість предмета закупівлі;

5) вимоги до графіка поставки.

4. Учасниками переговорів або поетапних переговорів є суб'єкти господарювання, внесені до Реєстру за номенклатурою, що планує закупити державний замовник, які подали заявку на участь у переговорах та взяли на себе зобов'язання щодо дотримання вимог законодавства у сфері захисту державної таємниці.

Державний замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі в разі, якщо учасник процедури закупівлі є особою, до якої застосовано санкцію у вигляді заборони на здійснення оборонних закупівель товарів, робіт і послуг згідно із Законом України "Про санкції".

5. Поетапні переговори переходять на другий етап у разі подання заявки на участь у переговорах не менше ніж двома учасниками. На другому етапі переговорів усі учасники отримують від державного замовника документи щодо переговорної процедури закупівлі (далі - переговорна документація).

6. Переговорна документація має містити таку інформацію:

1) вимоги до предмета закупівлі;

2) критерії оцінки та їхню вагу (згідно із статтею 17 цього Закону);

3) кількість товарів, робіт і послуг;

4) умови поставки, у тому числі вимоги до графіка поставки, та умови оплати;

5) місце та кінцевий строк подання пропозицій;

6) іншу інформацію, що може суттєво вплинути на зміст пропозиції.

7. У разі внесення змін до переговорної документації державний замовник має повідомити всіх учасників переговорів про такі зміни протягом п'яти робочих днів до завершення строку подання пропозицій.

У разі внесення змін до переговорної документації у строк менше ніж за п'ять робочих днів до завершення строку подання пропозицій державний замовник має продовжити строк подання пропозицій, але не більше ніж на п'ять робочих днів.

8. Розгляд пропозицій проводиться колегіальним органом, що утворюється державним замовником та складається не менше ніж із п'яти службових або посадових осіб такого замовника. Рішення колегіального органу фіксуються протоколами із зазначенням поіменного голосування всіх його членів.

Порядок формування і організаційно-правовий статус колегіального органу визначаються державним замовником.

9. За результатами поетапних переговорів укладається державний контракт (договір) з тим учасником, пропозиція якого визнана найбільш економічно вигідною та відповідає вимогам до предмета закупівлі. Державний замовник має право провести додатковий етап переговорів з учасником, який надав найбільш економічно вигідну пропозицію, щодо зниження вартості ціни договору.

10. Переможцем поетапних переговорів вважається той учасник, пропозиція якого визнана державним замовником найбільш економічно вигідною на основі визначених Кабінетом Міністрів України критеріїв і методики оцінки, що зазначаються у повідомленні суб'єктам господарювання про проведення поетапних переговорів. З переможцем поетапних переговорів державний замовник укладає державний контракт (договір) згідно з вимогами цього Закону.

11. У разі якщо за результатами відбору встановлено, що визначеним критеріям відповідає лише один суб'єкт господарювання, внесений до Реєстру, або для участі у переговорах надійшла лише одна пропозиція, укладення державним замовником державного контракту (договору) здійснюється за результатами переговорів.

12. У разі якщо вартість закупівлі у єдиного виконавця дорівнює або перевищує 200 мільйонів гривень, державний замовник скликає міжвідомчу комісію у складі відповідальних осіб державного замовника, представників інших державних замовників і центральних органів виконавчої влади.

Міжвідомча комісія розглядає доцільність застосування визначеної замовником процедури закупівлі та надає висновок щодо підтвердження доцільності закупівлі у єдиного постачальника (застосування неконкурентної процедури). Висновок не є обов'язковим, носить рекомендаційний характер та підлягає обов'язковому розгляду.

13. Порядок проведення переговорів, порядок укладення державного контракту (договору) з єдиним виконавцем та положення про міжвідомчу комісію та її склад розробляються головним органом у сфері здійснення оборонних закупівель і затверджуються Кабінетом Міністрів України.

14. Державні замовники можуть розпочинати закупівлю за закритими закупівлями після набрання чинності законом про Державний бюджет України на відповідний рік згідно із затвердженим зведеним трирічним планом закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями.

У разі відсутності зазначеного закону або затвердженого зведеного трирічного плану закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями на початок року державні замовники можуть розпочинати процедуру відбору виконавців державних контрактів (договорів) з 1 січня поточного року.

Стаття 19. Державне регулювання очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення за оборонними закупівлями під час застосування неконкурентної процедури закупівлі

1. Державне регулювання очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення за оборонними закупівлями під час застосування неконкурентної процедури закупівлі ґрунтується на таких засадах:

- 1) єдине нормативно-правове забезпечення для всіх учасників оборонних закупівель;
- 2) єдина для всіх державних замовників вартість закупівлі ідентичних товарів, робіт і послуг оборонного призначення, якщо всі параметри та умови закупівлі збігаються;
- 3) застосування заходів антимонопольного регулювання;
- 4) склад та облік витрат виконавця встановлюються відповідно до Податкового кодексу України, Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та інших нормативно-правових актів;

- 5) рівень прибутку у складі очікуваної вартості встановлюється рішенням Кабінету Міністрів України і не може бути зменшений державним замовником;

- 6) дотримання балансу інтересів державного замовника і виконавця.

2. Під час застосування неконкурентної процедури закупівлі в єдиного виконавця при укладенні державних контрактів (договорів) застосовується розрахункова очікувана вартість у єдиного виконавця.

3. Порядок формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою, визначається Кабінетом Міністрів України.

Розрахункова ціна у єдиного виконавця не змінюється у разі:

- 1) неналежного виконання державного контракту (договору) з вини виконавця;

- 2) прострочення термінів поставки з вини виконавця;

- 3) зміни розрахункової ціни у єдиного виконавця у разі закупівлі фундаментальних наукових, прикладних досліджень, експериментальних розробок, а також науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що виконуються згідно з умовами контракту (договору) відповідно до порядку формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою, визначеною Кабінетом Міністрів України.

4. При формуванні розрахункової очікуваної вартості в єдиного виконавця державного контракту (договору) з оборонних закупівель під час застосування неконкурентної процедури рівень прибутку у складі очікуваної вартості державного контракту (договору) для виконавця встановлюється на рівні, не нижчому, ніж рівень прибутку у складі очікуваної вартості виконання контракту (договору), встановлений Кабінетом Міністрів України.

5. Рівень прибутку у складі очікуваної вартості при укладенні контракту (договору) з оборонних закупівель під час застосування неконкурентної процедури може бути збільшений державним замовником, але не більше, ніж визначено Кабінетом Міністрів України, у разі надання вітчизняним виробником плану розвитку виробництва із зобов'язанням такого виробника знизити ціну товарів, робіт і послуг оборонного призначення для подальших закупівель.

Відповідний план за погодженням із головним органом у сфері планування оборонних закупівель затверджується державним замовником та є невід'ємною частиною державного контракту (договору).

Порушення зобов'язань виконавця згідно з планом розвитку виробництва є порушенням умов контракту (договору) і тягне за собою відповідальність, передбачену контрактом (договором) та законодавством.

6. Умови та порядок формування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Рамкові угоди

1. Укладення рамкових угод та їх виконання здійснюються відповідно до вимог Закону України "Про публічні закупівлі".

Стаття 21. Укладення державних контрактів (договорів) за закритими закупівлями

1. Укладення державних контрактів (договорів) здійснюється державними замовниками за результатами переговорів та поетапних переговорів відповідно до затвердженого зведеного трирічного плану закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями у порядку, визначеному цим Законом.

2. Державний контракт (договір) укладається на основі типових державних контрактів

(договорів), затверджених Кабінетом Міністрів України.

3. Державний контракт (договір) укладається на період, упродовж якого існують господарські зобов'язання сторін, що виникли на основі такого контракту (договору).

4. Державний контракт (договір) може бути укладений не більш як на три бюджетні періоди на підставі обґрунтованих пропозицій виконавця щодо розроблення новітніх (складних) зразків озброєння та військової техніки, їх закупівлі з урахуванням виробничого циклу за рішенням державного замовника.

Стаття 22. Кваліфікаційні критерії

1. Державний замовник вимагає від учасників закупівель, визначених пунктами 2, 3 частини першої статті 16 цього Закону, подання ними документально підтвердженої інформації про їх відповідність одному або декільком кваліфікаційним критеріям, визначеним статтею 16 Закону України "Про публічні закупівлі".

2. Державний замовник може встановити такі додаткові кваліфікаційні критерії:

1) наявність учасника відбору в Реєстрі;

2) відповідність вимогам державного замовника щодо захисту інформації, визначеним статтею 34 цього Закону;

3) підтвердження учасником відбору можливості виконати вимоги до державного гарантування якості та безпечності поставок товарів, робіт і послуг оборонного призначення відповідно до статей 36 та 39 цього Закону;

4) вимоги щодо систем менеджменту у відповідних сферах діяльності (менеджмент якості, екологічний менеджмент, менеджмент харчової безпеки, менеджмент інформаційної безпеки тощо) з обов'язковим посиланням на відповідні міжнародні та/або європейські стандарти та/або їх національні еквіваленти.

3. При встановленні державним замовником вимог щодо державного гарантування якості на основі вимог відповідних міжнародних та/або європейських стандартів та/або їх національних еквівалентів підтвердження відповідності учасників відбору такому критерію здійснюється шляхом надання учасником відбору сертифіката відповідності від уповноваженого органу з державного гарантування якості.

4. Відповідність кваліфікаційним критеріям (договірним вимогам) щодо систем менеджменту підтверджується учасниками відбору шляхом надання чинних сертифікатів відповідності, виданих незалежними вітчизняними або іноземними органами чи організаціями з оцінки відповідності, які акредитовані національним органом України з акредитації або іноземним органом з акредитації, який є стороною багатосторонньої угоди про визнання Міжнародного форуму з акредитації та/або Європейської кооперації з акредитації, відповідно до стандарту ISO/IEC 17021 або ДСТУ ISO/IEC 17021, або, у разі встановлення вимог до державного гарантування якості, - спеціально уповноваженими органами з державного гарантування якості (у тому числі іноземними).

Стаття 23. Особливості подання скарг та строки їх розгляду

1. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного замовника під час застосування закритих закупівель, передбачених пунктом 1 частини першої статті 16 цього Закону, здійснюється у судовому порядку відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України.

2. Оскарження закупівлі, передбаченої пунктом 2 частини першої статті 16 цього Закону, здійснюється відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі".

3. Оскарження закупівлі, передбаченої пунктом 3 частини першої статті 16 цього Закону, здійснюється відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі" з такими особливостями:

1) скарги щодо технічних, кількісних та якісних характеристик предмета закупівлі та/або проекту договору, та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору, прийнятих рішень, а також дій та/або бездіяльності державного замовника, що відбулися до закінчення періоду, встановленого для подання цінових пропозицій, можуть подаватися до органу оскарження з дня оприлюднення оголошення про проведення відбору, але не пізніше як за два робочі дні до закінчення встановленого державним замовником періоду подання цінових пропозицій;

2) скарги щодо результатів визначення переможця спрощених торгів закупівлі, прийнятих

рішень, а також дій та/або бездіяльності державного замовника, що відбулися після закінчення періоду, встановленого для подання цінових пропозицій, можуть подаватися до органу оскарження протягом чотирьох робочих днів з дня оприлюднення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу з питань закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, але до дня укладення такого договору про закупівлю;

3) якщо до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору державним замовником вносилися зміни після закінчення строку, встановленого для подання скарг частиною першою цієї статті, не підлягають оскарженню положення, до яких зміни не вносилися;

4) якщо до органу оскарження подано скаргу (скарги) щодо оскарження технічних, кількісних та якісних характеристик предмета закупівлі та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору, за результатами якої (яких) органом оскарження прийнято одне або кілька рішень по суті, після закінчення періоду, встановленого для подання цінових пропозицій в оголошенні про проведення відбору, не підлягають оскарженню положення, щодо яких до закінчення такого періоду суб'єктами не подано скаргу (скарги);

5) після закінчення періоду, встановленого для подання цінових пропозицій в оголошенні про проведення відбору, скарги можуть подаватися лише щодо змін до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору.

Строк розгляду скарги органом оскарження становить три робочі дні з дати надання державним замовником витребуваних органом оскарження документів, необхідних для розгляду скарги, але не більше ніж 10 робочих днів з дати початку розгляду скарги.

Розгляд скарги зупиняє перебіг строків, установлених частиною першою статті 28 цього Закону.

4. Оскарження прийнятих рішень, дій та/або бездіяльності державного замовника під час закупівлі, передбаченої розділом IV цього Закону, здійснюється у судовому порядку відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України.

Розділ III СПРОЩЕНІ ТОРГИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ЗАКУПІВЕЛЬ

Стаття 24. Умови застосування спрощених торгів із застосуванням електронної системи закупівель

1. Спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель - це процедура, що застосовується державним замовником під час дії особливого періоду в Україні або у період введення надзвичайного стану, або у період проведення антитерористичної операції, або у період здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у разі якщо відомості про закупівлю товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони не становлять державної таємниці.

2. Спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель здійснюються у порядку, передбаченому для проведення відкритих торгів Законом України "Про публічні закупівлі", з урахуванням особливостей, встановлених статтею 23 та розділами I, III цього Закону.

Стаття 25. Особливості проведення спрощених торгів із застосуванням електронної системи закупівлі

1. У разі прийняття державним замовником рішення про проведення спрощених торгів із застосуванням електронної системи закупівель відбір учасників здійснюється у порядку, визначеному цим Законом.

2. Оголошення про проведення відбору розміщується державним замовником в електронній системі закупівель протягом одного робочого дня після прийняття рішення про закупівлю.

Період для подання цінових пропозицій визначається державним замовником та не може становити менше шести робочих днів з дати розміщення оголошення про проведення відбору на офіційному веб-сайті уповноваженого органу з питань закупівель.

3. В оголошенні про проведення відбору обов'язково зазначаються:

- 1) найменування державного замовника, його код ЄДРПОУ, юридична та фактична адреса, електронна адреса;
  - 2) найменування предмета закупівлі, код відповідно до державного класифікатора, що діє на день проведення закупівлі;
  - 3) технічні, якісні та кількісні характеристики і вимоги до предмета закупівлі з урахуванням вимог пункту 3 частини другої статті 22 Закону України "Про публічні закупівлі";
  - 4) очікувана вартість предмета закупівлі із зазначенням інформації про включення до очікуваної вартості податку на додану вартість;
  - 5) кількість товару та місце його поставки, місце, в якому мають бути виконані роботи чи надані послуги, їх обсяг, строки поставки товарів, виконання робіт, надання послуг;
  - 6) дата і час закінчення періоду подання цінових пропозицій;
  - 7) розмір мінімального кроку пониження ціни під час електронного аукціону у відсотках або грошових одиницях (не менше 1 відсотка очікуваної вартості товару, роботи, послуги) та формула, що буде застосовуватися при проведенні електронного аукціону для визначення показників інших критеріїв оцінки (у разі їх обрання державним замовником);
  - 8) перелік критеріїв та методика оцінки цінової пропозиції із зазначенням питомої ваги критеріїв;
  - 9) розмір, строк, вид та умови повернення чи неповернення забезпечення цінової пропозиції (у разі якщо державний замовник вимагає його надання);
  - 10) розмір, строк, вид та умови надання, умови повернення чи неповернення забезпечення виконання договору про закупівлю (у разі якщо державний замовник вимагає його надання);
  - 11) прізвище, ім'я та по батькові, посада однієї чи кількох посадових осіб державного замовника, уповноважених здійснювати зв'язок з учасниками відбору;
  - 12) один або декілька кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору відповідно до статті 16 Закону України "Про публічні закупівлі" та до частини другої статті 22 цього Закону (за наявності), вимоги, встановлені статтею 17 Закону України "Про публічні закупівлі", та інформація про спосіб підтвердження відповідності учасників відбору визначеним критеріям і вимогам згідно із законодавством;
  - 13) у разі закупівлі робіт - інформація відповідно до вимог пункту 17 частини другої статті 22 Закону України "Про публічні закупівлі";
  - 14) необхідність надання одиниці товару (на вимогу державного замовника);
  - 15) інша необхідна інформація залежно від предмета закупівлі.
4. Одночасно з розміщенням оголошення про проведення відбору державний замовник також оприлюднює проект договору про закупівлю.
5. Технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі і кваліфікаційні критерії до учасників відбору не можуть містити дискримінаційних умов та зменшувати рівень конкуренції.
6. Оголошення про проведення відбору обов'язково додатково оприлюднюється в електронній системі закупівель англійською мовою, якщо очікувана вартість закупівлі перевищує суму:
- для товарів і послуг - 500 тисяч гривень;
  - для робіт - 5 мільйонів гривень.
- Обов'язковому опублікуванню підлягають відомості, передбачені пунктами 2, 4, 5 і 6 частини третьої цієї статті.
- Державний замовник має право оприлюднити додатково англійською мовою інші відомості, передбачені частиною третьою цієї статті.
7. Державний замовник може обрати один або декілька критеріїв оцінки, визначених статтею 17 цього Закону.
8. У разі обрання державним замовником критеріїв оцінки, передбачених частиною сьомою цієї статті, ціна розраховується електронною системою закупівель з урахуванням показників таких критеріїв оцінки за математичною формулою, наведеною в оголошенні про проведення відбору.

9. Учасник відбору має право не пізніше ніж за три робочі дні до закінчення строку подання цінових пропозицій звернутися через електронну систему закупівель до державного замовника за роз'ясненнями щодо технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або щодо кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору, та/або з вимогою про усунення порушення під час проведення закупівлі.

Державний замовник повинен протягом двох робочих днів з дня надходження такого звернення надати відповідь на нього в електронній системі закупівель.

У разі несвоєчасного надання або ненадання державним замовником відповіді на звернення строк подання цінових пропозицій продовжується в електронній системі закупівель таким чином, щоб з моменту надання відповіді до закінчення строку подання цінових пропозицій залишалось не менше трьох робочих днів.

10. Державний замовник може внести зміни до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або проекту договору, та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору лише в період подання цінових пропозицій, який продовжується в електронній системі закупівель таким чином, щоб з моменту внесення змін до закінчення періоду подання цінових пропозицій залишалось не менше трьох робочих днів.

11. Цінова пропозиція подається учасником відбору в електронному вигляді шляхом заповнення електронних форм з окремими полями, де зазначається інформація про ціну або ціну з іншими критеріями оцінки (у разі обрання державним замовником інших критеріїв).

Одночасно з ціною пропозицією учасник відбору надає державному замовнику забезпечення цінової пропозиції у вигляді гарантії або грошових коштів (депозиту) в розмірі, що не перевищує 0,5 відсотка очікуваної вартості закупівлі робіт та 3 відсотки очікуваної вартості закупівлі товарів чи послуг, якщо таке забезпечення вимагалось в оголошенні про проведення відбору.

Інформація від учасника відбору про його відповідність кваліфікаційним вимогам, вимогам, визначеним статтею 17 Закону України "Про публічні закупівлі", включаючи інформацію про кінцевих бенефіціарних власників юридичної особи (крім громадських формувань, адвокатських об'єднань, торгово-промислових палат, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, релігійних організацій, державних органів, органів місцевого самоврядування, їх асоціацій, державних та комунальних підприємств, установ, організацій), а також про відповідність товару, роботи чи послуги технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі, зазначеним в оголошенні про проведення відбору, завантажується ним в електронну систему закупівель самостійно. У разі відсутності в юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник - юридична особа, вноситься відмітка про причину його відсутності.

12. Забезпечення цінової пропозиції не повертається учаснику відбору виключно у разі:

1) відмови учасника відбору, який став переможцем спрощених торгів, від укладення договору про закупівлю у визначений державним замовником строк;

2) ненадання учасником відбору документів, що підтверджують відсутність підстав, передбачених статтею 17 Закону України "Про публічні закупівлі";

3) ненадання переможцем спрощених торгів забезпечення виконання договору про закупівлю у визначені державним замовником строки після отримання повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, якщо надання такого забезпечення вимагалось в оголошенні про проведення відбору.

13. Електронна система закупівель автоматично призначає час і дату проведення аукціону.

14. Ранжування всіх поданих учасниками відбору цін/приведених цін здійснюється в електронній системі закупівель автоматично, від найвищої запропонованої ціни/приведеної ціни до найнижчої, та оприлюднюється автоматично під час аукціону.

Під час проведення аукціону розкривається лише інформація про ціни/приведені ціни, запропоновані учасниками відбору, та їхні позиції в рейтинговій таблиці. Інформація про учасників відбору автоматично оприлюднюється електронною системою закупівель одразу після завершення аукціону.

15. Ціна, подана учасником відбору за результатами відбору, є остаточною. Учасник відбору, цінова пропозиція якого визнана електронною системою закупівель найбільш економічно вигідною, може зменшити її лише після оприлюднення протоколу про недоліки.

16. Державний замовник протягом трьох робочих днів з дня завершення аукціону розглядає цінову пропозицію учасника відбору, визнану електронною системою закупівель найбільш економічно вигідною, та інші документи і протягом одного робочого дня оприлюднює протокол з недоліками, виявленими під час розгляду цінової пропозиції.

За результатами розгляду цінових пропозицій у порядку, визначеному цією частиною, за умови відсутності будь-яких недоліків, державний замовник приймає рішення про намір укласти договір про закупівлю та оприлюднює його протягом одного робочого дня після прийняття рішення.

17. Переможець торгів у строк, що не перевищує трьох робочих днів з дати оприлюднення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу з питань закупівель рішення про намір укласти договір про закупівлю, повинен надати державному замовнику документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктами 2, 3, 5, 6 і 8 частини першої статті 17 Закону України "Про публічні закупівлі".

Стаття 26. Підстави для відхилення цінових пропозицій

1. Державний замовник відхиляє цінову пропозицію у разі, якщо:

1) учасник відбору:

не усунув недоліки у поданих ним документах протягом 24 годин з моменту його ознайомлення з такими недоліками в електронній системі закупівель;

не відповідає кваліфікаційним (кваліфікаційному) критеріям, визначеним державним замовником відповідно до статті 22 цього Закону;

не надав забезпечення цінової пропозиції (якщо надання забезпечення вимагалось державним замовником в оголошенні про проведення відбору);

протягом одного року до дати оприлюднення оголошення про проведення спрощеної закупівлі більше двох разів не підписав або відмовився від підписання договору про закупівлю (у тому числі через неукладення договору учасником) із державним замовником, який проводить таку спрощену закупівлю;

не виконав умови (умов) договору щодо якості та/або строку поставки товарів, виконання робіт, надання послуг - більше одного разу.

Замовник може прийняти рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та може відхилити тендерну пропозицію учасника в разі, якщо учасник процедури закупівлі не виконав свої зобов'язання за раніше укладеним договором про закупівлю з цим самим замовником, що призвело до його дострокового розірвання, і було застосовано санкції у вигляді штрафів та/або відшкодування збитків - протягом трьох років з дати дострокового розірвання такого договору.

Учасник процедури закупівлі, що перебуває в обставинах, зазначених у частині другій цієї статті, може надати підтвердження вжиття заходів для доведення своєї надійності, незважаючи на наявність відповідної підстави для відмови в участі у процедурі закупівлі. Для цього учасник (суб'єкт господарювання) повинен довести, що він сплатив або зобов'язався сплатити відповідні зобов'язання та відшкодування завданих збитків.

Якщо замовник вважає таке підтвердження достатнім, учаснику не може бути відмовлено в участі в процедурі закупівлі;

2) переможець:

не підписав або відмовився від підписання договору про закупівлю за поданою ним ціною/приведеною ціною за результатами проведеного аукціону;

не підписав або відмовився від підписання договору про закупівлю у визначений державним замовником строк;

не надав документів, що підтверджують відсутність підстав, передбачених статтею 17 Закону України "Про публічні закупівлі".

2. У разі виявлення державним замовником невідповідності документів учасника відбору встановленим вимогам або відсутності будь-якого із документів учасник відбору може усунути

недоліки в документах (крім випадку відсутності забезпечення цінової пропозиції) шляхом прикріплення уточнених або нових документів в електронній системі закупівель протягом 24 годин з моменту повідомлення учасника відбору про виявлені недоліки.

3. Рішення державного замовника стосовно учасника відбору, який вчинив порушення, зазначені в абзацах шостому і сьомому пункту 1 частини першої цієї статті, оприлюднюється у день виявлення порушення на офіційному веб-сайті державного замовника.

У такому рішенні зазначаються:

- 1) найменування суб'єкта господарювання - учасника відбору, його код ЄДРПОУ, місцезнаходження;
- 2) вид, дата та кількість порушень;
- 3) документ, що підтверджує порушення;
- 4) унікальний номер проведення аукціону в електронній системі закупівель.

З дня оприлюднення такого рішення державного замовника учасник вважається таким, що вчинив відповідне порушення, передбачене абзацами шостим і сьомим пункту 1 частини першої цієї статті.

4. Інформація про відхилення цінової пропозиції учасника відбору із зазначенням підстави оприлюднюється в електронній системі закупівель.

5. У разі відхилення цінової пропозиції учасника відбору, який запропонував найнижчу ціну/приведену ціну, розглядається наступна цінова пропозиція з найнижчою ціною/приведеною ціною.

Стаття 27. Підстави відміни відбору учасників

1. Відбір учасників відміняється державним замовником за наявності хоча б однієї з таких підстав:

- 1) неподання жодної цінової пропозиції на участь у відборі;
- 2) відхилення цінових пропозицій всіх учасників відбору;
- 3) відсутність подальшої потреби у предметі закупівлі;
- 4) скорочення видатків на предмет закупівлі;
- 5) неможливість усунення порушення, що виникло внаслідок виявлення порушень законодавства у сфері закупівель, а також внаслідок технічних причин.

2. Інформація про відміну відбору із зазначенням підстави оприлюднюється в електронній системі закупівель.

Стаття 28. Укладення договору про закупівлю після завершення електронного аукціону

1. Державний замовник укладає договір про закупівлю за результатами застосування спрощених торгів у строк не менш як чотири робочі дні та не більш як 10 робочих днів з дня оприлюднення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу з питань закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю.

2. Рішення про намір укласти договір про закупівлю з учасником відбору приймається уповноваженою особою (особами) або тендерним комітетом за результатами відбору, про що учасник відбору повідомляється в електронній системі закупівель.

3. Якщо предмет закупівлі поділений на частини (лоти), учасник відбору запрошується для укладення договору про закупівлю лише щодо тієї частини предмета закупівлі (лота), що була обрана ним під час участі у відборі.

4. Державний замовник може укласти окремо договір про закупівлю послуги з організації харчування та договір про закупівлю продуктів харчування або окремих договір про закупівлю послуги з організації харчування та постачання продуктів харчування.

Стаття 29. Недійсність договору про закупівлю

1. Договір про закупівлю є нікчемним у разі його укладення:

- 1) у період оскарження закупівлі відповідно до цього Закону;
- 2) з порушенням строків, передбачених частиною першою статті 28 цього Закону, крім випадків зупинення перебігу строків у зв'язку з розглядом скарги органом оскарження;
- 3) з порушенням вимог частини четвертої статті 41 Закону України "Про публічні закупівлі".

Розділ IV ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ НА ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Стаття 30. Особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану

1. Особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану визначаються Кабінетом Міністрів України із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз та з дотриманням вимог, встановлених цією статтею.

2. Оборонні закупівлі на період дії правового режиму воєнного стану здійснюються на основі принципів, визначених статтею 3 цього Закону.

3. Особливості формування ціни державного контракту (договору) з оборонних закупівель, який укладається під час дії правового режиму воєнного стану:

у складі ціни державного контракту (договору) на постачання товарів, виконання робіт та надання послуг для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони враховуються витрати, зокрема податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі, і прибуток виконавця;

у разі якщо придбання товарів, робіт і послуг оборонного призначення, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони під час дії правового режиму воєнного стану здійснюється за неконкурентною процедурою закупівель або без проведення видів (процедур) закупівель, визначених законодавством, рівень прибутку у складі ціни державного контракту (договору) не може перевищувати рівень прибутку (граничний рівень прибутку), встановлений Кабінетом Міністрів України на момент укладення відповідного державного контракту (договору);

у разі невстановлення Кабінетом Міністрів України рівня прибутку (граничного рівня прибутку), визначеного цією частиною, ціна товарів, робіт і послуг визначається державним контрактом (договором), що укладається за неконкурентною процедурою закупівель або без проведення видів (процедур) закупівель, визначених законодавством, відповідно до пропозиції виконавця з урахуванням прибутку такого виконавця.

4. Оборонні закупівлі (крім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівлі озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин та послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин) під час дії правового режиму воєнного стану здійснюються з дотриманням таких вимог:

1) державні замовники протягом одного робочого дня до дати розміщення оголошення про закупівлю надсилають таке оголошення для оприлюднення адміністратором електронної системи закупівель на веб-порталі уповноваженого органу з питань закупівель та/або в електронній системі закупівель.

Перелік інформації, яка включається до оголошення, визначається Кабінетом Міністрів України;

2) порядок встановлення граничної ціни на продукти харчування, що закуповуються державними замовниками (службами державних замовників, військовими частинами), а також підстави внесення змін до істотних умов договору про закупівлю продуктів харчування, укладеного без використання електронної системи закупівель, визначаються Кабінетом Міністрів України;

3) у разі здійснення державним замовником (службою державного замовника, військовою частиною) закупівель продуктів харчування, послуг із забезпечення комплектами продуктів харчування, послуг щодо забезпечення харчуванням та/або послуг з організації харчування військових частин договір про закупівлю повинен містити інформацію щодо: назви предмета закупівлі із зазначенням коду за Єдиним закупівельним словником (у разі поділу на лоти такі відомості повинні зазначатися щодо кожного лота) та назви відповідних класифікаторів предмета закупівлі і частин предмета закупівлі (лотів), ціни за одиницю кожної номенклатурної позиції товару (із зазначенням одиниці виміру щодо товарів), калькуляції ціни послуг із зазначенням вартості всіх складових вказаних послуг, включаючи калькуляцію ціни вартості та

кількості окремих послуг.

5. За результатами здійснення закупівель на період дії правового режиму воєнного стану в разі здійснення закупівлі без використання електронної системи закупівель, за умови що вартість предмета закупівлі для товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, для робіт оборонного призначення та робіт для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони - 1,5 мільйона гривень, державний замовник (служба державного замовника, військова частина) оприлюднює в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель (крім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівель озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин та послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин), протягом 10 робочих днів з дня укладення такого договору.

6. У звіті про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель (крім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівель озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин та послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин), зазначається інформація про: найменування державного замовника (службу державного замовника, військову частину); назву предмета закупівлі із зазначенням коду за Єдиним закупівельним словником (у разі поділу на лоти такі відомості повинні зазначатися щодо кожного лота) та назви відповідних класифікаторів предмета закупівлі і частин предмета закупівлі (лотів); ціну за одиницю кожної номенклатурної позиції товару (із зазначенням одиниці виміру щодо товарів), ціну робіт, послуг. У звіті про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, щодо закупівлі послуг із забезпечення комплектами продуктів харчування, послуг щодо забезпечення харчуванням та послуг з організації харчування військових частин також зазначається інформація (у формі окремого додатка (файлу) щодо вартості усіх складових вказаних послуг (крім відомостей, що становлять державну таємницю), включаючи інформацію про: окремі найменування харчових продуктів (товарів) із зазначенням ціни за одиницю харчового продукту (товару) (із зазначенням одиниці виміру щодо продуктів (товарів) та вартості окремих послуг, загальної вартості та строків оплати за такі харчові продукти (товари).

У разі внесення змін до істотних умов договору про закупівлю, укладеного без використання електронної системи закупівель, щодо інформації, визначеної абзацом першим цієї частини, державний замовник (служба державного замовника, військова частина) оприлюднює повідомлення про внесення змін до істотних умов такого договору (крім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівель озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин та послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин) та інформацію, визначену абзацом першим цієї частини.

Розділ V ТОРГИ З ОБМЕЖЕНОЮ УЧАСТЮ

Стаття 31. Особливості торгів з обмеженою участю

1. Торги з обмеженою участю застосовуються відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі".

У разі застосування торгів з обмеженою участю до учасників встановлюються як обов'язкові всі кваліфікаційні критерії, передбачені частиною другою статті 22 цього Закону.

2. Торги з обмеженою участю відміняються автоматично електронною системою закупівель у разі, якщо для участі у кваліфікаційному відборі документи подали менше ніж два учасники закупівлі.

Розділ VI ЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ЗАКУПІВЕЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Стаття 32. Централізована закупівельна організація для потреб оборони

1. Для здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за ініціативою головного органу у сфері здійснення оборонних закупівель може бути утворено централізовану закупівельну організацію для забезпечення потреб державних замовників, визначених цим Законом, у порядку, встановленому законодавством.

Розділ VII СУБПІДРЯД

Стаття 33. Субпідряд

1. Субпідряд як спосіб залучення співвиконавців може застосовуватися для закупівлі робіт або послуг у разі, якщо державний замовник у тендерній документації визначив можливість залучення субпідрядника або якщо учасник торгів у своїй тендерній пропозиції повідомив державного замовника про необхідність залучення субпідрядника.

2. У разі якщо учасник торгів у своїй тендерній пропозиції повідомив державного замовника про необхідність залучення субпідрядника, державний замовник має право вимагати від учасника визначення частки державного контракту (договору), яку він має намір передати третім особам на умовах субпідряду, пропозиції щодо кандидатур субпідрядників, а також предмета договорів субпідряду, для виконання яких вони пропонуються, та повідомлення його про будь-яку зміну кола субпідрядників протягом строку виконання державного контракту (договору).

Частка державного контракту (договору), яку переможець торгів має намір передати третім особам на умовах субпідряду, не може перевищувати 50 відсотків вартості основного державного контракту (договору).

Вартість робіт або послуг у складі вартості частки державного контракту (договору), яку переможець торгів має намір передати третім особам на умовах субпідряду, не може перевищувати 50 відсотків вартості робіт або послуг у складі вартості основного державного контракту (договору).

Вартість робіт або послуг у складі вартості частки державного контракту (договору) на умовах субпідряду за згодою державного замовника може перевищувати 50 відсотків вартості робіт або послуг у складі вартості основного державного контракту (договору) за умови подання аргументованого висновку виконавця.

Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору субпідряду перед державним замовником несе виконавець державного контракту (договору).

3. Державний замовник має право визначати в тендерній документації обов'язок переможця торгів щодо залучення до виконання державного контракту (договору) субпідрядників.

Вартість робіт або послуг у складі вартості частки державного контракту (договору), яку державний замовник має право зобов'язати переможця торгів передати третім особам на умовах субпідряду, не може перевищувати 30 відсотків вартості робіт або послуг у складі вартості основного державного контракту (договору).

Розділ VII БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЇ ТА ПОСТАВОК

Стаття 34. Безпека інформації

1. У разі якщо тендерна документація, оголошення про проведення відбору, оголошення про початок переговорів та державні контракти (договори) містять конфіденційну та службову інформацію, державний замовник зобов'язаний визначити в тендерній документації або в оголошенні про проведення відбору або в оголошенні про початок переговорів заходи та вимоги, необхідні для забезпечення захисту такої інформації.

2. Відповідно до частини першої цієї статті державний замовник може вимагати, щоб пропозиція, серед іншого, містила:

1) зобов'язання учасника відбору та визначених субпідрядників належним чином охороняти конфіденційну та службову інформацію, якою вони володіють або яка стала їм відома протягом строку дії державного контракту (договору) та після його розірвання або укладення, згідно з вимогами законодавства;

2) зобов'язання учасника відбору отримати зобов'язання, передбачене пунктом 1 цієї частини, від інших субпідрядників, з якими він укладатиме договори субпідряду протягом

виконання державного контракту (договору);

3) достатню інформацію про визначених субпідрядників, щоб державний замовник мав змогу встановити, що кожен з них має можливості, необхідні для належного захисту конфіденційної та службової інформації, до якої вони мають доступ або яку вони мають надавати під час здійснення субпідрядної діяльності;

4) зобов'язання учасника відбору надавати інформацію, визначену пунктом 3 цієї частини, про кожного нового субпідрядника перед укладенням державного контракту (договору).

Стаття 35. Дотримання вимог законодавства про державну таємницю

1. Заходи щодо планування, формування, розміщення та виконання оборонних закупівель, що становлять державну таємницю, здійснюються з дотриманням вимог законодавства про державну таємницю.

Стаття 36. Безпека поставок

1. У разі якщо тендерна документація, оголошення про проведення відбору, оголошення про початок переговорів та державні контракти (договори) містять конфіденційну та службову інформацію, державний замовник зобов'язаний визначити в тендерній документації або в оголошенні про проведення відбору або в оголошенні про початок переговорів свої вимоги щодо безпеки поставок. З цією метою державний замовник може вимагати, щоб пропозиція, серед іншого, містила:

1) сертифікати або документацію, що підтверджує спроможність учасника виконати свої обов'язки щодо передачі та перевезення товарів, пов'язаних із державним контрактом (договором);

2) обмеження щодо розкриття, передавання та використання товарів і послуг;

3) сертифікати або документацію, що підтверджують, що організація та розташування учасника торгів дають йому можливість дотримуватися вимог державного замовника щодо безпеки поставок, зазначених у контрактній (договірній) документації, а також зобов'язання забезпечити відсутність негативного впливу на дотримання таких вимог у разі можливої зміни співвиконавців під час виконання державного контракту (договору);

4) зобов'язання учасника торгів встановити та/або підтримувати потужності, необхідні для задоволення додаткових потреб державного замовника відповідно до умов, що підлягають узгодженню сторонами;

5) зобов'язання учасника торгів здійснювати підготовку до експлуатації, технічне обслуговування та модернізацію товарів, передбачених державним контрактом (договором);

6) зобов'язання учасника торгів вчасно повідомляти державного замовника про будь-яку зміну його організаційної форми та порядку виробництва, що може вплинути на виконання його обов'язків перед державним замовником.

2. Власником виробничих потужностей, а також об'єктів права інтелектуальної власності, створених за державні кошти в результаті виконання оборонних закупівель, є держава в особі державних замовників. Володіння, розпорядження та використання, у тому числі на умовах оренди, об'єктів, товарів і потужностей, створених у результаті виконання оборонних закупівель, здійснюються в порядку, визначеному законодавством, з додержанням зобов'язань щодо охорони прав на створені об'єкти права інтелектуальної власності.

Розділ IX РЕЄСТР УЧАСНИКІВ ВІДБОРУ ТА ВИКОНАВЦІВ ДЕРЖАВНИХ КОНТРАКТІВ (ДОГОВОРІВ)

Стаття 37. Реєстр

1. Реєстр створюється як автоматизована система.

Реєстр ведеться з метою моніторингу інформації про виконані державні контракти (договори), підтримання в актуальному стані і забезпечення прозорості відомостей щодо учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів), об'єктивності оцінювання, відбору і повторного оцінювання виконавців державних контрактів (договорів), зважаючи на їх здатність виробляти та постачати товари, виконувати роботи та надавати послуги відповідно до потреб державних замовників.

2. Реєстр забезпечує систематизацію та здійснення ретроспективного аналізу даних щодо суб'єктів господарювання в оборонних закупівлях за такими класифікаційними ознаками,

зокрема:

- 1) номенклатура товарів, робіт, послуг оборонного призначення, що виробляється суб'єктом господарювання, робіт і послуг, що виконуються таким суб'єктом;
- 2) ціна на товари, роботи, послуги оборонного призначення, у тому числі, але не виключно, фіксована ціна на товари, роботи, послуги оборонного призначення, у тому числі за результатами попередніх закупівель, з додержанням законодавства про захист інформації;
- 3) фінансово-економічний стан підприємства;
- 4) наявність окремих видів виробничої діяльності підприємства;
- 5) наявність необхідних виробничих потужностей та технічної спроможності підприємства;
- 6) наявність необхідних об'єктів права інтелектуальної власності;
- 7) виконання або участь у виконанні науково-дослідних та інших робіт;
- 8) наявність потенційних підстав, передбачених цим Законом, для відмови в укладенні контракту (договору) за результатами торгів.

3. Обробка в Реєстрі інформації з обмеженим доступом та інформації, що становить державну таємницю, здійснюється відповідно до законів України "Про інформацію", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" та "Про державну таємницю".

Порядок створення і ведення Реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. Відповідальність за адміністрування та забезпечення функціонування Реєстру покладається на головний орган у сфері планування оборонних закупівель.

За неналежне адміністрування, неналежне забезпечення функціонування Реєстру службові (посадові) особи головного органу у сфері планування оборонних закупівель несуть відповідальність згідно із законами України.

Розділ X ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Стаття 38. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

1. За нецільове та/або неефективне використання бюджетних коштів державні замовники несуть відповідальність згідно із законом.

За придбання товарів, робіт і послуг оборонного призначення до/без проведення видів (процедур) закупівель, визначених цим Законом або Законом України "Про публічні закупівлі", укладення державних контрактів (договорів), що передбачають оплату державним замовником у сфері оборони, товарів, робіт і послуг оборонного призначення до/без проведення видів (процедур) закупівель, визначених цим Законом або Законом України "Про публічні закупівлі", розділення державним замовником предмета закупівлі на частини з метою уникнення застосування норм цього Закону службові (посадові) особи, уповноважена особа державного замовника, керівник державного замовника несуть відповідальність згідно із законами України.

2. У разі невиконання або неналежного виконання державного контракту (договору) виконавець відшкодовує державному замовнику завдані ним збитки в порядку, визначеному законом.

3. У разі ухилення від укладення державного контракту (договору) або договору про закупівлю учасник відбору несе відповідальність згідно із законами України.

4. Спори, що виникають між державними замовниками та учасниками відбору або виконавцями державних контрактів (договорів), вирішуються у порядку, визначеному статтею 23 цього Закону, та в судовому порядку.

5. За порушення вимог, установлених цим Законом в частині прийнятих рішень вибору і застосування видів закупівель, члени тендерного комітету, уповноважена особа (особи), члени колегіального органу державного замовника несуть персонально відповідальність згідно із законами України.

Стаття 39. Державне гарантування якості

1. Виконання оборонних закупівель здійснюється відповідно до державного контракту (договору).

2. З метою забезпечення контролю виконання державних контрактів (договорів) державні замовники мають право розміщувати на підприємствах, в установах та організаціях, визначених виконавцями державних контрактів (договорів), свої представництва або залучати до такої

роботи на договірній основі представництва інших державних замовників. Діяльність зазначених представництв провадиться відповідно до положення, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. Заходи щодо державного гарантування якості здійснюються представниками уповноваженого органу з державного гарантування якості, якщо державним замовником встановлено відповідні вимоги та проведено аналіз ризиків, результати якого доводять необхідність застосування механізму державного гарантування якості.

Державне гарантування якості може здійснюватися на будь-якому етапі виконання державного контракту (договору).

Виконавці державних контрактів (договорів) зобов'язані забезпечити безперешкодний доступ представників уповноваженого органу з державного гарантування якості для забезпечення здійснення ними своїх повноважень до всіх документів, процесів та інформації, пов'язаних з виконанням державного контракту (договору), з дотриманням законодавства про захист інформації з обмеженим доступом.

РОЗДІЛ II. Регулювання правового режиму майна в Збройних Силах України нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

2.1 Положення про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах. (витяг)[7]

затверджено
ПОСТАНОВОЮ КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
від 03.05.2000 № 748.

Загальні питання

1. Це Положення визначає порядок проведення інвентаризації військового майна, закріпленого за військовими частинами Збройних Сил, та оформлення її результатів.

2. У цьому Положенні поняття "військове майно" і "військова частина" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України" (1075-14).

Для цілей цього Положення використовуються також терміни у такому значенні:

інвентаризаційна комісія - робоча група, до якої входять військовослужбовці або працівники військової частини з відповідним досвідом роботи у сфері організації ведення військового (корабельного) господарства і обліку військового майна, не пов'язані службовими відносинами з підрозділами або службами військової частини, військове майно яких підлягає інвентаризації;

інвентаризація військового майна - перевірка інвентаризаційною комісією фактичної наявності, кількості, якісного стану (категорійності) і комплектності військового майна у підрозділах, на складах, в їдальнях, в парках, майстернях та на інших об'єктах військового (корабельного) господарства, а також звіряння отриманих результатів з даними книг або карток обліку матеріальних цінностей, звітів, службових листів тощо (далі - облікові документи);

надлишкове військове майно - військове майно, що зберігається на складах, базах та в арсеналах і в якому немає потреби для комплектування військових частин згідно із затвердженими нормами як у мирний час, так і в особливий період, військове майно, що перебуває на обліку у військових частинах понад установлені норми забезпечення, а також застаріле військове майно (з відпрацьованим ресурсом або з перевищеним терміном зберігання), що підлягає списанню;

надлишок військового майна - виявлене за результатами інвентаризації наявне військове майно, що не обліковано за даними облікових документів;

нестача військового майна - перевищення кількісних показників обсягу військового майна за даними облікових документів над даними про його фактичну наявність, установленими під час інвентаризації;

убуток військового майна - зменшення обсягів військового майна у межах установлених норм внаслідок природних фізичних і хімічних процесів.

3. Метою проведення інвентаризації є встановлення фактичної наявності військового майна, його якісного стану (категорійності) і комплектності, виявлення обсягів нестачі, надлишку та надлишкового військового майна, а також відображення результатів інвентаризації в інвентаризаційних описах або відомостях наявності та якісного стану майна (далі - інвентаризаційний опис).

4. Інвентаризація військового майна у військовій частині проводиться як планова, так і позапланова - у разі перевірки результатів господарської діяльності і документальної ревізії та в інших випадках, коли необхідно встановити наявність військового майна.

Інвентаризація проводиться за наказами (розпорядженнями) командира (начальника) військової частини, вищестоящих командирів (начальників), а також за рішенням органу

досудового розслідування, прокурора або суду.

5. Відповідальність за організацію інвентаризації військового майна несе командир (начальник) військової частини, який повинен створити належні умови для її проведення у стислі терміни, визначити об'єкти (крім випадків, коли проведення інвентаризації є обов'язковим) і терміни проведення інвентаризації.

6. Інвентаризації підлягає все військове майно, закріплене за військовими частинами, незалежно від його технічного стану, у тому числі те, що перебуває у ремонті, на реконструкції, модернізації, в запасі, а також передане в оренду.

Порядок проведення інвентаризації

7. Планова інвентаризація проводиться у такі терміни за видами військового майна: пального, інших пально-мастильних матеріалів і спеціальних рідин - не менше одного разу на місяць;

тварин, птиці та сімей бджіл - не менше одного разу на квартал;

аеродромних, комунальних та інших об'єктів нерухомого майна - один раз на два роки;

інших видів військового майна - один раз на рік (станом на 1 січня).

Позапланова інвентаризація військового майна проводиться обов'язково у разі:

приймання (здачі) посади матеріально відповідальними особами;

передачі, перепідпорядкування, переходу військової частини на матеріально-технічне забезпечення в іншій військовій частині, розформування військової частини;

відчуження військового майна, його передачі в оренду (щодо майна, яке відчужується або передається);

установлення фактів зловживань службовим становищем, інших службових порушень, крадіжок або зіпсуття майна, а також за рішенням органу досудового розслідування, прокурора або суду;

виникнення катастрофи, аварії, пожежі або стихійного лиха.

8. Інвентаризаційна комісія утворюється терміном на один рік і може розподілятися на робочі групи для проведення інвентаризації військового майна окремих служб або видів військового майна.

Головою інвентаризаційної комісії призначається офіцер, який займає посаду не нижче посади командира роти.

В окремі роти або рівнозначних їй підрозділах утворюється одна інвентаризаційна комісія для перевірки усіх видів військового майна.

Склад інвентаризаційної комісії затверджується наказом командира (начальника) військової частини за місяць до початку календарного року.

9. Голова і члени інвентаризаційної комісії несуть відповідальність за свідоме внесення до інвентаризаційних описів перекручених даних про наявність і якісний стан (категорійність) військового майна, що підлягає інвентаризації, його кількість, комплектність тощо, а також за несвоєчасність проведення інвентаризації, неправильність оформлення її результатів.

10. До початку інвентаризації військового майна інвентаризаційна комісія зобов'язана:

опечатати приміщення та інші місця зберігання військового майна, що мають окремі входи та виходи;

перевірити справність усіх ваговимірювальних приладів;

одержати останні на момент інвентаризації документи про приймання, видачу (здачу), передачу та списання з обліку військового майна.

Від матеріально відповідальних осіб береться розписка про те, що все військове майно, яке надійшло під їх звітність, оприбутковано (видано, списано) в установленому порядку.

11. Наявність військового майна встановлюється під час інвентаризації шляхом проведення обов'язкового його підрахунку, зважування, обміру.

Визначення ваги (об'єму) навалочних матеріалів може проводитися шляхом обміру і технічних розрахунків. Акти обміру і розрахунки додаються до інвентаризаційних описів.

Загальна кількість військового майна, що зберігається в непошкодженій упаковці

постачальника, може визначатися шляхом проведення його підрахунку (зважування, обміру) на підставі прибуткових документів з обов'язковою вибірковою перевіркою кількості майна, зазначеного в упаковці.

12. Інвентаризаційна комісія має право:

вимагати від посадових осіб військової частини подання необхідних довідок і пояснень;

у разі виявлення фактів зловживань службовим становищем, інших службових порушень, крадіжок та зіпсуття майна вилучати оригінали облікових документів і додавати їх до акта інвентаризації військового майна;

знімати копії з облікових документів, а у разі потреби опечатувати сейфи або шафи, у яких зберігаються справи з документами, а також приміщення та інші місця зберігання військового майна.

13. Підготовка військового майна до інвентаризації може провадитися завчасно або у присутності членів інвентаризаційної комісії.

Підготовлене до інвентаризації військове майно повинне бути згруповано за видами, сортами та розмірами, а також розкладено у порядку, зручному для підрахунку.

14. Інвентаризація військового майна проводиться у присутності і за обов'язковою участю матеріально відповідальних осіб. Заборонено проводити інвентаризацію неповним складом комісії та заносити до інвентаризаційного опису дані із слів матеріально відповідальних осіб або за даними облікових документів без перевірки фактичної наявності військового майна.

15. У разі коли військове майно зберігається в різних ізольованих приміщеннях, інвентаризація проводиться послідовно в кожному приміщенні. Після закінчення інвентаризації військового майна в одному приміщенні вхід до нього опечатується і комісія переходить до наступного приміщення.

Під час перерви в роботі комісії інвентаризаційні описи і облікові документи обов'язково зберігаються у закритих сейфах або шафах, які, як і вхід до приміщення, де проводиться інвентаризація, опечатуються.

16. На військове майно, що відвантажено покупцям і своєчасно ними не оплачено, а також на те, що знаходиться в інших військових частинах або орендоване, складаються окремі інвентаризаційні описи.

В інвентаризаційних описах орендованого військового майна крім установлених згідно з пунктом 20 цього Положення відомостей зазначається термін оренди.

17. На малоцінне і швидкозношуване військове майно, що видано матеріально відповідальною особою в індивідуальне користування військовослужбовців (працівників), можуть складатися групові інвентаризаційні описи, в яких крім установлених згідно з пунктом 20 цього Положення відомостей зазначаються відповідальні за таке майно посадові особи. Ці особи повинні бути ознайомлені з груповими інвентаризаційними описами, що засвідчується їх підписом.

18. Військове майно, що надходить у період проведення інвентаризації, приймається матеріально відповідальною особою в присутності членів інвентаризаційної комісії та вноситься до окремого інвентаризаційного опису із зазначенням дати надходження майна, його постачальника, найменування та кількості.

У разі тривалого проведення інвентаризації у виняткових випадках матеріально відповідальні особи можуть в присутності членів інвентаризаційної комісії відпускати військове майно в користування із складанням окремого інвентаризаційного опису.

19. Під час проведення інвентаризації об'єктів незавершеного капітального будівництва в інвентаризаційному описі зазначається їх найменування, обсяг виконаних і оплачених робіт за видами і конструктивними елементами, ступінь готовності. Сировина, матеріали і покупні напівфабрикати, що знаходяться на робочих місцях, але ще не оброблялися, фіксуються в окремих інвентаризаційних описах.

Інвентаризаційна комісія повинна перевірити, чи не значиться у складі незавершеного капітального будівництва устаткування, що передано для монтажу, але монтажні роботи фактично ще не розпочато, а також стан об'єктів, будівництво яких тимчасово

припинено.

20. Результати інвентаризації за кожним видом військового майна відображаються у інвентаризаційному описі окремо за місцезнаходженням цього майна і за матеріально відповідальними особами.

В інвентаризаційному описі зазначається:

найменування військового майна;

одиниця виміру;

кількість, якість (категорійність) військового майна за даними облікових документів; фактична наявність військового майна, його якість (категорійність);

обсяг нестачі та надлишку військового майна; обсяг надлишкового військового майна.

В інвентаризаційному описі озброєння, військової та спеціальної техніки обов'язково зазначаються заводські номери цього майна.

21. Інвентаризаційний опис складається в двох примірниках (у разі заміни матеріально відповідальної особи - в трьох), які підписуються головою і усіма членами інвентаризаційної комісії, а також матеріально відповідальною особою та командиром (начальником) підрозділу, де проводилася інвентаризація.

22. На кожному інвентаризаційному описі матеріально відповідальною особою виконується напис такого змісту: "Усе військове майно, поійменоване в цьому інвентаризаційному описі, перевірено інвентаризаційною комісією у моїй присутності та внесено до опису. Претензій до комісії не маю. Майно, зазначене в описі, знаходиться на моєму відповідальному зберіганні". Напис засвідчується підписом цієї особи.

У разі наявності претензій у напису зазначається їх зміст.

23. Бланки інвентаризаційних описів можуть заповнюватися від руки або з допомогою оргтехніки. Записи в бланках, що заповнюються від руки, виконуються кульковою ручкою чітко і зрозуміло. В інвентаризаційних описах ніякі підчистки не допускаються. виправляти помилки потрібно в усіх примірниках опису шляхом закреслення неправильних і написання зверху правильних даних. виправлення обов'язково обумовлюються і підписуються всіма членами інвентаризаційної комісії та матеріально відповідальною особою.

В інвентаризаційних описах не допускається залишати незаповнені рядки. На останніх сторінках інвентаризаційних описів робляться прочерки.

24. На кожній сторінці інвентаризаційного опису зазначаються облікові номери військового майна і загальний підсумок його кількості у натуральних показниках незалежно від того, в яких одиницях виміру (штуках, кілограмах, метрах тощо) це майно відображено.

25. У разі коли матеріально відповідальна особа виявить після закінчення інвентаризації помилки в інвентаризаційних описах, вона повинна негайно (до відкриття складу, комори, секції тощо) заявити про це інвентаризаційній комісії, яка проводить перевірку таких фактів. У разі їх підтвердження інвентаризаційна комісія виправляє виявлені помилки. виправлення обов'язково обумовлюються і підписуються всіма членами інвентаризаційної комісії та матеріально відповідальною особою.

Узагальнення результатів інвентаризації

26. виявлений надлишок військового майна підлягає обліку з подальшим з'ясуванням причин його виникнення і встановлення винних осіб.

27. Застосування норм на убуток військового майна провадиться тільки у разі виявлення його нестачі. Убуток військового майна в межах установлених норм визначається після покриття нестачі такого майна за рахунок надлишків за пересортицею і списується за рішенням командира (начальника) військової частини.

У разі відсутності установлених норм убуток розглядається як нестача військового майна.

28. У документі, що засвідчує списання нестачі військового майна, повинні міститися заходи, які необхідно здійснити з метою запобігання її виникненню в подальшому.

29. Результати інвентаризації оформляються актом, до якого додаються інвентаризаційні описи і який підписується головою і членами інвентаризаційної комісії, а також у порядку ознайомлення командирами (начальниками) відповідних служб.

Акт разом з інвентаризаційними описами, оригіналами облікових документів та письмовими

поясненнями, одержаними від матеріально відповідальних осіб, щодо виявлених надлишків і нестач військового майна, висновками та пропозиціями інвентаризаційної комісії подається на затвердження командир (начальнику) військової частини.

30. У разі виявлення за результатами інвентаризації надлишку або нестачі військового майна командир (начальник) військової частини призначає розслідування з метою встановлення причин їх виникнення, розміру заподіяної шкоди та винних осіб.

Розслідування не проводиться, якщо причини, розмір шкоди та винних осіб встановлено в ході інвентаризації.

31. Відповідальність за нестачу військового майна несуть матеріально відповідальні особи.

32. Рішення про відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної внаслідок нестачі військового майна, і про ступінь відповідальності винних осіб приймається на підставі матеріалів інвентаризації, під час проведення якої встановлено причини, розмір шкоди та винних осіб, або результатів розслідування.

Заподіяна шкода відшкодовується винними особами у порядку, передбаченому законодавством.

У разі коли винних осіб не встановлено або за рішенням суду відмовлено у стягненні з них відшкодування, військове майно списується в установленому порядку.

33. Якщо під час розслідування встановлено, що нестача військового майна виникла внаслідок зловживання службовим становищем (розтрата, крадіжка, безпідставне витрачання тощо), за наявності ознак кримінального правопорушення командир військової частини передає відповідні матеріали прокурору або органу досудового розслідування.

34. Командир (начальник) військової частини видає за результатами інвентаризації наказ і доповідає про них вищестоящому командир (начальнику).

35. Міноборони подає до Кабінету Міністрів України узагальнені дані про результати інвентаризації військового майна щороку не пізніше I кварталу року, що настає за звітним періодом.

2.2 Порядок реєстрації військових частин як суб'єктів господарської діяльності у Збройних Силах. (витяг)[8]

Затверджено
Постановою КМУ
від 03.05.2000 № 749.

1. Цей Порядок визначає механізм реєстрації військових частин як суб'єктів господарської діяльності у Збройних Силах, а також виключення з відповідного реєстру таких військових частин у разі припинення ними в установленому порядку господарської діяльності.

2. Реєстрації підлягають військові частини, заклади, установи та організації Збройних Сил (далі - військові частини), які здійснюють господарську діяльність з метою одержання додаткових джерел фінансування життєдіяльності військ (сил) для підтримання на належному рівні їх бойової та мобілізаційної готовності, шляхом включення до реєстру військових частин як суб'єктів господарської діяльності (далі - реєстр).

3. Реєстрація військових частин як суб'єктів господарської діяльності проводиться Міноборони відповідно до цього Порядку та Положення про порядок ведення реєстру військових частин як суб'єктів господарської діяльності, що затверджується Міноборони.

4. Рішення про включення військової частини до реєстру або про відмову у реєстрації приймається на підставі подання про реєстрацію військової частини як суб'єкта господарської діяльності у Збройних Силах за зразком згідно з додатком 1, до якого додаються:

реєстраційна картка військової частини як суб'єкта господарської діяльності у Збройних Силах за зразком згідно з додатком 2;

довідка про включення військової частини до Єдиного державного реєстру підприємств та

організацій України.

5. Міноборони у десятиденний термін з моменту одержання зазначених у пункті 4 цього Порядку документів проводить або відмовляє в реєстрації військової частини як суб'єкта господарської діяльності у Збройних Силах.

6. У разі реєстрації військової частини як суб'єкта господарської діяльності Міноборони видає свідоцтво за зразком згідно з додатком 3.

Військова частина у десятиденний термін з моменту одержання зазначеного свідоцтва інформує про свою реєстрацію податковий орган та орган Державного казначейства за своїм місцезнаходженням.

У разі зміни місцезнаходження, найменування та інших відомостей військова частина у такий же термін зобов'язана в установленому порядку повідомити про це зазначені органи.

7. Міноборони відмовляє в реєстрації військової частини як суб'єкта господарської діяльності, якщо:

планований вид господарської діяльності не зазначено у переліку видів господарської діяльності, здійснення якої дозволяється військовим частинам;

здійснення господарської діяльності знижуватиме рівень бойової та мобілізаційної готовності військової частини;

у військовій частині відсутня відповідна матеріально-технічна база та умови для здійснення господарської діяльності.

8. За рішенням Міноборони господарська діяльність військової частини може бути припинена. У цьому разі військова частина виключається з реєстру, про що Міноборони повідомляє у п'ятиденний термін податковий орган та орган Державного казначейства за місцезнаходженням військової частини.

9. У разі зміни виду господарської діяльності проводиться перереєстрація військової частини як суб'єкта господарської діяльності у Збройних Силах, про що вносяться зміни у відповідне свідоцтво про реєстрацію. Перереєстрація військової частини у цьому разі проводиться на підставі подання за встановленим зразком, до якого додається нова реєстраційна картка.

10. У разі зміни умовного або дійсного найменування військова частина протягом п'яти днів з дати прийняття відповідного рішення, а у разі зміни місцезнаходження - протягом п'яти днів з дати завершення передислокації подає до Міноборони нову реєстраційну картку, на підставі якої вносяться зміни у свідоцтво про реєстрацію військової частини як суб'єкта господарської діяльності у Збройних Силах.

Додаток 1
до Порядку реєстрації військових частин як суб'єктів господарської
діяльності у Збройних Силах

Зразок

ПОДАННЯ
для реєстрації (перереєстрації) військової частини як суб'єкта
господарської діяльності у Збройних Силах

Умовне або дійсне найменування військової частини

Місцезнаходження _____

Ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі підприємств
та організацій України _____

Сума планованих річних надходжень (за кошторисом)
_____ тис. гривень

Плановані види господарської діяльності
_____

Найменування | Код

-----+-----
-----+-----
-----+-----

МП _____

(підпис командира (начальника) (ініціали та прізвище)
військової частини)

_____
(дата)

Додаток 2
до Порядку реєстрації військових частин
як суб'єктів господарської діяльності у
Збройних Силах

Зразок

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА N _____
військової частини як суб'єкта господарської
діяльності у Збройних Силах
Реєстрація - перереєстрація - внесення змін
(необхідне підкреслити)

Умовне або дійсне найменування військової частини _____

Місцезнаходження _____

Ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі підприємств
та організацій України _____

Номер телефону _____ телефаксу _____

Командир (начальник) військової частини _____
(військове звання, прізвище,
ім'я та по батькові)

Підпорядкування військової частини _____

МП _____

(підпис командира (начальника) (ініціали та прізвище)
військової частини)

_____
(дата)

Примітка. Лицевий бік картки заповнюється військовою частиною,
зворотний - Міноборони.

Зворотний бік

Дозволені види господарської діяльності

Найменування | Код

-----+-----
-----+-----
-----+-----

Дата реєстрації " ____ " _____ 200_ р.

Номер реєстраційної справи _____

Картку заповнено _____
(дата) (посада)

_____
(підпис) (ініціали та прізвище) (номер телефону)

Додаток 3
до Порядку реєстрації військових частин
як суб'єктів господарської діяльності у
Збройних Силах

Зразок

Державний Герб України
СВІДОЦТВО
про реєстрацію військової частини як суб'єкта
господарської діяльності у Збройних Силах

Умовне або дійсне найменування військової частини _____

Місцезнаходження _____

Ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі підприємств
та організацій України _____

Дозволені види господарської діяльності

Найменування	Код
-----+-----	
-----+-----	
-----+-----	
-----+-----	

Видано _____
(найменування органу реєстрації)

Дата реєстрації " ____ " _____ 200_ р., реєстраційний номер ____

_____
(посада особи, (підпис) (ініціали та прізвище)
що провела реєстрацію)
МП

Примітка. Під військовою частиною тут розуміється військова
частина, заклад, установа та організація Збройних Сил.

Зворотний бік

Відомості про зміну умовного або дійсного найменування чи
місцезнаходження

Відомості про зміну видів господарської діяльності

2.3 Порядок надання дозволу військовим частинам Збройних Сил на передачу закріпленого за ними рухомого та нерухомого майна в оренду[9]

затверджено
постановою Кабінету Міністрів України
від 11 травня 2000 р. N 778

1. Цей Порядок визначає процедуру надання дозволу військовим частинам, закладам, установам та організаціям Збройних Сил (далі - військові частини) на передачу закріпленого за ними рухомого та нерухомого військового майна в оренду.

2. До військового майна згідно із Законом України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України" (1075-14) належать закріплені за військовими частинами будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо, що перебуває у державній власності.

3. Дозвіл на передачу юридичним і фізичним особам закріпленого за військовими частинами рухомого та нерухомого військового майна в оренду, за винятком озброєння, боєприпасів, бойової та спеціальної техніки, надається військовим частинам, зареєстрованим як суб'єкти господарської діяльності у Збройних Силах, за умови, що це не заподіюватиме шкоди їх бойовій та мобілізаційній готовності (не впливатиме на повноту, своєчасність та якість виконання поставлених перед військовими частинами завдань у мирний та воєнний час).

4. Дозвіл військовим частинам на передачу військового майна в оренду надається:
щодо рухомого військового майна - Міноборони або уповноваженими ним органами військового управління;

щодо нерухомого військового майна - Міноборони або уповноваженими ним органами військового управління за погодженням відповідно з Фондом державного майна чи його регіональними відділеннями (представництвами).

5. Передача військового майна в оренду здійснюється виключно за результатами конкурсів, які проводяться Міноборони або уповноваженими ним органами військового управління чи безпосередньо військовими частинами. Умови та порядок проведення конкурсів визначаються Фондом державного майна за погодженням з Міноборони.

6. Оцінка вартості рухомого військового майна проводиться відповідно до Методики визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 р. N 759 (759-98-п), а вартості нерухомого військового майна - відповідно до Методики оцінки вартості об'єктів оренди, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1995 р. N 629 (629-95-п) (ЗП України, 1995 р., N 12, ст. 276; 1996 р. N 14, ст. 380). Оцінка вартості

військового майна проводиться комісіями, до складу яких входять фахівці (уповноважені особи) Міноборони або уповноважених ним органів військового управління та Фонду державного майна чи його регіональних відділень (представництв).

7. Акти оцінки вартості майна, що передається в оренду, погоджуються з Фондом державного майна чи його регіональними відділеннями (представництвами) і затверджуються Міноборони. Оцінка вартості майна передуює проведенню конкурсів на право укладення договорів оренди військового майна.

8. Військові частини визначають переліки військового майна, яке без шкоди бойовій та мобілізаційній готовності може бути передано в оренду, і подають їх на затвердження Міністрові оборони.

9. Відомості про майно, яке включено до затверджених переліків, підлягають опублікуванню у засобах масової інформації. Зазначена інформація є підставою для проведення конкурсів на передачу в оренду відповідного військового майна.

10. Після проведення конкурсу військова частина у п'ятиденний термін з дати затвердження його результатів подає до Міноборони або до уповноваженого ним органу військового управління:

- лист-клопотання про надання дозволу на передачу військового майна в оренду;
- копію свідоцтва про реєстрацію військової частини як суб'єкта господарської діяльності у Збройних Силах;
- проект договору оренди військового майна;
- акт оцінки вартості військового майна, що передається в оренду;
- розрахунок орендної плати за перший місяць оренди після укладення договору оренди, здійснений відповідно до вимог законодавства і підписаний командиром (начальником) та головним бухгалтером (начальником фінансової служби) військової частини;
- копію свідоцтва про державну реєстрацію орендаря як суб'єкта підприємницької діяльності.

11. Подані матеріали щодо оренди рухомого військового майна розглядаються Міноборони або уповноваженими ним органами військового управління у п'ятнадцитиденний термін. За результатами розгляду зазначених матеріалів Міноборони або уповноважені ним органи військового управління надсилають військовим частинам письмові дозволи на передачу цього майна в оренду та висновки до договорів оренди, які є обов'язковими для урахування військовими частинами під час їх підписання.

У разі оренди нерухомого військового майна подані матеріали розглядаються Міноборони або уповноваженими ним органами військового управління у місячний термін. Під час розгляду зазначених матеріалів Міноборони або уповноважені ним органи військового управління погоджують питання про надання дозволу на оренду майна та проект договору його оренди з Фондом державного майна чи його регіональними відділеннями (представництвами) за місцезнаходженням цього майна.

12. Фонд державного майна чи його регіональні відділення (представництва) розглядають надіслані матеріали та проекти договорів оренди нерухомого військового майна і протягом п'ятнадцяти днів після їх надходження надсилають відповідно Міноборони або уповноваженим ним органам військового управління свої висновки стосовно надання дозволів на передачу військового майна в оренду та укладення договорів.

13. Міноборони або уповноважені ним органи військового управління враховують зазначені у пункті 12 цього Порядку висновки під час підготовки дозволів на передачу нерухомого військового майна в оренду та висновку стосовно укладення договорів оренди.

14. Дозволи на передачу рухомого військового майна в оренду оформлюються відповідними наказами Міноборони або керівників уповноважених ним органів військового управління і надсилаються військовим частинам разом з висновками стосовно укладення договорів оренди, які є обов'язковими для урахування ними під час підписання зазначених договорів.

2.4 Перелік видів господарської діяльності, здійснення якої дозволяється військовим частинам Збройних Сил. (витяг)[10]

Затверджено
Постановою КМУ № 1171
від 25.07.2000.

Код згідно з КВЕД	Найменування
01.11	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
01.13	Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів
01.61	Допоміжна діяльність у рослинництві
03.22	Прісноводне рибництво (аквакультура)
08.12	Добування піску, гравію, глини та каоліну
09.90	Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів
10.71	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання
10.72	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання
14.12	Виробництво робочого одягу
16.10	Лісопильне та стругальне виробництво
16.23	Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів
16.24	Виробництво дерев'яної тари
16.29	Виробництво інших виробів з деревини; виготовлення виробів з корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння
18.11	Друкування газет
18.12	Друкування іншої продукції

18.13	Виготовлення друкарських форм і надання інших поліграфічних послуг
18.14	Брошурувально-палітурна діяльність і надання пов'язаних із нею послуг
18.20	Тиражування звуко-, відеозаписів і програмного забезпечення
23.61	Виготовлення виробів із бетону для будівництва
23.62	Виготовлення виробів із гіпсу для будівництва
23.63	Виробництво бетонних розчинів, готових для використання
23.69	Виробництво інших виробів із бетону, гіпсу та цементу
25.11	Виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій
25.62	Механічне оброблення металевих виробів
25.93	Виробництво виробів із дроту, ланцюгів і пружин (для Держприкордонслужби)
30.11	Будування суден і плавучих конструкцій
33.12	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення
33.13	Ремонт і технічне обслуговування електронного та оптичного устаткування
33.15	Ремонт і технічне обслуговування суден і човнів
33.16	Ремонт і технічне обслуговування повітряних літальних апаратів
33.20	Установлення та монтаж машин і устаткування
35.30	Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря
36.00	Забір, очищення та постачання води
38.32	Відновлення відсортованих відходів
39.00	Інша діяльність щодо поводження з відходами
41.10	Організація будівництва будівель

41.20	Будівництво житлових і нежитлових будівель
42.11	Будівництво доріг і автострад
42.12	Будівництво залізниць і метрополітену
42.13	Будівництво мостів і тунелів
42.21	Будівництво трубопроводів
42.22	Будівництво споруд електропостачання та телекомунікацій
42.91	Будівництво водних споруд
42.99	Будівництво інших споруд, не віднесених до інших угруповань
43.11	Знесення
43.12	Підготовчі роботи на будівельному майданчику
43.13	Розвідувальне буріння
43.21	Електромонтажні роботи
43.22	Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування
43.29	Інші будівельно-монтажні роботи
43.31	Штукатурні роботи
43.32	Установлення столярних виробів
43.33	Покриття підлоги й облицювання стін
43.34	Малярні роботи та скління
43.39	Інші роботи із завершення будівництва
43.91	Покрівельні роботи
43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи, не віднесені до інших угруповань

45.20	Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів
46.77	Оптова торгівля відходами та брухтом
47.11	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
47.19	Інші види роздрібно́ї торгівлі в неспеціалізованих магазинах
47.24	Роздрібна торгівля хлібобулочними виробами, борошняними та цукровими кондитерськими виробами в спеціалізованих магазинах
47.62	Роздрібна торгівля газетами та канцелярськими товарами в спеціалізованих магазинах
49.39	Інший пасажирський наземний транспорт, не віднесений до інших угруповань
49.41	Вантажний автомобільний транспорт
51.10	Пасажирський авіаційний транспорт
51.21	Вантажний авіаційний транспорт
52.10	Складське господарство
52.21	Допоміжне обслуговування наземного транспорту
52.22	Допоміжне обслуговування водного транспорту
52.23	Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту
52.24	Транспортне оброблення вантажів
55.10	Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування
55.20	Діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового проживання
55.90	Діяльність інших засобів тимчасового розміщування
56.10	Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування
56.29	Постачання інших готових страв

56.30	Обслуговування напоями
58.11	Видання книг
58.14	Видання журналів і періодичних видань
58.19	Інші види видавничої діяльності
58.29	Видання іншого програмного забезпечення
59.11	Виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм
59.13	Розповсюдження кіно- та відеофільмів, телевізійних програм
59.14	Демонстрація кінофільмів
59.20	Видання звукозаписів
60.10	Діяльність у сфері радіомовлення
60.20	Діяльність у сфері телевізійного мовлення
61.10	Діяльність у сфері проводового електрозв'язку
61.20	Діяльність у сфері безпроводового електрозв'язку
61.30	Діяльність у сфері супутникового електрозв'язку
61.90	Інша діяльність у сфері електрозв'язку
62.02	Консультація з питань інформатизації
63.11	Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність
68.20	Надання в оренду та експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
71.12	Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах
71.20	Технічні випробування та дослідження
72.19	Дослідження та експериментальні розробки у сфері інших природничих і

	технічних наук
72.20	Дослідження та експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук
73.12	Посередництво в розміщенні реклами в засобах масової інформації
74.20	Діяльність у сфері фотографії
74.30	Надання послуг перекладу
75.00	Ветеринарна діяльність
77.11	Надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів
77.29	Прокат інших побутових виробів і предметів особистого вжитку
77.32	Надання в оренду будівельних машин і устаткування
77.33	Надання в оренду офісних машин і устаткування, у тому числі комп'ютерів
77.34	Надання в оренду водних транспортних засобів
77.35	Надання в оренду повітряних транспортних засобів
77.39	Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, не віднесених до інших угруповань
81.10	Комплексне обслуговування об'єктів
81.22	Інша діяльність із прибирання будинків і промислових об'єктів
81.29	Інші види діяльності із прибирання
82.92	Пакування
82.99	Надання інших допоміжних комерційних послуг, не віднесених до інших угруповань
84.13	Регулювання та сприяння ефективному веденню економічної діяльності
84.24	Діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки

84.25	Діяльність пожежних служб
85.10	Дошкільна освіта
85.32	Професійно-технічна освіта
85.41	Професійно-технічна освіта на рівні вищого професійно-технічного навчального закладу
85.42	Вища освіта
85.53	Діяльність шкіл підготовки водіїв транспортних засобів
85.59	Інші види освіти, не віднесені до інших угруповань
86.10	Діяльність лікарняних закладів
86.21	Загальна медична практика
86.23	Стоматологічна практика
86.90	Інша діяльність у сфері охорони здоров'я
90.01	Театральна та концертна діяльність
90.04	Функціонування театральних і концертних залів
91.01	Функціонування бібліотек і архівів
91.02	Функціонування музеїв
91.03	Діяльність із охорони та використання пам'яток історії, будівель та інших пам'яток культури
93.11	Функціонування спортивних споруд
93.19	Інша діяльність у сфері спорту
93.29	Організація інших видів відпочинку та розваг
95.11	Ремонт комп'ютерів і периферійного устаткування
95.21	Ремонт електронної апаратури побутового призначення для приймання,

	записування, відтворення звуку і зображення
95.22	Ремонт побутових приладів, домашнього та садового обладнання
95.23	Ремонт взуття та шкіряних виробів
95.29	Ремонт інших побутових виробів і предметів особистого вжитку
96.01	Прання та хімічне чищення текстильних і хутряних виробів
96.02	Надання послуг перукарнями та салонами краси
96.04	Діяльність із забезпечення фізичного комфорту
Примітка.	Види господарської діяльності за кодами згідно з КВЕД 08.12, 09.90, 23.62, 23.63, 39.00, 41.20, 42.12, 42.13, 42.21, 42.22, 42.91, 43.13 можуть провадити виключно структурні підрозділи Держспецтрансслужби.

2.5 Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах. (витяг)[11]

затверджено
постановою Кабінету Міністрів України
від 4 серпня 2000 р. № 1225

Загальні питання

1. Це Положення визначає порядок ведення обліку і зберігання військового майна, закріпленого за військовими частинами Збройних Сил, його списання та використання.

2. У цьому Положенні поняття "військове майно" і "військова частина" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України", поняття "сектор безпеки і оборони" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про національну безпеку України".

Для цілей цього Положення використовуються також поняття у такому значенні:

військове майно непорушних запасів - військоове майно, яке призначене для використання в особливий період і перебуває у мирний час на довгостроковому зберіганні у військових частинах;

виключення із складу Військово-Морських Сил Збройних Сил бойових кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення (далі - кораблі та судна) - видання Міноборони актів на вчинення подальших дій щодо списання кораблів та суден, які неможливо використовувати за призначенням внаслідок втрати тактико-технічних характеристик та закінчення встановленого строку служби і відновлення яких економічно недоцільне, а також які втрачені внаслідок воєнних (бойових) дій (диверсії, терористичного акту, піратського нападу, стихійного лиха, аварії, катастрофи) або інформація про які відсутня, і на повернення кораблів та суден їх власникам після оголошення демобілізації;

зарахування до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил кораблів та суден - видання Міноборони актів на вчинення подальших дій з приймання кораблів та суден, збудованих за державним оборонним замовленням, переданих власниками всіх форм власності, в тому числі у порядку виконання військово-транспортного обов'язку, а також

придбаних за міжнародними договорами або отриманих у рамках міжнародної технічної допомоги;

закріплення військового майна - видання Міноборони актів щодо визначення належності військового майна до певних військових частин, які є підставою для його використання за цільовим та функціональним призначенням;

інспекторське посвідчення - документ, яким надається дозвіл на списання в установленому порядку військового майна у разі віднесення заподіяної шкоди повністю або частково на рахунок держави за неможливості відшкодування його повної або часткової вартості за рахунок винних осіб;

непридатний стан військового майна - якісний (технічний) стан військового майна, за якого це майно неможливо використовувати за цільовим та функціональним призначенням;

об'єкти військового (корабельного) господарства - усі види об'єктів господарського, технічного, медичного, ветеринарного і спеціального призначення, об'єкти бойової підготовки, виховної роботи, допоміжні об'єкти тощо;

рух військового майна - прийняття, видача, витрачання, передача (здавання) та списання військового майна згідно з обліковими документами та зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил Збройних Сил кораблів та суден;

служби забезпечення органів військового управління - головні, центральні та інші управління і служби Міноборони, управління і служби видів Збройних Сил, окремих родів військ (сил), оперативних командувань, з'єднань, на які покладаються функції матеріально-технічного забезпечення військових частин;

майно для забезпечення руху опору - військове майно, закріплене за військовими частинами Сил спеціальних операцій Збройних Сил, призначене для виконання завдань руху опору.

3. Міноборони як центральний орган управління Збройних Сил закріплює згідно із законодавством військове майно за військовими частинами на праві оперативного управління, про що ним видаються відповідні акти, а також встановлює порядок зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил Збройних Сил кораблів та суден.

Військове майно, яке передано підприємствам, установам та організаціям незалежно від форми власності для проведення ремонту, освоєння ремонту, розроблення, модернізації, виробництва, дослідження технічного стану, спеціальних перевірок і зберігання, обліковується у військових частинах, за якими воно закріплене. Передача та повернення зазначеного військового майна здійснюються на підставі договорів (контрактів) про виконання відповідних робіт у порядку, встановленому Міноборони.

4. Служби забезпечення органів військового управління і військові частини ведуть облік військового майна у кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показниках за відповідними службами - продовольчою, речовою, квартирно-експлуатаційною, пально-мастильних матеріалів тощо.

5. Військові частини використовують закріплене за ними військове майно виключно за його цільовим та функціональним призначенням.

Порядок обліку військового майна

6. Облік військового майна ведеться з метою отримання даних про його наявність, втрату, нестачу, рух, вартість та якісний (технічний) стан, необхідних для організації матеріально-технічного забезпечення військових частин, встановлення належного контролю за умовами зберігання, доцільністю та ефективністю його використання (витрачання), а також з метою підготовки даних для складення облікових документів та державної статистичної звітності.

7. Обліку підлягає все військове майно незалежно від його призначення та джерел надходження. Облік військового майна повинен бути своєчасним, достовірним і точним.

Військове майно непорушних запасів обліковується окремо від іншого військового майна.

8. Облік військового майна ведеться як у мирний час, так і в особливий період на об'єктах військового (корабельного) господарства, у службах забезпечення органів військового управління, службах військових частин і з'єднань, на складах, базах, в арсеналах згідно з цим Положенням та відповідними нормативно-правовими актами Міноборони.

9. Облік військового майна ведеться шляхом запису (відображення) в книгах (картках) обліку, інших матеріальних носіях інформації (далі - облікові документи) даних про кількість, якісний (технічний) стан, облікові та заводські номери, вартість (ціну) військового майна, а також про його рух, втрату та нестачу.

10. Облік військового майна у випадках, передбачених законодавством, ведеться з дотриманням вимог щодо забезпечення збереження державної таємниці.

11. Кількісний облік військового майна ведеться в натуральних показниках і відповідних одиницях виміру.

Вартісний облік військового майна ведеться в національній валюті України.

Вартість військового майна станом на момент його надходження до сфери управління Міноборони визначається за його закупівельною ціною або за вартістю (ціною), зазначеною в укладених на його виготовлення та поставку договорах.

Вартість військового майна, що перебуває у військових частинах і закріплене за ними на праві оперативного управління, визначається за Методикою визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 28 травня 1998 р. № 759, за винятком випадків, коли вартість військового майна визначається на підставі звіту про оцінку майна, складеного відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

За якісним (технічним) станом військове майно обліковується за категоріями (не більше п'яти), ступенями придатності (придатні, непридатні) або за сортом відповідно до державних стандартів.

12. Нормативно-правові акти з питань організації та ведення обліку військового майна, визначення його категорій та ступенів придатності, повноважень і відповідальності посадових осіб, порядку контролю за обліком військового майна, а також перелік видів військового майна, облік якого ведеться в обліково-номерних показниках, затверджуються Міноборони.

12¹. Нормативно-правові акти з питань організації та ведення обліку майна для забезпечення руху опору, повноважень і відповідальності посадових осіб Сил спеціальних операцій Збройних Сил, визначення порядку здійснення контролю за обліком такого майна, затверджуються Міноборони.

Зберігання та використання військового майна

13. Військове майно зберігається з дотриманням вимог, передбачених документацією заводів-виробників. Умови зберігання цього майна повинні забезпечувати збереження його належного якісного (технічного) стану, виключати можливість втрати та відповідати вимогам вибухопожежобезпеки.

14. Експлуатація військового майна повинна здійснюватися відповідно до вимог документації заводів-виробників.

15. Порядок зберігання, використання і технічного обслуговування військового майна визначається статутами Збройних Сил, цим Положенням, нормативно-правовими актами і нормативними документами Міноборони та документацією заводів-виробників.

15¹. Майно для забезпечення руху опору використовується виключно для організації, підготовки та виконання завдань руху опору. Порядок зберігання, використання такого майна, забезпечення ним військових частин Сил спеціальних операцій Збройних Сил та осіб, які на добровільній та конфіденційній основі залучаються до підготовки та виконання завдань руху опору, визначається нормативно-правовими актами і нормативними документами Міноборони.

Списання військового майна

16. Списання військового майна, закріпленого за військовими частинами, здійснюється у разі:

набуття непридатного стану (за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання);

убутку в межах затверджених норм;

втрати чи нестачі;

безповоротної видачі (передачі) майна для забезпечення руху опору;

розбирання (розділення) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки під час дії правового режиму воєнного стану з метою використання їх складових для відновлення, модернізації зразків озброєння, військової та спеціальної техніки або їх виготовлення;

використання пального для заправлення автомобільної, спеціальної техніки, повітряних суден, кораблів, човнів, електроагрегатів, засобів малої механізації підрозділів країн-партнерів, складових сектору безпеки і оборони, юридичних осіб незалежно від форм власності, а також фізичних осіб, у власності яких перебувають такі засоби, для виконання завдань в інтересах Збройних Сил;

використання на виробничі, господарські та експлуатаційні потреби в межах установлених норм, у тому числі на підготовку зброї (боєприпасів) до зберігання або застосування, виготовлення сумішей, проведення аналізу, виконання будівельних та будівельно-монтажних робіт;

знесення будівель і споруд через недоцільність їх використання та з метою будівництва на їх місці нових об'єктів.

У разі коли військове майно підлягає утилізації згідно з міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, його списання може здійснюватися на підставі та на умовах зазначених договорів.

17. Закінчення установленого терміну служби військового майна не може бути підставою для його списання, якщо це майно ще придатне для використання за цільовим призначенням і подальше використання такого майна не заборонено відповідною документацією заводів-виробників або нормативно-правовими актами і нормативними документами Міноборони.

18. Списання військового майна проводиться за актами якісного (технічного) стану, інспекторськими посвідченнями, єдиними актами списання та за актами списання.

Затверджений акт якісного (технічного) стану, інспекторське посвідчення, єдиний акт списання та акт списання є підставою для списання військового майна з обліку шляхом внесення відповідних записів в облікові документи.

Списання кораблів та суден здійснюється після їх виключення із складу Військово-Морських Сил Збройних Сил.

Міноборони може встановлювати інший порядок списання окремих видів військового майна залежно від способів його витрачання.

19. Списання військового майна здійснюється командирами (начальниками) військових частин і посадовими особами органів військового управління відповідно до їх компетенції в порядку, встановленому Міноборони.

Під час дії воєнного стану командири (начальники) військових частин списують військове майно з урахуванням умов, визначених частинами п'ятою - сьомою статті 4 Закону України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України".

Військове майно, що було втрачене (знищене, зруйноване) внаслідок воєнних (бойових) дій, списується з урахуванням умов, визначених частинами восьмою - одинадцятою статті 4 Закону України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України".

19¹. Порядок списання майна для забезпечення руху опору затверджується Міноборони.

20. За актами якісного (технічного) стану списується:

військове майно, яке обліковується за обліково-номерними, якісними (технічними) показниками і набуло непридатного стану після закінчення установлених термінів його служби (ношіння, використання), вироблення технічного ресурсу, проведення випробувань або дослідних робіт, а також із закінченим терміном зберігання в запасі (резерві) за неможливості його ремонту або використання за цільовим призначенням;

військове майно, яке обліковується за обліково-номерними показниками та яке під час дії правового режиму воєнного стану розібрано (розділено) з метою використання його автомобільних, бронетанкових та інших базових шасі;

військове майно безстрокового використання, яке набуло непридатного стану у процесі експлуатації, за неможливості його подальшого використання за цільовим призначенням;

лікарські засоби (в тому числі наркотичні, психотропні та отруйні), імунобіологічні

препарати та хімічні реактиви, які набули непридатного стану.

21. Втрачене або знищене військове майно та його нестача, а також майно, яке обліковується за обліково-номерними, якісними (технічними) показниками і набуло непридатного стану раніше встановленого терміну його служби, носіння (використання), вироблення технічного ресурсу (далі - втрачене військове майно), якщо згідно із законодавством заподіяна шкода повністю або частково відноситься на рахунок держави за неможливості відшкодування його повної або часткової вартості за рахунок винних осіб, списується за інспекторськими посвідченнями.

Перелік випадків, у яких списання втраченого військового майна здійснюється за інспекторськими посвідченнями, та перелік документів, які подаються для отримання цих посвідчень, визначаються Міноборони.

У разі повного відшкодування вартості втраченого військового майна винними особами добровільно або за рішенням суду таке майно списується за актами якісного (технічного) стану або актами списання без інспекторського посвідчення у порядку, затвердженому Міноборони.

22. За актами списання списується військове майно, яке не обліковується за обліково-номерними, якісними (технічними) показниками і набуло непридатного стану, майно, використане за встановленими нормами на регламентні роботи, технічне обслуговування, витрачене на виробничі, господарські та експлуатаційні потреби, будівлі і споруди, що підлягають знесенню через недоцільність їх використання, а також убуток військового майна та інше майно, яке не списується за актами якісного (технічного) стану, за інспекторськими посвідченнями і набуло непридатного стану.

22¹. Єдиний акт списання військового майна у 30-денний строк подається командиром (начальником) військової частини на затвердження відповідній посадовій особі за підпорядкованістю.

Така посадова особа у 20-денний строк з дня надходження єдиного акта списання приймає рішення про його затвердження або повертає на доопрацювання.

Строк перегляду рішення відповідної посадової особи про відмову у затвердженні єдиного акта списання після усунення недоліків і повторного подання на розгляд не може перевищувати 15 днів.

23. Для визначення непридатності військового майна, встановлення неможливості або економічної недоцільності проведення його відновного ремонту, а також для оформлення необхідної документації на списання майна наказом командира (начальника) військової частини або командира (начальника) вищого рівня щороку утворюється комісія із списання військового майна (далі - комісія).

До складу комісії включаються військовослужбовці та/або працівники Збройних Сил з належним досвідом роботи і обов'язково начальник відповідного фінансового органу.

У разі потреби до складу комісії включаються представники органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками).

Комісія зобов'язана:

- провести огляд військового майна, використовуючи при цьому дані облікових документів, облікових реєстрів, а також необхідну технічну документацію;

- здійснити контроль за вилученням із списаного військового майна придатних агрегатів, вузлів, деталей та матеріалів і за їх передачею на місце зберігання.

- встановити можливість або неможливість відновлення і подальшого використання військового майна за цільовим та функціональним призначенням, а також підготувати пропозиції про його списання, передачу або продаж;

- встановити конкретні причини списання військового майна, можливість використання його окремих агрегатів, вузлів, деталей та матеріалів;

- визначити залишкову вартість військового майна;

- встановити осіб, з вини яких допущено втрату або передчасне зіпсування військового майна;

За результатами своєї роботи комісією складаються і подаються на затвердження відповідні акти, на підставі яких здійснюється списання військового майна.

24. Максимальні розміри коштів, на які посадові особи Збройних Сил мають право списувати військове майно за актами якісного (технічного) стану, інспекторськими посвідченнями та за актами списання встановлюються згідно з додатками 1 і 2.

25. Посадові особи Збройних Сил, які видали інспекторські посвідчення, затвердили акт якісного (технічного) стану, єдиний акт списання або акт списання військового майна, голова та члени комісії, які ці акти підписали, несуть відповідальність згідно із законодавством за правильність висновку щодо списання військового майна та його подальшого використання (призначення).

26. Відчужене (реалізоване) військове майно, а також майно, яке безоплатно передане до сфери управління державних органів, уповноважених управляти державним майном, або самоврядних організацій, підлягає списанню з обліку на підставі відповідних актів приймання-передачі цього майна.

27. Списане військове майно, яке непридатне для навчальних цілей, реалізації, розбирання з метою використання придатних агрегатів, вузлів, деталей та матеріалів, береться на облік як металобрухт, ганчір'я та інші вторинні ресурси, що реалізуються в установленому порядку.

28. Списане військове майно, яке є матеріальним носієм секретної інформації, підлягає поверненню заводам-виробникам (ремонтним підприємствам Міноборони) без розбирання або знищується в порядку, установленому Міноборони.

У разі здавання в металобрухт таке військове майно (агрегати, вузли, деталі) в установленому Міноборони порядку обов'язково деформується до стану, який не дає змоги з'ясувати його цільове та функціональне призначення, конструкцію та виробника.

29. Командири (начальники) мають право скасовувати рішення про списання військового майна, прийняті підпорядкованими посадовими особами, анулювати видані інспекторські посвідчення та призначати повторне розслідування щодо виявлених причин та осіб, винних у втраті військового майна.

30. У процесі проведення інвентаризації, ревізії або перевірки фінансової та господарської діяльності військових частин обов'язково перевіряється правильність і правомірність списання військового майна.

Перерозподіл військового майна

31. Перерозподіл військового майна у Збройних Силах між військовими частинами, які формуються, переформовуються або розформовуються, а також в інших випадках відповідно до потреб Збройних Сил провадиться Міноборони.

Додаток 1
до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 28 липня 2023 р. № 838)

МАКСИМАЛЬНІ РОЗМІРИ КОШТІВ, на які посадові особи Збройних Сил мають право списувати військове майно за актами якісного (технічного) стану, актами списання, інспекторськими посвідченнями

Найменування посади	Вартість за одним актом якісного (технічного) стану, актом списання або інспекторським посвідченням, неоподатковуваних мінімумів доходів громадян	
	за актом якісного (технічного) стану, актом списання	за інспекторським посвідченням

Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, які ведуть військове (корабельне) господарство, керівник представництва державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу) включно	4 800	2 400
Командири (начальники) вищого рівня відносно зазначених посадових осіб, начальники служб забезпечення органів військового управління, керівники структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил та Міноборони*	24 000	12 000
Міністр оборони	понад 24 000	понад 12 000

* Конкретні розміри коштів, на які посадові особи Збройних Сил мають право списувати військове майно, визначаються наказом Міноборони.

Додаток 2
до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 12 березня 2024 р. № 287)

**МАКСИМАЛЬНІ РОЗМІРИ КОШТІВ,
на які посадові особи Збройних Сил мають право списувати військове майно за
актами якісного (технічного) стану, актами списання, яке набуло непридатного
стану або було використане під час дії правового режиму воєнного стану, а також
списувати військове майно за інспекторськими посвідченнями, знищене
(втрачене) під час воєнних (бойових) дій, антитерористичної операції,
міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки або внаслідок диверсій**

Найменування посади	Вартість за одним актом якісного (технічного) стану, актом списання або інспекторським посвідченням, неоподатковуваних мінімумів доходів громадян	
	за актом якісного (технічного) стану, актом списання	за інспекторським посвідченням
Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ,	100 000	100 000

організацій Збройних Сил, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, що не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил та ведуть військове (корабельне) господарство, керівник представництва державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу) включно		
Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, що належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил та які ведуть військове (корабельне) господарство, керівник представництва державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу) включно	100 000	0
Командири (начальники) вищого рівня (крім посадових осіб, зазначених у частинах восьмій, дев'ятій статті 4 Закону України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України") відносно зазначених посадових осіб, начальники служб забезпечення органів військового управління, керівники структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил та Міноборони*	1 300 000	650 000
Міністр оборони	понад 1 300 000	понад 650 000

* Конкретні розміри коштів, на які посадові особи Збройних Сил мають право списувати військове майно, визначаються наказом Міноборони.

2.6 Положення про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил (витяг)[12]

Затверджено
Постановою Кабінету Міністрів України
від 28 грудня 2000 р. № 1919

1. Згідно з цим Положенням установлюється порядок відчуження та реалізації військового майна, закріпленого за військовими частинами Збройних Сил.

Дія цього Положення не поширюється на передачу військового майна до сфери управління інших органів виконавчої влади, а також у власність територіальних громад сіл, селищ та міст.

2. У цьому Положенні наведені нижче поняття вживаються у такому значенні:

військова частина - військова частина, заклад, установа, організація, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету і входять до складу Збройних Сил;

військове майно - державне майно, закріплене за військовими частинами Збройних Сил.

До військового майна, яке може бути предметом відчуження, належать цілісні майнові комплекси, у тому числі військових містечок, будинки, споруди та інше нерухоме майно, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо;

відчуження військового майна - вилучення військового майна із Збройних Сил у результаті його реалізації через уповноважені підприємства (організації);

реалізація військового майна - господарська операція, що здійснюється уповноваженим підприємством (організацією) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на військове майно іншим юридичним або фізичним особам на платній або компенсаційній основі, у тому числі господарська операція щодо продажу об'єктів нерухомого військового майна разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані;

уповноважені підприємства (організації) - суб'єкти підприємницької діяльності, яким в установленому порядку рішенням Кабінету Міністрів України надані повноваження на реалізацію військового майна на внутрішньому та/або зовнішньому ринку.

3. Повноваження суб'єктам підприємницької діяльності на реалізацію військового майна, яке є придатним для подальшого використання, але не може бути застосоване у повсякденній діяльності військ, надлишкового майна (крім майна, зазначеного у пункті 4 цього Положення), а також цілісних майнових комплексів, у тому числі військових містечок, та іншого нерухомого майна надає Кабінет Міністрів України у встановленому порядку.

4. Повноваження суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, надаються згідно з порядком, визначеним постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1998 р. № 838.

Міжнародні передачі зазначеного майна проводяться уповноваженими підприємствами (організаціями) на підставі дозволу, що видається Держекспортконтролем.

5. Повноваження суб'єктам підприємницької діяльності на реалізацію військового майна (крім майна, зазначеного у пунктах 3 і 4 цього Положення), списаного військового майна та військового майна, яке підлягає утилізації, надає Кабінет Міністрів України за пропозицією Міноборони відповідно до результатів проведених конкурсів (тендерів) з визначення серед суб'єктів тих, що реалізуватимуть військове майно.

Для організації і проведення конкурсів (тендерів) утворюється комісія, до складу якої входять фахівці Міноборони, Мінекономіки.

Умови і порядок проведення конкурсів (тендерів) затверджуються Міноборони за погодженням з Мінекономіки та Фондом державного майна і реєструються Мін'юстом.

6. Рішення про відчуження військового майна, зазначеного у пунктах 3 і 4 цього Положення, приймає Кабінет Міністрів України із затвердженням за пропозицією Міноборони переліку рухомого військового майна за формою згідно з додатком 1 та переліку нерухомого військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено окремо від земельних ділянок за формою згідно з додатком 2, а у разі відчуження земельних ділянок разом із розташованими на них об'єктами нерухомого військового майна - за формою згідно з додатком 3.

Якщо внаслідок скорочення та реорганізації Збройних Сил, переформування військових частин, їх переозброєння, планового поновлення військового майна тощо вивільняється військове майно, Міноборони у разі потреби, але не рідше ніж один раз на квартал, подає

Кабінетові Міністрів України для затвердження відповідні додаткові переліки військового майна, яке може бути відчужено, за формою згідно з додатками 1, 2 і 3.

Строк дії рішення Кабінету Міністрів України щодо затвердження переліку рухомого військового майна, яке може бути відчужено, становить три роки, а переліків нерухомого військового майна, яке може бути відчужено, зокрема разом із земельними ділянками, на яких воно розташоване, - п'ять років від дати їх затвердження. Додаткові переліки військового майна, яке може бути відчужено, діють до закінчення строку дії відповідних переліків військового майна, яке може бути відчужено.

Міноборони складає не пізніше ніж за 30 днів до закінчення строку дії переліків військового майна, затверджених рішеннями Кабінету Міністрів України, нові переліки військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено, погоджує їх в установленому порядку, в тому числі з Мінекономіки, і подає Кабінетові Міністрів України для затвердження.

7. Рішення про відчуження списаного військового майна приймає Міноборони із затвердженням його переліку станом на 1 вересня поточного року.

8. Витяги із затверджених переліків військового майна, яке може бути відчужено, надсилаються Міноборони до уповноважених підприємств (організацій) для організації ними його реалізації.

Уповноважені підприємства (організації) з урахуванням обсягу військового майна, включеного до переліку військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено, та кон'юнктури ринку інформують щороку до 1 липня Міноборони про прогнозний обсяг коштів, що можуть надійти у разі реалізації такого майна в наступному році.

9. Залишкова вартість рухомого військового майна у разі реалізації його на зовнішньому ринку визначається Міноборони за методикою, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Вартість рухомого військового майна, зокрема списаного, у разі реалізації його на внутрішньому ринку визначається на підставі звіту про проведення оцінки майна, складеного відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", і не може бути нижчою, ніж вартість металів, у тому числі дорогоцінних, та дорогоцінного каміння, що в ньому міститься.

Під час складання переліку рухомого військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено, визначається опосередкована вартість такого майна на підставі розрахованої відповідно до затвердженої Кабінетом Міністрів України методики залишкової вартості одиниці або середньої залишкової вартості певної кількості рухомого військового майна з однаковим найменуванням та якісним (технічним) станом. Опосередкована вартість рухомого військового майна має інформаційний характер для уповноважених підприємств (організацій) та може використовуватися для визначення прогнозного обсягу коштів, що надійдуть від реалізації рухомого військового майна.

Суб'єкти оціночної діяльності, які залучаються до проведення оцінки рухомого військового майна та об'єктів нерухомого військового майна, яке може бути відчужено окремо від земельних ділянок, визначаються Міноборони на конкурсних засадах.

11. Відносини Міноборони з уповноваженими підприємствами (організаціями) регулюються генеральними угодами, окремими договорами комісії та іншими цивільно-правовими договорами, в яких визначаються номенклатура, кількість та категорія військового майна, його залишкова вартість, порядок, умови і терміни підготовки до реалізації, проведення розрахунків тощо.

12. Реалізація рухомого військового майна на зовнішньому ринку здійснюється уповноваженими підприємствами (організаціями) за ринковими цінами, які склалися на відповідний період. Ціна військового майна, що реалізується, визначається з урахуванням кон'юнктури ринку, залишкової вартості та витрат, пов'язаних з реалізацією майна, зокрема з підготовкою його до продажу, маркетингом, спеціальним супроводом органами СБУ експортно-імпортних договорів, транспортуванням, страхуванням тощо.

Реалізація рухомого військового майна (крім виробів військового призначення та виробів подвійного використання) на внутрішньому ринку здійснюється на аукціонах у порядку,

визначеному Кабінетом Міністрів України.

Реалізація виробів військового призначення та виробів подвійного використання на внутрішньому ринку здійснюється на конкурентних засадах.

Стартова ціна рухомого військового майна, що реалізується на внутрішньому ринку, визначається виходячи з його вартості, визначеної згідно із Законом України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", витрат, пов'язаних з реалізацією майна, зокрема проведенням його оцінки, сплатою встановлених законодавством податків, інших обов'язкових платежів і комісійної плати, підготовкою та проведенням аукціону.

Розмір комісійної плати, що сплачується уповноваженим підприємствам (організаціям), які реалізують військове майно, визначається Міноборони за методикою, затвердженою Міноборони та погодженою з Мінекономіки і Мінфіном.

Реалізація нерухомого військового майна здійснюється на аукціонах у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Реалізація об'єктів нерухомого військового майна разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані, здійснюється на земельних торгах у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Розмір винагороди, що сплачується уповноваженим підприємствам (організаціям), які реалізують об'єкти нерухомого військового майна разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані, та земельні ділянки, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил, установлюється у розмірі 5 відсотків ціни, за якою здійснюється купівля-продаж таких об'єктів, але не більше ніж 3500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

13. У разі реалізації рухомого військового майна на зовнішньому ринку за ціною, нижчою, ніж його залишкова вартість, та витрат, пов'язаних з реалізацією майна, уповноважене підприємство (організація) погоджує мінімальну ціну такого майна з Міноборони та Мінекономіки. Підставами для обґрунтування уповноваженим підприємством (організацією) мінімальної ціни майна, що реалізується, є його вартість на внутрішньому ринку, визначена відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", результати маркетингових досліджень кон'юнктури зовнішнього ринку озброєнь та військової техніки. У такому разі складається протокол узгодження мінімальної ціни майна, що реалізується.

Мінімальна ціна майна, що реалізується на зовнішньому ринку, не може бути нижчою, ніж його вартість на внутрішньому ринку, визначена згідно із Законом України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

16. Рішення про відчуження та реалізацію закріпленого за апаратом військових аташе військового майна, що перебуває на території інших держав і придатне для використання, але не знаходить застосування у повсякденній діяльності зазначеного апарату через застарілість зразків, невідповідність встановленим вимогам щодо його експлуатації, неможливість модернізації (далі - військове майно), приймає Кабінет Міністрів України із затвердженням за пропозицією Міноборони погодженого з Мінекономіки окремого переліку такого майна, що складається за формою згідно з додатком 1, та наданням повноважень на його реалізацію військовій частині, що забезпечує діяльність військових аташе.

17. Для визначення потреби у відчуженні та реалізації військового майна командир військової частини, що забезпечує діяльність військових аташе, утворює комісію.

Складений комісією акт обстеження військового майна затверджується Міністром оборони і є підставою для складення окремого переліку військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено.

18. Реалізація військового майна проводиться за процедурою відкритих торгів (тендеру) за ринковими цінами держави перебування, що склалися на відповідний період, співробітниками апарату військових аташе, уповноваженими для цього в установленому порядку військовою частиною, що забезпечує діяльність військових аташе.

19. Кошти, отримані уповноваженими підприємствами (організаціями), військовою частиною, що забезпечує діяльність військових аташе, від реалізації військового майна (за

винятком витрат на його реалізацію та комісійної плати, що визначаються у договорах, укладених з Міноборони), перераховуються у 5-денний термін зазначеними підприємствами (організаціями), військовою частиною, що забезпечує діяльність військових аташе, до державного бюджету згідно із Бюджетним кодексом України та Законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

21. Міноборони веде облік договорів, укладених з уповноваженими підприємствами (організаціями), а також облік коштів від реалізації військового майна і щокварталу подає Мінфіну та Мінекономіки звіт про обсяги відчуженого військового майна у кількісному та вартісному виразі.

22. Міноборони щороку узагальнює відомості про відчужене військове майно і до 1 квітня року, що настає за звітним періодом, надсилає їх Кабінетові Міністрів України, Мінекономіки та уповноваженим підприємствам (організаціям).

23. Уповноважені підприємства (організації), військова частина, що забезпечує діяльність військових аташе, подають Держкомстату статистичну звітність про обсяги реалізації військового майна в установленому ним порядку.

24. Металобрухт, що утворився у військових частинах, реалізується згідно з Положенням про порядок реалізації металобрухту, утвореного у військових формуваннях, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 1999 р. № 2287 (Офіційний вісник України, 1999 р., № 50, ст. 468).

Додаток 1 до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 22 травня 2013 р. № 436)

ПЕРЕЛІК (додатковий перелік № ____)

рухомого військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено

Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Рік виготовлення	Строк використання (зберігання), років	Категорія якісного (технічного) стану, ступінь придатності	Первинна вартість одиниці, тис. гривень	Опосередкована вартість, тис. гривень		Місце розташування
							одиниці	разом	

Усього

Додаток 2 до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 22 травня 2013 р. № 436)

ПЕРЕЛІК об'єктів нерухомого військового майна, яке може бути відчужено окремо від земельних ділянок

Порядковий номер	Найменування об'єкта	Рік будівництва	Площа, кв. метрів	Балансова вартість, тис. гривень	Місце розташування

Усього

ПЕРЕЛІК

земельних ділянок, які можуть бути відчужені разом з розташованими на них об'єктами
нерухомого військового майна

Площа земельної ділянки, гектарів*	Реєстраційна інформація про земельну ділянку	Найменування нерухомого майна	Кількість будівель (споруд) із зазначенням назви, номера за Генеральним планом військового містечка	Рік (роки) будівницт ва	Загальна площа будівель (споруд), кв. метрів	Загальна балансова (залишкова) вартість, тис. гривень	Місце розташування

Усього

*Площа земельної ділянки згідно з обліковими даними щодо військових містечок.

2.7 Порядок вилучення і передачі військового майна Збройних Сил (витяг)[13]

Затверджено
постановою Кабінету Міністрів України
від 29 серпня 2002 р. N 1282

1. Цей Порядок визначає процедуру вилучення військового майна з оперативного управління військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил (далі - військові частини), та його безоплатної передачі до сфери управління центральних або місцевих органів виконавчої влади, інших органів, уповноважених управляти державним майном (далі - органи, уповноважені управляти державним майном), самоврядним установам і організаціям, які провадять свою діяльність в інтересах національної безпеки і оборони (далі - самоврядні установи і організації), та у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або у їх спільну власність.

2. Поняття, що використовуються у цьому Порядку, мають таке значення:

військове майно - державне майно, закріплене на праві оперативного управління за військовими частинами, до якого належать військові містечка, будинки, споруди (цілісні майнові комплекси, об'єкти соціальної інфраструктури, нежитлові приміщення, об'єкти незавершеного будівництва та інше нерухоме майно), передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо;

військове містечко - майновий комплекс будівель, споруд, іншого нерухомого військового майна разом із житловим фондом, об'єктами соціальної та інженерної інфраструктури, які використовуються для його обслуговування, розміщений на відокремленій земельній ділянці, яка належить до категорії земель оборони;

вилучення військового майна з оперативного управління військових частин - прийняття Міноборони рішення про вилучення майна з оперативного управління військових частин з метою безоплатної передачі його до сфери управління органів, уповноважених управляти державним майном, самоврядним установам і організаціям та у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або у їх спільну власність.

2-1. Об'єктами передачі згідно з цим Порядком є:

- 1) військові містечка, що вивільняються в процесі реформування Збройних Сил і не плануються до використання за цільовим призначенням;
- 2) нерухоме майно (будівлі, споруди, об'єкти незавершеного будівництва, приміщення, інше нерухоме майно);
- 3) інше окреме індивідуально визначене (рухоме) майно;
- 4) житловий фонд, інші об'єкти соціальної та інженерної інфраструктури, що перебувають в оперативному управлінні військових частин і передаються не у складі майнових комплексів.

3. До сфери управління міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які здійснюють керівництво військовими формуваннями, Національної поліції, Адміністрації Держприкордонслужби та Адміністрації Держспецзв'язку може передаватися будь-яке військове майно.

До Держспецтрансслужби може передаватися військова зброя та боєприпаси до неї.

На період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. N 64 (64/2022) "Про введення воєнного стану в Україні", військове майно інших військових формувань, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, зокрема військова зброя та боєприпаси до неї, може передаватися АТ "Укрзалізниця" для його відомчої воєнізованої охорони та інфраструктури постачання і зберігання світлих нафтопродуктів. Зазначене державне майно закріплюється за АТ "Укрзалізниця" на праві господарського відання.

До сфери управління інших органів, уповноважених управляти державним майном, а також самоврядним установам і організаціям може передаватися будь-яке військове майно, крім озброєння та бойової техніки.

До сфери управління інших органів, уповноважених управляти державним майном, можуть передаватися дрібнокаліберні патрони калібру 5,6 міліметра, придатні для використання і зберігання, для державних закладів фізичної культури і спорту, що мають право відповідно до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" (3808-12) використовувати спортивну вогнепальну (крім бойової) зброю.

У комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або у їх спільну власність можуть передаватися військові містечка, інше нерухоме і рухоме військове майно (крім усіх видів озброєння, бойової техніки та боєприпасів), яке вивільняється в процесі реформування Збройних Сил і не планується до використання за призначенням, житлові будинки (разом з вбудованими та прибудованими нежитловими приміщеннями), гуртожитки (в тому числі не завершені будівництвом), майно закладів освіти, культури (крім кінотеатрів), фізичної культури та спорту, охорони здоров'я (крім майна санаторіїв, профілакторіїв, будинків відпочинку та аптек), соціального забезпечення, дитячих оздоровчих таборів, у тому числі об'єкти, не завершені будівництвом, колишні аеропорти військової авіації, які не мають можливості самостійно забезпечувати свою сертифікаційну придатність, а також інше військове майно, якщо воно не менше ніж два рази пропонувалося до продажу конкурентними способами приватизації, але не було реалізовано. Також для комунальних закладів фізичної культури і спорту, що мають право відповідно до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" (3808-12) використовувати спортивну вогнепальну (крім бойової) зброю, можуть передаватися дрібнокаліберні патрони калібру 5,6 міліметра, придатні для використання і зберігання.

Аеропорти військової авіації передаються як цілісні майнові комплекси, до складу яких належать військові аеродроми, окремі споруди (об'єкти керування повітряним рухом, радіонавігації та посадки, водопровідні, каналізаційні, очисні та інші споруди, зовнішні мережі електро-, тепло-, газо-, водопостачання та водовідведення, а також бойлерні, котельні, дороги, обладнання тощо), службово-технічна територія, казармений фонд, житловий фонд з усіма будинками і спорудами, розміщений в населених пунктах не далі ніж 15 кілометрів від аеродрому.

Військові містечка, інше нерухоме і рухоме військове майно (крім усіх видів озброєння, бойової техніки та боєприпасів), яке вивільняється в процесі реформування Збройних Сил і не

планується до використання за призначенням, можуть передаватися безоплатно у комунальну власність у разі невключення до відповідного переліку військового майна, яке підлягає відчуженню.

Передача військового майна з державної у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах проводиться за наявності згоди відповідних сільських, селищних, міських, районних у містах рад, а у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст - за наявності згоди відповідно районних або обласних рад.

4. Передача військового майна органам, уповноваженим управляти державним майном, самоврядним установам і організаціям та у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або у їх спільну власність проводиться за рішенням:

- 1) Кабінету Міністрів України - щодо об'єктів, визначених у підпунктах 1 і 2 пункту 2-1 цього Порядку;
- 2) Міноборони - щодо об'єктів, визначених у підпунктах 3 і 4 пункту 2-1 цього Порядку.

5. До прийняття Кабінетом Міністрів України чи Міноборони рішення, зазначеного у пункті 4 цього Порядку, Міноборони проводить вилучення військового майна з оперативного управління військових частин. У разі прийняття рішення про вилучення військового майна воно знімається з обліку в порядку, що визначається Міноборони, і залишається на тимчасовому зберіганні та обслуговуванні цих військових частин.

6. Ініціювати передачу військового майна можуть Міноборони, органи, уповноважені управляти державним майном, самоврядні установи і організації, органи місцевого самоврядування.

7. Пропозиції щодо передачі військового майна за рішенням Кабінету Міністрів України погоджуються Міноборони з відповідними органами, уповноваженими управляти державним майном, самоврядними установами і організаціями або територіальними громадами сіл, селищ, міст, районними або обласними радами, а також Мінфіном, Мінекономіки, Фондом державного майна та Держкомстатом. Погоджені пропозиції Міноборони разом з обґрунтуванням подає Мінекономіки.

Мінекономіки на підставі поданих пропозицій та рішення Міноборони про вилучення військового майна з оперативного управління військових частин готує в установленому порядку проект відповідного рішення Кабінету Міністрів України.

8. Пропозиції щодо передачі військового майна за рішенням Міноборони після отримання його згоди погоджуються ініціатором передачі з відповідними органами, уповноваженими управляти державним майном, самоврядними установами і організаціями або відповідними органами місцевого самоврядування, Мінекономіки, Мінфіном, Фондом державного майна, Держкомстатом і подаються Міноборони.

9. У разі коли передача об'єктів соціальної інфраструктури у комунальну власність потребує залучення коштів на утримання та капітальний ремонт цих об'єктів, пропозиції щодо такої передачі погоджуються з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями.

Фінансування видатків, пов'язаних з необхідністю залучення коштів на утримання та капітальний ремонт об'єктів соціальної інфраструктури у разі їх передачі у комунальну власність, протягом бюджетного року, в якому проведено передачу, здійснюється згідно із законодавством.

10. Військове майно втрачає статус військового з дня затвердження акта про його приймання-передачу, крім випадків, коли воно передано до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, які здійснюють керівництво військовими формуваннями.

11. Рішення про передачу військового майна виконує комісія з питань передачі військового майна (далі - комісія), до складу якої входять представники відповідного органу, уповноваженого управляти державним майном, самоврядної установи і організації або органу місцевого самоврядування, яким передається майно, та Міноборони. У разі передачі військового майна, наданого в оренду, до складу комісії включаються представники орендаря.

12. Комісія утворюється та її голова призначається рішенням відповідного органу, уповноваженого управляти державним майном, самоврядної установи і організації або органу місцевого самоврядування, яким передається військове майно.

13. Фактична передача військового майна проводиться комісією у двомісячний термін після прийняття відповідного рішення.

14. Передача військового майна оформляється актом приймання-передачі за зразком згідно з додатком, який складається у чотирьох примірниках, підписується головою і членами комісії та затверджується відповідно органом, уповноваженим управляти державним майном, самоврядною установою і організацією або органом місцевого самоврядування, яким передається військове майно.

До акта додаються:

- виписка з книги (картки) обліку або витяг з інших матеріальних носіїв інформації про кількість, якісний (технічний) стан, облікові та заводські номери, вартість (ціну) майна, складені на останню звітну дату;
- проектно-кошторисна документація у разі передачі об'єкта, не завершеного будівництвом;
- договори оренди цілісних майнових комплексів та нежитлових приміщень у разі передачі військового майна, наданого в оренду;
- інші документи (за визначенням комісії).

15. Право органу, уповноваженого управляти державним майном, самоврядної установи і організації або органу місцевого самоврядування, яким передається військове майно, на управління переданим майном або право власності на нього настає з дня затвердження акта приймання-передачі.

16. Орган, уповноважений управляти державним майном, самоврядна установа і організація або орган місцевого самоврядування, який здійснює управління об'єктами комунальної власності, у місячний термін з дня затвердження акта приймання-передачі зобов'язаний своїм наказом чи рішенням закріпити передане майно за відповідним підприємством, установою та організацією на праві повного господарського відання або оперативного управління, а у разі передачі нерухомого майна також повідомити у двотижневий термін про таку передачу органи державної статистики, державної податкової служби, відповідні фінансові органи.

Додаток
до Порядку вилучення і передачі
військового майна Збройних Сил

Затверджено

_____
(дата і номер наказу, рішення тощо)

_____
(підпис, ініціали та прізвище
посадової особи)

АКТ приймання-передачі військового майна

Комісія, утворена відповідно до _____
(назва, дата видачі)

_____,
та номер акта, згідно з яким утворена комісія)
у складі _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

" ____ " _____ 200_ р. провела обстеження об'єкта передачі:

_____
(адреса об'єкта передачі)

який належить до сфери управління Міноборони і передається

_____
(найменування органу, уповноваженого управляти державним майном,

самоврядної установи і організації, органу місцевого
самоврядування, що приймає об'єкт передачі)

Комісія встановила:

1. До складу об'єкта передачі належить

_____
2. Загальні відомості:

а) для нерухомого майна:

обліковий номер _____;

рік введення в експлуатацію _____;

група капітальності _____;

будівельний обсяг (загальний) _____ куб. метрів;

площа забудови (загальна) _____ кв. метрів;

площа земельної ділянки _____ гектарів;

корисна площа приміщень, кв. метрів:

у будівлях виробничого призначення _____;

у будівлях невиробничого призначення _____;

загальна площа житлового будинку _____ кв. метрів;

кількість квартир _____;

вартість фондів, тис. гривень:

відновна _____;

балансова (залишкова) _____;

б) для інженерного обладнання нерухомого майна:

водопровідні мережі _____ метрів;

каналізаційні мережі _____ метрів;

мережі опалення, метрів:

центральні _____;

від власної котельні _____;

від групової котельні _____;

від ТЕЦ _____;

найбільше теплове навантаження, Г/кал:

на опалення _____;

на гаряче водопостачання _____;

на вентиляцію _____ ;

мережі електропостачання _____ метрів;
мережі газопостачання _____ метрів;
мережі телефонні _____ метрів;
мережі радіофікації _____ метрів;
стаціонарні електроплити _____ одиниць;
вартість основних фондів, тис. гривень:
відновна _____ ;
балансова (залишкова) _____ ;
в) для рухомого майна:
тип, марка _____ ;
заводський номер (номери основних агрегатів) _____ ;
обліковий (бортовий номер) _____ ;
відпрацьований ресурс _____ ;
дані про капітальний ремонт _____ ;
залишкова вартість _____ тис. гривень;
результати випробувань _____

3. Пропозиції комісії _____

4. Разом з військовим майном передається технічна документація:

5. До акта додаються:

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

_____
(підпис) (ініціали та прізвище)

"__" _____ 200__ р.

2.8 Методика оцінки майна (витяг)[14]

затверджено
постановою Кабінету Міністрів України
від 10 грудня 2003 р. № 1891
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 20 лютого 2019 р. № 224)

Загальна частина

1. Ця Методика застосовується для проведення оцінки:

майна державних і комунальних підприємств, що вноситься до статутного капіталу господарського товариства під час приватизації шляхом перетворення зазначених підприємств в господарські товариства;

об'єктів державної і комунальної власності, які відповідно до Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна" належать до об'єктів великої приватизації (за умови відсутності радника);

об'єктів державної і комунальної власності, які відповідно до Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна" належать до об'єктів малої приватизації (за умови відсутності балансової вартості об'єктів державної (комунальної) власності);

об'єктів приватизації, що повертаються у державну або комунальну власність;

майна державних підприємств, що підлягають реорганізації шляхом їх перетворення в господарські товариства;

відчуження державного (комунального) майна;

об'єктів державної і комунальної власності, які відповідно до Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна" належать до об'єктів малої приватизації та підлягають продажу шляхом викупу (крім випадків, передбачених частинами восьмою і десятою статті 15 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна").

Відповідно до вимог цієї Методики проводиться визначення розміру статутного капіталу господарського товариства, що утворюється в процесі приватизації (корпоратизації, перетворення), та розміру збитків, що призвели до завдання майнової шкоди державі, територіальній громаді або суб'єкту господарювання з державною часткою (часткою комунального майна) в статутному (складеному) капіталі, у разі встановлення фактів розкрадання, нестачі, знищення, псування майна.

Ця Методика не застосовується для проведення оцінки об'єктів державної і комунальної власності у випадках їх оренди та концесії, об'єктів державної і комунальної власності, які підлягають продажу на аукціоні за методом вивчення цінових пропозицій, а також у випадках визначення стартової ціни об'єкта великої приватизації радниками. Крім того, ця Методика не застосовується у випадках відшкодування збитків, передбачених Земельним кодексом України, які відшкодовуються відповідно до Порядку визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 1993 р. № 284 (ЗП України, 1993 р., № 10, ст. 193).

У випадках, визначених частиною шістнадцятою статті 19 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна", під час викупу об'єкта великої приватизації або виставлення органом приватизації такого об'єкта на продаж на аукціон із зниженням стартової ціни оцінка об'єкта великої приватизації повторно не проводиться.

2. У цій Методиці терміни вживаються у такому значенні:

1) дата інвентаризації - дата, на яку проводиться інвентаризація майна підприємства. Дата інвентаризації у випадках приватизації (перетворення) збігається з датою оцінки. При цьому датою оцінки є останнє число місяця;

2) невід'ємні поліпшення орендованого майна - здійснені орендарем заходи, спрямовані на покращення технічного стану орендованого майна та (або) його споживчих якостей, відокремлення яких призведе до зменшення його ринкової вартості;

3) незалежна оцінка - визначення суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання на підставі договору про проведення оцінки певного виду вартості майна, крім оціночної, відповідно до національних стандартів оцінки та інших нормативно-правових актів з методичного регулювання незалежної оцінки;

4) окреме майно - об'єкти у матеріальній формі (рухоме та нерухоме майно державних або комунальних підприємств (у тому числі будівлі, споруди, нежитлові приміщення), майно, що

залишилося після закінчення процедури ліквідації державних або комунальних підприємств, визнаних банкрутами; майно підприємств, що ліквідуються за рішенням органу, уповноваженого управляти державним або комунальним майном; майно державних або комунальних підприємств, що не були продані як єдині майнові комплекси; державне або комунальне майно, що не увійшло до статутного капіталу господарських товариств та перебуває на обліку господарських товариств, утворених унаслідок приватизації або корпоратизації);

5) передавальний баланс підприємства - баланс підприємства (консолідований баланс холдингової компанії), складений на дату оцінки відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності за результатами інвентаризації, в якому у випадках, визначених цією Методикою, відображається переоцінена вартість необоротних активів;

6) переоцінена вартість активів - вартість, за якою активи відображаються в передавальному (розподільчому) балансі підприємства, складеному на дату оцінки, визначена за результатами незалежної оцінки відповідно до порядку та у випадках, передбачених цією Методикою;

7) стандартизована оцінка - оцінка, що здійснюється самостійно органом державної влади або органом місцевого самоврядування з використанням стандартної методології та стандартного набору вихідних даних, за результатами якої складається акт оцінки, в якому визначається оціночна вартість.

3. Інші терміни, що використовуються у цій Методиці, вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про приватизацію державного і комунального майна”, національних стандартах оцінки, національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку (міжнародних стандартах фінансової звітності) та інших нормативно-правових актах.

4. У разі прийняття рішення про приватизацію об’єкта відповідно до Закону України “Про особливості приватизації вугледобувних підприємств” на інвестиційному конкурсі оцінка такого об’єкта повторно не проводиться.

5. Незалежна оцінка майна проводиться відповідно до вимог національних стандартів оцінки з урахуванням положень цієї Методики, інших нормативно-правових актів з оцінки майна та міжнародних стандартів оцінки в частині, що не суперечить національним нормативно-правовим актам з оцінки майна.

Підготовчий етап до оцінки майна

6. Підготовчий етап до оцінки майна передбачає проведення інвентаризації майна (у разі необхідності), аудиту (у разі необхідності), відбору суб’єкта оціночної діяльності - суб’єкта господарювання (у разі проведення незалежної оцінки), збору вихідних даних, необхідних для проведення незалежної (стандартизованої) оцінки майна.

7. Інвентаризація майна проводиться за рішенням органу приватизації (іншого суб’єкта управління об’єктами державної власності або органу місцевого самоврядування), у якому зазначається дата проведення інвентаризації.

Інвентаризація об’єктів малої приватизації, що підлягає продажу на аукціоні, забезпечується балансоутримувачем (у разі його наявності). За відсутності балансоутримувача об’єкта малої приватизації інвентаризація таких об’єктів здійснюється інвентаризаційною комісією, яка утворюється за рішенням органу приватизації (іншого суб’єкта управління об’єктами державної власності або органу місцевого самоврядування).

Не підлягає інвентаризації і не включається до переліків і зведених актів інвентаризації майно, яке розміщене на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України. Зазначене майно відображається в балансі і закріплюється за підприємствами на праві господарського відання до проведення його інвентаризації та оцінки. Інвентаризація та оцінка такого майна проводиться з 1 числа місяця, що настає за місяцем, в якому завершені активні бойові дії або тимчасова окупація на відповідній території.

Дати початку та завершення активних бойових дій або тимчасової окупації встановлюються відповідно до даних переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, визначеного в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

8. Інвентаризація майна здійснюється інвентаризаційною комісією, утвореною за рішенням органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування), відповідно до законодавства з урахуванням таких особливостей:

1) у разі об'єктивної неможливості залучити до участі в інвентаризації уповноважених представників суб'єкта господарювання, на балансі якого обліковується майно, внаслідок їх відсутності або небажання брати участь у роботі інвентаризаційної комісії до інвентаризаційної комісії, крім представників органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування), можуть включатися (за згодою) представники місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів;

2) у разі виявлення інвентаризаційною комісією майна, яке внаслідок свого технічного стану не може виконувати своїх первісних функцій, складається акт обстеження технічного стану такого об'єкта з висновком щодо його подальшого використання, який додається до матеріалів інвентаризації. В акті зазначається технічний стан основних складових, конструктивних елементів майна. До обстеження можуть залучатися фахівці, компетентні у питаннях експлуатації, технічного стану такого майна, долучатися висновки експертизи виробника зазначеного майна або суб'єктів, що здійснюють технічний нагляд за ідентичним або подібним майном;

3) відповідальність за правильність проведення інвентаризації, своєчасність подання та достовірність її результатів покладається на голову інвентаризаційної комісії та її членів;

4) за результатами інвентаризації складається зведений акт інвентаризації майна за формою згідно з додатком 6, який підписується головою та членами інвентаризаційної комісії і затверджується керівником органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування) або уповноваженою ним особою. У випадках реорганізації державних підприємств шляхом їх перетворення в господарські товариства складається перелік необоротних активів, які підлягають незалежній оцінці, за формою згідно з додатком 4, що затверджується керівником органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування) або уповноваженою ним особою;

5) до зведеного акта інвентаризації майна додаються оформлені в установленому порядку інвентаризаційні описи та інші матеріали інвентаризації, а також матеріали, що підтверджують вжиття максимально можливих заходів згідно із законодавством щодо стягнення з дебіторів простроченої заборгованості (у тому числі сумнівної та безнадійної), довідка з підтвердними документами щодо списання, продажу, передачі в оренду до статутного (складеного) капіталу господарських товариств майна, довідка про вибуття необоротних активів за період від дати прийняття рішення про приватизацію (включення до переліку підприємств, що підлягають корпоратизації) до дати оцінки, інші додаткові матеріали на вимогу комісії з перетворення або органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування), довідка щодо врегулювання інвентаризаційних різниць, виявлених під час проведення інвентаризації.

9. У разі порушення порядку проведення інвентаризації або виявлення фактів невідповідності даних інвентаризації майна даним бухгалтерського обліку, установлення факту розкрадання, нестачі, знищення, псування майна, неповноти або недостовірності матеріалів, поданих інвентаризаційною комісією комісії з перетворення або органу приватизації (іншому суб'єкту управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування), незаконності здійснених підприємством операцій щодо списання, оренди, відчуження чи переоцінки майна комісія з перетворення або відповідальний працівник органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого

самоврядування) повідомляє про це керівнику органу приватизації (іншому суб'єкту управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування) та інвентаризаційній комісії та продовжує здійснення заходів з перетворення.

Інвентаризаційна комісія у п'ятиденний строк після дати офіційного повідомлення про виявлені факти невідповідності або порушень доопрацьовує матеріали і подає їх комісії з перетворення, утвореній органом приватизації (іншим суб'єктом управління об'єктами державної власності або органом місцевого самоврядування), на повторну перевірку. Списане, але фактично наявне майно як надлишок підлягає включенню до інвентаризаційних описів, оцінці та приватизації (корпоратизації, перетворенню).

Орган приватизації (інший суб'єкт управління об'єктами державної власності або орган місцевого самоврядування) разом з керівником підприємства до проведення державної реєстрації господарського товариства (продажу майна) вживають заходів для приведення у відповідність із законодавством правовідносин з оренди майна, повернення в державну власність незаконно відчуженого майна або визначають шляхи компенсації державі його вартості. У разі неможливості вжиття таких заходів орган приватизації (інший суб'єкт управління об'єктами державної власності або орган місцевого самоврядування) повідомляє правоохоронним органам про виявлені факти порушень та продовжує здійснювати заходи з перетворення.

10. Аудит об'єкта приватизації проводиться у випадках, передбачених Законом України "Про приватизацію державного і комунального майна". Проведення аудиту є обов'язковим під час підготовки до продажу об'єктів великої приватизації, визначення вартості внесків усіх учасників та засновників господарських товариств (у разі їх утворення), зокрема під час перетворення, та визначення розміру статутного капіталу господарського товариства, що утворюється на базі державного (комунального) майна під час приватизації (корпоратизації, перетворення) державних підприємств. Проведення аудиту об'єктів малої приватизації під час підготовки їх до продажу здійснюється за рішенням органів приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності).

Аудит для інших цілей, відмінних від приватизації (корпоратизації, перетворення), проводиться за рішенням органу, уповноваженого управляти майном або органом місцевого самоврядування.

Аудиторський звіт, наданий аудитором для цілей приватизації об'єкта великої приватизації, що містить інформацію про встановлення факту відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності балансової вартості активів, зокрема необоротних, яка не відповідає їх справедливій вартості, або у разі відмови аудитора від висловлення думки під час здійснення аудиту балансу, складеного на дату, відмінну від дати звітного періоду, не є підставою для зупинення процесу оцінки об'єкта приватизації, про що зазначається в договорі про проведення оцінки.

11. Метою аудиту, що проводиться у випадках реорганізації державних підприємств шляхом їх перетворення в господарські товариства, є підтвердження правильності ведення бухгалтерського обліку підприємства, достовірності та повноти фінансової звітності відповідно до обраної концептуальної основи та передавального балансу, складеного за результатами переоцінки необоротних активів підприємства.

12. З метою проведення незалежної оцінки майна державні органи приватизації, які є замовниками оцінки, забезпечують відбір суб'єктів оціночної діяльності - суб'єктів господарювання у випадках:

внесення державного майна, зокрема земельних ділянок (крім земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності), до статутного капіталу державних акціонерних товариств, господарських товариств, холдингових компаній (державних холдингових компаній), якщо державний орган приватизації є засновником такої компанії;

перетворення державних підприємств в господарські товариства державним органом приватизації;

повернення об'єктів приватизації у державну власність (крім повернення пакетів акцій);

визначення розміру збитків, що призвели до завдання майнової шкоди державі (в особі державних органів приватизації);

визначення розміру компенсації державному органу приватизації вартості акцій (часток) у разі неможливості їх отримання;

визначення необхідності, розміру та виду майнового забезпечення під час надання кредитів (позик), залучених державою або під державні гарантії;

приватизації шляхом викупу об'єктів малої приватизації державної форми власності, крім випадків, передбачених частинами восьмою і десятою статті 15 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна";

приватизації державних об'єктів малої приватизації (у тому числі державних єдиних майнових комплексів, що є об'єктами малої приватизації) у разі відсутності балансової вартості об'єктів (активів єдиного майнового комплексу);

приватизації державних єдиних майнових комплексів, що є об'єктами великої приватизації, за відсутності радника.

Відбір суб'єкта оціночної діяльності - суб'єкта господарювання для оцінки об'єктів державної власності здійснюється на конкурсних засадах у порядку, що встановлюється Фондом державного майна.

В інших випадках проведення незалежної оцінки майна відповідно до вимог цієї Методики відбір суб'єкта оціночної діяльності - суб'єкта господарювання здійснюється замовником такої оцінки самостійно.

13. Укладення договору про проведення оцінки майна здійснюється в порядку, визначеному Законом України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

За результатами виконання умов договору про проведення оцінки майна за умови наявності позитивного загального висновку рецензента на звіт про оцінку майна складається акт приймання-передачі робіт з незалежної оцінки майна. У разі відсутності позитивного загального висновку рецензента на звіт про оцінку майна такий звіт про оцінку повертається суб'єкту оціночної діяльності - суб'єкту господарювання з метою його вчасного доопрацювання у строки, визначені договором про проведення оцінки майна.

Якщо відповідно до статті 26 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна" умовами аукціону та договору купівлі-продажу об'єкта приватизації передбачається оплата послуг суб'єкта оціночної діяльності - суб'єкта господарювання, замовником оцінки для цілей, визначених пунктом 12 цієї Методики, є орган приватизації.

В інших випадках замовниками оцінки майна виступають особи, яким зазначене майно належить на законних підставах або у яких майно перебуває на законних підставах, а також ті, які замовляють проведення оцінки майна за дорученням зазначених осіб.

14. Вихідними даними для проведення незалежної оцінки майна є документи, в яких містяться характеристики об'єкта оцінки. Вони надаються суб'єкту оціночної діяльності - суб'єкту господарювання на запит замовника оцінки балансоутримувачем майна або суб'єктом управління об'єктами державної власності у разі відсутності балансоутримувача протягом п'яти робочих днів після укладення договору з таким суб'єктом.

15. Додаткова інформація про об'єкт оцінки, необхідна для проведення його оцінки, отримується суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання від підприємства, на балансі якого обліковується об'єкт оцінки, або органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування) на підставі відповідного письмового звернення суб'єкта оціночної діяльності - суб'єкта господарювання.

Порядок погодження, затвердження або прийняття оцінки майна

16. Погодження, затвердження або прийняття оцінки майна органом приватизації (іншим суб'єктом управління об'єктами державної власності або органом місцевого самоврядування) у випадках, визначених законодавством, без залучення суб'єктів господарювання здійснюється за результатами рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки), що проводиться згідно із статтею 13 Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" та національними стандартами оцінки. Обов'язковою умовою для

погодження, затвердження або прийняття висновку про вартість майна (акта оцінки) є наявність висновку рецензента, що міститься в рецензії, складеній рецензентом відповідно до вимог законодавства, про відповідність звіту про оцінку майна (акта оцінки) ознакам, зазначеним в абзаці другому або третьому пункту 67 Національного стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 р. № 1440 (Офіційний вісник України, 2003 р., № 37, ст. 1995) (далі - Національний стандарт № 1), на відповідний звіт про оцінку майна (акт оцінки).

17. Затвердження оцінки майна здійснюється шляхом видання наказу про затвердження акта оцінки або висновку про вартість майна органом приватизації (іншим суб’єктом управління об’єктами державної власності або органом місцевого самоврядування), додатками до якого є акт оцінки або висновок про вартість, що затверджується, і рецензія на акт оцінки або звіт про оцінку майна.

Погодження висновку про вартість майна здійснюється шляхом скріплення його печаткою та підписом керівника відповідного органу або уповноваженої ним особи.

18. Державний орган приватизації затверджує результати оцінки державного майна у разі: приватизації об’єкта;

прийняття рішення про збільшення статутного капіталу господарського товариства на суму збільшення вартості його власного капіталу;

повернення об’єктів приватизації у державну власність;

визначення розміру компенсації органу приватизації вартості акцій (часток) у разі неможливості їх отримання у випадках, визначених цією Методикою;

внесення державного майна, зокрема земельних ділянок (крім земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності), до статутного капіталу господарських товариств, холдингових компаній, зокрема державних холдингових компаній, якщо державний орган приватизації є засновником такої компанії (визначення вартості внесків);

прийняття рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію підприємств і організацій, заснованих на державній власності, що належать до сфери його управління;

визначення розміру збитків, спричинених внаслідок завдання майнової шкоди державі в особі державних органів приватизації.

19. Державний орган приватизації погоджує результати оцінки майна у разі:

надання дозволу (погодження) на відчуження державного майна у випадках, установлених законодавством;

погодження договорів застави та фінансових запозичень господарських товариств, корпоративні права яких належать до сфери його управління;

реорганізації підприємств і організацій, заснованих на державній власності, що належать до сфери його управління, господарських товариств, у статутному капіталі яких корпоративні права держави становлять більш як 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює;

розроблення умов санації підприємств і організацій, заснованих на державній власності, що належать до сфери його управління; погодження мирових угод, планів санації і переліків ліквідаційних мас у справах про банкрутство господарських товариств з корпоративними правами держави більш як 50 відсотків їх статутного капіталу, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює;

погодження підприємствам, установам, організаціям, що належать до сфери його управління, господарським товариствам, у статутному капіталі яких частка держави більш як 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює, договору про спільну діяльність.

Державний орган приватизації погоджує результати оцінки майна в інших випадках, визначених законодавством.

Оцінка внесків усіх учасників та засновників господарського товариства, до якого вноситься державне (комунальне) майно, погоджується органом приватизації, що є учасником або засновником такого господарського товариства з боку держави (територіальної громади).

20. Акт оцінки майна, складений для цілей визначення розміру статутного капіталу господарського товариства під час перетворення державних (комунальних) підприємств в господарські товариства, затверджується керівником органу - суб'єкта управління таким об'єктом або уповноваженою ним особою.

Акт оцінки майна, складений для цілей визначення розміру статутного капіталу господарського товариства під час приватизації державних підприємств шляхом їх перетворення в господарські товариства, засновником яких є державні органи приватизації, затверджується керівником державного органу приватизації або уповноваженою ним особою.

У разі делегування органами місцевого самоврядування власних повноважень стосовно приватизації майна, що перебуває у комунальній власності, державним органам приватизації всі роботи, пов'язані з процедурою його оцінки, визначеною цією Методикою, забезпечення аудиту даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, конкурсний відбір суб'єкта оціночної діяльності - суб'єкта господарювання, укладення з ним договору на проведення оцінки майна, рецензування акта оцінки майна або звіту про оцінку майна і затвердження акта оцінки майна або висновку про вартість майна здійснюються державними органами приватизації.

21. Висновок про вартість майна повинен відповідати вимогам до його змісту, визначеним Національним стандартом № 1.

22. Акт оцінки майна, складений для цілей визначення розміру статутного капіталу господарського товариства або для цілей приватизації пакета акцій (часток), дійсний протягом 18 місяців після дати оцінки. При цьому акт оцінки майна повинен бути дійсним на дату державної реєстрації господарського товариства.

Акт оцінки майна, у тому числі пакета акцій (часток) господарських товариств, строк дії якого закінчився, є недійсним.

Висновок про вартість об'єкта приватизації дійсний протягом 18 місяців після дати оцінки. При цьому висновок про вартість об'єкта приватизації повинен бути дійсним на дату укладення договору купівлі-продажу об'єкта, що підлягає приватизації шляхом викупу, або на момент проведення торгів.

Строк дії висновку про вартість державного (комунального) об'єкта приватизації, складеного для цілей приватизації та затвердженого до набрання чинності цією Методикою, підлягає продовженню з урахуванням строків, визначених цією Методикою, шляхом видання відповідного наказу.

23. Строк дії висновку про вартість майна, складеного для інших випадків проведення оцінки майна, що передбачаються цією Методикою, може визначатися органом, що використовує результати такої оцінки, суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання, що проводить оцінку, з урахуванням строку експозиції об'єкта оцінки, якщо такий строк не визначений законодавством.

24. Визначена відповідно до цієї Методики вартість державного (комунального) майна є підставою для встановлення аукціонною комісією стартової ціни об'єкта приватизації.

Особливості оцінки об'єктів у матеріальній формі

50. Вимоги цього розділу поширюються на випадки проведення оцінки об'єктів у матеріальній формі (окреме майно, об'єкти незавершеного будівництва, включаючи законсервовані об'єкти, об'єкти соціально-культурного призначення) як об'єктів малої приватизації з метою їх приватизації, застави та інших способів відчуження відповідно до законодавства.

51. З метою визначення стартової ціни об'єкта у матеріальній формі для приватизації, крім випадків викупу відповідно до вимог статті 16 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна", а також застави, аукціонна комісія використовує балансову вартість такого об'єкта приватизації (за її наявності).

У разі відсутності балансової вартості об'єкта у матеріальній формі або у випадках його викупу відповідно до вимог статті 16 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна", застави такого об'єкта, а також в інших випадках його відчуження відповідно до законодавства, вартість об'єкта у матеріальній формі визначається за

результатами незалежної оцінки.

У разі коли об'єктом малої приватизації є окреме майно (група інвентарних об'єктів), до складу якого входить хоча б один об'єкт, у якого відсутня балансова вартість, незалежній оцінці підлягає все майно (група інвентарних об'єктів), яке підлягає приватизації.

52. З метою здійснення незалежної оцінки об'єкта у матеріальній формі забезпечується:

1) проведення балансоутримувачем об'єкта або органом приватизації (іншим суб'єктом управління об'єктами державної власності або органом місцевого самоврядування) інвентаризації об'єкта за рішенням органу приватизації (іншого суб'єкта управління об'єктами державної власності або органу місцевого самоврядування);

2) відбір органом приватизації (іншим суб'єктом управління об'єктами державної власності або органом місцевого самоврядування) на конкурсних засадах суб'єкта оціночної діяльності - суб'єкта господарювання, який буде проводити незалежну оцінку, та укладення з ним договору на проведення оцінки майна з попереднім визначенням бази оцінки об'єктів відповідно до цієї Методики та Національного стандарту № 1;

3) надання органом приватизації (балансоутримувачем, іншим суб'єктом управління об'єктами державної власності або органом місцевого самоврядування) вихідних даних для проведення суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання незалежної оцінки об'єкта приватизації.

53. Вартість об'єктів нерухомості, що підлягають приватизації, заставі та іншим способам відчуження відповідно до законодавства, визначається суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання, який відповідає вимогам Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", із застосуванням вимог національних стандартів оцінки з урахуванням вимог цієї Методики та Методики експертної грошової оцінки земельних ділянок, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2002 р. № 1531 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 42, ст. 1941) (далі - Методика оцінки земельних ділянок).

54. Незалежна оцінка таких об'єктів малої приватизації, як колісні транспортні засоби, проводиться відповідно до методики, що затверджена Мін'юстом та Фондом державного майна.

55. У випадках проведення незалежної оцінки об'єктів у матеріальній формі вибір виду вартості об'єктів малої приватизації регулюється вимогами національних стандартів оцінки з урахуванням особливостей, визначених цією Методикою. При цьому враховуються способи їх продажу, строк корисного використання таких об'єктів, належність їх до спеціалізованого або неспеціалізованого майна.

Вихідними даними для оцінки об'єктів малої приватизації є документи, зазначені в пункті 39 цієї Методики.

56. У разі неможливості подальшого використання об'єкта відповідно до його первісного функціонального призначення може визначатися вартість ліквідації відповідно до національних стандартів оцінки. У такому випадку документальне засвідчення фізичного, функціонального стану об'єкта оцінки у звіті про його оцінку є обов'язковим.

57. Вартість орендованого нерухомого майна (майна, що надавалося у концесію), що підлягає приватизації шляхом викупу, визначається шляхом проведення незалежної оцінки.

У разі прийняття рішення про приватизацію орендованого нерухомого майна (майна, що надавалося у концесію) шляхом продажу на аукціоні (у тому числі з умовами) ринкова вартість майна не визначається. Зазначені об'єкти підлягають приватизації за балансовою вартістю.

За відсутності балансової вартості орендованого нерухомого майна (майна, що надавалося у концесію) та у разі наявності умови щодо компенсації орендарю (колишньому концесіонеру) вартості невід'ємних поліпшень, здійснених за рахунок його коштів за час оренди (концесії), вартість орендованого нерухомого майна (майна, що надавалося у концесію) визначається на підставі його ринкової вартості та ринкової вартості невід'ємних поліпшень орендованого майна (майна, що надавалося у концесію).

Для визначення ринкової вартості невід'ємних поліпшень орендованого нерухомого майна (майна, що надавалося у концесію) розраховується різниця між ринковою вартістю нерухомого

майна на дату оцінки виходячи з ринкової вартості подібного майна з урахуванням невід'ємних поліпшень, що здійснені орендарем (концесіонером), та його ринковою вартістю, визначеною на дату оцінки, ґрунтуючись на припущенні, що воно не містить зазначених поліпшень. Ринкова вартість невід'ємних поліпшень орендованого нерухомого майна (майна, що надавалося у концесію) дорівнює величині, що не перевищує фактично сплаченої суми коштів орендаря (концесіонера) за здійснення ідентифікованих невід'ємних поліпшень. У разі продажу об'єкта приватизації на аукціоні з умовами під час оцінки встановлюється питома вага часток держави та орендаря (колишнього концесіонера) у ринковій вартості орендованого нерухомого майна (майна, що надавалося у концесію).

У разі наявності умови щодо компенсації орендарю вартості невід'ємних поліпшень, здійснених за рахунок його коштів за час оренди, розмір такої компенсації визначається відповідно до статті 18 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна". При цьому балансова вартість орендованого нерухомого майна приводиться балансоутримувачем у відповідність з вимогами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (міжнародних стандартів фінансової звітності) з дотриманням вимог Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

Розмір відшкодування витрат концесіонера на поліпшення майна, отриманого в концесію, або створення концесіонером майна на виконання умов концесійного договору визначається шляхом визначення ринкової вартості невід'ємних поліпшень, здійснених за рахунок коштів концесіонера, або ринкової вартості створеного майна в частині, що не була компенсована концесіонером у результаті концесійної діяльності відповідно до умов концесійного договору.

58. Незалежна оцінка об'єктів незавершеного будівництва, включаючи законсервовані об'єкти, об'єктів нерухомого майна, які перебувають на етапі капітального будівництва (реконструкції, модернізації, реставрації тощо) і первісна вартість яких обліковується у складі основних засобів підприємства, проводиться суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання, який відповідає вимогам Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні". Така вартість визначається відповідно до вимог національних стандартів оцінки, цієї Методики та Методики оцінки земельних ділянок.

Під час проведення оцінки таких об'єктів вартість будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, завезених на будівельний майданчик для об'єкта і не використаних для будівництва (реконструкції, модернізації, реставрації тощо), а також вартість невстановленого устаткування, придбаного для функціонування об'єкта після завершення будівельних робіт, враховується у разі їх продажу разом з об'єктом незавершеного будівництва.

У разі продажу будівельних матеріалів, які перебувають на будівельному майданчику об'єкта незавершеного будівництва, або невстановленого устаткування, придбаного для функціонування об'єкта після завершення будівництва, окремо від об'єкта незавершеного будівництва, їх вартість не враховується під час оцінки такого об'єкта незавершеного будівництва.

Для об'єктів незавершеного будівництва, включаючи законсервовані об'єкти, об'єктів нерухомого майна, які перебувають на етапі капітального будівництва (капітального ремонту, реконструкції, модернізації, реставрації тощо), під час оцінки визначається:

ринкова вартість у разі відповідності умов продажу майбутнього договору, для укладення якого проводиться оцінка, змісту поняття ринкової вартості;

інвестиційна вартість, у разі коли умовами продажу майбутнього договору, у зв'язку з яким проводиться оцінка, встановлено проведення капітального ремонту (добудови, реконструкції, модернізації) такого об'єкта або те, що об'єкт може використовуватися за своїм призначенням виключно у разі проведення його капітального ремонту (реконструкції, модернізації тощо);

вартість ліквідації, у разі коли умови продажу майбутнього договору, у зв'язку з яким проводиться оцінка, містять зобов'язання покупця розібрати, демонтувати об'єкт незавершеного будівництва та провести рекультивуацію порушених земель (продаж під розбирання).

Вибір бази оцінки здійснюється з урахуванням Національного стандарту № 1.

Вихідними даними для оцінки об'єкта, зокрема, є матеріали інвентаризації, акт обстеження об'єкта незавершеного будівництва (опис об'єкта), складений за формою згідно з додатком 7, інвентаризаційні описи, складені за формою згідно з додатками 8 та 9 (у разі необхідності), довідка балансоутримувача про фактичні витрати на будівництво об'єкта незавершеного будівництва, включаючи інформацію про фактичні витрати на придбання будівельних матеріалів, виробів, конструкцій та невстановлене устаткування, за періодами їх здійснення (за наявності балансоутримувача). Фактичні витрати на будівництво об'єкта незавершеного будівництва зазначаються з розподілом їх за видами - будівельно-монтажні роботи; будівельні матеріали, вироби, конструкції; невстановлене устаткування; проектно-кошторисна документація тощо.

Незалежна оцінка об'єкта незавершеного будівництва проводиться відповідно до Національного стандарту № 2 "Оцінка нерухомого майна", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 р. № 1442 (Офіційний вісник України, 2004 р., № 44, ст. 2885) (далі - Національний стандарт № 2).

У разі продажу об'єкта незавершеного будівництва під розбирання з подальшим використанням земельної ділянки, на якій розташований такий об'єкт, під забудову його оцінка проводиться з урахуванням вимог пункту 22 Національного стандарту № 2.

У разі продажу об'єкта незавершеного будівництва під розбирання вартість ліквідації об'єкта визначається без урахування речових прав на земельну ділянку.

59. У разі застави об'єкта незавершеного будівництва та в інших випадках його відчуження проводиться незалежна оцінка об'єкта незавершеного будівництва відповідно до методичних засад, визначених національними стандартами оцінки.

60. У разі приватизації об'єкта у матеріальній формі шляхом продажу на аукціоні з умовами та у разі, коли такими умовами передбачаються додаткові вимоги, що потребують додаткових матеріальних витрат, зокрема збереження існуючого напрямку діяльності, якщо такий напрям на дату оцінки не відповідає принципу найбільш ефективного використання; здійснення технічного переозброєння, модернізації, під час оцінки може визначатися інвестиційна вартість об'єкта. Документи, що підтверджують такі вимоги, надаються суб'єкту оціночної діяльності замовником оцінки. У такому разі у звіті про оцінку наводиться аналіз найбільш ефективного використання об'єкта оцінки та розрахунок впливу зазначених умов на його вартість. У разі наявності в договорі зобов'язань власника об'єкта провести його капітальний ремонт, технічне переозброєння, модернізацію тощо звіт про оцінку має містити документ, що підтверджує обсяги та строки освоєння витрат, пов'язаних з виконанням таких робіт.

61. Оцінка об'єктів у матеріальній формі для випадків їх відчуження, відмінних від приватизації, неконкурентними способами, зокрема шляхом обміну, передачі від одного суб'єкта до іншого, здійснюється шляхом проведення незалежної оцінки з визначенням ринкової вартості. В окремих випадках за наявності нетипової мотивації чи особливої заінтересованості потенційного покупця або користувача об'єкта може визначатися його спеціальна вартість.

62. Об'єкти у матеріальній формі у разі їх застави оцінюються шляхом проведення незалежної оцінки з визначенням їх ринкової вартості без включення до неї суми податку на додану вартість.

63. Вартість об'єктів державної або комунальної власності, які не увійшли до статутного капіталу господарських товариств та які перебувають на обліку господарських товариств, утворених внаслідок приватизації або корпоратизації господарських товариств та перебувають у господарського товариства на праві господарського відання, для цілей їх викупу такими господарськими товариствами, визначається шляхом проведення незалежної оцінки із дотриманням особливостей, визначених цим розділом, та визначенням ринкової вартості такого майна.

Особливості оцінки об'єктів приватизації, що повертаються у державну власність

64. Повернення об'єктів приватизації у державну (комунальну) власність у зв'язку із розірванням або визнанням недійсним договору купівлі-продажу об'єкта приватизації проводиться в порядку, визначеному Фондом державного майна.

65. Визначення вартості об'єкта приватизації (крім пакетів акцій, часток), що повертається у державну (комунальну) власність, здійснюється після його повернення у державну (комунальну) власність шляхом проведення незалежної оцінки.

База оцінки встановлюється відповідно до вимог Національного стандарту № 1. Оцінка проводиться з метою відображення балансоутримувачем її результатів у бухгалтерському обліку.

У разі повернення в державну (комунальну) власність об'єктів приватизації у добровільному порядку оцінка об'єкта, що повертається, проводиться станом на дату відображення результатів оцінки в бухгалтерському обліку, встановлену органом приватизації. При цьому використовуються матеріали інвентаризації, проведеної у процесі повернення.

У разі повернення в державну (комунальну) власність об'єктів приватизації у примусовому порядку дата оцінки збігається з датою інвентаризації.

66. Розмір збитків, нанесених державі (територіальній громаді) за час перебування зазначеного об'єкта у приватній власності, визначається відповідно до вимог цієї Методики.

У разі визначення розміру збитків шляхом проведення незалежної оцінки така оцінка може забезпечуватися суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання, який здійснює оцінку об'єкта приватизації, що повертається в державну (комунальну) власність. У такому випадку необхідні розрахунки оформлюються суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання окремим розділом звіту про оцінку майна та окремо зазначаються вартість об'єкта приватизації, що повертається, та розмір збитку, нанесеного державі (територіальній громаді).

Визначення розміру збитків, що призвели до завдання майнової шкоди

81. Положення цього розділу застосовуються для визначення розміру збитків, що призвели до завдання майнової шкоди державі в особі державних органів, державних підприємств; територіальній громаді в особі органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств або суб'єкту господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, у разі необхідності обґрунтування наявності або установлення факту розкрадання, нестачі, знищення, псування майна.

82. Визначення розміру збитків переважно здійснюється шляхом проведення незалежної оцінки. У разі коли державний орган або орган місцевого самоврядування є замовником проведення такої оцінки, виконавець оцінки обирається на конкурсних засадах.

З метою забезпечення проведення незалежної оцінки збитків здійснюється:

проведення інвентаризації майна після встановлення факту розкрадання, нестачі, знищення, псування такого майна (далі - пошкоджене майно) відповідно до визначеного законодавством порядку. Датою інвентаризації є останнє число місяця, в якому встановлено такий факт;

збір та підготовка замовником оцінки документів, що відповідно до пункту 84 цієї Методики є вихідними даними для незалежної оцінки збитків;

відбір виконавця оцінки збитків і укладення з ним договору про проведення оцінки;

надання замовником виконавцю оцінки вихідних даних для оцінки збитків.

У разі оцінки збитків, що призвели до завдання майнової шкоди державі (територіальній громаді) в особі органів приватизації, внаслідок установлення факту розкрадання, нестачі, знищення, псування об'єкта приватизації, який повертається у державну (комунальну) власність, його інвентаризація проводиться відповідно до порядку, встановленого Мінфіном, та пункту 8 цієї Методики. Інвентаризація об'єкта приватизації, що повертається у державну (комунальну) власність, проводиться станом на день розірвання договору купівлі-продажу або у випадку примусового повернення зазначеного об'єкта - станом на останню звітну дату,

встановлену рішенням органу приватизації.

Під час інвентаризації наявного пошкодженого майна інвентаризаційною комісією виготовляються документи, що засвідчують технічний стан пошкодженого майна, наявність його складових, зміну функціональних, технічних, споживчих характеристик.

83. Дата оцінки визначається з урахуванням положень частини третьої статті 225 Господарського кодексу України.

Орган приватизації (інший суб'єкт управління об'єктами державної власності або орган місцевого самоврядування) приймає рішення про розмір збитків з використанням звіту про оцінку збитків за умови наявності позитивного висновку рецензента такого звіту.

84. Вихідними даними для оцінки є матеріали інвентаризації, документи з бухгалтерського обліку, оцінки пошкодженого майна, що проводилася з метою, зокрема, його приватизації (корпоратизації, перетворення), оренди, проектно-кошторисна документація, документи бюро технічної інвентаризації на нерухоме майно, землепорядна документація на земельну ділянку у разі повернення у державну власність об'єкта приватизації, що був проданий разом із земельною ділянкою, на якій він розташований, документи з відомостями про технічний стан та технічні характеристики майна, фінансова звітність, матеріали аудиту, а також інші документи.

85. Незалежна оцінка збитків проводиться із застосуванням оціночних процедур будь-якого з методичних підходів та їх поєднання, які найбільш повно відповідають меті оцінки, з урахуванням вимог статті 22 Цивільного кодексу України. Обґрунтування застосування методичних підходів та окремих оціночних процедур у процесі оцінки зазначається у звіті про оцінку збитків.

Оцінка збитків проводиться на принципах, визначених пунктами 4-10 Національного стандарту № 1, та припущеннях про типовий характер використання майна.

86. У разі неможливості фізичного відновлення пошкодженого майна або у разі, коли вартість його відновлювального ремонту з урахуванням фізичного зносу його складових, які зазнали пошкодження, та зносу, що не підлягає усуненню під час ремонту, в сумі не меншій за ринкову вартість такого майна до завдання майнової шкоди, розмір реальних збитків дорівнює ринковій вартості неспеціалізованого майна, визначеній із застосуванням порівняльного та (або) дохідного підходів, або залишковій вартості відтворення (заміщення) спеціалізованого майна, визначеній із застосуванням витратного підходу з урахуванням його стану до розкрадання, нестачі, знищення, псування. За умови повернення пошкодженого майна державі в особі державних органів, державних підприємств; територіальній громаді в особі органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств або суб'єкту господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, розмір реальних збитків дорівнює вартості такого майна, визначеній на дату оцінки з урахуванням його стану до розкрадання, нестачі, знищення, псування, зменшеній на вартість пошкодженого майна, визначену з урахуванням його стану після розкрадання, нестачі, знищення, псування.

У разі коли пошкоджене майно підлягає фізичному відновленню і при цьому вартість його відновлювального ремонту з урахуванням фізичного зносу його складових, які зазнали розкрадання, нестачу, знищення, псування, та зносу, що не підлягає усуненню під час ремонту, в сумі не перевищує його ринкової вартості до розкрадання, нестачі, знищення, псування, розмір реальних збитків дорівнює сумі вартості його відновлювального ремонту з урахуванням фізичного зносу його складових, які зазнали розкрадання, нестачу, знищення, псування, та зносу, що не підлягає усуненню. При цьому вартість відновлювального ремонту з урахуванням фізичного зносу його складових визначається шляхом застосування методу прямого відтворення.

Оцінка реальних збитків, що є наслідком розкрадання, нестачі, знищення, псування колісних транспортних засобів, проводиться згідно з методикою, затвердженою Мін'юстом та Фондом державного майна.

87. У разі об'єктивної неможливості використання майна державою в особі державних органів, державних підприємств; територіальною громадою в особі органів місцевого самоврядування, комунальними підприємствами або суб'єктом господарювання з державною

(комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі у результаті порушення її прав, або неправомірного використання її майна, що унеможливило самостійне використання майна такою особою або отримання доходу від його використання іншою особою, визначається розмір упущеної вигоди.

Оцінка упущеної вигоди проводиться шляхом застосування:

оціночної процедури накопичення чистого операційного доходу (чистого грошового потоку, прибутку), що не отримала держава в особі державних органів, державних підприємств; територіальна громада в особі органів місцевого самоврядування, комунальні підприємства або суб'єкт господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, починаючи з установленної дати неможливості власного використання нею майна до дати оцінки;

оціночної процедури дисконтування чистого операційного доходу (чистого грошового потоку, прибутку), що не отримає особа, якій завдано збитків, від дати ймовірного відшкодування збитків у розмірі вартості майна, визначеній з урахуванням стану майна до розкрадання, нестачі, знищення, псування, або від дати, з якої таке використання буде можливим, до дати оцінки відповідно до абзацу другого частини третьої статті 22 Цивільного кодексу України (у разі припущення про неможливість використання майна державою в особі державних органів, державних підприємств; територіальною громадою в особі органів місцевого самоврядування, комунальними підприємствами або суб'єктом господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, після дати оцінки);

інших оціночних процедур з визначення розміру упущеної вигоди.

У таких випадках розмір збитків дорівнює розміру реальних збитків, визначеному відповідно до пункту 86 цієї Методики, та розміру упущеної вигоди.

Розмір збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності визначається відповідно до Національного стандарту № 4.

Звіт про оцінку збитків повинен містити чітке обґрунтування застосованих оціночних процедур з визначення розміру реальних збитків та упущеної вигоди.

88. Стандартизована оцінка збитків проводиться у таких випадках:

відсутність вихідних даних, що містять інформацію про пошкоджене майно до та після його розкрадання, нестачі, знищення, псування, крім даних бухгалтерського обліку;

неможливість особистого огляду пошкодженого майна виконавцем оцінки, що не дає йому змоги отримати відомості про стан майна до та після розкрадання, нестачі, знищення, псування;

завдання майнової шкоди внаслідок неправомірних дій з грошовими коштами.

Стандартизований оцінці збитків передують проведення інвентаризації майна відповідно до вимог пункту 82 цієї Методики.

У разі проведення стандартизованої оцінки збитків майна, що широко представлене на ринку подібного майна, орган приватизації (інший суб'єкт управління об'єктами державної власності або орган місцевого самоврядування) нараховує збитки на підставі інформації про ціни продажу (пропонування) подібного майна, достовірність якої не викликає сумнівів, із дотриманням елементів порівняльного методичного підходу. При цьому вартість подібного майна підлягає коригуванню з урахуванням фізичних та функціональних ознак, технічного стану, дати виготовлення майна та іншого. Результати зазначеної стандартизованої оцінки збитків майна, що широко представлене на ринку подібного майна, відображаються в акті оцінки майна за формою згідно з додатком 15.

У випадках, зазначених в абзацах другому і третьому цього пункту, оцінка збитків полягає у збільшенні балансової вартості пошкодженого майна, визначеної станом на дату оцінки, встановлену для приватизації (корпоратизації, перетворення) або передавання його в оренду (або останню звітну дату балансу підприємства - балансоутримувача пошкодженого майна до розкрадання, нестачі, знищення, псування), на коефіцієнт, що дорівнює добутку індексів цін виробників промислової продукції за галузями промисловості, які визначаються Держстатом, або індексів зміни вартості будівельно-монтажних робіт, які визначаються Мінрегіоном, за період з дати, на яку було введено в експлуатацію пошкоджене майно, до дати оцінки збитків.

У разі коли відсутня інформація про балансову вартість майна або коли така вартість дорівнює нулю на дату оцінки, встановлену для приватизації (корпоратизації, перетворення) або передавання його в оренду; останню звітну дату балансу підприємства - балансоутримувача пошкодженого майна до розкрадання, нестачі, знищення, псування, збільшенню підлягає первісна балансова вартість такого майна, зменшена на 90 відсотків.

Фактичні витрати на об'єкт незавершеного будівництва (будівельно-монтажні роботи) є балансовою вартістю такого об'єкта. Балансова вартість збільшується на коефіцієнт, що дорівнює добутку індексів зміни вартості будівельно-монтажних робіт, які визначаються Мінрегіоном, за період з дати, на яку такі витрати були освоєні, до дати оцінки збитків. У разі коли фактичні витрати освоювалися за декілька періодів, оціночна вартість збитків дорівнює сумі поточної вартості фактичних витрат, розподілених за періодами їх освоєння. У разі визначення розміру збитків, завданих внаслідок розкрадання, нестачі, знищення, псування об'єкта незавершеного будівництва разом з будівельними матеріалами, виробами, конструкціями, які перебували на будівельному майданчику об'єкта незавершеного будівництва, та невстановленим устаткуванням, придбаним для функціонування об'єкта після завершення будівництва, балансова вартість кожного із зазначених складових об'єкта збільшується на окремий коефіцієнт, що дорівнює добутку відповідних індексів, які визначаються Мінрегіоном, за період з дати, на яку такі витрати були освоєні, до дати оцінки збитків.

Результати оцінки відображаються в акті оцінки збитків, складеному за формою згідно з додатком 12.

У разі завдання майнової шкоди внаслідок неправомірних дій з грошовими коштами оцінка збитків проводиться шляхом збільшення суми грошових коштів на коефіцієнт, що розраховується на підставі встановлених Національним банком облікових ставок за період починаючи з дати завдання майнової шкоди до дати оцінки.

Результати оцінки відображаються в акті оцінки збитків, складеному за формою згідно з додатком 13.

Акт оцінки збитків підлягає рецензуванню відповідно до законодавства про оцінку та оціночну діяльність і за умови наявності позитивного висновку рецензента затверджується органом приватизації (іншим суб'єктом управління об'єктами державної власності або органом місцевого самоврядування) відповідно до вимог цієї Методики.

У разі оцінки збитків, завданих державі в особі державних підприємств, територіальній громаді в особі комунальних підприємств; суб'єктам господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, акт оцінки складається комісією, утвореною на підприємстві (у суб'єктів господарювання). За дорученням суб'єкта управління майном такого підприємства (суб'єкта господарювання) за наявності висновку рецензента про відповідність (акта оцінки) ознакам, визначеним в абзаці другому або третьому пункту 67 Національного стандарту № 1, акт оцінки затверджується керівником підприємства (суб'єкта господарювання) або уповноваженою ним особою.

Чинність акта оцінки збитків установлюється суб'єктом управління майном, який затверджує або за дорученням якого затверджується такий акт оцінки.

2.9 Про делегування Міноборони повноважень на затвердження норм і порядку забезпечення Збройних Сил майном продовольчої служби від Постанова КМУ від 22.03.2004 № 154-р. (витяг)[15]

Делегувати Міноборони повноваження на затвердження за погодженням з Мінфіном норм і порядку забезпечення Збройних Сил майном продовольчої служби відповідно до статті 2 Закону України "Про правовий режим майна у Збройних Силах" (1075-14) і статті 9 Закону України "Про оборону України" (1932-12).

2.10 Положення про представництва замовників у сфері оборони на підприємствах, в установах і організаціях. (витяг)[16]

Затверджено
Постановою КМУ
від 21.10.2009 № 1107

1. Це Положення визначає основні завдання, функції, права та організацію діяльності представництв державних замовників у сфері оборони (далі - представництва) на вітчизняних промислових, науково-дослідних, проектних, конструкторських та інших підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності, які здійснюють розроблення, виробництво, модернізацію, постачання, монтаж і ремонт товарів оборонного призначення, виконують роботи і надають пов'язані з ними послуги (далі - підприємства), а також взаємовідносини між представництвами та підприємствами.

2. Наведені в цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про оборонні закупівлі".

3. Державні замовники можуть утворювати на підприємствах свої представництва або залучати до цієї роботи на договірній основі існуючі представництва інших державних замовників.

4. Державні замовники розміщують свої представництва на окремих підприємствах або кількох підприємствах на період виконання такими підприємствами оборонних замовлень, розміщених цими державними замовниками, або на інший період.

Номенклатура товарів оборонного призначення, що підлягає прийманню представництвом, визначається державним замовником.

5. Рішення про утворення на підприємствах представництв чи їх ліквідацію (розформування) приймається державними замовниками. Представництва є підрозділами відповідних державних замовників.

Кількість та розташування представництв, їх організаційно-штатна структура та організаційно-штатна структура відділів, управлінь, структурних підрозділів державних замовників з питань контролю за відповідністю розроблення і виготовлення товарів оборонного призначення вимогам нормативних документів та технічної документації (далі - контроль якості) та приймання товарів оборонного призначення, кошторис витрат на утримання затверджуються відповідними державними замовниками виходячи з обсягу та трудомісткості завдань, що покладаються на представництва.

Представництва, що залучаються до виконання заходів, зазначених у підпункті 11 пункту 9 цього Положення, та представництва Міноборони, що залучаються до виконання заходів, зазначених у підпунктах 11 і 12 пункту 9 цього Положення, мають статус військових представництв.

6. Надання грошового та матеріального забезпечення військовослужбовцям, а також виплата заробітної плати працівникам представництв здійснюються за рахунок і в межах бюджетних асигнувань, що передбачаються в державному бюджеті для фінансування державних замовників. Виплата військовослужбовцям і працівникам представництв (далі - персонал представництв) винагород, інших заохочувальних та компенсаційних виплат за рахунок підприємства або юридичних осіб, для яких представництво на договірній основі здійснює контроль якості та приймання товарів оборонного призначення, забороняється.

7. У своїй діяльності представництва керуються Конституцією і законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами відповідних державних замовників, інших центральних органів виконавчої влади, що регулюють відносини у зазначеній сфері, та цим Положенням.

8. Основними завданнями представництв є:

1) контроль якості товарів оборонного призначення на всіх стадіях її розроблення, виробництва, модернізації, постачання, монтажу і ремонту відповідно до вимог нормативних

документів, технічної документації і умов контрактів (договорів);

2) приймання від підприємств товарів оборонного призначення згідно з умовами відповідних контрактів (договорів) і контроль за виконанням умов постачання цієї продукції споживачам;

3) контроль за підготовкою підприємств до виконання визначених їм мобілізаційних завдань на особливий період та за виконанням довгострокових і річних програм мобілізаційної підготовки, у тому числі за створенням виробничих потужностей мобілізаційного призначення, страхового фонду документації та запасів матеріально-технічних ресурсів;

4) участь у розробленні та організації виконання підприємствами заходів із забезпечення режиму секретності і технічного захисту інформації.

9. Представництва відповідно до покладених на них завдань:

1) беруть участь:

за дорученням державного замовника у розгляді матеріалів, пов'язаних з укладенням державних контрактів (договорів), а також договорів про контроль якості та приймання товарів оборонного призначення, з іншими державними замовниками, центральними органами виконавчої влади та у випадках, передбачених законодавством, з вітчизняними суб'єктами господарської діяльності; візують зазначені матеріали і здійснюють контроль за своєчасним виконанням таких державних контрактів (договорів);

в опрацюванні тактико-технічних (технічних) завдань на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та інших робіт (послуг) у порядку, встановленому нормативними документами;

в оформленні рекламацій на недоброякісну та некомплектну продукцію, отриману від постачальників, комплектувальних виробів та складових частин;

2) здійснюють контроль:

відповідно до умов державного контракту (договору) за виконанням науково-дослідних робіт, аванпроектів, дослідно-конструкторських робіт на всіх етапах їх виконання;

якості виготовлення, модернізації, постачання, монтажу і ремонту товарів оборонного призначення відповідно до вимог нормативних документів, технічної документації та умов державних контрактів (договорів);

за витрачанням виконавцями державного контракту (договору) з оборонних закупівель коштів державного бюджету, що спрямовуються на виконання оборонного замовлення за державними контрактами (договорами), на всіх стадіях розроблення, виготовлення, модернізації, постачання, монтажу і ремонту товарів оборонного призначення;

3) проводять аналіз собівартості та трудомісткості товарів оборонного призначення за державним оборонним замовленням, розглядають розрахункові матеріали з визначення договірних цін і подають державному замовникові висновок про рівень цін разом з аналізом елементів витрат;

4) проводять перевірку якості товарів оборонного призначення, що впроваджена у виробництво відповідним виконавцем державного контракту (договору) з оборонних закупівель;

5) розглядають і за наявності підстав узгоджують зміни, що пропонуються для внесення до технічної документації на товари оборонного призначення, передану в серійне виробництво чи поставлену державному замовникові, у порядку, встановленому нормативними документами;

6) видають підприємству посвідчення (акти) про прийняття товарів оборонного призначення та етапів робіт (послуг) за встановленою державним замовником формою;

7) аналізують разом з адміністрацією підприємств рекламації на товари оборонного призначення з метою вивчення характеру дефектів і вжиття заходів для їх усунення у виробках, що перебувають у стадії виробництва або в експлуатації;

8) ведуть облік товарів оборонного призначення та матеріальних цінностей, що належать державним замовникам та залишилися на підприємстві після виконання оборонного замовлення, у тому числі у співвиконавців, а також беруть участь у проведенні інвентаризації, перевірки умов та стану їх зберігання відповідно до умов договору зберігання;

9) перевіряють умови зберігання товарів оборонного призначення, що виготовлена за

оборонним замовленням та перебуває на відповідному зберіганні, а також наявність договору з державним замовником або його дозволу на використання підприємством для своїх потреб результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та технологій військового і спеціального призначення, що отримані під час виконання оборонного замовлення;

10) отримують в установленому порядку дозвіл на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, та провадять таку діяльність відповідно до законодавства;

11) представництва, крім того, залучаються також до виконання заходів з контролю якості товарів оборонного призначення, що розробляється та виготовляється вітчизняними підприємствами для постачання на експорт, у разі, коли такі заходи передбачені міжнародними договорами України, зовнішньоекономічними договорами (контрактами);

12) представництва Міноборони, крім того, виконують функції незалежної інспекції Авіаційного реєстру Міждержавного авіаційного комітету за наявності документів, які засвідчують делегування Комітетом представництву відповідних повноважень.

10. Представництва відповідно до укладеного державного контракту (договору) мають право:

1) ознайомлюватися з документами, матеріалами, у тому числі нормативними документами та технічною документацією, стосовно замовлень на розроблення і виробництво товарів оборонного призначення;

2) брати участь:

у розгляді та узгодженні методик і програм випробувань, звітів про результати випробувань, планів заходів щодо усунення дефектів і недоліків, виявлених під час випробувань;

у науково-технічних і виробничих нарадах з питань розроблення та виробництва товарів оборонного призначення;

3) відхиляти від приймання науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи за узгодженням із замовником у разі:

невиконання підприємством тактико-технічних (технічних) завдань на виконання таких робіт;

невідповідності виготовлених дослідних зразків вимогам нормативних документів та технічної документації, а також невиконання спільних рішень державного замовника і підприємства;

некомплектності поданої для приймання технічної документації, передбаченої умовами державного контракту (договору) та нормативними документами;

незадовільних результатів випробувань;

невиконання підприємством вимог режиму секретності та технічного захисту інформації;

4) тимчасово припиняти приймання та відвантаження товарів оборонного призначення у разі:

виявлення невідповідності виготовленої продукції вимогам нормативних документів та технічної документації;

випуску товарів оборонного призначення за технічною документацією, до якої не внесено змін, передбачених умовами державного контракту (договору);

порушення встановленого технічною документацією технологічного процесу виробництва;

виявлення у процесі експлуатації товарів оборонного призначення дефектів, які можуть призвести до аварії (виходу з ладу), якщо такі дефекти можуть бути у товарах оборонного призначення, що перебуває у виробництві;

порушення встановленого режиму секретності та вимог до технічного захисту інформації.

11. Представництво очолює керівник, якого призначає державний замовник.

Керівник представництва:

1) організовує роботу представництва;

2) організовує та особисто здійснює контроль якості та комплектності товарів оборонного призначення, що поставляється державному замовникові;

3) координує роботу, спрямовану на забезпечення своєчасної підготовки висновків щодо

аванпроектів, ескізних і технічних проектів, іншої документації, а також щодо науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт;

4) забезпечує повноту та якість проведення всіх видів випробувань дослідних зразків і серійної продукції відповідно до вимог нормативних документів та технічної документації, а також достовірність їх результатів та своєчасне подання висновків за результатами таких випробувань;

5) контролює правильність і своєчасність оформлення документів, що підтверджують якість, кількість та комплектність прийнятої товарів оборонного призначення;

6) разом з керівництвом підприємства забезпечує проведення аналізу рекламаций на товари оборонного призначення, вивчення характеру дефектів і розроблення пропозицій щодо вжиття заходів для їх усунення;

7) забезпечує участь працівників представництва у розробленні та організації виконання заходів щодо додержання режиму секретності та технічного захисту інформації;

8) організовує роботу представництва із забезпечення безперебійного приймання товарів оборонного призначення в обсязі, запланованому на розрахунковий рік;

9) організовує перевірку виконання підприємством вимог нормативних документів та технічної документації з питань підвищення якості, надійності та довговічності товарів оборонного призначення, а також додержання вимог щодо консервації, пакування і зберігання прийнятої товарів оборонного призначення на складах підприємств, виконання рознарядок на відвантаження такої продукції та своєчасність оформлення в установленому порядку приймально-здавальної супровідної документації;

10) укладає договір про надання представництвом послуг з контролю якості та приймання товарів оборонного призначення у випадках, передбачених у пункті 13 цього Положення (за наявності письмової довіреності від державного замовника);

11) організовує роботу представництва з економічних питань і відповідає за правильність розрахунку (формування) та застосування цін на товари оборонного призначення за державним оборонним замовленням, обґрунтування витрат на всіх етапах її розроблення та виробництва;

12) доводить до державного замовника у сфері оборони інформацію про кооперацію підприємств, що беруть участь у виробництві кінцевої продукції;

13) здійснює інші повноваження, передбачені законодавством.

12. Державний замовник та керівник конкретного підприємства узгоджують питання, пов'язані з розміщенням та забезпеченням діяльності представництва на підприємстві, зокрема щодо забезпечення:

документацією, довідниками та науково-технічною інформацією, які необхідні для здійснення контролю за якістю товарів оборонного призначення та здійснення її приймання;

контрольно-вимірювальними приладами, інструментами та оснащенням, а також можливістю залучення працівників підприємства для проведення випробувань, здійснення контролю якості та приймання товарів оборонного призначення;

обладнаними службовими приміщеннями згідно із санітарними нормами, послугами з ведення таємного та нетаємного діловодства, засобами зв'язку та оргтехнікою, а також у разі необхідності приміщеннями для осіб, що прибувають для отримання та супроводу товарів оборонного призначення (у разі необхідності);

допуску персоналу представництв до службових, виробничих і складських приміщень підприємства у порядку, встановленому на підприємстві;

за можливості усіма видами соціально-побутового та медичного обслуговування цивільного персоналу представництв нарівні з відповідними категоріями працівників підприємства.

13. Послуги з контролю якості та приймання товарів оборонного призначення представництвами одного державного замовника для іншого державного замовника надаються безоплатно. Для інших центральних органів виконавчої влади та у випадках, визначених законодавством, для вітчизняних суб'єктів господарської діяльності послуги надаються у порядку, передбаченому цим Положенням, на договірній основі за плату.

Оплата послуг, що надаються іншим центральним органам виконавчої влади, та у

випадках, визначених законодавством, для вітчизняних суб'єктів господарської діяльності здійснюється відповідно до укладених договорів, орієнтовні умови яких визначені у Примірному договорі, затвердженому Кабінетом Міністрів України. Калькуляція кошторисної вартості послуг складається відповідно до законодавства. При цьому граничний розмір плати за надання послуг не може перевищувати 1 відсотка виробничої собівартості товарів оборонного призначення, контроль якості та приймання якої здійснюються представництвом за такими договорами. Під час проведення розрахунків граничного розміру плати за надання послуг у виробничій собівартості товарів оборонного призначення вартість комплектувальних виробів, що прийняті представництвами державних замовників на підприємствах-співвиконавцях, не враховується.

Кошти, що надходять від надання зазначених послуг, зараховуються в дохід державного бюджету і використовуються відповідно до законодавства.

14. У разі коли на підприємстві не утворено представництва, державний замовник під час розміщення на такому підприємстві оборонного замовлення може направляти до цього підприємства своїх уповноважених представників для контролю якості та приймання товарів оборонного призначення. На зазначених представників поширюються всі права та обов'язки представництв, передбачені цим Положенням.

15. Керівник представництва і керівник підприємства разом приймають рішення з поточних питань, пов'язаних з контролем якості під час розроблення, виготовлення, модернізації, постачання, монтажу, ремонту та приймання товарів оборонного призначення.

16. Представництво, виконуючи завдання, передбачені цим Положенням, не має права втручатись у діяльність підприємства, а підприємство - відповідно в діяльність представництва.

17. Представництва організовують роботу з урахуванням установлених на підприємстві правил внутрішнього трудового розпорядку та режиму секретності.

18. Атестація робочих місць персоналу представництв за умовами праці та надання за результатами такої атестації відповідних пільг та компенсацій здійснюються згідно із законодавством.

19. Суперечності, що виникають між підприємством і представництвом з питань, пов'язаних з контролем якості під час розроблення, виготовлення, модернізації, постачання, монтажу і ремонту товарів оборонного призначення, а також з інших питань діяльності представництв, вирішуються в установленому законодавством порядку.

20. За рішенням державного замовника представництво може мати печатку, бланк та штамп із своїм найменуванням.

2.11 Порядок організації будівництва житла для військовослужбовців та членів їх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони (витяг) [17]

Затверджено
постановою КМУ
від 6 липня 2011 р. № 715

1. Цей Порядок визначає процедуру організації будівництва житла для військовослужбовців та членів їх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони (далі - будівництво житла).

2. Терміни, що вживаються в цьому Порядку, мають таке значення:

конкурс - спосіб відбору юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, які запропонували найкращі пропозиції щодо будівництва житла, взяли на себе зобов'язання виконати умови конкурсу;

конкурсна документація - документи щодо правового статусу та кваліфікаційних вимог до учасників конкурсу;

конкурсна пропозиція - документи, які містять пропозиції щодо будівництва житла;
розрахункова частка житла - частка житла, яка передається замовнику (організатору конкурсу) у вигляді кількості квартир, загальної площі житла;
учасник конкурсу - юридична особа та фізична особа - підприємець, які допущені до участі в конкурсі;
умови конкурсу - вичерпний перелік зобов'язань, які є однаковими і незмінними для всіх учасників конкурсу.

Термін "розвідувальний орган" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про розвідку".

3. Будівництво житла здійснюється на конкурсних засадах.

Замовником будівництва житла та організатором конкурсу є Міноборони, інший центральний орган виконавчої влади, що здійснює керівництво військовим формуванням, СБУ, розвідувальний орган, Управління державної охорони та Держспецтрансслужба.

4. Дія цього Порядку не поширюється на будівництво житла, яке здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

5. На підставі погодженого з Кабінетом Міністрів України переліку земельних ділянок, на яких планується будівництво житла для військовослужбовців та членів їх сімей, Міністр оборони або інший керівник центрального органу виконавчої влади, що здійснює керівництво військовим формуванням, Голова СБУ, керівник розвідувального органу, Голова Адміністрації Держспецтрансслужби, Начальник Управління державної охорони, утворює конкурсну комісію, затверджує її склад та голову.

До складу конкурсної комісії входить не менш як п'ять осіб.

Формою роботи конкурсної комісії є засідання.

6. Основними завданнями конкурсної комісії є:

- 1) визначення дати проведення конкурсу;
- 2) опублікування інформації про проведення та результати конкурсу в засобах масової інформації та на офіційному веб-сайті організатора конкурсу;
- 3) визначення учасників конкурсу і його переможця;
- 4) розгляд конкурсних пропозицій;
- 5) складення протоколу про результати проведення конкурсу;
- 6) розгляд скарг.

У разі потреби голова конкурсної комісії може залучати до її роботи експертів та консультантів.

7. Організатор конкурсу:

1) визначає розмір реєстраційного внеску, який обчислюється з урахуванням потреби у покритті витрат, пов'язаних з організацією та проведенням конкурсу. Максимальний розмір реєстраційного внеску не повинен перевищувати 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на дату опублікування інформації про проведення конкурсу;

2) забезпечує проведення експертної грошової оцінки вартості земельної ділянки відповідно до законодавства;

3) визначає зміст конкурсної пропозиції з урахуванням розрахункової частки житла, генерального плану населеного пункту, земельно-кадастрової та містобудівної документації у разі їх наявності, строку передачі йому житла;

4) визначає розрахункову частку житла з урахуванням результатів експертної грошової оцінки земельної ділянки, що належить до земель оборони (далі - земельна ділянка), та незалежної оцінки майна, що на ній розташоване, проведених у встановленому порядку суб'єктами оціночної діяльності, кон'юнктури ринку виходячи із щільності забудови земельної ділянки, місця її розташування, максимальних показників висотності будівель відповідно до генерального плану забудови території, а також інформації про забудову аналогічних земельних ділянок за результатами проведених конкурсів.

Розрахункова частка житла не може бути меншою від сумарної вартості, встановленої за результатами експертної грошової оцінки земельної ділянки та незалежної оцінки майна, що на ній розташоване, а також інших витрат організатора конкурсу у зв'язку з підготовкою

пропозиції та виконанням своїх зобов'язань за договором.

Співвідношення вартісних показників розміру розрахункової частки житла та кількісних показників у квадратних метрах устанавлюється за опосередкованою вартістю, яка визначається Мінрегіоном відповідно до Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, затвердженого наказом Держбуду від 27 вересня 2005 р. № 174.

8. Конкурсна комісія розміщує протягом семи днів з дати прийняття рішення про проведення конкурсу в засобах масової інформації та на офіційному веб-сайті організатора конкурсу інформацію про проведення конкурсу.

9. В інформації про проведення конкурсу зазначаються:

1) характеристика конкурсної пропозиції (кількість квартир та загальна площа житла, місцезнаходження та інші дані щодо будівництва житла, встановлені обмеження і обтяження прав на земельну ділянку, що виділяється під таке будівництво);

2) кваліфікаційні вимоги до учасників конкурсу;

3) вимоги щодо будівництва житла;

4) дата та місце проведення конкурсу;

5) розмір реєстраційного внеску;

6) строк прийняття конкурсної документації;

7) адреса, номер телефону і режим роботи конкурсної комісії;

8) відомості щодо строку оскарження результатів конкурсу.

Зазначена інформація публікується конкурсною комісією не пізніше ніж за місяць до дати проведення конкурсу.

10. Конкурсна комісія розробляє та затверджує вимоги щодо будівництва житла (кількості квартир та загальної площі житла), прогностичні строки закінчення його будівництва та здачі в експлуатацію.

11. Умови, оголошені перед проведенням конкурсу, під час укладання договору про будівництво житла не змінюються.

12. Для участі в конкурсі юридичні особи та фізичні особи - підприємці подають конкурсній комісії таку конкурсну документацію:

1) заяву про участь у конкурсі із зазначенням найменування юридичної особи, прізвища та ініціалів її керівника, форми власності (для фізичної особи - підприємця - прізвища та ініціалів), реквізитів (адреси, номера телефону, телефаксу);

2) документи, що підтверджують сплату реєстраційного внеску;

4) документ, що підтверджує реєстрацію юридичної особи в країні її місцезнаходження, зокрема витяг з торговельного, банківського або судового реєстру (для іноземних юридичних осіб);

5) копії установчих документів юридичних осіб;

6) копію паспорта фізичної особи - підприємця та реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті);

7) копії документів фінансової звітності за минулий рік та останній квартал (для юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців);

8) документ, що посвідчує особу представника юридичної особи та її повноваження;

9) довідку щодо відсутності розпочатої процедури банкрутства стосовно юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців (для нерезидентів - довідку уповноважених органів у країні їх місцезнаходження);

10) конкурсні пропозиції.

13. Конкурсна документація подається юридичною особою та фізичною особою - підприємцем або уповноваженими ними особами і реєструється секретарем конкурсної комісії в момент її подання шляхом проставлення на ній номера, дати та часу реєстрації. Зазначеним особам видається довідка про реєстрацію, в якій зазначається номер, дата та час реєстрації конкурсної документації, прізвище, ім'я і по батькові секретаря конкурсної комісії.

14. Конкурсна документація подається у конвертах з написом "На конкурс". Конверти з конкурсними пропозиціями зберігаються у голови конкурсної комісії. Під час розпечатування конвертів на засіданні конкурсної комісії можуть бути присутні учасники конкурсу або уповноважені ними особи.

15. За результатами розгляду конкурсних пропозицій конкурсна комісія визначає учасників конкурсу.

16. Конкурсна пропозиція та конкурсна документація, оформлені та подані юридичними особами та фізичними особами - підприємцями або уповноваженими ними особами з порушенням вимог, зазначених у цьому Порядку, не розглядаються.

17. Конкурсна пропозиція та конкурсна документація можуть бути відкликані юридичними особами та фізичними особами - підприємцями не пізніше останнього дня прийняття конкурсної документації.

18. Конкурс проводиться за наявності не менш як двох учасників.

19. Конкурс проводиться в один етап, на якому визначається переможець згідно з умовами конкурсу.

20. Критерієм визначення переможця конкурсу є максимальна кількість житла (кількість квартир та загальна площа житла), що може отримати організатор конкурсу, прогнольні строки закінчення його будівництва та здачі в експлуатацію.

21. Засідання конкурсної комісії є відкритим. На засіданні конкурсної комісії можуть бути присутні учасники конкурсу або уповноважені ними особи.

22. Конкурсна комісія визначає переможця конкурсу за результатами розгляду конкурсних пропозицій.

23. Переможцем є учасник конкурсу, який подав найкращу конкурсну пропозицію.

24. Рішення про визначення переможця конкурсу приймається більшістю голосів присутніх на засіданні членів конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови конкурсної комісії.

25. За результатами засідання конкурсної комісії складається протокол про проведення конкурсу, в якому зазначаються:

- 1) відомості про учасників конкурсу;
- 2) результати голосування;
- 3) обґрунтування щодо визначення переможця конкурсу.

26. Протокол про проведення конкурсу складається та підписується у триденний строк членами конкурсної комісії, які брали участь у голосуванні.

27. Інформація про результати конкурсу надсилається в п'ятиденний строк конкурсною комісією всім учасникам конкурсу та публікується у тому самому засобі масової інформації, де публікувалася інформація про проведення конкурсу, та на офіційному веб-сайті організатора конкурсу.

28. Після оголошення результатів конкурсу його організатор укладає у місячний строк з переможцем конкурсу договір про будівництво житла на умовах, визначених у конкурсній пропозиції.

До договору обов'язково включається умова про те, що в ході його виконання не допускається зменшення максимальної кількості житла (кількості квартир та загальної площі житла), що може отримати організатор конкурсу.

29. У разі незгоди з результатами конкурсу його учасник може подати у п'ятиденний строк з моменту отримання інформації про результати конкурсу до конкурсної комісії скаргу.

30. Скарги розглядаються в п'ятиденний строк з моменту закінчення строку оскарження результатів конкурсу.

31. Рішення про задоволення скарги чи її відхилення приймається більшістю голосів присутніх на засіданні членів конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови конкурсної комісії.

32. Конкурсна комісія складає протокол про результати розгляду скарг, в якому зазначаються:

- 1) відомості про учасника конкурсу, який подав скаргу;

2) результати голосування;

3) обґрунтування щодо задоволення скарги чи її відхилення.

33. Інформація про результати розгляду скарги надсилається в триденний строк з моменту складення відповідного протоколу учасникові конкурсу, який подав скаргу.

34. Конкурс може бути визнано таким, що не відбувся, в разі відмови його переможця від підписання договору про будівництво житла або наявності менш як двох учасників конкурсу.

2.12 Порядок відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Державної спеціальної служби транспорту. (витяг) [18]

затверджено
постановою КМУ
від 22 травня 2013 р. № 436

1. Цей Порядок визначає процедуру відчуження земельних ділянок разом із розташованими на них об'єктами нерухомого військового майна (військове містечко, частина військового містечка, окрема будівля, споруда (далі - об'єкти нерухомого військового майна), що підлягають реалізації, та інших земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Держспецтрансслужби, на земельних торгах.

2. У цьому Порядку наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

аукціонна комісія - утворена виконавцем земельних торгів комісія з підготовки та проведення земельних торгів, до складу якої, зокрема, включаються представники організатора земельних торгів, Міноборони або Адміністрації Держспецтрансслужби;

відчуження земельних ділянок (далі - продаж земельних ділянок) - продаж виконавцями земельних торгів земельних ділянок, у тому числі разом із розташованими на них об'єктами нерухомого військового майна, що підлягають реалізації;

виконавець земельних торгів - визначений на конкурентних засадах суб'єкт господарювання, якому надані Кабінетом Міністрів України повноваження щодо відчуження військового майна і який має ліцензію на проведення земельних торгів та уклав з організатором земельних торгів у встановленому порядку договір про їх організацію і проведення;

добір земельних ділянок - роботи з проведення технічної інвентаризації та здійснення відповідно до законодавства державної реєстрації прав власності на об'єкти нерухомого військового майна, що розташовані на земельній ділянці; визначення земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, з урахуванням затверджених містобудівної документації та документації із землеустрою, маркетингових досліджень, інвестиційної привабливості, що можуть бути запропоновані для підготовки лоту; або визначення земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Державної спеціальної служби транспорту, з урахуванням затверджених містобудівної документації та документації із землеустрою, маркетингових досліджень, інвестиційної привабливості, що можуть бути запропоновані для підготовки лоту;

лот - земельні ділянки державної власності разом із розташованими на них об'єктами нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, або земельні ділянки, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Держспецтрансслужби, підготовлені до продажу та виставлені на земельні торги;

організатори земельних торгів - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні держадміністрації відповідно до визначених у статті 122 Земельного кодексу України повноважень щодо передачі земельних ділянок у власність;

підготовка лота - виготовлення, погодження та затвердження в установленому

законодавством порядку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (у разі зміни цільового призначення та у разі, якщо межі земельної ділянки не встановлені в натурі (на місцевості), державна реєстрація земельної ділянки, державна реєстрація речового права на земельну ділянку, проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки відповідно до Закону України “Про оцінку земель”, проведення незалежної оцінки об’єктів нерухомого військового майна, встановлення стартової ціни продажу земельної ділянки, яка не може бути нижчою від її експертної грошової оцінки, визначення виконавця земельних торгів, дати та місця їх проведення.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Земельному кодексі України та інших законодавчих актах.

3. Міноборони, Адміністрація Держспецтрансслужби під час проведення реформування Збройних Сил і Держспецтрансслужби здійснюють заходи щодо визначення місця розташування і площі земельних ділянок, що можуть бути продані, та складають переліки земельних ділянок, які можуть бути відчужені разом з розташованими на них об’єктами нерухомого військового майна, за формою згідно з додатком 3 до Положення про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 р. № 1919 (Офіційний вісник України, 2001 р., № 1-2, ст. 26), та переліки земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Держспецтрансслужби та підлягають реалізації, за формою згідно з додатком 1.

Зазначені переліки земельних ділянок подаються в установленому порядку Кабінетові Міністрів України для затвердження. Строк дії рішення Кабінету Міністрів України щодо затвердження таких переліків земельних ділянок становить п’ять років.

4. На підставі зазначених у пункті 3 цього Порядку переліків Міноборони чи Адміністрація Держспецтрансслужби повідомляють організаторам земельних торгів згідно з їх компетенцією про земельні ділянки, які включені до таких переліків і розташовані в межах відповідних адміністративних територіальних одиниць, та про те, що ці земельні ділянки згідно з прийнятим Кабінетом Міністрів України рішенням пропонуються до продажу з подальшою зміною їх цільового призначення.

Організатори земельних торгів у місячний строк з дня надходження зазначеного повідомлення приймають рішення про проведення добору земельних ділянок, підготовку лотів до проведення земельних торгів та про виставлення на продаж земельних ділянок окремими лотами.

5. Заходи з добору земельних ділянок здійснюються організаторами земельних торгів за участю Міноборони чи Адміністрації Держспецтрансслужби. Фінансування зазначених заходів здійснюється за рахунок коштів організаторів земельних торгів та/або Міноборони чи Адміністрації Держспецтрансслужби згідно з відповідними бюджетними призначеннями.

6. Підготовку лотів до проведення земельних торгів забезпечують їх організатори.

Підготовка лотів до проведення земельних торгів у частині визначення їх виконавців здійснюється організаторами земельних торгів за рахунок коштів, передбачених їм у державному бюджеті на відповідну мету.

Фінансування заходів з підготовки лотів до проведення земельних торгів, крім витрат з вибору їх виконавців, може здійснюватися на підставі договору про організацію і проведення земельних торгів, укладеного між організаторами земельних торгів та їх виконавцями за погодженням з Міноборони чи Адміністрацією Держспецтрансслужби, за рахунок коштів виконавців земельних торгів з подальшим відшкодуванням їм витрат, пов’язаних із зазначеними заходами, за рахунок коштів, що сплачуються покупцями за придбані лоти.

7. Ринкова вартість земельної ділянки разом із розташованими на ній об’єктами нерухомого військового майна визначається за результатами експертної грошової оцінки земельної ділянки, проведеної відповідно до Методики експертної грошової оцінки земельних ділянок, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2002 р. № 1531 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 42, ст. 1941), з урахуванням незалежної оцінки зазначених об’єктів, проведеної виконавцем робіт з оцінки відповідно до Методики оцінки

майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 р. № 1891 (Офіційний вісник України, 2003 р., № 51, ст. 2669). У цьому разі складається звіт про експертну грошову оцінку земельної ділянки, що містить розділ про незалежну оцінку об'єктів нерухомого військового майна.

Ринкова вартість земельної ділянки, яка вивільняється у процесі реформування Збройних Сил і Держспецтрансслужби, визначається за результатами її експертної грошової оцінки, проведеної відповідно до Методики експертної грошової оцінки земельних ділянок. У цьому разі складається звіт про експертну грошову оцінку земельної ділянки.

Відбір виконавців з експертної грошової оцінки земельної ділянки та оцінки об'єкта нерухомого військового майна здійснюється на конкурсних засадах.

Експертна грошова оцінка проводиться з урахуванням подальшої зміни цільового призначення земельної ділянки.

Звіт з експертної грошової оцінки земельної ділянки подається на рецензування відповідно до законодавства, погоджується з Міноборони чи Адміністрацією Держспецтрансслужби і затверджується організатором земельних торгів.

Строк дії звітів з оцінки становить один рік з дати оцінки.

8. Стартова ціна продажу земельної ділянки із розташованими на ній об'єктами нерухомого військового майна встановлюється організатором земельних торгів шляхом складення її ринкової вартості, визначеної відповідно до абзацу першого пункту 7 цього Порядку, та витрат, пов'язаних з підготовкою та проведенням земельних торгів (фінансуванням заходів з добору земельної ділянки, технічною інвентаризацією, виготовленням проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, державною реєстрацією прав на майно та земельну ділянку, проведенням незалежної оцінки об'єктів нерухомого військового майна та експертної грошової оцінки земельної ділянки, передбачених у договорі, що укладається згідно з абзацом другим пункту 10 цього Порядку, витратами виконавця земельних торгів на їх організацію і проведення тощо), сплатою встановлених законодавством податків, інших обов'язкових платежів і виплатою винагороди виконавцю земельних торгів.

Стартова ціна продажу земельної ділянки, яка вивільняється у процесі реформування Збройних Сил і Держспецтрансслужби, встановлюється шляхом складення її ринкової вартості, визначеної відповідно до абзацу другого пункту 7 цього Порядку, та витрат, пов'язаних з підготовкою та проведенням земельних торгів (фінансуванням заходів з добору земельної ділянки, технічною інвентаризацією, виготовленням проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, державною реєстрацією прав на земельну ділянку, проведенням експертної грошової оцінки земельної ділянки, сплатою встановлених законодавством податків, інших обов'язкових платежів, передбачених у договорі, що укладається згідно з абзацом другим пункту 10 цього Порядку, витратами виконавця земельних торгів на їх організацію і проведення тощо) і виплатою винагороди виконавцю земельних торгів.

9. Організатор земельних торгів приймає рішення про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (у разі зміни її цільового призначення та у разі, якщо межі земельної ділянки не встановлені в натурі (на місцевості), а також про припинення права постійного користування земельною ділянкою військової частини, військово-навчального закладу, підприємства, установи та організації Збройних Сил чи органу управління, загону, підрозділу, центру, закладу, підприємств та установ Держспецтрансслужби (далі - військова частина, підрозділ). Зазначене рішення приймається до опублікування офіційного оголошення в засобах масової інформації про виставлення земельної ділянки на продаж і набирає чинності з дня державної реєстрації припинення права постійного користування земельною ділянкою військової частини, підрозділу.

10. Виконавець земельних торгів визначається організатором земельних торгів із числа суб'єктів господарювання, яким Кабінетом Міністрів України надані повноваження щодо відчуження військового майна і які мають ліцензію на проведення земельних торгів, у порядку, встановленому законодавством про здійснення державних закупівель.

Організатор земельних торгів відповідно до частини п'ятої статті 135 Земельного кодексу

України укладає з виконавцем земельних торгів за погодженням з Міноборони чи Адміністрацією Держспецтрансслужби договір про організацію і проведення земельних торгів. У договорі зазначається як умови продажу земельних ділянок інформація, наведена в абзацах третьому - сьомому пункту 13 цього Порядку, а у випадку, зазначеному в абзаці третьому пункту 6 цього Порядку, - також інформація про відшкодування виконавцю земельних торгів витрат з підготовки лотів до проведення земельних торгів.

11. Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки (у разі зміни її цільового призначення та у разі, якщо межі земельної ділянки не встановлені в натурі (на місцевості) підлягає погодженню організатором земельних торгів у порядку, встановленому статтею 186¹ Земельного кодексу України, а у разі необхідності проведення згідно із законом обов'язкової державної експертизи землеустрою документації - підлягає такій експертизі.

Документація із землеустрою, яка є підставою для внесення відомостей (змін до них) до Державного земельного кадастру, подається організатором земельних торгів Державному кадастровому реєстраторові, що здійснює внесення таких відомостей у паперовій формі та у формі електронного документа.

Перевірка відповідності поданої Державному кадастровому реєстраторові документації із землеустрою та електронного документа вимогам Порядку ведення Державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 89, ст. 3598), здійснюється Державним кадастровим реєстратором.

12. Виконавець земельних торгів після завершення в установленому законодавством порядку підготовки лоту до проведення земельних торгів, але не пізніше ніж за 30 календарних днів до дати проведення земельних торгів, публікує у порядку, передбаченому статтею 137 Земельного кодексу України, оголошення із зазначенням дати проведення земельних торгів та переліку лотів тільки після проставлення Державним кадастровим реєстратором на електронному документі позначки про проведення перевірки такого документа та внесення відомостей до Державного земельного кадастру. Крім того, зазначене оголошення розміщується на офіційних веб-сайтах організатора земельних торгів, Міноборони чи Адміністрації Держспецтрансслужби.

13. В оголошенні про проведення земельних торгів зазначаються:

найменування організатора земельних торгів;

місце розташування, площа земельної ділянки та її кадастровий номер;

можливе цільове призначення, а для містобудівних потреб - також можливі види використання земельної ділянки;

умови договору купівлі-продажу, який укладається на земельних торгах (у тому числі щодо відчуження земельної ділянки разом з розташованими на ній об'єктами нерухомого військового майна або без них);

стартова ціна продажу земельної ділянки;

містобудівні умови і обмеження забудови земельної ділянки для земельних ділянок, які можливо використати для цілей, пов'язаних із забудовою;

місце і час проведення земельних торгів (із зазначенням кінцевого строку подання заяви про участь у земельних торгах);

розмір реєстраційного та гарантійного внесків, які сплачуються учасниками, порядок їх сплати;

номер рахунка виконавця земельних торгів, відкритого в банку, для сплати реєстраційного та гарантійного внесків;

найменування та адреса виконавця земельних торгів, прізвище та посада, номер телефону особи, в якій можна ознайомитися з документами на лот;

текст договору, що пропонується укласти на торгах, без визначення ціни та зазначення особи покупця.

14. Учасниками земельних торгів згідно із Законом України "Про використання земель оборони" не можуть бути іноземні держави, іноземні юридичні особи та іноземці.

До участі в земельних торгах допускаються фізичні та юридичні особи, які сплатили

встановлений виконавцем земельних торгів реєстраційний та гарантійний внески, подали в установленний строк заяву на участь в земельних торгах з необхідними документами та зареєстровані виконавцем земельних торгів як учасники земельних торгів. Реєстраційний та гарантійні внески перераховуються на рахунок виконавця земельних торгів.

Обмеження кількості учасників, що беруть участь у земельних торгах, заборонено.

Розмір реєстраційного внеску визначається виконавцем земельних торгів та не повинен перевищувати 50 відсотків розміру мінімальної заробітної плати на дату публікації оголошення про проведення земельних торгів.

Розмір гарантійного внеску для участі в земельних торгах становить 5 відсотків стартової ціни лота.

15. Особа, яка бажає взяти участь у земельних торгах, подає виконавцю земельних торгів не пізніше ніж за три робочих дні до їх проведення заяву про участь у земельних торгах за формою згідно з додатком 2. До заяви додаються документи, зазначені в частині сьомій статті 137 Земельного кодексу України.

16. Приймання документів у осіб, які бажають взяти участь у земельних торгах, та їх реєстрація здійснюються виконавцями земельних торгів відповідно до частин восьмої і дев'ятої статті 137 Земельного кодексу України.

17. На вимогу учасників земельних торгів організатор земельних торгів та їх виконавець повинні забезпечити створення умов для огляду лота.

18. Продаж лота здійснюється на відкритому засіданні аукціонної комісії, яка утворюється виконавцем земельних торгів із обов'язковим включенням до її складу представників організатора земельних торгів, Міноборони чи Адміністрації Держспецтрансслужби. Кількість членів комісії може становити від трьох до п'яти осіб. Голову комісії призначає виконавець земельних торгів.

Земельні торги проводяться безпосередньо ліцитатором відповідно до частин одинадцятої - двадцять сьомої, двадцять дев'ятої - тридцятої статті 137 Земельного кодексу України.

19. Якщо торги визнано такими, що не відбулися, з підстави наявності лише одного учасника і для участі у повторних торгах зареєстрований лише той самий учасник, він має право придбати земельну ділянку за стартовою ціною лота.

20. Земельні торги за лотом вважаються такими, що відбулися, після укладення договору купівлі-продажу земельної ділянки (далі - договір купівлі-продажу).

21. У процесі проведення торгів аукціонна комісія веде протокол, в якому зазначаються номер лота, стартова ціна та ціна продажу лота, відомості про переможця, номери рахунків, на які переможець повинен внести кошти за придбаний лот. У разі потреби до протоколу може вноситися також інша інформація. Протокол складається у чотирьох примірниках та підписується негайно після закінчення торгів за лотом переможцем (його представником), ліцитатором, головою та членами аукціонної комісії.

Примірники підписаного протоколу видаються переможцеві земельних торгів або його представникові, виконавцеві земельних торгів, представникам організатора земельних торгів, Міноборони чи Адміністрації Держспецтрансслужби.

Протокол є підставою для укладення договору купівлі-продажу.

22. Земельні торги можуть бути скасовані або визнані такими, що не відбулися, чи їх результати можуть бути анульовані відповідно до статті 138 Земельного кодексу України.

23. Результати продажу лота оформляються договором купівлі-продажу.

Договір купівлі-продажу між організатором земельних торгів і їх переможцем укладається безпосередньо в день проведення торгів після державної реєстрації припинення права постійного користування військової частини, підрозділу на земельну ділянку та державної реєстрації земельної ділянки.

Договір купівлі-продажу підлягає нотаріальному посвідченню в установленому законодавством порядку.

24. Орган державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень за місцем розташування земельної ділянки проводить державну реєстрацію припинення права постійного користування військової частини, підрозділу на земельну ділянку в день проведення торгів, але

25. Право на земельну ділянку, набуте за результатами проведення торгів, підлягає державній реєстрації в порядку, визначеному законом.

27. Оприлюднення результатів земельних торгів проводиться організатором земельних торгів відповідно до статті 139 Земельного кодексу України.

Порядок внесення коштів за придбаний лот визначається у договорі купівлі-продажу з установленням строку їх внесення, який не повинен перевищувати трьох банківських днів з дня укладення договору купівлі-продажу.

Додаток 1 до Порядку

**земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування
Збройних Сил і Держспецтрансслужби та підлягають реалізації**

Додаток 2 до Порядку

Реєстраційний

 /

_____ 20 p.

ЗАЯВА
про участь у земельних торгах

1. Об'єкт земельних торгів

Лот* _____ (найменування об'єкта земельних торгів)
_____ (місце розташування об'єкта земельних торгів)
Земельна ділянка площею _____, що розташована _____
_____

2. Заявник

2.1. Юридична особа _____ (повне найменування заявника)																			
Керівник _____ (прізвище, ім'я, по батькові, посада)																			
Ідентифікаційний код заявника за ЄДРПОУ <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																			

2.2. Фізична особа _____ (прізвище, ім'я, по батькові, посада)																			
Громадянин(ка) _____ (повна офіційна назва держави)																			
Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу державної податкової служби і мають відмітку в паспорті)																			
<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																			

_____
* Заповнюється у разі, коли нерухоме військове майно відчужується разом із земельною ділянкою, на якій воно розташоване

3. Інформація про заявника

(поштовий індекс)

_____ (місцезнаходження або місце проживання заявника)

(телефон)

(телефакс)

Заявник або уповноважена ним особа (представник) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Паспорт: серія _____ № _____, виданий _____ 20__ року

_____ (назва органу, що видав паспорт)

Документи

Обов'язкові для всіх заявників

Заява про участь у земельних торгах, на ____ арк. у 3 прим.

Номери банківських рахунків для розрахунків за придбання об'єкта на ____ арк. в 1 прим.

Документ, що підтверджує сплату реєстраційного внеску, на ____ арк. в 1 прим.

Документ, що підтверджує внесення гарантійного внеску в розмірі 5 відсотків стартової ціни лота, на ____ арк. в 1 прим.

Для юридичних осіб

Засвідчена підписом особи, яка бажає взяти участь у торгах, копії установчих документів на ____ арк. в 1 прим.

Засвідчені підписом особи, яка бажає взяти участь у торгах, копія довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій на ____ арк. в 1 прим.

Копія довідки про взяття на облік платника податків на ____ арк. в 1 прим.

Рішення уповноваженого органу на участь у земельних торгах на ____ арк. в 1 прим.

Документ щодо призначення керівника на ____ арк. в 1 прим.

Для фізичних осіб

☐

Копія документа, що засвідчує реєстрацію у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу державної податкової служби і мають відмітку в паспорті

☐

Копія довідки про ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів (крім осіб, що відповідно до законодавства не мають ідентифікаційного номера) (для фізичних осіб - громадян України) на ____ арк. в 1 прим.

☐

Засвідчена підписом особи, яка бажає взяти участь у торгах, копія довідки про взяття на облік платника податків (для фізичних осіб - підприємців) на ____ арк. в 1 прим.

Наявність документа позначається знаком

Прийнято від заявника
всього ____ арк.

_____
(підпис заявника або уповноваженої ним особи)

_____
(підпис особи організатора аукціону)

М.П.

М.П.

Дата заповнення заяви
____ 20__ р.

Вхідний номер _____
Дата прийняття заяви
____ 20__ р.

Примітка.

Заява заповнюється державною мовою друкованими літерами. Виправлення не допускаються. Додаткові відомості та документи, не передбачені за формою заяви, але необхідні для її розгляду, подаються організатору земельних торгів за згодою заявника.

2.13 Порядок складання єдиного наскрізного плану створення зразка (системи, комплексу) озброєння, військової і спеціальної техніки (витяг) [19]

Затверджено
Постанова КМУ
від 26.06.2013 № 449

1. Цей Порядок визначає механізм розроблення, погодження та затвердження єдиного наскрізного плану створення зразка (системи, комплексу) озброєння, військової і спеціальної техніки та його складових частин.

Дія цього Порядку не поширюється на діяльність, пов'язану із створенням та виробництвом газової, спортивної, мисливської, сигнальної, колекційної та демілітаризованої зброї і боєприпасів (патронів) до неї, комплектувальних виробів та матеріалів загальнотехнічного призначення, які застосовуються для виготовлення озброєння, військової і спеціальної техніки та їх складових частин, а також спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного одержання інформації для потреб розвідувальних,

контррозвідувальних та правоохоронних органів.

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

військова техніка - технічні засоби, що призначені для ведення та забезпечення бойових дій, навчання особового складу, а також для забезпечення заданого ступеня готовності до застосування озброєння і таких засобів;

дослідно-конструкторська робота - сукупність робіт із створення конструкторської і технологічної документації, виготовлення і випробувань дослідного або головного зразка озброєння, військової і спеціальної техніки, що виконуються згідно з єдиним вихідним документом (тактико-технічним завданням) державного замовника;

єдиний наскрізний план створення зразка (далі - план) - комплект документів з планування, організації та контролю виконання дослідно-конструкторської роботи із створення зразка озброєння, військової і спеціальної техніки відповідно до вимог тактико-технічного (технічного) завдання, призначений для її узгодження за строками, обсягом витрат і технічними результатами;

мережний план-графік виконання дослідно-конструкторської роботи - план, який відображає технологічну залежність і послідовність виконання робіт, узгодженість такого виконання в часі з урахуванням обсягу ресурсів та вартості робіт;

озброєння - сукупність військової зброї, боєприпасів до неї та технічних засобів, які забезпечують їх застосування;

складова частина озброєння, військової і спеціальної техніки - виріб, призначений для виконання певних технічних функцій більш складного виробу;

тактико-технічне (технічне) завдання на виконання дослідно-конструкторських робіт (далі - тактико-технічне (технічне) завдання) - вихідний технічний документ, затверджений замовником, у якому встановлюється комплекс тактико-технічних вимог до створюваного зразка, вимоги до змісту, обсягу та строків виконання дослідно-конструкторських робіт.

Терміни “державний контракт (договір)”, “державний замовник у сфері оборони”, “виконавець державного контракту (договору) з оборонних закупівель” і “співвиконавець/субпідрядник”, “представництво державного замовника” вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оборонні закупівлі”, термін “бюджетні кошти” - у значенні, наведеному у Бюджетному кодексі України.

3. Складення плану у разі виконання дослідно-конструкторської роботи за бюджетні кошти є обов’язковим. Необхідність складення плану, якщо дослідно-конструкторська робота виконується за власні кошти підприємств (кошти інвесторів), визначається договорами (рішеннями).

4. Проект плану розробляється під час підготовки аванпроекту або на етапі ескізного (технічного) проекту за умови, що підготовка аванпроекту не здійснювалася.

Складення плану забезпечує державний замовник у сфері оборони (далі - замовник) шляхом включення до державного контракту (договору) (далі - державний контракт) умов щодо порядку розроблення, погодження, затвердження і виконання плану.

5. Проект плану розробляє виконавець. Строк розроблення, погодження та затвердження плану визначається умовами державного контракту і не повинен перевищувати шести місяців з початку виконання дослідно-конструкторської роботи.

6. План включає такі документи:

план-графік виконання дослідно-конструкторської роботи;

мережний план-графік виконання дослідно-конструкторської роботи;

кошторисну вартість виконання дослідно-конструкторської роботи (складових частин дослідно-конструкторської роботи або етапів) з урахуванням та визначенням окремим розрахунком витрат на підготовку виробництва до виготовлення та випробування дослідного зразка.

До складу плану за спільним рішенням замовника та виконавця можуть включатися додаткові документи, які уточнюють заходи з планування створення озброєння, військової і спеціальної техніки.

7. Вихідними документами для розроблення проекту плану є державний контракт і тактико-

технічне (технічне) завдання на виконання дослідно-конструкторської роботи.

У плані зазначаються роботи (заходи) на етапах дослідно-конструкторської роботи із зазначенням робіт з підготовки виробництва до виготовлення та випробування дослідних зразків; перелік співвиконавців, які беруть участь у виконанні дослідно-конструкторської роботи; строки виконання робіт; кошторисна вартість дослідно-конструкторської роботи, її складових частин або етапів; заходи з контролю виконання робіт тощо.

8. Форма, зміст та порядок оформлення документів, що є складовими плану, визначаються нормативно-правовими актами.

9. Виконавець забезпечує погодження розробленого проекту плану з представництвом державного замовника, на вимогу державного замовника - з іншими заінтересованими підприємствами, установами, організаціями, та затвердження його замовником.

Співвиконавець дослідно-конструкторської роботи на складову частину озброєння, військової і спеціальної техніки подає проект плану на затвердження виконавцю.

10. Під час погодження проекту плану з представництвом державного замовника перевіряються:

відповідність заходів, що містяться у плані, умовам державного контракту та вимогам тактико-технічного (технічного) завдання;

обґрунтованість, комплексність та послідовність заходів плану, строк їх здійснення;

наявність реальних можливостей для здійснення заходів плану, зокрема за рахунок бюджетних коштів, його проміжних та кінцевих результатів.

11. Замовник після затвердження плану надсилає його у тижневий строк в установленому порядку виконавцю.

12. План є обов'язковим для виконання замовником і виконавцем відповідно до умов державного контракту на виконання дослідно-конструкторської роботи.

Контроль заходів, що містяться у плані, здійснюється безпосередньо виконавцем та замовником або через представництва державного замовника.

13. Зміни до плану вносяться за рішенням замовника і виконавця відповідно до вимог цього Порядку за результатами аналізу здійснення передбачених у ньому заходів і визначаються виходячи з умов державного контракту.

2.14 Порядок постачання товарів оборонного призначення під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції (витяг) [20]

Затверджено
Постанова КМУ
від 25.02.2015 № 345. (витяг)

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає особливості механізму постачання (у тому числі прийняття на озброєння (постачання) в умовах особливого періоду, надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції (далі - особливий період) товарів оборонного призначення, що розроблені українськими підприємствами згідно з планами закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями, річними та трирічними планами закупівель, затвердженими переліками та обсягами закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони (далі - плани закупівель), за власні кошти таких підприємств або кошти іноземної держави, а також військової техніки іноземного виробництва. Після закінчення умов особливого періоду державним замовником приймається рішення про зняття з експлуатації товарів оборонного призначення, що допущені до експлуатації на особливий період, або прийняття її на озброєння (постачання) в установленому порядку.

2. У цьому Порядку термін “визначальні відомчі випробування” означає випробування, що проводяться комісією державного замовника для визначення значень характеристик зразків

товарів оборонного призначення із встановленими значеннями показників точності та (або) достовірності.

Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оборонні закупівлі”, постанові Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 234 “Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 26, ст. 1275), постанові Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 160 “Про затвердження Порядку проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 21, ст. 934) та нормативних документах.

3. Організація та порядок проведення визначальних відомчих випробувань товарів оборонного призначення, права та обов’язки членів комісії визначаються наказами державного замовника. Державні замовники для допуску до експлуатації зразків товарів оборонного призначення (прийняття на озброєння) можуть використовувати результати визначальних відомчих випробувань, які проведені іншим державним замовником.

4. Порядок ведення обліку та використання товарів оборонного призначення, що надходить як матеріально-технічна допомога (у тому числі міжнародна), визначається наказами відповідного державного замовника.

5. Діяльність з розроблення, поставлення на виробництво та виробництва зразків товарів оборонного призначення у разі потреби провадиться з додержанням вимог законодавства про державну таємницю.

Порядок прискореного постачання зразків товарів оборонного призначення визначається державним контрактом (договором) згідно з планами закупівель.

6. Рішення про необхідність прискореного завершення дослідно-конструкторських робіт з розроблення зразків товарів оборонного призначення, що виготовлені та перебувають на етапі проведення попередніх випробувань, приймається державним замовником у разі виникнення нагальної потреби в особливий період.

7. Державним замовником разом з підприємством - головним виконавцем дослідно-конструкторських робіт з розроблення зразків товарів оборонного призначення вносяться зміни до державного контракту (договору) у частині визначення умов прискореного завершення таких робіт.

8. Попередні випробування проводяться відповідно до програми державних випробувань.

9. У разі отримання позитивних результатів попередніх випробувань державний замовник приймає рішення про серійне виробництво зразків товарів оборонного призначення згідно з документацією головного конструктора.

10. Державний замовник подає головному органу у сфері планування оборонних закупівель пропозиції щодо внесення змін до планів закупівель на відповідний бюджетний період для його закупівлі.

11. Державний замовник здійснює кодифікацію предмета постачання, вводить його до штатів і табелів до них та видає наказ про прийняття зразків товарів оборонного призначення на озброєння (постачання).

12. Умови здійснення розробником авторського супроводження (нагляду) визначаються в державному контракті (договорі).

Постачання зразків товарів оборонного призначення, що розроблені підприємствами України за власні кошти або кошти іноземної держави, серійне виробництво яких здійснюється для постачання на експорт

13. Потреба у забезпеченні зразками товарів оборонного призначення, що розроблені підприємствами України за власні кошти або кошти іноземної держави, серійне виробництво яких здійснюється для постачання на експорт, визначається державним замовником у разі виникнення нагальної потреби в особливий період.

14. Рішення про експлуатацію зразків товарів оборонного призначення в особливий період державний замовник приймає за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик таких зразків, перевірки робочої конструкторської документації та

ознайомлення з результатами попередніх випробувань (у разі їх наявності).

15. Державний замовник здійснює кодифікацію предмета постачання, вводить його до штатів і табелів до них та видає наказ про допуск до експлуатації зразків товарів оборонного призначення на особливий період (далі - наказ про допуск до експлуатації).

15¹. Під час воєнного стану за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик зразків товарів оборонного призначення у разі наявності нагальної потреби у перевірці робочої конструкторської документації, в ознайомленні з результатами випробувань державний замовник здійснює кодифікацію предмета постачання та вводить його до штатів і табелів.

16. На підставі наказу про допуск до експлуатації державний замовник подає головному органу у сфері планування оборонних закупівель пропозиції щодо внесення змін до планів закупівель на відповідний бюджетний період для його закупівлі.

16¹. Під час воєнного стану після здійснення кодифікації зразків товарів оборонного призначення державний замовник включає їх до переліків та обсягів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.

16². Державний замовник у сфері оборони, служби державного замовника, а також військові частини, організації (установи, заклади), що уповноважуються рішенням державного замовника у сфері оборони на здійснення закупівель та укладення державних контрактів (договорів), можуть здійснювати закупівлю безпілотних літальних апаратів та безпілотних авіаційних комплексів, зокрема цивільного призначення та подвійного використання, які класифікуються як мікро (тактичні) та міні (тактичні поля бою), у тому числі призначених або переобладнаних для виконання спеціальних завдань із знищення цілей, а також тих, що в установленому порядку не були допущені до експлуатації або кодифіковані як предмет постачання.

17. Контроль якості виробництва та прийняття товарів оборонного призначення здійснюється представництвами державного замовника на підприємствах, в установах і організаціях згідно з вимогами наявної робочої конструкторської документації на відповідні зразки товарів оборонного призначення.

18. Державний замовник забезпечує проведення підконтрольної експлуатації та визначальних відомчих випробувань, за результатами яких може бути прийнято рішення про прийняття зразків товарів оборонного призначення на озброєння (постачання).

18¹. Державний замовник протягом 90 днів з дня припинення або скасування правового режиму воєнного стану в Україні за результатами експлуатації приймає рішення щодо необхідності приведення тактико-технічних характеристик зразків товарів оборонного призначення у відповідність з вимогами державного замовника або прийняття на озброєння (постачання).

19. Умови здійснення розробником авторського супроводження (нагляду) визначаються у державному контракті (договорі).

Постачання зразків товарів оборонного призначення, що розроблені підприємствами України за власні кошти або кошти іноземної держави, серійне виробництво яких не здійснюється

20. Потреба в забезпеченні зразками товарів оборонного призначення, що розроблені підприємствами України за власні кошти або кошти іноземної держави, серійне виробництво яких не здійснюється, визначається державним замовником у разі виникнення нагальної потреби в особливий період.

21. Державний замовник вивчає заявлені розробником тактико-технічні характеристики зразків товарів оборонного призначення, перевіряє робочу конструкторську документацію та ознайомлюється з результатами попередніх випробувань.

22. Державний замовник у разі заінтересованості організовує проведення визначальних відомчих випробувань зразків товарів оборонного призначення за програмою проведення перевірки заявлених розробником основних тактико-технічних характеристик та наявної робочої конструкторської документації. У разі потреби обсяг випробувань може бути збільшений для більш повного виявлення кількісних та якісних характеристик зразка.

22¹. Під час воєнного стану за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик зразків товарів оборонного призначення, ознайомлення з

результатами випробувань, проведених розробником, державний замовник у разі заінтересованості здійснює кодифікацію предмета постачання та вводить його до штатів і табелів.

23. У разі отримання позитивних результатів визначальних відомчих випробувань державний замовник здійснює кодифікацію предмета постачання, вводить його до штатів і табелів до них та видає наказ про допуск до експлуатації.

23¹. Під час воєнного стану у разі розроблення зразків товарів оборонного призначення за тактико-технічним завданням державного замовника, відповідності таких зразків товарів оборонного призначення основним вимогам тактико-технічного завдання на виконання дослідно-конструкторської роботи та після отримання позитивних результатів їх попередніх випробувань державний замовник здійснює кодифікацію предмета постачання та вводить його до штатів і табелів.

24. На підставі наказу про допуск до експлуатації зразків товарів оборонного призначення на особливий період державний замовник подає головному органу у сфері планування оборонних закупівель пропозиції щодо внесення змін до планів закупівель на відповідний бюджетний період для його закупівлі.

24¹. Під час воєнного стану після здійснення кодифікації зразків товарів оборонного призначення державний замовник включає їх до переліків та обсягів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.

24². Державний замовник може здійснювати закупівлю безпілотних літальних апаратів та безпілотних авіаційних комплексів, зокрема цивільного призначення та подвійного використання, які класифікуються як мікро (тактичні) та міні (тактичні поля бою), у тому числі призначених або переобладнаних для виконання спеціальних завдань із знищення цілей, а також тих, що в установленому порядку не були допущені до експлуатації або кодифіковані як предмет постачання.

25. Контроль якості виробництва та прийняття товарів оборонного призначення здійснюється представництвами державного замовника на підприємствах, в установах і організаціях згідно з вимогами державного контракту (договору) та наявної (відкоригованої за результатами визначальних відомчих випробувань) робочої конструкторської документації на відповідні зразки товарів оборонного призначення.

25¹. Під час воєнного стану контроль якості виробництва та прийняття товарів оборонного призначення здійснюється представництвами державного замовника на підприємствах, в установах та організаціях згідно з вимогами державного контракту (договору) та наявної (відкоригованої за результатами попередніх випробувань) робочої конструкторської документації на відповідні зразки товарів оборонного призначення.

26. Державний замовник забезпечує проведення підконтрольної експлуатації та державних випробувань для підтвердження всіх тактико-технічних характеристик, за результатами яких може бути прийнято рішення про прийняття зразків товарів оборонного призначення на озброєння (постачання).

26¹. Державний замовник протягом 90 днів з дня припинення або скасування правового режиму воєнного стану в Україні за результатами експлуатації приймає рішення щодо необхідності приведення тактико-технічних характеристик зразків товарів оборонного призначення у відповідність з вимогами державного замовника або прийняття на озброєння (постачання).

27. Умови здійснення розробником авторського супроводження (нагляду) визначаються у державному контракті (договорі).

Постачання зразків товарів оборонного призначення іноземного виробництва

28. Потреба в забезпеченні конкретним зразком військової техніки іноземного виробництва визначається державним замовником у разі виникнення нагальної потреби в особливий період.

29. Зразок військової техніки іноземного виробництва повинен перебувати на озброєнні (в експлуатації) в армії країни-виробника або постачатися на експорт для потреб оборони інших країн.

Державний замовник може здійснювати закупівлю зразка військової техніки іноземного виробництва, що знятий з озброєння/постачання (виведений з експлуатації) країною-

виробником у зв'язку з переозброєнням, за умови, що у такого зразка наявний залишковий ресурс та не перевищений строк зберігання.

Зразок військової техніки іноземного виробництва, який не прийнятий на озброєння/постачання (не допущений до експлуатації) країною-виробником або не експортувався в інші країни, може закуповуватися після отримання позитивних результатів функційних випробувань (зокрема, в країні-постачальниці).

Державний замовник може здійснювати закупівлю оптичних пристроїв (прицілів тепловізійних), безпілотних літальних апаратів та безпілотних авіаційних комплексів, зокрема цивільного призначення та подвійного використання, які класифікуються як мікро (тактичні) та міні (тактичні поля бою), в тому числі призначених або переобладнаних для виконання спеціальних завдань із знищення цілей, а також тих, що в установленому порядку не були допущені до експлуатації або кодифіковані як предмет постачання.

30. Постачання зразків військової техніки іноземного виробництва може здійснюватися із залученням суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів військового призначення (далі - суб'єкт) або безпосередньо державним замовником.

31. За зверненням державного замовника суб'єкт опрацьовує питання щодо можливості укладення контракту на закупівлю або передачу зразка військової техніки іноземного виробництва.

32. У разі можливості здійснення закупівлі зразка військової техніки іноземного виробництва (із залученням суб'єкта або без його залучення) державний замовник подає головному органу у сфері планування оборонних закупівель пропозиції щодо внесення змін до планів закупівель на відповідний бюджетний період для його закупівлі.

33. До укладення державного контракту (договору) державний замовник забезпечує присвоєння зразку військової техніки національного номенклатурного номера, якщо такий номер не присвоєно іноземним органом кодифікації.

У разі відсутності номенклатурних номерів НАТО на предмети постачання на момент укладення державного контракту державний замовник в установленому порядку забезпечує виконання робіт із кодифікації предметів постачання та вносить присвоєний національний номенклатурний номер у державний контракт.

34. Державним та зовнішньоекономічним контрактом на закупівлю зразка військової техніки іноземного виробництва повинні передбачатися умови щодо:

постачання військової техніки та її комплектності;

підготовки (навчання) українських фахівців для експлуатації і обслуговування зразка військової техніки та у разі потреби отримання відповідних навчально-тренувальних засобів (тренажерів, стендів тощо);

подання експлуатаційної та іншої необхідної документації, підготовленої визначеною державним замовником мовою;

забезпечення технічної підтримки на визначений державним контрактом період та авторського супроводження (нагляду).

35. Державний замовник після надходження зразка озброєння або військової техніки, який перебуває на озброєнні (в експлуатації) збройних сил країни-виробника або експортується в інші країни (зокрема такого, що надійшов як матеріально-технічна допомога, включаючи міжнародну), вводить його до штатів і табелів до них та видає наказ про прийняття такого зразка на озброєння (постачання).

Зразок військової техніки іноземного виробництва, що знятий з озброєння/постачання (виведений з експлуатації) країною-виробником у зв'язку з переозброєнням, за умови, що у такого зразка наявний залишковий ресурс та не перевищений строк зберігання, допускається до експлуатації.

36. Зразок військової техніки іноземного виробництва, який не прийнятий на озброєння/постачання (не допущений до експлуатації) або не експортувався в інші країни, приймається на озброєння після отримання позитивних результатів функційних випробувань (зокрема, в країні-постачальниці).

Постачання зразків товарів оборонного призначення, що розроблені українськими підприємствами за рахунок коштів державного бюджету, серійне виробництво яких не здійснюється

37. Під час воєнного стану за результатами вивчення тактико-технічних характеристик дослідних зразків товарів оборонного призначення, розроблених за рахунок коштів державного бюджету, ознайомлення з результатами застосування за призначенням у порядку, що визначається державним замовником, у разі заінтересованості державний замовник здійснює кодифікацію зразків товарів оборонного призначення та вводить їх до штатів і табелів до них.
38. Під час воєнного стану у разі розроблення зразків товарів оборонного призначення за рахунок коштів державного бюджету за тактико-технічним завданням державного замовника, відповідності таких зразків основним вимогам тактико-технічного завдання на виконання дослідно-конструкторської роботи та після отримання позитивних результатів застосування за призначенням у порядку, що визначається державним замовником, у разі заінтересованості державний замовник здійснює кодифікацію зразків товарів оборонного призначення та вводить їх до штатів і табелів до них.
39. Під час воєнного стану після здійснення кодифікації зразків товарів оборонного призначення державний замовник включає їх до переліків та обсягів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.
40. Під час воєнного стану контроль якості виробництва та прийняття зразків товарів оборонного призначення здійснюються представництвами державного замовника на підприємствах, в установах та організаціях згідно з вимогами державного контракту (договору) та наявної (відкоригованої) робочої конструкторської документації на відповідні зразки товарів оборонного призначення.
41. Державний замовник протягом 90 днів з дня припинення або скасування правового режиму воєнного стану в Україні за результатами експлуатації приймає рішення щодо необхідності приведення тактико-технічних характеристик зразків товарів оборонного призначення у відповідність з вимогами державного замовника або прийняття на озброєння (постачання).
42. Умови здійснення розробником авторського супроводження (нагляду) визначаються у державному контракті (договорі).

2.15 Порядок відновлення, ремонту, модернізації, збільшення установленого ресурсу та продовження строку служби (зберігання) озброєння, військової і спеціальної техніки, за якими не здійснюється авторський нагляд. (витяг) [21]

Затверджено
Постанова КМУ
від 25.03.2015 № 135.

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає процедуру забезпечення справності озброєння, військової і спеціальної техніки вітчизняного та іноземного виробництва (далі - військова техніка), за якою не здійснюється авторський нагляд, шляхом її відновлення, ремонту, модернізації, збільшення установленого ресурсу, продовження призначеного строку служби (зберігання).
2. Перелік військової техніки, що підлягає відновленню, ремонту, модернізації, збільшенню установленого ресурсу та продовженню строку служби (зберігання) відповідно до цього Порядку, визначається державним замовником.
Для забезпечення робіт із справності військової техніки за клопотанням державного замовника можуть залучатися генеральні конструктори із створення техніки для потреб оборони та безпеки держави.
3. Цей Порядок не застосовується під час проведення таких робіт на авіаційній техніці державної авіації, крім авіаційних засобів ураження.
4. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:
відновлення військової техніки - комплекс організаційно-технічних заходів, спрямованих на приведення зразків військової техніки, що вийшли з ладу в ході експлуатації, у готовність до використання за призначенням, і включає технічну розвідку, евакуацію, ремонт (відновлення

працездатності) зразків військової техніки та доведення їх до боєздатного стану;
відновлення технічної документації - комплекс заходів, спрямованих на створення умов для виготовлення відповідно до технічної документації зразка військової техніки та/чи його складових частин і забезпечення його подальшої надійної та безпечної експлуатації, модернізації та/чи ремонту;
виконавці робіт з продовження строку дії призначених показників - суб'єкти господарської діяльності незалежно від форми власності, що визначені відповідно до законодавства державним замовником на проведення робіт з продовження строку дії призначених показників військової техніки;
головний виконавець ремонту - суб'єкт господарської діяльності незалежно від форми власності, що виконує ремонт військової техніки, координує дії співвиконавців, що здійснюють ремонт її складових частин, та відповідає за ремонт у цілому;
головна організація з технічного супроводження - суб'єкт господарської діяльності незалежно від форми власності, що очолює процес технічного супроводження військової техніки, координує дії співвиконавців, які здійснюють технічне супроводження її складових частин, та відповідає за технічне супроводження в цілому;
науково-технічне супроводження - прикладні наукові дослідження, спрямовані на впровадження результатів наукової роботи на стадіях життєвого циклу військової техніки, основним змістом яких є обґрунтування та проведення заходів цілеспрямованого своєчасного коригування дій споживачів і виконавців науково-технічної продукції на стадії від її створення до початку практичного використання;
облік ремонтної (конструкторської) документації - комплекс заходів із внесення до Реєстру ремонтної (конструкторської) документації на озброєння та військову техніку даних щодо комплексу ремонтної (конструкторської) документації;
освоєння ремонту - комплекс заходів із розроблення ремонтної (конструкторської) документації, практичного оволодіння способами та засобами ремонту, організації ремонтного виробництва та проведення кваліфікаційних випробувань, за результатами яких оцінюється готовність підприємства, установи або організації до ремонту військової техніки відповідно до встановлених ремонтною документацією вимог;
працездатний стан - стан військової техніки, коли вона здатна виконувати всі потрібні функції;
продовження строку дії призначених показників - проведення організаційних, науково-технічних, експертних, виробничих, випробувальних, економічних та інших видів робіт з метою забезпечення можливості продовження безпечної експлуатації військової техніки після завершення попередньо встановленого строку її служби (зберігання);
ремонт - комплекс заходів з відновлення справного чи працездатного стану та ресурсу військової техніки або її складових частин;
ремонтне виробництво - виробничий процес, який виконується у певній послідовності дій і забезпечує повернення справного чи працездатного стану зразкам військової техніки або її складовим частинам, що втратили їх під час експлуатації;
справність - стан військової техніки, за яким вона здатна виконувати усі задані функції;
технічна придатність - здатність військової техніки виконувати функції за призначенням у заданих режимах і умовах експлуатації;
технічне супроводження - комплекс заходів з підтримання військової техніки у справному чи працездатному стані шляхом розроблення (внесення змін) технічної документації щодо відновлення такої техніки, її ремонту, модернізації та продовження строку дії призначених показників;
технічне супроводження експлуатації - комплекс заходів, спрямованих на забезпечення безпечної експлуатації і підтримання у справному чи працездатному стані військової техніки із показниками з продовженими строками дії.
Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України "Про оборонні закупівлі" та "Про публічні закупівлі", Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. № 120

(Офіційний вісник України, 2013 р., № 16, ст. 559), та Порядку складання єдиного наскрізного плану створення зразка (системи, комплексу) озброєння, військової і спеціальної техніки, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 449 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 50, ст. 1793).

5. Закупівля робіт з технічного супроводження здійснюється відповідно до Законів України “Про оборонні закупівлі”, “Про публічні закупівлі” та Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 345 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 44, ст. 1372; 2018 р., № 2, ст. 49, № 36, ст. 1266), в межах видатків, передбачених у державному бюджеті, або інших джерел, не заборонених законодавством.

Визначення головної організації з технічного супроводження

6. Державний замовник формує перелік військової техніки, що потребує здійснення заходів відновлення, ремонту, модернізації та продовження строку дії призначених показників, і надсилає його Мінстратегпрому. Мінстратегпром звертається до органів державної влади, до сфери управління яких належать підприємства, установи та організації, державних господарських об'єднань, відповідних суб'єктів господарювання, які розробляють, виготовляють, ремонтують та модернізують таку техніку, для подання відповідних пропозицій.

7. Відповідно до переліку військової техніки, передбаченого пунктом 6 цього Порядку, Мінстратегпром на підставі поданих пропозицій та за участю генерального конструктора із створення техніки для потреб оборони та безпеки держави подає державному замовнику пропозиції щодо підприємств, установ та організацій, які мають науково-технічні та виробничі потужності для виконання відповідних робіт.

8. Державний замовник здійснює оцінювання науково-технічних та виробничих потужностей підприємств, установ та організацій, які розробляють, виготовляють, ремонтують та модернізують військову техніку, за результатами якого визначає відповідно до законодавства головну організацію з технічного супроводження.

9. Державний замовник може визначити головною організацією з технічного супроводження підприємство, установу або організацію, що належить до сфери його управління і має необхідні науково-технічні та виробничі потужності для виконання відповідних робіт.

Функції головної організації з технічного супроводження

10. Головна організація з технічного супроводження:

на основі результатів аналізу експлуатації зразка військової техніки, а також вивчення вітчизняного та іноземного досвіду експлуатації і ремонту аналогічних видів зразків, сучасних науково-технічних досягнень у сфері відновлення військової техніки та її складових частин розробляє необхідні комплекти технічної документації на відновлення, ремонт, модернізацію, продовження строку дії призначених показників конкретного зразка;

здійснює коригування ремонтної документації за результатами досліду ремонту;

визначає за погодженням із державним замовником співвиконавців та організовує і координує їх діяльність;

розробляє або затверджує розроблену співвиконавцями конструкторську документацію на складові частини;

погоджує розроблену конструкторську і ремонтну документацію з державним замовником (представництвом державного замовника);

здійснює авторський нагляд під час освоєння ремонтного виробництва;

здійснює відповідно до законодавства на замовлення державного замовника технічне супроводження зразка військової техніки.

11. Головна організація з технічного супроводження може одночасно виконувати функції розробника технічної документації та головного виконавця ремонту.

Головна організація з технічного супроводження у разі одночасного виконання нею зазначених функцій:

готує та освоює ремонтне виробництво військової техніки;
проводить ремонт та випробування установчої ремонтної серії з одночасним відпрацюванням технологічного процесу для подальшого ремонту військової техніки згідно з технічною документацією;
виконує функції головного виконавця ремонту військової техніки та координує роботу співвиконавців з ремонту її складових частин;
забезпечує своєчасне освоєння ремонтного виробництва у запланованих обсягах;
вживає заходів до забезпечення високого рівня якості ремонтних робіт військової техніки.

12. Державний замовник у разі потреби забезпечує головну організацію з технічного супроводження зразком військової техніки або доступом до нього з метою здійснення технічного супроводження.

13. Головна організація з технічного супроводження у разі потреби залучає до виконання робіт з розроблення технічної документації, відновлення, ремонту, модернізації, продовження строку дії призначених показників військової техніки співвиконавців із числа підприємств, установ та організацій, які розробляють, виготовляють, ремонтують і модернізують таку військову техніку (беруть участь у її розробленні, виготовленні, ремонті і модернізації) або її типові зразки.

14. Порядок взаємодії головної організації з технічного супроводження і співвиконавців, зокрема, з питань науково-технічного супроводження, виконання науково-дослідної, дослідно-конструкторської та дослідно-технологічної роботи, проведення експертизи і підготовки відповідних висновків визначається державним замовником.

Технічне супроводження експлуатації військової техніки

15. Організація технічного супроводження експлуатації військової техніки покладається на державного замовника, який визначає порядок технічного супроводження та використання його результатів.

16. За рішенням державного замовника щодо технічного супроводження експлуатації військової техніки зразки такої техніки можуть переводитися на експлуатацію за технічним станом, під час якої перелік і періодичність робіт із контролю їх технічного стану визначається експлуатаційною документацією, а початок, обсяг і перелік робіт з технічного обслуговування - залежно від технічного стану зразків. Таке рішення приймається за наявності належних організаційних і матеріально-технічних умов, позитивних результатів проведених досліджень та необхідних засобів і методик технічного діагностування військової техніки.

17. Порядок експлуатації військової техніки за технічним станом визначає державний замовник.

18. Діяльність з організації технічного супроводження провадиться з дотриманням вимог законодавства про державну таємницю.

Поставлення зразка військової техніки на ремонтне виробництво

19. Поставлення зразка військової техніки на ремонтне виробництво здійснюється на підставі рішення державного замовника, що узгоджується у разі потреби з органами державної влади, до сфери управління яких належать підприємства, установи та організації, державними господарськими об'єднаннями, відповідними суб'єктами господарювання, які розробляють, виготовляють, ремонтують та модернізують таку техніку.

20. Поставлення зразка військової техніки на ремонтне виробництво передбачає здійснення таких заходів:

розроблення ремонтної документації;

підготовка ремонтного виробництва;

освоєння ремонтного виробництва;

проведення дослідного ремонту визначеної державним замовником кількості військової техніки.

21. Державний замовник видає технічне завдання на виконання робіт з розроблення ремонтної документації на зразок військової техніки та/або його складові та запасні частини.

22. Головна організація з технічного супроводження розробляє необхідні комплекти ремонтної документації, здійснює заходи з дослідного ремонту, підготовку ремонтного виробництва

- зразка військової техніки та організовує і координує роботу співвиконавців у разі їх залучення.
23. У разі коли головна організація з технічного супроводження лише розробляє ремонтну документацію, державним замовником відповідно до законодавства визначається головний виконавець ремонту.
24. Готовність головного виконавця ремонту до освоєння ремонтного виробництва визначається за результатами випробувань дослідного ремонтного зразка військової техніки, які проводяться комісією, утвореною державним замовником.
25. У разі коли головна організація з технічного супроводження належить до сфери управління державного замовника, державним замовником проводяться відомчі випробування дослідного ремонтного зразка військової техніки.
26. У разі отримання позитивних результатів приймальних випробувань, які наводяться в акті комісії, державний замовник затверджує ремонтну документацію та приймає рішення про освоєння серійного ремонту.
27. Готовність ремонтного виробництва головного виконавця ремонту до серійного ремонту визначається за результатами кваліфікаційних випробувань зразків військової техніки установчої ремонтної серії, що організовуються та проводяться головним виконавцем ремонту за участю державного замовника.
- Необхідність проведення таких випробувань зазначається в акті випробувань дослідного ремонтного зразка.
28. Освоєння ремонту військової техніки здійснюється на підставі відповідного рішення державного замовника.
29. Перевірка готовності головного виконавця ремонту до ремонту зразка військової техніки проводиться комісією, утвореною державним замовником, із залученням у разі потреби інших органів державної влади, державних господарських об'єднань, суб'єктів господарювання. За результатами роботи комісії складається акт, у якому міститься висновок про готовність головного виконавця ремонту до ремонту зразка військової техніки.
30. За наявності позитивного висновку державний замовник приймає рішення про допуск головного виконавця ремонту до проведення ремонту, встановлення строків дії призначених показників відремонтованих зразків військової техніки, а також визначає порядок їх експлуатації.
31. Відремонтована під час освоєння ремонту військова техніка допускається до експлуатації у визначеному державним замовником порядку.

Модернізація зразка військової техніки

32. Модернізація зразка військової техніки здійснюється згідно з Порядком розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. № 120.
33. Введення в експлуатацію модернізованих зразків військової техніки здійснюється у визначеному державним замовником порядку.
34. Авторський нагляд за модернізованою військовою технікою здійснюється виконавцем дослідно-конструкторської роботи з модернізації такої військової техніки.

Продовження строку дії призначених показників військової техніки

35. Роботи з продовження строку дії призначених показників військової техніки виконуються на засадах:
- першочерговості продовження строку дії призначених показників військової техніки, що становлять основу боєздатності Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань;
  - впровадження в системі технічного обслуговування військової техніки новітніх технологій неруйнівного індивідуального (номерного) контролю, методів безрозбірної діагностики і порядку продовження строку дії призначених показників військової техніки відповідно до технічного стану;
  - залучення в разі необхідності підприємств, установ та організацій іноземних держав, які мають досвід проведення робіт з продовження строку дії призначених показників військової техніки.

36. До державних контрактів (договорів) на закупівлю робіт з продовження строку дії призначених показників військової техніки повинні бути включені умови щодо: правової охорони інтелектуальної власності, набутої або використаної у процесі виконання контракту (договору);

проведення державної наукової і науково-технічної експертизи науково-технічної та технічної документації, підготовленої виконавцями за результатами виконання робіт з продовження строку дії призначених показників військової техніки. Експертиза проводиться відповідно до Законів України “Про наукову і науково-технічну експертизу” та “Про оцінку впливу на довкілля”.

37. Продовження строку дії призначених показників військової техніки здійснюється на підставі рішення державного замовника, погодженого з головною організацією з технічного супроводження та генеральним конструктором із створення техніки для потреб оборони та безпеки держави, а в разі потреби з іншими органами державної влади, до сфери управління яких належать підприємства, установи та організації, державними господарськими об'єднаннями, відповідними суб'єктами господарювання, які розробляють, виготовляють, ремонтують та модернізують таку техніку.

38. У рішенні, передбаченому пунктом 37 цього Порядку, зазначаються:

науково-дослідна установа державного замовника, яка уповноважена здійснювати науково-технічне супроводження робіт з продовження строку дії призначених показників військової техніки за відповідною номенклатурою;

найменування військової техніки, кількість, перелік заводських номерів зразків, що потребують продовження строку дії призначених показників;

показники військової техніки з продовженими строками дії, яких необхідно досягнути в результаті виконання робіт;

строки виконання робіт.

39. Виконавцем у разі потреби за рішенням державного замовника проводяться необхідні випробування для визначення технічного стану та якості військової техніки.

40. За результатами виконання робіт виконавець готує висновок про можливість і доцільність продовження строку дії призначених показників, а також проект технічного рішення, що включає:

показники військової техніки з продовженими строками дії;

порядок технічного супроводження експлуатації військової техніки і внесення змін до технічної документації.

Порядок підготовки та погодження технічного рішення визначає державний замовник за погодженням у разі потреби з іншими органами державної влади, до сфери управління яких належать підприємства, установи та організації, державними господарськими об'єднаннями, відповідними суб'єктами господарювання, які розробляють, виготовляють, ремонтують та модернізують таку техніку.

41. Показники зразка військової техніки з продовженими строками дії повинні забезпечувати його технічну придатність та безпечність експлуатації, для підтвердження яких за рішенням державного замовника можуть бути проведені експлуатаційні випробування відповідного зразка військової техніки.

42. Виконання робіт та оформлення їх результатів здійснюється згідно з вимогами до конструкторської документації.

43. Забороняється виконання робіт, внаслідок яких військова техніка, за винятком її бойового застосування, створюватиме небезпеку життю і здоров'ю людини та навколишньому природному середовищу.

44. Здійснення заходів з організації експлуатації військової техніки із показниками з продовженими строками дії забезпечується державним замовником через відповідні органи управління.

Розроблення, затвердження та взяття на облік ремонтної (конструкторської) документації

45. Організація робіт з розроблення, затвердження та взяття на облік ремонтної

(конструкторської) документації покладається на державного замовника, який визначає порядок їх виконання.

46. Взяття на облік ремонтної (конструкторської) документації здійснюється шляхом внесення її до Реєстру ремонтної (конструкторської) документації на озброєння та військову техніку, який ведеться державним замовником.

47. Комплектність ремонтної (конструкторської) документації визначає державний замовник за участю виконавця, що проводить ремонт та/або модернізацію відповідної військової техніки.

48. Взята на облік відновлена ремонтна (конструкторська) документація вважається оригіналом.

2.16 Порядок передачі в оренду державного та комунального майна (витяг) [22]

затверджено
постановою Кабінету Міністрів України
від 3 червня 2020 р. № 483

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає механізм передачі в оренду державного та комунального майна, включаючи особливості передачі його в оренду відповідно до положень Закону України “Про оренду державного та комунального майна” (далі - Закон).

Механізм оренди майна інших форм власності може регулюватися положеннями цього Порядку, якщо інше не передбачено законодавством та договором оренди.

Відносини оренди рухомого та нерухомого майна державних підприємств, у тому числі казенних підприємств, підприємств оборонно-промислового комплексу, включених до складу Державного концерну “Укроборонпром”, регулюються цим Порядком з урахуванням особливостей, передбачених Законом України “Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу - учасників Державного концерну “Укроборонпром” та забезпечення їх стабільного розвитку” та Законом України “Про особливості управління об’єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі”. Щодо об’єктів оренди, які належать до об’єктів державної власності в оборонно-промисловому комплексі, Державний концерн “Укроборонпром” надає згоду на оренду державного майна.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

1) авторизаційні дані - ідентифікаційні дані, що створюються учасником під час проходження реєстрації в електронній торговій системі через електронний майданчик, за допомогою яких проводиться перевірка його повноважень щодо доступу до особистого кабінету та вчинення будь-яких дій в електронній торговій системі для участі в електронних аукціонах;

2) етап подання цінових пропозицій для проведення електронного аукціону - проміжок часу, протягом якого всім учасникам надається можливість робити цінові пропозиції відповідно до цього Порядку;

3) етап подання цінових пропозицій для проведення електронного аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій - проміжок часу, що складається з двох періодів - періоду подання закритих цінових пропозицій всіма учасниками, крім того, що зробив ставку, та періоду подання цінової пропозиції учасником, що зробив ставку;

4) закрита цінова пропозиція для проведення електронного аукціону - сума коштів, сплата якої декларується учасником до проведення електронного аукціону та подається в особистому кабінеті через оператора електронного майданчика в електронній торговій системі до закінчення кінцевого строку подання заяв на участь в електронному аукціоні;

5) закрита цінова пропозиція для проведення електронного аукціону за методом

покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій - сума коштів, сплата якої декларується учасниками в електронній торговій системі, крім того, що зробив ставку;

6) індивідуальний код учасника - набір цифр та літер, автоматично присвоєний електронною торговою системою учаснику після його реєстрації для участі в електронному аукціоні;

7) крок аукціону для проведення електронного аукціону та електронного аукціону із зниженням стартової ціни - мінімальна надбавка, на яку в ході електронного аукціону або на етапі подання закритих цінових пропозицій може здійснюватися підвищення цінової пропозиції;

8) крок аукціону для проведення електронного аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій - дисконт, на який в ході електронного аукціону автоматично і поступово здійснюється зниження стартової орендної плати за лот протягом періоду проведення електронного аукціону до моменту автоматичного здійснення останнього з визначених кроків або до моменту здійснення ставки учасником, та мінімальна надбавка, на яку в ході електронного аукціону може здійснюватися підвищення цінової пропозиції;

9) лот - об'єкт оренди, який виставляється на електронний аукціон;

10) особистий кабінет - складова частина електронної торгової системи, яка дає змогу орендодавцю, балансоутримувачу, потенційному орендарю, уповноваженому органу управління, учаснику провадити діяльність в електронній торговій системі відповідно до цього Порядку;

11) період для подання ставки в електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій - проміжок часу між стартом електронного аукціону та кожним наступним автоматичним покроковим зниженням стартової орендної плати, протягом якого учасник має право зробити ставку, що відповідає поточній ціні лота;

12) період проведення електронного аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій - проміжок часу, протягом якого здійснюється автоматичне покрокове зниження стартової орендної плати за лот на визначену відповідно до вимог цього Порядку кількість кроків та подання цінових пропозицій (у разі здійснення ставки учасником) на умовах, установлених цим Порядком;

13) плата за участь в аукціоні (винагорода оператору) - грошова винагорода оператора електронного майданчика, яка вираховується із сплаченої переможцем електронного аукціону суми гарантійного внеску в порядку та розмірах, визначених цим Порядком, відповідно до договору між оператором електронного майданчика та учасником;

14) попередня згода на очікування - запевнення учасника аукціону, надане оператору електронного майданчика, в тому, що в разі внесення ним другої за розміром цінової пропозиції/закритої цінової пропозиції/ставки він погоджується на очікування результатів електронного аукціону відповідно до цього Порядку та на отримання його гарантійного внеску після моменту, визначеного цим Порядком;

15) поточна ціна лота - орендна плата за лот, яка відображається в режимі реального часу та діє протягом періоду між початком автоматичного покрокового зниження стартової орендної плати за об'єкт оренди, включаючи проміжок часу між здійсненням останнього кроку та завершенням електронного аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій;

16) прикладний програмний інтерфейс - інтерфейс програмування додатків, доступ до якого надається як відкритий код, який визначає функціональність, що надається електронною торговою системою, та призначений для підключення електронних майданчиків (операторів

електронних майданчиків) до електронної торгової системи;

17) ставка - дія учасника, вчинена в ході електронного аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій, яка зупиняє автоматичне покрокове зниження орендної плати за лот та свідчить про згоду учасника сплатити поточну ціну лота, шляхом натискання електронної кнопки в інтерфейсі модуля електронного аукціону з використанням відповідного функціоналу електронної торгової системи;

18) унікальне гіперпосилання - текст із записом адреси веб-сайта в Інтернеті, натискання на який дає змогу перейти на сторінку електронного аукціону в електронній торговій системі та можливість участі в електронному аукціоні і є єдиним ідентифікатором учасника;

19) учасник - фізична особа або юридична особа в особі уповноваженого представника, яка виявила намір узяти участь в електронному аукціоні, сплатила реєстраційний та гарантійний внески, пройшла процедуру реєстрації для участі в електронному аукціоні, отримала відповідне підтвердження про реєстрацію та індивідуальний код учасника відповідно до цього Порядку;

20) цінова пропозиція для проведення електронного аукціону за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій - сума коштів, сплата якої декларується учасником, що зробив ставку;

21) цінова пропозиція для проведення електронного аукціону - сума коштів, сплата якої декларується учасником у ході електронного аукціону.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі.

Функціонування електронної торгової системи

3. Формування протоколів про результати електронних аукціонів здійснюється в електронній торговій системі автоматично в день завершення електронного аукціону, а в разі коли для участі в аукціоні не подано жодної заяви на участь в аукціоні або подано таку заявку від одного орендаря, - в день закінчення кінцевого строку подання заяв на участь в електронному аукціоні за формою, оприлюдненою на офіційному веб-сайті адміністратора електронної торгової системи.

Особливості функціонування електронної торгової системи для підготовки та проведення електронних аукціонів визначаються адміністратором у регламенті роботи електронної торгової системи.

4. Доступ до електронної торгової системи здійснюється виключно через сервіси, що надаються операторами електронних майданчиків, відповідно до цього Порядку.

5. Доступ до інформації, що розміщується в електронній торговій системі, забезпечується за допомогою прикладного програмного інтерфейсу.

6. Інформація в електронній торговій системі розміщується українською мовою та у випадках, коли використання букв українського алфавіту (символів) призводить до спотворення такої інформації, - англійською або іншими мовами. Використання латинських та інших символів під час написання слів кирилицею не допускається.

7. Потенційний орендар та орендодавець отримують доступ до електронної торгової системи через сервіси, які надаються оператором електронного майданчика. Для участі в електронному аукціоні оператор електронного майданчика забезпечує учасника унікальним гіперпосиланням, за яким надається тимчасовий прямий доступ до інтерфейсу модуля електронного аукціону в електронній торговій системі.

8. Адміністратор забезпечує цілодобове функціонування електронної торгової системи, крім проміжку часу, протягом якого здійснюватиметься модернізація електронної торгової системи (регламентні роботи) та доступ до електронної торгової системи буде тимчасово зупинено, та технічну можливість доступу до електронного аукціону, в тому числі до інформації про його проведення. Електронна торгова система працює за київськими датою та

часом. Форматом позначення дати в електронній торговій системі є рік, місяць, день.

Електронна торгова система забезпечує можливість встановлення початку проведення електронного аукціону протягом робочого часу (понеділок - п'ятниця з 9 до 18 години).

9. Форматами позначення часу є години; години та хвилини; хвилини, секунди і мілісекунди (час зазначається в 24-годинному форматі).

10. Будь-яка дія, вчинена в електронній торговій системі з особистого кабінету потенційного орендаря, учасника та орендодавця, балансоутримувача та уповноваженого органу управління вважається такою, що вчинена відповідною особою.

11. Учасники подають запитання в електронній торговій системі через інтерфейс електронного майданчика в текстовому вигляді без можливості приєднання файлів.

12. Учасники подають запитання щодо електронного аукціону до завершення дня, що передує дню проведення електронного аукціону.

Усі запитання зберігаються в електронній торговій системі.

13. Інформація про учасників, що подали запитання, розкривається лише після моменту закінчення електронного аукціону.

Порядок включення об'єкта оренди до Переліку відповідного типу

14. Потенційний орендар, зацікавлений в отриманні майна в оренду, через електронну торгову систему звертається до орендодавця із заявою про включення такого майна до Переліку відповідного типу.

Порядок реєстрації потенційного орендаря в електронній торговій системі для подання ним заяви про включення майна до Переліку відповідного типу визначається згідно з правилами функціонування електронного майданчика, через який такий орендар подає заяву.

Заява про включення майна до Переліку відповідного типу подається шляхом заповнення електронної форми через особистий кабінет в електронній торговій системі і завантаження електронних копій документів, передбачених пунктом 15 цього Порядку.

Оператор електронного майданчика зобов'язаний не розголошувати найменування та/або прізвище, ім'я, по батькові та іншу інформацію про потенційних орендарів, які подали заяву про включення майна до Переліку відповідного типу.

15. У заяві потенційний орендар зазначає такі відомості:

відому йому інформацію про потенційний об'єкт оренди, яка дозволяє його ідентифікувати;

бажаний розмір площі об'єкта в разі, коли заява подається лише щодо частини об'єкта;

цільове призначення, за яким об'єкт оренди планується до використання, згідно з додатком 3;

бажаний строк оренди, а в разі коли об'єкт планується до використання погодинно, - бажаний графік використання об'єкта;

тип Переліку, до якого пропонується включити об'єкт оренди;

обґрунтування доцільності включення майна до Переліку другого типу, якщо заява подається щодо включення майна до такого Переліку;

контактні дані заявника (поштова адреса, номер телефону, адреса електронної пошти), а для юридичних осіб - також ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України.

У разі подання заяви щодо включення майна до Переліку другого типу до заяви додаються документи, передбачені додатком 1.

16. За відсутності в потенційного орендаря інформації про орендодавця майна, в оренді майна якого він заінтересований, такий орендар звертається із заявою про включення майна до Переліку відповідного типу до представницького органу місцевого самоврядування або визначеного ним органу, органу, уповноваженого Верховною Радою Автономної Республіки Крим, або Фонду державного майна, його регіонального відділення, представництва (інших

визначених Фондом державного майна структурних підрозділів) за місцезнаходженням відповідного майна у порядку, передбаченому пунктами 14 та 15 цього Порядку.

Якщо потенційний орендар звернувся до представницького органу місцевого самоврядування або визначеного ним органу, або органу, уповноваженого Верховною Радою Автономної Республіки Крим, то відповідний орган протягом п'яти робочих днів з дати отримання заяви:

передає її та додані до неї документи (за необхідності) належному орендодавцю; або

повідомляє потенційного орендаря про те, що це майно не є комунальною власністю або власністю Автономної Республіки Крим.

Якщо потенційний орендар звернувся до Фонду державного майна, його регіонального відділення чи представництва (інших визначених Фондом державного майна структурних підрозділів), то відповідний орган протягом трьох робочих днів з дати отримання заяви:

передає заяву і документи, додані до неї відповідно до цього Порядку, балансоутримувачу такого майна згідно з пунктом 17 цього Порядку; або

повідомляє потенційного орендаря про те, що таке майно не є державною власністю.

17. Отримана заява потенційного орендаря і документи, додані до неї відповідно до цього Порядку, передаються орендодавцем балансоутримувачу такого майна протягом трьох робочих днів з дати отримання відповідної заяви, крім випадків, коли орендодавець і балансоутримувач майна є однією особою.

18. Якщо ініціатором передачі в оренду об'єкта оренди є орендодавець, він звертається до балансоутримувача із заявою про включення такого майна до Переліку відповідного типу. Така заява може стосуватися включення до Переліку відповідного типу одного або кількох об'єктів оренди.

Заява орендодавця про включення майна до Переліку відповідного типу подається в порядку, передбаченому пунктом 15 цього Порядку.

19. За результатами розгляду заяви потенційного орендаря або орендодавця балансоутримувач протягом десяти робочих днів з дати отримання такої заяви та доданих до неї документів (у разі наявності) приймає одне з рішень, передбачених частиною другою статті 6 Закону, крім випадків, передбачених пунктами 20 та 21 цього Порядку.

20. Якщо відповідно до законодавства, статуту або положення балансоутримувача уповноважений орган управління, до сфери управління якого належить балансоутримувач, повинен надавати згоду на передачу в оренду майна, балансоутримувач повинен прийняти рішення за результатами розгляду відповідної заяви не пізніше ніж через 40 робочих днів після отримання ним заяви потенційного орендаря або орендодавця.

У межах зазначеного строку балансоутримувач протягом п'яти робочих днів з дати отримання заяви потенційного орендаря або орендодавця про включення об'єкта до Переліку відповідного типу надсилає таку заяву та додані до неї документи (у разі наявності) відповідному уповноваженому органу управління або за наявності підстав, передбачених статтею 7 Закону, приймає рішення про відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу.

Уповноважений орган управління протягом 25 робочих днів з дати отримання від балансоутримувача заяви потенційного орендаря або орендодавця приймає рішення про надання згоди або про відмову у погодженні передачі в оренду відповідного майна та надсилає його балансоутримувачу. Рішення про відмову приймається за наявності підстав, передбачених статтею 7 Закону.

Балансоутримувач протягом п'яти робочих днів з дати отримання рішення уповноваженого органу управління приймає рішення про:

намір передачі майна в оренду, погоджене уповноваженим органом управління;

відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу в разі наявності однієї з

підстав, передбачених статтею 7 Закону та прийняття уповноваженим органом управління рішення про відмову.

Відсутність погодження або відмови у погодженні уповноваженого органу управління протягом 40 робочих днів з дати отримання балансоутримувачем заяви потенційного орендаря або орендодавця вважається погодженням уповноваженого органу управління рішення балансоутримувача про намір передачі майна в оренду.

21. Балансоутримувач може прийняти рішення про намір щодо передачі майна відповідно до частини третьої статті 6 Закону та з урахуванням законодавства у сфері охорони культурної спадщини - відповідно до цього Порядку.

Для отримання погодження уповноваженого органу управління балансоутримувач надсилає йому заяву, зміст якої повинен відповідати вимогам пункту 18 цього Порядку. Така заява може стосуватися включення до Переліку відповідного типу одного або кількох об'єктів оренди.

Погодження рішення про намір передачі майна в оренду з уповноваженим органом управління та прийняття балансоутримувачем відповідного рішення здійснюється відповідно до пункту 20 цього Порядку.

22. Якщо ініціатором оренди майна є уповноважений орган управління, то такий орган надає балансоутримувачу рішення про доцільність передачі майна в оренду, яке є погодженням уповноваженого органу управління рішення балансоутримувача про намір передачі майна в оренду. Таке рішення може стосуватися включення до Переліку відповідного типу одного або кількох об'єктів оренди.

Балансоутримувач протягом десяти робочих днів з дати отримання рішення про доцільність передачі майна в оренду приймає рішення про намір передачі майна в оренду.

23. Про прийняте рішення про намір передачі майна в оренду або про відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу, балансоутримувач повідомляє ініціатора оренди та надсилає орендодавцю копію рішення протягом трьох робочих днів з дати його прийняття, а орендодавець оприлюднює через особистий кабінет таке рішення в електронній торговій системі протягом трьох робочих днів з дати його отримання.

У разі включення об'єкта до Переліку відповідного типу за заявою іншої особи, яка подана раніше, балансоутримувач інформує потенційного орендаря (іншого ініціатора оренди) та орендодавця протягом трьох робочих днів з дати отримання заяви такого потенційного орендаря (іншого ініціатора оренди).

24. Протягом десяти робочих днів з дати прийняття балансоутримувачем рішення про намір передачі майна в оренду або отримання від уповноваженого органу управління рішення про доцільність передачі майна в оренду балансоутримувач вчиняє дії, передбачені частиною четвертою статті 6 Закону.

Прийняття рішення про включення об'єкта до Переліку другого типу здійснюється згідно з пунктом 28 цього Порядку.

У випадках, передбачених частиною шостою статті 6 Закону, балансоутримувач, який може виступати орендодавцем відповідного майна, звертається до уповноваженого органу, визначеного частиною шостою статті 6 Закону, із клопотанням про включення об'єкта до Переліку, якщо включення об'єкта до Переліку відповідного типу потребує прийняття відповідного рішення, і передає його на розгляд такого органу. Зазначені дії не здійснюються орендодавцем у разі, коли особа орендодавця та особа уповноваженого органу, визначеного частиною шостою статті 6 Закону, є однією особою.

25. Балансоутримувач надсилає інформацію про потенційний об'єкт оренди шляхом її внесення до електронної торгової системи через свій особистий кабінет у порядку та строки, передбачені пунктом 24 цього Порядку. Зазначена інформація активується балансоутримувачем в електронній торговій системі, якщо балансоутримувач має право

виступати орендодавцем відповідного майна. Якщо балансоутримувач не має права виступати орендодавцем відповідного майна, інформацію про потенційний об'єкт оренди, надіслану балансоутримувачем через електронну торгову систему, активує в електронній торговій системі орендодавець протягом десяти робочих днів з дати прийняття рішення відповідно до пункту 28 цього Порядку. Орендодавець має право внести зміни або запропонувати балансоутримувачу внести зміни до інформації про об'єкт оренди, якщо інформацію про об'єкт оренди розкрито у неповному обсязі або суперечливо.

Якщо рішення балансоутримувача про відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу було скасовано або змінено відповідно до частини сьомої статті 6 Закону або в разі, коли уповноважений орган управління надав балансоутримувачу рішення про доцільність передачі майна в оренду, інформація про потенційний об'єкт оренди може бути внесена орендодавцем до електронної торгової системи.

26. Інформація про потенційний об'єкт оренди містить такі відомості:

1) загальну інформацію:

тип Переліку, до якого пропонується внести об'єкт оренди;

залишкова балансова вартість та первісна балансова вартість об'єкта, якщо об'єкт включається до Переліку першого типу;

тип об'єкта;

пропонований строк оренди;

посилання на пункт Методики розрахунку орендної плати, яким встановлена орендна ставка для запропонованого цільового призначення, якщо об'єкт пропонується для включення до Переліку другого типу;

інформація про наявність рішень про проведення інвестиційного конкурсу або про включення об'єкта до переліку майна, що підлягає приватизації;

інформація про отримання балансоутримувачем погодження органу управління балансоутримувача у випадках, коли отримання такого погодження було необхідним відповідно до законодавства, статуту або положення балансоутримувача;

фотографічне зображення майна (відеоматеріали за наявності);

2) якщо об'єкт є нерухомим майном, додатково зазначається:

місцезнаходження об'єкта;

загальна і корисна площа об'єкта;

характеристика об'єкта оренди (будівлі в цілому або частини будівлі із зазначенням місця розташування об'єкта в будівлі (надземний, цокольний, підвальний, технічний або мансардний поверх, номер поверху або поверхів);

технічний стан об'єкта, інформація про потужність електромережі і забезпечення об'єкта комунікаціями;

поверховий план об'єкта або план поверха;

інформація про те, що об'єктом оренди є пам'ятка культурної спадщини, щойно виявлений об'єкт культурної спадщини чи його частина, та інформація про отримання погодження органу охорони культурної спадщини на передачу об'єкта в оренду;

якщо пропонований строк оренди становить більше п'яти років, одночасно зазначається інформація про стан реєстрації права власності держави (територіальної громади) на об'єкт оренди відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень";

інформація про цільове призначення об'єкта оренди - у разі неможливості використання об'єкта за будь-яким цільовим призначенням відповідно до пункту 29 цього Порядку, крім випадку, передбаченого абзацом сьомим пункту 29 цього Порядку (в разі відсутності такої інформації на момент її внесення), та в разі включення об'єкта до Переліку другого типу;

інформація про наявність окремих особових рахунків на об'єкт оренди, відкритих

постачальниками комунальних послуг, або інформація про порядок участі орендаря у компенсації балансоутримувачу витрат на оплату комунальних послуг - якщо об'єкт оренди не має окремих особових рахунків, відкритих для нього відповідними постачальниками комунальних послуг;

інформація про рішення про передачу пам'ятки культурної спадщини в довгострокову пільгову оренду - у разі прийняття такого рішення;

3) якщо об'єктом є єдиний майновий комплекс підприємства чи його відокремлений структурний підрозділ, додатково зазначається:

обсяг та основна номенклатура продукції (робіт, послуг), у тому числі експортної;

кількість та склад робочих місць;

відомості про будівлі (споруди, приміщення) єдиного майнового комплексу підприємства чи його структурного підрозділу в обсязі, передбаченому для інформації про нерухоме майно;

відомості про земельну ділянку, на якій розташовано єдиний майновий комплекс підприємства чи його структурний підрозділ;

основні зобов'язання (договірні та позадоговірні);

4) якщо об'єктом є транспортний засіб, додатково зазначається: марка, модель, рік випуску, об'єм двигуна, вид пального, пробіг, комплектація, потреба у ремонті, колір;

5) якщо об'єктом є інше окреме індивідуально визначене майно, додатково зазначається:

найменування об'єкта оренди;

його характеристики та параметри (розмір, об'єм, кількість тощо) за можливості його визначити;

інша інформація, яка дає можливість ідентифікувати майно.

Якщо балансоутримувачем є державне або комунальне підприємство, установа, організація, що провадить діяльність з організації конгресів і торговельних виставок, до інформації про потенційний об'єкт оренди додається графік запланованих науково-практичних, культурних, мистецьких, громадських, суспільних та політичних заходів.

Якщо об'єкт пропонується включити до Переліку другого типу, до інформації додатково додаються заява та документи, подані потенційним орендарем.

В інформації про потенційний об'єкт оренди можуть зазначатися інші відомості, визначені балансоутримувачем або орендодавцем.

27. У разі коли балансоутримувач звертається до орендодавця із клопотанням про включення потенційного об'єкта оренди до Переліку відповідного типу згідно з частиною четвертою статті 6 Закону, таке клопотання складається в довільній формі і включає такі відомості:

цільове призначення об'єкта, за яким об'єкт використовувався перед тим, як він став вакантним;

період часу, протягом якого об'єкт не використовується;

інформацію про особу, яка використовувала об'єкт перед тим, як він став вакантним (якщо такою особою був балансоутримувач, проставляється позначка "об'єкт використовувався балансоутримувачем");

контактні дані балансоутримувача (поштова адреса, номер телефону, адреса електронної пошти).

Клопотання балансоутримувача про включення потенційного об'єкта оренди до Переліку відповідного типу надсилається орендодавцю одночасно з надсиланням інформації про потенційний об'єкт оренди, обсяг якої визначений пунктом 26 цього Порядку.

28. Орендодавець (у випадках, передбачених абзацом другим цього пункту, - Фонд державного майна) розглядає клопотання балансоутримувача про включення потенційного об'єкта оренди до Переліку відповідного типу та протягом десяти робочих днів з дати отримання клопотання приймає одне з рішень, передбачених частиною п'ятою статті 6 Закону,

або звертається до уповноваженого органу, визначеного частиною шостою статті 6 Закону, із клопотанням та проектом рішення такого органу про включення об'єкта до Переліку відповідного типу, якщо таке включення потребує прийняття відповідного рішення, і передає їх на розгляд зазначеного органу.

Про прийняте рішення орендодавець протягом трьох робочих днів з дати прийняття такого рішення або отримання від уповноваженого органу, визначеного частиною шостою статті 6 Закону, повідомляє балансоутримувача та заявника, оприлюднює його в електронній торговій системі через свій особистий кабінет та включає об'єкт до Переліку відповідного типу.

29. Не можуть бути використані за будь-яким цільовим призначенням такі об'єкти оренди: майно закладів охорони здоров'я;

майно закладів освіти;

об'єкти соціально-культурного призначення (майно закладів культури, фізичної культури і спорту);

нерухоме майно, в якому розміщені органи державної влади або органи місцевого самоврядування, Збройних Сил, Служби безпеки, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, правоохоронних органів і органів доходів і зборів;

майно, що було закріплене на праві господарського відання за Національним банком і передане до сфери управління інших державних органів або у комунальну власність або закріплене на праві господарського відання за Національним банком з цільовим функціональним призначенням для зберігання запасів готівки Національного банку та проведення технологічних процесів щодо забезпечення готівкового грошового обігу;

майно, щодо якого відповідним представницьким органом місцевого самоврядування прийняте рішення про його використання за конкретним цільовим призначенням.

Такі об'єкти оренди можуть використовуватися лише для розміщення відповідних закладів або лише із збереженням профілю діяльності за конкретним цільовим призначенням, встановленим рішенням відповідного представницького органу місцевого самоврядування, крім випадків, що передбачають використання частини такого майна з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо такими закладами, пов'язаних із забезпеченням чи обслуговуванням діяльності таких закладів, їх працівників та відвідувачів. Зазначені об'єкти можуть також використовуватися для проведення науково-практичних, культурних, мистецьких, громадських, суспільних та політичних заходів.

Майно з цільовим функціональним призначенням для зберігання запасів готівки Національного банку та проведення технологічних процесів щодо забезпечення готівкового грошового обігу може бути передане в оренду Національному банку або уповноваженим банкам, в яких держава володіє часткою статутного капіталу в розмірі понад 75 відсотків. Право оренди на нерухоме майно таких уповноважених банків визначається окремим рішенням Правління Національного банку.

Обмеження щодо використання майна закладів охорони здоров'я, освіти, соціально-культурного призначення (майна закладів культури, об'єктів спортивної інфраструктури) не поширюються на оренду будівель, споруд, окремих приміщень та їх частин, іншого нерухомого майна, що перебуває в аварійному стані або не використовується у діяльності таких закладів та об'єктів протягом трьох років (для об'єктів площею менш як 500 кв. метрів) або п'яти років (для об'єктів площею, що становить 500 і більше кв. метрів), за умови, що це не погіршує соціально-побутових умов осіб, які навчаються або працюють у такому закладі або об'єкті, крім закладів фізичної культури і спорту, баз олімпійської та паралімпійської підготовки, фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, лікувальних (лікувально-фізкультурних) і лікувально-профілактичних закладів.

Не можуть також використовуватися за будь-яким цільовим призначенням об'єкти оренди,

щодо яких укладено договір оренди до набрання чинності Законом та відповідно до якого встановлено обов'язок орендаря використовувати майно за визначеним цільовим призначенням.

30. Орендодавець (у випадках, передбачених абзацом другим пункту 28 цього Порядку, - Фонд державного майна) може прийняти рішення про недоцільність включення об'єкта оренди до Переліку другого типу в разі наявності поданої заяви про включення об'єкта оренди до Переліку першого типу або подання такої заяви орендодавцем, балансоутримувачем, уповноваженим органом управління протягом п'яти робочих днів з дня отримання орендодавцем заяви про включення об'єкта оренди до Переліку другого типу, якщо такий об'єкт оренди є комерційно привабливим та є недоцільним для включення до Переліку другого типу. У такому випадку орендодавець (Фонд державного майна) пропонує заявнику подати заяву щодо включення іншого об'єкта до Переліку другого типу або подати заяву на оренду щодо майна вже включеного до Переліку другого типу.

31. У разі відмови у включенні майна до Переліку відповідного типу з підстав, передбачених пунктами 3 і 8 частини першої статті 7 Закону, балансоутримувач протягом трьох робочих днів з дати прийняття такого рішення надсилає ініціатору оренди копію рішення, що повинна містити підстави та причини такої відмови. У такому рішенні надаються рекомендації ініціатору оренди щодо усунення недоліків, зокрема, щодо зміни зазначеного в заяві цільового призначення, якщо конкретний об'єкт оренди може бути використаний лише за визначеним цільовим призначенням, або щодо зміни площі (частини) об'єкта оренди. У разі коли ініціатором був потенційний орендар, подається також інформація щодо інших об'єктів, які можуть бути або вже включені до Переліку відповідного типу.

Ініціатор оренди усуває недоліки протягом 15 робочих днів з дати отримання рішення про відмову у включенні майна до Переліку відповідного типу та подає уточнену заяву. Якщо ініціатором оренди був потенційний орендар, він подає уточнену заяву орендодавцю, який протягом десяти робочих днів з дати отримання такої заяви приймає рішення про включення об'єкта до Переліку відповідного типу (якщо орендодавцем приймалося рішення про відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу) або одразу передає її балансоутримувачу (якщо балансоутримувачем приймалося рішення про відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу), який протягом десяти робочих днів з дати отримання такої заяви приймає рішення про намір передачі майна в оренду.

Рішення про включення об'єкта до Переліку відповідного типу та (або) рішення про намір передачі майна в оренду приймається за умови відсутності інших підстав для відмови у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу.

32. Якщо станом на дату прийняття рішення про включення об'єкта до Переліку відповідного типу право власності держави або територіальної громади на об'єкт оренди, що є нерухомим майном і має балансову вартість, не зареєстровано, балансоутримувач або уповноважений орган управління самостійно вживає заходів для здійснення такої реєстрації.

33. У разі прийняття рішення про зміну або скасування рішення про включення об'єкта до Переліку відповідного типу або про відмову у включенні об'єкта до Переліку відповідного типу орган, який прийняв таке рішення, надсилає його копію орендодавцю майна, який оприлюднює його в електронній торговій системі протягом трьох робочих днів з дати отримання відповідного рішення.

Особливості передачі в оренду єдиних майнових комплексів

34. Порядок та особливості передачі в оренду єдиного майнового комплексу визначаються Законом та цим Порядком.

Потенційний орендар, заінтересований в оренді єдиного майнового комплексу, подає орендодавцю заяву про включення майна до Переліку першого типу відповідно до пунктів 14-16 цього Порядку.

Потенційний орендар до своєї заяви додає річну фінансову звітність на останню звітну дату або завірену належним чином копію звіту про фінансові результати потенційного орендаря з урахуванням дебіторської і кредиторської заборгованостей за останній рік.

35. Орендодавець протягом 30 календарних днів з дати отримання заяви потенційного орендаря передає її та додані до неї документи до уповноваженого органу управління відповідного балансоутримувача або приймає рішення про відмову у включенні об'єкта до Переліку за наявності підстав, передбачених статтею 7 Закону. Орендодавець оприлюднює прийняте рішення в електронній торговій системі через свій особистий кабінет та повідомляє потенційного орендаря про прийняте рішення протягом трьох робочих днів з дати його прийняття.

Разом із заявою потенційного орендаря орендодавець також подає уповноваженому органу управління клопотання про включення єдиного майнового комплексу, зазначеного в заяві, до Переліку першого типу, крім випадків, коли особи орендодавця та уповноваженого органу, визначеного частиною шостою статті 6 Закону, є однією особою. Клопотання складається орендодавцем у довільній формі.

36. Якщо ініціатором передачі в оренду єдиного майнового комплексу є орендодавець, то він звертається до уповноваженого органу управління відповідного балансоутримувача із заявою про передачу єдиного майнового комплексу такого балансоутримувача (його відокремленого структурного підрозділу) в оренду та клопотанням про включення об'єкта, зазначеного в заяві, до Переліку першого типу, крім випадків, якщо особи орендодавця та уповноваженого органу, визначеного частиною шостою статті 6 Закону, є однією особою. Заява подається у порядку, визначеному пунктом 15 цього Порядку щодо включення майна до Переліку першого типу.

37. Уповноважений орган управління протягом 30 календарних днів з дати отримання заяви про включення єдиного майнового комплексу до Переліку першого типу та доданих до неї документів приймає рішення з урахуванням вимог частин другої та третьої статті 14 Закону.

У разі прийняття рішення про доцільність передачі єдиного майнового комплексу в оренду уповноважений орган управління готує проект рішення про передачу єдиного майнового комплексу і включення єдиного майнового комплексу до Переліку відповідного типу та вносить його на розгляд Кабінету Міністрів України або подає на розгляд представницького органу місцевого самоврядування протягом десяти робочих днів з дати прийняття такого рішення.

Прийняте рішення, передбачене частиною третьою статті 14 Закону, надсилається орендодавцю та оприлюднюється ним в електронній торговій системі протягом трьох робочих днів з дати його прийняття.

38. Якщо ініціатором оренди є уповноважений орган управління, то він може за власною ініціативою прийняти рішення про доцільність передачі єдиного майнового комплексу в оренду, попередньо погодивши його з орендодавцем протягом 30 календарних днів з дати його звернення до орендодавця з такою ініціативою.

У разі погодження рішення про доцільність передачі єдиного майнового комплексу в оренду орендодавець надає уповноваженому органу управління клопотання про включення такого єдиного майнового комплексу до Переліку першого типу.

Після погодження з орендодавцем уповноважений орган управління вчиняє дії, передбачені пунктом 37 цього Порядку.

39. Рішення, прийняте Кабінетом Міністрів України або представницьким органом місцевого самоврядування, протягом трьох робочих днів надсилається орендодавцеві та оприлюднюється в електронній торговій системі.

40. Орендодавець оприлюднює в електронній торговій системі оголошення про передачу в

оренду єдиного майнового комплексу у строк, визначений частиною п'ятою статті 14 Закону. Особливості оголошення про передачу в оренду єдиного майнового комплексу передбачені пунктом 55 цього Порядку.

Протягом строку, передбаченого абзацом першим цього пункту, уповноважений орган управління та балансоутримувач забезпечують проведення інвентаризації майна єдиного майнового комплексу, а балансоутримувач забезпечує визначення його ринкової вартості відповідно до вимог законодавства.

Електронний аукціон з передачі в оренду єдиного майнового комплексу здійснюється відповідно до цього Порядку.

41. Трудовий колектив юридичної особи, на балансі якої перебуває єдиний майновий комплекс, що передається в оренду, зберігає трудові відносини із такою юридичною особою, крім випадків, коли прийнято рішення про те, що єдиний майновий комплекс передається в оренду з умовою про обов'язкове переведення усіх відповідних працівників із юридичної особи, на балансі якої перебуває єдиний майновий комплекс, до юридичної особи, яку буде визначено переможцем аукціону.

У разі коли єдиний майновий комплекс передається в оренду без такої умови, власник або уповноважений ним орган після консультацій із переможцем аукціону може прийняти рішення про:

переведення усіх (частини) відповідних працівників із юридичної особи, на балансі якої перебуває єдиний майновий комплекс, до юридичної особи, яку буде визначено переможцем аукціону;

переведення усіх або деяких працівників юридичної особи, на балансі якої перебуває єдиний майновий комплекс, на інше підприємство того ж власника;

розірвання трудових договорів із працівниками, які не були переведені на інше підприємство того ж власника, в порядку, передбаченому пунктом 1 частини першої статті 40 Кодексу Законів України про працю у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці.

Рішення власника або уповноваженого ним органу, передбачене абзацом першим цього пункту Порядку, повинне бути прийняте до оприлюднення оголошення про передачу в оренду єдиного майнового комплексу підприємства. Зобов'язання щодо здійснення на користь усіх вивільнених працівників виплат, належних їм відповідно до вимог законодавства про працю, переходить до переможця аукціону згідно із частиною шостою статті 14 Закону.

Керівник юридичної особи, на балансі якої перебуває єдиний майновий комплекс, зберігає трудові відносини із такою юридичною особою до моменту, визначеного у контракті між ним та юридичною особою, крім випадків, коли власник або уповноважений ним орган ухвалив одне з рішень, передбачених абзацами другим - п'ятим цього пункту.

42. У разі коли відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції для укладення договору оренди вимагається отримання дозволу Антимонопольного комітету на концентрацію, договір оренди укладається з умовою набуття ним чинності одночасно з датою отримання відповідного дозволу Антимонопольного комітету на концентрацію.

43. Якщо об'єктом оренди є єдиний майновий комплекс, то одночасно з договором оренди укладається договір купівлі-продажу, згідно з яким провадиться викуп орендарем оборотних матеріальних активів (засобів).

Вартість оборотних матеріальних активів (засобів), що викупуваються орендарем, визначається відповідно до Методики оцінки майна, затвердженої Кабінетом Міністрів України (далі - Методика).

З вартості оборотних матеріальних активів (засобів, запасів), що викупуваються орендарем, обчислюється кредиторська заборгованість, яка виникла у зв'язку з придбанням підприємством оборотних матеріальних активів (засобів), у тому числі робіт і послуг, які включені у собівартість готової продукції, та залишків незавершеного виробництва, і не

врахована під час визначення суми кредиту, що надається орендареві. При цьому продукція незавершеного виробництва викуповується орендарем за внутрішніми цінами виробництва.

Плата за придбані оборотні матеріальні активи (засоби) вноситься орендарем протягом 30 календарних днів з моменту укладання договору.

Кошти, одержані від викупу оборотних матеріальних активів (засобів), зараховуються до державного або відповідного місцевого бюджету.

Внесення змін до договору оренди

122. Внесення змін до договору оренди здійснюється з урахуванням обмежень, установлених статтею 16 Закону та цим Порядком, за згодою сторін до закінчення строку його дії.

123. Договір оренди може бути змінений у частині зміни площі орендованого майна, якщо: зміна площі здійснюється у зв'язку з уточненням площі за наслідками технічної інвентаризації приміщення. При цьому різниця між зміненою площею приміщення і площею приміщення, передбаченою первісним договором, протягом усього строку дії договору становить не більше 50 кв. метрів та не перевищує 10 відсотків площі приміщення, передбаченої первісним договором;

зміна площі відбувається внаслідок відмови орендаря від частини орендованого приміщення за умови, що частина приміщення, від якої орендар відмовляється, може бути самостійним об'єктом оренди, що має окремий вхід і може користуватися попитом, та бути переданим в оренду іншим особам. У такому разі орендодавець одночасно звертається до балансоутримувача із заявою про включення до Переліку першого типу частини приміщення, від якої відмовився орендар;

зміна площі відбувається шляхом приєднання до об'єкта оренди додаткового приміщення, яке не має окремого входу і доступ до якого неможливий без доступу до об'єкта оренди, за умови, що площа такого приміщення не перевищує 100 відсотків площі об'єкта оренди і що таке приєднання відбувається лише один раз протягом строку дії договору;

зміна площі відбулася внаслідок здійснення робіт із збереження занедбаної пам'ятки у порядку, визначеному пунктами 183-191 цього Порядку.

У разі зміни площі об'єкта оренди перерахунок орендної плати здійснюється за формулою:

$$\text{Опл.н} = \text{Опл.д} * \text{Пф} / \text{Пд},$$

де Опл.н - нова орендна плата;

Опл.д - орендна плата за договором;

Пф - нова площа об'єкта оренди;

Пд - площа об'єкта оренди за договором.

124. Графік використання об'єкта оренди за договором оренди, що передбачає погодинну оренду, може бути змінений, якщо внаслідок змін використання майна використовуватиметься не більш як 6 годин протягом доби у будні дні та/або не довше ніж з 7 години до 22 години у вихідні дні. При цьому якщо об'єкт використовується погодинно у вихідні дні, то для цілей розрахунку орендної плати вважається, що об'єкт використовується протягом повної доби (24 години) у такий вихідний день.

У разі зміни графіка використання об'єкта оренди сума орендної плати змінюється пропорційно змінній кількості годин використання об'єкта впродовж місяця, крім випадків, коли зміни графіка використання поширюються на вихідні дні. У такому разі оренда плата розраховується за повну добу відповідного вихідного дня незалежно від змін у графіку використання.

125. Не допускається внесення змін до договору оренди з метою збільшення строку дії договору оренди, крім випадків коли договір був укладений на строк, що становить менш як п'ять років, та з моменту укладення не продовжувався, і заява орендаря стосується збільшення

строку оренди з метою приведення його у відповідність із визначеним Законом мінімальним строком. Заява орендаря підлягає задоволенню, якщо право власності на об'єкт оренди зареєстровано за державою (відповідною територіальною громадою) у державному реєстрі речових прав станом на дату заяви орендаря або станом на дату закінчення строку, на який був укладений договір. У разі прийняття рішення про внесення змін до договору з метою приведення його строку у відповідність із мінімальним строком оренди, передбаченим Законом, договір оренди викладається в новій редакції згідно з примірним договором оренди, затвердженим відповідно до частини першої статті 16 Закону, але перебіг строку оренди визначається ретроактивно з дати підписання акта приймання-передачі майна за договором, до якого вносяться зміни шляхом викладення його у новій редакції. Якщо це вимагається законом, договір оренди, викладений у новій редакції, підлягає нотаріальному посвідченню і державній реєстрації.

126. Внесення змін до договору оренди майна в частині зміни цільового призначення не допускається:

для договорів, укладених до набрання чинності Законом, крім випадків, коли договір укладено за результатами конкурсу або з єдиним претендентом (за результатом вивчення попиту) в межах цільових призначень, визначених Фондом державного майна, і зміна цільового призначення не призведе до зменшення розміру орендної плати, яку орендар сплачує за результатами конкурсу (вивчення попиту);

для договорів, укладених після набрання чинності Законом, за умовами якого орендар не має право використовувати майно за будь-яким цільовим призначенням (зобов'язаний використовувати майно за визначеним цільовим призначенням).

127. Не допускається внесення змін до договору оренди в частині зменшення суми орендної плати (призупинення її нарахування тощо) протягом строку його дії, крім:

- 1) випадків, передбачених пунктами 123, 124 і абзацом третім пункту 191 цього Порядку;
- 2) внесення до Методики розрахунку орендної плати змін щодо зменшення ставок оренди за договором, який був укладений без проведення аукціону або конкурсу;
- 3) випадку, коли можливість користування майном істотно зменшилася через обставини, за які орендар не відповідає, зокрема у разі:

а) істотного пошкодження об'єкта оренди внаслідок дії обставин непереборної сили, які настали після підписання сторонами акта приймання-передачі об'єкта, за умови, що відновлення об'єкта до того стану, в якому він перебував до настання таких обставин, потребуватиме капітального ремонту об'єкта оренди;

б) припинення забезпечення об'єкта оренди комунальними послугами, якими об'єкт оренди був забезпечений або повинен бути забезпечений відповідно до умов договору та/або оголошення про передачу майна в оренду, якщо внаслідок такого припинення об'єкт оренди не може бути використаний орендарем;

в) здійснення капітального ремонту, реставрації або реконструкції об'єкта оренди з ініціативи балансоутримувача або його органу управління, якщо під час виконання будівельних робіт використання об'єкта оренди може завдати шкоди життю або здоров'ю людей, що перебувають або можуть перебувати всередині об'єкта оренди;

г) вилучення майна (його частини) відповідно до Закону України "Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану".

У такому разі зменшення орендної плати або тимчасове (на період існування обставин, зазначених у підпунктах "а" - "г" підпункту 3 цього пункту) звільнення орендаря від сплати орендної плати здійснюється за рішенням орендодавця на підставі заяви орендаря, до якої додані документи, що підтверджують існування відповідних обставин, або на підставі рішення суду.

Внесення змін до договору оренди в частині збільшення суми орендної плати протягом строку його дії допускається за згодою сторін.

128. Не допускається внесення інших змін до договору оренди в частині умов, додаткових умов (у разі наявності) оренди майна, що були затверджені згідно з цим Порядком.

129. Для внесення змін до договору оренди орендар звертається до орендодавця із заявою, де зазначаються положення договору, які він пропонує змінити, та пояснення необхідності внесення таких змін.

129¹. Якщо у зв'язку із змінами у соціально-економічному становищі в країні або в окремих її регіонах внаслідок економічної кризи, стихійного лиха, запровадження карантинних обмежень або інших подій, які можуть негативно вплинути на здатність орендарів продовжувати сплачувати орендну плату за укладеними договорами оренди, Кабінет Міністрів України або представницький орган місцевого самоврядування ухвалили рішення про надання орендних знижок, звільнень від сплати орендної плати за договорами оренди певного майна або за договорами оренди майна, яке використовується за певними цільовими призначеннями, визначеними у такому рішенні, то підставою для застосування таких звільнень або знижок є наказ орендодавця, прийнятий на підставі звернення орендаря, на якого вони поширюються, крім випадків, коли у рішенні Кабінету Міністрів України або представницького органу місцевого самоврядування зазначається про те, що знижки або звільнення застосовуються без окремого рішення орендодавця. Орендні знижки або звільнення у таких випадках надаються з дати, визначеної у рішенні Кабінету Міністрів України (рішенні представницького органу місцевого самоврядування), або якщо у відповідному рішенні дата початку застосування знижки або звільнення не визначена, - то з дати, визначеної у наказі орендодавця. Припинення застосування знижки або звільнення відбувається з дати, визначеної у рішенні Кабінету Міністрів України (рішенні представницького органу місцевого самоврядування) або в наказі орендодавця. Зміни до договору оренди про початок або припинення застосування знижки або звільнення у такому випадку не вносяться.

130. Орендодавець протягом десяти робочих днів з моменту отримання заяви орендаря про зміни до договору оренди:

приймає рішення про задоволення заяви або про відмову у задоволенні заяви у випадках, передбачених цим пунктом Порядку;

надсилає заяву для погодження уповноваженому органу управління, до сфери управління якого належить балансоутримувач, відповідно до вимог законодавства, статуту або положення балансоутримувача.

Уповноважений орган управління протягом 40 робочих днів надає погодження або відмову у погодженні на внесення змін до договору оренди. Відсутність погодження або відмови у погодженні уповноваженого органу управління протягом 40 робочих днів з дати отримання заяви вважається погодженням уповноваженого органу управління рішення про задоволення заяви про внесення змін до договору оренди.

Орендодавець протягом п'яти робочих днів з дати отримання погодження уповноваженого органу управління на внесення змін до договору оренди приймає рішення про задоволення заяви орендаря.

Орендодавець протягом п'яти робочих днів з дати прийняття рішення про задоволення заяви орендаря готує проект додаткової угоди до договору оренди.

Орендодавець надсилає орендарю і балансоутримувачу лист про відмову у внесенні змін до договору оренди, що обов'язково містить обґрунтування та підстави прийнятого рішення, якщо:

орендодавець в межах своєї компетенції прийняв мотивоване рішення про відмову в задоволенні заяви орендаря про внесення змін до договору оренди;

уповноважений орган управління, до сфери управління якого належить балансоутримувач,

прийняв рішення про відмову у внесенні змін до договору оренди.

131. Зміни і доповнення до договору оренди оприлюднюються орендодавцем в електронній торговій системі протягом трьох робочих днів з дати внесення до договору таких змін і доповнень.

Розподіл орендної плати для об'єктів, що перебувають у державній власності

132. У разі коли орендодавцем майна є Фонд державного майна, орендна плата спрямовується:

за єдині майнові комплекси державних підприємств - до державного бюджету;

за нерухоме майно державних підприємств, установ, організацій (крім підприємств, установ та організацій галузі кінематографії, що належать до сфери управління МКП, - на період до 31 грудня 2021 р., та державних підприємств, організацій, установ та закладів, яким указом Президента України надано статус національних та які провадять діяльність з організації конгресів і торговельних виставок) - 70 відсотків орендної плати до державного бюджету, 30 відсотків балансоутримувачу майна;

за майно, що не увійшло до статутного капіталу господарського товариства, створеного у процесі приватизації (корпоратизації), - до державного бюджету. Якщо господарське товариство, створене у процесі приватизації (корпоратизації), утримує об'єкти житлового фонду, що не увійшли до його статутного капіталу, - 70 відсотків орендної плати до державного бюджету, 30 відсотків господарському товариству.

У разі коли орендодавцем майна є балансоутримувач, крім підприємств, установ та організацій, які перебувають у віданні Національної академії наук та національних галузевих академій наук, а також підприємств, установ та організацій галузі кінематографії, що належать до сфери управління МКП (на період до 31 грудня 2021 р.), державного підприємства із забезпечення функціонування дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних міжурядових організацій в Україні Державного управління справами, майно якого передається дипломатичним представництвам та консульським установам іноземних держав, представництвам міжнародних міжурядових організацій в Україні, та державних підприємств, організацій, установ та закладів, яким указом Президента України надано статус національних та які провадять діяльність з організації конгресів і торговельних виставок, орендна плата спрямовується:

за окреме індивідуально визначене майно підприємства, організації (крім нерухомого) - балансоутримувачу;

за єдиний майновий комплекс структурного підрозділу підприємства, організації, нерухоме майно - 70 відсотків орендної плати балансоутримувачу, 30 відсотків - до державного бюджету.

133. Орендна плата за оренду закріпленого за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил, інших військових формувань, органами, підрозділами, закладами та установами Держспецзв'язку, рухомого та нерухомого військового майна спрямовується згідно із статтею 8 Закону України "Про господарську діяльність у Збройних Силах України" до державного бюджету.

Кошти, отримані від оренди об'єктів майнового комплексу Національної академії наук та національних галузевих академій наук, у повному обсязі спрямовуються на виконання статутних завдань Національної академії наук, національних галузевих академій наук і підприємств, установ та організацій, які перебувають у їх віданні.

Кошти, отримані від оренди об'єктів нерухомого майна державних підприємств, організацій, установ та закладів, яким указом Президента України надано статус національних та які провадять діяльність з організації конгресів і торговельних виставок, тимчасово, до 31 грудня 2024 р., у повному обсязі спрямовуються на виконання їх статутних завдань.

У разі оренди майна бюджетних установ орендна плата спрямовується до державного бюджету в розмірі, встановленому Бюджетним кодексом України.

Кошти, отримані від оренди майна підприємств, установ та організацій галузі кінематографії, що належать до сфери управління МКІП, тимчасово, до 31 грудня 2021 р., у повному обсязі спрямовуються таким підприємствам, установам та організаціям на виконання їх статутних завдань.

Орендна плата, отримана від передачі в оренду дипломатичним представництвам та консульським установам іноземних держав, представництвам міжнародних міжурядових організацій в Україні нерухомого та іншого окремого індивідуально визначеного майна державного підприємства із забезпечення функціонування дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних міжурядових організацій в Україні Державного управління справами, в повному обсязі спрямовується на виконання статутних завдань такого підприємства.

2.17 Порядок проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки (витяг) [23]

Затверджено
Постановою КМУ
від 17.02.2021 №159

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає загальний механізм організації та проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки (далі - зразки), які розробляються, виготовляються (будуються, переобладнуються), модернізуються для потреб оборони.

Вимоги цього Порядку застосовують усі державні замовники у сфері оборони, а також суб'єкти господарювання незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, які беруть участь у забезпеченні потреб сектору безпеки і оборони держави відповідно до вимог Закону України "Про оборонні закупівлі".

Особливості організації та проведення випробувань авіаційної техніки державної авіації визначає Міноборони за погодженням із заінтересованими центральними органами виконавчої влади, які експлуатують державні повітряні судна.

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

1) включення до складу - включення корабля (судна) до складу споживача, який експлуатує кораблі (судна) відповідно до законодавства, здійснюється наказом державного замовника на підставі висновку державної комісії з проведення випробувань корабля (судна);

2) державні випробування - випробування зразків, що проводяться державною комісією із залученням спеціалізованої випробувальної організації;

3) дослідно-конструкторська робота - сукупність робіт із створення конструкторської і технологічної документації, виготовлення та випробування дослідного або головного зразка, що виконуються згідно з тактико-технічним завданням державного замовника;

4) звітні документи - комплект документів, які відображають об'єктивну інформацію про зміст і результати випробувань та містять рекомендації щодо використання такої інформації;

5) міжвідомчі випробування - випробування зразків (складових частин), які проводяться комісією, що складається з представників державних замовників, із залученням спеціалізованої випробувальної організації за участю кількох виробників озброєння та військової техніки для приймання складових частин зразків;

6) періодичні випробування - контрольні випробування виготовлюваного зразка, які

здійснюються в обсягах та у строки, що встановлені нормативними документами, для здійснення контролю стабільності якості продукції та можливості подальшого виготовлення такого зразка;

7) представництво державного замовника - підрозділ державного замовника, уповноважений представляти його інтереси на підприємстві, в установі чи організації;

8) приймально-здавальні випробування - контрольні випробування зразків під час здійснення приймального контролю;

9) програма і методики проведення випробувань - організаційно-методичні документи, що є обов'язковими для виконання і встановлюють об'єкт і мету випробувань, види, послідовність та обсяг експериментів, порядок, умови та засоби, алгоритми, місце і строки проведення випробувань, забезпечення випробувань та звітність, а також відповідальність за забезпечення і виконання випробувань;

10) складова частина дослідно-конструкторської роботи - частина дослідно-конструкторської роботи, яку виконують згідно з технічним завданням головного виконавця дослідно-конструкторської роботи для створення (модернізації) складової частини зразка;

11) спеціалізована випробувальна організація - організація, яка утворена постановою Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р. № 786 "Про утворення Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки" (Офіційний вісник України, 2017 р., № 86, ст. 2612) для забезпечення виконання завдань наукової та науково-технічної діяльності з науково-технічного супроводження, розроблення нормативно-технічних, програмно-методичних документів та проведення випробувань і робіт з оцінки відповідності (сертифікації) озброєння та військової техніки;

12) тактико-технічне завдання - вихідний технічний документ, який розробляється науковою установою державного замовника, затверджується державним замовником дослідно-конструкторської роботи та який встановлює комплекс тактико-технічних вимог до зразка, що створюється, а також вимоги до змісту, обсягу і строків виконання дослідно-конструкторської роботи;

13) технічне завдання - вихідний технічний документ, який розробляється і затверджується головним виконавцем дослідно-конструкторської роботи та встановлює комплекс тактико-технічних вимог до складової частини зразка, що створюється, а також вимоги до змісту, обсягу і строків виконання складової частини дослідно-конструкторської роботи;

14) типові випробування - контрольні випробування виготовлюваного зразка, які здійснюються для оцінювання ефективності та доцільності впроваджуваних змін у конструкцію чи технологічний процес.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про оборонні закупівлі", постанові Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. № 120 "Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції" (Офіційний вісник України, 2013 р., № 16, ст. 559), постанові Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 345 "Про затвердження Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції" (Офіційний вісник України, 2015 р., № 44, ст. 1372; 2018 р., № 2, ст. 49, № 36, ст. 1266).

3. Випробування зразків є видом експериментальних робіт, що проводяться на різних стадіях їх життєвого циклу. Випробування є основним способом підтвердження заданих (заявлених) тактико-технічних вимог (характеристик) до зразків (їх складових частин) та перевірки правильності обраних технічних (проектувальних) рішень і обґрунтованих нових технічних (проектувальних) рішень.

4. Матеріально-технічне забезпечення випробувань зразків (їх складових частин) здійснюється державним замовником та/або розробником (виробником, постачальником). Розподіл повноважень між державним замовником та розробником (виробником, постачальником) стосовно матеріально-технічного забезпечення визначається програмою

проведення випробувань.

5. Права та обов'язки голів і членів державних комісій (державного замовника), типові переліки заходів і документів, що розробляються під час організації і проведення випробувань, форми документів, а також порядок дій посадових осіб під час проведення випробувань зразків визначаються стандартами, наказами державних замовників.

Випробування дослідних (головних) зразків озброєння та військової техніки і складових частин

6. Дослідні зразки, що були розроблені (модернізовані) розробником озброєння та військової техніки для забезпечення потреб державного замовника шляхом виконання дослідно-конструкторської роботи та/або відремонтовані згідно з документацією, розробленою відповідно до умов укладеного з державним замовником державного контракту, підлягають попереднім та державним (міжвідомчим) випробуванням.

7. Попередні випробування дослідного зразка (дослідної партії) є етапом виконання дослідно-конструкторської роботи.

Об'єктом таких випробувань є дослідний зразок, розроблений згідно з тактико-технічним завданням державного замовника.

Обсяг попередніх випробувань дослідного зразка визначається програмою і методиками випробувань, які розробляються головним виконавцем і погоджуються представництвом державного замовника.

Попередні випробування організовує та проводить головний виконавець (виконавець) дослідно-конструкторської роботи за участю представництва державного замовника. За згодою заінтересованих сторін до проведення попередніх випробувань можуть залучатися представники інших організацій та установ.

Головний виконавець (виконавець) дослідно-конструкторської роботи повідомляє державного замовника про готовність дослідного зразка до попередніх випробувань у встановленому порядку.

8. Попередні випробування дослідного зразка складової частини зразка є етапом дослідно-конструкторської роботи на складову частину.

Обсяг перевірок і порядок приймання дослідного зразка складової частини зразка встановлює виконавець складової частини дослідно-конструкторської роботи за погодженням із представництвом державного замовника.

У разі проведення попередніх випробувань складової частини дослідного зразка з використанням аналога (робочого макета) дослідного зразка у сторонній випробувальній організації рішення про їх проведення ухвалюють виконавець складової частини дослідно-конструкторської роботи та головний виконавець дослідно-конструкторської роботи за погодженням із державним замовником.

За згодою заінтересованих сторін до проведення попередніх випробувань можуть залучатися представники інших організацій та установ.

9. Об'єктом міжвідомчих випробувань є дослідний (модернізований) зразок складової частини зразка, розроблений за технічним завданням на складову частину дослідно-конструкторської роботи головного виконавця дослідно-конструкторської роботи.

Міжвідомчі випробування проводяться автономно (автономні випробування) або з використанням аналога зразка (робочого макета).

Міжвідомчі випробування організовує та проводить головний виконавець дослідно-конструкторської роботи за участю виконавця складової частини дослідно-конструкторської роботи, спеціалізованої випробувальної організації та представництва державного замовника. Випробування проводяться за програмою і методиками, які розробляються виконавцем складової частини дослідно-конструкторської роботи і затверджуються головним виконавцем дослідно-конструкторської роботи.

За згодою заінтересованих сторін до проведення міжвідомчих випробувань можуть залучатися представники інших організацій та установ.

Головний виконавець дослідно-конструкторської роботи (виконавець складової частини дослідно-конструкторської роботи) повідомляє державного замовника про готовність

дослідного зразка складової частини зразка до міжвідомчих випробувань у встановленому порядку.

10. Об'єктом державних випробувань є дослідний (модернізований) зразок, який подається на випробування відповідно до тактико-технічного завдання державного замовника на виконання дослідно-конструкторської роботи.

Державні випробування проводяться державною комісією із залученням спеціалізованої випробувальної організації відповідно до програми і методик, які розробляються науково-дослідною установою державного замовника (спеціалізованою випробувальною організацією).

Порядок роботи державної комісії та її склад визначаються державним замовником.

Для проведення державних випробувань дослідного складного зразка утворюється державна комісія відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. № 120 “Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції”.

Головний виконавець (виконавець) дослідно-конструкторської роботи повідомляє державного замовника про готовність дослідного зразка до державних випробувань у встановленому порядку.

Державний замовник організовує приймання (оцінювання готовності) дослідного зразка для проведення державних випробувань, а також підготовку місць і засобів проведення випробувань.

За результатами державних випробувань складається акт, до якого додаються звітні документи, що підтверджують отримані під час випробувань результати і обґрунтовують викладені в акті висновки та рекомендації.

Прийняття на озброєння (постачання, включення до складу) зразка може здійснюватися тільки в разі отримання позитивних результатів державних випробувань. Забороняється замінювати проведення державних випробувань проведенням випробувань інших видів та категорій, а також проведенням інших видів робіт з оцінки відповідності.

11. Кораблі, що побудовані на замовлення державного замовника, а також кораблі, які пройшли переобладнання або модернізацію, після перевірок (випробувань) усіх корабельних бойових і технічних засобів та корабля в цілому під час швартових та заводських ходових випробувань, проходять державні випробування і включення до складу споживача корабля (судна).

Державні випробування проводяться державною комісією відповідно до програми і методик, які розробляються головним проєктувальником корабля (судна).

На державних випробуваннях проводиться остаточне приймання корабля після перевірок і відпрацювання всіх складових частин, бойових і технічних засобів, обладнання та корабля (судна) в цілому на заводських випробуваннях. Результати таких випробувань оформлюються актом, який є основним документом для прийняття корабля (судна) державною комісією і є підставою для його включення до складу споживача.

12. Об'єктом визначальних відомчих випробувань є дослідний зразок, який розроблено (виготовлено) відповідно до Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 345, та стандартів системи розроблення і поставлення на виробництво озброєння та військової техніки.

На підставі заяви розробника (виробника) державний замовник вивчає та проводить аналіз заявлених тактико-технічних характеристик дослідного зразка та їх відповідність вимогам державного замовника, перевіряє наявну робочу конструкторську документацію і результати попередніх випробувань.

В особливий період у разі наявності нагальної потреби у відповідних зразках державний замовник приймає рішення про проведення визначальних відомчих випробувань дослідного зразка.

Визначальні відомчі випробування проводяться комісією державного замовника із

залученням спеціалізованої випробувальної організації на підставі прийнятого державним замовником рішення про проведення таких випробувань.

Порядок роботи комісії та її склад визначаються державним замовником.

Визначальні відомчі випробування проводяться відповідно до програми і методик, які розробляються науково-дослідною установою державного замовника (спеціалізованою випробувальною організацією).

За результатами визначальних відомчих випробувань складається акт, до якого додаються звітні документи, що підтверджують отримані під час випробувань результати і обґрунтовують викладені в акті висновки та рекомендації.

Випробування серійних зразків озброєння та військової техніки і їх складових частин

13. Приймально-здавальні випробування проводить представництво державного замовника силами і засобами підприємства-виробника у присутності представника органу з якості в обсязі та послідовності, які передбачені в технічних умовах на зразок.

Результати таких випробувань оформлюються протоколом.

Прийнятими вважаються зразки (партії), які витримали випробування, укомплектовані та упаковані відповідно до вимог технічних умов на зразок, опломбовані органом з якості і представництвом державного замовника та на які оформлені відповідні документи, що підтверджують їх приймання. Прийняті зразки (партії) підлягають відвантаженню або здачі на відповідальне зберігання підприємству-виробнику у порядку, визначеному державним контрактом (договором).

14. Періодичні випробування проводить підприємство-виробник за участю та під контролем представництва державного замовника, який надає висновок за результатами таких випробувань у разі проведення випробувань на підприємстві-виробнику. У разі проведення періодичних випробувань у спеціалізованій випробувальній організації або на підприємстві промисловості, яке не є виробником зразка, такі випробування проводяться за участю представника підприємства-виробника та під контролем представництва державного замовника.

Періодичні випробування проводять в обсязі, періодичності і послідовності, встановлених у технічних умовах на зразок.

Результати таких випробувань оформлюються актом (звітом).

Рішення про подальше використання зразків (партій), які пройшли періодичні випробування, у кожному конкретному випадку приймають державний замовник і керівник підприємства-виробника, якщо вимог щодо їх подальшого використання не встановлено в технічних умовах на зразок.

15. Типові випробування проводяться на зразках, до конструкції або технології виготовлення яких внесено запропоновані зміни.

Необхідність проведення типових випробувань визначає підприємство-розробник, підприємство-виробник та представництво державного замовника на таких підприємствах або державний замовник та підприємство-виробник спільним рішенням.

Типові випробування проводить підприємство-виробник із залученням спеціалізованої випробувальної організації за участю представництва державного замовника на підприємстві-виробнику та у разі необхідності - представника підприємства-розробника і представництва державного замовника на підприємстві-розробнику. Під час проведення таких випробувань у спеціалізованій випробувальній організації, яка проводить випробування, у них також беруть участь представники підприємства-виробника та державного замовника.

Типові випробування проводяться за програмою і методиками, які розробляються підприємством-виробником та погоджуються представництвом державного замовника і державним замовником.

Результати типових випробувань оформлюються актом (звітом) і протоколом із відображенням усіх результатів випробувань.

16. Порядок та особливості інших видів випробувань зразків визначаються стандартами.

Особливості модернізації (переобладнання) озброєння та військової техніки у період воєнного стану

17. У період воєнного стану державний замовник має право прийняти рішення про необхідність проведення робіт з модернізації (переобладнання) озброєння та військової техніки, у тому числі до створення нових зразків озброєння та військової техніки, під час ремонту (обслуговування) такого озброєння та техніки.

18. Виконання робіт з модернізації (переобладнання) озброєння та військової техніки, передбачених у пункті 17 цього Порядку, здійснюється на підставі технічного завдання, розробленого державним замовником, яке повинно визначати основні вимоги до зразка озброєння та військової техніки, обсяги виконання робіт та вид (обсяги) випробувань.

19. Рішення щодо прийняття на озброєння (постачання) модернізованих (переобладнаних) зразків озброєння та військової техніки (у тому числі нових зразків озброєння та військової техніки, створених у результаті модернізації (переобладнання) приймається після припинення або скасування воєнного стану відповідно до визначеного законодавством порядку.

2.18 Порядок проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва (витяг) [24]

Затверджено
Постановою КМУ
від 17.02.2021 № 160.

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає механізм проведення випробування та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової і спеціальної техніки (далі - зразок) іноземного виробництва.

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

функційні випробування - випробування, що проводяться комісією державного замовника з метою встановлення значень показників призначення зразка іноземного виробництва.

Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оборонні закупівлі”, постанові Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. № 120 “Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції” (Офіційний вісник України, 2013 р., № 16, ст. 559) та інших нормативно-правових актах.

Організація та порядок проведення випробувань, права та обов’язки членів комісії, а також порядок прийняття на озброєння (постачання) зразка іноземного виробництва визначаються наказами державного замовника.

3. Прийняття на озброєння (постачання) зразка іноземного виробництва здійснюється на підставі позитивних результатів його функційних випробувань, проведених з метою оцінювання відповідності бойових, технічних і експлуатаційних характеристик (у тому числі вартість життєвого циклу, наявність місцевої складової виробництва та доступу до критичних матеріалів, комплектувальних виробів і технологій, а також гарантованого постачання інших запасних частин на весь період експлуатації) зразка вимогам державного замовника.

4. Рішення на проведення функційних випробувань зразка іноземного виробництва приймає державний замовник. У разі потреби рішення на проведення функційних випробувань зразка іноземного виробництва може погоджуватися з іншими державними замовниками та

генеральним конструктором за відповідним напрямом.

Державні замовники для прийняття зразка на озброєння (постачання) можуть використовувати результати випробувань та сертифікації, які проведені іншими державними замовниками.

Підготовка рішення на проведення функційних випробувань

5. Рішення на проведення функційних випробувань готує структурний підрозділ (орган військового управління) державного замовника, в інтересах якого зразок іноземного виробництва планується до прийняття на озброєння (постачання). У разі постачання зразка як міжнародної технічної допомоги рішення на проведення функційних випробувань готується службою забезпечення органу військового управління за відповідною номенклатурою предмета постачання.

6. Програма та методики функційних випробувань розробляються науково-дослідною установою державного замовника (або науково-дослідною установою іншого державного замовника) для забезпечення точності та/або вірогідності результатів випробувань.

7. Для прийняття обґрунтованого рішення на проведення функційних випробувань зразка іноземного виробництва з метою прийняття рішення щодо доцільності прийняття його на озброєння (постачання) для задоволення потреб державного замовника структурний підрозділ (орган військового управління) державного замовника готує інформацію стосовно:

перебування зразка на озброєнні (експлуатації) в армії країни-виробника та/або поставлених за експортом зразків для потреб оборони третіх країн з постановкою на озброєння (постачання) до їх військових формувань, а у разі зняття з озброєння (експлуатації) країни-виробника у зв'язку з переозброєнням - наявність у зразка залишкового ресурсу та строку зберігання;

можливостей та доцільності розроблення в Україні аналогічного зразка;

здійснення моніторингу світового ринку щодо орієнтовних фінансових (цінових) показників на аналогічний зразок та обґрунтування фінансових можливостей України щодо його закупівлі для потреб державного замовника;

проведення аналізу бойових, технічних, економічних і експлуатаційних (у тому числі вартість життєвого циклу, наявність місцевої складової виробництва та доступу до критичних матеріалів, комплектувальних виробів і технологій, а також гарантованого постачання інших запасних частин на весь період експлуатації) характеристик зразка, суттєвих для організації проведення функційних випробувань, у частині, що стосується визначення необхідної кількості зразків та їх розподілу за місцем базування (у тому числі щодо можливостей використання іноземних баз);

можливостей з ремонту зразка іноземного виробництва на вітчизняних підприємствах (та/або іноземних підприємствах, у тому числі можливостей передачі технологій з ремонту до вітчизняних підприємств), уточнення норм військово-технічного майна (запасних частин, матеріально-технічних засобів) для проведення експлуатації, технічного обслуговування та ремонту зразка;

необхідності дотримання заходів захисту інформації під час експлуатації зразка;

необхідності проведення спеціальних досліджень зразка на предмет наявності (відсутності) закладених у ньому пристроїв дистанційного несанкціонованого доступу або недокументованих функцій програмного забезпечення;

необхідності проведення підготовки (навчання) українських фахівців для експлуатації і технічного обслуговування та ремонту зразка, отримання відповідних навчально-тренувальних засобів (тренажерів, стендів тощо);

порядку приймання-передачі зразка, супутніх товарів і документації від іноземного виробника;

порядку технічної підтримки та авторського супроводження зразка протягом його життєвого циклу.

Для проведення аналізу та підготовки пропозицій структурний підрозділ (орган військового управління) державного замовника в установленому порядку може залучати генерального конструктора за відповідним напрямом, підприємства, установи і організації

державного замовника та інші галузеві об'єднання, підприємства та організації усіх форм власності.

Оформлення і реалізація результатів функційних випробувань

8. За результатами проведення функційних випробувань оформляється акт функційних випробувань і рішення державного замовника за актом функційних випробувань, в яких зазначається ступінь відповідності бойових, технічних і експлуатаційних характеристик зразка іноземного виробництва вимогам державного замовника.

9. У разі наявності позитивних результатів функційних випробувань (за прийнятного ступеня відповідності бойових, технічних і експлуатаційних характеристик зразка іноземного виробництва вимогам державного замовника) структурний підрозділ (орган військового управління) державного замовника готує наказ державного замовника про прийняття зразка на озброєння (постачання).

10. За рішенням державного замовника та/або спільним рішенням з іншими заінтересованими державними замовниками, центральними органами виконавчої влади та уповноваженим органом з державного гарантування якості відповідності процесів забезпечення якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення зразок іноземного виробництва може прийматися на озброєння (постачання) без проведення функційних випробувань на підставі укладення Угоди між державним замовником та уповноваженим органом країни НАТО про взаємне визнання системи державних гарантій забезпечення якості продукції (товарів, послуг) та використання видань НАТО з питань забезпечення якості (STANAG 4107, AQAP серії 2000), про що зазначається в обґрунтуванні наказу про прийняття зразка на озброєння (постачання).

11. Облік (реєстрацію) та кодифікацію зразка іноземного виробництва як предмета постачання за відповідною номенклатурою здійснює в установленому порядку служба забезпечення органу військового управління.

2.19 Порядок розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції (витяг) [25]

Затверджено
Постановою КМУ
від 03.03.2021 № 234.

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає механізм розроблення, освоєння та випуску нових зразків озброєння, військової і спеціальної техніки, спеціальних комплектувальних виробів для їх виготовлення, ремонту та експлуатації, матеріалів та обладнання, спеціально призначених для їх розроблення, виготовлення або використання, спеціальних технічних засобів, технічних засобів розвідки, засобів протидії технічним розвідкам, космічної техніки військового та подвійного призначення на виконання державних контрактів (договорів) з оборонних закупівель, а також припинення випуску зразків продукції оборонного призначення, характеристики яких не відповідають сучасним вимогам або потреба в постачанні яких задоволена в повному обсязі і не планується подальша їх закупівля державними замовниками у сфері оборони (далі - державні замовники).

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

1) аванпроект - комплект визначених технічними регламентами або національними стандартами технічних документів, які містять обґрунтування необхідності розроблення

складного зразка або зразка, що розробляється в інтересах двох і більше державних замовників, його техніко-економічні та інші показники, вихідні вимоги і пропозиції щодо його розроблення, виробництва та експлуатації, складовими частинами якого є пояснювальна записка, креслення, схеми, розрахунки та проект тактико-технічного (технічного) завдання на розроблення зразка;

2) боєприпаси військового призначення (далі - боєприпаси) - технічні пристрої одноразового застосування (включаючи їх складові частини та елементи), що призначені виключно для ураження живої сили противника, знищення його озброєння, військової і спеціальної техніки, руйнування укріплень, споруд та інших об'єктів, виконання інших завдань (з освітлення або задимлення місцевості, розкидання агітаційної літератури тощо) та не мають іншого цільового призначення (спорт, полювання);

3) військова техніка - технічні пристрої і засоби (системи, комплекси, зразки виробів), що призначені для ведення та забезпечення бойових дій, управління і забезпечення функціонування військових підрозділів Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань, навчання їх особового складу, обладнання та апаратура для випробування і контролю таких пристроїв і засобів, а також інші технічні засоби, пристрої, обладнання і предмети, спеціально виготовлені та/або конструктивно призначені для кінцевого використання у військових цілях;

4) дослідний зразок - зразок, виготовлений (в тому числі шляхом модернізації існуючого) згідно із спеціально розробленою робочою конструкторською документацією за технологією дослідного виробництва для перевірки шляхом випробувань його відповідності тактико-технічному (технічному) завданню і правильності прийнятих технічних рішень з метою прийняття рішення про використання зразка за призначенням і впровадження у виробництво;

5) ескізний проект зразка - комплект визначених національними стандартами технічних документів, які містять принципові конструктивні рішення, достатні для створення загального уявлення про конструкцію та принцип дії зразка, а також його основні параметри і габаритні розміри;

6) єдиний наскрізний план створення зразка - комплект документів з планування, організації та контролю виконання дослідно-конструкторської роботи з розроблення зразка (далі - дослідно-конструкторська робота) відповідно до вимог тактико-технічного (технічного) завдання, призначений для її узгодження за строками, обсягом витрат і технічними результатами;

7) зброя військового призначення - технічні пристрої та предмети, що є видом (складовою) озброєння, які спеціально виготовлені та/або конструктивно призначені виключно для оснащення Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань та правоохоронних органів для забезпечення їх бойової та повсякденної діяльності, не мають іншого цільового призначення (спорт, полювання) і застосовуються разом з боєприпасами або безпосередньо для ураження живої сили противника, знищення його озброєння, військової і спеціальної техніки, руйнування укріплень, споруд та інших об'єктів;

8) зняття зразка з озброєння (постачання) - процедура прийняття шляхом видання відповідного нормативно-правового акта органом, який прийняв рішення про прийняття зразка на озброєння (постачання), рішення про припинення забезпечення ним державного замовника;

9) конструкторська документація - частина технічної документації, до складу якої входять графічні і текстові документи, які в сукупності або окремо визначають склад і будову зразка та містять дані, необхідні для його розроблення, виготовлення, випробування, експлуатації і ремонту;

10) матеріали для створення військової техніки - речовини і напівфабрикати, які застосовуються для виготовлення деталей військової техніки, нанесення покриття, насичування речовинами, а також під час експлуатації виробів військової техніки та не мають іншого виробничого чи господарсько-побутового призначення;

11) модернізація зразка - комплекс заходів з технічного вдосконалення зразка з метою поліпшення його тактико-технічних характеристик, підвищення рівня надійності функціонування та ефективності використання за цільовим призначенням шляхом зміни

конструкції та/або складових частин обладнання чи його елементів;

12) озброєння - сукупність усіх видів зброї військового призначення та боєприпасів до неї, якими укомплектовується військова техніка та/або оснащується особовий склад Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань. Не є озброєнням мисливська та спортивна зброя, а також боєприпаси до неї, крім окремих екземплярів такої зброї та боєприпасів, якими оснащуються Збройні Сили та інші утворені відповідно до законів військові формування та правоохоронні органи;

13) освоєння випуску (виробництва) зразка - сукупність заходів з виготовлення зразка, за результатами здійснення яких оцінюється готовність підприємства до випуску зразків відповідно до заданих вимог щодо якості і заявленої кількості;

14) поставлення на виробництво зразка - комплекс заходів з підготовки підприємства до випуску розробленого зразка, які забезпечують його відповідність вимогам технічної документації і нормативних документів стосовно якості та заявленої кількості;

15) прийняття на озброєння (постачання) зразка - процедура прийняття шляхом видання відповідного нормативно-правового акта органом, який раніше прийняв рішення про розроблення (модернізацію) зразка, рішення про забезпечення розробленим (модернізованим) зразком державного замовника;

16) продукція оборонного призначення - озброєння, військова та спеціальна техніка, боєприпаси, спеціальні комплектувальні вироби для їх виготовлення та експлуатації, матеріали та обладнання, спеціально призначені для їх розроблення, виготовлення або використання, спеціальні технічні засоби, технічні засоби розвідки, засоби протидії технічним розвідкам, космічної техніки військового та подвійного призначення;

17) робоча конструкторська документація - частина конструкторської документації, розроблена на основі технічного проекту зразка після його затвердження, що включає робочі креслення деталей зразка із зазначенням параметрів, згідно з якими здійснюється виготовлення, проводяться випробування, експлуатація та ремонт зразка;

18) серійна модернізація - масові однотипні зміни у зразках, що здійснюються відповідно до розробленої технічної документації;

19) складний зразок - зразок озброєння, військової та спеціальної техніки (система, комплекс, одиниця озброєння, військової та спеціальної техніки), розроблення якого потребує розв'язання складних науково-технічних проблем, залучення значних матеріальних і фінансових ресурсів та який не є складовою частиною та/або комплектувальним виробом загальнотехнічного призначення інших зразків;

20) складова частина озброєння, військової і спеціальної техніки - виріб, призначений для виконання певних технічних функцій складного зразка;

21) тактико-технічне (технічне) завдання на виконання дослідно-конструкторських робіт (далі - тактико-технічне (технічне) завдання) - вихідний технічний документ, затверджений державним замовником, яким встановлюється комплекс тактико-технічних вимог до створюваного зразка, вимоги до змісту, обсягу та строків виконання дослідно-конструкторських робіт;

22) технічна документація - сукупність документів, необхідних і достатніх для виготовлення зразка та його безпосереднього використання за призначенням на кожній стадії життєвого циклу;

23) технічний проект зразка - комплект визначених національними стандартами технічних документів, які містять остаточні технічні рішення, що дають повне уявлення про конструкцію зразка, який розробляється, та початкові дані для розроблення робочої конструкторської документації;

24) технічний проект корабля - комплект визначених національними стандартами технічних документів, які містять остаточні технічні рішення, що дають повне уявлення про конструкцію і характеристики корабля, та є вихідними даними для розроблення робочої конструкторської документації на будівництво корабля;

25) технологічна документація - частина технічної документації, до складу якої входять документи, що визначають процес виготовлення зразка, основними з яких є маршрутні,

операційні і комплексні технологічні карти, карта типового (групового) технологічного процесу, карта типової (групової) операції.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оборонні закупівлі”.

3. Діяльність з розроблення та випуску нових видів продукції оборонного призначення, складовими частинами яких є засоби інформатизації, провадиться з додержанням вимог у сфері інформатизації.

Діяльність з розроблення, поставлення на виробництво та виробництва зразків у разі потреби провадиться з додержанням вимог законодавства про державну таємницю.

4. Забезпечення високого технічного рівня та конкурентоспроможності розроблюваних зразків здійснюється уповноваженими Кабінетом Міністрів України особами - генеральними конструкторами із створення техніки для потреб оборони та безпеки держави (далі - генеральний конструктор) у взаємодії з державними замовниками відповідно до Положення про генерального конструктора із створення техніки для потреб оборони та безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2001 р. № 392 (Офіційний вісник України, 2001 р., № 17, ст. 757).

5. Розроблення, поставлення на виробництво та виробництво зразків під час особливого періоду, введення надзвичайного стану та у період проведення антитерористичної операції здійснюється відповідно до Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 345 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 44, ст. 1372), - із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 162.

6. Забезпечення справності озброєння, військової і спеціальної техніки вітчизняного та іноземного виробництва, за якою не здійснюється авторський нагляд, шляхом її відновлення, ремонту, модернізації, збільшення установленого ресурсу, продовження призначеного строку служби (зберігання) здійснюється відповідно до Порядку відновлення, ремонту, модернізації, збільшення установленого ресурсу та продовження строку служби (зберігання) озброєння, військової і спеціальної техніки, за якими не здійснюється авторський нагляд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 135 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 26, ст. 749; 2018 р., № 62, ст. 2140), за участю генеральних конструкторів.

7. Контроль за дотриманням вимог цього Порядку здійснюється державними замовниками за участю генеральних конструкторів.

Прийняття рішення про розроблення зразка

8. Рішення про розроблення зразка, який розробляється в інтересах двох і більше державних замовників, погоджується всіма заінтересованими державними замовниками на підставі аванпроекту.

9. Рішення про розроблення інших зразків, крім зазначених у пункті 8 цього Порядку, приймається державними замовниками в разі, коли відповідні завдання передбачені державними цільовими програмами, іншими документами з оборонного планування щодо розвитку Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань, Держспецтрансслужби, правоохоронних органів спеціального призначення, сил цивільного захисту, Держспецзв'язку, оборонно-промислового комплексу.

10. З метою прийняття рішення про розроблення або модернізацію зразка за ініціативою державного замовника може бути проведена науково-технічна експертиза тактико-технічного (технічного) завдання на виконання дослідно-конструкторської роботи відповідно до Закону України “Про наукову і науково-технічну експертизу”.

11. У разі прийняття рішення про розроблення зразка державний замовник подає Мінстратегпрому пропозиції до трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення та/або зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями щодо розроблення такого зразка.

12. Рішення щодо відкриття дослідно-конструкторської роботи приймається державним

замовником з урахуванням висновків науково-технічної експертизи тактико-технічного (технічного) завдання на виконання дослідно-конструкторської роботи, проведеної головною науково-дослідною установою державного замовника. У разі відсутності такої установи зазначене рішення приймається з урахуванням результатів розгляду науково-технічною радою тактико-технічного (технічного) завдання або висновків головної науково-дослідної установи іншого державного замовника.

Розроблення зразка

13. Розроблення зразка здійснюється виконавцем державного контракту (договору) з оборонних закупівель (далі - виконавець) шляхом виконання дослідно-конструкторської роботи відповідно до умов укладеного з державним замовником державного контракту на виконання дослідно-конструкторської роботи (далі - державний контракт).

Розроблення зразка може здійснюватися іншим суб'єктом господарювання за власні обігові кошти на підставі затвердженого державним замовником тактико-технічного (технічного) завдання.

14. Умови державного контракту визначаються відповідно до Типового державного контракту на виконання дослідно-конструкторської (науково-дослідної, технологічної) роботи оборонного призначення за закритими закупівлями, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Умовами державного контракту може передбачатися розроблення за тактико-технічним (технічним) завданням державного замовника зразка, його складових частин та/або комплектувальних виробів загальнотехнічного призначення, які входять до складу зразка.

15. Державний замовник і виконавець забезпечують від початку переговорів щодо визначення умов проекту державного контракту до завершення його виконання захист інформації з обмеженим доступом, захист інформації про предмет такого контракту, хід його виконання та досягнення відповідних результатів.

16. Технічні, економічні та інші вимоги до зразка викладаються в тактико-технічному (технічному) завданні на виконання дослідно-конструкторської роботи. Тактико-технічне (технічне) завдання, крім інших, повинне містити вимоги щодо передбачення технічних можливостей для утилізації (знищення) зразка.

17. У разі виконання дослідно-конструкторської роботи з розроблення нових зразків озброєння, військової техніки та спеціальної техніки, їх складових частин, а також модернізації існуючих зразків державні замовники погоджують тактико-технічні (технічні) завдання на виконання таких робіт з Міноборони.

18. Дослідно-конструкторська робота виконується такими етапами:

розроблення ескізного проекту зразка (модернізованого зразка);

розроблення технічного проекту зразка (модернізованого зразка);

розроблення робочої конструкторської документації для виготовлення дослідного зразка;

виготовлення дослідного зразка (дослідної партії зразків) та проведення попередніх випробувань;

проведення державних випробувань дослідного зразка (дослідної партії зразків);

корегування робочої конструкторської документації та дороблення дослідного зразка (дослідної партії зразків) за результатами державних випробувань.

Кожний з етапів є самостійною частиною зазначеної роботи та об'єктом планування і фінансування. Залежно від характеру та складності етапи дослідно-конструкторської роботи визначаються у тактико-технічному (технічному) завданні.

19. У разі коли строк виконання етапу дослідно-конструкторської роботи перевищує бюджетний період або запланований на такий період обсяг фінансування дослідно-конструкторської роботи менший, ніж необхідно для виконання такого етапу, цей етап за погодженням з Мінстратегпромом може поділятися на самостійні складові частини. Державний контракт укладається на виконання дослідно-конструкторської роботи в повному обсязі.

20. Єдиний наскрізний план створення зразка розробляється виконавцем у порядку та

строки, визначені постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 449 “Про затвердження Порядку складання єдиного наскрізного плану створення зразка (системи, комплексу) озброєння, військової і спеціальної техніки” (Офіційний вісник України, 2013 р., № 50, ст. 1793), - із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 161. Один примірник зазначеного плану подається державному замовникові.

21. Розрахунки за виконані роботи проводяться на підставі ціни, визначеної умовами державного контракту, та відповідно до передбачених такими умовами строків і сум платежів з урахуванням виконання сторонами договірних зобов'язань, включаючи повноту розрахунків і якість робіт.

У разі визначення вартості дослідно-конструкторської роботи на підставі орієнтовної ціни остаточні розрахунки проводяться сторонами з урахуванням обсягу виконаних дослідно-конструкторських робіт згідно з умовами державного контракту за договірною ціною, яка складається із собівартості визначених відповідно до даних бухгалтерського обліку фактичних витрат, очікуваних витрат на виконання прийнятих державним замовником робіт або їх етапу та прибутку, рівень якого встановлений рішенням Кабінету Міністрів України.

Орієнтовна ціна обчислюється виконавцем або державним замовником відповідно до вимог нормативно-правових актів з питань планування, обліку і розрахунку собівартості робіт та уточнюється за результатами аналізу виконання єдиного наскрізного плану створення зразка і є базовою для визначення вартості дослідно-конструкторської роботи на момент укладення державного контракту та визначення договірної ціни.

22. Порядок здавання виконавцем та приймання державним замовником науково-технічної продукції, отриманої в результаті виконання дослідно-конструкторської роботи або окремих її етапів (звітних складових частин), визначається умовами державного контракту. Результати здавання виконавцем та приймання державним замовником науково-технічної продукції оформляються актом приймання-передачі.

23. Інформація про робочу конструкторську документацію на виробництво розроблених зразків вноситься до реєстру конструкторської документації, який ведеться державним замовником.

24. Дослідно-конструкторська робота з розроблення (переобладнання чи модернізації) корабля закінчується на етапі розроблення технічного проекту. Робоча конструкторська документація на будівництво, переобладнання та модернізацію корабля у такому разі розробляється згідно з державним контрактом на будівництво головного корабля або переобладнання чи модернізацію наявного корабля.

25. Попередні випробування дослідного зразка проводить комісія, склад якої визначається виконавцем.

26. Державні випробування дослідного зразка проводить державна комісія, порядок роботи та склад якої визначаються державним замовником.

27. Державна комісія перевіряє відповідність характеристик (показників) дослідного зразка вимогам тактико-технічного (технічного) завдання, у тому числі в частині захисту інформації з обмеженим доступом, і робить висновок стосовно доцільності затвердження конструкторської документації на серійне виробництво (серійну модернізацію) такого зразка та прийняття його на озброєння (постачання).

Порядок розроблення програм і методик попередніх випробувань дослідного зразка та державних випробувань дослідного зразка визначається нормативними документами (технічними регламентами, національними стандартами).

28. Під час приймання головного корабля державна комісія перевіряє його відповідність характеристикам (показникам) та вимогам щодо комплектності, передбаченим технічним проектом будівництва корабля.

29. Орган, який прийняв рішення про розроблення (модернізацію) зразка, приймає рішення про прийняття його на озброєння (постачання) на підставі позитивного висновку державної комісії за результатами державних випробувань та затвердженої робочої конструкторської документації на серійне виробництво (серійну модернізацію) такого зразка та подає Мінстратегпрому орієнтовний обсяг необхідних видатків для закупівлі зразків.

30. У разі отримання негативних результатів державних випробувань державний замовник приймає рішення про дороблення (виготовлення нового) дослідного зразка.

31. Дослідно-конструкторська робота може бути припинена в разі:

зміни або скасування планів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, на виконання яких укладено державний контракт;

істотної зміни обставин, що унеможливило подальше виконання роботи, або в разі ймовірності отримання негативного результату;

її невідповідності потребам оборони та безпеки держави або втрати актуальності;

припинення діяльності виконавця унаслідок його ліквідації та відсутності правонаступника з відповідним науково-технічним потенціалом.

32. З метою визначення обґрунтованості рішення про припинення дослідно-конструкторської роботи може бути призначена в установленому порядку науково-технічна експертиза пропозиції про припинення такої роботи.

33. Рішення про припинення дослідно-конструкторської роботи приймається тим органом, що прийняв рішення про розроблення зразка.

Виробництво зразка

34. Рішення щодо початку підготовки виробництва продукції оборонного призначення приймає заінтересований державний замовник разом з генеральним конструктором/радою генеральних конструкторів, розробником і потенційним виробником за результатами завершеного етапу технічного проекту дослідно-конструкторської роботи.

35. Поставлення на виробництво зразка здійснюється шляхом виконання виробниками заходів з підготовки та освоєння виробництва для виготовлення продукції оборонного призначення, передбачених технічними регламентами і діючими стандартами системи розроблення і поставлення на виробництво озброєння та військової техніки, що координується генеральним конструктором.

36. Державний контракт на виконання робіт з підготовки та освоєння виробництва для виготовлення продукції оборонного призначення укладається державним замовником (службою державного замовника) з виконавцем після прийняття рішення про прийняття такого зразка на озброєння (постачання) у разі, коли зазначені роботи передбачені основними показниками закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями на відповідний бюджетний період.

37. Умовами державного контракту з поставлення на виробництво зразка може передбачатися здійснення таких заходів:

1) на етапі підготовки виробництва:

забезпечення виконавця повним комплектом конструкторської і технологічної документації та засобами технологічного оснащення;

відпрацювання конструкції розробленого зразка щодо технологічності з урахуванням заданої державним замовником граничної та проектної трудомісткості;

розроблення проекту програми випробувань установчої партії зразків;

розроблення типових технологічних процесів;

проведення інших робіт, передбачених нормативними документами;

2) на етапі освоєння виробництва:

виготовлення установчої серії зразків;

проведення кваліфікаційних випробувань установчої серії зразків;

подальше відпрацювання конструкції зразка щодо його технологічності;

корегування конструкторської та технологічної документації;

закладення технічної та нормативної документації до страхового фонду документації;

проведення інших робіт, передбачених нормативними документами.

38. Державний контракт на виконання робіт з поставлення на виробництво зразка може укладатися до завершення дослідно-конструкторської роботи в разі, коли вона перебуває на етапі технічного проектування, за рішенням Кабінету Міністрів України на підставі вмотивованого клопотання заінтересованого державного замовника, погодженого Міністратепромом.

39. Готовність підприємства до випуску розробленого зразка оцінюється за результатами кваліфікаційних випробувань (приймання установчої серії), які проводяться відповідно до вимог нормативних документів, у разі наявності комплексу конструкторської і технологічної документації та засобів технологічного оснащення.

40. Будівництво головного корабля розпочинається після затвердження технічного проекту корабля.

Модернізація зразка

41. Модернізація зразка проводиться в порядку, передбаченому для його розроблення.

42. Умовами державного контракту на виконання робіт з модернізації зразка можуть передбачатися етапи дослідно-конструкторської роботи, визначені в пункті 18 цього Порядку.

43. Серійна модернізація зразка проводиться в порядку, передбаченому для виконання робіт (надання послуг) оборонного призначення.

44. Умовами державного контракту на виконання робіт із серійної модернізації зразка у разі потреби може передбачатися одночасне проведення ремонту такого зразка. Порядок проведення ремонту зразка визначається технічною документацією та відповідними нормативними документами.

Припинення випуску зразка

45. Припинення випуску зразка здійснюється шляхом прийняття рішення про зняття його з виробництва для потреб оборони і безпеки держави.

46. Рішення про зняття зразка з виробництва приймається органом, який прийняв рішення про його розроблення, та доводиться до відома виробника, розробника зразка та заінтересованих державних замовників.

47. Рішення про зняття зразка з виробництва приймається в разі:

зняття зразка з озброєння (постачання);

поставлення на виробництво зразка, що має кращі тактико-технічні характеристики та/або техніко-економічні показники;

скорочення номенклатури та типорозмірів зразків, що використовуються для виконання завдань оборони і мають однакові тактико-технічні (технічні) характеристики.

48. У рішенні про зняття зразка з виробництва зазначаються:

індекс, повне та скорочене (умовне) найменування зразка, що підлягає зняттю з виробництва;

причини зняття з виробництва;

потреба в подальшому виробництві запасних частин та комплектувальних виробів, що входять до його складу;

порядок подальшого зберігання технічної та іншої документації, технологічного обладнання та оснащення, що використовувалися під час його виготовлення і належать державному замовникові;

посадові особи (органи), на яких покладаються завдання із здійснення заходів щодо зняття зразка з виробництва;

інші відомості.

2.20 Порядок планування, формування, особливості розміщення, коригування оборонних закупівель, здійснення контролю та звітування про їх виконання, а також оприлюднення інформації про оборонні закупівлі (витяг) [26]

Затверджено

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає механізм планування оборонних закупівель, формування основних показників закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, особливості розміщення, коригування, здійснення контролю та звітування про їх виконання, а також оприлюднення інформації про оборонні закупівлі.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

основні показники закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями (далі - основні показники) - включений до зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями перелік (номенклатура) та обсяги товарів, робіт і послуг, що постачаються (закуповуються), а також обсяг коштів, передбачених на такі цілі в межах установлених бюджетних програм, визначених законом про Державний бюджет України на плановий бюджетний період для кожного державного замовника;

орієнтовні показники закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями (далі - орієнтовні показники) - включений до зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями перелік (номенклатура) та обсяги товарів, робіт і послуг, що повинні бути поставлені (закуплені), з урахуванням прогностичних показників державного бюджету, передбачених на такі цілі для кожного державного замовника на наступні за плановим два бюджетні періоди;

напрямок оборонних закупівель - поставка (закупівля) необхідних для виконання завдань у сфері діяльності державного замовника товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що забезпечується за рахунок бюджетних асигнувань, обсяги яких зазначаються окремо у складі основних (орієнтовних) показників;

розділ оборонних закупівель (далі - розділ) - складова частина напряму оборонних закупівель, яка містить перелік (номенклатуру) товарів, робіт і послуг оборонного призначення, об'єднаних за відповідними (спільними) ознаками;

служба замовника - суб'єкт господарювання, який належить до сфери управління головного органу у сфері планування оборонних закупівель та уповноважується ним на укладення договорів (контрактів) з виконавцями завдань та заходів оборонних закупівель.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України "Про оборонні закупівлі", "Про національну безпеку України" та "Про публічні закупівлі".

3. Діяльність щодо планування, формування, розміщення, коригування оборонних закупівель у разі потреби провадиться з дотриманням вимог законодавства про державну таємницю.

3¹. Порядок взаємодії державного замовника із службою державного замовника щодо здійснення закупівель визначається державним замовником.

Проведення заходів з підготовки та виконання оборонних закупівель

4. Планування, формування, розміщення та виконання оборонних закупівель здійснюється шляхом проведення таких заходів:

планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, у тому числі маркетингові дослідження ринку товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

розроблення показників та складення планів оборонних закупівель;

формування пропозицій до зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями та його затвердження;

формування та ведення електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів);

відбір виконавців державних контрактів (договорів) та розміщення оборонних закупівель;

укладення державних контрактів (договорів) за закритими закупівлями;
виконання оборонних закупівель;
коригування оборонних закупівель;
здійснення контролю за виконанням оборонних закупівель та складення звітів про їх виконання.

Планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення

5. Планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення є складовою оборонного планування, яке здійснюють державні замовники.

6. Основою для планування закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення є потреби та пріоритети державних замовників, що передбачені стратегіями, іншими стратегічними документами та державними програмами у сферах національної безпеки і оборони, відповідно до обсягів фінансових ресурсів, передбачених у державному бюджеті для кожного державного замовника.

7. Державні замовники під час планування оборонних закупівель:

за середньострокового бюджетного планування оборонних закупівель готують та подають на погодження до головного органу у сфері здійснення оборонних закупівель пропозиції до проектів державних програм у сферах національної безпеки і оборони;

як головні розпорядники бюджетних коштів готують пропозиції до Бюджетної декларації та складають бюджетні запити з урахуванням планів діяльності, прогнозних та програмних документів у сферах національної безпеки і оборони та в установленому порядку подають їх до Мінфіну;

за короткострокового бюджетного планування оборонних закупівель з урахуванням видатків, передбачених для задоволення потреб із забезпечення національної безпеки і оборони у проекті закону про Державний бюджет України на плановий бюджетний період, та прогнозних показників державного бюджету та наступні за плановим два бюджетні періоди складають трирічний та річний плани закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення і готують пропозиції до зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями.

2.21 Порядок формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою (витяг) [27]

Затвержено
Постановою КМУ
від 17.03.2021 № 309.

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає механізм формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою.

Під час проведення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення іноземного виробництва в іноземних суб'єктів господарювання у державних контрактах (договорах) застосовується договірна вартість (ціна) товарів, робіт і послуг оборонного призначення у валюті країни-виробника, при цьому договірна вартість (ціна) встановлюється сторонами державного контракту (договору) за результатами переговорів.

Цей Порядок не поширюється на формування очікуваної вартості предмета закупівлі, яка зазначається державним замовником у сфері оборони (далі - державний замовник) в оголошенні про початок переговорів відповідно до пункту 4 частини третьої статті 18 Закону України "Про оборонні закупівлі" (далі - Закон).

Очікувана вартість предмета закупівлі, яка зазначається державним замовником в оголошенні про початок переговорів відповідно до пункту 4 частини третьої статті 18 Закону, визначається державним замовником за результатами маркетингових досліджень. Під час проведення маркетингових досліджень державний замовник може використовувати інформацію з електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів).

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

вид ціни - ціна за одиницю виміру товару, роботи і послуги оборонного призначення, яка застосовується сторонами державного контракту (договору) залежно від стадії його виконання;

договірна ціна - вид ціни за одиницю виміру товару, роботи і послуги оборонного призначення, яка розрахована відповідно до встановленого механізму та за нею здійснюються остаточні розрахунки за товари, роботи і послуги. Договірна ціна після її затвердження перегляду та коригуванню не підлягає;

очікувана вартість товарів, робіт і послуг оборонного призначення в єдиного виконавця державного контракту (договору) - орієнтовна вартість товарів, робіт і послуг, що розраховується та подається учасниками закупівлі за неконкурентною процедурою у складі цінової пропозиції та за результатами аналізу і перевірки її обґрунтованості застосовується державним замовником та виконавцем державного контракту (договору) з оборонних закупівель як орієнтовна вартість (ціна) товарів, робіт і послуг під час укладання та виконання державного контракту (договору) до моменту затвердження договірної ціни;

орієнтовна ціна - вид ціни за одиницю виміру товару, роботи і послуги оборонного призначення, яка розрахована відповідно до встановленого механізму та застосовується сторонами під час укладання державного контракту (договору) та його виконання до моменту встановлення сторонами договірної ціни.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у Законі.

Документи для розрахунку очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою

3. Під час розрахунку очікуваної (орієнтовної) вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення єдиним учасником або учасниками закупівлі подається на розгляд та узгодження державному замовнику:

калькуляція ціни;

пояснювальна записка, в якій зазначається застосована ним методика розрахунку ціни і перелік нормативних та інших документів, якими він при цьому керувався;

розрахунки основної та додаткової заробітної плати, інформація щодо трудомісткості (у нормо-годинах із розділенням за видами та розрядністю робіт);

розрахунки матеріальних витрат (номенклатура, кількість, вартість сировини, матеріалів, напівфабрикатів, покупних комплектуючих виробів та її обґрунтування тощо) та витрат на роботи (послуги) співвиконавців (у розшифруваннях витрат за статтями “Сировина і матеріали”, “Купівельні напівфабрикати та комплектувальні вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх суб’єктів господарювання” окремим розділом та підсумком надаються витрати за тією сировиною, матеріалами, купівельними виробами, роботами і послугами, операції із закупівлі яких відповідно до законодавства звільнені від оподаткування податком на додану вартість з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 170 “Про затвердження Порядку ввезення, першого постачання та цільового використання товарів, визначених частиною восьмою статті 287 Митного кодексу України, для використання у виробництві продукції оборонного призначення” (Офіційний вісник України, 2016 р., № 23, ст. 907);

кошторис адміністративних витрат за попередній рік (фактичні), кошторис планових адміністративних витрат на рік (період), у якому планується виконання державного контракту (договору), та розрахунок розподілених адміністративних витрат (плановий) на виготовлення товарів (виконання робіт, надання послуг), що будуть предметом закупівлі за державним

контрактом (договором);

кошторис загальноновиробничих витрат за попередній рік (фактичні), кошторис планових загальноновиробничих витрат на рік (період), у якому планується виконання державного контракту (договору), та розрахунок розподілених загальноновиробничих витрат (плановий) на виготовлення товарів (виконання робіт, надання послуг), що будуть предметом державного контракту (договору);

розрахунок прямих і розподілених витрат на збут (без урахування податку на додану вартість);

розрахунок фінансових витрат, що планується віднести на витрати, пов'язані з виконанням державного контракту (договору) (у разі застосування механізму залучення кредиту (позики) під державні гарантії);

фінансова звітність;

розрахунок інших операційних витрат;

розрахунок суми прибутку;

довідка про код товару відповідно до УКТЗЕД у довільній формі.

У разі закупівлі ключових документів до засобів криптографічного захисту інформації учасник закупівлі може не надавати державному замовнику розшифрування матеріальних та трудових витрат на виготовлення та поставку таких засобів за умови надання письмового обґрунтування причин. У такому випадку розрахункова очікувана вартість товарів, робіт і послуг оборонного призначення в єдиного виконавця державного контракту (договору) є договірною вартістю, а орієнтовні ціни є договірними цінами державного контракту (договору), прибуток у складі ціни не нараховується.

Документи для коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення та розрахунку договірної вартості та ціни

4. У випадках, зазначених у державних контрактах (договорах) (зміна тарифів, цін на матеріали та покупні комплектуючі вироби, системи оплати праці, мінімальної заробітної плати), очікувана (розрахункова очікувана) вартість (ціна) контракту (етапів, складових частин етапів) може бути переглянута сторонами на умовах, визначених державним контрактом (договором).

5. Письмове звернення однієї із сторін державного контракту (договору) з обґрунтуванням підстав (а у разі ініціативи виконавця державного контракту (договору) - з доданням документів відповідно до пункту 11 цього Порядку) для перегляду очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення в єдиного виконавця державного контракту (договору) повинно бути отримане іншою стороною державного контракту (договору) у строк не пізніше ніж за 30 календарних днів до закінчення строку поставки товарів (виконання робіт, надання послуг).

6. Під час коригування очікуваної та затвердження договірної ціни виконавець державного контракту (договору) подає на розгляд та узгодження державному замовнику:

документи відповідно до пункту 3 цього Порядку (документи щодо адміністративних та загальноновиробничих витрат з розшифруванням фактичних витрат, здійснених за період, в якому виконувався державний контракт (договір), та розшифруванням усіх фактичних та обґрунтованого розміру очікуваних витрат, що увійшли до статей калькуляції ціни товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

результати аналізу збільшення ціни в розрізі статей калькуляції.

Під час розрахунку та встановлення договірної ціни допускається здійснення перерозподілу витрат виконавця державного контракту (договору) за статтями калькуляції відповідно до обґрунтованих фактичних витрат на виконання державного контракту (договору) у разі, коли такий перерозподіл не призводить до перевищення договірної ціни над діючою на момент перерозподілу очікуваної ціни. При цьому не допускається збільшення погоджених з державним замовником під час укладання державного контракту (договору) у складі очікуваної вартості та ціни:

відсотків загальновиробничих, адміністративних витрат та витрат на збут;
норм витрат сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектувальних виробів;
загальної трудомісткості.

7. На вимогу державного замовника документи, передбачені пунктами 3 і 6 цього Порядку, перед поданням державному замовнику подаються виконавцем державного контракту (договору) визначеному представництву державного замовника.

Представництво державного замовника за дорученням державного замовника в установленому порядку проводить аналіз поданих документів, перевіряє обґрунтованість витрат та складає висновок щодо рівня очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення в єдиного виконавця державного контракту (договору), усіх видів цін.

Висновок разом з документами щодо очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення в єдиного виконавця державного контракту (договору), усіх видів цін представництво державного замовника надсилає державному замовнику.

8. Відповідальність за правильність розрахунку, обґрунтованість витрат за статтями калькуляції, достовірність документів несе виконавець державного контракту (договору) відповідно до закону.

9. Розрахунок та коригування очікуваної, договірної вартості закупівлі та цін здійснюються з урахуванням таких особливостей:

форми розшифрувань витрат за статтями калькуляції визначаються державним замовником і доводяться до виконавців державних контрактів (договорів);

суми витрат на відрядження в межах України, які включаються до ціни продукції, не можуть перевищувати суми витрат, що не включається до оподатковуваного доходу відповідно до підпункту 170.9.1 пункту 170.9 статті 170 Податкового кодексу України. Граничні суми та склад витрат на відрядження за кордон не можуть перевищувати норми, встановлені постановою Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2011 р. № 98 “Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 11, ст. 488);

до витрат за статтями “Загальновиробничі витрати”, “Адміністративні витрати” та “Витрати на збут” включаються тільки витрати, які здійснені (планується здійснити) виконавцем державного контракту (договору) протягом строку виконання державного контракту (договору);

до загальновиробничих витрат належать:

- витрати на управління виробництвом продукції;
- сума нарахованої амортизації основних засобів загальновиробничого призначення;
- сума нарахованої амортизації нематеріальних активів загальновиробничого призначення;
- витрати на амортизацію обладнання до компенсації його вартості;
- витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування, операційну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення під час виготовлення продукції оборонного призначення;
- витрати на вдосконалення технології і організації виробництва;
- витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень під час виготовлення продукції оборонного призначення;
- витрати на обслуговування виробничого процесу;
- витрати на охорону праці, техніку безпеки і охорону навколишнього природного середовища;
- інші витрати (внутрішньозаводське переміщення матеріалів, деталей, напівфабрикатів, інструментів із складів до цехів і готової продукції на склади тощо);

відсотки загальновиробничих і адміністративних витрат та витрат на збут, визначені у складі договірної ціни товарів, робіт і послуг оборонного призначення, не можуть перевищувати відсотків цих витрат, погоджених з державним замовником у складі очікуваної

вартості (ціни).

Не включаються до калькуляції витрат та до ціни товарів, робіт і послуг оборонного призначення:

адміністративні витрати, а саме:

- загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати, витрати на участь у виставках тощо);

- витрати на службові відрядження працівників апарату управління суб'єкта господарювання, безпосередньо не пов'язані з виконанням державного контракту (договору);

- витрати на страхування майна, а також винагороди за послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо), які не є обов'язковими;

прямі матеріальні витрати, а саме втрати від браку (крім технічно неминучого браку та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку);

загальновиробничі витрати, а саме:

- нестачі незавершеного виробництва;

- нестачі і втрати від псування матеріальних цінностей у цехах;

- оплата простой тощо;

інші операційні витрати, а саме:

- сума безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів;

- втрати від знецінення запасів;

- визнані штрафи, пеня, неустойка;

витрати на збут, а саме:

- комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам структурних підрозділів суб'єкта господарювання, що забезпечують збут;

- витрати на обіг;

- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);

витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування, витрати на сплату відсотків за кредитами (позиками), які виконавець державного контракту (договору) на свій ризик залучив для виготовлення товарів, робіт і послуг, які будуть предметом державного контракту (договору), не можуть бути включені до очікуваної вартості та цін.

10. Під час встановлення сторонами державного контракту (договору) договірної ціни допускається включення до калькуляції ціни та розшифрувань витрат обґрунтованої частини очікуваних витрат на виготовлення та поставку товарів (виконання робіт, надання послуг).

2.22 Порядок ведення типового реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку (витяг) [28]

Затверджено
Постановою КМУ
від 12.05.2021 № 461

1. Цей Порядок визначає мету, призначення, структуру, форму та процедуру формування даних типового реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

реєстр конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку (далі - реєстр) - сукупність упорядкованої інформації про наявність на підприємствах, в установах та організаціях всіх форм власності робочої конструкторської та ремонтної (конструкторської) документації на озброєння, військову та спеціальну техніку, призначеної для їх виробництва, модернізації та/або ремонту (далі - конструкторська документація);

користувачі реєстру - структурні підрозділи державного замовника у сфері оборони, підприємства оборонно-промислового комплексу, на які покладаються завдання з організації розроблення, модернізації та/або ремонту озброєння, військової та спеціальної техніки.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оборонні закупівлі”.

3. Метою типового реєстру є встановлення типових вимог до структури, форми та процедури формування даних для створення державними замовниками у сфері оборони власних реєстрів за напрямками їх діяльності.

4. Реєстр призначений для:

забезпечення ведення обліку конструкторської документації, що розроблена за державні кошти та перебуває на підприємствах оборонно-промислового комплексу;

забезпечення уникнення повторного розроблення конструкторської документації за державні кошти;

контролю за місцезнаходженням конструкторської документації у разі реорганізації, зміни форми власності або ліквідації підприємств оборонно-промислового комплексу, де вони утримувалися;

отримання інформації для підготовки вихідних даних для кодифікації озброєння, військової та спеціальної техніки, що виготовляються для потреб сил оборони України та держав - учасниць системи кодифікації НАТО;

забезпечення користувачів реєстру інформацією щодо наявності та стану конструкторської документації.

5. Реєстр має таку структуру:

робоча конструкторська документація;

ремонтна (конструкторська) документація.

6. Реєстр формується і ведеться державними замовниками у сфері оборони в електронному вигляді за формою, наведеною у додатку. Державні замовники у сфері оборони визначають порядок формування і ведення реєстру за напрямом діяльності з урахуванням положень цього Порядку.

7. До реєстру включається інформація про наявність та стан конструкторської документації на виробі озброєння, військової, спеціальної техніки та їх складові частини, яка розроблена за результатами дослідно-конструкторських робіт, що виконувалися на замовлення державного замовника у сфері оборони, або розроблена в ініціативному порядку на виробі озброєння, військової, спеціальної техніки та їх складові частини, що постачаються державному замовнику у сфері оборони.

Відомості про проектну документацію на озброєння, військову та спеціальну техніку до реєстру не включаються.

8. Формування даних реєстру здійснюється шляхом подання підприємствами оборонно-промислового комплексу - виконавцями державних контрактів з оборонних закупівель такої інформації:

назва та умовне позначення виробу озброєння, військової та спеціальної техніки або складової частини (назва основного зразка, до складу якого входить);

позначення основного конструкторського документа, технічних умов;

літера конструкторської документації;

вид і тип носія конструкторської документації;

підстава для розроблення конструкторської документації;

форма власності на конструкторську документацію;

наявність чинного патенту на винахід/корисну модель, свідоцтва про реєстрацію авторського права;

наявність копії у страховому фонді документації;

найменування розробника конструкторської документації;

найменування виробника виробу озброєння, військової та спеціальної техніки;

найменування виробника основного зразка (для складової частини);

код грифа обмеження доступу.

9. Інформація з реєстру надається користувачам реєстру державним замовником у сфері оборони за їх письмовим запитом.

10. Заходи, пов'язані з веденням, зберіганням, захистом та наданням інформації про конструкторську документацію, здійснюються з дотриманням вимог законодавства щодо охорони державної таємниці та захисту службової інформації, а також захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

2.23 Перелік міжнародних спеціалізованих організацій, їх представництв, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення (витяг) [29]

Затверджено
Постановою КМУ
від 26.05.2021 № 527.

Найменування міжнародних спеціалізованих організацій, їх представництв, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення	
повне	скорочене
Агенція НАТО із зв'язку та інформації (NATO COMMUNICATIONS AND INFORMATION AGENCY)	АНЗІ (NCIA)
Агенція НАТО з підтримки та постачання (NATO SUPPORT AND PROCUREMENT AGENCY)	АНПП (NSPA)
Програма Уряду США "Міжнародні військові продажі" (FOREIGN MILITARY SALES)	МВП (FMS)

2.24 Про уповноважений орган з державного гарантування якості. ПОСТАНОВА КМУ від 16.06.2021 № 622. (витяг) [30]

Відповідно до пункту 32 частини першої статті 1 Закону України "Про оборонні закупівлі" Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Визначити Міністерство оборони уповноваженим органом з державного гарантування якості.

2.25 Порядок проведення маркетингових досліджень ринку товарів, робіт і послуг оборонного призначення (витяг) [31]

Затверджено
Постановою КМУ
від 16.06.2021 № 625

1. Цей Порядок визначає механізм проведення державними замовниками у сфері оборони маркетингових досліджень ринку товарів, робіт і послуг оборонного призначення, які плануються до закупівлі (далі - маркетингові дослідження), зокрема за імпортом, з метою відбору постачальника (виконавця).

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

комерційна пропозиція - це підготовлена презентація продукції оборонного призначення з наведеними кількісними, якісними, ціновими, технічними, часовими, виробничими та

сервісними показниками;

маркетингові дослідження - збирання, оброблення і проведення аналізу даних з метою зниження ризику і невизначеності, що супроводжує ухвалення рішень з вибору товарів, робіт і послуг оборонного призначення та їх постачальників (виконавців);

уповноважений суб'єкт господарювання - вітчизняний суб'єкт господарювання, якому в установленому законодавством порядку надані повноваження на право здійснення імпорту відповідних видів товарів, робіт і послуг оборонного призначення, у тому числі ті, які містять відомості, що становлять державну таємницю.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у Законах України "Про оборонні закупівлі" та "Про публічні закупівлі".

3. Діяльність з проведення маркетингових досліджень провадиться з дотриманням вимог законодавства про державну таємницю.

4. Маркетингові дослідження товарів, робіт і послуг оборонного призначення (далі - предмет закупівлі) проводяться державними замовниками у сфері оборони постійно, в результаті чого створюється та періодично оновлюється база даних про:

суб'єктів господарювання, що можуть залучатися до закупівлі;

номенклатуру предметів закупівлі, що виробляються/постачаються такими суб'єктами господарювання;

кількісні показники та орієнтовні ціни на предмети закупівлі;

правові, фінансово-економічні особливості закупівлі за імпортом, умови логістичного забезпечення, експортного контролю, митного режиму.

5. Результати маркетингових досліджень використовуються під час розроблення пропозицій до планів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, а також під час відбору виконавців без застосування конкурентних процедур у разі, коли така закупівля становить державну таємницю і здійснюється в іноземних суб'єктів господарювання.

6. Для організації проведення маркетингових досліджень державним замовником у сфері оборони визначається:

мета досліджень - визначення потенційних постачальників предметів закупівлі;

завдання досліджень - збір інформації про предмети закупівлі, проведення її аналізу, складення переліку потенційних постачальників (виконавців) за показниками критеріїв оцінки. Методика оцінки та критерії затверджуються державними замовниками у сфері оборони;

виконавці та співвиконавці робіт з проведення маркетингових досліджень (виконавець відповідає за підготовку вихідних даних та якість проведення визначеного дослідження).

Під час проведення маркетингових досліджень державний замовник у сфері оборони може звертатися до інших центральних органів виконавчої влади, розвідувальних органів держави, установ та організацій незалежно від форми власності щодо отримання (сприяння отриманню) інформації про можливих постачальників/виробників предметів закупівлі, перелік продукції, наявні комерційні пропозиції тощо.

7. Маркетингові дослідження проводяться кількома етапами.

Перший етап - вивчення завдань, умов, встановлення проблем і формування цілей, розроблення плану та напрямів дослідження.

У рамках етапу:

вивчається і усвідомлюється мета дослідження;

здійснюється формування вимог до вихідних даних досліджень (кількісні, якісні, цінові, технічні, часові, виробничі та сервісні показники, інформація про постачальників/виробників, джерела інформації та методи її збору тощо);

уточнюються (у разі потреби) критерії досліджень;

визначаються спроможності проведення аналізу - можливість отримання необхідної інформації, часу і ресурсів, прогнозу результатів тощо.

Другий етап - відбір джерел і збір інформації про визначений тип (вид, зразок) предмета закупівлі і потенційних іноземних постачальників/виробників.

У рамках етапу:

використовуються всі доступні інформаційні ресурси, у тому числі Головний каталог

посилань для логістики НАТО (NATO Master Catalogue of References for Logistics (NMCRL), база даних боєприпасів НАТО (NATO Ammunition Database (eNADB) тощо;

здійснюється пошук інформації про номенклатурні номери НАТО предметів закупівлі, їх основні позначення, можливості використання цих позначень під час закупівлі в конкретних (певних) виробників та інформації про країни, у яких ці предмети перебувають в експлуатації (використанні). Використовується Каталог предметів постачання в системі кодифікації НАТО;

оформляється пропозиція щодо необхідності включення до контракту на закупівлю вимог відповідно до угоди НАТО із стандартизації STANAG 4177 (у разі відсутності номенклатурного номера НАТО (NSN) за результатами маркетингового дослідження);

розміщується інформація про потреби в предметах закупівлі в місцях їх виробництва або продажу, організовується офіційне листування з виробниками такої продукції або з їх уповноваженими представництвами, з компетентними органами з питань оборони іноземних держав, в яких вона виробляється/закуповується, порушуються відповідні питання під час офіційних візитів з метою отримання комерційних пропозицій тощо;

формується перелік іноземних суб'єктів господарювання, які можуть залучатися до постачання предметів закупівлі (у тому числі ті, які містять відомості, що становлять державну таємницю);

створюються відповідні бази даних за визначеними категоріями, у тому числі за комерційними пропозиціями постачальників/виробників.

Порядок обміну інформацією з обмеженим доступом з компетентними органами з питань оборони іноземних держав та іноземними суб'єктами господарювання під час проведення маркетингових досліджень та відповідних закупівель визначається державними замовниками у сфері оборони відповідно до вимог законодавства України з охорони інформації з обмеженим доступом, зокрема міжнародних договорів про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Третій етап - маркетинговий аналіз.

У рамках етапу:

аналізується інформація, що міститься в Інтернеті, засобах масової інформації, отримана у відповідях на офіційні запити від Агенції НАТО з підтримки та постачання, Агенції НАТО із зв'язку та інформації та їх структур, а також з інших джерел;

здійснюється вивчення, проводяться дослідження та аналіз комерційних пропозицій і розподіл їх від найбільш привабливих за сукупністю показників. За наявності єдиного постачальника/виробника проводяться дослідження та аналіз комерційної пропозиції на її відповідність вимогам державного замовника у сфері оборони та світового ринку озброєнь.

Для проведення аналізу комерційних пропозицій потенційних постачальників/виробників предметів закупівлі враховуються такі основні критерії оцінки:

ціна;

якість;

відповідність вимогам (перебуває на озброєнні або допущено до експлуатації у Збройних Силах України чи в країнах НАТО);

строки та умови виробництва і постачання предметів закупівлі;

наявність і умови сервісного та логістичного забезпечення;

можливість отримання експортних ліцензій;

можливість та умови укладення компенсаційних (офсетних) договорів;

відповідність спроможностей і можливостей потенційних постачальників/виробників предметів закупівлі та їх системи менеджменту та якості вимогам угоди НАТО із стандартизації STANAG 4177 (стандарти НАТО серії AQAP контрактного типу).

У підсумку проводиться узагальнення результатів досліджень, складаються акти проведення маркетингових досліджень ринку для закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення за формою згідно з додатком, визначаються обґрунтовані варіанти закупівлі.

2.26 Порядок здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також за цільовим використанням коштів (витяг) [32]

Затверджено
Постановою КМУ
від 28.07.2021 № 781

1. Цей Порядок визначає механізм здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також контролю за цільовим використанням коштів.

2. Терміни в цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оборонні закупівлі”, постановах Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 159 “Про затвердження Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 20, ст. 853) і від 17 лютого 2021 р. № 160 “Про затвердження Порядку проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 21, ст. 934).

3. Контроль за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також контроль за цільовим використанням коштів здійснюють представництва державних замовників у сфері оборони (далі - представництва).

4. Представництво під час виконання науково-дослідної роботи:

бере участь у розгляді та погодженні проекту тактико-технічного завдання або технічного завдання з виконання науково-дослідної роботи;

розглядає та погоджує звіти з виконання науково-дослідної роботи;

перевіряє відповідність виконаних окремих етапів роботи вимогам тактико-технічного завдання (технічного завдання) та умовам державного контракту (договору);

узгоджує програми і методики випробувань макетів, моделей, експериментальних зразків та їх складових частин;

бере участь у проведенні випробувань і погоджує звіти за їх результатами;

надсилає державному замовнику у сфері оборони (далі - державний замовник) висновки щодо виконаних окремих етапів роботи (роботи в цілому) з урахуванням висновків інших представництв у разі залучення співвиконавців для виконання складових частин роботи;

видає посвідчення про приймання окремих етапів роботи (роботи в цілому) відповідно до умов державного контракту (договору).

5. Під час контролю за виконанням науково-дослідної роботи представництво:

вивчає тематику досліджень, що проводяться виконавцем державного контракту (договору);

узгоджує (у разі потреби) заходи щодо дотримання режиму секретності, технічного захисту інформації та комплексної протидії технічним засобам розвідки;

подає державному замовнику висновки щодо виконаних окремих етапів роботи (роботи в цілому) з урахуванням висновків інших представництв у разі залучення співвиконавців для виконання складових частин робіт;

веде оперативний облік та контроль за збереженням макетів, моделей, матеріалів, засобів вимірювальної техніки та інших матеріальних цінностей, що утворилися під час виконання науково-дослідної роботи (окремих етапів, складових частин роботи), витрати на виготовлення або придбання яких включено до вартості роботи.

6. Виконана науково-дослідна робота, що подається представництву для розгляду, не приймається у разі невиконання виконавцем роботи умов державного контракту (договору),

вимог тактико-технічного завдання (технічного завдання) і стандартів. Повторно розгляд роботи (окремих етапів роботи) представництво здійснює після проведення виконавцем затверджених державним замовником заходів щодо усунення виявлених недоліків.

7. Зміст, порядок і обсяг контролю за якістю виконання науково-дослідної роботи, що здійснюється представництвом, встановлюються згідно з умовами державного контракту (договору) і вимогами стандартів.

8. Представництво здійснює контроль за якістю виконання науково-дослідної роботи на всіх її етапах, установлених згідно з вимогами тактико-технічного завдання (технічного завдання), стандартів і умовами державного контракту (договору).

9. Представництво під час виконання аванпроекту:

бере участь у розгляді та погодженні проекту тактико-технічного завдання (технічного завдання) на виконання аванпроекту;

здійснює згідно з вимогами тактико-технічного завдання (технічного завдання), умовами державного контракту (договору) контроль за якістю та строками виконання роботи;

бере участь в роботі науково-технічної ради з розгляду результатів виконання аванпроекту;

перевіряє комплектність і якість звітної науково-технічної документації, її відповідність вимогам тактико-технічного завдання (технічного завдання) та стандартів, умовам державного контракту (договору) і надає державному замовнику висновок про готовність аванпроекту (його складової частини) до приймання;

залучається до участі в роботі комісії з оцінювання результатів аванпроекту (його складової частини).

10. Представництво під час виконання дослідно-конструкторської роботи:

1) на етапі розроблення ескізного (технічного) проекту:

бере участь у розгляді та погодженні проекту тактико-технічного завдання (технічного завдання) на виконання дослідно-конструкторської роботи;

узгоджує переліки (комплектність) документації ескізного (технічного) проекту і робочої конструкторської документації, що підлягають розробленню на стадіях дослідного виробництва;

погоджує документи, визначені переліками (комплектністю) документації ескізного (технічного) проекту та робочої конструкторської документації;

погоджує перелік макетів (моделей) дослідних зразків (складових частин), а також програми і методики їх випробувань;

бере участь у проведенні випробувань та погоджує звіти, які оформлюються за їх результатами;

надає державному замовнику висновок про готовність ескізного (технічного) проекту (етапів проведення) до приймання;

погоджує план-графік заходів з доопрацювання (у разі потреби) матеріалів ескізного (технічного) проекту (етапів проведення) і контролює здійснення визначених заходів;

2) на етапі розроблення комплексу робочої конструкторської документації для виготовлення дослідного зразка:

розглядає пред'явлену виконавцем роботи робочу конструкторську документацію та погоджує її відповідно до затвердженого переліку після коригування (у разі потреби);

погоджує розроблені програми і методики проведення попередніх випробувань дослідних зразків (складових частин);

здійснює контроль за поданням в установленому порядку підприємству, що здійснює виготовлення дослідного зразка (його складової частини), копій робочої конструкторської документації;

3) на етапі виготовлення дослідного зразка для проведення попередніх випробувань:

здійснює контроль за якістю виготовлення дослідного зразка (складових частин) і підтверджує його відповідність вимогам робочої конструкторської та технологічної документації перед проведенням попередніх випробувань;

здійснює приймання дослідного зразка та комплексу робочої конструкторської

документації для проведення попередніх випробувань;

бере участь у проведенні попередніх випробувань та погоджує звіти, складені за їх результатами;

разом з виконавцем робіт проводить аналіз причин виникнення відмов і несправностей дослідного зразка (його складових частин), виявлених під час попередніх випробувань, погоджує план-графік усунення недоліків (коригування робочої конструкторської документації і доопрацювання дослідного зразка, його складових частин), складений на підставі рішення за актом попередніх випробувань, а також контролює повне та своєчасне здійснення запланованих заходів;

погоджує акт про завершення коригування робочої конструкторської документації і доопрацювання дослідного зразка (його складових частин) за результатами проведення попередніх випробувань;

надає державному замовнику висновок до робочої конструкторської документації, відкоригованої за результатами проведення попередніх випробувань дослідного зразка, щодо можливості присвоєння цій документації літери “О” для проведення державних випробувань.

11. Виконані етапи дослідно-конструкторської роботи, що подаються представництву для розгляду, не можуть бути прийняті в разі недотримання виконавцем робіт умов державного контракту (договору), вимог тактико-технічного завдання (технічного завдання) і стандартів.

Повторно розгляд таких етапів проводиться представництвом після здійснення виконавцем затверджених державним замовником заходів щодо усунення виявлених недоліків.

12. Під час проведення державних (міжвідомчих) випробувань дослідного зразка (складових частин дослідного зразка) представництво:

здійснює контроль за якістю виготовлення дослідного зразка (складових частин) і підтверджує його відповідність вимогам робочої конструкторської документації з літерою “О” та технологічної документації перед поданням для проведення державних (міжвідомчих) випробувань;

здійснює приймання робочої конструкторської документації з літерою “О”, відкоригованої (у разі потреби) за результатами виготовлення дослідного зразка для проведення державних (міжвідомчих) випробувань, а також матеріально-технічне приймання дослідного зразка з оформленням відповідного акта;

повідомляє державному замовнику про випадки несвоєчасного постачання необхідного устаткування і майна, передбаченого планом матеріально-технічного забезпечення державних (міжвідомчих) випробувань;

здійснює контроль за проведенням заходів, передбачених планом-графіком усунення недоліків, виявлених у ході проведення державних (міжвідомчих) випробувань дослідного зразка, і врахуванням пропозицій комісії з проведення випробувань, якщо за результатами державних (міжвідомчих) випробувань комісією встановлено необхідність коригування робочої конструкторської документації з літерою “О” та доопрацювання дослідного зразка (його складових частин) у зв’язку з невідповідністю вимогам тактико-технічного завдання (технічного завдання) або якщо відбулася відмова дослідного зразка (його складової частини) і комісією ухвалено рішення про припинення (зупинення) проведення державних (міжвідомчих) випробувань.

13. Під час здійснення заходів із затвердження робочої конструкторської документації для організації серійного виробництва представництво:

бере участь в узгодженні плану-графіка усунення недоліків та контролює його виконання, зокрема щодо реалізації пропозицій (рекомендацій) комісії з проведення державних (міжвідомчих) випробувань;

погоджує акт про завершення коригування робочої конструкторської документації з літерою “О” і доопрацювання дослідного зразка (його складових частин) за результатами проведення державних (міжвідомчих) випробувань;

за дорученням державного замовника бере участь у розгляді, перевірці, погодженні та затвердженні робочої конструкторської документації з літерою “О” із присвоєнням літери “О₁” для організації серійного виробництва.

14. Після завершення дослідно-конструкторської роботи (етапу роботи) до оформлення акта здачі-приймання виконаних робіт представництво бере участь у проведенні інвентаризації матеріальних цінностей, що утворилися під час виконання роботи, та надає державному замовнику пропозиції щодо порядку їх подальшого використання.

15. Зміст і порядок здійснення представництвами контролю за якістю виконання дослідно-конструкторської роботи визначаються стандартами системи розроблення та поставлення на виробництво товарів оборонного призначення і умовами державних контрактів (договорів).

16. Представництво здійснює контроль за якістю виконання дослідно-конструкторської роботи на всіх її етапах, установлених згідно з вимогами тактико-технічного завдання (технічного завдання) та умовами державного контракту (договору).

17. Представництво систематично аналізує хід виконання дослідно-конструкторської роботи, проводить оцінку тенденцій і передумов, що можуть призвести до невиконання (неповного або несвоєчасного виконання) вимог тактико-технічного завдання (технічного завдання), умов державного контракту (договору), а також у разі виникнення загрози зриву виконавцем робіт узятих договірних зобов'язань повідомляє в установленому порядку про це державному замовнику.

18. Представництво під час здійснення контролю за якістю товарів оборонного призначення у ході їх серійного виготовлення (монтажу):

здійснює вхідний контроль комплектувальних виробів, сировини та матеріалів на відповідність технічним умовам;

здійснює контроль за технологічними операціями виготовлення (монтажу) та проведення випробувань зразків товарів оборонного призначення відповідно до технічних умов та системи якості виконавця робіт;

перевіряє відповідність комплектувальних виробів та матеріалів вимогам робочої конструкторської документації на відповідний товар оборонного призначення, а також стандартів;

проводить приймально-здавальні випробування і приймання товарів оборонного призначення, які витримали випробування, що проводяться відділом технічного контролю виконавця робіт, та якість і надійність яких, а також стабільність технологічного процесу їх виготовлення підтверджені позитивними результатами періодичних випробувань;

бере участь у проведенні періодичних та типових випробувань;

реєструє результати контролю за виготовленням (монтажем) товарів оборонного призначення, проведенням випробувань, прийманням, а також оформленням документів, які свідчать про відповідність виготовлених (змонтованих) і прийнятих товарів оборонного призначення вимогам, що встановлені технічними умовами на вироби та умовами державних контрактів (договорів).

19. Представництво вибірково здійснює контроль за якістю товарів оборонного призначення, що постачаються без їх приймання іншими представництвами, у порядку, що визначається умовами державного контракту (договору).

20. Контроль за якістю та приймання товарів оборонного призначення представництво здійснює у присутності представників відділу технічного контролю підприємства із залученням сил і засобів виконавця державного контракту (договору) в обсягах і послідовності, що визначені вимогами технічних умов на вироби.

21. Прийнятими вважаються товари оборонного призначення, які пройшли приймально-здавальні випробування та мають позитивні результати періодичних випробувань (кваліфікаційних випробувань, випробувань на надійність та інших), є промаркованими, укомплектованими, піддані консервації та упаковані згідно з вимогами технічних умов та умовами державного контракту (договору), мають відповідну експлуатаційну документацію, опломбовані відділом технічного контролю підприємства та представництвом і на які оформлені документи, що підтверджують факт їх приймання.

22. Прийняті представництвом товари оборонного призначення підлягають відвантаженню споживачам для їх експлуатації або передачі підприємству на відповідальне зберігання.

На прийняті товари оборонного призначення протягом 24 годин після завершення їх

приймання представництво за наявності такої вимоги в умовах державного контракту (договору) видає виконавцю робіт посвідчення на прийняту продукцію (виконані роботи) про відповідність таких товарів (робіт) вимогам технічних умов та умовам державного контракту (договору) за формою, що визначена державним замовником.

23. Відвантаження товарів оборонного призначення після їх приймання здійснюється під контролем представництва.

24. Представництво після постачання в експлуатацію (проведення монтажу) товарів оборонного призначення, виготовлених (змонтованих) за державним контрактом (договором), разом із виконавцем робіт проводить аналіз рекламаций на такі товари (виконані роботи) з метою вивчення характеру дефектів і вжиття заходів щодо їх усунення як у виробках, що перебувають в експлуатації, так і у виробках, що перебувають на стадії виробництва або монтажу.

25. У разі коли на підприємстві виникли умови, що можуть призвести до випуску неякісних товарів оборонного призначення (проведення неякісного монтажу) та до припинення їх приймання, а також до порушення встановленого режиму секретності, вимог нормативних документів з питань технічного захисту інформації та комплексної протидії технічним засобам розвідки, а заходи, які вживаються виконавцем робіт щодо усунення виявлених недоліків, є неефективними з точки зору представництва, представництво повідомляє про ситуацію, що склалася, державному замовнику та підприємству.

26. У разі коли товари оборонного призначення, що підлягають контролю та прийманню представництвом, поставлені підприємством споживачам без узгодження із представництвом і відвантаження таких товарів відбулося без участі представництва, такі товари підлягають поверненню на підприємство для повторного їх подання для перевірки та приймання представництвом.

27. Забраковані та не прийняті представництвом товари оборонного призначення не можуть бути поставлені підприємством споживачам для їх експлуатації та не підлягають використанню за призначенням, якщо відповідним державним замовником не надано додаткових розпоряджень (вказівок) щодо використання таких товарів.

28. Представництва під час проведення підприємствами ремонту (ремонтів з модернізацією) товарів оборонного призначення керуються вимогами Інструкції про порядок організації і супроводження ремонту озброєння та військової техніки Збройних Сил України, затвердженої Міноборони.

29. Представництва під час проведення підприємствами утилізації ракет і боєприпасів керуються вимогами Порядку здійснення контролю за проведенням робіт з утилізації ракет і боєприпасів представництвами Міністерства оборони, затвердженого Міноборони.

30. Представництва здійснюють контроль за цільовим використанням коштів за державними контрактами (договорами) з оборонних закупівель відповідно до Порядку формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 р. № 309 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 30, ст. 1737), Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні та Податкового кодексу України в частині перевірки відповідності заявлених виконавцем державного контракту (договору) з оборонних закупівель витрат в розрізі статей калькуляції первинним бухгалтерським документам.

31. Представництва беруть участь у проведенні випробувань відповідно до Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 159.

32. За рішенням державного замовника представництва беруть участь у проведенні випробувань відповідно до Порядку проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 160.

33. Представництва беруть участь у роботі комісій, що створюються уповноваженим

органом з державного гарантування якості для виконання завдань з оцінювання відповідності процесів забезпечення якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення вимогам державних контрактів (договорів) з оборонних закупівель.

2.27 Деякі питання закупівлі за державним оборонним замовленням (витяг) [33]

Затверджено Постановою КМУ від 28.10.2021 № 1342-р.

Відповідно до частини шостої статті 12 Закону України “Про оборонні закупівлі” дозволити Міністерству оборони не укласти компенсаційний (офсетний) договір під час здійснення закупівлі зазначеним Міністерством товарів виробництва компанії “ARCUS Co”, Республіка Болгарія (постачальник - компанія “PHU Lechmar LLC”, Республіка Польща), за імпортом згідно з основними показниками державного оборонного замовлення на 2020 рік на суму, що перевищує 5 млн. євро.

2.28 Тимчасовий порядок розміщення, коригування державного оборонного замовлення, а також здійснення контролю за його виконанням (витяг) [34]

Затверджено
Розпорядженням КМУ
від 28.12.2021 № 1743-р.

Маркетингові дослідження ринку продукції (робіт, послуг) оборонного призначення

1. Маркетингові дослідження ринку продукції (робіт, послуг) оборонного призначення проводяться державними замовниками з державного оборонного замовлення (далі - державні замовники) постійно з метою створення та періодичного оновлення бази даних про:

суб’єктів господарювання, які можуть залучатися до виконання державного оборонного замовлення (далі - оборонне замовлення);

номенклатуру продукції (робіт, послуг) оборонного призначення, що може виготовлятися (виконуватися, надаватися) такими суб’єктами господарювання;

ціни на продукцію (роботи, послуги) оборонного призначення.

Розміщення оборонного замовлення

2. Оборонне замовлення розміщується державними замовниками шляхом укладення з виконавцями державних контрактів, договорів (контрактів).

3. Державні замовники проводять з урахуванням затверджених основних показників оборонного замовлення на відповідний бюджетний період відбір виконавців у порядку, встановленому Законами України “Про публічні закупівлі” та “Про державне оборонне замовлення”.

4. Ціни на продукцію оборонного призначення визначаються за результатами процедур закупівлі, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”.

У разі визначення виконавця без застосування конкурентних процедур (закупівля у суб'єкта господарювання, який є єдиним в Україні виробником або зареєстрований як виробник продукції, робіт і послуг оборонного призначення, закупівлі яких становлять державну таємницю) ціна на продукцію оборонного призначення встановлюється суб'єктом господарювання і державним замовником під час проведення переговорів щодо укладення державного контракту, договору (контракту) з урахуванням Порядку формування ціни на продукцію, роботи, послуги оборонного призначення у разі, коли відбір виконавців з постачання (закупівлі) такої продукції, робіт, послуг здійснюється без застосування конкурентних процедур, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2016 р. № 517 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 65, ст. 2207).

Договірна (орієнтовна) ціна на постачання (закупівлю) продукції, яка вже закуповувалася державним замовником у такого виконавця в минулі роки без застосування конкурентних процедур, визначається у державному контракті на рівні розміру ціни, встановленої попереднім аналогічним контрактом, з коригуванням на індекс споживчих цін за розрахунками Держстату у відповідні минулі роки і без складення розрахунково-калькуляційних матеріалів за умови здійснення остаточного розрахунку ціни за фактичними витратами виконавця.

5. Державні замовники повідомляють суб'єктам господарювання, які визначені виконавцями без застосування конкурентних процедур, про намір укласти з ними державний контракт, договір (контракт) та провести переговори щодо визначення його істотних умов. У повідомленні зазначається інформація про предмет державного контракту, договору (контракту), зміст та обсяг оборонного замовлення (кількість і місце поставки продукції та/або виду робіт (послуг) і місця їх виконання (надання), що планується розмістити на відповідному суб'єкті господарювання, а також запланований державним замовником обсяг фінансування такого замовлення.

6. Суб'єкт господарювання, що отримав від державного замовника пропозицію щодо укладення державного контракту, договору (контракту), інформує державного замовника про свою згоду чи відмову у двадцятиденний строк. У разі згоди на укладення державного контракту, договору (контракту) такий суб'єкт господарювання здійснює розрахунок ціни за одиницю продукції оборонного призначення та/або складає кошторис на виконання робіт (надання послуг) за оборонним замовленням з урахуванням економічно обґрунтованих витрат на виробництво (виконання робіт, надання послуг) та особливостей виробництва (виконання, надання) окремих видів такої продукції (робіт, послуг).

7. Під час розрахунку ціни прибуток визначається суб'єктом господарювання на основі розрахованої величини прибутку, що забезпечує умови ефективної діяльності суб'єкта господарювання, з урахуванням витрат на сплату податків та зборів, а також відсотків за кредитами.

При цьому прибуток у складі ціни не може перевищувати 5 відсотків витрат суб'єкта господарювання на придбання комплектувальних виробів (напівфабрикатів), робіт (послуг) у інших суб'єктів господарювання та 30 відсотків решти витрат у складі виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), крім випадку, передбаченого абзацом третім цього пункту.

У разі коли суб'єктом господарювання залучено кредити під державні гарантії для фінансування програм, пов'язаних з підвищенням обороноздатності і безпеки держави, прибуток становить 25 відсотків суми виробничої собівартості (кошторисної вартості), а у разі надання суб'єктом господарювання державному замовнику документів, що підтверджують необхідність використання частини прибутку, одержаного від виконання державного контракту, на розвиток виробництва для ефективного виконання у подальшому оборонного замовлення, у тому числі для зменшення трудомісткості, матеріаломісткості та енергоємності виробництва і загальновиробничих витрат, - 30 відсотків.

У разі здійснення закупівлі продукції (робіт, послуг) оборонного призначення за імпортом через вітчизняних суб'єктів господарювання, яким в установленому порядку надані повноваження на право здійснення імпорту відповідних видів продукції (робіт, послуг) оборонного призначення, у тому числі із залученням кредитів під державні гарантії для фінансування програм, пов'язаних з підвищенням обороноздатності і безпеки держави,

прибуток (постачальницька винагорода) становить 3 відсотки вартості продукції (робіт, послуг) за зовнішньоекономічним договором (контрактом).

8. У разі коли технологічний цикл виробництва продукції оборонного призначення або строк виконання робіт (надання послуг) за оборонним замовленням перевищує один рік, суб'єкт господарювання розраховує ціну на весь період виробництва (виконання робіт, надання послуг) з обґрунтуванням витрат для кожного бюджетного періоду окремо.

9. За результатами розрахунків ціни суб'єкт господарювання готує та подає на розгляд державному замовнику:

пояснювальну записку, в якій зазначається застосована ним методологія розрахунку ціни і перелік нормативних та інших документів, якими він при цьому керувався;

проект протоколу погодження договірної (орієнтовної) ціни на поставку (закупівлю) продукції, виконання робіт, надання послуг за державним оборонним замовленням за формою згідно з додатком 1;

калькуляцію (визначення ціни) продукції відповідно до Порядку формування ціни на продукцію, роботи, послуги оборонного призначення у разі, коли відбір виконавців з постачання (закупівлі) такої продукції, робіт, послуг здійснюється без застосування конкурентних процедур, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2016 р. № 517, - у разі постачання (закупівлі) продукції;

кошторис на виконання робіт (надання послуг) за державним оборонним замовленням за формою згідно з додатком 2 до Типового державного контракту на виконання робіт (надання послуг) за державним оборонним замовленням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 р. № 614, - у разі виконання робіт (надання послуг);

розшифрування витрат, що увійшли до статей калькуляції відповідно до пунктів 20, 29 і 37 Порядку формування ціни на продукцію, роботи, послуги оборонного призначення у разі, коли відбір виконавців з постачання (закупівлі) такої продукції, робіт, послуг здійснюється без застосування конкурентних процедур, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2016 р. № 517, за погодженою з державним замовником формою;

розрахунок та обґрунтування прибутку в довільній формі.

Документи, визначені в абзацах третьому - шостому цього пункту, подаються суб'єктом господарювання службі замовника разом з договором (контрактом).

10. Державний замовник протягом строку, що не перевищує 15 робочих днів з моменту отримання документів, зазначених у пункті 9 цього Порядку, розглядає їх, аналізує та перевіряє достовірність викладеної в них інформації. У разі необхідності державний замовник може залучати для розгляду поданих суб'єктом господарювання документів свої представництва з оборонного замовлення на підприємствах, в установах і організаціях або відповідні представництва інших державних замовників.

Спори, що виникають між державним замовником і суб'єктом господарювання під час розгляду документів, вирішуються ними шляхом проведення переговорів, консультацій, а у разі недостигнення згоди або взаємоприйняттого рішення - у судовому порядку.

11. Досягнута державним замовником і суб'єктом господарювання домовленість щодо ціни фіксується у протоколі погодження договірної (орієнтовної) ціни на поставку (закупівлю) продукції, виконання робіт, надання послуг за державним оборонним замовленням за формою згідно з додатком 1.

12. Зміна ціни, визначеної державним контрактом, договором (контрактом), не допускається у разі, коли:

продукцію (роботи, послуги) оборонного призначення, які є предметом державного контракту, договору (контракту), виготовлено (виконано, надано) та прийнято представництвом державного замовника з оборонного замовлення на підприємствах, в установах і організаціях і службою замовника, що підтверджується посвідченням (актом), передбаченим підпунктом 6 пункту 9 Положення про представництва державних замовників у сфері оборони на підприємствах, в установах і організаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2009 р. № 1107 (Офіційний вісник України, 2009 р.,

№ 81, ст. 2737; 2021 р., № 21, ст. 942), повністю оплачено;

сторонами повністю виконано свої зобов'язання за державним контрактом, договором (контрактом).

13. Створення нових та нарощення існуючих виробничих потужностей згідно з оборонним замовленням здійснюється шляхом проведення таких заходів:

виконання дослідно-конструкторської роботи з розроблення спеціальних засобів технологічного оснащення та технологій;

виготовлення та впровадження спеціальних засобів технологічного оснащення;

технічне переоснащення та реконструкція діючих виробництв.

Фінансування та проведення заходів, зазначених в абзацах третьому і четвертому цього пункту, здійснюється згідно з планом використання бюджетних коштів, який готується відповідно до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 9, ст. 414), та на підставі договорів (контрактів).

14. У державних контрактах на закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової і спеціальної техніки з циклом виробництва більше трьох місяців може передбачатися попередня оплата на строк не більш як шість місяців.

У державних контрактах на закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової і спеціальної техніки з циклом виробництва більше шести місяців і на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт з розроблення озброєння, військової і спеціальної техніки, спеціальних технологій та матеріалів, а також дослідно-конструкторських робіт із розроблення спеціальних засобів технологічного оснащення та технологій (у межах підготовки виробництва) для їх виготовлення і модернізації (коли строк виконання етапу таких робіт перевищує шість місяців) може передбачатися попередня оплата на строк не більш як 18 місяців за умови надання виконавцем державного оборонного замовлення відповідного обґрунтування.

У рамках підготовки виробництва для виготовлення та впровадження спеціальних засобів технологічного оснащення, технічного переоснащення та реконструкції діючих виробництв, робіт згідно з переліком видів робіт із провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми та значними наслідками, які підлягають ліцензуванню, відповідно до Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності", може передбачатися попередня оплата на умовах, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1070 "Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти" (Офіційний вісник України, 2020 р., № 2, ст. 64).

У державних контрактах на закупівлю (ремонт) кораблів та суден з циклом будівництва (ремонту) більше шести місяців, а також складних зразків озброєння і військової техніки з циклом виробництва більше 12 місяців, яке пов'язано із закупівлею комплектувальних виробів за зовнішньоекономічними контрактами та здійснюється за окремими державними цільовими програмами, може передбачатися попередня оплата на строк не більш як 18 місяців.

У державних контрактах на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у разі, коли строк виконання етапу таких робіт перевищує шість місяців, може передбачатися попередня оплата на строк, необхідний для виконання такого етапу, але не більш як 18 місяців.

В умовах особливого періоду, надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у державних контрактах на закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової і спеціальної техніки може передбачатися попередня оплата на строк не більш як дев'ять місяців на умовах, які визначаються державним замовником з урахуванням необхідності задоволення нагальних потреб, наявності фінансування витрат та обґрунтування проведення такої оплати виконавцями оборонного замовлення.

За міжнародними домовленостями (угодами, контрактами), укладеними в рамках реалізації державного оборонного замовлення за програмою Уряду США “Міжнародні військові продажі” (Foreign Military Sales) або з Агенцією НАТО з підтримки та постачання (NATO Support and Procurement Agency) для задоволення потреб Збройних Сил, може передбачатися попередня оплата на умовах та на строк дії таких міжнародних домовленостей (угод, контрактів).

15. Проект державного контракту розробляється державним замовником у двох примірниках, підписується його керівником або уповноваженою ним особою, скріплюється печаткою та надсилається суб’єкту господарювання, визначеному за результатами процедури відбору виконавця, у строк, установлений законодавством.

Умови державного контракту визначаються відповідно до положень Типового державного контракту на поставку (закупівлю) продукції за державним оборонним замовленням, Типового державного контракту на виконання робіт (надання послуг) за державним оборонним замовленням або Типового державного контракту на виконання дослідно-конструкторської (науково-дослідної, технологічної) роботи за державним оборонним замовленням, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 р. № 614. Сторони можуть конкретизувати умови типових державних контрактів виходячи із специфіки діяльності державних замовників та особливостей закупівлі продукції, робіт і послуг оборонного призначення.

У разі коли державний контракт містить інформацію, яка становить державну таємницю, державний замовник проставляє на такому контракті та додатках до нього відповідний гриф обмеження доступу.

Державний контракт укладається на строк виготовлення і поставки продукції, виконання робіт та надання послуг оборонного призначення. У разі коли строк державного контракту перевищує бюджетний період (довгостроковий державний контракт), сторони після затвердження основних показників оборонного замовлення на відповідний рік вносять до такого контракту зміни щодо зобов’язань сторін на наступний бюджетний період.

Проект договору (контракту) розробляється службою замовника відповідно до Цивільного кодексу України та положень цього пункту і погоджується державним замовником відповідно до статті 73² Господарського кодексу України.

16. Поставка (закупівля) відповідно до міжнародних договорів з питань військово-технічного співробітництва продукції оборонного призначення іноземних виробників здійснюється шляхом укладення державними замовниками державних контрактів з визначеними за результатами конкурсного відбору виконавцями, які є:

вітчизняними суб’єктами господарювання, яким в установленому порядку надані повноваження на право здійснення імпорту відповідних видів продукції оборонного призначення;

іноземними суб’єктами господарювання, у разі коли державний замовник має повноваження на провадження зовнішньоекономічної діяльності.

У разі коли державним контрактом, договором (контрактом) передбачена закупівля за імпортом продукції оборонного призначення на суму, що перевищує 5 млн. євро, державний замовник, що укладає такий контракт, договір (контракт), зобов’язаний:

інформувати в установленому законодавством порядку уповноважений центральний орган виконавчої влади щодо координації діяльності з реалізації державного оборонного замовлення (далі - уповноважений орган) про намір укласти такий контракт, договір (контракт) та проведення переговорів щодо визначення його істотних умов;

визначити завдання офсетному бенефіціару з проведення переговорів з іноземним постачальником такої продукції щодо одержання Україною відповідних компенсацій з метою укладення компенсаційного (офсетного) договору в установленому порядку.

17. Суб’єкт господарювання набуває статусу виконавця оборонного замовлення з моменту укладення державного контракту, договору (контракту).

18. Державний контракт та додатки до нього, а також листи, телеграми та інші документи, що пов’язані з його укладенням та виконанням, формуються державним замовником в окремому

справу, яка після виконання сторонами зобов'язань за державним контрактом або його розірвання та вирішення всіх спірних питань, пов'язаних з виконанням державного контракту, зберігається протягом строку, визначеного законодавством. Копія державного контракту може надаватися в установленому порядку керівникові представництва державного замовника з оборонного замовлення, що здійснює контроль за якістю та прийманням продукції оборонного призначення.

19. Після виконання зобов'язань за державним контрактом сторони проводять звіряння розрахунків та складають акт за формою згідно з додатком 2. У разі виконання зобов'язань, передбачених довгостроковим державним контрактом для поточного бюджетного періоду, сторони проводять звіряння розрахунків станом на початок наступного бюджетного періоду.

Коригування оборонного замовлення

20. У разі коли здійснення поставки (закупівлі) продукції (робіт, послуг) оборонного призначення перестало відповідати потребам оборони та безпеки держави внаслідок настання непередбачуваних обставин та/або коли ціна найбільш вигідної пропозиції конкурсних торгів перевищує суму, передбачену державним замовником на фінансування цієї закупівлі, чи коли виникла потреба у внесенні змін до кількісних показників та/або номенклатури продукції, робіт і послуг оборонного призначення, а також у коригуванні очікуваної вартості закупівлі у межах затверджених обсягів фінансування оборонного замовлення на поточний бюджетний період для відповідного державного замовника, такий державний замовник готує проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до затверджених Кабінетом Міністрів України основних показників оборонного замовлення на поточний рік.

21. У разі виникнення необхідності внесення змін до оборонного замовлення на поточний рік у зв'язку з прийняттям нових законів, виданням актів Президента України та Кабінету Міністрів України, зокрема щодо затвердження державних цільових програм, державний замовник відповідно до вимог § 48 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 54, ст. 2180; 2011 р., № 88, ст. 3199), у місячний строк після набрання чинності відповідними актами подає в установленому порядку Кабінетові Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення відповідних змін до основних показників оборонного замовлення.

Кабінет Міністрів України здійснює коригування основних показників оборонного замовлення за погодженням із комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання національної безпеки і оборони.

Контроль за виконанням оборонного замовлення

22. Контроль за виконанням оборонного замовлення здійснюють державні замовники, уповноважений орган та Мінфін у межах їх повноважень.

23. Контроль за якістю продукції оборонного призначення на всіх стадіях її розроблення, виробництва, модернізації та ремонту, своєчасним виконанням державних контрактів, цільовим використанням коштів, перевірка та узгодження документів щодо формування договірних цін здійснюються в установленому порядку державними замовниками.

24. Державні замовники подають:

щомісяця до 5 числа уповноваженому органу за встановленою ним формою інформацію про укладені державні контракти з оборонного замовлення;

щокварталу до 20 числа місяця, що настає за звітним періодом, Мінфіну та уповноваженому органу з питань координації оборонного замовлення звіт про використання коштів, передбачених для фінансування оборонного замовлення.

25. Державні замовники та виконавці подають органам державної статистики звіт про стан виконання таких державних контрактів з оборонного замовлення:

щомісяця - про поставку (закупівлю) озброєння, військової і спеціальної техніки, виконання робіт і надання послуг;

щокварталу - про виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, будівництво об'єктів і споруд оборонного призначення, створення і нарощення існуючих

виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення.

26. Держстат не пізніше 30 числа місяця, що настає за звітним періодом, подає Кабінетові Міністрів України і уповноваженому органу зведену інформацію про стан виконання державних контрактів з оборонного замовлення.

27. Уповноважений орган аналізує отриману інформацію та кожного півріччя інформує Кабінет Міністрів України про стан виконання оборонного замовлення.

Інформація про стан виконання оборонного замовлення, що подається уповноваженим органом Кабінету Міністрів України, повинна містити відомості про:

використання бюджетних коштів, передбачених для фінансування оборонного замовлення; виконання державних контрактів на поставку (закупівлю) озброєння, військової і спеціальної техніки, виконання робіт і надання послуг з ремонту та модернізації продукції оборонного призначення, а також виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт із зазначенням строку початку та завершення, запланованого та фактичного обсягу фінансування, зокрема за звітний період, за кожною з таких робіт.

2.29 Порядок реалізації експериментального проекту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва (витяг) [35]

Затверджено
Постановою КМУ
від 24.03.2023 № 256

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм реалізації експериментального проекту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем (безпілотних авіаційних комплексів, безпілотних літальних апаратів, безпілотних наземних (роботизованих) комплексів, безпілотних водних (плаваючих) комплексів) (далі - безпілотні системи) та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва (далі - експериментальний проект).

2. Метою експериментального проекту є сприяння розвитку виробництва безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва шляхом встановлення особливого порядку здійснення Міноборони та/або Адміністрацією Держспецзв'язку (уповноваженими ними службами державного замовника) оборонних закупівель безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва, що визначається цим Порядком.

3. Координаторами експериментального проекту є Мінстратегпром та Мінцифри.

4. Учасниками експериментального проекту є:

1) Міноборони та/або Адміністрація Держспецзв'язку (уповноважені ними служби державного замовника) (далі - державні замовники у сфері оборони), які здійснюють оборонні закупівлі безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва, представництва державних замовників у сфері оборони на підприємствах, в установах, закладах та організаціях, які здійснюють розроблення та виробництво безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби;

2) вітчизняні підприємства, установи, заклади та організації, які здійснюють розроблення та/або виробництво безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби, а також вітчизняні виконавці державних контрактів (договорів) на виготовлення та поставку безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби.

Закупівля безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби державними замовниками у сфері оборони, визначеними підпунктом 1 цього пункту, здійснюється відповідно до вимог цього Порядку.

5. Джерелами фінансування експериментального проекту є кошти державного бюджету, кошти з офіційних рахунків для пожертв на підтримку України "United24", інші джерела, не заборонені законодавством.

6. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

безпілотна система - безпілотні авіаційні комплекси, безпілотні літальні апарати, безпілотні наземні (роботизовані) комплекси, безпілотні водні (плаваючі) комплекси;

безпілотний літальний апарат - повітряне судно, керування польотом якого і контроль за яким здійснюються дистанційно за допомогою спеціальної станції дистанційного пілотування, розташованої поза повітряним судном, або яке здійснює політ автономно за відповідною програмою;

безпілотний авіаційний комплекс - безпілотне повітряне судно, пов'язані з ним спеціальні станції дистанційного пілотування, необхідні лінії керування і контролю та інші елементи, зазначені у затвердженому проекті типу безпілотного авіаційного комплексу. Безпілотний авіаційний комплекс може включати декілька безпілотних літальних апаратів;

безпілотний наземний (роботизований) комплекс - наземний рухомий або стаціонарний засіб, керування і контроль якого здійснюються дистанційно за допомогою спеціальної станції дистанційного керування, або який функціонує автономно за відповідною програмою;

безпілотний водний (плаваючий) комплекс - морське та/або річкове судно, що здійснює рух водною поверхнею в товщі води або по морському дну, керування і контроль якого здійснюються дистанційно за допомогою спеціальної станції дистанційного керування, розташованої поза судном, або яке здійснює рух автономно за відповідною програмою;

засоби радіоелектронної боротьби - обладнання, радарні комплекси, апаратура для виявлення роботи радіоелектронних засобів системи управління військами і зброєю противника, їх радіоелектронного подавлення та радіоелектронного захисту систем і засобів управління сил безпеки та сил оборони, а також здійснення заходів електронної підтримки.

Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оборонні закупівлі”, постановках Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 159 “Про затвердження Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 20, ст. 853) і від 17 лютого 2021 р. № 160 “Про затвердження Порядку проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 21, ст. 934), Правилах технічної експлуатації безпілотних авіаційних комплексів I класу державної авіації України, затверджених наказом Міноборони від 10 серпня 2018 р. № 401.

Особливості виконання державного контракту (договору) на виготовлення та поставку безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби

7. Закупівля безпілотних систем (їх складових частин) Міноборони та/або Адміністрацією Держспецзв'язку (уповноваженими ними службами державного замовника) відповідно до цього Порядку може здійснюватися для потреб Генерального штабу Збройних Сил, Командування Сухопутних військ Збройних Сил, Командування Повітряних Сил Збройних Сил, Командування Десантно-штурмових військ Збройних Сил, Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил, Командування об'єднаних сил Збройних Сил, Сил спеціальних операцій Збройних Сил, Сил територіальної оборони Збройних Сил, Антитерористичного центру при СБУ, інших складових сил безпеки та сил оборони, інших державних замовників у сфері оборони, зокрема таких, які не є учасниками експериментального проекту (далі - заінтересований державний замовник), на підставі письмового звернення або потреби, в яких зазначаються:

найменування державного замовника у сфері оборони, який повинен здійснити закупівлю безпілотних систем;

найменування заінтересованого державного замовника, для потреб якого буде здійснюватися закупівля безпілотних систем;

вид безпіотної системи (безпілотний авіаційний комплекс, безпілотний літальний апарат, безпілотний наземний (роботизований) комплекс, безпілотний водний (плаваючий) комплекс);

назва безпілотної системи;

найменування виробника безпілотної системи;
кількість одиниць безпілотних систем, які мають бути закуплені.

У разі необхідності закупівлі окремих безпілотних літальних апаратів заінтересований державний замовник зазначає у зверненні, до складу якої безпілотної системи входять зазначені безпілотні літальні апарати із посиланням на технічні умови (із змінами, за наявності).

Звернення про здійснення закупівель безпілотних систем є підставою для проведення закупівель за неконкуратною процедурою, визначеною цим Порядком.

8. Вітчизняні виконавці державних контрактів (договорів) на виготовлення та поставку безпілотних систем (їх складових частин) під час проведення переговорів щодо укладення державного контракту (договору) надають державному замовнику у сфері оборони розрахунок ціни за формою згідно з додатком 1 та висновок експерта (подається протягом шести місяців з моменту його видачі та не може бути прийнятий державним замовником у сфері оборони після закінчення цього строку), що визначає можливу орієнтовну (очікувану) вартість безпілотної системи (її складової частини), виданий спеціалізованою судово-експертною установою, яка відповідно до Закону України “Про судову експертизу” має право на виконання таких робіт. При цьому прибуток виконавця державного контракту (договору) у складі ціни може становити не більше 25 відсотків виробничої собівартості товарів, робіт та послуг. У розрахунку прибутку не враховуються всі передбачені законодавством податки та збори. Відповідальність за неправильність розрахунку ціни несе виконавець державного контракту (договору).

Під час закупівлі окремої складової частини безпілотної системи пункт 2 додатка 1 не застосовується.

Крім документів, зазначених в абзаці першому цього пункту, вітчизняні виконавці державних контрактів (договорів) на виготовлення та поставку безпілотних систем під час проведення переговорів щодо укладення державного контракту (договору) надають державному замовнику у сфері оборони один з таких документів:

сертифікат відповідності стандартам або технічним умовам (із змінами, за наявності);

свідоцтво про реєстрацію штатно-табельного предмета;

документ, що підтверджує допуск до експлуатації безпілотної системи;

акт про проведення спільних відомчих випробувань з позитивним висновком за формою згідно з додатком 2.

Дія документа, що підтверджує допуск до експлуатації безпілотної системи, поширюється на всі її складові, зазначені у технічних умовах (із змінами, за наявності), виданих на таку безпілотну систему. Наявність зазначеного документа, виданого одним заінтересованим державним замовником, є достатньою підставою для проведення державним замовником у сфері оборони закупівлі безпілотних систем для інших заінтересованих державних замовників, зазначених у пункті 7 цього Порядку.

У разі здійснення закупівель безпілотних систем відповідно до пункту 7 цього Порядку акт про проведення спільних відомчих випробувань підписується заінтересованим державним замовником, який організував відповідні випробування, та виробником відповідної безпілотної системи.

Наявність акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації безпілотної системи, виданого одним із заінтересованих державних замовників, є підставою для проведення заінтересованими державними замовниками, зазначеними у пункті 7 цього Порядку, закупівлі безпілотних систем.

Вимагати інші документи щодо визначення ціни, крім тих, що передбачені цим Порядком, забороняється.

9. Під час розрахунку ціни враховуються всі податки та збори, загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати виконавця, пов’язані з виготовленням безпілотних систем (їх складових) та/або засобів радіоелектронної боротьби, крім:

організаційних витрат, витрат на проведення річних зборів, представницьких витрат,

витрат на участь у виставках;

витрат на службові відрядження працівників апарату управління суб'єкта господарювання, безпосередньо не пов'язаних з виконанням державного контракту (договору) чи оперативним контролем за його виконанням;

витрат на страхування майна, а також винагороди за послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо), які не є обов'язковими відповідно до законодавства або умов договорів;

витрат від браку (крім технічно неминучого браку та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку);

нестачі незавершеного виробництва, нестачі і витрат від псування матеріальних цінностей у цехах (якщо інше не передбачено договором);

оплати простоїв;

сум безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів;

витрат від знецінення запасів;

визнаних штрафів, пені, неустойки;

комісійної винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам структурних підрозділів суб'єкта господарювання, що забезпечують збут;

витрат на рекламу та дослідження ринку (маркетингу);

витрат на дослідно-конструкторські роботи, що не стосуються державного контракту (договору) на виготовлення та поставку безпілотних систем та/або засобів радіоелектронної боротьби, або виконані до укладення цього контракту (договору), якщо інше не визначено положеннями державного контракту (договору);

збитків, пов'язаних з утриманням об'єктів соціальної сфери (крім розумних витрат на експлуатацію об'єктів соціальної сфери, які розташовані на території виконавця, які виконують функції, що вимагаються законодавством (медичні пункти тощо);

витрат на проведення експертизи визначення можливої орієнтованої (очікуваної) вартості безпілотної системи та/або засобу радіоелектронної боротьби спеціалізованою судово-експертною установою відповідно до цього Порядку.

10. Попередня оплата за державними контрактами (договорами) на виготовлення та поставку безпілотних систем та їх складових частин та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) (в тому числі партіями) здійснюється шляхом спрямування бюджетних коштів вітчизняним виконавцям державних контрактів (договорів) на небюджетні рахунки, відкриті на їх ім'я в органах Казначейства у встановленому законодавством порядку, з подальшим використанням зазначених коштів вітчизняними виконавцями державних контрактів (договорів) з таких рахунків виключно на цілі, визначені державними контрактами (договорами). Для здійснення платежів з небюджетного рахунка виконавці державного контракту (договору) надають органам Казначейства платіжну інструкцію із зазначенням реквізитів державного контракту (договору) та копію договору на закупівлю товарів, робіт і послуг, на виконання якого проводиться платіж.

У державних контрактах (договорах) на виготовлення і поставку безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) може передбачатися попередня оплата в обсягах до 70 відсотків їх вартості на строк не більше 12 місяців. Розмір та строк попередньої оплати товарів у зазначених межах визначаються з урахуванням необхідності, що обґрунтовується, зокрема, циклом виробництва товару.

Державний контракт (договір) на виготовлення і поставку безпілотних систем та їх складових частин та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) може укладатися на строк, що перевищує бюджетний період, але не більше ніж на період реалізації експериментального проекту.

Істотні умови державних контрактів (договорів) на виготовлення і поставку безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) не можуть змінюватися після їх укладення до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків:

коригування обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків державного замовника;

поліпшення якісного стану предмета закупівлі за умови, що таке поліпшення не призведе до збільшення суми вартості (ціни), визначеної в державному контракті (договорі);

продовження строку дії державних контрактів (договорів) на виготовлення і поставку безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) та/або строку виконання зобов'язань щодо передачі товару, виконання робіт, надання послуг у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин, що спричинили таке продовження, у тому числі обставин непереборної сили, істотної зміни обставин, затримки фінансування замовником, - за умови, що такі зміни не призведуть до збільшення суми вартості (ціни), визначеної в державному контракті (договорі);

погодження зміни вартості (ціни) в державних контрактах (договорах) на виготовлення і поставку безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) в бік зменшення - у разі встановлення в державному контракті (договорі) порядку зміни вартості (ціни);

зміни вартості (ціни) в державних контрактах (договорах) на виготовлення і поставку безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) у зв'язку із зміною ставок податків і зборів та/або зміною умов надання пільг з оподаткування - пропорційно зміні таких ставок та/або пільг з оподаткування, а також у зв'язку із зміною системи оподаткування пропорційно зміні податкового навантаження внаслідок зміни системи оподаткування;

зміни загальної вартості державного контракту (договору) в бік зменшення у разі, коли прибуток виконавця державного контракту (договору) у складі ціни перевищує встановлені пунктами 8 і 10³ цього Порядку розміри, або збільшення кількості безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин), що поставляються, у разі настання таких обставин;

зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни розміру мінімальної заробітної плати та/або прожиткового мінімуму, зміни курсу іноземної валюти, регульованих цін (тарифів), нормативів, середньозважених цін на електроенергію на ринку "на добу наперед".

Підтвердження об'єктивних обставин, зазначених у цьому пункті, засвідчуються висновком Торгово-промислової палати та іншими підтвердними документами з можливістю продовжити строк дії таких державних контрактів (договорів) не більше ніж на 60 календарних днів, але не більше 12 місяців з дня здійснення попередньої оплати.

При цьому в державному контракті (договорі) зазначається загальна вартість державного контракту (договору), а також вартість виготовлення і поставки безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин), визначена відповідно до календарного плану на кожний бюджетний період.

Облік та реєстрація в органах Казначейства бюджетних зобов'язань за державним контрактом (договором), строк дії якого перевищує бюджетний період, здійснюється в установленому законодавством порядку.

У разі коли строк кінцевої поставки за державним контрактом (договором) на виготовлення та поставку безпілотних систем та їх складових частин та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) (зокрема партіями) перевищує два місяці з дати укладення такого державного контракту (договору), вітчизняні виконавці державного контракту (договору) уточнюють розрахунок ціни, на підставі якого було укладено державний контракт (договір), у тому числі розмір прибутку, виходячи із фактичних витрат, та за місяць до закінчення строку кінцевої поставки товарів надають державному замовнику у сфері оборони уточнений розрахунок ціни за формою згідно з додатком 1.

Розмір прибутку виконавця державного контракту (договору) у складі ціни в уточненому розрахунку має відповідати вимогам, встановленим пунктами 8 і 10³ цього Порядку.

Остаточні розрахунки за державним контрактом (договором) здійснюються після надання уточненого розрахунку ціни, передбаченого абзацом п'ятнадцятим цього пункту. Відповідальність за неправильність уточненого розрахунку ціни несе виконавець державного контракту (договору).

У разі коли прибуток виконавця державного контракту (договору) у складі ціни перевищує встановлені пунктами 8 і 10³ цього Порядку розміри, сторони вносять зміни в державний контракт (договір) щодо зменшення загальної вартості (ціни) державного контракту (договору) або за погодженням з державним замовником у сфері оборони щодо збільшення кількості безпілотних систем (їх складових частин) та/або засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин), що поставляються.

Якщо прибуток виконавця державного контракту (договору) у складі ціни не перевищує встановлені пунктами 8 і 10³ цього Порядку розміри, остаточні розрахунки здійснюються за цінами, встановленими державним контрактом (договором).

10¹. Закупівля засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) Міноборони та/або Адміністрацією Держспецзв'язку (уповноваженими ними службами державного замовника) відповідно до цього Порядку може здійснюватися для потреб Збройних Сил, Антитерористичного центру при СБУ, інших складових сил безпеки та сил оборони, інших державних замовників у сфері оборони, зокрема тих, що не є учасниками експериментального проекту (далі - заінтересовані державні замовники), на підставі письмового звернення або потреби, в яких зазначаються:

найменування державного замовника у сфері оборони, який повинен здійснити закупівлю засобів радіоелектронної боротьби;

найменування заінтересованого державного замовника, для потреб якого буде здійснюватися закупівля засобів радіоелектронної боротьби;

назва засобів радіоелектронної боротьби;

найменування виробника засобів радіоелектронної боротьби;

кількість одиниць засобів радіоелектронної боротьби, які мають бути закуплені.

10². У разі необхідності закупівлі окремих складових засобів радіоелектронної боротьби заінтересований державний замовник зазначає у зверненні, до складу якого засобу радіоелектронної боротьби входять такі складові, із посиланням на технічні умови (із змінами, за наявності).

10³. Вітчизняні виконавці державних контрактів (договорів) на виготовлення та поставку засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) під час проведення переговорів щодо укладення державного контракту (договору) надають державному замовнику у сфері оборони розрахунок ціни за формою згідно з додатком 1 та висновок експерта (подається протягом шести місяців з моменту його видачі та не може бути прийнятий державним замовником у сфері оборони після закінчення цього строку), що визначає можливу орієнтовну (очікувану) вартість засобу радіоелектронної боротьби (його складової частини), виданий спеціалізованою судово-експертною установою, яка відповідно до Закону України "Про судову експертизу" має право на виконання таких робіт. При цьому прибуток виконавця державного контракту (договору) у складі ціни може становити не більше 25 відсотків виробничої собівартості товарів, робіт та послуг. У розрахунок прибутку не враховуються всі передбачені законодавством податки та збори. Відповідальність за неправильність розрахунку ціни несе виконавець державного контракту (договору).

Під час закупівлі окремої складової частини засобу радіоелектронної боротьби пункт 2 додатка 1 не заповнюється.

Крім документів, зазначених в абзаці першому цього пункту, вітчизняні виконавці державних контрактів (договорів) на виготовлення та поставку засобів радіоелектронної боротьби під час проведення переговорів щодо укладення державного контракту (договору) надають державному замовнику у сфері оборони один з таких документів:

свідоцтво про реєстрацію штатно-табельного предмета;

документ, що підтверджує допуск до експлуатації засобу радіоелектронної боротьби у Збройних Силах;

акт про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації засобів радіоелектронної боротьби, за формою згідно з додатком 2.

Дія документа, що підтверджує допуск до експлуатації засобу радіоелектронної боротьби у

Збройних Силах, поширюється на всі його складові, зазначені у технічних умовах (із змінами, за наявності), виданих на такий товар. Наявність зазначеного документа, виданого одним із заінтересованих державних замовників, є достатньою підставою для проведення державним замовником у сфері оборони закупівлі засобу радіоелектронної боротьби для інших заінтересованих державних замовників.

У разі здійснення закупівель засобу радіоелектронної боротьби відповідно до пункту 10¹ цього Порядку акт про проведення спільних відомчих випробувань підписується заінтересованим державним замовником, який організував відповідні випробування, та виробником відповідного засобу радіоелектронної боротьби.

Вимагати інші документи щодо визначення ціни, крім тих, що передбачені цим Порядком, забороняється.

10⁴. Під час розрахунку ціни враховуються всі податки та збори, загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати виконавця, пов'язані з виготовленням засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин), крім тих, що визначені в пункті 9 цього Порядку.

10⁵. Наявність акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації засобів радіоелектронної боротьби, виданого одним із заінтересованих державних замовників, є підставою для проведення державним замовником у сфері оборони закупівлі засобу радіоелектронної боротьби для інших заінтересованих державних замовників, зазначених у пункті 10¹ цього Порядку.

Здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах розроблення, виробництва, модернізації безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби

11. У разі коли у державного замовника у сфері оборони не створено представництво державного замовника у сфері оборони, приймання безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби здійснюється державним замовником у сфері оборони на підставі наданих виконавцем державного контракту (договору) сертифіката якості виробника на кожну одиницю товару, який гарантує заявлені виробником параметри і характеристики, якість та безпечність, технічний стан безпілотної системи, що підтверджено проведеними виробником випробуваннями. Сертифікат якості видається виконавцем державного контракту (договору). Відповідальність за відомості, зазначені в сертифікаті, несе виконавець державного контракту (договору).

12. У разі коли у державного замовника у сфері оборони створено представництво державного замовника у сфері оборони, такі представництва під час здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах розроблення, виробництва, модернізації безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби мають такі повноваження, завдання та функції:

сприяють здійсненню заходів щодо дотримання режиму секретності, технічного захисту інформації та комплексної протидії технічним засобам розвідки (за необхідності);

здійснюють згідно з умовами державного контракту (договору) контроль за виконанням робіт;

беруть участь у проведенні випробувань та погоджують звіти, які оформляються за їх результатами відповідно до умов договору;

надають державному замовнику у сфері оборони висновок про готовність ескізного (технічного) проекту (етапів проведення) до приймання;

здійснюють приймання дослідного зразка та комплексу експлуатаційної документації для проведення попередніх випробувань;

здійснюють контроль за виготовленням дослідного зразка (складових частин) і підтверджують його відповідність вимогам експлуатаційної документації шляхом порівняння заявлених або визначених технічним завданням тактико-технічних характеристик дослідного зразка з встановленими за результатами випробувань;

здійснюють приймання експлуатаційної документації.

Крім того, під час серійного виготовлення (монтажу) безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби представництва державного замовника у сфері оборони:

перевіряють відповідність комплектувальних виробів та матеріалів вимогам експлуатаційної документації;

організують приймання безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби;

беруть участь у проведенні періодичних та типових випробувань.

13. Представництво державного замовника у сфері оборони вибірково здійснює контроль за якістю безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби, що постачаються без їх приймання іншими представництвами, у порядку, що визначається умовами державного контракту (договору).

14. Контроль за якістю та прийманням безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби представництво державного замовника у сфері оборони здійснює у присутності представників відділу технічного контролю підприємства або уповноваженого представника підприємства із залученням сил і засобів виконавця державного контракту (договору) в обсягах і послідовності, що визначені вимогами технічних умов на виробі.

15. Прийняті представництвом державного замовника у сфері оборони безпілотні системи та засоби радіоелектронної боротьби підлягають відвантаженню споживачам для їх експлуатації або передачі виконавцю державного контракту (договору) на виготовлення і поставку безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби на відповідальне зберігання.

На прийнятті безпілотні системи та засоби радіоелектронної боротьби протягом 24 годин після завершення їх приймання представництво державного замовника у сфері оборони за наявності такої вимоги в умовах державного контракту (договору) видає виконавцю державного контракту (договору) посвідчення на прийняту продукцію (виконані роботи) про відповідність таких товарів (робіт) вимогам технічних умов та умовам державного контракту (договору) за формою, що визначена державним замовником у сфері оборони.

16. Відвантаження безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби після їх приймання здійснюється під контролем представництва державного замовника у сфері оборони.

17. Забраковані та не прийняті представництвом державного замовника у сфері оборони безпілотні системи не можуть бути поставлені виконавцем державного контракту (договору) на виготовлення і поставку безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби споживачам для їх експлуатації.

18. Представництва державного замовника у сфері оборони беруть участь у проведенні випробувань безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби відповідно до Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 159 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 20, ст. 853).

19. Для цілей цього Порядку перелік повноважень, завдань та функцій представництв державних замовників у сфері оборони під час здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах розроблення, виробництва, модернізації безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби, визначених у цьому Порядку, є вичерпним.

20. Протягом гарантійного строку вітчизняні виконавці державних контрактів (договорів) на виготовлення та поставку безпілотних систем (їх складових) та засобів радіоелектронної боротьби (їх складових частин) безоплатно протягом розумного строку здійснюють усунення недоліків за зверненням заінтересованих державних замовників, на балансі яких перебувають зазначені безпілотні системи та засоби радіоелектронної боротьби, за умови їх належної експлуатації.

Особливості допуску до експлуатації безпілотних систем

21. Допуск до експлуатації безпілотних систем здійснюється Міноборони:

на підставі акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено

відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації безпілотних систем, за формою згідно з додатком 2;

за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик зразка, ознайомлення з результатами випробувань, проведених виробником, у разі відповідності технічним вимогам до типу безпілотної системи;

за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик зразка, ознайомлення з результатами випробувань, проведених виробником, у разі наявності потреби в забезпеченні конкретним зразком безпілотної системи.

22. У разі проведення спільних відомчих випробувань з одним із державних замовників, зазначених у пункті 2 постанови Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 363 “Питання оборонних закупівель” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 33, ст. 1916), виробник безпілотної системи надсилає до Міноборони акт про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації безпілотних систем, до якого додаються:

інформація про тактико-технічні характеристики безпілотної системи згідно з додатком 3;

технічні умови на безпілотну систему, затверджені виробником та внесені до головного фонду технічних умов України та електронної бази даних “Технічні умови України” державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономіки;

акти та програма заводських випробувань безпілотної системи.

Інформація про тактико-технічні характеристики безпілотної системи надається виробником на підставі зазначених технічних умов.

23. У разі надіслання виробником безпілотної системи акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації безпілотних систем, Міноборони здійснює допуск до експлуатації безпілотної системи виключно на підставі такого акта та документів, які відповідно до пункту 22 цього Порядку додаються до нього, без отримання від Генерального штабу Збройних Сил, командувань видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил інформації про наявність потреби в такій безпілотній системі та без проведення комісією державного замовника визначальних відомчих випробувань безпілотної системи.

Вимагати від виробника безпілотної системи документи, не передбачені пунктом 22 цього Порядку, для здійснення кодифікації предмета постачання, введення його до штатів і табелів та видачі наказу про допуск до експлуатації забороняється.

Міноборони протягом 10 днів з дня надходження акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації безпілотних систем, з додатками, передбаченими пунктом 22 цього Порядку, здійснює кодифікацію предмета постачання, вводить його до штатів і табелів та видає наказ про допуск до експлуатації безпілотної системи.

24. Допуск до експлуатації безпілотних систем може здійснюватися Міноборони за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик, ознайомлення з результатами випробувань, проведених виробником, у разі наявності потреби в забезпеченні конкретним зразком безпілотної системи.

У такому випадку виробник безпілотної системи надсилає до Міноборони інформацію про тактико-технічні характеристики безпілотної системи згідно з додатком 3 разом із технічними умовами, затвердженими виробником та внесеними до головного фонду технічних умов України та електронної бази даних “Технічні умови України” державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономіки, актами та протоколами попередніх випробувань.

Міноборони протягом 10 робочих днів вивчає подані виробником документи та у разі наявності повідомлення про потребу від Генерального штабу Збройних Сил, командувань видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил (додаток 7) забезпечує кодифікацію предмета постачання, видає наказ про допуск до експлуатації зразка безпілотної системи та може вводити його до штатів і табелів.

25. Допуск до експлуатації безпілотних систем може здійснюватися Міноборони за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик зразка,

ознайомлення з результатами випробувань, проведених виробником, у разі відповідності технічним вимогам на тип безпілотної системи.

Технічні вимоги на тип безпілотної системи розробляються та затверджуються Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил на такі типи безпілотних систем:

- ударний дрон одноразового використання роторного типу;
- ударний дрон багаторазового використання роторного типу:
  - малого радіуса дії;
  - середнього радіуса дії;
  - дальнього радіуса дії;
- ударний дрон багаторазового використання літакового типу:
  - малого радіуса дії;
  - середнього радіуса дії;
  - дальнього радіуса дії;
- розвідувальний дрон літакового типу:
  - малої дальності;
  - середньої дальності;
  - великої дальності;
- розвідувальний дрон роторного типу.

Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил можуть визначити додаткові типи безпілотних систем, розробити та затвердити технічні вимоги до таких типів безпілотних систем.

Технічні вимоги до типу безпілотної системи повинні містити відомості, зазначені в додатку 5.

У такому випадку виробник безпілотної системи надсилає до Міноборони інформацію про тактико-технічні характеристики безпілотної системи згідно з додатком 3 разом із технічними умовами, затвердженими виробником, актами та протоколами попередніх випробувань.

Відповідальність за недостовірність відомостей, зазначених в документах на безпілотну систему, несе виробник.

Міноборони протягом 10 робочих днів вивчає надані виробником документи та у разі відповідності зразка технічним вимогам до типу безпілотної системи забезпечує кодифікацію предмета постачання, видає наказ про допуск до експлуатації зразка безпілотної системи та може ввести його до штатів і табелів.

У разі відповідності безпілотної системи технічним вимогам до типу безпілотної системи допуск до експлуатації безпілотної системи здійснюється без отримання від Генерального штабу Збройних Сил інформації про наявність потреби в такій безпілотній системі.

26. Технічні умови розробляються, затверджуються виробником безпілотної системи, вносяться до головного фонду технічних умов України та електронної бази даних “Технічні умови України” державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономіки, та не потребують затвердження чи погодження Міноборони, інших державних органів.

Особливості допуску до експлуатації засобів радіоелектронної боротьби

27. Допуск до експлуатації засобів радіоелектронної боротьби здійснюється Міноборони:

на підставі акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації засобів радіоелектронної боротьби, за формою згідно з додатком 2 у разі відповідності технічним вимогам до типу засобу радіоелектронної боротьби, затвердженим Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил;

за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик засобу радіоелектронної боротьби, ознайомлення з результатами випробувань, проведених виробником, у разі відповідності технічним вимогам до типу засобу радіоелектронної боротьби, затвердженим Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил.

28. У разі проведення спільних відомчих випробувань з одним із державних замовників, зазначених у пункті 2 постанови Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 363

“Питання оборонних закупівель”, виробник засобу радіоелектронної боротьби надсилає до Міноборони акт про проведення спільних відомчих випробувань з позитивним висновком, до якого додаються:

інформація про тактико-технічні характеристики засобу радіоелектронної боротьби згідно з додатком 4;

технічні умови на засіб радіоелектронної боротьби, затверджені виробником та внесені до головного фонду технічних умов України та електронної бази даних “Технічні умови України” державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономіки;

програма та методики, акт та протоколи заводських випробувань засобу радіоелектронної боротьби.

До спільних відомчих випробувань, які проводяться Збройними Силами обов’язково залучаються представники Генерального штабу Збройних Сил.

Інформація про тактико-технічні характеристики засобу радіоелектронної боротьби надається виробником на підставі технічних умов, що розробляються, затверджуються виробником засобу радіоелектронної боротьби та вносяться до головного фонду технічних умов України та електронної бази даних “Технічні умови України” державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономіки.

29. У разі надіслання виробником засобу радіоелектронної боротьби акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації засобів радіоелектронної боротьби, та у разі відповідності технічним вимогам, затвердженим Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил, Міноборони здійснює допуск до експлуатації засобу радіоелектронної боротьби виключно на підставі такого акта та документів, які відповідно до пункту 28 цього Порядку до нього додаються, без проведення комісією державного замовника визначальних відомчих випробувань за умови відповідності засобу радіоелектронної боротьби технічним вимогам до типу засобу радіоелектронної боротьби, затвердженим Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил.

Вимагати від виробника засобу радіоелектронної боротьби документи, не передбачені пунктом 28 цього Порядку, для здійснення кодифікації предмета постачання, введення його до штатів і табелів та видачі наказу про допуск до експлуатації забороняється.

Міноборони протягом 10 днів з дня надходження акта про проведення спільних відомчих випробувань, яким підтверджено відповідність технічним умовам тактико-технічних характеристик та комплектації засобів радіоелектронної боротьби, з додатками, передбаченими пунктом 28 цього Порядку, у разі відповідності технічним вимогам, затвердженим Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил, здійснює кодифікацію предмета постачання, вводить його до штатів і табелів та видає наказ про допуск до експлуатації засобу радіоелектронної боротьби.

30. Допуск до експлуатації засобу радіоелектронної боротьби може здійснюватися Міноборони за результатами вивчення заявлених розробником тактико-технічних характеристик засобу радіоелектронної боротьби, ознайомлення з результатами випробувань, проведених виробником, у разі відповідності технічним вимогам до типу засобу радіоелектронної боротьби, затвердженим Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил.

Технічні вимоги до типу засобу радіоелектронної боротьби розробляються та затверджуються Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил на типи засобів радіоелектронної боротьби:

тактичного рівня;

оперативно-тактичного рівня;

оперативного рівня.

Технічні вимоги до типу засобу радіоелектронної боротьби повинні містити відомості, зазначені в додатку 6.

Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил може визначити додаткові типи засобів радіоелектронної боротьби, на які розробити та затвердити технічні вимоги до таких

типів засобів радіоелектронної боротьби.

У такому випадку виробник засобу радіоелектронної боротьби надсилає до Міноборони інформацію про тактико-технічні характеристики засобу радіоелектронної боротьби згідно з додатком 4 разом із технічними умовами, затвердженими виробником та внесеними до головного фонду технічних умов України та електронної бази даних “Технічні умови України” державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономіки, актами та протоколами попередніх випробувань, методикою та програмою демонстраційних випробувань.

Відповідальність за недостовірність відомостей, зазначених в документах на засіб радіоелектронної боротьби, несе виробник.

31. Міноборони протягом п’яти робочих днів вивчає надані виробником документи та у разі відповідності технічним вимогам до типу засобів радіоелектронної боротьби, затвердженим Міноборони разом з Генеральним штабом Збройних Сил, забезпечує проведення демонстраційних випробувань.

Вимагати від виробника засобу радіоелектронної боротьби документи, не передбачені пунктом 31 цього Порядку, для проведення демонстраційних випробувань забороняється.

32. Демонстраційні випробування проводяться протягом 10 робочих днів з дня отримання Міноборони документів, передбачених пунктом 30 цього Порядку.

Демонстраційні випробування проводяться за програмою і методикою, розробленими і затвердженими виробником засобу радіоелектронної боротьби, та повинні забезпечити підтвердження заявлених виробником тактико-технічних характеристик.

Міноборони сприяє проведенню демонстраційних випробувань за програмою, наданою виробником, зокрема забезпечує надання полігону, цілей, засобів вимірювання та контролю для проведення таких випробувань.

33. Технічні умови розробляються, затверджуються виробником засобу радіоелектронної боротьби і вносяться до головного фонду технічних умов України та електронної бази даних “Технічні умови України” державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономіки та не потребують затвердження чи погодження Міноборони, інших державних органів.

34. Міноборони протягом 10 днів з дня проведення демонстраційних випробувань здійснює кодифікацію предмета постачання, включає його до штатів і табелів та видає наказ про допуск до експлуатації засобу радіоелектронної боротьби.

2.30 Порядок використання державним підприємством Міністерства оборони України “Агенція оборонних закупівель” коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення (витяг) [36]

Затверджено
Постановою КМУ
від 16.05.2023 № 494

1. Цей Порядок визначає механізм використання державним підприємством Міністерства оборони України “Агенція оборонних закупівель”, уповноваженим на здійснення закупівель та укладення державних контрактів (договорів) на закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення (далі - Служба державного замовника), коштів, передбачених у державному бюджеті за загальним та спеціальним фондами за бюджетною програмою 2101150 “Розвиток,

закупівля, модернізація та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання” (у тому числі коштів, отриманих із спеціального рахунка для збору коштів на підтримку Збройних Сил) (далі - бюджетні кошти), та встановлює деякі особливості виконання функцій Служби державного замовника.

2. Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Міноборони.

Одержувачем бюджетних коштів є Служба державного замовника, яка одержує кошти на виконання відповідної бюджетної програми в частині виконання функцій служби державного замовника у сфері оборони.

Служба державного замовника включається до мережі розпорядників та одержувачів коштів державного бюджету Міноборони у встановленому законодавством порядку.

Плани використання бюджетних коштів за спеціальним фондом за коштами, отриманими із спеціального рахунка для збору коштів на підтримку Збройних Сил, затверджуються в межах фактичних надходжень.

Для зарахування коштів та здійснення видатків за рахунок коштів із спеціального рахунка для збору коштів на підтримку Збройних Сил Службою державного замовника відкриваються в органах Казначейства рахунки за субрахунками 3132 “Надходження до державного бюджету власних надходжень бюджетних установ” та 3431 “Реєстраційні рахунки розпорядників за коштами державного бюджету” Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого Мінфіном.

3. Служба державного замовника у встановленому законодавством порядку здійснює перерахування бюджетних коштів на:

закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання за відповідною бюджетною програмою в сумі укладених контрактів (договорів) на рахунки постачальників (виконавців) державних контрактів (договорів), відкриті в органах Казначейства та/або у банках;

покриття витрат з утримання Служби державного замовника у сфері оборони на рахунок, відкритий на її ім'я у державному банку, відповідно до фінансового плану в розмірі 0,4 відсотка суми державних контрактів (договорів) щодо закупівлі, модернізації та ремонту озброєння, військової техніки, засобів та обладнання, укладених Службою державного замовника, але не більше 450 млн. гривень на рік.

Дія абзацу третього цього пункту не поширюється на кошти, які надійшли із спеціального рахунка для збору коштів на підтримку Збройних Сил відповідно до Порядку використання рахунків для залучення добровільних внесків (благодійних пожертв) на підтримку України “UNITED24”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 472 “Деякі питання використання коштів, що надходять на рахунки для залучення добровільних внесків (благодійних пожертв) на підтримку України” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 35, ст. 1915; 2023 р., № 78, ст. 4422).

За бюджетні кошти, отримані на покриття витрат на утримання служби державного замовника у сфері оборони та забезпечення здійснення заходів відповідної бюджетної програми, відповідає Служба державного замовника.

4. У рамках забезпечення здійснення службою державного замовника закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за відповідною бюджетною програмою бюджетні кошти спрямовуються:

1) передбачені абзацом другим пункту 3 цього Порядку, на виконання контрактів (договорів) із закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, в тому числі на закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, спеціалізовані фонди, підприємства, установи та організації, а також через програми міжнародних військових продажів, перелік яких визначений Кабінетом Міністрів України;

2) передбачені абзацом третім пункту 3 цього Порядку, на покриття витрат на утримання Служби державного замовника, у тому числі на оплату:

заходів із забезпечення виконання Службою державного замовника відповідної державної

програми;

банківських послуг, обслуговування фінансових інструментів, у тому числі акредитиву; придбання (створення) оборотних та необоротних матеріальних та нематеріальних активів (у тому числі із залученням державних гарантій);

логістичних послуг, транспортних та митно-брокерських послуг та послуг із супроводження товарів, робіт і послуг.

5. Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення за рахунок бюджетних коштів здійснюється в установленому законодавством порядку.

Постачання товарів, робіт і надання послуг оборонного призначення здійснюється у порядку, визначеному державним замовником та умовами державного контракту (договору), на підставі актів приймання-передачі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, актів приймання-передачі етапів незавершеного будівництва, підписаних між постачальником (виконавцем), службою державного замовника і отримувачем, визначеним державним замовником, без переходу права власності на них до служби державного замовника.

Попередня оплата таких товарів, робіт і послуг проводиться в установленому законодавством порядку.

6. Ведення бухгалтерського обліку, відкриття рахунків, реєстрація, облік бюджетних зобов'язань в органах Казначейства та проведення операцій, пов'язаних з використанням бюджетних коштів, здійснюються в установленому законодавством порядку.

7. Складення і подання фінансової та бюджетної звітності про використання бюджетних коштів, звіту про виконання паспорта бюджетної програми, а також контроль за цільовим та ефективним витрачанням бюджетних коштів здійснюються в установленому законодавством порядку.

8. Служба державного замовника в межах компетенції здійснює контроль за своєчасним укладенням та виконанням державних контрактів (договорів) на закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення, а також ефективним, результативним та цільовим використанням бюджетних коштів.

ЗМІНА,

що вноситься до Порядку планування, формування, особливості розміщення, коригування оборонних закупівель, здійснення контролю та звітування про їх виконання, а також оприлюднення інформації про оборонні закупівлі

Доповнити Порядок пунктом 3¹ такого змісту:

“3¹. Порядок взаємодії державного замовника із службою державного замовника щодо здійснення закупівель визначається державним замовником.”.

2.31 Порядок реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів (витяг) [37]

Затверджено
постановою КМУ
від 21.07.2023 № 763.

1. Цей Порядок визначає механізм реалізації експериментального проекту щодо розроблення, виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів (далі - експериментальний проект) для сил безпеки та оборони України в частині встановлення організаційних, технологічних та інших вимог до провадження господарської діяльності у відповідній сфері.

2. Метою експериментального проекту є сприяння розробленню, виробництву, закупівлі та постачанню боєприпасів шляхом встановлення на період реалізації експериментального проекту особливого порядку розроблення та виробництва боєприпасів.

3. Координаторами експериментального проекту є Мінстратегпром і Мінцифри.

4. Учасниками експериментального проекту є:

1) Міноборони, МВС, Мінекономіки, Мін'юст, Держекспортконтроль, Держпраці;

2) суб'єкти господарювання, які здійснюють розроблення та/або виробництво, постачання боєприпасів.

5. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

боєприпаси - технічні пристрої одноразового застосування (також складові частини та елементи), що призначені виключно для ураження живої сили противника, знищення його озброєння, військової та спеціальної техніки, руйнування укріплень, споруд та інших об'єктів, виконання інших завдань (освітлення місцевості, задимлення, розкидання агітаційної літератури тощо) та не мають іншого цільового призначення (зокрема не призначені для спорту, полювання). До боєприпасів належать ракети (тактичні, авіаційні, зенітні керовані, протитанкові та інші), авіаційні та глибинні бомби, реактивні снаряди, артилерійські, танкові, мінометні, зенітні та гранатометні постріли, ручні та реактивні гранати, патрони, піротехнічні засоби, торпеди, морські міни, реактивні піхотні вогнемети, інженерні боєприпаси, стартові (пускові) ракетні двигуни на твердому паливі та елементи всіх зазначених видів боєприпасів;

боєприпаси до безпілотних систем - боєприпаси, спеціально розроблені, вироблені, модифіковані (модернізовані) або адаптовані для застосування з безпілотними системами;

бойова частина безпілотної системи (далі - бойова частина) - боєприпас, який є складовою частиною безпілотної системи та безпосередньо здійснює ураження цілі. Залежно від призначення бойова частина безпілотної системи може бути такого типу: уламкова, фугасна, уламково-фугасна, кумулятивна, кумулятивно-уламкова, термобарична, об'ємно-детонуюча, запалювальна, ударне ядро та інша;

виробник боєприпасів (далі - виробник) - суб'єкт господарювання (юридична особа), що здійснює або має намір здійснювати розроблення, виробництво, постачання боєприпасів з метою передачі, продажу або імпорту для сил безпеки та оборони України, який відповідно до цього Порядку включений до електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) (далі - реєстр);

декларація про початок виробництва боєприпасів (далі - декларація) - документ, що подається суб'єктом господарювання (юридичною особою) для внесення відомостей про такого суб'єкта господарювання до реєстру;

демонстраційні випробування - випробування зразка боєприпасу, які проводяться за програмою та методикою, розробленою виробником, з метою перевірки відповідності такого зразка вимогам тактико-технічного завдання та/або заявленим тактико-технічним характеристикам;

дослідний зразок - зразок боєприпасу, який розроблений виробником і пройшов попередні випробування на полігоні, організовані згідно з вимогами цього Порядку за програмою таких випробувань, що затверджена виробником, для подальшої передачі у підконтрольну експлуатацію підрозділам сил безпеки та оборони України.

Терміни "безпілотна система", "безпілотний авіаційний комплекс", "безпілотний літальний апарат", "безпілотний наземний (роботизований) комплекс", "безпілотний водний (плаваючий) комплекс" вживаються у значенні, наведеному в Порядку реалізації експериментального проекту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем вітчизняного виробництва, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 р. № 256 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 36, ст. 1910).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України "Про оборону України", "Про національну безпеку України", "Про оборонні закупівлі", "Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання", постановках Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 159 "Про затвердження Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки" (Офіційний вісник України, 2021 р., № 20, ст. 853), від 3 березня 2021 р. № 234 "Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції" (Офіційний вісник України, 2021 р., № 26, ст. 1275), від 28 липня 2021 р. № 781 "Про затвердження Порядку

здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також за цільовим використанням коштів” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 62, ст. 3920) та нормативно-правових актах, прийнятих відповідно до них.

6. Право на провадження діяльності з виробництва боєприпасів, а також на закупівлю та виробництво вибухових речовин, матеріалів та/або інших компонентів для їх виробництва відповідно до цього Порядку надається суб’єктам господарювання, які відповідають одній із таких вимог:

протягом останніх дванадцяти місяців були виконавцями державного замовлення на закупівлю, виробництво та постачання боєприпасів, вибухових речовин та/або інших компонентів для їх виробництва в оборонній сфері;

мають права розробника (виробника, постачальника) на допущені до експлуатації або прийняті на озброєння боєприпаси, боєприпаси до безпілотних систем, зокрема ті, що можуть використовуватися як бойові частини;

відповідно до законодавства користуються відповідними місцями (експлуатують відповідні місця) зберігання вибухових матеріалів, що належать суб’єктам господарювання, які мають дозвіл на зберігання вибухових матеріалів, виданий в установленому законодавством порядку;

відповідно до законодавства користуються конверсованими військовими об’єктами (базами, арсеналами, складами, сховищами або їх частинами) зберігання боєприпасів (зокрема на території колишніх військових частин), експлуатація яких повинна здійснюватися з дотриманням встановлених вимог;

одержали свідоцтво на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), видане територіальним органом Держпраці відповідно до вимог, встановлених цим Порядком.

7. Суб’єкти господарювання, визначені в цьому Порядку, разом з набуттям права на провадження діяльності з виробництва боєприпасів та бойових частин одночасно набувають право на закупівлю та виробництво вибухових матеріалів та/або елементів для їх виробництва згідно з вимогами, встановленими законодавством, та з урахуванням особливостей, визначених у цьому Порядку.

Придбання вибухових матеріалів промислового призначення здійснюється на підставі дозволу, який видається з урахуванням положень цього Порядку.

Дозвіл на придбання вибухових матеріалів отримується суб’єктами господарювання, визначеними в цьому Порядку, згідно з Інструкцією про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженою наказом МВС від 21 серпня 1998 р. № 622, з урахуванням положень цього Порядку.

Для отримання дозволу на придбання вибухових матеріалів уповноваженою особою (представником) суб’єкта господарювання, визначеного в цьому Порядку, подаються до відповідного органу (підрозділу) Національної поліції такі документи:

клопотання, в якому зазначається мета звернення;

копія документа про внесення суб’єкта господарювання до реєстру;

копія договору купівлі вибухових матеріалів промислового призначення, в якому зазначається, що закупівля вибухових матеріалів промислового призначення здійснюється для виробництва боєприпасів та бойових частин відповідно до цього Порядку;

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв’язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

З моменту передачі придбаних вибухових матеріалів промислового призначення покупцю такі вибухові матеріали набувають статусу вибухових матеріалів військового призначення.

8. Суб'єкт господарювання набуває статусу виробника та право на виробництво, постачання боєприпасів, бойових частин та вибухових матеріалів з моменту внесення відомостей про такого суб'єкта господарювання до реєстру.

Виробник може здійснювати імпорту вибухових речовин та/або складових частин та елементів, що використовуються для виробництва боєприпасів та бойових частин, з дотриманням вимог Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” та з урахуванням особливостей, визначених для реалізації експериментального проекту.

Видача виробникам посвідчення про реєстрацію як суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів разом з наданням відповідних роз'яснень про особливості здійснення таких передач та видача дозволів на право здійснення міжнародної передачі товарів забезпечується Держекспортконтролем.

Для проведення попередньої експертизи в галузі державного експертного контролю товарів виробники надсилають до Держекспортконтролю лише заяву, зазначену в абзаці третьому пункту 13 Положення про порядок проведення експертизи в галузі державного експортного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 р. № 767 (Офіційний вісник України, 1997 р., число 29, с. 70; 2003 р., № 34, ст. 1827). Зазначена заява може надсилатися у формі електронного документа з накладеним в установленому законодавством порядку кваліфікованим електронним підписом керівника виробника. За результатами попередньої експертизи Держекспортконтроль реєструє виробників за конкретними товарами або відповідними групами товарів та видає їм посвідчення про реєстрацію як суб'єктів здійснення міжнародних передач таких товарів разом з відповідними роз'ясненнями про особливості здійснення їх передач.

Для отримання разового дозволу на право імпорту товарів, необхідних для виробництва боєприпасів та бойових частин, документи, зазначені в абзаці другому пункту 22 Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1807 (Офіційний вісник України, 2003 р., № 48, ст. 2506), до листа про надання разового дозволу на право імпорту товарів не додаються, а подаються до Держекспортконтролю разом із зазначеним у пункті 28 зазначеного Порядку звітом виробника про використання отриманого разового дозволу на право імпорту товарів.

Заява і документи для отримання разового дозволу на право імпорту товарів у випадку, визначеному абзацом п'ятим цього пункту, можуть надсилатися у формі електронних документів з накладеним в установленому законодавством порядку кваліфікованим електронним підписом керівника виробника. При цьому виробник повинен подати до Держекспортконтролю оригінал сертифіката кінцевого споживача під час отримання разового дозволу на право імпорту товарів.

9. Включення до реєстру здійснюється на підставі декларації, поданої суб'єктом господарювання, що провадить або планує провадити діяльність з виробництва боєприпасів та бойових частин.

Мінстратегпром, Міноборони, МВС, Мінекономіки, Національна поліція, Держекспортконтроль, Мін'юст, ДСНС та Держпраці у порядку електронної інформаційної взаємодії відомчих інформаційно-аналітичних систем забезпечують обмін відомостями про суб'єктів господарювання, які мають право на провадження діяльності з виробництва боєприпасів та бойових частин на підставах, визначених у пункті 6 цього Порядку.

Електронна інформаційна взаємодія відповідно до цього Порядку здійснюється з використанням інформаційних систем суб'єктів інформаційних відносин засобами системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів “Трембіта” з дотриманням вимог Законів України “Про електронні довірчі послуги”, “Про захист персональних даних”, “Про публічні електронні реєстри”, “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”, інших нормативно-правових актів.

У разі відсутності технічної можливості передачі даних із використанням інформаційних систем, визначених абзацом третім цього пункту, електронна інформаційна взаємодія суб'єктів

інформаційних відносин може здійснюватися з використанням інших інформаційно-комунікаційних систем із застосуванням у них відповідних комплексних систем захисту інформації з підтвердженою відповідністю за результатами державної експертизи в порядку, встановленому законодавством.

10. Подання декларації здійснюється в порядку, встановленому Законом України “Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг”, з урахуванням положень постанови Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 р. № 233 “Про затвердження Порядку створення, функціонування та ведення електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів), внесення до нього суб’єктів господарювання” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 26, ст. 1276).

Декларація подається Мінстратегпрому в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису з дотриманням вимог Закону України “Про електронні довірчі послуги”.

У декларації суб’єктом господарювання зазначаються такі відомості:

повне та скорочене найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ;

місцезнаходження юридичної особи;

місцезнаходження виробничих потужностей (площ, приміщень, об’єктів), де буде здійснюватися виробництво боєприпасів та бойових частин;

місцезнаходження складів (місць) зберігання вибухових матеріалів;

підтвердження права власності та/або користування площами, приміщеннями або об’єктами для розміщення виробничих потужностей та складів (місць) зберігання вибухових матеріалів;

дата, реєстраційний номер дозволу на зберігання вибухових матеріалів, виданого в установленому законодавством порядку (за наявності);

дата, реєстраційний номер свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), виданого Держпраці відповідно до вимог, встановлених цим Порядком (за наявності);

відомості щодо виконання державних замовлень в оборонній сфері на виробництво боєприпасів протягом останніх дванадцяти місяців до моменту подання декларації (за наявності);

відомості про наявність у суб’єкта господарювання прав розробника (виробника, постачальника) на прийняті в експлуатацію або поставлені на озброєння боєприпаси, боєприпаси до безпілотних систем, зокрема ті, що можуть використовуватися як бойові частини (за наявності);

дата, реєстраційний номер спеціального дозволу на провадження діяльності, пов’язаної з державною таємницею (за наявності);

відомості, що підтверджують відповідність суб’єкта господарювання одній із вимог, зазначених у пункті 6 цього Порядку.

Крім відомостей, визначених в абзацах четвертому - восьмому цього пункту, виробник обов’язково повинен зазначити в декларації відомості, передбачені одним із абзаців з дев’ятого по чотирнадцятий цього пункту. Положення цього абзацу не поширюються на виробників стартових двигунів для безпілотних систем та ракет.

Виробники стартових двигунів для безпілотних систем та ракет у декларації зазначають відомості, наведені в абзацах четвертому - восьмому цього пункту, а також дату та реєстраційний номер дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, виданого Держпраці. Інші відомості, передбачені цим пунктом, не зазначаються.

Виробник відповідає за повноту та достовірність відомостей у поданій декларації.

Суб’єкти господарювання для внесення до реєстру мають право подати документи, передбачені Порядком створення, функціонування та ведення електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів), внесення до нього суб’єктів господарювання, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 р. № 233 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 26, ст. 1276). Внесення таких суб’єктів

господарювання до реєстру здійснюється відповідно до вимог зазначеного Порядку.

11. Програмні засоби реєстру забезпечують автоматизовану в режимі реального часу перевірку зазначених у декларації відомостей, за результатами якої:

у разі повної відповідності відомостей, зазначених у декларації, вимогам цього Порядку, відомостям, що містяться у державних реєстрах, здійснюється автоматичне внесення відомостей про суб'єкта господарювання до реєстру;

у разі виявлення у декларації за результатами перевірки відомостей, які не відповідають вимогам цього Порядку, зокрема недостовірних відомостей, здійснюється автоматичне блокування декларації.

У разі автоматичного блокування декларації засобами електронної системи формується звіт про виявлені під час перевірки помилки, в якому зазначаються всі невідповідності вимогам цього Порядку та/або недостовірні відомості, що стали підставою для такого блокування.

Суб'єкт господарювання має право виправити помилки, які були виявлені програмними засобами реєстру, шляхом внесення відповідних змін до декларації, після чого подати її повторно.

12. До запровадження автоматизованої в режимі реального часу перевірки, передбаченої пунктом 11 цього Порядку, Мінстратегпром забезпечує проведення перевірки відповідності відомостей, зазначених у декларації, та відомостей із державних реєстрів і внесення відомостей про суб'єкта господарювання до реєстру або надає відмову в такому внесенні протягом 10 робочих днів з дня подання декларації.

13. Підставами для виключення виробника з реєстру є:

1) заява виробника про виключення його з реєстру, що подається Мінстратегпрому в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису з дотриманням вимог Закону України "Про електронні довірчі послуги". У заяві зазначаються: повне та скорочене найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження юридичної особи, клопотання про виключення виробника з реєстру;

2) виявлення фактів подання недостовірних відомостей щодо:

права власності та/або користування площами, приміщеннями або об'єктами для розміщення виробничих потужностей та складів (місць) зберігання вибухових матеріалів;

дозволу (дата, реєстраційний номер) на зберігання вибухових матеріалів;

свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин);

виконання державних замовлень в оборонній сфері на виробництво боєприпасів протягом останніх дванадцяти місяців до моменту подання декларації (за наявності);

наявності у суб'єкта господарювання прав розробника (виробника, постачальника) на прийняті в експлуатацію або поставлені на озброєння боєприпаси, боєприпаси до безпілотних систем, зокрема ті, що можуть використовуватися як бойові частини (за наявності);

3) припинення права власності, користування місцями зберігання вибухових матеріалів або конверсованими військовими об'єктами, які використовувалися для провадження діяльності з виробництва боєприпасів та бойових частин;

4) припинення юридичної особи.

Мінстратегпром ухвалює рішення про виключення з реєстру, про що видається відповідний наказ.

14. Мінстратегпром невідкладно забезпечує надсилання копії наказу про внесення суб'єкта господарювання до реєстру або виключення суб'єкта господарювання з реєстру до Міноборони, МВС, Національної поліції, Держекспортконтролю, ДСНС та Держпраці.

15. Протягом строку реалізації експериментального проекту до суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з виробництва боєприпасів та бойових частин:

не застосовуються вимоги пункту 16 Порядку створення, функціонування та ведення електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів), внесення до нього суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 р. № 233 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 26, ст. 1276);

не застосовуються положення Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної

техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 345 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 44, ст. 1372; 2021 р., № 20, ст. 855);

не застосовуються положення розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 березня 2023 р. № 202 “Про генерального конструктора із створення боєприпасів і вибухових речовин” (Офіційний вісник України, 2023 р., № 29, ст. 1640);

не застосовуються вимоги Положення про генерального конструктора із створення техніки для потреб оборони та безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2001 р. № 392 (Офіційний вісник України, 2001 р., № 17, ст. 757);

не застосовуються положення розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 березня 2023 р. № 212 “Про затвердження переліку видів продукції, що підлягає розробленню і впровадженню у виробництво та експлуатацію, а також модернізації під керівництвом генерального конструктора із створення боєприпасів і вибухових речовин” (Офіційний вісник України, 2023 р., № 31, ст. 1695);

положення постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. № 314 “Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 26, ст. 1399) та положення Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 234 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 26, ст. 1275), застосовуються в частині виробництва боєприпасів та бойових частин з особливостями, визначеними у цьому Порядку;

не застосовуються вимоги абзаців четвертого, п'ятого, дев'ятого - одинадцятого пункту 13 Положення про порядок проведення експертизи в галузі державного експортного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 р. № 767 (Офіційний вісник України, 1997 р., число 29, с. 70; 2003 р., № 34, ст. 1827);

не застосовуються вимоги абзацу другого пункту 22 Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1807 (Офіційний вісник України, 2003 р., № 48, ст. 2506).

15¹. На виробників стартових двигунів для безпілотних систем, ракет, та об'єкти і виробничі потужності, що використовуються для виробництва стартових двигунів для безпілотних систем та ракет, а також склади (місця) зберігання, що використовуються виробниками стартових двигунів для безпілотних систем та ракет, не поширюються вимоги пунктів 16 - 18 цього Порядку, якщо таке виробництво не пов'язане з використанням вибухових матеріалів та їх компонентів.

16. Для провадження діяльності з виробництва боєприпасів та бойових частин виробник повинен мати у власності або користуванні (оренді) об'єкти (будівлі, споруди, приміщення) для розміщення виробничих потужностей і облаштування складів (місць) зберігання вибухових матеріалів (боєприпасів та бойових частин), які відповідають встановленим законодавством вимогам до таких об'єктів.

17. Виробництво боєприпасів та бойових частин може розміщуватися на території складу зберігання вибухових матеріалів (боєприпасів та бойових частин). Виробничі потужності на території такого складу повинні розміщуватися в окремій будівлі на території складу чи в окремому приміщенні будівлі сховища вибухових матеріалів (боєприпасів та бойових частин), відокремленому від приміщення, де зберігаються вибухові матеріали (боєприпаси та бойові частини), капітальною стіною з неспалимих матеріалів або поштукатуреною з використанням неспалимих матеріалів чи пофарбованою неспалимою фарбою.

Виробничі потужності також можуть розміщуватись у транспортних контейнерах. Транспортні контейнери, в яких розміщені виробничі потужності, можуть встановлюватись на території військових частин, полігонах, кар'єрах або в ущелинах між хребтами гір з

дотриманням таких вимог:

Підлога будівлі (споруди), приміщень, де розміщується виробництво боєприпасів та бойових частин, повинна бути облаштована з використанням м'якого покриття (м'яких килимків або їх аналогів).

Перелік вимог до виробничих потужностей, визначений в цьому пункті, є вичерпним.

18. Склади (місця) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) можуть бути поверхневими, напівзаглибленими або підземними, обладнаними для постійного, тимчасового або короткочасного зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) та/або видачі (відвантаження) боєприпасів та бойових частин замовнику.

Поверхневі та напівзаглиблені склади постійного зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) повинні відповідати таким вимогам:

сховище вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) повинно бути захищене від проникнення води та снігу, мати природне провітрювання;

сховища розташовують так, щоб забезпечувався вільний підхід і під'їзд до кожного з них;

відстань між окремими сховищами, а також між сховищами та іншими будівлями і спорудами на території складу та поза його межами повинна бути не менше встановлених протипожежних розривів і безпечних відстаней за передачею детонації;

мати огорожу заввишки не менше 2 метрів та заборонену зону завширшки не менше 50 метрів зовні від огорожі (на межах забороненої зони встановлюють попереджувальні знаки);

мати небезпечну зону завширшки не менше 100 метрів зовні від огорожі;

відстань від огорожі до найближчого сховища має бути не менше 40 метрів (у гірській місцевості - не менше 15 метрів);

мати блискавкозахист;

мати режим охорони, передбачений пунктами 2.22-2.24 Вимог технічної безпеки до місць зберігання вибухових матеріалів промислового призначення, затверджених наказом Держгірпромнагляду від 15 травня 2007 р. № 104.

Загальна місткість усіх сховищ складу (місця) зберігання не повинна перевищувати 100 тонн вибухових речовин та 100 тис. одиниць засобів ініціювання. Гранично допустима місткість кожного сховища складу (місця) зберігання не повинна перевищувати 20 тонн вибухових речовин.

Облаштування складів (місць) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) здійснюється виробником із дотриманням пунктів 2.8, 2.10-2.12, 2.14, 2.19, 2.22-2.24, 3.3, 3.5, 3.9-3.11, 3.15, 3.16, 3.23, 3.27, розділу 4, пунктів 5.1-5.6, 5.8 Вимог технічної безпеки до місць зберігання вибухових матеріалів промислового призначення, затверджених наказом Держгірпромнагляду від 15 травня 2007 р. № 104. Водночас визначення безпечних відстаней за передачею детонації здійснюється відповідно до вимог розділу XIV Правил безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, затверджених наказом Міністерства енергетики від 12 червня 2013 р. № 355.

Склади тимчасового та/або короткострокового зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) можуть бути облаштовані у будь-яких будівлях (спорудах), приміщеннях, що не використовуються (зокрема в сухих провітрюваних підвалах будівель, крім житлових) та відповідають вимогам безпечного зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), а також у тимчасових спорудах, транспортних контейнерах, що експлуатуються з дотриманням вимог згідно з цим Порядком.

Тимчасові склади (місця) для зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) повинні відповідати таким вимогам:

дерев'яні стіни та дахи повинні бути покриті вогнетривкою речовиною;

підлога може бути дерев'яною, бетонною або глинобитною;

огорожа заввишки не менше 2 метрів;

улаштовувати тамбури необов'язково, двері сховищ можуть бути одинарні;

для освітлення сховищ всередині можна використовувати переносні акумуляторні

світильники та/або ліхтарі з сухими елементами живлення (металеві корпуси повинні бути в гумових чохлах);

у пристосованих приміщеннях можуть бути збережені наявні розміри вікон і дверей.

Загальна місткість вибухових речовин на тимчасових складах не повинна перевищувати 20 тонн та 10 тис. одиниць засобів ініціювання.

У разі розміщення виробництва боєприпасів та бойових частин у місці дислокації складу (місць) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), що складаються з транспортних контейнерів, повинні бути дотримані такі вимоги:

транспортні контейнери можуть розміщуватися на території складів зберігання вибухових матеріалів (боєприпасів та бойових частин) або окремих виробничих майданчиках;

технологічні процеси з виготовлення боєприпасів та бойових частин повинні бути організовані в окремих контейнерах, розміщених від контейнера-сховища (контейнерів-сховищ) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) на безпечній відстані з передачі детонації, але не менше 30 метрів;

відстань від огорожі до найближчого сховища повинна становити не менше 40 метрів (у гірській місцевості - не менше 15 метрів);

транспортні контейнери повинні розміщуватися на відстані не ближче ніж 30 метрів один від одного та бути захищеними по периметру габіонами заввишки 3,5 метра або обвалованими таким чином, щоб висота валу була не меншою, ніж висота сховища боєприпасів (бойових частин), а ширина валу в його основі - не менш як 3 метри;

сховища розташовують так, щоб забезпечувався вільний підхід і під'їзд до кожного з них;

виробничий майданчик повинен бути захищеним по периметру спіральним загородженням типу "Єгоза", розміщеним на швидковстановлювальному паркані заввишки 3,5 метра;

усі транспортні контейнери повинні мати природну вентиляцію та блискавкозахист; температура повітря у контейнерах виробничого та складського призначення не повинна перевищувати 55° С;

сховища вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), організовані у контейнерах, повинні бути напівпоглибленими та захищеними по периметру габіонами заввишки 3,5 метра або обвалованими таким чином, щоб висота валу була не меншою, ніж висота сховища боєприпасів та бойових частин, а ширина валу в його основі - не менш як 3 метри;

вали повинні бути з сипучих матеріалів - земля, пісок тощо;

мати заборонену зону завширшки не менше 50 метрів зовні від огорожі (на межах забороненої зони встановлюють попереджувальні знаки);

мати зону безпеки завширшки не менше 100 метрів зовні від огорожі;

загальна місткість вибухових речовин на таких складах боєприпасів та бойових частин не повинна перевищувати 1 тонни;

маскування виробничого майданчика здійснюється штатними засобами з урахуванням оперативної обстановки;

з метою забезпечення пожежної безпеки кожний модуль оснащується протипожежною сигналізацією та автоматичною автономною системою пожежогасіння.

У разі розміщення виробництва боєприпасів та бойових частин у місці дислокації складу (місць) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), що складаються з транспортних контейнерів в кар'єрах, вимоги абзаців двадцять п'ятого, тридцять другого і тридцять третього цього пункту не застосовуються.

Підземні склади постійного зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) повинні відповідати таким вимогам:

бути обладнані припливно-витяжною вентиляцією та мати природне провітрювання (усередині сховищ встановлюють термометри);

мати два види освітлення - робоче і резервне (аварійне);

мати обладнані евакуаційні запасні виходи;

бути обладнаними охоронною сигналізацією та автоматичною, автономною системою пожежогасіння.

У разі функціонування складу (місця) для зберігання вибухових матеріалів військового призначення на підставі дозволу на зберігання вибухових матеріалів, виданого органами Національної поліції, нормативи щодо місткості вибухових речовин у таких складах визначаються відповідно до Вимог технічної безпеки до місць зберігання вибухових матеріалів промислового призначення, затверджених наказом Держгірпромнагляду від 15 травня 2007 р. № 104.

19. Видача суб'єктам господарювання свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) згідно з цим Порядком здійснюється Держпраці.

Отримання свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) здійснюється в установленому порядку з урахуванням таких особливостей:

виробник подає Держпраці заяву про видачу свідоцтва згідно з додатком 1. Заява подається засобами поштового зв'язку, нарочно або в електронній формі.

До заяви додаються:

паспорт складу вибухових матеріалів (на кожний постійний і тимчасовий стаціонарні склади вибухових матеріалів), складений у довільній формі. У заяві зазначаються фактичні показники складу, сформовані відповідно до вимог пункту 18 цього Порядку;

копія наказу керівника підприємства про призначення особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за зберігання вибухових матеріалів.

Комісією з представників територіального органу Держпраці та уповноваженого представника виробника проводиться огляд складу (місць) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) на відповідність установленим вимогам протягом 5 робочих днів з дня одержання заяви виробника та складається акт проведення перевірки складу (місця зберігання) за формою, встановленою додатком 3.

20. Рішення про надання виробнику свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) ухвалюється Держпраці протягом 5 робочих днів з дня проведення огляду складу (місць) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) з урахуванням акта, складеного за результатами проведення такого огляду. Свідоцтво на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) видається за формою, встановленою додатком 2.

21. Огляд складу (місць) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) не є заходом державного нагляду (контролю).

За достовірність наданої інформації, умови зберігання, визначення та відповідність груп сумісності речовин і виробів відповідальність несе виробник згідно із законодавством.

У разі виявлення невідповідностей облаштування складів (місць) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) установленим вимогам з урахуванням особливостей, визначених цим Порядком, Держпраці надає відмову у видачі свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) з детальним зазначенням усіх таких невідповідностей, що стали підставою для відмови.

Після усунення причин, що були підставою для відмови, виробник може повторно звернутися до Держпраці щодо отримання свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин). У разі усунення причин, що були підставою для відмови, заявнику не може бути відмовлено у видачі свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) повторно з одних і тих самих підстав.

22. Виробник зобов'язаний забезпечити:

запровадження та дотримання працівниками встановлених правил і вимог щодо поводження з вибуховими матеріалами, організації та безпеки виробництва боєприпасів та бойових частин;

дотримання вимог щодо безпечної експлуатації обладнання підвищеної небезпеки;

дотримання вимог щодо віку, освіти та кваліфікації (проходження навчання, атестації) працівників, які допускаються до робіт з використанням вибухових матеріалів, встановлених у пунктах 8 і 9 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва вибухових матеріалів промислового призначення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 р. № 604 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 73, ст. 2445);

дотримання вимог щодо кваліфікації (проходження навчання, атестації) персоналу, залученого до поводження з вибуховими матеріалами, відповідно до розділу V Правил безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, затверджених наказом Міненерговугілля від 12 червня 2013 р. № 355;

ведення обліку вибухових матеріалів на всіх етапах виробництва боєприпасів та бойових частин і зберігання вибухових матеріалів (боєприпасів та бойових частин) відповідно до Порядку обліку вибухових матеріалів промислового призначення, затвердженого наказом МНС від 6 липня 2006 р. № 424;

безпеку і охорону здоров'я працівників на робочому місці.

Акт приймання-передачі спорядження боєприпасів є підставою для списання вибухових матеріалів виробником.

23. Перевезення вибухових речовин та вибухових матеріалів промислового призначення, необхідних для провадження виробничої діяльності виробника, здійснюється з додержанням вимог Закону України “Про перевезення небезпечних вантажів” та відповідно до Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом МВС від 21 серпня 1998 р. № 622.

Під час перевезення вибухових речовин та вибухових матеріалів, необхідних для провадження виробничої діяльності виробника, положення пункту 13 Правил дорожніх перевезень небезпечних вантажів, затверджених наказом МВС від 4 серпня 2018 р. № 656, не застосовуються.

Під час перевезення вибухових матеріалів військового призначення положення Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом МВС від 21 серпня 1998 р. № 622, не застосовуються.

24. Розроблення та виготовлення виробником боєприпасів та бойових частин може здійснюватися:

за тактико-технічним завданням на розроблення та виготовлення боєприпасів та бойових частин (далі - тактико-технічне завдання), розробленим державним замовником, що надається виробнику для налагодження виробництва відповідного боєприпасу (бойової частини):

за тактико-технічним завданням, яке розроблено виробником самостійно та відповідно до якого ним виготовлено зразок боєприпасу (бойової частини);

за тактико-технічним завданням, розробленим виробником та узгодженим державним замовником відповідно до цього Порядку.

25. У разі готовності виробника здійснити розроблення боєприпасів (бойових частин) за рахунок власних коштів згідно з узгодженим державним замовником тактико-технічним завданням виробник узгоджує тактико-технічне завдання з уповноваженою особою/органом/структурним підрозділом Міноборони, Збройних Сил, МВС, СБУ, Національної гвардії, Держприкордонслужби, Управління державної охорони (далі - державний замовник).

Державні замовники сприяють виробникам в узгодженні розроблених ними тактико-технічних завдань.

Уповноважена особа/орган державного замовника визначається рішенням державного замовника, але за посадою не нижче ніж командир бригади (полку) або прирівняна до нього посадова особа.

26. Тактико-технічні завдання повинні містити призначення та тип боєприпасу (бойової частини), конструктивно-технічні характеристики, технологічні вимоги та вимоги до:

бойової ефективності (зокрема радіус суцільного ураження, повнота детонації у разі штатного ініціювання, працездатність під час штатного застосування у будь-яку пору року та протягом усієї доби, за всіх погодних умов, показники дії кумулятивної бойової частини);

живучості за зовнішнього впливу (зокрема збереження бойових та експлуатаційних характеристик після зберігання та транспортування у штатній тарі, показники підвищеної та зниженої робочої температури, підвищеної та зниженої граничної температури, тривалості впливу підвищеної та зниженої граничної температури, показники збереження бойових та експлуатаційних характеристик за підвищеної вологості);

безпеки (щодо витримування перевантажень, що створюються у процесі бойового застосування, безпечності та працездатності у разі падіння з різної висоти у штатній тарі, під час транспортування у штатній тарі автомобільним, залізничним, авіаційним транспортом на відстань не менше 2000 кілометрів, за вібраційного навантаження);

надійності (гарантійний строк зберігання в неопалюваних складських приміщеннях, на відкритих майданчиках під навісом, у польових умовах, призначений строк використання, показник ймовірності безвідмовного функціонування боєприпасу (бойової частини), надійного встановлення (зняття) та унеможливлення неправильного встановлення та під'єднання до вузлів кріплення з порушеннями вимог технічної документації);

сировини та матеріалів щодо проходження вхідного контролю перед впровадженням у виробництво;

маркування;

пакування, що повинно забезпечувати зберігання боєприпасів (бойових частин) протягом гарантійного строку зберігання.

Розроблення та виготовлення боєприпасу (бойової частини) здійснюються з дотриманням вимог щодо забезпечення не менше двох ступенів захисту запобіжного механізму, один з яких повинен бути механічним. Вимога щодо механічного запобіжного механізму не застосовується до розроблення та виготовлення засобів ініціювання. Додаткові ступені захисту можуть обиратися виробником на власний розсуд за типом (механічний, електричний тощо) відповідно до призначення і з урахуванням особливостей, визначених у тактико-технічних завданнях.

Боєприпас (бойова частина) може мати додаткові механізми самоліквідації, підривачі (запали), модулі зв'язку, системи керування, системи самостійного приведення в дію та інші складові частини.

27. Виробник у процесі розроблення, виготовлення та доопрацювання зразків боєприпасу (бойової частини) проводить попередні випробування. У разі потреби попередні випробування можуть проводитися на військовому полігоні.

Попередні випробування зразків боєприпасу (бойової частини):

проводяться за методикою та програмою, що розробляються та затверджуються виробником з урахуванням вимог цього Порядку;

проводяться із здійсненням фото- та/або відеофіксації процесу таких випробувань;

проводяться із забезпеченням фіксації проміжних результатів випробувань окремих тактико-технічних характеристик зразків боєприпасу (бойової частини), які передбачені програмою таких випробувань, шляхом підписання протоколів попередніх випробувань;

завершуються за результатами повного виконання програми випробувань.

Результати випробувань засвідчуються актом попередніх випробувань зразків боєприпасу (бойової частини), який складається та затверджується (підписується) виробником.

Попередні випробування можуть проводитися повторно до повного виконання програми випробувань.

27¹. Попередні випробування зразків артилерійських боєприпасів та мін калібру від 120 міліметрів і більше проводяться за програмою та методикою проведення попередніх випробувань боєприпасу, розробленими та затвердженими виробником за погодженням з державним замовником.

Виробник надсилає державному замовнику такі документи: технічні умови на боєприпас і проекти програми та методики проведення попередніх випробувань боєприпасу.

Проекти зазначених програми та методики обов'язково повинні включати інформацію про:

перевірку надійності та безпечності великокаліберного боєприпасу;

підтвердження заявлених виробником тактико-технічних характеристик зразка боєприпасу;

кількість зразків боєприпасів, які будуть використані під час проведення випробувань;

інші положення за бажанням виробника.

Державний замовник протягом 10 днів з дня отримання документів, визначених цим пунктом, опрацьовує та погоджує проекти програми та методики проведення попередніх випробувань боєприпасу в установленій цим пунктом строк або подає пропозиції до таких проектів.

Державним замовником не може бути продовжено строк розгляду документів, визначений цим пунктом.

У разі погодження проектів програми та методики проведення попередніх випробувань боєприпасу виробник протягом 10 днів затверджує зазначені програму та методику, узгоджує з державним замовником дату та місце проведення попередніх випробувань.

Попередні випробування проводяться за участю виробника та представників державного замовника. Державний замовник надає технічну підтримку проведенню випробувань, надає порохові заряди, додаткові (метальні) заряди, гільзи, зарядні картузи у кількості, необхідній для проведення випробувань за затвердженими виробником програмою та методикою проведення попередніх випробувань боєприпасу.

Державний замовник не має права подавати додаткові пропозиції щодо внесення змін до затверджених програми та методики і встановлювати додаткові вимоги до організації та проведення попередніх випробувань боєприпасу.

У разі прийняття державним замовником за результатами ознайомлення з документами, визначеними цим пунктом, рішення щодо подання пропозицій до проектів програми та методики проведення попередніх випробувань боєприпасу такі пропозиції подаються у строк, установлений для розгляду таких проектів.

До поданих державним замовником вичерпних пропозицій обов'язково додаються обґрунтування щодо доцільності їх врахування.

Виробник враховує пропозиції, подані державним замовником, після чого повторно подає проект програми та методики проведення попередніх випробувань боєприпасу для погодження.

Після врахування виробником обґрунтованих пропозицій державний замовник погоджує проекти програми та методики проведення попередніх випробувань боєприпасу. Попередні випробування проводяться відповідно до положень абзаців десятого - дванадцятого цього пункту.

Під час повторного подання для погодження проектів програми та методики проведення попередніх випробувань боєприпасу державний замовник не має права подавати виробнику інші пропозиції, які не були подані виробнику під час попереднього подання.

Акт проведення попередніх випробувань підписується представниками державного замовника, які були присутні під час проведення випробувань. У такому разі демонстраційні випробування під час допуску боєприпасу до експлуатації не проводяться.

28. За результатами попередніх випробувань дослідних зразків боєприпасу (бойової частини) виробником складаються:

1) акт попередніх випробувань зразків боєприпасу (бойової частини), який повинен містити:

відомості щодо:

- об'єкта випробувань - боєприпасу (бойової частини): найменування, заводський номер, дата випуску, підприємство-виробник;
- мети випробувань;
- результатів випробувань (перелік проведених випробувань, узагальнені умови експлуатації, узагальнені умови бойового застосування);

висновок щодо відповідності зразків боєприпасу (бойової частини) вимогам тактико-технічного завдання, відповідно до якого здійснювалося розроблення, а також щодо можливості/передчасності передачі дослідних зразків боєприпасу (бойової частини) до підконтрольної експлуатації замовника;

2) технічні умови на зразок боєприпасу (бойової частини) (далі - технічні умови), які обов'язково містять такі відомості щодо боєприпасу (бойової частини):

назва зразка боєприпасу (бойової частини); тактико-технічні характеристики;

технічні вимоги (зокрема вимоги до надійності, сировини та матеріалів, покупних складових частин та елементів, комплектності, маркування); вимоги щодо охорони навколишнього природного середовища;

правила приймання;

методи контролю (зокрема перевірка габаритів, перевірка маси, перевірка комплектності, перевірка маркування);

вимоги до безпеки та експлуатації;

вимоги до транспортування та зберігання;

вказівки щодо ремонту та утилізації;

гарантійні зобов'язання виробника;

3) настанова щодо експлуатації боєприпасу (бойової частини), яка повинна містити рекомендації щодо:

підготовки до використання (зокрема вимоги до техніки безпеки);

коректного, ефективного та безпечного використання;

транспортування та зберігання;

налаштування та використання системи керування з описом апаратури та позначенням кнопок системи керування (за наявності).

До акта попередніх випробувань додаються:

програма проведення випробувань;

методика проведення випробувань;

протоколи проведення випробувань.

Виробник відповідає за повноту та достовірність інформації, викладеної у зазначених документах, зокрема щодо безпечної експлуатації та зберігання боєприпасів (бойових частин).

29. Після успішного проведення попередніх випробувань виробник надсилає до державного замовника технічні умови на боєприпас (бойову частину), а також протоколи та акт попередніх випробувань, довідку про безпечність зразка, проект програми та методики демонстраційних випробувань.

30. Державний замовник протягом 10 днів з дня отримання комплексу документів, визначених пунктом 29 цього Порядку, ознайомлюється із заявленими тактико-технічними характеристиками зразка, вивчає надані технічні умови, протоколи та акт попередніх випробувань, проект програми та методики демонстраційних випробувань на зразок боєприпасу (бойової частини), а також перевіряє надані технічні умови.

31. У разі відповідності тактико-технічних характеристик зразка боєприпасу (бойової частини), заявлених виробником, узгодженому тактико-технічному завданню на розроблення зразка боєприпасу (бойової частини) державний замовник погоджує програму та методику демонстраційних випробувань та сприяє проведенню таких випробувань.

Демонстраційні випробування проводяться протягом п'яти робочих днів із залученням представників виробника та державного замовника.

У разі проведення демонстраційних випробувань артилерійських снарядів та пострілів, пострілів мінометних обов'язково здійснюється не більше 20 пострілів відповідними

боєприпасами.

За клопотанням виробника з метою проведення демонстраційних випробувань артилерійських снарядів та пострілів, пострілів мінометних державний замовник надає матеріально-технічне забезпечення випробувань, зокрема порохові заряди, додаткові (метальні) заряди, гільзи, зарядні картузи у кількості, необхідній для проведення випробувань.

32. За результатами демонстраційних випробувань після підтвердження заявлених виробником тактико-технічних характеристик щодо вимог надійності та безпеки зразка боєприпасу (бойової частини) державний замовник протягом 10 днів здійснює кодифікацію предмета постачання, видає наказ про допуск до експлуатації зразка боєприпасу (бойової частини).

Для боєприпасів до безпілотних систем наказ про допуск до експлуатації зразка не видається. Контроль за експлуатацією боєприпасів до безпілотних систем здійснює відповідна служба замовника, яка порушує питання про їх кодифікацію.

33. У разі коли тактико-технічне завдання не було попередньо погоджено державним замовником, державний замовник протягом 14 днів з дня надання виробником документів на боєприпас (бойову частину):

вивчає надані протоколи та акт попередніх випробувань, проект програми демонстраційних випробувань на зразок боєприпасу (бойової частини), а також перевіряє технічні умови;

вивчає наявні потреби у відповідних зразках боєприпасів (бойових частин) у воєнізованих формуваннях сил безпеки та оборони України;

за результатами узагальнення відомостей щодо потреби у відповідних зразках боєприпасів (бойових частин) ухвалює рішення про заінтересованість/незаінтересованість державного замовника у забезпеченні такими зразками боєприпасів (бойових частин);

інформує виробника про заінтересованість/незаінтересованість у забезпеченні зразком боєприпасу (бойової частини) протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення відповідного рішення.

34. У разі ухвалення рішення про заінтересованість у забезпеченні зразком боєприпасу (бойової частини) державний замовник забезпечує проведення демонстраційних випробувань, видає наказ про допуск до експлуатації зразка боєприпасу (бойової частини) у порядку, встановленому пунктами 31 і 32 цього Порядку.

35. У разі ухвалення рішення про незаінтересованість у забезпеченні відповідним зразком боєприпасу (бойової частини) державний замовник протягом п'яти робочих днів надає виробнику офіційне детальне обґрунтування такого рішення із зазначенням тактико-технічних характеристик, які повинен мати відповідний зразок боєприпасу (бойової частини), щоб задовольнити наявні нагальні потреби у відповідних зразках боєприпасів (бойових частин).

Виробник після доопрацювання відповідного зразка боєприпасу (бойової частини) згідно із зауваженнями та тактико-технічними характеристиками, зазначеними в обґрунтуванні незаінтересованості державного замовника у забезпеченні таким зразком боєприпасу (бойової частини), має право повторно подати державному замовнику пропозицію щодо вивчення потреби в забезпеченні доопрацьованим зразком боєприпасу (бойової частини).

36. Закупівля зразка боєприпасу (бойової частини) державним замовником здійснюється після присвоєння зразку боєприпасу (бойової частини) національного номенклатурного номера.

Суб'єкти господарювання, благодійні організації можуть здійснювати в установленому законодавством порядку за запитами військових формувань, утворених відповідно до законів України, фінансування закупівлі боєприпасів та бойових частин для потреб сил безпеки та оборони України. Приймання боєприпасів та бойових частин здійснюється безпосередньо представниками органів та формувань сил безпеки та оборони України, на запит яких здійснювалася закупівля таких боєприпасів та бойових частин, на підставі документів про їх оплату відповідними суб'єктами господарювання чи благодійними організаціями.

Закупівля боєприпасів (бойових частин) здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 1275 “Деякі питання здійснення оборонних

закупівель на період дії правового режиму воєнного стану” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 91, ст. 5666; 2023 р., № 50, ст. 2800) з урахуванням особливостей, передбачених цим Порядком.

36¹. Вітчизняні виконавці державних контрактів (договорів) на виготовлення та поставку боєприпасів (їх складових частин) (далі - державні контракти (договори) під час проведення переговорів щодо укладення державного контракту (договору) надають державному замовнику розрахунок ціни на боєприпас (його складову частину) за формою згідно з додатком 4. При цьому прибуток вітчизняного виконавця державного контракту (договору) у складі ціни на боєприпас (його складову частину) може становити не більш як 25 відсотків виробничої собівартості товарів. У розрахунку прибутку не враховуються всі передбачені законом податки та збори.

Під час розрахунку ціни на боєприпас (його складову частину) враховуються всі податки та збори, загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати вітчизняного виконавця державних контрактів (договорів), пов'язані з виробництвом та постачанням боєприпасів (їх складових частин), крім:

- організаційних витрат, витрат на проведення річних зборів суб'єктів господарювання, представницьких витрат, витрат на участь у виставках;

- витрат на службові відрядження працівників апарату управління суб'єкта господарювання, безпосередньо не пов'язаних з виконанням державного контракту (договору) чи оперативним контролем за його виконанням;

- витрат на страхування майна, а також винагороди за послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо), які не є обов'язковими відповідно до законодавства або умов договорів;

- витрат внаслідок браку (крім технічно неминучого браку та витрат на виправлення такого браку);

- нестачі незавершеного виробництва, нестачі і витрат внаслідок псування матеріальних цінностей у цехах (якщо інше не передбачено договором);

- оплати простоїв;

- сум безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів;

- витрат внаслідок знецінення запасів, визнаних штрафів, пені, неустойки;

- комісійної винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам структурних підрозділів суб'єкта господарювання, що забезпечують збут;

- витрат на рекламу та дослідження ринку (маркетингу);

- витрат на дослідно-конструкторські роботи, які не стосуються державного контракту (договору) або які виконані до його укладення, якщо інше не визначено положеннями державного контракту (договору);

- збитків, пов'язаних з утриманням об'єктів соціальної сфери (крім розумних витрат на експлуатацію об'єктів соціальної сфери, розташованих на території виконавця, які виконують функції, передбачені законодавством (медичні пункти тощо);

- витрат на проведення експертизи визначення можливої орієнтованої (очікуваної) вартості боєприпасів (їх складових частин).

Відповідальність за неправильність розрахунку ціни на боєприпас (його складову частину) несе вітчизняний виконавець державного контракту (договору).

У разі коли строк кінцевої поставки за державним контрактом (договором) вітчизняним виконавцем державного контракту (договору) перевищує два місяці з дати його укладення, вітчизняні виконавці державного контракту (договору) уточнюють розрахунок ціни на боєприпас (його складову частину), на підставі якого його було укладено, зокрема розмір прибутку виходячи з фактичних витрат, та подають за місяць до закінчення строку кінцевої поставки товарів державному замовнику уточнений розрахунок ціни.

Остаточні розрахунки за державним контрактом (договором) здійснюються після надання уточненого розрахунку ціни, передбаченого абзацом сімнадцятим цього пункту. Відповідальність за неправильність уточненого розрахунку ціни несе виконавець державного контракту (договору).

У разі коли прибуток вітчизняного виконавця державного контракту (договору) у складі

ціни перевищує встановлені абзацом першим цього пункту розміри, сторони вносять зміни до державного контракту (договору) щодо зменшення загальної вартості (ціни) державного контракту (договору) або за погодженням з державним замовником - щодо збільшення кількості боєприпасів, що поставляються.

Якщо прибуток вітчизняного виконавця державного контракту (договору) у складі ціни не перевищує встановлених абзацом першим цього пункту розмірів, остаточні розрахунки здійснюються за цінами, встановленими державним контрактом (договором).

37. Приймання боєприпасів, бойових частин державним замовником здійснюється з дотриманням правил приймання, визначених технічними умовами. Перелік повноважень, завдань і функцій представництв державних замовників у разі їх створення визначається Порядком реалізації експериментального проекту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем вітчизняного виробництва, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 р. № 256.

38. У разі коли у складі державного замовника не утворені представництва державного замовника або якщо державними замовниками не укладено договори (чи не залучається представництво державного замовника) приймання боєприпасів та/або бойових частин здійснюється безпосередньо таким державним замовником на підставі виданого вітчизняним виконавцем державного контракту (договору) сертифіката якості виробника. Сертифікат якості видається вітчизняним виконавцем державного контракту (договору) на кожен одиницю товару, який гарантує заявлені виробником параметри і характеристики, якість та безпечність, технічний стан боєприпасу, що підтверджено проведеними виробником випробуваннями. Відповідальність за відомості, зазначені в сертифікаті, несе вітчизняний виконавець державного контракту (договору).

Додаток 1
до Порядку

(найменування територіального органу Держпраці)

ЗАЯВА

Суб'єкт господарювання _____
(повне та скорочене найменування, код згідно з ЄДРПОУ,

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) керівника юридичної особи,

місцезнаходження, фактична адреса)

Номер телефону _____, адреса електронної пошти _____

(дата та номер відповідного дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки)

З метою провадження господарської діяльності відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763 прошу здійснити огляд місця складу (місця) зберігання вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) та видати свідоцтво на зберігання (експлуатацію місця зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин)

(найменування складу, фактична адреса)

під персональну відповідальність _____
(найменування посади, прізвище, власне ім'я,

по батькові (за наявності) відповідальної особи)

(найменування посади, прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)

керівника суб'єкта господарювання)

_____ 20 ____ р.

_____
(особистий підпис)

Примітка. До заяви додаються:

паспорт складу вибухових матеріалів (на кожний постійний і тимчасовий стаціонарні склади вибухових матеріалів), складений у довільній формі. У паспорті зазначаються фактичні показники складу, сформовані відповідно до вимог пункту 15 Порядку реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763;

копія наказу керівника підприємства про призначення особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за зберігання вибухових матеріалів.

Додаток 2
до Порядку

СВІДОЦТВО
на зберігання (експлуатацію місця зберігання)
вибухових матеріалів військового призначення
(боєприпасів та бойових частин)

Це свідоцтво видано відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763

Про експлуатацію _____
(найменування складу, фактична адреса)

Видано _____
(найменування територіального органу Держпраці)

суб'єкту господарювання _____
(повне та скорочене найменування, код згідно з ЄДРПОУ,
місцезнаходження)

під персональну відповідальність _____
(найменування посади, прізвище, власне ім'я,
по батькові (за наявності) відповідальної особи)

Свідоцтво видане на підставі акта проведення перевірки складу
(місця зберігання) вибухових матеріалів (боєприпасів (бойових частин)

_____
(зазначаються реквізити)

Строк дії цього свідоцтва: протягом усього строку дії експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів, що реалізується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763.

МП _____ 20 ____ р.

Додаток 3
до Порядку

АКТ
проведення перевірки складу (місця зберігання)
вибухових матеріалів військового призначення
(боєприпасів та бойових частин)

_____ 20__ р. _____
(населений пункт)
Цей акт складено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763
Комісією у складі _____
(найменування посади, прізвище, власне ім'я,

_____ по батькові (за наявності)
У присутності _____
(найменування посади посада, прізвище, ініціали (ініціал)
_____ представника суб'єкта господарювання)

перевірено об'єкт _____
(назва об'єкта)
1. Наявний дозвіл на збереження вибухових матеріалів*
№ _____, виданий _____ 20__ р.

_____ (найменування територіального органу Національної поліції, який видав дозвіл)
із строком до _____ 20__ р.
Відповідальною особою є _____
(найменування посади, прізвище, власне ім'я,

_____ по батькові (за наявності)
Тип складу _____
(постійний, тимчасовий)

Територія складу відповідає вимогам Порядку реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763

_____ (так/ні/частково)
Стан освітлення _____
(задовільний, незадовільний)
Стан огорожі _____
(справний, наявні розриви, завали, висота огорожі відповідна, невідповідна)
Наявність засобів пожежогасіння, їх стан _____
(зазначити засоби, придатність їх

_____ до застосування, справність водяних насосів)
2. Наявність облікової документації _____
(зазначити книги (журнали) обліку матеріалів)
3. Режим охорони відповідає Порядку реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів
_____ (так/ні)

Додаток 4
до Порядку

РОЗРАХУНОК ЦІНИ
на боєприпас (його складову частину) _____,
(найменування боєприпасу (його складової частини)
виготовлений _____ у 20__ році
(найменування виробника)

Порядковий	Складові ціни	Одиниця виміру	Ціна за одиницю, гривень (без	Кількість	Вартість, гривень

номер			урахування податку на додану вартість)		(без урахування податку на додану вартість)

РОЗДІЛ III. Регулювання правового режиму майна в Збройних Силах України нормативно-правовими актами Міністерства Оборони України.

3.1 Положення про порядок створення та діяльності комісій з оцінки вартості військового майна, що підлягає передачі в оренду (витяг) [38]

НАКАЗ МОУ /ФДМ
від 17.09.2001 № 333/1697
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
9 жовтня 2001 р.
за N 871/6062

ПОЛОЖЕННЯ про порядок створення та діяльності комісій з оцінки вартості військового майна, що підлягає передачі в оренду

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає порядок створення та діяльності комісій з оцінки вартості військового майна, що підлягає передачі в оренду (далі - комісії).

1.2. Комісії створюються при управліннях центрального апарату Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, службах забезпечення видів Збройних Сил України, військ оперативних командувань, квартирно-експлуатаційних частинах районів та відділеннях морської інженерної служби Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі - військові органи).

1.3. Комісії створюються наказами начальників військових органів за належністю відповідного військового майна.

До складу комісій включаються представники військових органів, де перебуває на обліку військове майно. Комісія створюється в кількості 5-7 чоловік із залученням представника органу місцевого самоврядування (за згодою).

Для оцінки нерухомого військового майна до складу комісій додатково включаються фахівці Фонду державного майна України або його регіональних відділень (представництв).

Призначення до складу комісій представників Фонду державного майна України, його регіональних відділень (представництв) проводиться за пропозицією їхніх керівників на підставі запиту начальників військових органів.

2. Порядок діяльності комісій

2.1. Комісії розпочинають роботу з моменту підписання наказів про їх створення.

2.2. Роботу комісії організовує її голова, який призначається відповідним наказом начальника військового органу.

2.3. Голова комісії в межах своєї компетенції:

скликає засідання комісії;

головує на засіданнях;

дає доручення членам комісії;

організовує підготовку матеріалів на розгляд.

2.4. Основними завданнями та функціями комісії з оцінки військового майна є:

складення акта оцінки військового майна за формою, що встановлюється Кабінетом Міністрів України, або звіту у разі проведення незалежної оцінки;

подання акта оцінки військового майна на погодження до Фонду державного майна України чи його регіональних відділень (представництв) і затвердження начальниками військових

органів.

2.5. Засідання комісії є закритими. На засіданні комісії ведеться протокол. У разі потреби отримання додаткової інформації щодо звіту про оцінку військового майна, процедури оцінки військового майна комісія має право залучати оцінювачів, які проводили його оцінку безпосередньо (за згодою).

3. Порядок здійснення оцінки військового майна, що передається в оренду, та затвердження результатів оцінки

3.1. Оцінка військового майна здійснюється комісіями:

щодо рухомого військового майна відповідно до Методики визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 року N 759 (759-98-п);

щодо нерухомого військового майна (будівель, споруд, приміщень) відповідно до Методики оцінки вартості об'єктів оренди, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1995 року N 629 (629-95-п) (із змінами та доповненнями).

3.2. З метою визначення вартості нерухомого військового майна комісії можуть залучати суб'єктів оціночної діяльності - суб'єктів господарювання для проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна.

3.3. У разі потреби Міністерство оборони України або уповноважений ним орган надає комісії довідку щодо вартості зазначеного майна згідно з даними бухгалтерського обліку, підписану відповідальними особами. Довідка повинна бути завірена печаткою відповідного органу, особи якого її підписали.

3.4. Акт оцінки військового майна погоджується з Фондом державного майна України чи його регіональними відділеннями (представництвами) і затверджується начальниками відповідних військових органів.

Представники комісії від Фонду державного майна України чи його регіонального відділення (представництва) на підставі запиту Міністерства оборони України або уповноваженого ним органу військового управління рецензують звіт про оцінку нерухомого військового майна, що передається в оренду, і надають пропозиції щодо можливості його використання для розрахунку орендної плати.

У разі потреби за рішенням комісії рецензування звіту про оцінку нерухомого військового майна може бути проведено іншими особами, визначеними частиною другою статті 13 Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" (2658-14).

За результатами рецензування звіту про оцінку нерухомого військового майна, що передається в оренду, Фонд державного майна України чи його регіональні відділення (представництва) повідомляють у листі Міністерство оборони України або уповноважений ним орган про погодження (відхилення) звіту про оцінку. Звіт про оцінку нерухомого військового майна, що передається в оренду, та висновок про вартість такого майна додаються до листа.

3.5. Акти оцінки військового майна, а також матеріали, що до них додаються і розглядаються комісіями, обліковуються в діловодстві відповідних військових органів.

3.2 Про затвердження Положення про продовольче забезпечення Збройних Сил України у мирний час (витяг) [39]

затверджено
Наказ Міністра оборони
України
09.12.2002 N 402
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 грудня 2002 р.
за N 992/7280

ПОЛОЖЕННЯ

про продовольче забезпечення Збройних Сил України

мирний час

1. Основні положення

1.1. Це Положення є документом, який визначає завдання, організацію та порядок продовольчого забезпечення Збройних Сил України в мирний час.

1.2. Основними завданнями продовольчої служби Збройних Сил України є забезпечення органів військового управління, об'єднань, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних Сил України (далі - військові частини) продовольством, фуражем (далі - продовольство), військовою технікою та майном продовольчої служби (далі - військова техніка та майно), а також організація харчування військовослужбовців відповідно до встановлених норм.

На продовольчу службу Збройних Сил України покладається:

розробка організаційно-мобілізаційних заходів по службі;

обрахування потреби, закупівля, заготівля, зберігання продовольства, військової техніки та майна;

планування та забезпечення Збройних Сил України продовольством, військовою технікою та майном, а також організація виготовлення і ремонту військової техніки та майна;

організація харчування особового складу і хлібопечення;

забезпечення коштами на закупівлю та заготівлю продовольства, військової техніки та майна, на виплату грошової компенсації замість норм харчування, виробничо-операційні витрати продовольчих баз та складів, виготовлення і ремонт техніки та майна на ремонтних підприємствах, які перебувають у сфері управління Міністерства оборони України;

розробка норм харчування для військовослужбовців Збройних Сил України, вихованців військових оркестрів Збройних Сил та ліцеїстів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою та норм забезпечення військ (сил) військовою технікою та майном;

розробка норм годування тварин, які включені до штату військових частин;

керівництво діяльністю установ, закладів продовольчої служби та підсобними господарствами військових частин;

організація та керівництво підготовкою офіцерських кадрів і молодших спеціалістів продовольчої служби;

організація і ведення обліку, звітності в продовольчій службі та контроль за її господарською діяльністю.

1.3. Виконання завдань, покладених на продовольчу службу, здійснюється органами управління, у підпорядкуванні яких перебувають: центри забезпечення продовольством, зберігання техніки і майна, продовольчі бази та склади із запасами продовольства, техніки та майна (далі - продовольчі склади), військові школи молодших спеціалістів, ремонтні підприємства, їдальні військових частин (камбузи), військові хлібозаводи (хлібопекарні) (далі - військові хлібозаводи), підсобні господарства.

1.4. До органів управління продовольчої служби належать:

у Збройних Силах України - Центральне управління продовольчого забезпечення Збройних Сил України Тилу Збройних Сил України (далі - Центральне управління продовольчого забезпечення);

в тилу командувань видів Збройних Сил України, оперативних командувань, повітряних командувань, у з'єднаннях, на берегових (плавучих) базах і у військових частинах - продовольча служба.

Центральне управління продовольчого забезпечення здійснює безпосереднє керівництво продовольчою службою Збройних Сил України.

Проекти наказів Міністерства оборони України, директив Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, які містять питання продовольчого забезпечення, до подання на підпис узгоджуються з Центральним управлінням

продовольчого забезпечення.

1.5. Забезпечення Збройних Сил України продовольством, технікою та майном здійснюється за схемою:

Центральне управління продовольчого забезпечення - вид Збройних Сил України, оперативне командування - продовольчий склад - військова частина (гарнізон) - військовослужбовець. Із зміною економічних відносин у державі схема забезпечення військ (сил) може змінюватися згідно з рішенням начальника Тилу Збройних Сил України.

1.6. Розміри поточних запасів продовольства визначаються з урахуванням їх призначення, особливостей розташування (дислокації) військ (віддаленості їх від продовольчих складів, умов підвозу, завдань, які виконуються військами (силами)) і встановлюються:

видам Збройних Сил України, оперативним командуванням - Міністром оборони України в межах загальних запасів, установлених Кабінетом Міністрів України;

об'єднанням, з'єднанням, військовим частинам центрального підпорядкування та які підпорядковуються головним командуванням, оперативним командуванням - головнокомандувачем виду Збройних Сил України, командувачем військ оперативного командування в межах загальних запасів, установлених для виду Збройних Сил України, оперативного командування;

військовим частинам, які входять до складу об'єднання, з'єднання - командувачем об'єднання, командиром з'єднання в межах загальних запасів, установлених об'єднанню, з'єднанню.

1.7. З'єднання та військові частини, які прибувають до складу (у розпорядження) виду Збройних Сил України, оперативного командування, зараховуються на продовольче забезпечення на підставі наказу (директиви) Міністра оборони України (начальника Генерального штабу Збройних Сил України).

Військові частини, які прибули до складу (у розпорядження) виду Збройних Сил України, оперативного командування, у продовольчу службу виду Збройних Сил України, оперативного командування, подають атестат військової частини (на продовольство, тару, військову техніку та майно, бланки суворого обліку). Продовольча служба виду Збройних Сил України - служба, на яку покладені функції продовольчого забезпечення через підпорядковані продовольчі склади.

Після перевірки атестата начальник продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування своїм рішенням прикріплює військову частину на продовольче забезпечення до найближчого продовольчого складу і відкриває особовий рахунок у вигляді карток (книг) на військову техніку та майно.

У рішенні начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування щодо прикріплення військової частини на продовольче забезпечення вказується на підставі якого наказу (директиви) військова частина, яка прибула, прикріплюється на продовольче забезпечення до продовольчого складу.

Військові частини, які прикріплюються на продовольче забезпечення до продовольчого складу, подають:

атестат військової частини (на продовольство, тару, військову техніку та майно, бланки суворого обліку);

бланки суворого обліку, які вказані в атестаті військової частини.

Начальник продовольчого складу на підставі рішення начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування та атестату військової частини:

відкриває особовий рахунок військовій частині на продовольство, тару та бланки суворого обліку;

видає книжки чекових вимог, книжки атестатів і книжки талонів на одержання харчування; оприбутковує продовольство, військову техніку та майно, бланки суворого обліку продовольчої служби, які числяться за військовою частиною згідно з даними атестата.

Військові частини, які самостійно не ведуть військове господарство, прикріплюються на продовольче забезпечення до найближчих військових частин, що самостійно ведуть військове господарство: ті, що входять до складу з'єднання, - рішенням заступника командира з'єднання

по тилу, які не входять до складу з'єднання, - рішенням заступника головнокомандувача виду Збройних Сил України, заступника командувача військ оперативного командування з тилу, а команди та окремі військовослужбовці - рішенням заступника начальника гарнізону з питань тилу або командира військової частини.

Військові частини, які заново формуються, зараховуються на продовольче забезпечення на підставі наказу (директиви) Міністра оборони України.

1.8. Військові частини, які вибувають з підпорядкування виду Збройних Сил України, оперативного командування, зобов'язані:

надати до продовольчого складу остаточний звіт про продовольство, тару, бланки суворого обліку із зазначенням їх реєстраційних номерів;

отримати атестат на вказані матеріальні засоби;

здати зайве продовольство, військову техніку та майно, книжки чекових вимог, книжки атестатів і книжки талонів на одержання харчування;

надати в продовольчу службу виду Збройних Сил України, оперативного командування атестат на продовольство, тару, бланки суворого обліку, звіт про наявність військової техніки та майна.

Після перевірки поданих документів продовольча служба виду Збройних Сил України (оперативного командування) знімає військову частину з продовольчого забезпечення і видає їй атестат військової частини (на продовольство, тару, військову техніку та майно).

В аналогічному порядку проводиться оформлення документів і зняття з продовольчого забезпечення військової частини, яка входить до складу з'єднання, з поданням документів в продовольчу службу з'єднання. Атестат військовій частині в даному випадку видає продовольча служба з'єднання.

У разі переміщення військової частини в межах виду Збройних Сил України (оперативного командування) атестат військовій частині видається в тому випадку, коли військова частина вибуває до складу іншого об'єднання, з'єднання (прикріплюється на продовольче забезпечення до іншого продовольчого складу) чи знімається з продовольчого забезпечення у з'єднанні і прикріплюється на продовольче забезпечення до продовольчого складу.

1.9. Військові частини, які заново формуються, на період формування забезпечуються продовольством, військовою технікою та майном військовими частинами, на які покладено їх формування.

На самостійне забезпечення продовольством, військовою технікою та майном військові частини, які заново формуються, зараховуються після завершення формування на підставі наказу головнокомандувача виду Збройних Сил України, командувача військ оперативного командування про сформування і донесення командирів заново сформованих військових частин щодо одержання в період формування необхідних запасів продовольства, військової техніки та майна. Донесення про одержане продовольство, військову техніку та майно завіряється начальником продовольчої служби військової частини, на яку покладено формування, і заново сформованої військової частини.

1.10. Військовослужбовці, які прибули у військову частину, зараховуються на продовольче забезпечення наказом командира військової частини.

Підставою для видання наказу про зарахування на продовольче забезпечення є атестат на продовольство, а також припис або посвідчення про відрядження, або відпускний квиток військовослужбовця.

Атестат на продовольство є документом, який засвідчує, до якого числа і за якими нормами військовослужбовець або військова команда (підрозділ) забезпечені харчуванням (грошовою компенсацією замість норми харчування, повсякденним набором сухих продуктів). Атестат дає право військовослужбовцю, військовій команді (підрозділу) на отримання харчування або грошової компенсації замість норми харчування, або повсякденного набору сухих продуктів як на новому місці служби військовослужбовця, так і під час перебування у службовому відрядженні, у відпустці і на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я Збройних Сил України. Військовослужбовцям офіцерського складу, військовослужбовцям військової служби за контрактом, які прибули в медичні центри, санаторії і будинки відпочинку за

путівками, оплаченими повністю або частково, атестат на продовольство не надають.

У разі втрати атестата на продовольство військовослужбовці зараховуються на продовольче забезпечення наказом командира військової частини на підставі їх рапорту, у якому вказується причина відсутності атестата, до якого числа і за якими нормами харчування вони були забезпечені продовольством (грошовою компенсацією, повсякденним набором сухих продуктів) і акта, який складається комісією у двох примірниках під керівництвом представника штабу військової частини. Складений акт затверджується командиром військової частини та скріплюється гербовою печаткою. Одночасно перший примірник акта із запитом на дублікат атестата надсилається у військову частину, яка видала атестат на продовольство.

Військова частина, яка отримала запит та перший примірник акта, протягом доби з дня отримання запиту повинна відправити дублікат атестата на продовольство. У разі відсутності першого примірника акта дублікат атестата на продовольство не видається. У разі встановлення факту зловживання з атестатом на продовольство (приховування атестата, його знищення тощо), невідповідності даних рапорту військовослужбовця і даних дубліката атестата на продовольство, виявлених фактів перевитрати норм харчування командиром військової частини призначається розслідування.

Військовослужбовці Збройних Сил України, вихованці військових оркестрів, ліцеїсти ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою, працівники авіаційних центрів з підготовки льотчиків, працівники штатного складу екіпажів суден забезпечення та берегових об'єктів навігаційного обладнання Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі - військовослужбовці та інші категорії), які вперше набули право на продовольче забезпечення за рахунок держави (відповідно до приміток норм харчування), зараховуються на продовольче забезпечення наказом командира військової частини без атестата.

Без атестата на продовольство зараховуються також військовослужбовці та інші категорії Збройних Сил України, які мають право на одержання харчування за рахунок держави, доставлені в заклади охорони здоров'я Збройних Сил України внаслідок захворювань (травми, отруєння, інфекційні хвороби тощо).

У цих випадках заклад охорони здоров'я Збройних Сил України зобов'язаний витребувати атестат на продовольство з відповідної військової частини, а остання - протягом доби надіслати його до закладу охорони здоров'я Збройних Сил України.

1.11. Військовослужбовці та інші категорії, які мають право на одержання встановлених норм харчування за рахунок держави у вигляді гарячої їжі, у разі вибуття з військової частини знімаються з продовольчого забезпечення з будь-якого приймання їжі (сніданку, обіду або вечері) залежно від часу вибуття на підставі наказу командира військової частини про вибуття з видачею атестата на продовольство.

При звільненні (виключенні зі списків особового складу військової частини) військовослужбовців та інших категорій, які мають право на одержання норм харчування за рахунок держави, вони забезпечуються до дня виключення їх з списків особового складу військової частини.

У разі вибуття військовослужбовців з військової частини в складі військової команди (підрозділу) атестат на продовольство виписується один на всю військову команду (підрозділ).

До атестата додається список військовослужбовців (осіб з числа інших категорій), який підписується тими самими посадовими особами, що й атестат, а також командиром підрозділу (старшим команди), що вибуває, і завіряється гербовою печаткою військової частини.

1.12. Військовослужбовцям строкової військової служби, які звільняються в запас або відставку, атестат на продовольство не видається, а про забезпечення їх харчуванням (повсякденним набором сухих продуктів або грошовою компенсацією) робиться запис у приписі.

1.13. Приймання та здавання справ і посади в органах військового управління, установах і на ремонтних підприємствах продовольчої служби, а також ліквідація продовольчої служби

військових частин у разі їх розформування здійснюються у порядку, визначеному Міністром оборони України.

2. Забезпечення військовослужбовців та інших категорій Збройних Сил України продовольством

2.1. Забезпечення військовослужбовців та інших категорій продовольством здійснюється за нормами харчування військовослужбовців Збройних Сил України (далі - норми харчування), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року N 426 (426-2002-п) “Про норми харчування військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань та Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації, поліцейських, осіб рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції Державної фіскальної служби, осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту” (із змінами) (далі - постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року N 426).

2.2. Нормами харчування визначені асортимент та кількість продовольства, яке відпускається для харчування однієї людини на добу. Норми харчування діляться на основні (норми N 1 - 6, 9), сухі і бортові пайки (раціони) (норми N 10 - 15). У примітках до норм передбачені додаткові продукти, які видаються відповідним категоріям військовослужбовців та іншим категоріям, які поійменовані в цих примітках. Додаткові продукти вододлазам видаються згідно з Переліком категорій вододлазів та інших осіб, які забезпечуються харчуванням за рахунок держави (додаток 1 до Положення).

2.3. У Збройних Силах України забезпечення харчуванням військовослужбовців та інших категорій за встановленими нормами здійснюється за рахунок держави. Уточнення вартості норм харчування проводиться Центральним управлінням продовольчого забезпечення виходячи із середніх діючих цін на продукти харчування і доводиться ним до військ (сил) не частіше одного разу на квартал.

Військовослужбовцям та іншим категоріям норми харчування видаються через відповідні їдальні або замість установлених норм харчування (основні й додаткові продукти) виплачується грошова компенсація у розмірі вартості цих норм.

2.4. Військовослужбовці строкової військової служби, курсанти військових навчальних закладів Збройних Сил України, військовослужбовці, які проходять навчання в школах і на курсах з підготовки прапорщиків та мічманів, курсанти військових навчальних підрозділів цивільних вищих навчальних закладів (далі - курсанти військових навчальних закладів), ліцеїсти, а також військовозобов'язані, які проходять підготовку, студенти, викликані на збори (стажування), під час тимчасового перебування в інших військових частинах по одному або військовими командами (підрозділами) забезпечуються харчуванням за нормами, передбаченими для військовослужбовців строкової військової служби даної військової частини, крім курсантів, які харчуються за іншими нормами під час проходження стажування.

2.5. Курсанти військових навчальних закладів за весь період навчання (до отримання військовим навчальним закладом наказу про присвоєння офіцерського звання) до дня їх випуску забезпечуються безкоштовним харчуванням через їдальні військових навчальних закладів або грошовою компенсацією замість нього.

2.6. Військовозобов'язані з числа офіцерського складу в період проходження зборів забезпечуються продовольством за нормами і в порядку, зазначеному в примітках до норм харчування. Військовозобов'язані, які не мають офіцерського звання, але перебувають на обліку офіцерського складу, стосовно їхнього права на продовольче забезпечення в період проходження зборів у військових частинах прирівнюються до військовозобов'язаних офіцерського складу.

2.7. Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, цивільний персонал, які забезпечуються за рахунок держави за нормою N 2 (льотна), а також ті, які проходять службу на надводних кораблях та підводних човнах (у тому числі в складі екіпажів надводних кораблів і підводних човнів у період підготовки в навчальних

центрах Військово-Морських Сил Збройних Сил України) і суднах забезпечення, отримують належні їм норми харчування під час перебування на кораблях (суднах) у вигляді харчування через їдальні військових частин (берегових (плавучих) баз), кают-компаній кораблів (суден).

Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, які постійно працюють на аеродромах, полігонах, технічних і стартових позиціях і безпосередньо обслуговують літальні апарати (літаки, вертольоти, планери, екраноплани, мотодельтаплани тощо) та забезпечують їх польоти, належні норми харчування отримують у вигляді харчування через їдальні військових частин (берегових баз), за винятком вихідних та святкових днів (крім військовослужбовців офіцерського складу, військовослужбовців військової служби за контрактом, які забезпечують у зазначені дні бойове чергування). Військовослужбовці строкової військової служби норму харчування отримують у вигляді харчування через їдальні військових частин (берегових (плавучих) баз).

2.8. Льотний склад екіпажів перелітних літаків (вертольотів), військовослужбовці інженерно-технічного складу авіації, які залучаються до супроводження перелітних літаків (вертольотів) і мають право на одержання харчування за рахунок держави під час перельоту з посадками на цивільних аеродромах України або аеродромах авіаційних заводів, а також під час приймання (здавання) літаків на підприємствах авіаційної промисловості, у разі неможливості отримувати харчування за атестатами на продовольство або трасовими талонами отримують харчування за власний рахунок. У військовій частині за місцем їх постійної служби вищезазначеним військовослужбовцям відшкодовується вартість норм харчування, установлена для льотного та інженерно-технічного складу авіації.

2.9. Виплата встановленої вартості норм харчування за час відпустки військовослужбовцям строкової військової служби, курсантам вищих військових навчальних закладів не проводиться, крім військовослужбовців строкової військової служби і курсантів вищих військових навчальних закладів з числа сиріт, осіб, позбавлених батьківського піклування або в яких один із батьків загинув при виконанні обов'язків військової служби, а також під час перебування зазначеної категорії громадян у відпустці у зв'язку з хворобою.

На шлях прямування до місця проведення відпустки і назад виплачуються грошова компенсація або видається повсякденний набір сухих продуктів у порядку, указаному в розділі 8 Положення.

2.10. За час, що минув, продукти згідно з нормами харчування не видаються, грошова компенсація може виплачуватися за термін, що не перевищує загального строку позовної давності відповідно до чинного законодавства.

2.11. Військовослужбовці та інші категорії мають право на одержання тільки однієї норми харчування. Військовослужбовцям офіцерського складу, військовослужбовцям військової служби за контрактом, військовослужбовцям строкової військової служби, а також працівникам, які мають право на отримання норм харчування за рахунок держави, за час перебування на лікуванні у військових і цивільних медичних закладах, у тому числі за час перебування в санаторіях та будинках відпочинку за путівками, наданими за рахунок держави, норми харчування за місцем служби не видаються.

2.12. Військовослужбовці, продовольче забезпечення яких здійснюється на підставі міждержавних угод України (у складі підрозділів міжнародних миротворчих сил, перебування у службовому відрядженні тощо), забезпечуються продовольством за нормами та в порядку, визначеними цими угодами.

2.13. Грошова компенсація замість норм харчування за окреме приймання їжі при триразовому харчуванні не виплачується.

2.14. Військовослужбовцям строкової військової служби, які мають зріст 190 см і вище, дозволяється видавати додаткове харчування в розмірі половини норми, передбаченої для них. Додаткове харчування призначається наказом командира військової частини за висновками

військово-лікарської комісії.

3. Планування й організація забезпечення військ (сил) продовольством і продуктами сезонної заготівлі

3.1. Забезпечення військ (сил) продовольством здійснюється згідно з планами забезпечення за територіальним принципом забезпечення військ (сил). Плани забезпечення складаються:

Центральним управлінням продовольчого забезпечення - для видів Збройних Сил України, оперативних командувань і продовольчих складів центрального підпорядкування;

продовольчою службою виду Збройних Сил України, оперативного командування - для продовольчих складів (за прикріпленими до них на забезпечення об'єднаннями, з'єднаннями та військовими частинами) та областей споживання;

продовольчими складами - на угруповання військ, прикріплене до них на забезпечення, у розрізі областей споживання;

продовольчою службою з'єднання (берегової (плавучої) бази) - для військових частин, що входять до складу з'єднання (берегової (плавучої) бази);

продовольчою службою військової частини - на потреби військової частини та приписаних до неї на забезпечення інших військових частин і підрозділів.

У з'єднанні (береговій (плавучій) базі), військовій частині складається розрахунок потреби та забезпеченості продовольством на планований період.

3.2. Періодичність, методика, порядок і строки складання планів (розрахунків потреби) забезпечення визначаються Центральним управлінням продовольчого забезпечення.

3.3. Вихідними даними для складання планів забезпечення продовольством є:

чисельність особового складу за списком на початок планованого періоду;

норми харчування та додаткові продукти відповідно до кожної норми;

чисельність за списком і норми годування штатних тварин;

організаційні заходи, проведення яких передбачається у планованому періоді;

кількість добової видачі за нормами харчування, замість якої виплачується грошова компенсація;

розміри встановлених перехідних запасів продовольства;

обсяги поставок продовольства, призначені Збройним Силам України;

фактична кількість продовольства на початок планованого періоду;

кількість продовольства, яка надходить на планове забезпечення від підсобних господарств військових частин;

кількість і найменування продовольства, зекономленого за попередній період;

кількість продовольства, необхідна для дострокового завезення у віддалені гарнізони;

кількість продовольства для заміни одних продуктів іншими при харчуванні;

кількість продовольства, яку необхідно освіжити та закласти на довгострокове зберігання;

кількість продовольства, яка витрачається на переробку;

норми природних втрат продовольства під час транспортування, переробки і зберігання;

повідомлення про централізовані постачання продовольства.

3.4. Повідомлення про обсяги поставок продовольства надаються:

Центральним управлінням продовольчого забезпечення - продовольчій службі виду Збройних Сил України, оперативного командування та продовольчим складам центрального підпорядкування;

продовольчою службою видів Збройних Сил України, оперативних командувань - підпорядкованим продовольчим складам;

продовольчими складами - з'єднанням (береговим (плавучим) базам) і військовим частинам, прикріпленим до них на забезпечення.

До отримання повідомлень про обсяги поставок продовольства його відпуск проводиться в межах обсягів попереднього періоду.

3.5. Продовольча служба видів Збройних Сил України, оперативних командувань, об'єднані центри забезпечення та продовольчі склади після отримання повідомлення про обсяги поставок продовольства планують проведення конкурсних торгів на закупівлю продовольства відповідно

до вимог чинного законодавства України.

3.6. Начальник продовольчої служби з'єднання після отримання повідомлення про обсяги поставок продовольства складає розрахунок потреби та забезпеченості, виписку з якого направляє у військові частини.

Начальник продовольчої служби військової частини, отримавши виписку, складає аналогічний розрахунок потреби та забезпеченості військової частини.

3.7. Коригування плану забезпечення на планований період може проводитися у разі зміни чисельності за списком, норм харчування та проведення раніше не передбачених організаційних заходів.

Додаткове витребування продовольства від вищого органу продовольчої служби на потреби, не передбачені планом забезпечення, а також на відшкодування збитків дозволяється лише в тому разі, якщо забезпечення військ за рахунок наявних ресурсів неможливе.

3.8. Закупівля продовольства для Збройних Сил України здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

3.9. Для відпрацювання проекту державного замовлення щодо потреби продовольства для Збройних Сил України на наступний рік продовольча служба виду Збройних Сил України, оперативного командування, продовольчі склади до 10 лютого поточного року подають до Центрального управління продовольчого забезпечення заявки на потребу продовольства на наступний рік.

3.10. Центральне управління продовольчого забезпечення на підставі заявок, отриманих від продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативних командувань, продовольчих складів центрального підпорядкування, надає заявки та рознарядки на централізоване постачання продовольства.

3.11. Відповідно до планів забезпечення Центральне управління продовольчого забезпечення надсилає продовольчій службі виду Збройних Сил України, оперативного командування та продовольчим складам рознарядки про поставки продовольства із зазначенням постачальників та обсягів поставок.

3.12. До продуктів сезонної заготівлі, які надходять для забезпечення Збройних Сил України, належать: картопля, овочі і фрукти у свіжому та переробленому вигляді та фураж.

Потреба в продуктах сезонної заготівлі обчислюється з урахуванням необхідності забезпечення військових частин протягом року до нового урожаю.

3.13. Виділені Міністерству оборони обсяги поставок продуктів сезонної заготівлі розподіляються Центральним управлінням продовольчого забезпечення між продовольчими службами видів Збройних Сил України, оперативних командувань та продовольчими складами центрального підпорядкування.

3.14. Розподіл обсягів поставок на продукти сезонної заготівлі здійснюється за річною заявкою продовольчої служби видів Збройних Сил України, оперативних командувань та продовольчих складів. Порядок складання та строки подання заявки встановлюються в установленому порядку.

3.15. Продовольча служба виду Збройних Сил України, оперативного командування, продовольчі склади після отримання від Центрального управління продовольчого забезпечення повідомлення про обсяги поставок продуктів сезонної заготівлі складають план забезпечення військ (сил) продуктами сезонної заготівлі за з'єднання, військові частини, що не входять до складу з'єднань, за областями споживання.

До початку заготівлі картоплі, овочів і фуражу медична служба, служба ветеринарної медицини і продовольча служба проводять вивчення запланованих районів та здійснюють заходи для попередження випадків інфекційних захворювань серед особового складу і недопущення заготівлі картоплі, овочів і фуражу, що не відповідають критеріям безпеки за рівнем умісту радіонуклідів, забруднювальних речовин хімічної, біологічної природи та представляють небезпеку для здоров'я.

3.16. У залежності від місцевих умов до початку масового збирання урожаю на поточне забезпечення військ з дозволу Центрального управління продовольчого забезпечення

дозволяється закуповувати до 20 % від річної потреби ранню картоплю та овочі, вирощені у відкритому ґрунті.

3.17. Заготовлені картоплю і овочі забороняється залишати на зберігання у постачальника.

3.18. Для поліпшення харчування особового складу екіпажів літаків, вертольотів, надводних кораблів і підводних човнів, а також військовослужбовців офіцерського складу, військовослужбовців військової служби за контрактом, які несуть бойове чергування, хворих, які перебувають на лікуванні в закладах охорони здоров'я Збройних Сил України, дозволяється забезпечувати вказані категорії через їдальні (у межах норм харчування) зеленню у зимово-весняний період та огірками у весняно-літній період за рахунок їх вирощення в теплицях і парниках підсобних господарств військових частин, а також закупівлі (з дозволу начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування) в організаціях системи торгівлі, у спеціалізованих теплично-парникових господарствах, на ринках, у кооперативних та інших організаціях на суму, яка не перевищує 20 % загальної вартості належної їм норми харчування.

3.19. Для кораблів (суден) заготівля і зберігання картоплі та овочів проводиться береговою базою з'єднання кораблів. Якщо кораблі (судна) не забезпечуються береговою базою, то вони забезпечуються картоплею й овочами через продовольчі склади за місцем приписки на забезпечення.

3.20. Заготівля фуражу силами військових частин для забезпечення тварин підсобних господарств здійснюється за планом, затвердженим начальником Тилу Збройних Сил України. Виписки з плану доводяться до продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування.

4. Планування і організація забезпечення військовою технікою та майном

4.1. До військової техніки продовольчої служби належать:

4.1.1. Польові технічні засоби:

технічні засоби для приготування і транспортування їжі в польових умовах (кухні автомобільні, причіпні, переносні, газові, кухні-їдальні пересувні, плити причіпні і переносні, їдальні автомобільні й причіпні, кип'ятильники переносні, термоси, термоси-ящики та інше);

технічні засоби польового хлібопечення (хлібопекарні блоки автомобільні і причіпні, хлібопекарні печі причіпні й переносні, агрегати тістовиготовлення причіпні, машини просіювальні, тісторозподільні й тістоформувальні переносні та інше);

технічні засоби підвезення продовольства й води (авторефрижератори, причеппрефрижератори, автофургони і причепп-фургони хлібні, ізотермічні і комбіновані, причеппсклади, причепп-контейнери, автоводоцистерни, причепп-цистерни для води, цистерни переносні для води та інше);

технічні засоби переробки продовольства і худоби в польових умовах (млини, крупорушки, м'ясо-пункти причіпні, установки макаронні та інше);

польові холодильні засоби (причіпні холодильні машини, розбірні холодильні камери та інше).

4.1.2. Польові ремонтні засоби:

ремонтні майстерні техніки продовольчої служби;

майстерні з ремонту холодильного і технологічного обладнання продовольчої служби.

4.1.3. Технологічне обладнання їдалень військових частин:

механічне (універсальні кухонні машини, машини для чищення картоплі, для нарізання овочів, шинкувальні машини, м'ясорубки, машини для формування і панірування котлет, хліборізки, рибочистки, збивальні машини, машини для миття посуду та інше);

теплове (плити, котли стравоварильні, сковороди і фритюрниці електричні, шафи жарові й пекарські, кип'ятильники та інше).

4.1.4. Холодильне обладнання їдалень і продовольчих складів (шафи і камери холодильні, побутові холодильники, вітрини-прилавки, холодильні агрегати та інше).

4.1.5. Технологічне обладнання стаціонарних військових хлібо заводів (хлібопекарські печі,

тістозамішувальні, тісторозподільні і тістоокруглювальні машини, просіювачі, солерозчинники, цукророзчинники та інше).

4.1.6. Ваговимірювальні прилади (ваги настільні, товарні, гирі та інше).

4.2. До військового майна продовольчої служби належать:

столово-кухонний посуд та інвентар;

немеханічне обладнання їдалень і продовольчих складів, військових хлібозаводів (лінії самообслуговування, столи, ванни виробничі, стелажі для посуду, візки для підвезення готової їжі і збирання посуду та інше);

спеціальні намети і брезенти, що використовуються продовольчою службою, а також скатерки, клейонки, серветки;

запасні частини, матеріали, пристрої, інструменти і приладдя для експлуатації і ремонту техніки продовольчої служби;

лабораторні прилади і реактиви для продовольчих складів і військових хлібозаводів;

тара всіх видів, стелажі, піддони і контейнери;

книги і бланки обліку та звітності, плакати та інша документація з продовольчої служби.

4.3. Норми забезпечення військовою технікою та майном, їх розподіл за категоріями, порядок експлуатації і ремонту, строки експлуатації затверджуються наказами Міністра оборони України.

Строки експлуатації на польові технічні засоби не встановлюються, вони використовуються до повного їх зносу з урахуванням ремонтного циклу.

Технічне обслуговування і поточний ремонт військової техніки продовольчої служби проводяться особовим складом, що безпосередньо експлуатує військову техніку, або силами і засобами відділень технічного обслуговування ремонтних підрозділів військових частин.

За технічний стан, готовність військової техніки продовольчої служби до використання, організацію її технічного обслуговування і ремонту відповідає командир військової частини (підрозділу), заступник командира з тилу і начальник продовольчої служби військової частини.

4.4. Забезпечення військових частин військовою технікою та майном здійснюється на підставі штатів, табелів до них і норм забезпечення.

Військовою технікою та майном з фондів Міністерства оборони забезпечуються:

військові частини Збройних Сил України;

військові госпіталі, окремі медичні батальйони (загони), військові (корабельні) лазарети та військово-медичні центри закладів охорони здоров'я Збройних Сил України.

4.5. Забезпечення паровими, електричними, газовими казанами для приготування їжі, незалежно від їх ємності, здійснюється продовольчою службою. Монтаж, обслуговування, поточний та капітальний ремонт покладаються на відповідні органи квартирно-експлуатаційної служби. Їдальні військових частин, що заново будуються, технологічним та немеханічним обладнанням забезпечуються будівельними організаціями, а заміна такого, у разі непридатності, - продовольчою службою.

4.6. Розміщення замовлень на виготовлення і поставку військової техніки та майна здійснюється централізовано у відповідності до вимог чинного законодавства. Деякі види військової техніки та майна з дозволу Центрального управління продовольчого забезпечення можуть бути придбані (виготовлені) продовольчою службою виду Збройних Сил України, оперативного командування на місці.

4.7. Забезпечення військових частин військовою технікою та майном здійснюється за планами забезпечення, які складаються:

Центральним управлінням продовольчого забезпечення - для видів Збройних Сил України, оперативних командувань;

продовольчою службою виду Збройних Сил України, оперативного командування - для об'єднань, з'єднань та військових частин, які не входять до складу з'єднань, продовольчих складів;

продовольчою службою з'єднання - для військових частин, які входять до складу з'єднання.

Вихідними даними для складання планів забезпечення військовою технікою та майном є:

штати, табелі до них і норми забезпечення;
штатна чисельність військ;
обсяги поставок військової техніки та майна, виділених Збройним Силам України;
перехідні запаси;
наявність військової техніки та майна згідно з обліком і їх якісний стан з урахуванням строків експлуатації на початок планового періоду.

4.8. Заходи, що пов'язані з призовом на збори військовозобов'язаних із запасу, забезпечуються військовою технікою та майном за рахунок наявної їх кількості у військових частинах.

Відповідно до чинного законодавства за рішенням начальника Центрального управління продовольчого забезпечення військова техніка та майно можуть вилучатися із запасів продовольчих складів, підпорядкованих Центральному управлінню продовольчого забезпечення (з подальшим поповненням).

4.9. Забезпечення продовольчої служби військовою технікою та майном за номенклатурою інших управлінь і служб здійснюється у встановленому порядку.

5. Одержання і відпускання продовольства, військової техніки та майна

5.1. Продовольство, військову техніку та майно військові частини одержують:
з продовольчих складів, до яких вони приписані на продовольче забезпечення;

від інших військових частин;

від постачальників різних форм власності;

від підсобних господарств військових частин.

5.2. Відпуск продовольства, військової техніки та майна військовим частинам здійснюється:

представником продовольчого складу (централізований підвіз);

через представника військової частини у разі одержання на місці з продовольчих складів, підприємств постачальника;

шляхом відвантаження залізничним (водним, повітряним, автомобільним) транспортом на адресу військової частини.

5.3. Документами, які дають право на відпуск продовольства, військової техніки та майна з продовольчих складів є наряди, рознарядки, розрахунки-наряди або письмове рішення начальника Центрального управління продовольчого забезпечення, продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування з подальшою випискою наряду або рознарядки.

5.4. Документом, який дає право одержання продовольства військовою частиною з продовольчого складу, від іншої військової частини, є чекова вимога, а від підприємств постачальників - довіреність. Книжки чекових вимог військовій частині видаються продовольчим складом, до якого вона приписана на продовольче забезпечення.

5.5. З дозволу Центрального управління продовольчого забезпечення або продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування підрозділ, що розташований окремо від своєї військової частини, може одержувати продовольство за чековими вимогами своєї військової частини безпосередньо з продовольчого складу і від інших військових частин, а також зі складів, підприємств і баз місцевих постачальників за рахунок кількості продовольства, призначеного військовій частині, якій підпорядковується підрозділ.

5.6. Відпуск продовольства зі складів, підприємств і баз постачальників безпосередньо військовим частинам здійснюється за довіреністю продовольчого складу, до якого військова частина прикріплена на продовольче забезпечення, і оформляється фактурою (накладною) постачальника.

У разі одержання військовими частинами продовольства безпосередньо зі складів, підприємств і баз постачальників у гарнізоні, де є продовольчий склад виду Збройних Сил України, оперативного командування, оформлення проводиться цим складом в установленому порядку.

5.7. Передача продовольства з одного продовольчого складу до іншого в межах виду Збройних Сил України, оперативного командування проводиться з письмового дозволу начальника

продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування на підставі довіреності продовольчих складів.

Передача продовольства з одного продовольчого складу до іншого між видами Збройних Сил України та оперативними командуваннями проводиться з письмового дозволу начальника Центрального управління продовольчого забезпечення на підставі довіреності продовольчих складів. Відпуск продовольства без оформлення документів забороняється.

5.8. Здавання продовольства військовою частиною на продовольчий склад, який її забезпечує, оформляється накладною і актом приймання.

5.9. Продовольство, яке надійшло від підсобних господарств військових частин на планове забезпечення, оформляється чековою вимогою. На планове забезпечення дозволяється передавати продовольство, що належить за нормами харчування та нормами заміни.

5.10. Представник військової частини при одержанні продовольства, військової техніки та майна на продовольчому складі, підприємстві місцевого постачальника зобов'язаний:

перевірити вагу й якість продовольства, а також тару та майно, яке приймається;

перевірити наявність на м'ясних тушах клейм ветеринарно-санітарного нагляду, що засвідчують придатність м'яса для харчування особового складу, і категорію вгодованості;

перевірити технічний стан військової техніки, який повинен відповідати стану, зазначеному в документах, стан і комплектність належного до неї приладдя, інструменту, запасних частин, експлуатаційної документації;

стежити за правильністю укладення і кріплення вантажу під час його завантаження;

вручати, у разі підвезення продовольства, військової техніки та майна кількома автомашинами супровідним особам або водію кожної автомашини супровідний лист.

5.11. Показники, які характеризують якість відпущеного продовольчим складом продовольства і тари, записуються фахівцем лабораторії ветеринарної медицини продовольчого складу на зворотному боці талона чекової вимоги.

У разі доставки продовольства на адресу військової частини залізничним, водним, повітряним або автомобільним транспортом на продукти тваринного походження видається ветеринарне свідоцтво встановленого зразка.

5.12. Продовольство, військова техніка та майно, одержані представником військової частини на продовольчому складі або доставлені до військової частини представником цього складу, здаються у військовій частині начальнику продовольчого складу військової частини на підставі супровідних (перевізних) документів (талона чекової вимоги, наряду, накладної тощо). При цьому продовольство перевіряється шляхом зважування або перерахування поштучно, у тому числі й продовольство у мішках, розфасоване стандартними вагами. Військова техніка продовольчої служби перевіряється на наявність експлуатаційної документації, правильність її оформлення, технічний стан і вкомплектованість. Тварини, які доставлені до військової частини, оглядаються лікарем ветеринарної медицини з'єднання (установи ветеринарної медицини), який після визначення фізіологічного стану і вгодованості, вивчення супровідних ветеринарних документів установлює порядок їх подальшого утримання.

У разі виявлення невідповідності якості або найменування продовольства, військової техніки та майна даним супровідних документів, нестачі ваги або місць, псування, ушкодження вантажів, тари й упаковки наказом командира військової частини призначається комісія і того самого дня складається акт приймання, який є підставою для оприбуткування продовольства, військової техніки та майна, що надійшли до військової частини.

У цьому разі продовольство, військова техніка та майно оприбутковуються на підставі первинних документів (талонів чекових вимог, нарядів, накладних тощо), а списання нестачі здійснюється на підставі наказу командира військової частини.

Командир військової частини у цей самий день затверджує акт приймання, призначає розслідування та приймає відповідне рішення. У тих випадках, коли виявлена нестача продовольства, доставленого до військової частини

представником продовольчого складу, розслідування з причин нестачі продовольства проводиться за рішенням начальника продовольчого складу.

У разі нестачі або невідповідності якісного стану військової техніки та майна командир військової частини повідомляє про це відповідну службу забезпечення для прийняття рішення.

Нестачі, що не перевищують норм природних утрат і норм розходжень у показниках ваги, списуються з обліку за актом приймання, затвердженим командиром військової частини.

Якщо при прийманні вантажу від органу залізничного (водного, повітряного) транспорту виявлена нестача після відрахування від неї природних втрат буде перевищувати допустиме розходження у показниках ваги, тоді про всю нестачу складається комерційний акт і одержувач вантажу пред'являє претензії відправнику вантажу або органу транспорту (у залежності від того, з чієї вини сталася нестача) на відшкодування збитків.

5.13. Продовольство, військова техніка та майно, що надійшли до військової частини залізничним (водним, повітряним) транспортом, у всіх випадках приймаються комісією військової частини відповідно до діючих нормативних документів та укладених договорів. Відправлення військовими частинами, продовольчими складами продовольства, військової техніки та майна залізничним (водним, повітряним) транспортом проводиться за правилами, діючими на транспорті й у відповідності до вимог діючих нормативних актів.

5.14. Для продовольчого забезпечення використовуються яйця курячі харчові.

Порядок та правила одержання (приймання, відпуску) і зберігання яєць визначено у ДСТУ 5028:2008.

Продовольчий склад відпускає для військових частин (установ, закладів) тільки якісні яйця без відхилень від вимог ДСТУ 5028:2008, про що робиться відмітка на зворотному боці талона чекової вимоги у довідці про якість матеріальних засобів.

5.15. У разі відвантаження постачальником одержувачу незапланованих вантажів або вантажів, які не відповідають за якістю вимогам нормативних актів, вони повертаються постачальнику в установленому порядку.

Указані вантажі одержувач зобов'язаний прийняти від представника залізничної станції на відповідальне зберігання.

Одержувач може відмовитись від прийняття вантажу лише в разі, якщо якість вантажу через псування або пошкодження змінилась настільки, що унеможливується повне або часткове його використання.

5.16. Приймання від начальників військових ешелонів військової техніки та майна, а також залишків невикористаного продовольства проводиться комісією, яку призначає командир військової частини. Комісія приймає вказані матеріальні цінності і оформляє акт приймання. Якщо під час приймання виявлені псування або нестача продовольства, військової техніки та майна, командир військової частини, яка приймає матеріальні цінності від начальника військового ешелону, призначає розслідування. Матеріали розслідування направляються до продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування за місцем служби посадових осіб військового ешелону для прийняття відповідного рішення.

5.17. Централізоване підвезення продовольства з продовольчих складів та, за угодами продовольчих складів, з підприємств постачальника здійснюється силами складів із залученням транспорту й особового складу військових частин, які забезпечуються.

Підвезення продовольства до підрозділів, розташованих окремо від своєї військової частини, проводиться транспортом військових частин за вказівкою заступника командира частини (гарнізону) з тилу. Одержання продовольства зі складу військової частини може проводитись представником підрозділу.

Кораблям (суднам), підводним човнам, які перебувають на продовольчому забезпеченні безпосередньо в управлінні тилу Головного командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України, на військово-морських баз, продовольство доставляється до борту корабля (судна) транспортними засобами цих органів.

Кораблі (судна), підводні човни, які самостійно не ведуть господарство, забезпечуються продовольством через берегові (плавучі) бази.

5.18. Продовольство підвозиться військовим частинам спеціальним транспортом. На весь спеціальний транспорт, а також на причеми, контейнери або спеціально обладнані ящики, призначені для підвезення продовольства, начальником санітарно-епідеміологічного закладу Міністерства оборони території відповідальності оформляється санітарний паспорт на транспорт військової частини, призначений для перевезення продуктів, які швидко псуються, і хліба (додаток 2 до Положення), який пред'являється представником під час одержання продовольства. У транспорт і ящики, на які немає санітарних паспортів, продовольство не відпускається. Одержання і видача продовольства проводиться у чистому спецодязі. Використання не підготовленого у санітарному відношенні транспорту для підвезення продовольства забороняється. Начальник медичної служби військової частини здійснює постійний контроль за санітарним станом спеціального транспорту.

5.19. Продукти, які швидко псуються, підвозяться рефрижераторами, ізотермічними і комбінованими транспортними засобами.

Для підвезення хліба використовуються спеціально обладнані автофургони. Підвезення хліба, м'яса й риби у кількості, що не потребує спеціального транспорту, дозволяється у спеціально обладнаних ящиках зі щільними кришками.

Перевезення продуктів, які швидко псуються, залізничним і водним транспортом проводиться в ізотермічних вагонах, холодильниках, суднах-рефрижераторах.

Овочі, фрукти й картопля у теплу пору року можуть перевозитись у критих вагонах, а в зимовий період у мехсекціях, вагонах-рефрижераторах або у вагонах, утеплених і обладнаних опалювальними печами. Утеплення вагонів проводить відправник своїми засобами, а прилади опалення встановлює залізниця.

5.20. Для військових частин, розташованих на відстані понад 200 кілометрів від продовольчого складу або баз постачальників, що їх забезпечують, підвезення продовольства, військової техніки та майна здійснюється, як правило, залізничним або водним транспортом.

Підвезення продовольства, військової техніки та майна автомобільним транспортом на відстань понад 200 кілометрів проводиться з дозволу посадових осіб, яким надано це право.

5.21. У разі закінчення строку придатності харчового продукту до споживання, порушення умов зберігання, зміни якісних властивостей продукт підлягає вилученню з обігу.

Вилучені з обігу харчові продукти підлягають відповідній державній санітарно-гігієнічній, ветеринарно-санітарній і товарній експертизі для визначення шляхів їх подальшого використання, утилізації або знищення у порядку, визначеному законодавством України.

Якщо в результаті зазначених експертиз буде встановлено, що вилучені харчові продукти відповідають установленим для них вимогами якості та безпеки, у порядку, визначеному чинним законодавством, дозволяється їх використання за призначенням. У кожному разі вилучення з обігу харчових продуктів командирами (начальниками) призначається розслідування, за результатами якого приймаються відповідні рішення.

6. Організація зберігання продовольства, військової техніки та майна

6.1. Зберігання продовольства, військової техніки та майна організовується на продовольчих складах, а також на військових продовольчих складах.

До військових продовольчих складів належать продовольчі склади з'єднань і військових частин.

Робота продовольчих складів здійснюється в установленому порядку.

Зберігання продовольства, військової техніки та майна на продовольчих складах здійснюється в установленому порядку.

6.2. Для зберігання продовольства, військової техніки та майна на продовольчих складах обладнуються універсальні й спеціалізовані сховища (навіси).

До спеціалізованих сховищ належать: стаціонарні холодильники, овочесховища, сховища для зберігання олії, пункти для квашення та засолювання овочів і фруктів.

Усі сховища повинні забезпечувати надійне зберігання продовольства, військової техніки та майна, їх правильне розміщення і використання засобів механізації

вантажно-розвантажувальних робіт.

6.3. На військовому продовольчому складі повинні бути:

основне сховище;

сховище для олії, солоних огірків і помідорів;

овочесховище для зберігання свіжих картоплі і овочів;

квасильно-засолювальний пункт;

холодильник з відділеннями для м'яса, свіжої риби та інших продуктів, які швидко псуються;

сховище для військової техніки продовольчої служби;

навіси для перебирання і просушування картоплі й переробки овочів, зберігання фуражу та дерев'яної тари.

У військових частинах військові продовольчі склади будуються за типовими проектами.

У разі вимушених відхилень від типових проектів, будівельних норм та правил це повинно бути узгоджено з органами Державної санітарно-епідеміологічної служби Збройних Сил України.

На кораблях (суднах), підводних човнах продовольство зберігається у спеціально призначених для цього приміщеннях (камерах) за групами в залежності від установлених режимів зберігання продовольства.

Приміщення для зберігання визначається кількістю добових видач запасів продовольства на проектну автономність плавання корабля (судна), підводного човна.

6.4. Залежно від призначення сховища військового продовольчого складу обладнуються:

підлоговими і поличними стелажми, ятками, контейнерами, засіками, дошниками та іншим обладнанням;

ваговимірювальними приладами;

термометрами і психрометрами;

інструментом для упакування і розпакування продовольства, майна та ремонту тари;

найпростішими приладами, інструментами для визначення якості продовольства (щупи, лупи, магніти, ложки, тарілки, набір сит тощо);

інвентарем і спеціальним одягом для проведення робіт у складському приміщенні, дошниках і бетонних ямах (драбина, гумові чоботи, килимки гумові, протигази, вила луджені тощо);

обладнанням для перебирання і просушування картоплі й переробки овочів;

інвентарем для прибирання приміщень;

шафами для спеціального робочого одягу і господарського інвентарю;

набором обладнання для витратної комори;

колодами зі столом для рубання м'яса;

столами, стільцями і шафами для обладнання робочого місця начальника складу;

санітарно-технічним обладнанням для дотримання особистої гігієни працівниками сховищ: раковиною (рукомийником), милом та рушником. На кораблях (суднах) комори (камери) для зберігання продовольства обладнуються згідно із санітарними вимогами і правилами, які повинні узгоджуватись з органами Державної санітарно-епідеміологічної служби Збройних Сил України;

засобами пожежогасіння;

медичною аптечкою;

природною або примусовою механічною припливно-витяжною вентиляцією;

комплектм тари для видачі продуктів до їдальні.

Усі сховища повинні бути обладнані охоронно-пожежною сигналізацією.

У кожному сховищі повинна бути така документація:

посадові обов'язки начальника складу;

посадові обов'язки комірника;

інструкції і плакати щодо утримання складських приміщень;

правила зберігання продовольства (військової техніки, майна);

порядок ведення боротьби зі шкідниками продовольства та зерна;

методика підтримання оптимальної температури і вологості повітря;

схеми розміщення продовольства, техніки, майна й обладнання у приміщеннях сховища;
інструкція щодо правил експлуатації електросилових установок і техніки безпеки при роботі у сховищі (розробляється і затверджується у військовій частині);

інструкція щодо правил техніки безпеки під час роботи в дошниках або бетонних ямах, або квасильно-засолювальних пунктах (розробляється і затверджується у військовій частині);

інструкція, за якою діє особовий склад під час евакуації майна в разі пожежі, стихійного лиха, отримання сигналів оповіщення, а також радіоактивного, хімічного та бактеріологічного ураження, і склад пожежного розрахунку (розробляється і затверджується у військовій частині);

умови, терміни зберігання і реалізації продуктів, які швидко псуються;

паспорт сховища;

стелажний (штабельний), дошниковий, закромний ярлик;

картка реєстрації температури і відносної вологості повітря у сховищі;

книга обліку наявності й руху матеріальних засобів;

книга запису результатів перевірки посадовими особами;

опис внутрішнього обладнання, інвентарю, інструменту, закріплених за сховищем.

Холодильні камери повинні мати: термометри, дерев'яні ґрати, дека для збирання м'ясного соку, гачки з нержавіючої сталі (луджені) для підвішування м'яса. Холодильні агрегати обладнуються знімальною ґратчастою загорожею і повинні бути надійно заземлені.

Техніка та майно для зберігання групуються за підрозділами, за видами, типами, модифікаціями, цільовим призначенням та обліком, строками виготовлення і категоріями.

Техніка та майно довгострокового зберігання зберігаються окремо від техніки та майна поточного утримання.

Техніка та майно зберігаються комплектно. Допускається зберігання комплектуючих виробів, які вимагають особливих умов зберігання, окремо із зазначенням у штабельній картці місця зберігання основного комплекту.

6.5. Складські приміщення, обладнання сховищ повинні відповідати санітарно-гігієнічним вимогам, які висуваються до об'єктів продовольчої служби, і забезпечувати протипожежну безпеку.

Прибирання приміщень проводиться не рідше одного разу на добу в кінці робочого дня. Після кожного відпускання продовольства або майна прибираються продукти, які просипались, сміття.

Загальне прибирання складських приміщень з усуненням пилу зі стін, стелі, тари з продовольством, стелажів проводиться за потреби, але не рідше одного разу на тиждень.

Перевірка на предмет ураження продовольства шкідниками проводиться не рідше одного разу на місяць у холодний період року і не рідше одного разу на тиждень при температурі повітря вище 10 град. С.

Перед прийняттям продовольства на зберігання проводиться профілактична дезінфекція (дезінсекція, дератизація). Надалі, за потреби, проводиться дезінфекція за епідемічними показниками. На вільних від гризунів об'єктах ведеться спостереження та здійснюються систематичні перевірки об'єктивними методами контролю. Якщо об'єкт заселений гризунами, на ньому застосовуються винищувальні заходи. У разі виявлення комах негайно проводиться хімічна обробка приміщень.

Поточний ремонт складських приміщень проводиться не рідше одного разу на рік.

Працівники продовольчих складів, які мають контакт з харчовими продуктами в процесі їх виробництва, зберігання, реалізації, у тому числі працівники, які здійснюють санітарну обробку і ремонт інвентарю та обладнання, допускаються до роботи за умови своєчасного та повного проходження обов'язкових медичних оглядів (попереднього в разі прийняття на роботу та періодичних) в обсязі та терміни, що встановлені чинним законодавством України, та складання заліку з санітарного мінімуму.

У разі ускладнення епідемічної ситуації начальником санітарно-епідеміологічного закладу Міністерства оборони території відповідальності обсяг та терміни медичних оглядів можуть бути змінені.

Документом, що підтверджує проходження медичних оглядів, є особова медична книжка встановленого зразка.

7. Організація харчування та забезпечення хлібом

7.1. У військових частинах Збройних Сил України для забезпечення харчуванням (гарячою їжею) військовослужбовців строкової військової служби, військової служби за контрактом, військовослужбовців офіцерського складу, а також працівників Збройних Сил України, які мають право на одержання харчування за рахунок держави, штатами передбачаються відповідні їдальні (солдатські, матроські, курсантські, льотні, льотно-технічні, інженерно-технічні, госпітальні, у лазаретах, ліцеїстські). Харчування особового складу кораблів (суден) Військово-Морських Сил Збройних Сил України організовується через камбузи, кают-компанії кораблів (суден), їдальні берегових (плавучих) баз.

З дозволу начальника Центрального управління продовольчого забезпечення, коли умови несення служби і розквартирування не дозволяють забезпечувати окремі команди (підрозділи) військовослужбовців і працівників гарячою їжею через їдальні військових частин, а створення нових їдалень економічно недоцільне, дозволяється організовувати харчування цих осіб через їдальні громадського харчування на договірних засадах за встановленою їм нормою харчування.

При цьому вартість норми харчування, обрахованої за цінами продуктів у даній їдальні, і витрати на приготування їжі та обслуговування особового складу в межах націнок, установлених в цій їдальні, сплачується за рахунок коштів статті витрат 0430 коду економічної класифікації видатків бюджету 1133 кошторису Міністерства оборони.

За умови організації харчування на давальницьких умовах сплачуються тільки витрати за приготування їжі й обслуговування особового складу.

7.2. Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, працівники Збройних Сил України, які не мають права на одержання норм харчування, забезпечуються харчуванням, на їхнє бажання, через їдальні військової торгівлі (громадського харчування), а де їх немає - через самодіяльні їдальні, які утримуються на принципах самоокупності.

З метою поліпшення та урізноманітнення харчування, на бажання осіб, які харчуються, можливе придбання за їхній рахунок додаткових продуктів. Асортимент і кількість додаткових продуктів обговорюються на загальних зборах осіб, які харчуються в їдальні.

7.3. Під час забезпечення харчуванням військовослужбовців офіцерського складу, військовослужбовців військової служби за контрактом, які не мають права на отримання норм харчування через їдальні (кают-компанії) військових частин або з польових кухонь, плата за харчування відшкодовується з розрахунку вартості норм харчування.

7.4. Харчування вихованців військових оркестрів організовується через солдатські, матроські, курсантські, ліцеїстські їдальні військових частин за окремими столами за встановленими нормами харчування.

7.5. Забезпечення харчуванням студентів цивільних вищих навчальних закладів на період проходження ними навчальної практики та стажування у військових частинах за планами навчальних закладів (але не в порядку призову через військові комісаріати) проводиться за їх проханням з попередньою оплатою вартості норми харчування за встановленими цінами.

Розрахунки за харчування вказаних осіб навчальні заклади здійснюють безпосередньо з продовольчим складом, до якого приписана військова частина на забезпечення.

7.6. Військовослужбовці, які отримують норми харчування у вигляді харчування через їдальні військових частин і страждають на хвороби органів травлення, забезпечуються дієтичним харчуванням за нормою N 9 (дієтична).

Їжа для них готується за окремою розкладкою продуктів, а для приймання їжі їм виділяються окремі столи.

Зарахування на дієтичне харчування здійснюється наказом командира військової частини на підставі висновків начальника медичної служби військової частини. Термін отримання дієтичного харчування не повинен перевищувати трьох місяців.

Одночасно на дієтичне харчування може бути зараховано не більше 2 % особового складу,

який отримує харчування через їдальню військової частини.

7.7. Працівники Збройних Сил України, які зайняті на роботах з особливо шкідливими умовами праці, забезпечуються безоплатним лікувально-профілактичним харчуванням за нормою харчування N 7 (лікувально-профілактична), затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року N 426 (426-2002-п) за результатами атестації робочих місць за умовами праці. Харчування організовується через їдальні військових частин або за абонементами (талонами) на одержання лікувально-профілактичного і спеціального харчування (далі - абонементи) (додаток 3 до Положення) через їдальні громадського харчування відповідно до загальної розкладки продуктів за списками, які щомісяця оголошуються наказом командира військової частини. Абонементи є бланками суворого обліку і виготовляються централізовано на замовлення Центрального управління продовольчого забезпечення. Абонементи виготовляються розміром 45 x 70 мм. Текст на абонементах і талонах друкується чорною фарбою. Цифри 1, 2, 3, 4 (номери раціонів харчування) на абонементах на отримання лікувально-профілактичного харчування друкуються висотою 10 мм. На всіх абонементах друкуються порядкові номери і серії. Виготовлені абонементи брошуруються у книжки по 100 шт.

Зберігання виготовлених абонементів організовується на продовольчих складах. Абонементи, які надійшли на продовольчі склади, приймаються і оприбутковуються матеріально відповідальною особою за кількістю пачок, які пломбуються виробником, за кількістю абонементів, зазначених на пакувальних етикетках, і обліковуються у порядку, установленому для бланків суворого обліку.

Відпуск абонементів військовим частинам проводиться за чековими вимогами.

Облік абонементів у продовольчій службі військової частини ведеться поштучно у книзі обліку наявності та руху матеріальних засобів окремо на сніданок, обід, вечерю та за видами раціонів.

Рух абонементів відображається у звіті про рух та наявність бланків за встановленою формою.

Видача абонементів працівникам Збройних Сил України проводиться під розпис у роздавальній відомості про видачу абонементів лікувально-профілактичного і спеціального харчування (додаток 4 до Положення). Під час видачі на лицьовому боці кожного абонементу чорнилом або чорнильною пастою розбірливо пишуться умовне найменування військової частини, прізвище та ініціали особи, якій видаються абонементи, дата його дії, а також ставиться гербова печатка військової частини, яка видала абонементи.

У разі порушення однієї із зазначених вимог абонементи вважаються недійсними.

Видача працівникам Збройних Сил України абонементів проводиться на підставі наказу командира військової частини про зарахування їх на лікувально-профілактичне або спеціальне харчування згідно з переліком виробництв, професій, посад з особливо шкідливими умовами праці.

Під час відпускання лікувально-профілактичного і спеціального харчування призначений працівник їдальні перевіряє справжність поданих абонементів (за формою, серією, номером, датою дії), після чого погашає їх шляхом нанесення на лицьовому боці абонементу суцільної косої лінії червоним чорнилом.

Погашені (використані) абонементи їдальнями групуються у пачки за відповідним раціоном харчування і не рідше одного разу на місяць здаються за реєстром представнику військової частини.

Реєстр складається у двох примірниках. У ньому зазначаються найменування, кількість, ціна і вартість кожного виду погашених абонементів.

Представник військової частини перевіряє справжність абонементів (за формою, серією, номером, датою дії), перераховує вказані абонементи, розписується на першому примірнику реєстру і повертає його матеріально відповідальній особі даної їдальні. Другий примірник реєстру разом з погашеними абонементами зберігається у військовій частині разом з витратними документами на продовольство і є підставою для звірки взаєморозрахунків між військовою частиною і їдальнею.

У разі втрати абонементів командиром військової частини призначається розслідування і

приймається рішення.

Під час організації лікувально-профілактичного харчування через їдальні громадського харчування на давальницьких умовах військова частина відшкодовує фактичні витрати на приготування їжі, але не вище націнок, установлених для цієї їдальні. Якщо вказані їдальні готують їжу зі своїх продуктів, військова частина відшкодовує вартість продуктів за встановленими цінами та фактичні витрати на приготування їжі в межах діючих націнок.

Витрати на видачу лікувально-профілактичного харчування працівникам проводяться:

працівникам, які утримуються за рахунок коштів статті витрат 0223 коду економічної класифікації видатків бюджету 1110 кошторису Міністерства оборони, - за рахунок коштів статті витрат 0430 коду економічної класифікації видатків бюджету 1133 кошторису Міністерства оборони;

працівникам, які утримуються за іншими статтями кошторису Міністерства оборони, - за рахунок коштів коду економічної класифікації видатків бюджету 1133 статей, за якими сплачується заробітна плата цивільному персоналу;

працівникам госпрозрахункових установ та організацій, підприємств, які перебувають у сфері управління Міністерства оборони, - за рахунок собівартості продукції (праці) цих установ, організацій та підприємств.

7.8. Кожна їдальня (камбуз) військової частини (корабля, судна) зобов'язана мати необхідні виробничі, допоміжні, побутові й технічні приміщення, обідній зал, технологічне, холодильне та інше устаткування, які забезпечують нормальні умови для приготування їжі та її приймання особовим складом.

За збереження, технічний стан та правильну експлуатацію технологічного і холодильного устаткування, а також інвентарю і столово-кухонного посуду відповідає начальник їдальні. Черговий їдальні відповідає за збереження столово-кухонного посуду, інвентарю та іншого майна, прийнятого за описом на період чергування, а в разі їх псування, втрат з його вини він несе відповідальність згідно з чинним законодавством.

Наявність приміщень їдалень, камбузів, кают-компаній кораблів (суден) Військово-Морських Сил Збройних Сил України, хлібопекарень та їх планування і оснащення визначаються правилами та нормами проектування, які узгоджуються з Державною санітарно-епідеміологічною службою Міністерства оборони та з Центральним управлінням продовольчого забезпечення.

7.9. Кожна одиниця обладнання закріплюється за визначеною особою, яка зобов'язана виконувати правила експлуатації, технічного обслуговування і техніки безпеки під час роботи з ним, стежити за своєчасним проведенням поточного ремонту і виконувати санітарно-гігієнічні вимоги щодо його утримання. Персонал їдалень військових частин, який займається експлуатацією технологічного та холодильного обладнання, здає заліки в обсязі програми технічного мінімуму. Без здачі заліків робітники їдальні до експлуатації вказаного обладнання не допускаються.

7.10. Їжа в їдальнях військових частин готується відповідно до розкладки продуктів.

У військових частинах, де особовий склад одержує харчування з нормами харчування N 1 (загальновійськова) та N 3 (морська), гаряча їжа готується і видається три рази на добу - на сніданок, обід і вечерю, а також готується друга вечеря для військовослужбовців строкової військової служби та військовослужбовців військової служби за контрактом у дні призначення їх для несення варті (продукти видаються окремо для приготування їжі (другої вечері), яка повинна складатися із гарячої другої м'ясної страви, гарячого солодкого чаю, хліба і масла. Заміну одних продуктів на інші дозволяється проводити згідно з визначеною нормою).

Військовослужбовці військової служби за контрактом, призначені до складу добового наряду і для несення варті, забезпечуються харчуванням через їдальні військової частини в дні несення служби безоплатно. Підставою для зарахування на забезпечення харчуванням у даному разі є наказ командира військової частини.

Час приймання їжі особовим складом визначається командиром військової частини.

Норма харчування при триразовому харчуванні розподіляється відповідно до енергетичної

цінності (калорійності) таким чином: на сніданок - 30-35 %, на обід - 40-45 % і на вечерю - 30-20 %. Залежно від умов бойової підготовки і розпорядку дня військової частини розподіл норми може бути змінено командиром військової частини.

7.11. Розкладка продуктів складається начальником продовольчої служби (помічником командира корабля) за участю начальника медичної служби військової частини, начальника їдальні та інструктора-кухаря (кока) (старшого кухаря (кока)).

Розкладка продуктів за нормами харчування N 5 (лікувальна) та N 9 (дієтична) у військовій частині складається начальником медичної служби за участю начальника продовольчої служби (помічника командира корабля) та інструктора-кухаря (старшого кухаря (кока), інструктора-кока).

Розкладка продуктів підписується заступником командира військової частини з тилу (помічником командира із забезпечення), начальником продовольчої служби, начальником медичної служби військової частини і затверджується командиром військової частини.

Розкладка продуктів, як правило, складається на тиждень окремо за кожною нормою у трьох примірниках.

Перший примірник (оригінал) залишається у діловодстві продовольчої служби і є підставою для виписування продуктів з продовольчого складу в їдальню (на камбуз), а два примірники видаються у їдальню. Один з них вивішується на "Місці контролю" для ознайомлення з ним осіб, які харчуються, а другий вивішується у гарячому цеху для керівництва під час приготування їжі.

Під час складання розкладки продуктів ураховуються особливості і характер бойової підготовки, пора року, установлений режим харчування, наявність і асортимент продуктів, норми харчування, а також побажання військовослужбовців (осіб), які харчуються в їдальні.

Розкладка продуктів для приготування їжі за льотною нормою харчування підписується командиром авіаційно-технічної частини, начальником продовольчої служби авіаційно-технічної частини, начальником медичної служби авіаційної частини і затверджується командиром авіаційної частини. В авіаційних базах, військових частинах армійської авіації розкладка продуктів для приготування їжі за льотною нормою харчування підписується та затверджується порядком, визначеним у третьому абзаці пункту 7.12 Положення.

Розкладка продуктів для харчування варті другою вечерею складається окремо на тиждень у трьох примірниках. Перший примірник (оригінал) залишається у діловодстві продовольчої служби і є підставою для виписування продуктів з продовольчого складу в їдальню (на камбуз), другий примірник видається у їдальню і міститься в інструктора-кухаря (старшого кухаря (кока), інструктора-кока) для керівництва під час приготування їжі, а третій вивішується у вартовому приміщенні для ознайомлення з ним осіб, які харчуються під час несення вартової служби.

Уносити зміни в затверджену розкладку продуктів без дозволу командира військової частини забороняється. Після кожного внесення змін командир військової частини зобов'язаний підтвердити свій дозвіл підписом у розкладці продуктів.

7.12. З метою урізноманітнення харчування або в разі відсутності встановлених продуктів на складі дозволяється при складанні розкладки продуктів проводити заміну одних продуктів на інші відповідно до норм заміни, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року N 426 (426-2002-п).

7.13. У разі використання для додаткового харчування особового складу продуктів з підсобного господарства чи продуктів, закуплених за рахунок коштів грошового фонду військової частини, у розкладці продуктів окремою графою на приймання їжі (сніданок, обід, вечеря) вказується кількість продуктів, які відпускаються на додаткове харчування.

Видача продуктів для додаткового харчування проводиться за накладними на підставі письмового наказу командира військової частини. Використовувати продовольство планового забезпечення на додаткове харчування військовослужбовців строкової військової служби забороняється.

7.14. Продукти зі складу військової частини в їдальню для приготування їжі зважуються і відпускаються інструктору-кухарю (старшому кухарю, інструктору-коку) у присутності

чергового їдальні за накладними, виписаними у трьох примірниках (окремо на сніданок, обід, вечерю, другу вечерю) на підставі розкладки продуктів та даних книги обліку руху осіб, які харчуються.

На продовольчому складі військової частини, після видачі продовольства, залишаються перший та другий примірники накладної, які повертаються до діловодства продовольчої служби.

Третій примірник накладної залишається в одержувача продуктів для контролю у процесі роботи, який другого дня здається у діловодство служби і знищується у встановленому порядку.

Продукти, які потребують тривалої теплової обробки (солоне та морожена риба, морожене м'ясо), видаються з урахуванням часу, необхідного для їх вимочування чи розморожування.

Видавати продукти зі складу в їдальню необхідно в чистій, спеціально пристосованій для цього закритій тарі, яка має відповідне маркування ("М'ясо", "Риба", "Крупа", "Овочі" тощо).

7.15. Закладання кухарями продуктів у казан проводиться згідно з масою у присутності чергового їдальні.

Черговий їдальні виконує свої статутні обов'язки згідно з вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України (далі - Статут внутрішньої служби). На кораблях обов'язки чергового камбузу (їдальні) визначаються корабельним статутом Військово-Морських Сил.

Особи, допущені до несення служби чергового їдальні (камбузу) на навчальний період, оголошуються наказом командира військової частини. Черговий зобов'язаний прийняти згідно з описом устаткування, що є в їдальні, меблі, столово-кухонний посуд та інвентар. У разі їх нестачі чи псування проводиться розслідування, за результатами якого винні особи притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством.

Призначати начальників продовольчої служби, начальників їдалень, інструкторів-кухарів (коків) та начальників продовольчих складів до складу добового наряду військової частини забороняється.

7.16. До початку видачі готової їжі її якість перевіряється посадовими особами військової частини згідно з вимогами статуту внутрішньої служби та інших керівних документів.

Перевірка командиром військової частини або його заступниками якості приготування їжі полягає у визначенні харчових якостей їжі й об'єму, маси м'ясних (рибних) порцій, холодних закусок, перших, других і третіх страв, оцінці кожної страви.

У разі виявлення невідповідності маси порцій та страв, виданих особовому складу, у бік їх зменшення розрахунковим даним, указаним у розкладці продуктів, виявляються причини їх невідповідності і вживаються відповідні заходи (проводиться розслідування, довидача зі складу продуктів за рахунок винних). Якщо продукти повинні проходити теплову обробку, за рішенням командира військової частини приймання їжі переноситься. Під час приймання їжі особовим складом у їдальні військової частини повинен бути присутнім черговий військової частини.

Відвідування їдальні військової частини сторонніми особами допускається лише з дозволу командира військової частини чи особи, яка його заміщає. Посадові особи, які перевіряють організацію харчування, під час відвідування об'єктів продовольчої служби військової частини зобов'язані дотримуватися санітарних правил, установлених для об'єктів харчування.

7.17. У їдальню військової частини для виконання підсобних робіт виділяється добовий наряд з розрахунку: до 100 чоловік, що харчуються у їдальні, - 4 чоловіки, на кожні наступні 100 чоловік додатково виділяється по 2 чоловіки. У курсантські їдальні добовий наряд виділяється з урахуванням наявного в їдальні обслуговувального персоналу, передбаченого штатом.

7.18. Особи добового наряду, призначені у їдальню, не допускаються до обробки м'яса та риби, приготування та роздачі їжі, нарізання хліба, порціювання масла, сиру сичужного твердого, розливання компоту, соку фруктового, очищення і нарізання вареної картоплі та овочів, а також миття казанів для приготування їжі.

Для нарізання хліба, порціювання цукру та їх видачі призначається хліборіз у залежності від кількості тих, хто харчується у даній їдальні: до 500 чоловік - 1, 501-1000 чоловік - 2 і понад 1000 чоловік - 3. Порціювання масла та сиру сичужного твердого проводиться тільки кухарем.

Хліборіз призначається наказом командира військової частини з військовослужбовців строкової служби тільки після медичного обстеження і лабораторних досліджень, передбачених переліком (тільки там, де хліборіза немає у штаті військової частини), на строк, визначений командиром військової частини, але не менше ніж на місяць.

7.19. Підготовка обіднього залу до приймання їжі проводиться особами добового наряду під керівництвом начальника їдальні та чергового їдальні. Температура готової їжі до початку приймання її особовим складом повинна бути: для перших страв - не нижче 75 град. С, для других страв - не нижче 65 град. С, чаю - 80град. С, третіх страв (компоту, киселю, соків) - не вище 14 град. С. Хліб нарізається тонкими скибочками масою 50-75 грамів і видається згідно з нормами. Сухарі замість хліба дозволяється планувати та видавати до першої страви не більше трьох разів на тиждень. Якщо приймання їжі проводиться у кілька змін з перервами між змінами, що перевищують одну годину, то приготування їжі проводиться для кожної зміни окремо.

7.20. Чергові рот (підрозділів) зустрічають особовий склад на вході до їдальні і присутні під час приймання ним їжі, а також стежать за порядком у їдальні.

7.21. Наказом по військовій частині за кожним підрозділом закріплюються постійні столи для приймання їжі. За кожним столом призначається старший столу, як правило, з числа сержантів.

Старший столу здійснює контроль за порядком та дисципліною військовослужбовців під час приймання їжі, здачею посуду після приймання їжі, а також не допускає забруднення їдальні залишками їжі.

Після закінчення приймання їжі столовий посуд складається на краю столу за його видами. Збирання брудного посуду з обідніх столів та доставка його до приміщення для миття столового посуду проводиться особами добового наряду їдальні на візках, а там, де використовуються лінії самообслуговування, тими, хто харчується в їдальні.

7.22. Для військовослужбовців, що виконують різні завдання і у зв'язку з цим відсутні на сніданку, обіді чи вечері, залишається відповідна кількість їжі. Заявки на залишення їжі подаються старшинами підрозділів через чергового роти (підрозділу) черговому військової частини, який дає дозвіл черговому їдальні із зазначенням часу прибуття військовослужбовців до їдальні.

Їжа, залишена для відсутніх військовослужбовців, зберігається в окремому закритому посуді в холодильній шафі не більше 4 годин, а в разі відсутності холодильних засобів - не більше 2 годин. При цьому м'ясні та рибні порції зберігаються окремо від гарніру. Видача їжі дозволяється тільки після повторної теплової обробки (кип'ятіння не менше 15 хвилин) та перевірки лікарем (фельдшером).

Для особового складу, який не має можливості прибути до їдальні до закінчення встановленого строку зберігання їжі, продукти у казан не закладаються. У цих випадках за вказівкою чергового їдальні їжа для відсутніх військовослужбовців готується окремо до часу їх прибуття до їдальні.

7.23. Обробка продуктів у їдальні військової частини, приготування та роздача їжі проводяться з дотриманням кулінарних правил та санітарно-гігієнічних вимог.

Працівники, які постійно працюють на об'єктах продовольчої служби і мають контакт з харчовими продуктами в процесі їх виробництва, транспортування, зберігання, реалізації (начальники їдалень та складів, кухарі, коки, хліборізи, комірники, постійні кухонні працівники, працівники хлібо заводів та складів, спеціалісти з ремонту холодильного та технологічного устаткування, експедитори, водії спеціальних автомобілів, призначених для підвезення продуктів і хліба, у тому числі працівники, які здійснюють санітарну обробку і ремонт інвентарю та обладнання), забезпечуються відповідним спецодягом за встановленими нормами і допускаються до роботи за умови своєчасного та повного проходження обов'язкових медичних оглядів (попередньо при поступленні на роботу та періодичних) в обсяги та терміни, що встановлені чинним законодавством України, та складанням заліку з санітарного мінімуму.

У разі ускладнення епідемічної ситуації начальником санітарно-епідемічного закладу Міністерства оборони території відповідальності обсяг та терміни медичних оглядів може бути

змінено.

Документом, що підтверджує проходження медичних оглядів, є особова медична книжка встановленого зразка.

Добовий наряд, призначений до роботи в їдальні військової частини, перед заступанням на чергування (вахти - на камбузі) підлягає медичному огляду черговим лікарем (фельдшером). Особи, що не пройшли медичного огляду, до роботи в їдальні не допускаються.

Забороняється допускати до роботи в їдальнях військових частин осіб, що мають захворювання шкіри, страждають на гострі кишкові захворювання, а також перенесли кишкові інфекції: кухарів - військовослужбовців строкової військової служби, осіб, призначених у добовий наряд, - протягом 6 місяців, військовослужбовців військової служби за контрактом, працівників Збройних Сил України - протягом одного місяця.

Порядок допуску до роботи на об'єктах продовольчої служби осіб, які хворіли на гострі кишкові інфекції, черевний тиф, паратифи та інфекційний гепатит, визначається Головним санітарним лікарем Збройних Сил України.

7.24. Хліб військові частини отримують з хлібопекарських підприємств та військових хлібопекарень. Приписка військових частин до хлібопекарських підприємств та військових хлібопекарень для одержання хліба здійснюється за письмовим рішенням начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування або начальника продовольчого складу, до якого прикріплені військові частини на забезпечення.

7.25. Одержання військовими частинами хліба на хлібопекарських підприємствах організовується на підставі договорів, укладених між підприємством - виробником хліба та продовольчим складом.

7.26. Підрозділи, які постійно або тимчасово розташовані окремо від своєї військової частини, хліб одержують, як правило, з продовольчого складу своєї військової частини, а в окремих випадках з дозволу начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування чи начальника продовольчого складу, до якого прикріплена військова частина цього підрозділу, - на найближчому військовому хлібозаводі чи іншому хлібопекарському підприємстві.

Під час розміщення підрозділів на відстані 50 км та більше від своєї військової частини з дозволу начальника Центрального управління продовольчого забезпечення, начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування вони прикріплюються на забезпечення хлібом до найближчих військових частин. У разі неможливості забезпечення підрозділів хлібом через найближчі військові хлібозаводи, інші хлібопекарські підприємства або військові частини випікання хліба організовується власними силами та засобами.

У разі відсутності в підрозділі пекарів, передбачених штатом, вони призначаються наказом по військовій частині з розрахунку випічки 150 кілограмів хліба на одну людину, але не менше двох чоловік. Військовослужбовці, які призначаються, повинні вивчити правила випікання хліба та експлуатації устаткування, пройти медичне обстеження, скласти залік із санітарного мінімуму. Особи, які не склали залік із санітарного мінімуму, до роботи не допускаються.

Усі розрахунки з військовими хлібозаводами, іншими хлібопекарськими підприємствами за хліб, що одержують підрозділи, здійснюються продовольчим складом, до якого військова частина приписана на продовольче забезпечення.

7.27. На військових хлібозаводах, де в штаті є лаборант, він визначає якість хліба щодо фізико-хімічних показників щодня з кожної випічки, а де немає лаборанта - проби хліба направляються на дослідження у санітарно-епідеміологічні установи (в установи ветеринарної медицини) Збройних Сил України або Міністерства охорони здоров'я України (установи державної ветеринарної медицини) не рідше одного разу на тиждень.

7.28. На кораблях, що мають хлібопекарні, випікання хліба проводиться тільки під час відриву корабля від бази. Кораблі, що стоять на базі чи на рейді, забезпечуються хлібом з продовольчого складу берегової бази.

Кораблі, що не мають хлібопекарень, і виходять у море терміном до трьох діб, забезпечуються

звичайним хлібом, а в разі виходу в море на термін понад три доби - хлібом тривалого зберігання.

Заміна хліба сухарями проводиться лише в разі неможливості забезпечення особового складу кораблів звичайним хлібом власної випічки чи хлібом тривалого зберігання.

Підводні човни під час короткочасного походу забезпечуються хлібом: під час підводного плавання тривалістю понад три доби - на перші три доби звичайним хлібом, на решту плавання - хлібом власного випікання чи хлібом тривалого зберігання.

7.29. Організація харчування в особливих умовах

7.29.1. Харчування на навчаннях (маневрах)

7.29.1.1. Харчування особового складу військових частин на навчаннях (маневрах) організовується начальником продовольчої служби військової частини через підрозділи забезпечення з польових кухонь за підрозділами (батальйон, дивізіон, окрема рота тощо).

Підрозділи, що не мають польових кухонь, заступником командира військової частини з тилу прикріплюються на харчування до інших підрозділів, що їх мають.

На навчаннях (маневрах) військовослужбовці строкової служби забезпечуються харчуванням безоплатно за нормами харчування, установленими відповідним категоріям військовослужбовців даної військової частини у стаціонарних умовах.

Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, які не мають права на безоплатне забезпечення харчуванням, під час перебування у польових умовах та інших випадках у разі відсутності підприємств громадського харчування можуть забезпечуватися харчуванням з польових кухонь (через їдальні військових частин) за загальновійськовою нормою за плату в сумі, що відповідає розрахунку його вартості. Підставою для зарахування на забезпечення в даному випадку є наказ командира військової частини.

Розкладка продуктів складається єдина для всіх підрозділів військової частини.

Гаряча їжа видається особовому складу, як правило, тричі на добу.

У тих випадках, коли немає умов для приготування та видачі їжі тричі на добу, одночасно з ранковою видачею гарячої їжі особовому складу підрозділів видається проміжне харчування (у вигляді сухих продуктів) за рахунок норм харчування.

Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом управління центрального апарату Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, штабів (управлінь, відділів) видів Збройних Сил України, оперативних командувань, об'єднань у період навчань (маневрів) забезпечуються харчуванням через їдальні військової торгівлі за плату.

7.29.1.2. На навчаннях (маневрах) та в інших особливих умовах несення служби для харчування військовослужбовців разом зі свіжими продуктами можуть використовуватися концентровані та консервовані продукти, а також раціони харчування з цих продуктів.

7.29.1.3. У таборах (навчальних центрах, на полігонах) харчування військовослужбовців строкової військової служби організовується у масштабі військової частини в їдальні табору (навчального центру, полігона) за встановленими для них нормами харчування.

Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, які не мають права на безоплатне забезпечення харчуванням, у таборах (навчальних центрах, на полігонах) забезпечуються харчуванням через їдальні військової торгівлі. У разі їх відсутності з дозволу начальника Центрального управління продовольчого забезпечення або начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування дозволяється організовувати харчування вказаної категорії в їдальні табору (навчального центру, полігона) за плату з розрахунку вартості норми харчування, передбаченої для військовослужбовців строкової військової служби. У таборах (навчальних центрах, полігонах), на навчаннях, маневрах, коли проводити випічку виробів із борошна пшеничного першого сорту за нормами N 1 (загальновійськова) та N 3 (морська) неможливо, дозволяється заміняти 50 г борошна пшеничного першого сорту на 67 г хліба з борошна пшеничного першого сорту.

7.29.2. Харчування у підрозділах, що розташовані окремо від своєї військової частини

7.29.2.1. У підрозділах, що розташовані окремо від своєї військової частини, харчування організовується, виходячи з умов їх розквартирування.

За необхідності з дозволу командира військової частини підрозділи можуть організовувати тимчасові їдальні, що обслуговуються особовим складом підрозділу. Особовий склад, що обслуговує тимчасові їдальні, підлягає медичному огляду та обстеженню у порядку, передбаченому пунктом 7.23 Положення.

7.29.2.2. Відповідальність за організацію та стан харчування особового складу несуть командири підрозділів, які встановлюють режим та час приймання їжі.

Харчування особового складу підрозділів організовується за єдиною розкладкою продуктів, що затверджується командиром військової частини, а в окремих випадках, виходячи з умов розквартирування, за розкладкою, затвердженою командиром підрозділу.

7.29.2.3. Керівництво і контроль за організацією харчування у підрозділах, що розміщуються окремо від своєї військової частини, здійснюється начальником продовольчої служби військової частини, рішення якого щодо організації харчування для командирів підрозділів є обов'язковими.

7.29.3. Харчування військовослужбовців, які перебувають у відрядженні, та осіб добового наряду

7.29.3.1. Військовослужбовці строкової військової служби, які перебувають у відрядженні, забезпечуються харчуванням за атестатами на продовольство через їдальні військових частин, до яких вони прибули за нормою харчування, передбаченою для військовослужбовців строкової військової служби даної військової частини.

Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, які мають право на безоплатне забезпечення харчуванням, під час перебування у відрядженні забезпечуються харчуванням за атестатами на продовольство через їдальні військових частин за передбаченими для них нормами харчування.

Військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, які не мають права на безоплатне забезпечення харчуванням, під час перебування у відрядженні забезпечуються харчуванням через їдальні військової торгівлі та їдальні громадського харчування. У разі їх відсутності зазначена категорія може забезпечуватися харчуванням через їдальні військових частин за нормою харчування, передбаченою для військовослужбовців строкової військової служби, за плату в сумі, що відповідає розрахунку його вартості. Підставою для зарахування на забезпечення харчуванням у такому разі є наказ командира військової частини.

7.29.3.2. Особи добового наряду, які мають право на харчування за рахунок держави, приймають їжу за окремими столами до початку загального приймання їжі особовим складом військової частини.

Особи, які призначені до складу добового наряду і які не мають права на харчування за рахунок держави, у разі приймання їжі під час несення служби через їдальню військової частини сплачують вартість харчування.

7.29.3.3. Персонал їдалень військових частин, передбачений штатом з числа працівників, зайнятих приготуванням їжі та обслуговуванням осіб, які харчуються, дозволяється забезпечувати одноразовим харчуванням за місцем їх роботи за плату. Вартість харчування визначається за набором продуктів, які закладаються в казан, і нараховується за встановленими цінами без урахування витрат на приготування їжі.

7.29.4. Харчування особового складу спортивних підрозділів

7.29.4.1. Військовослужбовці строкової військової служби спортивних підрозділів у період, коли вони не перебувають на спортивних змаганнях та навчально-тренувальних зборах, забезпечуються за нормами харчування, установленними для військовослужбовців строкової військової служби з видачею додаткових продуктів з розрахунку на одну особу на добу: м'яса - 100 г, молока (молочні продукти у переведенні на молоко) - 300 г, сиру - 30 г, масла - 15 г, яєць - 10 шт. на тиждень, цукру - 35 г,

фруктів - 200 г, соку фруктового - 200 г, кави (какао) - 5 г, полівітамінного препарату "Гексавіт" - по 1 драже (у періоди, коли в основній нормі цей препарат не видається).

Дозволяється за погодженням з органом, який забезпечує харчування, здійснювати заміну продуктів, зазначених у даному пункті, на інші продукти згідно з нормами заміни, не допускаючи при цьому зниження білкового складу раціону.

7.29.4.2. Додаткові продукти, передбачені пунктом 7.29.4.1 Положення, видаються військовослужбовцям спортивних підрозділів тільки у вигляді харчування через їдальні військових частин разом з основною нормою. Видача цих продуктів на руки або виплата замість них грошової компенсації не дозволяється.

7.29.4.3. Вартість продуктів, передбачених пунктом 7.29.4.1 Положення, виданих на додаткове харчування військовослужбовців штатних спортивних підрозділів, сплачується за рахунок коштів грошового фонду військової частини (спортивного клубу).

7.29.4.4. Військовослужбовці, що беруть участь у спортивних змаганнях та навчально-тренувальних зборах, у цей період забезпечуються безоплатним харчуванням в установленому порядку.

7.29.5. Харчування особового складу кораблів та суден забезпечення

7.29.5.1. Харчування особового складу кораблів та суден забезпечення (далі - кораблів), берегових баз та управлінь об'єднань, з'єднань кораблів Військово-Морських Сил Збройних Сил України організовується через камбузи, їдальні, кают-компанії кораблів, берегових (плавучих) баз. Час приймання їжі особовим складом встановлюється командиром корабля (об'єднання, з'єднання). Гаряча їжа особовому складу кораблів і особовому складу берегових баз та управлінь з'єднань кораблів видається чотири рази на добу: на обід і вечерю - перша й друга страви, на сніданок - одна друга страва, хліб з маслом і чай, а після вечері - вечірній чай з хлібом.

Продукти норми харчування за енергетичною цінністю розподіляються: на сніданок - 20-23 %, на обід - 40-35 %, на вечерю - 30-35 % та на вечірній чай - 10-7 %.

7.29.5.2. Матроси та старшини кораблів їжу приймають у корабельній їдальні, а в разі її відсутності - у кубриках чи на верхній палубі, коли дозволяють погодні умови.

Матроси та старшини (крім головних корабельних старшин) для приймання їжі розписуються по столах і бачках тих кубриків, де вони розміщені для проживання.

Для сервірування столу, отримання їжі з камбузу, прибирання та миття посуду старший столу призначає чергових бачкових зі складу матросів.

Військовослужбовці офіцерського складу, мічмани, головні корабельні старшини і головні старшини приймають їжу у відповідних кают-компаніях.

Куштування готової їжі до початку її роздачі здійснюється лікарем, черговим корабля і командиром корабля чи, за його вказівкою, одним з його заступників (помічників). Результати куштування їжі записуються в книгу обліку контролю за якістю приготування їжі, а на підводних човнах, які не ведуть свого господарства, у розкладку-накладну.

Дозвіл на видачу їжі особовому складу з відома командира корабля дає черговий корабля (на ходу - вахтовий офіцер).

7.29.5.3. Планування харчування особового складу підводних човнів у період автономного плавання здійснюється згідно з установленими нормами харчування у відповідності з розкладкою продуктів, що складається начальниками продовольчої і медичної служб з'єднання (об'єднання), куди входить підводний човен, за участю старшого помічника командира, начальника медичної служби та інструктора-кухаря (кока), старшого кока підводного човна з урахуванням наявного асортименту продуктів та характеру походу.

Забезпечення підводного човна продовольством на період походу виконується береговою (плавучою) базою. Видача продовольства зі складу бази проводиться за накладною, що виписується в продовольчій службі на підставі заявки командира підводного човна на потрібну кількість добових видач продовольства з розрахунку потреби продовольства на похід.

Під час складання розрахунку потреби продовольства на похід в продовольчій службі

з'єднання (об'єднання) враховуються: розкладка продуктів, асортимент наявних на складі продуктів, умови їх зберігання на підводному човні, співвідношення між свіжими та консервованими продуктами загальних запасів, їх розфасовка, упаковка і тара, в яких продовольство подається на підводний човен.

Приготування їжі особовому складу підводного човна здійснюється згідно з розкладкою-накладною, що складається на кожний день, у відповідності до розкладки продуктів.

Розкладка-накладна складається помічником командира підводного човна разом з начальником медичної служби та інструктором (коком), старшим коком. Вона підписується помічником командира, начальником медичної служби і затверджується командиром підводного човна.

Енергетична цінність продуктів у нормах на підводних човнах розподіляється таким чином: на сніданок - 25-26 %, на обід - 31-34 %, на вечерю - 27-25 % і на вечірній чай - 17-15 %.

7.29.5.4. Якщо вихід у море в призначений час відмінений, то додаткові продукти, передбачені приміткою 2 до норми N 4 (підводна), не видаються.

7.29.5.5. У разі аварії, вимушених затримок у морі, віддалення від баз постачання підводні човни, малі бойові надводні кораблі, катери та судна забезпечення забезпечуються повсякденним набором сухих продуктів - норма N 10.

Повсякденний набір сухих продуктів зберігається на бойових постах у спеціально обладнаних місцях і витрачається лише з дозволу командира підводного човна (корабля, катера, судна) після повного використання продовольства за основною нормою харчування.

На рятувальних шлюпках та плотах кораблів Військово-Морських Сил Збройних Сил України утримуються раціони харчування для особового складу, який зазнав лиха на морі і перебуває на рятувальних засобах колективного користування - норма N 13.

Підставою для списання повсякденного набору сухих продуктів є виписки з вахтового журналу, завірені штабом військової частини (з'єднання), до складу якої входять зазначені кораблі (підводні човни).

7.29.5.6. Під час організації харчування особового складу екіпажів кораблів, що несуть бойову службу за межами територіальних вод України, дозволяється здійснювати заміну продуктів з урахуванням спеціальних замін, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року N 426 (426-2002-п).

7.29.5.7. Водолази, що виконують спеціальні завдання з відривом від баз на добу і більше, забезпечуються автономним харчуванням - норма N 11. Скомплектовані норми впаковуються у спеціальні водонепроникні мішки, прийняті на забезпечення водолазів, які виконують спеціальні завдання.

7.29.6. Харчування льотного та інженерно-технічного складу авіації.

7.29.6.1. Харчування льотного та інженерно-технічного складу авіації Збройних Сил України організовується через відповідні їдальні військових частин (льотного, інженерно-технічного складу).

Льотний склад забезпечується харчуванням у військових їдальнях у робочі, неробочі вихідні та святкові дні.

Льотному складу, який забезпечується харчуванням у військових їдальнях за нормою N 2 - льотна, під час служби (крім вихідних і святкових днів) грошова компенсація замість харчування не виплачується, у тому числі за час перебування у відпустці.

За потреби в дні польотів за заявкою начальника штабу авіаційної частини харчування льотного та інженерно-технічного складу може бути організоване безпосередньо на аеродромах. Для цього приготована їжа вивозиться в термосах, а на аеродромах обладнуються спеціальні приміщення для підігрівання та приймання їжі.

7.29.6.2. На харчування за нормою харчування N 2 (льотна) зараховуються: категорії, поійменовані у підпунктах "а", "в", "г", "г", "д", "е", "ж", "з" примітки 1 до норми харчування N 2 (льотна), - наказом командира авіаційної (авіаційно-технічної) частини (військово-навчального закладу, установи);

військовослужбовці льотного складу, які не входять до складу екіпажів літальних апаратів, але здійснюють польоти за планом бойової та навчальної підготовки, бойового чергування, а також ипробування авіаційної техніки та майна в повітрі, яким визначена норма нальоту годин:

авіаційних частин і з'єднань, управлінь (відділів, служб) авіаційних об'єднань Військово-Повітряних Сил Збройних Сил України, авіації Військово-Морських Сил Збройних Сил України та інших видів Збройних Сил України, авіації оперативних командувань - один раз у квартал наказами головнокомандувачів видів Збройних Сил України, командувачів військ оперативних командувань, командувачів указаних об'єднань згідно зі списками, які подаються за підпорядкованістю командирами авіаційних з'єднань, окремих авіаційних частин, начальниками управлінь (відділів) через заступників головнокомандувачів видів Збройних Сил України з тилу, заступників командувачів військ оперативних командувань з тилу, заступників командувачів об'єднань з тилу;

управлінь центрального апарату Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, управлінь і відділів (служб) Військово-Повітряних Сил Збройних Сил України, Національної академії оборони України - один раз у квартал наказами начальників управлінь центрального апарату Міністерства оборони, Генерального штабу Збройних Сил України, начальника штабу Військово-Повітряних Сил Збройних Сил України, начальника Національної академії оборони України за узгодженням з Центральним управлінням продовольчого забезпечення;

військовослужбовці, поименовані в підпункті "є" примітки 1 до норми харчування N 2 (льотна) - наказом командира військової частини, на базі якої відбуваються стрибки з парашутом. При цьому, якщо в призначені дні стрибки не проводились або відмінені, зараховані на харчування військовослужбовці із забезпечення у цей день не знімаються.

Зарахування військовослужбовців інженерно-технічного складу авіації на харчування у дозволених випадках проводиться наказом командира авіаційної (авіаційно-технічної) частини згідно з переліком посад, який затверджується наказом Міністра оборони України.

7.29.6.3. Надання льотному та інженерно-технічному складу авіації харчування за відповідними нормами харчування припиняється у разі:

розформування (переформування) авіаційних і авіаційно-технічних частин;

заміни матеріальної частини з припиненням польотів;

переведення військовослужбовців з однієї авіаційної (авіаційно-технічної) частини в іншу;

усунення інженерно-технічного складу від обслуговування літальних апаратів за рішенням командування; усунення льотного складу від льотної роботи за рішенням командування або за медичними показниками при винесенні льотно-лікарською комісією постанови про непридатність до льотної роботи;

переведення на роботу, не пов'язану з польотами або обслуговуванням літальних апаратів.

Військовослужбовці офіцерського складу та військовослужбовці військової служби за контрактом льотного складу (у тому числі, які прибули з військових навчальних закладів) зараховуються на харчування за нормою харчування N 2 (льотна) з дня, коли приступили до виконання посади в складі екіпажу літального апарату, указанного в наказі командира військової частини.

7.29.6.4. Їжа в їдальнях льотного й інженерно-технічного складу авіації готується згідно з попередніми замовленнями на підставі розкладки продуктів.

7.29.6.5. Льотний склад забезпечується гарячою їжею 4 рази на добу. Проміжки між прийманням їжі в усіх випадках не повинні перевищувати 4-5 годин. У дні, коли польоти не здійснюються, приймання їжі може бути зменшено до 3 разів на добу з розподілом продуктів норми харчування за енергетичною цінністю відповідно до приймань їжі: на сніданок - 30 %, на обід - 50 %, на вечерю - 20 %.

У дні польотів льотний склад їжу приймає за 1,5-2 години до початку польотів.

Продукти норми харчування N 2 (льотна) за енергетичною цінністю у дні польотів розподіляються:

в (%)

Приймання їжі	Під час польотів з	Під час польотів з	Під час польотів з
польотів з 8-9 та з 14-16	нічних		
3-5 годин	годин	польотів	
1	2	3	4
1-й сніданок	10-15	20-25	20-25
2-й сніданок	25-20	15-10	-
обід	35-40	35-40	40-35
1-а вечеря	30-25	30-25	25-30
2-а вечеря	-	-	15-10

Другий сніданок (друга вечеря) видається у перерві між польотами або після їх закінчення.

7.29.6.6. Зарахування льотного складу Збройних Сил України з атерогенними змінами ліпідного обміну на дієтичне харчування проводиться наказом командира авіаційної частини на підставі висновку начальника медичної служби авіаційної частини. Дієтичне харчування організовується на основі норми N 2 (льотна) та додаткових продуктів для екіпажів реактивних і турбореактивних літаків з урахуванням заміни одних продуктів іншими. Видача продуктів для дієтичного харчування зі складу в їдальню льотного складу здійснюється за окремою накладною.

Для приготування страв дієтичного харчування в кожній зміні кухарів призначається відповідальний кухар.

Враховуючи те, що розкладка продуктів на перші та другі обідні страви для дієтичного харчування відповідає загальній розкладці продуктів за нормою льотного пайка, приготування їх проводиться разом для всього льотного складу частини.

Льотному складу для дієтичного харчування готують окремо молочні страви, каву, компот, булочки, а також окремо порціонують продукти для видачі до столу.

Посуд для приготування і роздачі кави, компоту, вистоювання тіста для дієтичного харчування необхідно маркувати.

Дієтичне харчування організовується через штатні їдальні льотного складу. Їжа готується за окремими розкладками продуктів, для її приймання в обідньому залі льотної їдальні виділяються окремі столи.

Витребування і облік продуктів, які входять у раціони дієтичного харчування, а також звіт про їх витрачання проводяться у встановленому порядку.

7.29.6.7. Під час виконання тривалих безпосадочних польотів особовий склад екіпажів літаків і вертольотів забезпечується за нормою N 12 - бортове харчування для екіпажів літаків і вертольотів.

Заявки на необхідну кількість бортового харчування начальник штабу авіаційної частини подає начальнику тилу авіаційної частини або начальнику штабу авіаційно-технічної частини не пізніше як за 10 годин до вильоту літаків (вертольотів).

Бортове харчування комплектується їдальнями авіаційних (авіаційно-технічних) частин на кожного члена екіпажу окремо.

Бортові сумки з укладеними в них бортовим харчуванням і термосами з гарячим чаєм та кавою доставляються на аеродроми до часу, який зазначений у заявці начальника штабу авіаційної частини, і видаються під розпис у накладній на кожний літак (вертоліт) одному з членів екіпажу. Видане бортове харчування записується членам екіпажів літаків в атестати на продовольство.

7.29.6.8. У разі відміни або перенесенні на добу і більше тривалих безпосадочних польотів, повернення літака (вертольота) раніше призначеного строку видані екіпажу літака продукти за бортовим харчуванням підлягають здаванню до їдальні, члени екіпажу в цьому разі забезпечуються харчуванням через їдальні у встановленому порядку.

7.29.6.9. Льотний склад екіпажів літаків і вертольотів, які здійснюють перельоти, та інженерно-технічний склад, що залучається для супроводження цих літаків і вертольотів, на період перельоту забезпечуються талонами на одержання безоплатного харчування за нормою харчування N 2 (льотна) і нормою харчування N 1 (загальновійськова) (далі - талони) у їдальнях льотного та інженерно-технічного складу на військових аеродромах за маршрутом перельоту (додаток 5 до Положення).

Талони є бланками суворого обліку і виготовляються централізовано на замовлення Центрального управління продовольчого забезпечення.

Талони виготовляються розміром 45x70 мм окремо на сніданок, обід, вечерю. На талонах друкуються: для екіпажів реактивних літаків літера "Р", для решти льотного складу літера "Л", для інженерно-технічного складу авіації літери "ІТ". Літери друкуються кольоровою фарбою: на талонах на сніданок - зеленою, на обід - червоною, на вечерю - синьою. Висота літер 25 мм. На всіх талонах друкуються порядкові номери і серії. Талони брошуруються у книжки по 100 шт.

Зберігання виготовлених талонів організовується на продовольчих складах. Талони, які надійшли на продовольчі склади, приймаються і оприбутковуються матеріально відповідальною особою за кількістю пачок, які пломбуються виробником, за кількістю талонів, зазначених на пакувальних етикетках, і обліковуються у порядку, установленому для бланків суворого обліку.

Відпуск талонів військовим частинам проводиться за чековими вимогами.

Облік талонів у продовольчій службі військової частини ведеться поштучно у книзі обліку наявності та руху матеріальних засобів окремо на сніданок, обід, вечерю. Рух талонів відображається у звіті про рух та наявність бланків за встановленою формою.

Видача талонів військовослужбовцям і працівникам Збройних Сил України проводиться під розпис у роздавальній відомості, форма якої наведена у додатку 6. Під час видачі на лицьовому боці кожного талона чорнилом або чорнильною пастою розбірливо пишуться умовне найменування військової частини, прізвище та ініціали особи, якій видаються талони, дата дії талона, а також ставиться гербова печатка військової частини, яка видала талони.

У разі порушення однієї із зазначених вимог талони вважаються недійсними.

Талони видаються тільки льотному складу екіпажів перелітних літаків та інженерно-технічному складу, який залучається для супроводження цих літаків. Видача талонів здійснюється продовольчою службою авіаційної (авіаційно-технічної) частини (бази) одночасно з видачею атестатів на продовольство. Кількість виданих талонів записується у атестат із зазначенням їх номерів і серій.

Забезпечення харчуванням екіпажів перелітних літаків у їдальнях льотного та інженерно-технічного складу, на аеродромах за маршрутом перельоту здійснюється за попередніми заявками (конкретно на сніданок, обід та вечерю), які подаються особами, відповідальними за переліт, черговому командно-диспетчерському пункту аеродрому посадки разом із заявкою на приймання літака. Черговий командно-диспетчерський пункт негайно повідомляє про отриману заявку продовольчій службі забезпечувальної авіаційної (авіаційно-технічної) частини (бази) або безпосередньо їдальні льотного (інженерно-технічного) складу.

Для отримання харчування кожний член екіпажу разом із талоном повинен представити атестат на продовольство, одержаний у тій самій військовій частині, яка видала талони.

Під час відпускання готової їжі завідувач виробництва (шеф-кухар) їдальні звіряє представлені талони з атестатом на продовольство (за серією, номером, датою дії, ідентичністю печатки на талоні й атестаті), гасить їх шляхом напису на лицьовому боці талона: "Видано сніданок" або "Видано обід" і проставляє дату погашення талона.

Погашені талони наклеюються на аркуш паперу і не пізніше ранку наступного дня здаються

начальнику продовольчої служби авіаційної (авіаційно-технічної) частини (бази) і зберігаються разом із видатковими документами.

Продукти для членів екіпажів перелітних літаків виписуються і видаються в їдальню на підставі заявок чергового командно-диспетчерського пункту. Допускається приготування їжі для екіпажів перелітних літаків з продуктів, належних для наступного приймання їжі особовому складу, який постійно харчується у цій їдальні. При цьому витрачений запас продуктів поновлюється у той самий день на підставі погашених талонів, які здаються їдальнею у продовольчу службу авіаційної (авіаційно-технічної) частини (бази). Під час затримання екіпажів перелітних літаків на військових аеродромах за маршрутом перельоту і на аеродромах кінцевого пункту маршруту та повного використання виданих їм талонів члени екіпажів зараховуються на продовольче забезпечення за атестатами на продовольство в установленому порядку. При продовженні перельоту продовольча служба забезпечувальної авіаційної (авіаційно-технічної) частини (бази) знімає кожного члена екіпажу з продовольчого забезпечення, виписує їм атестати на продовольство і у разі необхідності видає нові талони.

Після повернення екіпажів перелітних літаків у свою військову частину або після прибуття їх у іншу військову частину для подальшого проходження служби талони, які залишились невикористаними, разом з атестатом на продовольство в установленому порядку здаються до продовольчої служби забезпечувальної авіаційної (авіаційно-технічної) частини (бази). Здані талони погашаються шляхом перекреслення їх чорнилом і зберігаються разом з атестатами на продовольство. У разі посадок перелітних літаків (вертольотів) на аеродромах цивільної авіації або на аеродромах авіаційних заводів і отримання харчування за плату особовому складу екіпажів за невикористані талони виплачується грошова компенсація.

Підставою для виплати грошової компенсації є завірені начальником штабу авіаційної частини (бази) виписки з бортового журналу літака про посадку літака (вертольота) на цивільному аеродромі і невикористані талони.

В інших випадках (у тому числі у разі отримання харчування через їдальні громадського харчування) за невикористані талони військовослужбовцям льотного та інженерно-технічного складу виплачується грошова компенсація.

У такому самому порядку забезпечуються харчуванням за нормою харчування N 2 (льотна) військовослужбовці льотного складу управлінь центрального апарату Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, штабів, управлінь (відділів, служб) видів Збройних Сил України, оперативних командувань під час перебування у службових відрядженнях в авіаційних та авіаційно-технічних частинах.

Їжу в їдальнях льотного та інженерно-технічного складу на військових аеродромах за маршрутом перельоту льотний та інженерно-технічний склад літаків, які здійснюють перельоти, отримує згідно з розкладками продуктів за встановленими нормами харчування для льотного й інженерно-технічного складу авіації.

7.29.6.10. У разі аварії та вимушених посадок екіпажі літаків і вертольотів забезпечуються за нормою N 14 (аварійний запас харчування для екіпажів літаків та вертольотів).

У рятувальних засобах колективного користування, які містяться на борту літаків та вертольотів, що несуть чергування на виконання завдання пошуково-рятувального забезпечення польотів, а також у рятувальному майні наземних пошуково-рятувальних команд та рятувальних парашутно-десантних групах є раціони харчування для особового складу, який зазнав лиха на морі і перебуває на рятувальних засобах колективного користування (норма N 13). Забезпечення комплектами аварійного запасу харчування і раціонами харчування авіаційної (авіаційно-технічної) частини здійснюється у порядку, установленому Головнокомандувачем Військово-Повітряних Сил Збройних Сил України за узгодженням з Центральним управлінням продовольчого забезпечення залежно від типу літака.

Витрачання комплекту аварійного запасу харчування допускається тільки в разі аварій та змушених посадок у малонаселеній місцевості та в морі, а раціонів харчування - у разі проведення пошуково-рятувальних робіт для рятування особового складу, який зазнає лиха на

морі. Списання продуктів аварійного запасу харчування та раціонів харчування здійснюється за актами, що затверджуються командиром авіаційної (авіаційно-технічної) частини, з поданням звіту начальника пошуково-рятувальної та парашутно-десантної служб про проведення пошуково-рятувальних робіт.

7.29.6.1.1. Під час виконання завдань льотним складом екіпажів армійської авіації у військових частинах і підрозділах, де через різні умови приготування їжі за нормою N 2 (льотна) неможливе, вони забезпечуються харчуванням відповідно до пункту 3 приміток до норми N 2 (льотна).

7.29.7. Харчування хворих і донорів

7.29.7.1. Харчування хворих військовослужбовців Збройних Сил України в медичних пунктах (лазаретах) військових частин та інших закладах охорони здоров'я Збройних Сил України, за винятком санаторіїв і будинків відпочинку, організовується згідно з нормами харчування N 5 (лікувальна) (за винятком хворих, які забезпечуються харчуванням за нормою N 2 (льотна)) за рахунок держави безоплатно.

7.29.7.2. Забезпечення харчуванням військовослужбовців організацій, підприємств сфери управління Міністерства оборони, які перебувають на лікуванні у військових госпіталях, клініках, медичних батальйонах (ротах, загонах) і лазаретах закладів охорони здоров'я Збройних Сил України, організовується на загальних підставах з іншими хворими з оплатою вартості харчування організаціями і підприємствами, сфери управління Міністерства оборони.

Цивільні особи, які не мають відношення до Збройних Сил України і перебувають на лікуванні в закладах охорони здоров'я Збройних Сил України, забезпечуються харчуванням за плату згідно з укладеними договорами.

Кошти від надходження за харчування осіб, яким надаються платні медичні послуги, перераховуються на спеціальний реєстраційний рахунок забезпечувального фінансово-економічного органу "Плата за послуги, що надаються бюджетними установами. У платіжних дорученнях у розділі призначення платежу вказувати "за надані платні послуги за харчування".

Надалі зазначені кошти встановленим чином витрачаються на закупівлю продовольства.

7.29.7.3. У військово-лікувальних закладах хворі зараховуються на харчування у залежності від часу їх надходження:

00		прибулі	до	8	-	зі	сніданку;
00	00	прибулі	з	8	до	13	- з обіду;
00	00	прибулі	з	13	до	19	- з вечері;

00 00 прибулі з 19 до 24 отримують разове харчування: хліб - 150 г, масло тваринне - 20 г, цукор - 20 г, чай - 0,3 г.

Зняття з продовольчого забезпечення при виписці організовується після сніданку, обіду чи вечері з видачею атестата на продовольство (тим, кому він установлений).

7.29.7.4. Військовослужбовці, працівники Збройних Сил України, які здають кров для закладу охорони здоров'я Збройних Сил України (донори), у день здачі крові забезпечуються додатковим харчуванням згідно з нормою N 8 (додаткова норма для донорів), затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року N 426 (426-2002-п), незалежно від видачі основних норм харчування.

Додаткове харчування донори одержують у стаціонарних пунктах здачі крові при закладах охорони здоров'я Збройних Сил України. Якщо кров у донорів береться виїзними бригадами станції переливання крові, то додаткове харчування організовується у військових частинах на місці.

Харчування військовослужбовців строкової військової служби в дні здавання крові організовується за основною нормою харчування. При цьому сніданок і вечеря готуються за основною нормою, а обід - з продуктів як за основною, так і додатковою нормою для донорів. Додаткові продукти для організації харчування військовослужбовців строкової військової служби, курсантів вищих навчальних закладів у дні здавання крові записуються окремою

графою у розкладку продуктів.

Продукти за раціонами норми N 8 (додаткова норма для донорів) донорам на руки не видаються і грошова компенсація не виплачується.

7.29.8. Харчування на гауптвахті

7.29.8.1. Військовослужбовці, що відбувають арешт у дисциплінарному порядку на гауптвахті, забезпечуються харчуванням за нормою N 1 (загальновійськова) через військову частину, до якої гауптвахта прикріплена на продовольче забезпечення.

7.29.8.2. Військовослужбовці строкової військової служби та військовослужбовці військової служби за контрактом, які мають право на безоплатне забезпечення харчуванням, зараховуються на харчування на гауптвахті на підставі атестата на продовольство. Решта військовослужбовців зараховуються для харчування на гауптвахті на підставі записки про арешт. За час утримання на гауптвахті з них у встановленому порядку стягується плата за харчування. Плата за харчування на гауптвахті також стягується з військовослужбовців (за винятком військовослужбовців строкової військової служби), які мають право на безоплатне харчування, але не пред'явили під час прибуття на гауптвахту атестата на продовольство.

7.29.8.3. Відомості про кількість військовослужбовців, які утримуються на гауптвахті, щодня подаються начальником гауптвахти у військову частину, до якої гауптвахта приписана на продовольче забезпечення. При цьому у відомостях окремим рядком зазначається кількість особового складу, який харчується за плату.

8. Забезпечення продовольством на шлях прямування

8.1. Військовослужбовці у складі військових ешелонів, команд і в одиночному порядку на шлях прямування можуть забезпечуватися:

гарячою їжею з польових кухонь військових ешелонів;

повсякденним набором сухих продуктів або раціонами харчування у відповідності до приміток до цих норм (раціонів харчування) або добовим польовим набором продуктів;

грошовою компенсацією замість норм харчування.

8.2. Військові частини (підрозділи), що перевозяться у складі військових ешелонів, забезпечуються продовольством на шлях прямування, виходячи з норм пересування військових ешелонів за добу, установленими військовими та вивантажувальними (не менш ніж на 5 діб) запасами продовольства, кухнями польовими, а також необхідним інвентарем та іншим майном в установленому порядку.

Військові частини, які самостійно ведуть військове господарство, у разі перевезення військовими ешелонами, використовують техніку та майно служби власних запасів, а техніка та майно, яких не вистачає, витребуються від вищих служб забезпечення.

Військові ешелони в пункті формування забезпечуються хлібом, м'ясом та іншими продуктами на весь шлях прямування до кінцевого пункту призначення. Використання рідкого палива для роботи польових кухонь у військовому ешелоні забороняється.

8.3. Військовослужбовці, працівники Збройних Сил України під час перебування у дорозі в складі військових частин (підрозділів), які перевозяться військовими ешелонами з польовими кухнями, забезпечуються гарячою їжею з цих кухонь за визначеними нормами харчування. При цьому військовослужбовці та працівники Збройних Сил України, які не мають права на одержання норм харчування за рахунок держави, забезпечуються за плату.

8.4. Забезпечення гарячою їжею особового складу з кухонь польових проводиться тричі на добу. Їжа готується за єдиною розкладкою продуктів для всього особового складу військового ешелону.

Відпуск продовольства з вагона-складу на кухню у військовому ешелоні, а також повсякденних наборів сухих продуктів для кожного вагона (судового приміщення) окремо оформляється накладними під розпис чергових кухні, вагона (судна).

8.5. Військовослужбовці, які перебувають на шляху прямування у складі військових команд і в одиночному порядку, у разі, якщо неможливо отримати гарячу їжу, забезпечуються:

військовослужбовці строкової військової служби - повсякденним набором сухих продуктів

або грошовою компенсацією замість норм харчування;

військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці військової служби за контрактом, які мають право на отримання норм харчування за рахунок держави, - грошовою компенсацією замість норм харчування.

8.6. Грошова компенсація замість норм харчування на шлях прямування військовослужбовцям строкової служби виплачується за місцем служби військовослужбовця. При цьому загальний час перебування у дорозі, за який нараховується грошова компенсація замість норм харчування, не повинен перевищувати строку, обчисленого з розрахунку норм пересування (з урахуванням пересадок) на добу в установленому порядку.

Час перебування в дорозі обчислюється як повна доба, при цьому час понад 6 годин вважається повною добою.

8.7. Військовослужбовці, призначені до складу варт (команд), у тому числі провідники (механіки), для охорони, оборони й супроводу військових і спеціальних вантажів під час перевезення і на шляху прямування до місця приймання цих вантажів або повернення після їх здачі, забезпечуються повсякденним набором сухих продуктів (норма N 10), або добовим польовим набором продуктів (норма N 15), або гарячим харчуванням за нормою N 1 (загальновійськова) з видачею у випадку забезпечення нормою N 10 або гарячим харчуванням за нормою N 1 (загальновійськова) додаткових продуктів, зазначених у підпункті "б" примітки 3 до норми N 1 (загальновійськова), із заміною м'яса на консерви м'ясні, риби на консерви рибні. Приготування їжі організовується власними силами.

Під час прямування пасажирськими поїздами вказані військовослужбовці строкової військової служби можуть забезпечуватись грошовою компенсацією замість належних норм харчування у встановлених розмірах.

Виплата грошової компенсації замість належних норм харчування особовому складу варті (команд) проводиться за фактичний час перебування на шляху прямування, у тому числі й за час затримки в дорозі.

У місцях одержання або здачі вантажів особовий склад варт (команд) забезпечується харчуванням за атестатами на продовольство через їдальні найближчих військових частин за нормами харчування, належними військовослужбовцям строкової військової служби даної військової частини.

Ці військові частини забезпечують варти (команди) продовольством (повсякденним набором сухих продуктів або добовим польовим набором продуктів) на шлях прямування до місця здавання вантажу або повернення після його здавання.

У разі одержання вантажів у пунктах, де немає їдалень військових частин, особовий склад варт на весь шлях прямування забезпечується продовольством (повсякденним набором сухих продуктів або добовим польовим набором продуктів, грошовою компенсацією) військовими частинами, які відряджають ці варти.

8.8. Для забезпечення на шлях прямування грошовою компенсацією особового складу, зазначеного в пункті 8.7 Положення, що прямує у складі військових команд (варті), грошові суми видаються під звіт начальнику військової команди (варті), про що робиться відповідний запис в атестаті на продовольство.

Виплата грошової компенсації замість норм харчування особовому складу, який прямує у складі військової команди (варті), проводиться начальником військової команди (варті) під розпис у роздавальних відомостях.

8.9. У військовій частині про виплату військовослужбовцям грошової компенсації замість норм харчування робиться запис в атестаті на продовольство, а військовослужбовцям строкової військової служби, звільненим у запас, - у приписі.

За час затримки в пунктах відряджень або на шляху прямування виплата військовослужбовцям грошової компенсації замість норм харчування проводиться з дозволу командира військової частини на підставі документів, які підтверджують затримку військовослужбовця через не залежні від нього причини.

8.10. Сиротам та особам, позбавленим батьківського піклування або в яких один із батьків

загинув під час виконання обов'язків військової служби, які прямують для вступу до військових навчальних закладів, призовникам, а також військовозобов'язаним, курсантам і студентам цивільних вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, призваним військовими комісаріатами на навчальні та інші збори, видача повсякденного набору сухих продуктів або добового польового набору продуктів, виплата грошової компенсації замість норм харчування проводиться: на час слідування до місця зборів або до військових навчальних закладів - військовими комісаріатами (військовими частинами); на повернення зі зборів або з військових навчальних закладів до місця проживання - військовими частинами (військовими навчальними закладами).

У разі надання військовозобов'язаним, курсантам і студентам цивільних навчальних закладів, які перебувають на зборах, короткострокових відпусток через сімейні та інші обставини, грошова компенсація замість норм харчування їм виплачуються тільки на дорогу до місця проведення відпустки і назад. За час перебування у відпустці грошовою компенсацією замість норми харчування ці особи не забезпечуються, крім сиріт, осіб, позбавлених батьківського піклування або в яких один із батьків загинув при виконанні обов'язків військової служби, а також під час перебування зазначеної категорії громадян у відпустці у зв'язку з хворобою.

Призовники, а також студенти, курсанти, учні вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, які направляються військовими комісаріатами на збори зі строком явки до збірних пунктів або до військових частин у той самий день, грошовою компенсацією замість норм харчування або повсякденним набором сухих продуктів або добовим польовим набором продуктів на шлях прямування не забезпечуються, і атестати на продовольство їм не видаються, про що робиться відповідний запис у приписах.

У разі затримки вказаних осіб на збірних пунктах або у військових комісаріатах на добу і більше вони забезпечуються харчуванням за нормою N 1 (загальновійськова) через їдальні цих пунктів (польові кухні) або через їдальні громадського харчування у порядку, визначеному в пункті 7.1 Положення. Громадяни (за винятком сиріт та осіб, позбавлених батьківського піклування або в яких один із батьків загинув при виконанні обов'язків військової служби), які направляються військовими комісаріатами для вступу до вищих військових навчальних закладів харчуванням, повсякденним набором сухих продуктів або повсякденним набором сухих продуктів або грошовою компенсацією замість норм харчування не забезпечуються.

9. Утворення і використання зекономлених продуктів

9.1. У військових частинах при правильній організації харчування може утворюватись економія таких видів продовольства:

хліб за рахунок подачі його до столу дрібними шматочками вагою в 50-75 г з урахуванням потреби тих, хто харчується, згідно з нормами;

сіль і спеції з урахуванням індивідуальних смаків тих, хто харчується.

Економія продовольства за рахунок погіршення харчування або зменшення встановлених норм забороняється.

9.2. Зекономлені продукти витрачаються на планове забезпечення особового складу з оплатою їх вартості за рахунок коштів статті витрат 0430 коду економічної класифікації видатків бюджету 1133 кошторису Міністерства оборони.

9.3. Оплата за зекономлені продукти проводиться щокварталу на підставі довідки про кількість і вартість зекономлених продуктів (додаток 7 до Положення) і чекової вимоги, які оформляються продовольчою службою військової частини.

Довідка складається у двох примірниках за попередній квартал. До другого примірника довідки додається чекова вимога, яка виписана начальником продовольчої служби військової частини на продукти, зекономлені і оприбутковані в попередньому кварталі.

Начальник фінансово-економічної служби (головний бухгалтер) військової частини при оплаті зекономлених продуктів оформлену чекову вимогу і другий примірник довідки прикладає до розрахункових документів, які є підставою для здійснення

фінансових операцій з бухгалтерським обліком, а талон чекової вимоги і перший примірник довідки повертає начальнику продовольчої служби військової частини.

У військових частинах, де грошовий фонд військової частини не створюється, зекономлені продукти витрачаються на планове забезпечення особового складу за встановленими нормами харчування без оплати.

9.4. На суднах забезпечення, що перебувають в оперативному управлінні або в повному господарському віданні установ, організацій і підприємств сфери управління Міністерства оборони, використання зекономлених продуктів проводиться на загальних підставах з урахуванням таких особливостей:

зекономлені продукти оприбутковуються установами й організаціями Військово-Морських Сил Збройних Сил України за рахунком, з віднесенням вартості зекономлених продуктів до кредиту рахунку цільового фінансування і цільових надходжень (картка "Кошти для поліпшення харчування робітників і службовців");

кожний черговий відпуск продовольства суднам забезпечення, які перебувають у віданні установ і організацій Військово-Морських Сил Збройних Сил України, проводиться забезпечувальним органом з урахуванням поданих одержувачем довідок про оприбуткування зекономлених продуктів.

9.5. Облік і оприбуткування зекономлених продуктів ведеться в установленому порядку. При цьому чекова вимога і талон чекової вимоги на передачу зекономлених продуктів на планове забезпечення оформляється один раз на квартал.

9.6. Суми, виручені за зекономлені продукти й реалізовані харчові відходи, повністю зараховуються до грошового фонду військової частини.

9.7. Фураж, зекономлений за рахунок годування штатних тварин у літній період на пасовищах, на планове забезпечення не зараховується і не оплачується. Розпорядженням командира військової частини зекономлений фураж витрачається на підсилення годування коней на період їх інтенсивної роботи.

10. Продовольча тара

10.1. Військові частини забезпечуються продовольчою тарою за рахунок її надходження з продовольством і фуражем з продовольчих складів і підприємств-постачальників. Заново сформованим військовим частинам, які самостійно ведуть військове господарство, тара на первинне обзаведення для потреб продовольчої служби відпускається з розрахунку 2 мішки на кожні 15 чоловік штатного особового складу і 1 мішок на кожного штатного коня.

10.2. Продовольча тара за належністю поділяється на зворотну і власну. До зворотної належить тара, одержана з продовольством, фуражем або майном, яка підлягає обов'язковому поверненню до продовольчого складу, постачальникам або реалізації.

До власної тари належить тара, одержана військовими частинами на первинне обзаведення або виготовлена (придбана) військовими частинами.

Строки експлуатації всіх видів продовольчої тари не встановлені. Тара експлуатується до повного зносу з урахуванням ремонту, проведеного в період її експлуатації.

Вартість ремонту відноситься за рахунок коштів:

у військових частинах - за статтею витрат 0430 коду економічної класифікації видатків бюджету 1133 кошторису Міністерства оборони;

на продовольчих складах - за статтею витрат 4730 коду економічної класифікації видатків бюджету 1131 кошторису Міністерства оборони.

Військові частини для забезпечення внутрішніх потреб у тарі (для перетарування продовольства у разі необхідності) утримують перехідні залишки тари в розмірі не більше п'ятидобової витрати продовольства.

10.3. Уся тара з-під продовольства незалежно від її призначення та джерел надходження підлягає обліку.

10.4. Категорійність тари

10.4.1. Мішки з тканини (ляняні, напівльняні, ляно-джутові, джутові) мають три категорії:

1 - мішки нові, вітчизняні чи імпортні, а також ті, що були в користуванні, сухі, непрілі, без латок, штопок і дірок;

2 - мішки, що були в користуванні, сухі, непрілі, які мають або потребують не більше трьох латок чи заштопаних місць;

3 - мішки, що були в користуванні, сухі, непрілі, які мають або ж потребують не більше п'яти латок чи заштопаних місць.

Категорія мішків з-під цукру не знижується: у разі наявності на їх поверхні цукрової кірки, а мішків з-під борошна - борошнистої кірки (клейстеру); після зривання паперових ярликів та замокання мішків площею до 200 см кв.; у разі забруднення мішків для хлібопродуктів фарбою для маркування; у разі наявності розпоротого шва довжиною не більше 20 см без пошкодження тканини мішка.

Мішки, що не відповідають 3-ї категорії, належать до тарного матеріалу.

10.4.2. Сітчасті мішки з-під картоплі й овочів мають дві категорії:

1 - мішки нові, а також ті, що були в користуванні, сухі, непрілі, без латок, штопок і дірок;

2 - мішки, що були в користуванні, сухі, непрілі, які мають або потребують не більше трьох латок чи штопок не більше ніж у трьох місцях; при цьому площа однієї латки не повинна бути більша за три чарунки або 3 кв. см.

Сітчасті мішки, що не відповідають 2-й категорії, належать до тарного матеріалу і обліковуються як ганчір'я.

10.4.3. Дерев'яні ящики (дощаті, комбіновані, фанерні, з ДВП) мають дві категорії:

1 - ящики дерев'яні відремонтовані. У відремонтованих ящиках повинні бути ліквідовані всі пошкодження. У них допустимі відхилення від нормативно-технічної документації на їх виготовлення, що не впливають на якість і зберігання запакованої продукції;

2 - ящики, що потребують ремонту. Це ящики, які були в користуванні і мають такі пошкодження:

розхитаність;

ламані або відсутні дощечки чи планки в кількості до 4 на одному ящику, за винятком вертикальних планок;

відсутність двох дощечок, що передбачені замість кришки;

пошкодження металевих кріплень не в місцях відкривання ящиків.

10.4.4. Дерев'яні бочки мають дві категорії:

1 - бочки дерев'яні відремонтовані. У відремонтованих бочках допускаються такі відхилення від нормативно-технічної документації, за якою вони були виготовлені:

деформація окремих деталей основи і дна до 5 мм, якщо це впливає на їх герметичність;

прирізка бочок до меншої місткості, що передбачена стандартами;

використання сталевих обручів, що були в користуванні;

поверхнева корозія обручів.

У відремонтованій тарі допускається потемніння деревини без ознак загнивання і плісняви;

2 - бочки, що потребують ремонту. Вони повинні мати не менше трьох обручів і обидва дна, одне з яких може бути розібране в деталях. Допускаються такі пошкодження:

ламані, у кількості до двох, деталі основи бочки;

пошкодження упорного паза.

Бочки дерев'яні, що за своїм якісним станом не відповідають вищезазначеним категоріям, вважаються тарним матеріалом.

Дерев'яним тарним матеріалом вважаються:

обшивка, обрешітка, опалубка, щити, а також дерев'яні ящики, виготовлені за технічними умовами;

дерев'яні ящики й бочки, що мають пошкодження більші, ніж передбачені в даному пункті;

деталі дерев'яних бочок.

У дерев'яному тарному матеріалі допускаються:

наявність отворів від вийнятих цвяхів по всій поверхні дощечок;

наявність металевих кріплень;

забруднення поверхні тарного матеріалу рештками запакованої продукції площею до 100 кв. см.

10.4.5. Картонні ящики, що були в користуванні, мають дві категорії:

1 - ящики, що потребують ремонту, - картонні ящики з цілими деталями, у яких може бути деформація двох боків до 15 % їх площі, без пошкодження клапанів. Допускаються наявність двох наскрізних пошкоджень до 3 см і забруднення внутрішньої поверхні ящиків залишками продукції, яка в них містилась, у межах до 50 кв. см;

2 - ящики картонні відремонтовані. Допускаються такі відхилення від нормативно-технічної документації на їх виготовлення:

деформація двох боків до 15 % їх площі;

заклеєні наскрізні дірки;

інші відхилення, що не впливають на якість і кількість запакованої продукції.

Картонні ящики, що були в користуванні і за своїм якісним станом мають більші пошкодження, ніж передбачені для ящиків, що потребують ремонту, відносяться до тарного матеріалу та здаються на тарні підприємства за цінами на макулатуру.

10.4.6. Паперові (крафтові) мішки мають дві категорії:

1 - мішки паперові нові і ті, що були в користуванні під харчовими продуктами, сухі, чисті, придатні для повторного використання без ремонту. Допускається наявність отворів у верхній частині мішка від прошивання його під час упаковки харчових продуктів;

2 - мішки паперові, що були в користуванні під харчовими продуктами, гумово-технічними виробами, сипучими матеріалами, що не є отруйними і агресивними за хімічним складом, які не забруднюють мішків, сухі, чисті, придатні для повторного використання без ремонту. Допускається наявність отворів у верхній частині мішка від його прошивання під час упаковки харчових продуктів.

Мішки паперові, що за своїм якісним станом не відповідають 1-й і 2-й категоріям, відносяться до макулатури та здаються на тарні підприємства за цінами на макулатуру.

10.4.7. Пропіленові мішки мають одну категорію. Це мішки пропіленові нові і ті, що були в користуванні під харчовими продуктами, сухі, чисті, придатні для повторного використання без ремонту. Допускається наявність отворів у верхній частині мішка від прошивання його при упаковці харчових продуктів. Мішки, що за своїм якісним станом не відповідають вищезазначеним вимогам, використовуються для господарських потреб військових частин, після використання - списуються з обліку прямою витратою.

10.4.8. Банки скляні мають одну категорію з розбивкою за ємностями: 0,5; 1,0; 2,0; 3,0; 10,0; 20,0 літрів - банки скляні нові і ті, що були в користуванні під харчовими продуктами, які не мають наскрізних щербин у верхній частині горла, а також із зовнішнього й внутрішнього боків, щербин і тріщин на зовнішньому боці горла, дна та корпусу та придатні для повторного використання. Допускається наявність етикеток, кольореток і залишків харчових рідин.

Бій банок скляних, що утворився під час їх транспортування та зберігання, списується з обліку в межах установлених норм.

10.4.9. Військові частини та продовольчі склади зобов'язані брати на матеріальний і бухгалтерський облік всю дерев'яну, картонну, скляну тару та паперові мішки, що надходять разом з продукцією і товарами, незалежно від оплати їх вартості постачальнику, а також забезпечити правильне відкривання, бережливе ставлення і збереження дерев'яної, картонної і скляної тари.

10.4.10. Надводні кораблі, підводні човни і судна забезпечення Військово-Морських Сил Збройних Сил України в залежності від умов плавання звільняються від обов'язкового здавання дерев'яної, скляної і картонної тари на підставі розпоряджень командирів з'єднань кораблів або командирів берегових (плавучих) баз. Зазначена тара в цьому разі списується кораблями (суднами) з обліку прямою витратою за актами.

10.4.11. Списання тари з-під продовольства, яка стала не придатною для застосування (ураховуючи проведений ремонт), а також втраченої, здійснюється згідно з чинним законодавством.

10.4.12. В інших випадках використання, повернення та реалізації тари військовими частинами і продовольчими складами здійснюється в установленому законом порядку.

11. Забезпечення тварин кормами

11.1. Корми за діючими нормами відпускаються безкоштовно для забезпечення передбачених штатом тварин військових частин.

11.2. Забезпечення морських тварин здійснюється згідно з нормами добового раціону морських тварин, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2001 року N 1348 (1348-2001-п) "Про норми годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил, інших військових формувань, органів внутрішніх справ та установ кримінально-виконавчої системи".

Норми добового раціону морських тварин зазначені в кормових одиницях. Відповідно до наукових обґрунтувань, ураховуючи харчову цінність кожного виду кормового продукту, одна кормова одиниця (КО) - харчова цінність (уміст перетравного протеїну і обмінна енергія) кормового продукту еквівалентна за кормовою цінністю 3,03 кілограма ставриди океанічної, 1,79 кілограма оселедця океанічного, скумбрії.

Під час забезпечення морських тварин ураховується середньодобова потреба морських тварин в морепродуктах відповідно до харчової цінності морепродуктів.

12. Підсобні господарства військових частин

12.1. Підсобні господарства військових частин створюються для виробництва сільськогосподарської продукції з метою планового забезпечення продовольством особового складу військової частини, а також для організації додаткового харчування військовослужбовців у святкові дні, в період проведення навчань, польових виходів та інших заходів.

Кожна військова частина, яка самостійно веде військове господарство, повинна мати підсобне господарство. Створення підсобного господарства здійснюється за рішенням командира військової частини і оформляється наказом по військовій частині.

12.2. Військовій частині на початкову організацію підсобного господарства, його розвиток і на виплату заробітної плати працівникам цього господарства, з дозволу начальника Центрального управління продовольчого забезпечення, можуть виділятися необхідні суми за відповідним фондом.

12.3. Керівництво підсобним господарством здійснює командир військової частини через свого заступника з тилу і начальника продовольчої служби військової частини.

Наказом командира військової частини призначаються відповідальні особи з числа військовослужбовців військової служби за контрактом або працівників, які відповідають за ведення підсобного господарства, збереження тварин, птиці, майна та інших матеріальних засобів.

12.4. Спеціалізація підсобного господарства визначається командиром військової частини, ураховуючи місцеві умови та планові завдання виробництва продукції, які щорічно затверджуються заступником головнокомандувача виду Збройних Сил України з тилу, заступником командувача військ оперативного командування з тилу.

Військовим частинам центрального підпорядкування планові завдання затверджуються начальником Тилу Збройних Сил України.

12.5. Підсобне господарство виробляє сільськогосподарську продукцію на землях, закріплених за військовою частиною.

Забезпечення тварин кормами здійснюється за рахунок кормів власного виробництва, закуплених за рахунок коштів відповідного фонду, харчових відходів з їдалень військової частини.

12.6. У підсобному господарстві дозволяється утримувати свиней, усі види м'ясної і молочної худоби, коней, кролів та птицю, а також мати теплиці, парники, фруктові сади та водоймища для розведення риби. Вирощування зелені, овочів, картоплі, виробництво зернофуражних, грубих та соковитих кормів здійснюється на землях, закріплених за Збройними Силами України.

12.7. Підсобне господарство свою діяльність здійснює на умовах самоокупності. Для вирощування продукції рослинництва, на роботах, пов'язаних з доглядом за тваринами, обробкою земельних ділянок, виловом риби, може використовуватись праця військовослужбовців строкової військової служби у вільний від бойової підготовки час.

Дозволяється, за рішенням командира військової частини, приймати на роботу в підсобне

господарство необхідну кількість працівників та оплачувати їхню працю за рахунок коштів відповідного фонду.

Для обробітку посівних площ, збирання врожаю та інших робіт у підсобному господарстві командиру військової частини дозволяється в установленому порядку укладати договори із сільськогосподарськими підприємствами.

Витрачати кошти, виділені Міністерству оборони з Державного бюджету України на утримання підсобного господарства, забороняється.

12.8. Будівництво та ремонт тваринницьких приміщень, теплиць і парників у підсобних господарствах здійснюється силами та за рахунок коштів військових частин з обов'язковим дотриманням відповідних будівельних норм, ветеринарно-санітарних правил і зоотехнічних вимог.

Військова частина, яка має підсобне господарство, проводить необхідні заходи для охорони навколишнього середовища від забруднення стічними водами та відходами ферм, своєчасного попередження виникнення та розповсюдження заразних хвороб тварин, ліквідації цих хвороб у разі їх виникнення, створює необхідні ветеринарно-санітарні умови для утримання тварин і птиці, проводить протипожежні заходи.

12.9. Ветеринарне забезпечення підсобного господарства здійснюється, як правило, лікарями ветеринарної медицини з'єднань (військових частин), установами ветеринарної медицини виду Збройних Сил України, оперативного командування у зонах їх обслуговування, а в окремих випадках - через місцеві підприємства державної ветеринарної медицини згідно з законодавством України про ветеринарну медицину.

Крім того, рішенням командира військової частини для ветеринарного обслуговування тварин та птиці можуть призначатися військовослужбовці строкової військової служби, які мають ветеринарну освіту.

Для організації ветеринарного обслуговування тварин і зоотехнічної роботи в підсобних господарствах військових частин гарнізонів дозволяється створювати міжгарнізонні зооветеринарні відділення, фінансове та матеріальне забезпечення яких здійснювати за рахунок коштів відповідного фонду.

12.10. Забезпечення підсобного господарства насінням зернових, овочевих, кормових, технічних та інших культур, а також молодняком проводиться військовою частиною.

12.11. Для посадки картоплі підсобному господарству, з дозволу начальника Центрального управління продовольчого забезпечення, начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування може відпускатися насіння з планових поточних фондів військової частини з обов'язковим поверненням їх з урожаю того самого року.

З дозволу начальника Центрального управління продовольчого забезпечення, начальника продовольчої служби виду Збройних Сил України, оперативного командування дозволяється відпускати підсобним господарствам для годівлі тварин за плату за цінами, за якими здійснювались розрахунки з постачальниками, картоплю, вибракувану під час періодичних перебирань у розмірах, що не перевищують 15 % обсягу заготовленого військовою частиною на планове забезпечення.

12.12. Продукція підсобних господарств військових частин витрачається:

на планове забезпечення особового складу за затвердженими нормами;

на додаткове харчування у святкові дні, у період проведення навчань та інших заходів військовослужбовців строкової військової служби, які перебувають на котловому утриманні, а також інших категорій Збройних Сил України (ліцеїстів, вихованців військових оркестрів, курсантів вищих військових навчальних закладів, хворих, які перебувають на лікуванні у військово-лікувальних закладах (крім санаторіїв), а також що проходять військову підготовку військовозобов'язаних, студентів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, призваних на збори (стажування) та інше). Продукція підсобних господарств, яка використовується на додаткове харчування, відпускається безкоштовно тільки для осіб, які мають право на харчування за рахунок держави.

Працівникам, які мають право на безоплатне харчування за рахунок держави, продукція

підсобних господарств на додаткове харчування може відпускатись через їдальні за плату за встановленими цінами.

12.13. Військовим частинам дозволяється реалізовувати (згідно з чинним законодавством) продукцію підсобних господарств військовослужбовцям, цивільному персоналу та членам їх сімей, військовим частинам (військовим госпіталям), які не мають змоги організувати своє підсобне господарство, самодіяльним їдальням військових частин, військових госпіталів, санаторіїв і будинків відпочинку Збройних Сил України, їдальням військової торгівлі - за ринковими цінами регіону згідно з Законом України "Про господарську діяльність у Збройних Силах України" (1076-14).

12.14. Надлишкове поголів'я тварин та птиці в підсобних господарствах військових частин дозволяється продавати за складеними на період продажу ринковими цінами регіону.

Кошти від продажу зараховуються до відповідного фонду військової частини.

12.15. У військових частинах і військових госпіталях продукція підсобних господарств, у тому числі вирощена в теплицях і парниках, яка здається на планове забезпечення, оплачується за цінами регіону, визначеними продовольчим складом, до якого приписана військова частина на продовольче забезпечення, за рахунок коштів статті витрат 0430 коду економічної класифікації видатків бюджету 1133 кошторису Міністерства оборони, а в санаторіях та будинках відпочинку - за рахунок коштів, передбачених у їх кошторисах на оплату продовольства.

12.16. Передача продукції підсобних господарств на планове забезпечення у військових частинах і військових госпіталях оформляється чековою вимогою. Оформлена чекова вимога передається начальнику фінансово-економічної служби (головному бухгалтеру) військової частини, який долучає її до розрахункових документів, а талон чекової вимоги повертає начальнику продовольчої служби військової частини для оприбуткування продуктів.

12.17. Кошти, одержані від здачі продукції підсобного господарства на планове забезпечення та від продажу її (у тому числі тварин і птиці), зараховуються до відповідного фонду.

12.18. Забій тварин підсобного господарства проводиться на місцевих м'ясопереробних підприємствах, які забезпечені ветеринарно-санітарним наглядом, або з дозволу начальника служби ветеринарної медицини виду Збройних Сил України, оперативного командування може проводитись безпосередньо у військових частинах за наявності забійного пункту і забезпечення ветеринарно-санітарного нагляду.

Забій тварин оформляється актом внутрішньої перевіркою комісії, затвердженням командиром військової частини. На підставі цього акта, тварини списуються з обліку, а м'ясопродукти та шкіра, одержані від забою, оприбутковуються.

У разі забою тварин різних категорій розшифровка отриманих м'яса, жиру-сирцю, субпродуктів проводиться окремо за кожну категорію тварин.

До акта внутрішньої перевірки комісії додається довідка ветеринарного лікаря ветеринарної медицини з'єднання (частини), установи ветеринарної медицини виду Збройних Сил України, оперативного командування у зонах обслуговування про проведення передзабійного огляду тварин та післязабійної експертизи туш і органів із висновком щодо придатності м'яса для харчування особового складу.

У разі забою тварин на місцевих м'ясопереробних підприємствах до акта внутрішньої перевірки комісії додаються документи, надані цим підприємством.

При відправленні тварин на забійні пункти, м'ясокомбінати або передаванні їх в інші господарства на кожну групу тварин ветеринарними лікарями ветеринарної медицини з'єднань (частин), установ ветеринарної медицини виду Збройних Сил України, оперативного командування у зонах обслуговування видаються ветеринарне свідоцтво (у межах населеного пункту - довідка) і гуртова відомість у двох примірниках окремо на кожен вид тварин. Гуртову відомість підписують матеріально відповідальні особи, той, хто здав худобу, і той, хто її прийняв, а також командир військової частини і начальник фінансово-економічної служби (головний бухгалтер).

12.19. Передзабійний огляд тварини та післязабійна експертиза туш і органів з обов'язковою трихінелоскопією свинячих туш (у разі забою на пункті військової частини) проводиться

ветеринарними лікарями ветеринарної медицини з'єднань (частин), установ ветеринарної медицини виду Збройних Сил України, оперативного командування у зонах обслуговування. Після проведення ветеринарно-санітарної експертизи лікарем ветеринарної медицини ставляться клейма відповідної форми на тушах та видається довідка про проведення передзабійного огляду тварин та післязабійної експертизи туш і органів.

12.20. Вимушений забій тварин проводиться тільки з дозволу лікаря ветеринарної медицини з'єднання (частини), установи ветеринарної медицини виду Збройних Сил України, оперативного командування у зонах обслуговування і оформляється актом внутрішньої перевіркою комісії. М'ясо від вимушено забитих тварин підсобного господарства використовувати для харчування особового складу категорично забороняється, воно використовується після висновку лікаря ветеринарної медицини згідно з вимогами діючих правил ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів.

М'ясо, яке не придатне для харчування особового складу за висновками ветеринарно-санітарної експертизи, передається для годівлі собак, які передбачені штатом військової частини, і оплачується за рахунок коштів статті витрат 0430 коду економічної класифікації видатків бюджету 1133 за цінами не дорожче субпродуктів другої категорії.

Кошти, одержані від реалізації вказаного м'яса, зараховуються до відповідного фонду військової частини.

12.21. Падіж тварин оформляється актом внутрішньої перевіркою комісії, затвердженим командиром військової частини. До акта додається довідка лікаря ветеринарної медицини.

12.22. Облік тварин, сільськогосподарської продукції, матеріальних цінностей ведеться в установленому порядку.

12.23. Облік фінансових операцій підсобних господарств ведеться начальником фінансово-економічної служби (головним бухгалтером) військової частини за відповідними фондами.

12.24. Передача і ліквідація підсобних господарств військових частин здійснюється відповідно до чинного законодавства.

13. Облік, звітність, контроль господарської діяльності продовольчої служби і порядок списання продовольства, техніки та майна

13.1. Військові частини ведуть облік наявності, руху і якісного стану продовольства, техніки та майна продовольчої служби в установленому порядку.

Звіти за продовольчу службу складаються за встановленими формами й у встановлені строки.

13.2. Контроль за господарською діяльністю продовольчих складів здійснюється в установленому порядку.

13.3. Списання техніки та майна, які стали не придатними для застосування (ураховуючи проведений ремонт), а також втраченого продовольства, техніки та майна здійснюється в установленому порядку.

13.4. Закінчення встановлених строків експлуатації техніки та майна не може бути підставою для їх списання, якщо техніка та майно за своїм якісним станом придатні для подальшого використання за прямим призначенням.

13.5. Вартість втраченого продовольства або якого не вистачає, техніки та майна під час їх списання, а також стягнення з винних осіб матеріальних збитків, завданих військовим частинам у результаті розкрадання, нестачі або втрати, визначається в установленому порядку.

13.6. Ступінь зношення втраченої (якої не вистачає) техніки, яка достроково стала не придатною для застосування, визначається залежно від тривалості експлуатації з урахуванням проведеного ремонту, а майна - від встановлених строків експлуатації і її тривалості.

13.7. Посуд та інвентар їдалень дозволяється списувати після закінчення строку експлуатації лише за дійсним (фактичним) зносом, не перевищуючи кількості, яка списується за рік, виходячи з встановлених строків експлуатації. Розрахунок на списання посуду проводиться відповідно до кількості посуду, який зміститься в їдальні військової частини на 1 січня, норм забезпечення та кількості осіб, що харчуються.

Наприклад: середня кількість особового складу, який харчується в їдальні за шестимісними столами, 480 чоловік.

У їдальні військової частини на 1 січня було 700 тарілок глибоких напівпорцелянових зі строком експлуатації 1 рік. Отже, за рік можна списати після закінчення строків експлуатації, не виходячи з установлених норм забезпечення, не більше 640 тарілок, які стали не придатні до застосування.

Решта 60 тарілок видані в їдальню понад норму, і вирахувати від цієї кількості природний знос забороняється. Час, протягом якого посуд зберігається і не експлуатується, до строків експлуатації не зараховується.

Посуд дозволяється списувати кожного місяця в межах фактичного зносу, але не більше 1/12 кількості, яка підлягає списанню за рік за встановленими нормами експлуатації.

13.8. Списання посуду через фактичний знос понад кількість, яка підлягає списанню за рік, проводиться лише в разі, якщо за попередні роки списання посуду проведено в меншій кількості, ніж передбачалось строками експлуатації. При цьому загальна кількість списаного посуду за встановлений строк експлуатації не повинна перевищувати кількості посуду, який належало списати за рік. Новий посуд зі строком експлуатації від двох років і більше, виданий одночасно для нових сформованих військових частин, списувати через знос у період першого року його експлуатації не дозволяється.

Додаток
до пункту 2.2 Положення про
продовольче забезпечення
Збройних Сил України на
мирний час

ПЕРЕЛІК **категорій водолазів та інших осіб, які** **забезпечуються харчуванням за рахунок держави**

Продуктами, зазначеними у підпункті "г" примітки 2 до норми N 3, за рахунок держави забезпечувати військовослужбовців, військовозобов'язаних і студентів, що проходять військову підготовку, курсантів і осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, призваних на збори (стажування), працівників Збройних Сил України, які здійснюють водолазні спуски під воду, беруть участь у роботах, пов'язаних з особистим перебуванням у компресійній камері (водолазній барокамері) під тиском, за таким переліком категорій:

щодо додаткових продуктів для водолазів:

штатний водолазний склад (із числа військовослужбовців) кораблів, суден забезпечення, військових частин, управлінь і берегових баз з'єднань, кораблів і суден забезпечення (старші водолазні спеціалісти, водолазні спеціалісти, старші водолази, водолази, інструктори водолазної справи) - постійно;

водолази з числа військовослужбовців, які прибули на кораблі, судна забезпечення і до військових частин з водолазних шкіл і навчальних частин (підрозділів) для заміщення штатних водолазних посад, що звільняються у зв'язку з черговим звільненням у запас військовослужбовців строкової військової служби і тимчасово до проведення звільнення, ті, що утримуються на кораблях, суднах забезпечення і у військових частинах понад установлену штатну чисельність, - постійно з дня початку спусків під воду;

курсанти вищих військово-морських закладів, які навчаються за спеціальностями пошуково-рятувальних і водолазних робіт, курсанти водолазних підрозділів - у періоди практичного виконання водолазних робіт згідно з навчальним планом із дня початку спусків під воду до їх закінчення;

штатний інструкторський склад із числа військовослужбовців офіцерського складу, мічманів, старшин і матросів аварійно-рятувальних навчальних загонів, навчальних загонів підводного плавання, водолазних курсів і військових морських училищ, які беруть безпосередню участь у керівництві спусками учнів - водолазів і курсантів і особисто спускаються під воду,

- протягом всього періоду фактичного керівництва з початку спусків учнів і курсантів під воду;

інші військовослужбовці і службові особи Збройних Сил України, які мають право на

одержання харчування за рахунок держави, які здійснюють водолазні спуски під воду, беруть участь у роботах, пов'язаних з особистим перебуванням у компресійній камері (водолазній барокамері) під тиском, - у дні спусків під воду або у дні перебування в компресійній камері (водолазній барокамері);

штатні водолази з числа працівників, які одержують харчування за рахунок держави за нормою N 3, - постійно;

щодо додаткових продуктів для водолазів-глибоководників:

штатні водолази-глибоководники - протягом всього періоду практичного виконання глибоководних водолазних робіт;

штатний склад водолазних підрозділів частин спеціального призначення Військово-Морських Сил Збройних Сил України (у тому числі офіцерський склад) - тільки у дні спусків під воду із застосуванням підводних засобів пересування;

водолази (військовослужбовці), які не мають кваліфікації водолазів-глибоководників, військовозобов'язані і студенти, курсанти і особи, які навчаються у вищих і середніх спеціальних навчальних закладах, які проходять військову підготовку, призвані на збори (стажування), курсанти військових навчальних закладів, медичний склад, який бере участь у тренувальних глибоководних спусках або перебуває у водолазних барокамерах під глибоководним тиском, - за 10 днів до початку тренувальних спусків (перебування у водолазних барокамерах під глибоководним тиском), протягом всього періоду спусків (перебування в зазначених барокамерах) і 10 днів після їх закінчення;

особовий склад, який бере участь в експериментальних водолазних спусках, а також штатні водолази з числа працівників, які одержують харчування за рахунок держави за нормою N 3 і беруть участь у глибоководних водолазних спусках, - за 10 днів до початку спусків, протягом усього періоду спусків і 10 днів після їх закінчення.

Додаток 2
до пункту 5.17 Положення
про продовольче забезпечення
Збройних Сил України на
мирний час

САНІТАРНИЙ ПАСПОРТ N _____
на транспорт військової частини,
призначений для перевезення продуктів,
які швидко псуються, і хліба

Вид транспорту: автомобіль марки _____ N _____,
автофургон ізотермічний, автофургон комбінований, автофургон
хлібний, авторефрижератор (рефрижератор причіпний), ящик
(контейнер) для м'яса або хліба (підкреслити).

Відповідальна особа за санітарний стан транспорту

_____
(посада, військове звання, прізвище та ініціали)

Ким виданий паспорт _____

Дата видачі _____

Строк дії паспорта _____

Підпис особи, яка видала паспорт _____

Відтиск печатки _____

Строк дії паспорта продовжений _____

Строк дії паспорта продовжений _____

**ВІДМІТКИ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

Дата огляду | Зауваження і пропозиції
-----+-----

**ВІДМІТКИ НАЧАЛЬНИКА МЕДИЧНОЇ
СЛУЖБИ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ**

Дата огляду | Зауваження і пропозиції
-----+-----

ВІДМІТКИ ПРОДОВОЛЬЧОГО СКЛАДУ

Дата огляду | Зауваження і пропозиції
-----+-----

ПЕРЕЛІК

**предметів, які обов'язково повинні бути
в наявності на транспорті, призначеному
для перевезення продуктів, які швидко
псуються, і хліба**

Найменування предметів	Одиниця	Кількість
Халати	штуки	2
Фартухи прогумовані або клейончасті	штуки	1
(для м'яса і риби)	штуки	1
Рукавиці гумові (для м'яса і риби)	пари	1
Рукавиці брезентові (для хліба)	пари	1
Ногавиці або чоботи гумові	пари	1
Ковпаки або косинки	штуки	1
Гачок металевий (для вивантаження м'яса)	штуки	1

Рушник	штуки 1
Щітка для миття рук	штуки 1
Мило туалетне	грами 100
Ящик малий з кришкою для зберігання	
спецодягу	штуки 1
Лотки для хліба	компле- 2 (на
	кти одиницю
	транспорту)

3. 3 Інструкція про порядок допуску представників промисловості до військових частин, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії (витяг) [40]

НАКАЗ МОУ
від 26.072013 № 525

I. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція визначає порядок допуску представників промисловості до військових частин та кораблів, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії (далі - військові частини), з метою виконання робіт з ремонту озброєння та військової техніки (далі - ОВТ), які вийшли з ладу під час ведення бойових дій.

1.2. Командири військових частин відповідають за організацію дотримання встановленого законодавством України режиму доступу до інформації, яка віднесена до державної таємниці, та інформації з обмеженим доступом під час діяльності представників промисловості.

II. Організація допуску представників промисловості до військових частин

2.1. Виклик представників промисловості до військових частин для виконання робіт із ремонту ОВТ які вийшли з ладу під час ведення бойових дій, здійснюється центральними службами (службами) забезпечення Збройних Сил України шляхом надання до підприємств, які виробляють ОВТ і здійснюють їхній ремонт, Повідомлення про виклик представників промисловості (додаток 1).

2.2. У повідомленні про виклик представників промисловості вказуються умовне найменування та місцезнаходження військової частини, умовне найменування виробу, його заводський номер, номер транспортного чи іншого документа, за яким виріб отримано, основні дефекти, виявлені у виробі, а також термін та пункт прибуття представників промисловості. Термін прибуття встановлюється з урахуванням часу, необхідного на проїзд.

2.3. Центральні служби (служби) забезпечення Збройних Сил України направляють Клопотання про допуск представників промисловості (додаток 2) до відповідної посадової особи.

2.4. Допуск представників промисловості для проведення ремонту зразків ОВТ на підставі Клопотання про допуск представників промисловості надають:

начальник Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил України - до всіх

військових частин;

перший заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України - до всіх військових частин, безпосередньо підпорядкованих Генеральному штабу Збройних Сил України;

командувачі видів (оперативних командувань) Збройних Сил України - до підпорядкованих військових частин.

Допуск оформлюється у вигляді Посвідчення (додаток 3).

2.5. За рішенням вищезазначених уповноважених посадових осіб встановлюють обмеження під час роботи представників промисловості у військових частинах.

Відмова у допуску представників промисловості до військових частин надається у разі:

можливості порушення режиму секретності на об'єктах Міністерства оборони України та Збройних Сил України;

проведення режиму обсервації або карантину на об'єктах Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

2.6. Центральні служби (служби) забезпечення Збройних Сил України надають розпорядження до військових частин щодо строків та загального порядку виконання робіт із ремонту ОВТ представниками промисловості.

2.7. Зустріч представників промисловості здійснюється на блокпостах (контрольно-пропускних пунктах), призначених для ізоляції району збройного конфлікту, представниками військової частини, в яку відряджені представники промисловості для виконання робіт із ремонту ОВТ, які вийшли з ладу під час ведення бойових дій.

Представники військової частини перевіряють посвідчення у представників промисловості та супроводжують їх до військової частини.

2.8. Допуск представників промисловості з іноземних підприємств, які виробляють ОВТ і здійснюють їхній ремонт, а також робота з ними здійснюються відповідно до цієї Інструкції.

III. Організація роботи представників промисловості у військових частинах, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії

3.1. Для організації роботи представників промисловості у військових частинах, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії, відповідний командир (начальник) визначає:

посадову особу, яка здійснюватиме зустріч представників промисловості на блокпостах (контрольно-пропускних пунктах), призначених для ізоляції району збройного конфлікту, супроводження до військової частини та на її території з урахуванням вимог і правил пропускнуго та внутрішнього режиму роботи;

порядок роботи на території військової частини з урахуванням обмеження доступу на спеціальні об'єкти чи спеціальні території.

3.2. Командири військових частин, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії, допуск представників промисловості до проведення ремонтних робіт на зразках ОВТ, яким надано грифи секретності, здійснюють після перевірки документів, що посвідчують особу, довідки про наявність допуску до державної таємниці та припису на виконання завдання за погодженням з органами військової контррозвідки.

Допуск представників промисловості до виконання робіт на ОВТ, технічна документація яких містить інформацію з обмеженим доступом, а також заходи щодо забезпечення режиму секретності під час виконання ремонту такого ОВТ, здійснюються відповідно до Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2003 року № 1561-12 (зі змінами).

3.3. Про результати роботи представників промисловості у військових частинах, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії, відповідний командир (начальник) доповідає безпосередньому командирі (начальнику).

3.4. У разі виникнення порушень законодавства щодо охорони державної таємниці та

захисту інформації з обмеженим доступом роботи представників промисловості у військових частинах, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії, припиняються.

Командир (начальник) вживає невідкладних заходів щодо недопущення витоку інформації з обмеженим доступом.

Про зазначені факти і вжиті заходи надається доповідь за підпорядкованістю.

3.4 Про затвердження Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна (витяг) [41]

НАКАЗ МОУ
від 06.04.2015 № 156

ПОЛОЖЕННЯ про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає процедуру конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна (далі – конкурс).

2. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

конкурсна документація – документи, що надсилаються (подаються особисто) суб'єктом оціночної діяльності до конкурсної комісії для участі в конкурсі, відповідно до пункту 4 розділу II цього Положення;

конкурсна пропозиція – пропозиція суб'єкта оціночної діяльності щодо вартості та строку надання послуг з оцінки військового майна, умов розрахунків;

орендодавці – військові частини, заклади, установи та організації Збройних Сил України, які утримуються за рахунок коштів Державного бюджету України, обліковують на балансових рахунках нерухоме військове майно, ведуть відокремлене господарство, мають кошторис надходжень та видатків, рахунки в установах банків, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, зареєстровані як суб'єкти господарської діяльності в Збройних Силах України і мають вид господарської діяльності “Здавання в оренду власного нерухомого майна” та безпосередньо здійснюють цю діяльність;

суб'єкти оціночної діяльності – суб'єкти господарювання, що отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності відповідно до Закону України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”;

учасник конкурсу – суб'єкт оціночної діяльності, який надіслав (подав особисто) до конкурсної комісії конкурсну документацію, що відповідає умовам конкурсу.

3. Це Положення застосовується орендодавцями у випадках, якщо вартість виконання послуг з незалежної оцінки нерухомого військового майна менша 200 тис. грн.

У випадках, якщо вартість виконання послуг з незалежної оцінки нерухомого військового майна дорівнює або перевищує 200 тис. грн, закупівля цих послуг здійснюється відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі.”

4. Конкурс здійснюється конкурсними комісіями (далі – комісія), утвореними у складі 5 – 7 осіб квартирно-експлуатаційними відділами (квартирно-експлуатаційними частинами, Київським квартирно-експлуатаційним управлінням) (далі – КЕВ (КЕЧ, ККЕУ)), у межах відповідальності яких розташоване нерухоме військове майно, яке планується до передачі в оренду.

Кількісний та персональний склад комісії (голова, секретар та члени комісії) визначається наказом КЕВ (КЕЧ, ККЕУ).

5. До складу комісії включаються представники КЕВ (КЕЧ, ККЕУ). Крім того, за письмовим рішенням органу військового управління, у підпорядкуванні якого перебуває

орендодавець, до складу комісії може бути включено його представника (за згодою) та (або) уповноваженого представника територіального структурного підрозділу органу військового управління, на який покладено здійснення функцій внутрішнього аудиту в Міністерстві оборони України (за згодою).

6. Очолює комісію голова. Голова комісії в межах наданих повноважень:

скликає засідання комісії;

головує на засіданнях комісії;

надає доручення, обов'язкові до виконання членами комісії;

організовує підготовку матеріалів для подання на розгляд комісії;

представляє комісію у відносинах з підприємствами, установами та організаціями;

підписує протокол засідання комісії;

підписує інформаційні повідомлення про оголошення та про результати конкурсу для оприлюднення в офіційних друкованих засобах масової інформації відповідного рівня та на офіційному веб-сайті Міністерства оборони України.

7. Секретар комісії:

забезпечує виконання доручень голови комісії;

забезпечує скликання комісії;

готує матеріали для розгляду на засіданні комісії;

оформляє протоколи засідань комісії;

заповнює відомість підсумків голосування;

готує, підписує у голови комісії, затверджує у начальника КЕВ (КЕЧ, ККЕУ) та надсилає для оприлюднення в офіційних друкованих засобах масової інформації відповідного рівня та на офіційному веб-сайті Міністерства оборони України інформаційні повідомлення про оголошення та про результати конкурсу.

8. На період довготривалої відсутності голови та (або) секретаря комісії (через хворобу, у разі відпустки, з інших поважних причин) їх повноваження наказом КЕВ (КЕЧ, ККЕУ) надаються будь-якому з членів комісії.

9. У конкурсі приймають участь суб'єкти оціночної діяльності, які:

отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, виданий відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", яким передбачено здійснення діяльності з оцінки майна за напрямками оцінки майна та спеціалізаціями в межах цих напрямів, що відповідають об'єкту оцінки;

мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямками оцінки майна та спеціалізаціями у межах таких напрямів, видане відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні";

мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, видане відповідно до Порядку ведення Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 10 червня 2013 року № 796, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 червня 2013 року за № 937/23469;

до встановленого в інформаційному повідомленні про оголошення конкурсу терміну надали документи, передбачені пунктом 4 розділу II цього Положення.

II. Підготовка до проведення конкурсу

1. Інформація про проведення конкурсу містить:

дату, час і місце його проведення;

умови конкурсу;

інформацію про об'єкт оцінки (назва, місцезнаходження);

кінцевий термін подання документів;

строк виконання робіт у календарних днях (за потреби);

перелік документів, які подаються на розгляд комісії;

відомості про місцезнаходження комісії, контактні номери телефонів.

2. Інформація про проведення конкурсу публікується не пізніше ніж за 14 календарних днів до оголошеної дати проведення конкурсу в офіційних друкованих засобах масової інформації

відповідного рівня та розміщується на офіційному веб-сайті Міністерства оборони України.

3. Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються відміткою “Згідно з оригіналом” із зазначенням дати завірення копії, назви посади, ініціалів та прізвища уповноваженої особи, яка завіряє копію, та її особистим підписом.

4. Конкурсна документація включає:

заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оціночної діяльності (додаток 1);

копії установчих документів суб’єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб);

копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача;

копію сертифіката суб’єкта оціночної діяльності;

копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності;

конкурсну пропозицію.

5. Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з відміткою “Конкурсна пропозиція”.

III. Порядок проведення конкурсу

1. Засідання комісії проводиться в разі присутності більше половини її кількісного складу. Конкурс проводиться за наявності не менше двох учасників конкурсу.

2. Конверти з конкурсною документацією, які надійшли від учасників конкурсу, розпечатуються на засіданні комісії.

3. У разі несвоєчасного подання або подання неповного комплексу конкурсної документації до комісії відповідно до пункту 4 розділу II цього Положення комісія на засіданні приймає рішення щодо недопущення учасника конкурсу до участі в конкурсі та повертає йому після затвердження протоколу засідання комісії конкурсну документацію.

4. Переможець конкурсу визначається за основними критеріями згідно з Методикою визначення переможця конкурсного відбору суб’єктів оціночної діяльності за основними критеріями (додаток 2).

Якщо два або більше учасники конкурсу отримують однакову кількість балів, розрахованих відповідно до додатка 2 до цього Положення, комісія для визначення переможця конкурсу враховує додаткові критерії, до яких належать:

досвід учасника конкурсу з оцінки подібного майна;

кількість та якість виконаних учасником конкурсу договорів на проведення оцінки майна, укладених з орендодавцями.

5. Рішення комісії щодо визначення переможця конкурсу приймається шляхом рейтингового голосування, результати якого заносяться до Відомості підсумків голосування (додаток 3).

Якщо під час рейтингового голосування два або більше учасників конкурсу мають однакову кількість голосів, то вирішальним є голос голови комісії.

6. Результати конкурсу оформляються протоколом. Протокол підписується всіма присутніми на засіданні членами комісії і протягом трьох робочих днів після проведення конкурсу затверджується начальником КЕВ (КЕЧ, ККЕУ).

7. Результати конкурсу оголошуються в тому самому порядку, в якому його було оголошено.

IV. Інші питання, пов’язані з конкурсом та його результатами

1. Конкурс вважається таким, що не відбувся:

якщо не надійшло жодної заяви на участь у конкурсі;

якщо тільки один учасник конкурсу подав конкурсну документацію, що відповідає вимогам пункту 4 розділу II цього Положення та умовам конкурсу.

У цьому випадку голова комісії приймає рішення про повторне проведення конкурсу та призначає його дату.

2. На підставі затвердженого начальником КЕВ (КЕЧ, ККЕУ) протоколу конкурсу

орендодавці укладають з переможцем конкурсу договір на проведення оцінки окремо визначеного нерухомого військового майна.

Додаток 1
до Положення про конкурсний відбір суб'єктів
оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого
військового майна
(пункт 4 розділу II)

ЗАЯВА
про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності

Заявник _____
(найменування заявника або прізвище, ім'я, по батькові (для фізичної особи))

Керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Ідентифікаційний код заявника за ЄДРПОУ, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті)

Місцезнаходження (місце проживання) _____

_____
(телефон)

_____
(телефакс)

_____
(телекс)

_____
(адреса електронної пошти)

Просимо дозволити взяти участь у конкурсі щодо відбору суб'єктів оціночної діяльності на право проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

_____
(повна назва об'єкта)

“ ____ ” ____ 20 ____ року
(дата заповнення заяви)

_____
(підпис керівника)

Додаток 2
до Положення про конкурсний відбір
суб'єктів оціночної діяльності
у випадках оренди нерухомого
військового майна
(пункт 4 розділу III)

МЕТОДИКА
визначення переможця конкурсного відбору суб'єктів оціночної
діяльності за основними критеріями

1. До основних критеріїв конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності у випадках

оренди нерухомого військового майна відносяться:

- вартість виконання робіт;
- строки виконання робіт з оцінки;
- умови розрахунків (відстрочки платежів).

2. Кількість балів кожної конкурсної пропозиції визначається сумарно із розрахунку, що максимально можлива кількість балів за основними критеріями дорівнює 100, у тому числі:

- за критерієм “вартість виконання робіт” – 50 балів;
- за критерієм “строк виконання робіт з оцінки” – 40 балів;
- за критерієм “умови розрахунків (відстрочки платежів)” – 10 балів.

3. Кількість балів за критерієм “вартість виконання робіт” (B_1) визначається таким чином. Конкурсній пропозиції, яка за цим критерієм є найвигіднішою (найменшою), присвоюється максимально можлива кількість балів (50). Кількість балів для решти конкурсних пропозицій визначається за формулою

$$B_1 = V_{\min} / V_{\text{обчисл}} \times 50,$$

де	$V_{\min}$	—	найменша вартість виконання робіт з оцінки серед усіх, запропонованих учасниками конкурсу, грн;
	$V_{\text{обчисл}}$	—	вартість виконання робіт з оцінки, запропонована учасником конкурсу, для якого розраховується B_1 , грн.

4. Кількість балів за критерієм “строк виконання робіт” (B_2) визначається таким чином. Конкурсній пропозиції, яка за цим критерієм є найвигіднішою (найменшою), присвоюється максимально можлива кількість балів (40). Кількість балів для решти конкурсних пропозицій визначається за формулою

$$B_2 = C_{\min} / C_{\text{обчисл}} \times 40,$$

де	$C_{\min}$	—	найменший строк виконання робіт з оцінки серед усіх, запропонованих учасниками конкурсу, діб;
	$C_{\text{обчисл}}$	—	строк виконання робіт з оцінки, запропонований учасником конкурсу, для якого розраховується B_2 , грн.

5. Кількість балів за критерієм “умови розрахунків” (B_3) визначається таким чином. Конкурсній пропозиції, яка за критерієм “умови розрахунків” є найвигіднішою (найдовшою), присвоюється максимально можлива кількість балів (10). Кількість балів для решти конкурсних пропозицій визначається за формулою

$$B_3 = P_{\text{обчисл}} / P_{\max} \times 10,$$

де	$P_{\max}$	—	найдовший строк відстрочки платежу серед усіх, запропонованих учасниками конкурсу, діб;
	$P_{\text{обчисл}}$	—	строк відстрочки платежу, запропонований учасником конкурсу, для якого розраховується B_3 , грн.

Загальна кількість балів ($B_{\text{заг}}$) кожного учасника конкурсу за усіма критеріями розраховується за формулою

$$B_{\text{заг}} = B_1 + B_2 + B_3.$$

Додаток 3
до Положення про конкурсний відбір

суб'єктів оціночної діяльності
у випадках оренди нерухомого
військового майна
(пункт 5 розділу III)

ВІДОМІСТЬ
підсумків голосування

Об'єкт оцінки

№ з/п	Учасник конкурсу	Кількість голосів	
		за	проти
Секретар комісії		_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)

**3.5 Інструкція з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил України та годування штатних тварин військових частин Збройних Сил України шляхом залучення суб'єктів господарювання (витяг)
[42]**

НАКАЗ МОУ
від 09.02.2016 № 62

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок взаємодії Міноборони та суб'єктів господарювання щодо харчування військовослужбовців Збройних Сил України та штатних тварин військових частин.

Продовольче забезпечення в Збройних Силах України (далі – ЗСУ) військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій ЗСУ (далі – військові частини), крім військових частин, підпорядкованих Головному управлінню розвідки Міноборони, здійснюється шляхом:

- укладання договорів про закупівлю послуг із забезпечення харчуванням за контрактом;
- отримання цих послуг;
- встановлення особливостей отримання послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом в польових умовах;
- годування штатних тварин;

освіження запасів продовольства;
забезпечення військовим майном, необхідним для організації харчування особового складу ЗСУ в стаціонарних та польових умовах;

визначення завдань, які покладаються на структурні підрозділи Міноборони, Генерального штабу Збройних Сил України (далі – Генеральний штаб), інших органів військового управління та військових частин під час здійснення продовольчого забезпечення ЗСУ, а також зі здійснення контролю за станом продовольчого забезпечення.

2. Ця Інструкція не застосовується у воєнний час та у разі організації харчування із застосуванням каталогу продуктів харчування.

3. У цій Інструкції терміни і поняття вживаються в таких значеннях:

1) балансоутримувач - квартирно-експлуатаційний відділ (управління), квартирно-експлуатаційна частина району, військова частина, військовий навчальний заклад, установа та організація Міноборони та ЗСУ, які утримуються за рахунок Державного бюджету України та обліковують на балансових рахунках рухоме та нерухоме майно;

2) виконавець - суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, визначений за результатами проведеної Міноборони процедури закупівлі з урахуванням вимог Закону України "Про здійснення державних закупівель", з яким укладено договір про закупівлю послуг із харчування;

3) замовник - Міноборони;

4) представник виконавця - відповідно до законодавства визначена виконавцем особа, яка виконує зобов'язання згідно з договором про закупівлю послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом та має право підпису відповідних документів;

5) представник замовника - уповноважені особи Міноборони, Генерального штабу, інших органів військового управління, а також командири військових частин;

6) продовольче забезпечення військової частини - надання виконавцем послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом (послуги щодо забезпечення харчуванням, продуктами харчування особового складу військових частин, у тому числі полівітамінними препаратами, водою питною бутильованою, освіження запасів продовольства, а також годування штатних тварин, яких утримує військова частина);

7) уповноважений представник виконавця - визначена виконавцем особа, яка наділена правами та обов'язками щодо організації забезпечення харчуванням у визначеній військовій частині та має право підпису відповідних документів (під час роздачі їжі за межами їдальні – особа, яка здійснює її роздачу).

4. Послуги щодо забезпечення військовослужбовців харчуванням надаються відповідно до Норм харчування військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426 (зі змінами) (далі - Норми харчування), та Норм годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил, інших військових формувань, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, органів і підрозділів Національної поліції, цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої служби, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2001 року № 1348 (зі змінами).

Приготування їжі здійснюється згідно з розкладкою продуктів, яка складається відповідно до Норм харчування представником замовника спільно з представником виконавця з урахуванням розкладки продуктів та порядку планування страв у військових частинах Збройних Сил України (додаток 1).

За рішенням замовника, враховуючи сезонність поставок харчових продуктів, для урізноманітнення харчування дозволяється вносити зміни до розкладки продуктів та порядку планування страв у військових частинах Збройних Сил України за умови дотримання Норм харчування та Норм заміни продуктів харчування військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426 (далі - Норми заміни).

Заміна одних продуктів харчування іншими проводиться відповідно до Норм заміни.

5. Послуги щодо забезпечення харчуванням за контрактом надаються протягом строку дії

договору, укладеного між замовником та виконавцем за результатами проведення процедур закупівлі.

Організація проведення процедур закупівлі послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом здійснюється відповідно до вимог Закону України “Про публічні закупівлі”, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України.

Вартість послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом включає в себе всі витрати, пов’язані з організацією харчування (вартість продовольства, транспортні витрати, оплата комунальних послуг, сплата податків, інші обов’язкові платежі).

6. Для особового складу ЗСУ, який не підлягає забезпеченню за державні кошти, продовольче забезпечення здійснюється за плату.

7. Порядок укладання договорів про закупівлю послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

II. Порядок отримання послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом

1. Послуги щодо забезпечення харчуванням за контрактом надаються у військовій частині на умовах використання військового майна згідно з чинним законодавством.

2. Представник замовника визначає місце (місця), час та обсяги отримання послуг відповідно до розпорядку дня та специфіки завдань, у тому числі військових частин (окремих підрозділів), прикріплених на забезпечення.

3. Обсяги послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом за кількістю визначає представник замовника шляхом подачі виконавцю заявки на приготування їжі за основними та додатковими нормами харчування (додаток 2) та заявки на забезпечення продуктами харчування військової частини (додаток 3).

4. Харчові продукти мають відповідати чинним нормативним документам, визначеним замовником, та технічному регламенту щодо правил маркування харчових продуктів.

Під час надання послуг виконавцем у встановленому порядку повинні бути надані документи, що засвідчують безпечність та якість харчових продуктів, відсутність їх шкідливого впливу на здоров’я людини безпосередньо чи опосередковано згідно із санітарними та гігієнічними нормативами, та документ, що гарантує якість наданого продовольства від виробника.

5. Приймання послуг за кількістю та якістю здійснюється представником замовника в обов’язковій присутності представника виконавця або уповноваженого представника виконавця. Критеріями оцінки послуг з харчування є: своєчасність надання послуг, якість надання послуг, повнота доведення норм харчування, дотримання санітарно-гігієнічних вимог.

6. Кількість та якість наданих послуг фіксуються в акті приймання наданих послуг з харчування (додаток 4), зведеному акті приймання наданих послуг з харчування (додаток 5), акті приймання послуг із забезпечення продуктами харчування військової частини (додаток 6), які складаються представниками замовника в трьох примірниках (перший – для замовника, другий – для представника замовника, третій – для виконавця) та засвідчують виконання виконавцем своїх зобов’язань за відповідний період.

7. У разі виявлення порушень будь-яких умов договору представником замовника складається акт про порушення договірних зобов’язань суб’єктом господарювання (додаток 7) (далі – Акт) та надається виконавцю для ознайомлення. У разі якщо представник виконавця (уповноважений представник виконавця) відмовляється ознайомитись з Актом, у ньому робиться відмітка про це, що засвідчується підписами двох представників замовника, та надсилається представником замовника на адресу замовника без відповідного підпису про ознайомлення.

На підставі Акта замовником оформлюється претензія та направляється в установленому порядку виконавцю.

8. Надання послуг на кожне окреме приймання їжі здійснюється у відсотках від відповідної норми харчування:

1) при триразовому харчуванні:

сніданок – 35 відсотків, обід – 45 відсотків, вечеря – 20 відсотків;

при чотириразовому харчуванні (для льотного складу) під час польотів:

з 3-ї до 5-ї години: перший сніданок – 15 відсотків, другий сніданок – 20 відсотків, обід – 40 відсотків, вечеря – 25 відсотків;

з 8-ї до 16-ї години: перший сніданок – 25 відсотків, другий сніданок – 10 відсотків, обід – 40 відсотків, вечеря – 25 відсотків;

під час нічних польотів: сніданок – 25 відсотків, обід – 35 відсотків, перша вечеря – 30 відсотків, друга вечеря – 10 відсотків;

при чотириразовому харчуванні (для особового складу кораблів та суден):

сніданок – 20 відсотків, обід – 40 відсотків, вечеря – 30 відсотків, вечірній чай – 10 відсотків.

У дні, коли польоти не здійснюються, приймання їжі льотним складом може бути зменшено до трьох разів на добу з розподілом вартості норми харчування:

на сніданок – 30 відсотків, на обід – 50 відсотків, на вечерю – 20 відсотків;

2) при чотириразовому харчуванні (для ліцеїстів):

перший сніданок – 15 відсотків, другий сніданок – 20 відсотків, обід – 40 відсотків, вечеря – 25 відсотків.

9. Послуги в польових умовах надаються шляхом:

приготування їжі виконавцем на технічних засобах військових частин;

забезпечення виконавцем військових частин продуктами харчування для приготування їжі.

Під час надання послуг в польових умовах підвезення питної води для приготування їжі, миття столового, кухонного посуду, інвентарю та технічних засобів приготування та транспортування їжі в польових умовах здійснюється представником замовника.

III. Отримання послуг щодо годування штатних тварин військових частин

1. Годування штатних тварин військових частин здійснюється виконавцем на підставі укладених договорів про закупівлю послуг щодо забезпечення харчуванням шляхом приготування та видачі їжі для тварин, які утримуються у штатах військових частин, або забезпечення їх продуктами та фуражем згідно з Нормами годування.

2. Заміна одних продуктів і фуражу іншими відповідно до Норм заміни продуктів і фуражу під час їх видачі для годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил, інших військових формувань, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, органів внутрішніх справ, органів і підрозділів цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої служби, затверджених Нормами годування, проводиться виключно з дозволу представника замовника.

IV. Освіження наявних запасів продовольства військової частини

1. Для проведення освіження наявних запасів продовольства представники замовника один раз на півріччя (до 10 січня та 10 липня) поточного року надають виконавцю заявку на постачання (освіження, оновлення) продовольства військової частини (додаток 8) із зазначенням його кількості, асортименту, тари, відповідності вимогам нормативних документів (ДСТУ, ГСТУ, ГОСТів, ТУУ, СОУ) та строків освіження.

Строки освіження визначаються представником замовника з урахуванням строку, достатнього для використання виконавцем вилученого із запасів продовольства на харчування особового складу до закінчення граничного терміну зберігання.

У разі збільшення об'ємів запасів продовольства, не включеного представником замовника до заявки, на адресу виконавця надсилається додаткова заявка з дотриманням вищезазначених вимог.

Виконавець може здійснювати перерозподіл вилученого під час освіження продовольства між іншими військовими частинами.

2. Приймання продовольства, що підлягає освіженню, від представника замовника здійснюється виконавцем під час одночасної передачі ним представнику замовника аналогічного продовольства свіжого виготовлення.

Документальне оформлення приймання-передавання продовольства здійснюється шляхом

складання акта приймання (додаток 9) з наданням представником замовника документів, що засвідчують якість і безпечність продовольства, його вартість, протоколу випробувань, виданого установою з контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарії Міністерства оборони України.

У разі виникнення сумніву щодо відповідності якості продовольства, маркування та етикетування, фасування, продовольчої тари та її стану, асортиментного номера партії представником замовника проводиться додаткове дослідження такого продовольства в установі з контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарії Міністерства оборони України. При позитивному висновку додаткового дослідження виконавець зобов'язаний здійснити освіження тієї кількості продовольства, що була заявлена до проведення додаткових досліджень.

3. Передача свіжого продовольства від виконавця представнику замовника здійснюється за актом приймання та документами про якість, безпечність та вартість. Акт приймання складається у двох примірниках та затверджується печаткою представника замовника.

Акт приймання складається лише за наявності позитивних результатів лабораторних випробувань у протоколі випробувань на харчові продукти, що закладаються на зберігання, виданому установою з контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарії Міністерства оборони України.

Для оформлення закладання (вилучення) продовольства під час його освіження представник замовника складає акт закладання, який є підставою для внесення змін у книги (картки) обліку.

4. Виконання стану освіження продовольства відповідно до наданої представником замовника виконавцю заявки відображається в акті стану освіження запасів продовольства (додаток 10), який складається щомісяця представником замовника та виконавцем у трьох примірниках, які надаються: перший примірник - представнику замовника, другий - виконавцю, третій - замовнику. Акт підписується представником замовника, його заступником з тилу або начальником служби, керівником та уповноваженим представником виконавця і завіряється печаткою представника Замовника.

Акт надається замовнику представником замовника до 10 числа наступного місяця за минулий місяць. Невиконання умов договору щодо освіження запасів продовольства є підставою для застосування штрафних санкцій. При організації продовольчого забезпечення представник замовника керується чинним законодавством України.

V. Забезпечення військовим майном та особливості його використання

1. Рухоме та нерухоме майно, необхідне для організації харчування особового складу ЗСУ в стаціонарних та польових умовах, передається балансоутримувачем на безоплатній основі переможцям процедур закупівель послуг з організації харчування особового складу Збройних Сил, визначеним відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі".

2. Передача рухомого та нерухомого майна здійснюється виключно за договором (договорами) позики відповідно до Закону України "Про господарську діяльність у Збройних Силах України".

VI. Завдання, які покладаються на структурні підрозділи Міноборони, Генерального штабу, інших органів військового управління та військових частин під час планування і отримання послуг із продовольчого забезпечення, а також здійснення контролю за станом продовольчого забезпечення військової частини

1. Департамент державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів Міністерства оборони України:

щороку на підставі заявок Тилу ЗСУ готує пропозиції до річного плану закупівель Міноборони щодо закупівлі послуг із продовольчого забезпечення військових частин та пояснювальну записку, за потреби здійснює їх коригування;

подає заявки на проведення процедур закупівлі послуг із продовольчого забезпечення до комітету з конкурсних торгів Міноборони;

готує інформацію про документи, необхідні учаснику торгів для підтвердження відповідності встановленим кваліфікаційним вимогам, визначеним Законом України “Про публічні закупівлі”;

передбачає в документах конкурсних торгів із закупівлі продовольчого забезпечення обов’язок переможця торгів дотримуватися вимог Закону України “Про публічні закупівлі”;

бере участь у проведенні перевірки пропозицій, наданих суб’єктами господарювання під час проведення конкурсних торгів, на відповідність документації конкурсних торгів;

готує та погоджує із відповідальними структурними підрозділами проекти договорів про закупівлю послуг щодо забезпечення харчуванням;

веде облік укладених договорів про закупівлю послуг щодо забезпечення харчуванням;

аналізує акти наданих послуг із продовольчого забезпечення військових частин;

веде претензійну роботу у разі порушення умов договорів про закупівлю послуг щодо забезпечення харчуванням;

організовує та здійснює контроль за станом надання послуг із продовольчого забезпечення особового складу (штатних тварин) військових частин;

через представників замовника організовує приймання послуг із продовольчого забезпечення та контролює їх оплату виконавцю згідно з умовами укладеного договору;

надає документи щодо взаємодії та проведення звірки отриманих послуг із харчування (постачання продовольства) згідно з заявкою Тилу ЗСУ в установлені строки.

2. Військово-медичний департамент Міноборони (через заклади державної санітарно-епідеміологічної служби Міноборони):

узагальнює стан та якість харчування на підставі вивчення режиму харчування, поживної (харчової) цінності харчових продуктів та готової їжі за результатами розрахунків і лабораторних досліджень хімічного складу та енергетичної цінності, повноти доведення встановлених Норм харчування до особового складу, захворюваності особового складу, пов’язаної зі станом харчування, організації дієтичного та лікувального харчування;

перевіряє організацію та умови харчування військовослужбовців шляхом контролю за санітарним станом об’єктів продовольчої служби, їх забезпеченням необхідним обладнанням цих об’єктів, дотриманням технології приготування їжі, поточності продуктів, дотриманням вимог санітарних норм під час видачі готових страв, організацією протиепідемічних заходів, включаючи проходження особами, що контактують з харчовими продуктами, та визначеним персоналом обов’язкових медичних оглядів та гігієнічного навчання, дотриманням протиепідемічного режиму, проведенням дезінфекційних, дезінсекційних і дератизаційних заходів на об’єктах продовольчої служби;

в установленому порядку здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за продовольчими об’єктами та за результатами надає пропозиції виконавцю щодо усунення виявлених недоліків, у разі виявлення порушень санітарного законодавства застосовує заходи відповідно до вимог чинного законодавства та контролює їх виконання.

3. Тил Збройних Сил України:

у двотижневий строк після затвердження кошторису Міноборони надає до Департаменту державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів Міноборони заявки на закупівлю послуг щодо забезпечення харчуванням за контрактом особового складу військових частин Збройних Сил у стаціонарних та польових умовах і годування штатних тварин;

на підставі звітів об’єднаних центрів забезпечення Тилу Збройних Сил України узагальнює та аналізує дані про кількість і вартість отриманих послуг із харчування;

під час здійснення перевірок з питань організації харчування у військових частинах (установах) у присутності уповноваженого представника виконавця здійснює контроль за зберіганням продовольства на складі, технологією приготування їжі, її якістю, дотриманням Норм харчування і Норм приготування їжі для штатних тварин або забезпеченням їх продуктами та фуражем, створенням та освіженням запасів продовольства, забезпеченням військових частин військовим майном відповідно до штатів, табелів та норм забезпечення, військовим майном, переданим виконавцю, експлуатацією за призначенням і подальшим утриманням у робочому стані та відновленням (поновленням) його ресурсу;

за результатами перевірки якості надання послуг із продовольчого забезпечення складає відповідний акт та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків;

у межах повноважень і в порядку, установленому законодавством, здійснює списання військового майна.

4. Головне управління розвитку та супроводження матеріального забезпечення Збройних Сил України спільно з Управлінням безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини:

організовує здійснення контролю безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, які використовуються виконавцем під час надання послуг, в установах безпечності харчових продуктів та ветеринарії Міністерства оборони України;

здійснює контрольні заходи щодо стану надання послуг з організації харчування у військових частинах, установах, закладах з питань своєчасності освіження та стану зберігання запасів продовольства на складах та об'єктах продовольчої служби, дотримання порядку та вимог щодо обліку майна продовольчої служби, повноти доведення Норм харчування особовому складу, виконання встановлених замовником вимог щодо приготування їжі, виконання встановлених санітарно-гігієнічних вимог працівниками, що контактують з харчовими продуктами, столово-кухонним посудом, обладнанням та інвентарем, обліку особового складу, який забезпечено харчуванням, переміщення продовольства у військових частинах, установах, закладах;

за результатами проведеного контрольного заходу складає відповідний акт.

5. Командування видів (оперативних командувань) ЗСУ:

у присутності представника виконавця (уповноваженого представника виконавця) та на підставі оформленого встановленим порядком припису здійснює контроль за: порядком зберігання продовольства на складі, якістю та безпекою харчових продуктів шляхом ознайомлення із супровідними документами, що засвідчують їх якість та безпечність, які надані виконавцем, відповідність цим документам маркування, зовнішнього вигляду та стану тари і упаковки; санітарним станом об'єктів продовольчої служби; технологією приготування їжі, її якістю; повнотою доведення встановлених норм харчування до кожної особи та норм приготування їжі для штатних тварин і забезпечення їх продуктами та фуражем; порядком створення, утримання та освіження запасів продовольства; забезпеченням військових частин військовим майном відповідно до штатів, табелів до штатів та норм забезпечення; порядком експлуатації за призначенням і подальшим утриманням у робочому стані військового майна та відновленням (поновленням) його ресурсу;

за результатами роботи щодо контролю за станом продовольчого забезпечення складає відповідний акт, вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків;

аналізує та надає пропозиції щодо вдосконалення надання послуг із продовольчого забезпечення підпорядкованим військовим частинам;

готує та надає обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до існуючих норм харчування військовослужбовців та норм годування штатних тварин;

у межах повноважень і в порядку, установленому законодавством, здійснює списання військового майна.

6. Представник замовника:

готує об'єкти продовольчої служби до їх використання за цільовим призначенням відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та вимог протипожежної безпеки;

відповідно до свого внутрішнього розпорядку дня та специфіки виконання завдань визначає виконавцю місце, час та обсяги надання послуг із продовольчого забезпечення військової частини;

на умовах окремих договорів позички забезпечує виконавця об'єктами та майном продовольчої служби, необхідними для організації продовольчого забезпечення особового складу військових частин;

укомплектовує об'єкти продовольчої служби військовим майном у межах норм забезпечення та здійснює контроль за його експлуатацією, цільовим використанням і веде технічну документацію;

один раз на півріччя надає виконавцю заявку на освіження запасів продовольства та

організовує їх утримання та своєчасне освіження;

здійснює контроль за своєчасним проходженням медичного обстеження обслуговуючим персоналом, задіяним в організації продовольчого забезпечення особового складу;

складає разом із представником виконавця та затверджує розкладки продуктів відповідно до Норм харчування з урахуванням розкладки продуктів та порядку планування страв у військових частинах ЗСУ. Під час складання розкладки продуктів передбачається приготування страв національної кухні, а в дні державних та релігійних свят – святкових страв;

обліковує особовий склад, який має право на продовольче забезпечення за рахунок держави;

оприбутковує і списує в установленому порядку отримані від постачальника послуги та виписує у двох примірниках повідомлення – підтвердження отримання та оприбуткування за бухгалтерським обліком матеріальних цінностей, оплачених у централізованому порядку, один з яких надсилається замовнику разом зі зведеним актом приймання наданих послуг;

відповідно до затвердженого графіка, вимог Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24 березня 1999 року № 548-XIV, і Положення про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 16 липня 1997 року № 300, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 грудня 1997 року за № 615/2419 (із змінами), у присутності представника виконавця (уповноваженого представника виконавця) здійснює контроль за: порядком зберігання, якістю продовольства на складі, якістю та безпекою харчових продуктів шляхом ознайомлення із супровідними документами, що засвідчують їх якість та безпечність, які надані виконавцем, відповідність цим документам маркування, зовнішнього вигляду та стану тари і упаковки; санітарним станом об'єктів продовольчої служби; відповідністю даних накладних та фактичної наявності виданого продовольства; технологією приготування їжі, її якістю; повнотою доведення встановлених норм харчування до кожного військовослужбовця; вивозом і видачею їжі в підрозділах (на об'єктах) та дотриманням норм годування штатних тварин; своєчасним освіженням запасів продовольства. Результати контролю оформлюються актом перевірки, який підписується посадовою особою (комісією), що здійснює перевірку, та представником виконавця (уповноваженим представником виконавця);

у межах повноважень і в порядку, установленому законодавством, здійснює списання військового майна.

Додаток 1
до Інструкції з організації продовольчого
забезпечення Збройних Сил України
та годування штатних тварин військових
частин Збройних Сил України шляхом
залучення суб'єктів господарювання
(пункт 4 розділу I)

РОЗКЛАДКА ПРОДУКТІВ та порядок планування страв у військових частинах Збройних Сил України

I. Розподіл продуктів за нормою харчування № 1 – загальновійськова, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426

1. Розподіл продуктів овочево-круп'яної групи за прийманнями їжі:

сніданок		– 500 г,
у тому числі:	холодна закуска	– 80 г,

	друга страва	– 420 г;
обід		– 780 г,
у тому числі:	холодна закуска	– 120 г,
	перша страва	– 250 г,
	друга страва	– 410 г;
вечеря –	друга страва	– 420 г.

2. Тижневий перелік страв, що пропонується:

перші страви:		
овочево-круп'яні супи та супи з макаронами		– 5 разів;
овочеві супи (борщі)		– 2 рази;
другі страви (гарнір):	каша гречана	– 4 рази;
	каша рисова	– 3 рази;
	каша комбінована	– 1 раз;
	каша вівсяна	– 1 раз;
	каша перлова	– 1 раз;
	каша пшенична	– 1 раз;
	страви з макаронних виробів	– 3 рази;
	страви з картоплі	– 5 разів;
	страви з овочів	– 2 рази.

3. Під час планування страв на тиждень передбачається приготування:

м'ясних страв із порційного м'яса (яловичина, баранина, свинина) – не менше 5 разів;

м'ясних страв із рубленого м'яса – не більше 4 разів;

страв із непорційного м'яса (плов, азу, рагу, гуляш, печеня по-домашньому) – не більше 3 разів;

для урізноманітнення страв дозволяється проводити заміну м'яса на м'ясо птиці, ковбасні вироби, консерви м'ясні – не більше 2 разів;

щоденно – рибних страв;

страв кухонь національностей, представники яких проходять службу у військовій частині.

Для приготування м'ясних страв планується на сніданок (вечерю) 100 г м'яса, на обід – 150 г м'яса.

Видача сиру сичужного твердого планується на сніданок – 20 г.

На обід разом з холодною закускою планується видача сала-шпику – 50 г у натуральному вигляді або меленого зі спеціями (за побажанням особового складу).

На обід планується видача булочки із борошна пшеничного першого сорту вагою 70 г, меду натурального або джему – 20 г порційно на кожного військовослужбовця.

Під час планування харчування особового складу дозволяється видача двох та більше страв на приймання їжі (за вибором). Доцільна кількість страв, які будуть готуватися, визначається командиром військової частини (установи, навчального закладу) з урахуванням виробничих потужностей їдальні, наявності достатньої кількості та технічного стану обладнання, спроможності виконавця забезпечити дотримання технології приготування декількох страв одночасно, висновку начальника медичної служби частини щодо харчової цінності страв. При цьому енергетична цінність (калорійність) та хімічний склад добового раціону повинні відповідати встановленим фізіологічним нормам харчування.

Складання розкладки продуктів в такому разі здійснюється відповідно до правил складання розкладки продуктів за нормою № 2 – льотна, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426, з обов'язковим розрахунком енергетичної цінності страв.

II. Розподіл продуктів за нормами харчування № 2 – льотна та № 1 – загальновійськова для інженерно-технічного складу

1. Розподіл продуктів овочево-круп'яної групи за нормою № 2 – льотна – 1500 г, у тому числі 20 г борошна пшеничного вищого сорту для приготування перших страв та соусів (при триразовому харчуванні):

сніданок	– 410 г;
обід	– 680 г,
у тому числі:	
холодна закуска	– 130 г,
перша страва	– 250 г,
друга страва	– 300 г;
вечеря – друга страва	– 410 г;

40 г борошна пшеничного вищого сорту планувати для приготування випічки.

2. Під час складання розкладки продуктів за нормою № 2 – льотна, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426, планується:

на сніданок – не менше трьох найменувань м'ясних страв та гарнірів на вибір;

на обід – холодна закуска, три найменування перших страв на вибір, м'ясних страв та гарнірів – чотири-п'ять найменувань;

на вечерю – не менше трьох найменувань м'ясних страв та гарнірів на вибір.

3. Добова норма м'яса та птиці планується так:

сніданок	– 100 г,
обід	– 150 г,
вечеря	– 100 г.

Добова норма риби, якщо не проводиться заміна м'яса на рибу, планується на обід для приготування холодних закусок: риба заливна, риба смажена з гарніром, риба під маринадом. Оселедець для приготування закуски передбачається в кількості не більше 40 г, решта риби – для приготування рибного салату.

М'ясопродукти копчені плануються для приготування холодних закусок, а також, за потреби, для приготування перших страв.

Сир, сметана, молоко, яйця плануються для видачі в натуральному вигляді на сніданок, а також для приготування страв.

Шоколад для екіпажів реактивних, турбореактивних літаків планується для видачі в натуральному вигляді або у вигляді гарячих напоїв.

4. Під час складання розкладки продуктів за нормою харчування № 1 – загальновійськова, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426, для інженерно-технічного складу планується:

на сніданок - не менше двох – трьох найменувань м'ясних страв та гарнірів на вибір;

на обід - холодна закуска, два-три найменування перших страв на вибір, м'ясних страв та гарнірів – три-чотири найменування;

на вечерю - не менше двох-трьох найменувань м'ясних страв та гарнірів на вибір.

Добова норма м'яса планується: на сніданок – 100 г, на обід – 150 г, на вечерю – 75 г.

Добова норма риби планується на обід для приготування холодних закусок.

III. Розподіл продуктів за нормами харчування № 3 – морська та № 4 – підводна, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426

1. Розподіл продуктів овочево-круп'яної групи за нормою № 3 – морська за прийманнями їжі – 1650 г.

При триразовому харчуванні в їдальнях військових частин, берегових баз:

сніданок		– 430 г;
обід		– 740 г,
у тому числі:	холодна закуска	– 100 г,
	перша страва	– 250 г,
	друга страва	– 390 г;
вечеря		– 480 г,
у тому числі:	холодна закуска	– 80 г,
	друга страва	– 400 г.

При чотириразовому харчуванні в їдальнях, кают-компаніях кораблів та суден забезпечення:

сніданок		– 350 г;
обід		– 690 г,
у тому числі:	холодна закуска	– 100 г,
	перша страва	– 250 г,
	друга страва	– 340 г;
вечеря		– 610 г,

у тому числі:	холодна закуска	– 80 г,
	перша страва	– 210 г,
	друга страва	– 320 г.

Розподіл продуктів овочево-круп'яної групи за нормою харчування № 4 – підводна за прийманнями їжі – 1425 г:

сніданок		– 350 г;
обід		– 625 г,
у тому числі:	холодна закуска	– 80 г,
	перша страва	– 235 г,
	друга страва	– 310 г;
на вечерю		– 450 г,
у тому числі:	холодна закуска	– 70 г,
	перша страва	– 120 г,
	друга страва	– 260 г.

М'ясо птиці планується для приготування перших страв на вечерю.

Оселедці з консервованим зеленим горошком та копченості плануються як окремі холодні закуски на обід.

Сир, сметана, молоко, яйця плануються для видачі в натуральному вигляді на сніданок, а також для приготування страв.

2. Тижневий перелік страв, що пропонуються:

перші страви: овочево-круп'яні супи та супи з макаронами	– 10 разів;
овочеві супи (борщі)	– 4 рази.

Решта страв планується відповідно до вимог складання розкладки продуктів за нормою № 1 – загальновійськова.

IV. Розподіл продуктів за нормою харчування № 5 – лікувальна, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426

1. Для більшості категорій хворих доцільно приймати їжу 4–5 разів, а за окремими дієтами – 6 разів на день.

Графік приймання їжі складається таким чином:

сніданок – з 8-30 до 9-00,

обід – з 14-00 до 15-00,

післяобідній чай – з 16-00 до 17-00,

вечеря – з 19-00 до 20-00. За 1–1,5 години до сну хворому видається склянка молока, простокваші або компоту і хліб.

2. За складом норма харчування хворого відповідно до приймань їжі розподіляється так:

продукти, багаті на білок (м'ясо, риба, бобові), слід видавати переважно на сніданок і обід;

вечеря має бути калорійністю не більше 25% добового раціону і складатися переважно із молочних продуктів та продуктів рослинного походження.

3. Харчування хворих (у тому числі на туберкульоз та пневмоконіоз) проводиться відповідно до рекомендацій лікаря з призначенням дієти кожному хворому з відповідним набором продуктів у межах загальної вартості лікувальної норми.

Кожна дієта має свій умовний номер і застосовується при певних захворюваннях. Кількість і види дієт визначаються структурою складу хворих і затверджуються начальником госпіталю.

4. Основні види дієт. Загальні вимоги до їжі. Використання продуктів і методика приготування окремих страв:

1) Дієта № 0

Призначається у перші дні після операцій на шлунково-кишковому тракті, а також хворим з тяжким перебігом шлунково-кишкових захворювань.

Мета дієти – забезпечити максимальне механічне, хімічне і термічне розвантаження шлункового тракту.

Загальні вимоги до їжі: їжа повинна складатися з рідких, а надалі – напіврідких страв, які легко засвоюються і забезпечують життєдіяльність організму.

Використання продуктів і методика приготування окремих страв: перші 2–3 дні: чай, бульйон, відвар плодів шипшини, фруктових соки, проціджений компот, розведене молоко, фруктові желе;

у наступні дні видаються не круто зварені яйця, бульйон з манною крупою, суп-пюре на бульйоні або воді з молоком, протерті каші на воді напів з молоком, з маслом і цукром, кефір або простокваша. Поступово додаються білі сухарі до 100 г або хліб білий із борошна пшеничного 1-го сорту;

бульйон готується нежирний. Молоко використовується тільки в розбавленому вигляді (50 % молока і 50 % води). Каші ретельно перетираються (рекомендується попередньо розмелювати крупу). Каші готуються рідкі. Вміст солі харчової обмежений до 3-5 г.

Дієта № 0 застосовується від 4 до 6 днів з подальшим переведенням на дієту № 1а та № 1б. Приймання їжі – кожні 2 години;

2) Дієта № 1

Призначається при виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки, хронічному гастриті переважно з підвищеною кислотністю шлункового соку. Дієта фізіологічно повноцінна і призначається на тривалий час – до 3–5 місяців. Приймання їжі – 5–6 разів на день.

Мета дієти – створити умови для загоювання виразок, зниження кислотності шлункового соку, зменшення подразнення шлунково-кишкового тракту і запалювальних процесів.

Загальні вимоги до їжі:

їжа повинна бути переважно подрібнена, не груба, частіше рідка або подібна до киселю. Страви готуються в протертому, відвареному вигляді або на парі. Смажені або запечені страви виключаються. Усі гострі та солоні продукти, а також м'ясні та міцні овочеві бульйони не рекомендуються, оскільки вони містять екстрактивні речовини.

Використання продуктів і методика приготування окремих страв:

борошно для супів і соусів не пасерується, а лише підсушується. М'ясо ретельно жилюється, хрящі і шкура риби повністю видаляються. Вміст солі в дієті дещо знижений (10–12 г на добу);

забороняється видача свіжого хліба і здобного печива. М'ясо використовується нежирне: яловичина, свинина м'ясна або обрізна. Страви із м'яса готуються у відвареному вигляді, вироби з котлетної маси (котлети, кнелі, тфтельки, фрикадельки, суфле) – на парі, бефстроганов і гуляш – з відвареного м'яса;

яйця готуються не круто зварені або у вигляді парового омлету. Рекомендується видавати незбиране натуральне або згущене молоко, сметану свіжу, некислу, простоквашу одноденну, сир некислий у протертому вигляді;

риба повинна бути нежирна: судак, тріска, окунь, хек та інші. Вироби з котлетної маси і натуральної риби (шматком) варяться на парі;

картопля готується у вигляді пюре або нарізана на шматочки і зварена на молоці; овочі

(морква, буряк тощо) – у вареному та протертому вигляді (пюре, парові пудинги). Капуста не використовується;

каші готуються із подрібненої або протертої крупи, зварені на молоці або воді. Пудинги – із подрібненої крупи, макарони – подрібнені і локшина домашня – у відвареному вигляді;

соуси допускаються молочні та яєчно-масляні. Краще замість соусу поливати вироби розтопленим маслом, свіжою сметаною;

супи рекомендуються молочні з протертих круп, овочевого пюре (крім пюре з капусти), з домашньою локшиною, на відварі з круп (без овочевого відвару);

із напоїв дозволяється чай солодкий натуральний чи з молоком. Як джерело вітаміну С використовується відвар плодів шипшини.

У разі загострення захворювання хворий переводиться на ще більш суворі обмеження і йому призначаються дієти № 1а або № 1б.

Так, при загостренні виразкової хвороби хворому призначається дієта № 1а, за якою дозволяються лише молоко, масло, яйця, молочні та слизисті супи і солодкі киселі. Хліб і сухарі з раціону виключаються. Дієта встановлюється на 3–4 дні. Потім хворого переводять на дієту № 1б, додаючи до раціону 60–70 г сухарів із пшеничного борошна першого сорту, протерті каші на молоці, м'ясні і рибні кнелі або фрикаделі. Через кілька днів хворого переводять на дієту № 1;

3) Дієта № 2

Призначається при гастритах з недостатньою кислотністю шлункового соку, а також при гострих і хронічних захворюваннях кишечника (колітах).

Мета дієти – підвищити виділення шлункового соку і його кислотність, зменшити подразнення слизової оболонки шлунка, забезпечити нормальну роботу кишечника.

Загальні вимоги до їжі:

виключаються страви, які містять грубу клітковину, не допускаються гострі страви і приправи, молоко, свіжий хліб, вироби із здобного тіста, сало, жирні сорти риби, жирне та жиливе м'ясо, копчені ковбаси. Страви готуються в протертому або подрібненому вигляді.

Використання продуктів і методика приготування окремих страв:

м'ясо ретельно зачищається від жил, з риби видаляються хрящі. Допускаються смажені страви, але без паніровки продуктів у борошні або сухарях і без утворення грубої підсмаженої скоринки;

для приготування м'ясних страв використовуються яловичина, м'ясна або обрізна свинина. Із субпродуктів рекомендується язик. Страви із січеного м'яса готують у відварному, паровому, тушкованому, запеченому і смаженому вигляді;

для приготування рибних страв використовуються судак, хек, тріска, морський окунь тощо. Натуральна риба (куском) готується у відварному і паровому вигляді, а страви з котлетної маси – у запеченому або смаженому вигляді;

яйця і страви з яєць видаються в обмеженій кількості: яйця – не круто зварені, у вигляді яєчні або омлету (без скоринки). Рекомендуються молочні продукти: простокваша, кефір, сметана, сир та вироби з протертого сиру (запіканка, сирники тощо), а також негострий твердий сир;

овочі, зелень, фрукти і ягоди (крім малини, полуниць і вишень) широко використовуються для приготування соків, відварів та різних страв. Картопля, буряки, морква готуються у відвареному, тушкованому або запеченому вигляді;

каші, пудинги, котлети, зрази, круп'яники, кльоцки, оладки готуються з різних круп у протертому або добре розвареному вигляді на м'ясному бульйоні або на молоці, розбавленому водою;

супи готуються без гострих приправ на м'ясному, рибному бульйонах, овочевих відварах з протертими овочами або крупами. Рекомендуються супи-пюре, а також борщі, щі зі свіжої капусти з дрібно посіченими овочами;

соуси допускаються не дуже гострі, на м'ясному, рибному бульйонах та овочевому відварі. Використовуються лавровий лист, оцет, але в обмеженій кількості;

із закусок рекомендуються варені ковбаси, нежирні оселедці, овочеві і рибні консерви;

із напоїв дозволяються чай, неміцна кава;

4) Дієта № 2ч

Призначення – поранення та захворювання щелепно-лицьової області, порушення функції жування.

Загальна характеристика:

повноцінна, різноманітна по асортименту продуктів, яка відповідає дієті № 2 по набору продуктів, хімічному складу і технології приготування їжі, але усі страви доводяться до рідкого стану додаванням бульйону або молока. Режим харчування – 4–5 разів на день;

5) Дієта – зондова

Зондове харчування призначається при захворюваннях і травмах, які супроводжуються порушеннями актів жування та ковтання, при хірургічних втручаннях, які роблять неможливим приймання їжі через рот, або порушенням нормального проходження їжі через стравохід та шлунок, хворим у непритомному стані, ослабленим, які не можуть приймати їжу самостійно, при деяких психічних станах, коли хворі відмовляються від приймання їжі.

Раціон для зондового харчування повинен бути фізіологічно повноцінним, збалансованим по хімічному складу і забезпечувати потреби хворих у харчуванні, а також білках, вітамінах та інших поживних речовинах.

Страви для введення через зонд ретельно подрібнюють, перетирають через сито, щоб після розведення бульйоном, молоком, овочевим відваром отримати гомогенну масу, близьку до консистенції сметани;

6) Дієта № 4

Призначається при гострих кишкових розладах і проносах.

Мета дієти – відновити нормальну роботу кишківника, загальмувати процеси бродіння в ньому.

Загальні вимоги до їжі:

у перший день дозволяється лише слабозаварений чай з невеликою кількістю цукру, чорна кава, рисовий відвар. Жодні інші продукти і страви не видаються. На другий день до раціону додаються чорничний відвар або кисіль, невелика кількість сухарів, протертий суп із рисом, суп із манної крупи. На третій день і наступні 3–4 дні дозволяється видавати неміцні бульйони, протерті каші на воді, сир, парові м'ясні або рибні кнелі.

Не вживається їжа з грубої клітковини, молоко, молочні супи, простокваша. Із раціону вилучаються також гострі приправи і прянощі, смажені страви із м'яса і риби, вироби із здобного тіста. Обмежують вживання яєць і страв з яєць.

Надалі хворі переводяться на дієту № 2.

Використання продуктів і методика приготування окремих страв:

з третього дня дієти рекомендуються білі сухарі і білий черствий хліб. Їжа готується на маслі тваринному. Сир використовується лише в протертому вигляді;

супи готуються на нежирному м'ясному бульйоні або на воді з додаванням незначної кількості масла, м'ясо і риба – в обмеженій кількості відварені або парові у вигляді котлет, кнелей, фрикадельок (з додаванням у фарш рису замість хліба);

рекомендуються круп'яні страви: протерта каша, перловий пудинг із протертої крупи на воді або знежиреному бульйоні;

із напоїв дозволяються чай, кава (без молока), а також солодкі страви: кисіль або желе із сухих фруктів, цукор в обмеженій кількості;

7) Дієта № 5

Призначається при захворюваннях печінки та жовчного міхура.

Мета дієти – забезпечити роботу печінки і жовчного міхура, попередити утворення каменів у жовчному міхурі та жовчних шляхах, збільшити виділення жовчі.

Загальні вимоги до їжі:

з їжі вилучаються екстрактивні речовини (м'ясні та рибні бульйони), продукти, які містять холестерин (жовтки яєць, тваринні жири, субпродукти), смажені страви, вироби зі здобного тіста, часник, редис, бобові (квасоля, горох), консерви м'ясні і рибні, кислі, гострі, пряні та солоні продукти, натуральна кава.

Використання продуктів та методика приготування окремих страв:

хліб рекомендується черствий або підсушений;

м'ясо – яловичина відварна або запечена (після попереднього відварювання). М'ясні страви готуються переважно у порційному вигляді (шматком), не допускається приготування їх із фаршу;

риба – нежирні сорти (судак, хек, тріска, камбала, навага, окунь) у відварному або запеченому вигляді;

молоко незбиране натуральне, свіжа сметана, простокваша, свіжий знежирений сир. Пудинги, запіканки та інші страви готуються із знежиреного сиру у відварному (на парі) або запеченому вигляді. Яйця використовуються в основному для приготування кулінарних виробів (паровий омлет із білків). Вживання жовтків забороняється;

овочі та зелень широко використовуються в сирому, відварному та запеченому вигляді. Цибуля попередньо відварюється. Дозволяється некисла капуста. Не дозволяються щавель та шпинат, обмежується вживання помідорів та томатного соку;

із круп та макаронних виробів готуються каші, запіканки, пудинги. Соуси допускаються сметанні, молочні, солодкі, на овочевому відварі;

супи – молочні, овочеві, круп'яні, вегетаріанські, борщі, щі зі свіжої капусти. Пасерування овочів і борошна не дозволяється, борошно лише підсушується;

із закусок рекомендуються вимочений оселедець, вінегрети, заливна риба;

солодкі страви (компоти, киселі), мед та інші солодощі (крім виробів із здобного тіста) покращують функцію печінки.

При захворюваннях печінки (жовтяниці) та жовчних шляхів у стадії загострення або ускладнених гастритом або колітом, а також при ниркових колітах та хронічних колітах призначається дієта № 5а. Ця дієта відрізняється від дієти № 5 тим, що вилучаються продукти, які містять рослинну клітковину (капуста, хліб “Дарницький”). Усі страви готуються в протертому вигляді, відварні або приготовлені на парі (не запікаються);

8) Дієта № 7

Призначається при захворюваннях нирок, а також при деяких захворюваннях шкіри (екзема тощо).

Мета дієти – розвантажити нирки і зменшити виділення в організмі шкідливих для нирок речовин.

Загальні вимоги до їжі:

при цій дієті обмежується вживання рідини, а також кухонної солі (до 5–6 г на добу).

Зменшується в раціоні кількість білкових речовин.

Використання продуктів та методика приготування окремих страв:

для харчування використовується хліб білий із борошна пшеничного 1-го сорту;

м'ясні страви готуються з нежирних сортів яловичини: січені або шматком, відварні, парові і після цього обсмажені або запечені. Таким же чином готуються і страви з риби нежирних сортів: судака, тріски, наваги тощо;

картопля, морква, буряки використовуються в обмеженій кількості у відвареному вигляді. Петрушка, селера, редис та редька з раціону виключаються, оскільки вони містять ефірні масла, які подразнюють нирки;

страви і гарніри з круп та макаронних виробів готуються на воді і молоці у вигляді каш, пудингів, галушок. Бобові виключаються;

яйця дозволяються в будь-якому вигляді, але не більше одного на день;

молочні продукти і страви з них використовуються в широкому асортименті. Особливо корисні кефір, простокваша, сир, сметана. Молоко незбиране використовується, якщо воно не викликає здуття живота;

супи – вегетаріанські з різними крупами і овочами, крім білокачанної капусти, а також молочні та фруктові (0,25 л – півпорції);

соуси готуються на воді, молоці або сметані: солодкі і кислі, овочеві або фруктові, а також білі соуси. Виключається використання для соусів м'ясних, рибних та грибних відварів;

напої – німецький чай, відвар плодів шипшини;

приймання їжі двічі на день невеликими порціями (перевантаження шлунка шкідливе).

При запальних процесах з різко вираженими набряками призначається дієта № 7а, при якій цілком виключається вживання солі. Ця дієта відрізняється від дієти № 7 більшим обмеженням вживання білків, у тому числі м'яса, риби (до 50 г на добу) та води (до 1,5 л на добу);

9) Дієта № 9

Призначається при цукровому діабеті, а також хворим на ревматизм.

Мета дієти – створити умови, що сприятимуть нормалізації вуглеводного обміну в організмі.

Загальні вимоги до їжі: не дозволяється вживання цукру, варення, солодоців та кондитерських виробів, виготовлених з використанням цукру.

Різко обмежується вживання продуктів, які містять велику кількість вуглеводів, білого хліба, макаронних виробів, каш (манної, рисової тощо) та виробів із додаванням білого борошна.

Оскільки хворі на цукровий діабет постійно відчують підвищене відчуття голоду, їм рекомендовано страви, виготовлені із низькокалорійних продуктів, але з великим вмістом клітковини (капуста, свіжі огірки тощо).

Використання продуктів і методика приготування окремих страв:

м'ясні і рибні страви готуються з нежирних сортів м'яса, відварні і тушковані, шматком або у вигляді котлет. Нежирні сорти риби відварюють, тушкують або готують заливне. Котлети із м'яса і риби готують з додаванням хліба;

страви з круп та бобових, а також макаронні вироби дозволяються в межах встановленої для цієї дієти кількості вуглеводів. Гречану крупу перед варінням необхідно підсмажити. Хліб рекомендується вживати переважно із суміші житнього обдирного і пшеничного борошна 1-го сорту;

картопля готується відварна у вигляді пюре. Рекомендуються овочі, які містять незначну кількість цукру: капуста, огірки, помідори, зелень. Моркву і зелень попередньо відварюють, а вже потім тушкують. Інші овочі вживають свіжі, а також квашені, тушковані або відварні;

овочі (буряк, морква тощо, а також картопля) з метою зменшення в них вмісту крохмалю піддають спеціальній кулінарній обробці. Для цього їх спочатку подрібнюють і вимочують у холодній воді протягом 24 годин. Більша частина крохмалю, що міститься в овочах, переходить у воду, залишається переважно клітковина;

яйця – не більше двох на день. Використовуються молочні продукти і страви з них, за винятком жирної сиркової маси. Сметана дозволяється в обмеженій кількості, у межах встановленої кількості жирів;

соуси готуються різноманітні, але не гострі і не солодкі, на легких м'ясних і рибних бульйонах;

супи готуються на легких м'ясних і рибних бульйонах з різними овочами. Рекомендується вводити в супи відвари з висівок, а також із пекарських дріжджів. Із закусок дозволяються сир, нежирна ковбаса, вимочені оселедці;

чай, кава вживаються із заміниками цукру. Солодоці забороняються, крім спеціально приготованих кондитерських виробів із заміниками цукру;

10) Дієта № 10

Призначається при серцево-судинних захворюваннях і запальних процесах в організмі.

Мета дієти – зменшити навантаження на серце при травленні і зміцнити серцевий м'яз.

Загальні вимоги до їжі:

дієта характеризується обмеженням кухонної солі, рідини (до 1,5 л на добу), грубої клітковини та екстрактивних речовин м'яса і риби. Забороняються гострі закуски, м'ясні і рибні бульйони, соуси, смажені м'ясні і рибні, а також жирні солоні страви.

Використання продуктів і методика приготування окремих страв:

хліб рекомендується білий із борошна пшеничного 1-го сорту;

м'ясні і рибні страви готують із різних сортів м'яса та риби шматком у добре розвареному або січеному вигляді на парі;

овочі та зелень використовують відварені та сирі подрібнені, картоплю та капусту – в

обмеженій кількості;

молочні продукти (сир, сметана, молоко) рекомендуються, якщо вони не викликають здуття живота;

супи готують вегетаріанські, молочні, фруктові;

борошняні вироби готуються з нездобного тіста. Ягоди і фрукти видаються в сирому або печеному вигляді. Крім того, рекомендуються фруктово-ягідні соки, настій шипшини.

При загостренні серцево-судинних захворювань застосовується дієта № 10а. Вона передбачає обмеження в раціоні хворого білків, вуглеводів, клітковини, а також кухонної солі і екстрактних речовин. Хліб безсольовий (150–200 г на день);

супи готуються вегетаріанські, овочеві, круп'яні або фруктові протерті;

м'ясні і рибні страви готуються на парі (50–80 г на день). Яйця – тільки у вигляді білкових парових омлетів, каші – протерті на молоці та воді.

Режим харчування: 6 разів на день невеликими порціями. На ніч видається 100 г гарячого молока або фруктово-ягідного настою з глюкозою;

11) Дієта № 11

Показання – туберкульоз легень та кісток, пониження загального харчування та реактивності організму після проведення операцій, отримання травм та перенесених інфекційних захворювань та анемії.

Цільове призначення: покращення харчового статусу реактивності і спротиву організму.

Загальна характеристика: дієта з підвищеною калорійністю за рахунок підвищеного вмісту в ній білків, жирів, вуглеводів, багата вітамінами, мінеральними солями, особливо Са, і ліпотропними речовинами за рахунок молочних продуктів. Кулінарна обробка різноманітна без обмежень, сіль у достатній кількості, хліб пшеничний та житній до 400 г на день.

Закуси: салати із свіжих овочів, помідорів, огірків, капусти.

Оселедець.

Супи круп'яні, овочеві, грибні на м'ясних бульйонах та грибних відварах, м'ясо, птиця і риба нежирних сортів у відварному, тушкованому, смаженому вигляді або вироби із фаршу. При анемії рекомендуються блюда із печінки та паштети. Блюда і гарніри із різноманітних круп, із квасолі та гороху, макаронні вироби, молоко і молочні продукти, особливо кисломолочні, різноманітні соки, відвар шипшини, фрукти свіжі, кава, чай;

12) Дієта № 15

Призначається хворим, які вже одужують, як перехідний стіл перед випискою з лікувального закладу.

Мета дієти – перевірити підготовленість хворого до переходу на загальне харчування, підвищити працездатність організму.

Загальні вимоги до їжі:

для цієї дієти рекомендуються різні продукти і підвищений вміст вітамінів С, В1, В2, та А (у 1,5-2 рази вище гігієнічної норми);

не рекомендується включати в раціон страви із жирної свинини та баранини.

V. Розподіл продуктів за нормою харчування № 6 – ліцеїстська, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426

1. Розподіл продуктів овочево-круп'яної групи за прийманнями їжі:

сніданок – друга страва	– 400 г;
обід	– 710 г,
у тому числі: холодна закуска	– 100 г,
перша страва	– 250 г,
друга страва	– 360 г;

вечеря – друга страва	– 400 г.

2. Тижневий перелік страв, що пропонуються:

перші страви: овочево-круп'яні супи та супи з макаронами	– 5 разів;
овочеві супи (борщі)	– 2 рази;
другі страви (гарнір): каша гречана	– 2 рази;
каша рисова	– 3 рази;
каша комбінована	– 2 рази;
каша вівсяна	– 1 раз;
каша перлова	– 1 раз;
каша пшенична	– 1 раз;
страви з макаронних виробів	– 4 рази;
страви з картоплі	– 5 разів;
страви з овочів	– 2 рази.

Щодня готується другий сніданок з використанням сиру кисломолочного, сметани, молока, джему (повидла) та яєць курячих.

3. Під час планування страв на тиждень слід керуватися вимогами до складання розкладки продуктів за нормою № 1 – загальновійськова.

VI. Особливості складання розкладки продуктів під час освіження запасів продовольства

Під час освіження окремих найменувань продовольства (консерви м'ясні, рибні, молочні, галети, сухарі) дозволяється під час складання розкладки продуктів проводити відповідні заміни, у тому числі в інших військових частинах, яким надає послуги суб'єкт господарювання. У такому разі виконавець надає відповідні розрахунки замовнику за погодженням Тилу ЗСУ.

Під час розрахунків враховується періодичність видачі продовольства, а саме:

консерви м'ясні – не більше 4 разів на тиждень (видавати в натуральному вигляді на сніданок або обід);

консерви рибні – не більше 2 разів на тиждень (видавати замість риби);

галети (сухарі) – не більше 3 разів на тиждень (видавати замість хліба на обід);

молоко згущене – не більше 3 разів на тиждень (видавати замість масла тваринного відповідно до визначених норм заміни на сніданок у розведеному кип'яченою водою вигляді в пропорції 1:5. Перед видачею напій підлягає обов'язковому кип'ятінню. Для його видачі виконавець повинен передбачити відповідний посуд, у тому числі одноразовий).

VII. Використання типової (регіональної) розкладки продуктів

Дозволяється використовувати типову (регіональну) розкладку продуктів згідно з Нормами харчування, складену з дотриманням та врахуванням визначених рекомендацій, особливостей пори року, інтенсивності підготовки особового складу, планів освіження запасів НЗ, державних та релігійних свят.

Типова (регіональна) розкладка продуктів складається виконавцем, в обов'язковому

порядку погоджується Тилом ЗСУ, Департаментом державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів Міноборони та Військово-медичним департаментом Міноборони.

Командир військової частини має право вносити зміни в типову розкладку продуктів, враховуючи виробничі потужності їдальні, наявність достатньої кількості обладнання та інші критерії, які впливають на організацію якісного харчування особового складу.

VIII. Організація годування коней

Потреба коней у поживних речовинах залежить від їх ваги, віку, фізіологічного стану (вагітність) та характеру виконуваної роботи.

Під час складання кормових раціонів треба враховувати наявність кормів. Головною і необхідною частиною раціону є грубі корми, переважно сіно.

На кожні 100 кг ваги коню дають від 1,5 до 3,0 кг грубих кормів на добу.

Коням згодують сіно без попередньої обробки. Частково використовують і ярову соломку.

Соломку озимих культур ріжуть, здобрюють солоною водою і борошністими концентратами, а потім згодують. Несвіжу соломку коням можна давати тільки після пропарювання. Ячмінь та інші зернові корми згодують меленими або як дерть. Більше грубих кормів дають на ніч, менше – вранці і опівдні. При кожній годівлі дають спочатку грубі корми, потім соковиті і в останню чергу – концентровані корми. Напувають коней не менше ніж тричі на добу, але відразу після роботи напувати їх не можна, тому що це призводить до виникнення важкого захворювання – ревматичного запалення копит. Якщо коня доводиться напувати під час роботи, то робити перерву (відпочинок) після напування не можна. Перед згодовуванням коням зерна їх необхідно спочатку напоїти. Із концентрованих кормів в раціон коней вводять переважно овес, рідше кукурудзу, ячмінь, макуху, шрот, висівки.

Із соковитих кормів коням згодують моркву, кормовий буряк у кількості 5–8 кг на добу (сирий, ретельно промитий і порізаний), силос кукурудзяний або трав'яний – до 16 кг.

Кінь вагою 500 кг при виконанні роботи середньої важкості отримує в раціоні 12–13 кормових одиниць, а при важкій роботі – 16 кормових одиниць.

При складанні раціону треба враховувати, що коні мають малий об'єм шлунка (у середньому 10 л) і згодовування їм великої кількості об'ємних кормів призведе до переповнення шлунка і кишківника. Після чого утруднюється дихання і рух коня. Тому годувати коней слід 3–4 рази на добу.

IX. Організація годування службових (сторожових, спеціальних) собак

1. Правильно організоване якісне годування собак є основним фактором збереження їх здоров'я і працездатності. Порушення правил годування призводить до погіршення якості дресирування (тренування) і використання (застосування) собак під час виконання завдань бойової служби, а також до важких захворювань, виснаження, а іноді смерті собак.

2. При організації годування службових (сторожових, спеціальних) собак слід враховувати: приготування їжі для собак здійснюється окремо на кожне приймання їжі;

усі продукти для харчування собак поділяються на два основні види: тваринного і рослинного походження;

годування собак сухими концентрованими кормами здійснюється з урахуванням рекомендацій (норм) виробника корму і його енергетичної цінності, робочого навантаження на собак та потреби організму в поживних речовинах для покриття енергетичних затрат, а також зважування собак;

перехід до годування такими кормами починають із часткового підмішування їх у їжу, а потім поступово збільшують кількість до повного переходу на основний корм;

усі продукти повинні бути доброякісні. Продукти з ознаками їх псування (гнилий запах, розкладання тощо), а також з домішками (пісок, скло тощо) бракуються і для приготування корму не використовуються;

забороняється годувати собак залишками їжі з громадських пунктів харчування;

контроль за якістю продуктів і приготуванням їжі покладається на ветеринарну службу;

кухня обладнується електричними котлами, електроплитою або газовою плитою чи піччю з казанами для приготування їжі та підігрівання води;

у спеціальній кухні повинні бути: стіл, оббитий іржостійким металом, (оцинкований), для

оброблення продуктів, колода із твердих порід дерева (дуб, клен, граб, ясен) та сокира для рубання м'яса, холодильник або холодильна камера для зберігання м'яса, дерев'яна скриня для круп та ящик для овочів, полиці для зберігання годівниць, напувалок та для охолодження корму;

усе приладдя маркується відповідно до його призначення, на металевих виробах напис робиться фарбами, що не змиваються, на дерев'яних – випалюється. На годівницях і напувалках наносяться фарбою номери вольєрів, у яких утримуються собаки;

для приготування їжі для собак щодня призначається черговий повар або за відсутності штатного – від особового складу кінологів, який проходить докладний інструктаж у начальника кінологічної служби, групи або командира підрозділу;

забезпечення продуктами для годування собак здійснюється відповідно до існуючих норм;

їжа для собак готується відповідно до щотижневої розкладки продуктів. Зберігання на кухні продуктів більше добової норми забороняється. Для зберігання м'ясних продуктів устанолюється холодильник. Щотижнева розкладка продуктів складається продовольчою та ветеринарною службами частини;

усі продукти перед закладкою в казан оглядаються, очищуються від сторонніх домішок та піддаються обробці. М'ясо очищується від дрібних кісток, шерсті, а потім миється в холодній воді. Солонина вимочується і промивається під проточною водою. Строк вимочування залежить від концентрації і давності посолу;

круп за потреби очищується від сміття, промивається в холодній воді. Крупа-січка не миється. Картопля та овочі очищуються від шкірки, тухлявості і миються у воді;

із оброблених продуктів варять суп-кашу з розрахунку 2–2,5 л на одне годування дорослого собаки. Їжа вариться в такій послідовності: спочатку в казан закладається м'ясо і вариться у воді із сіллю 50–60 хвилин, коли м'ясо дістається, у м'ясний бульйон кладеться крупа, яка вариться 25–30 хвилин, а потім закладається розрізана картопля. Свіжі овочі і зелень миються в холодній воді (кропива обливається кип'ятком), подрібнюються і кладуться в суп. Суп-каша вважається звареною, коли м'ясо легко ділиться на порції, картопля і крупа розварилися. Годування гарячою, холодною та замерзлою їжею забороняється;

годують собак не менше двох разів на добу в установлений розпорядком дня час за годину до виходу їх на службу і не раніше ніж через 30 хвилин після повернення зі служби. Собак годують закріплені за ними кінологи, а за їх відсутності – черговий по містечку утримання собак та розпліднику. Залишати залишки їжі в собак або згодовувати їх іншим собакам забороняється;

середній обсяг їжі для разового годування собаки не повинен перевищувати 2,5 л. Кількість годувань і обсяг їжі змінюються за висновком спеціаліста ветеринарної медицини залежно від пори року, а також росту, ваги собаки та його службової діяльності;

при неправильній вгодованості собаки встановлюються індивідуальні норми годування в рамках загальної кількості продуктів, передбачених для всіх собак;

до моменту роздачі температура їжі повинна бути в межах +25 – +30 °С;

у відрядженнях службових собак годують сухим концентрованим кормом, м'ясними і м'ясо-рослинними консервами, за наявності кип'ятку варять бульйон із консервів;

щенні суки годуються в першій половині вагітності тричі на день, у другій половині – чотири рази невеликими порціями через рівні проміжки часу;

сукам, що годують, у перші два дні після щеніння згодовується половинна норма продуктів. З третього дня вони переводяться на цілу норму годування;

цуценята годуються молоком суки перші 30 днів. З 20-го дня від народження цуценята підгодовуються коров'ячим теплим молоком, а з 30-го дня – рідкою молочною кашею. У місячному віці цуценята підгодовуються 4 рази на день по черзі м'ясним супом і молочною кашею;

годування цуценят проводиться за віковими групами так, щоб проміжки між годуваннями були різні і без різких переходів від одного виду годування до іншого. Перегодовувати цуценят не дозволяється.

Додаток 2
до Інструкції з організації
продовольчого забезпечення
Збройних Сил України
та годування штатних тварин
військових частин Збройних Сил України
шляхом залучення
суб'єктів господарювання
(пункт 3 розділу II)

ЗАЯВКА
на приготування їжі за основними та додатковими нормами харчування
на “___” _____ 20__ року

№ з/п	Час приймання їжі	Норма харчування	Кількість особового складу за заявкою, усього (осіб)	Фактично надано (особи)	Кількість особового складу (осіб), у тому числі за підрозділами							
					1 мр		1 тр		2 тр		3 тр	
					заявка	факт	заявка	факт	заявка	факт	заявка	факт
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Сніданок	За основними нормами										
		№ 1 - загальновійськова										
		Додатково до норми										
		№ 1 - загальновійськова (підпункт “и” пункту 3 приміток) для особового складу на варті										
2	Обід	№ 1 - загальновійськова										
		Додатково до норми										
		№ 1 - загальновійськова (підпункт “и” пункту 3 приміток) для особового складу на варті										
3	Вечеря	№ 1 -										

		загальновійськова										
		Додатково до норми										
		№ 1 - загальновійськова (підпункт "и" пункту 3 приміток) для особового складу на варті										
Начальник штабу військової частини					Уповноважена особа виконавця							
М.П.												

Додаток 3
до Інструкції з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил України та годування штатних тварин військових частин Збройних Сил України шляхом залучення суб'єктів господарювання (пункт 3 розділу II)

ЗАЯВКА
на забезпечення продуктами харчування військової частини
на період з "А" _____ 20__ року
по "____" _____ 20__ року

Норма харчування	Кількість добових видач	Місця постачання
№ 1 – загальновійськова для військовослужбовців строкової служби	80	
№ 2 – льотна	10	
№ 3 – морська	50	
тощо		

Кількість продовольства за нормами харчування

Продовольство за нормами харчування	Одиниці виміру	Норми харчування						Норми годування штатних тварин	Разом
Борошно	кг	0,5	0,3						
Хліб	кг	1	0,5						
М'ясо	кг	5	2						
тощо									

Представник замовника _____

М. П.

Додаток 4
до Інструкції з організації
продовольчого забезпечення
Збройних Сил України
та годування штатних тварин
військових частин Збройних Сил України
шляхом залучення
суб'єктів господарювання
(пункт 6 розділу II)

АКТ № _____

**приймання наданих послуг з харчування від “_____” _____ 20__ року
згідно з договором від _____ № _____**

Розділ 1. Приймання наданих послуг із харчування згідно з договором

№ з/п	Час приймання та норма харчування	Кількість добових видач	Ціна добових видач без ПДВ (грн)	Надано послуг на суму без ПДВ (грн)	Своєчасність надання послуг	Значення
1	2	3	4	5	6	
1	Сніданок № 1 – загальновійськова № 5 – лікувальна № 9а – дієтична	400 50 100			Своєчасно	

2	Обід № 1 – загальновійськова № 5 – лікувальна № 9а – дієтична тощо					
3	Вечеря № 1 – загальновійськова № 5 – лікувальна № 9а – дієтична тощо					

Разом на загальну суму без ПДВ _____ грн, ПДВ _____ грн, усього з

ПДВ _____ грн.

Підлягає оплаті _____ грн.

Підписи сторін:

Командир військової частини _____ Виконавець:

_____

(військове звання, підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)

Заступник командира військової частини з тилу

_____

(військове звання, підпис, прізвище)

Начальник фінансової служби (головний бухгалтер)

_____

(військове звання, підпис, прізвище)

Начальник продовольчої служби

_____

(військове звання, підпис, прізвище)

М. П.”

Додаток 5
до Інструкції з організації продовольчого
забезпечення Збройних Сил України
та годування штатних тварин військових
частин Збройних Сил України шляхом
залучення суб'єктів господарювання
(пункт 6 розділу II)

ЗВЕДЕНИЙ АКТ № _____

приймання наданих послуг із харчування з _____ по _____ 20__ року
(включно)

згідно з договором від _____ № _____

Розділ 1. Приймання наданих послуг із харчування згідно з договором

№ з/п	Дата надання послуг	Назва послуги та норма харчування	Кількість добових видач	Ціна добових видач без ПДВ (грн)	Надано послуг на суму без ПДВ (грн)	Своєчасність надання послуг	Якість надання послуг	Доведення норм харчування	Відповідність наданих послуг розкладці продуктів	Дотримання санітарно-гігієнічних вимог
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	01.02.20__	№ 2 – льотна додатково до норми № 2 – льотна				Своєчасно (не-своєчасно)	Якісно (не-якісно)	Доведені (не доведені)	Відповідає (не відповідає)	Відповідає (не відповідає)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10
2	02.02.20__	№ 2 – льотна додатково до норми № 2 – льотна								
3	03.02.20__	№ 2 – льотна додатково до норми № 2 – льотна								
Разом		№ 2 – льотна додатково до норми № 2 – льотна								
На загальну суму										

Разом на загальну суму без ПДВ _____ грн, ПДВ _____ грн, усього з ПДВ _____ грн.

Підлягає оплаті _____ грн.

Кількість добових видач за відповідними нормами харчування відповідає кількості особового складу, зарахованого на харчування за рахунок держави на зазначений період.

Представники замовника:

Командир військової частини _____ Виконавець

(військове звання, підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)

Начальник фінансової служби _____ Головний бухгалтер _____

(військове звання, підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)

Начальник продовольчої служби _____

(військове звання, підпис, прізвище)

М.П.

Замовник:

Уповноважена особа Міністерства оборони України (на підставі довіреності або наказу)

(військове звання, підпис, прізвище)

М.П.

Начальник фінансового органу відповідального структурного підрозділу
Міністерства оборони України

(військове звання, підпис, прізвище)

Начальник відділу відповідального структурного підрозділу
за напрямком діяльності Міністерства оборони України

(військове звання, підпис, прізвище)

Додаток 6
до Інструкції з організації
продовольчого забезпечення
Збройних Сил України
та годування штатних тварин
військових частин Збройних Сил України
шляхом залучення
суб'єктів господарювання
(пункт 6 розділу II)

АКТ ПРИЙМАННЯ № _____

послуг із забезпечення продуктами харчування військової частини А _____

Виконавець _____

Номер та назва норми харчування, за якою здійснювалося постачання продуктів харчування	Поставлено			Відмітка про відповідні сть продуктів харчуванн я чинним державни м стандарта м	Відмітка про наявність документів, що засвідчують якість та безпеку продовольст ва	Відмітка про своєчасні сть постачан ня	При міт- ка
	кількіст ь добових видач	ціна однієї добової видачі, без ПДВ (грн)	вартість послуг за нормами харчуван ня, без ПДВ (грн)				
1	2	3	4	5	6	7	8

1	2	3	4	5	6	7	8
№ 1 – загальновійськова для військовослужбовців строкової служби							
№ 2 – льотна							
тощо							
Загальна вартість без ПДВ							
ПДВ							
Загальна вартість з ПДВ							

Загальна вартість з ПДВ
(прописом) _____

—

Кількість добових видач за відповідними нормами харчування відповідає кількості особового складу, зарахованого на харчування за рахунок держави на зазначений період.

Представник замовника:

Командир військової частини _____
(військове звання, підпис, прізвище)

Начальник фінансової служби _____
(військове звання, підпис, прізвище)

Начальник продовольчої служби _____
(військове звання, підпис, прізвище)

М. П.

Замовник:

Уповноважена особа Міністерства оборони України   Виконавець

_____ (на підставі довіреності або наказу)   (підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)   Головний бухгалтер _____

М. П.

(підпис, прізвище)

Начальник відділу відповідального структурного підрозділу
за напрямом діяльності Міністерства оборони України

_____ (військове звання, підпис, прізвище)

Начальник фінансового органу відповідального структурного
підрозділу Міністерства оборони України

„

(військове звання, підпис, прізвище)

Додаток 7

до Інструкції з організації продовольчого забезпечення
Збройних Сил України та годування штатних тварин
військових частин Збройних Сил України шляхом
залучення суб'єктів господарювання (пункт 7 розділу
II)

Директору Департаменту державних закупівель та
постачання матеріальних ресурсів Міністерства
оборони України

Начальнику Центрального управління продовольчого
забезпечення Збройних Сил України Тилу Збройних
Сил України

Начальнику _____

Виконавцю _____

У справу військової частини А _____

А К Т

про порушення договірних зобов'язань суб'єктом господарювання (до акта приймання послуг
від _____ № ____ у військовій частині А _____)

Відповідно до наказу командира військової частини А _____ від _____ №
_____ “Про призначення комісії з перевірки якості організації харчування суб'єктами
господарювання” комісією у складі голови комісії – заступника командира військової частини
А _____ з тилу _____, членів комісії: начальника продовольчої служби військової
частини А _____, начальника медичної служби

військової частини А _____, юрисконсульта військової частини
А _____,

проведено перевірку організації харчування суб'єктом господарювання

_____.

Під час перевірки були присутні представники суб'єкта господарювання:

_____.

Під час перевірки з'ясовано:

1. Порядок зберігання продовольства на складі і санітарний стан об'єктів продовольчої
служби.

Підпис

---

2. Якість та повнота доведення встановлених норм харчування до кожного військовослужбовця.

---

3. Своєчасність проходження персоналом, задіяним до організації продовольчого забезпечення особового складу військової частини, щорічних обов'язкових профілактичних медичних оглядів, складання заліку із санітарного мінімуму, щоденних перед початком зміни оглядів відкритих поверхонь тіла на відсутність гноячкових захворювань.

---

4. Використання (експлуатація) за призначенням і утримання в робочому стані (відновлення, поновлення тощо) військового майна.

---

5. Якість та безпека продуктів харчування, їх відповідність чинним ГОСТам, ДСТУ, ТУУ.

---

6. Дотримання санітарних норм і правил під час транспортування, зберігання, оброблення харчових продуктів, приготування страв та під час видачі особовому складу Збройних Сил України.

Крім того, виявлено порушення:

Пропозиції:

1. За результатами проведення перевірки організації харчування суб'єктом господарювання скласти план усунення виявлених недоліків. Термін – _____.

Відповідальний – _____.

2. _____.

3. _____.

4. Заборонити видачу для харчування особового складу продовольства: _____ . Строк –

(найменування продуктів харчування)

негайно.

5. Вилучити зі складу _____ . Строк –

(найменування продуктів харчування)

негайно.

Голова комісії _____

Члени комісії: _____

_____

_____

З актом ознайомлений:

Командир військової частини А _____

_____

_____

Представник виконавця _____

“ ____ ” _____ 20__ року

Додаток 8
до Інструкції з організації продовольчого
забезпечення Збройних Сил України
та годування штатних тварин військових
частин Збройних Сил України шляхом
залучення суб'єктів господарювання
(пункт 1 розділу IV)

ЗАЯВКА

на постачання (освіження, оновлення) продовольства

військовій частині А _____

Підстава: пункт _____ договору від “ ____ ” _____ 20__ року № _____

№ з / п	Продукти харчування	Одини ця виміру	Кількіст ь	ГОСТ, ДСТУ, ГСТУ, ТУУ, СОУ, яким повинні відповідати продукти харчування	Тара (упаков ка)	Термін освіженн я
1	Борошно пшеничне 1-го сорту	кг			мішки	квітень 20__ р.
2	Борошно пшеничне 2-го сорту					
3	Крупи різні					
	тощо					

Разом _____ найменувань.

Місце приймання продовольства

Командир військової частини (начальник штабу)

(військове звання, підпис, прізвище, ініціали)

Начальник продовольчої служби

(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Додаток 9

до Інструкції з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил України та годування штатних тварин військових частин Збройних Сил України шляхом залучення суб'єктів господарювання
(пункт 2 розділу IV)

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада, військове звання,

підпис, прізвище, ініціали)

“ ” 20__ року

М.П.

АКТ ПРИЙМАННЯ №__

(найменування озброєння, техніки, іншого військового майна)

(місце складання акта)

Дата початку приймання

Дата закінчення приймання

ер па	Код доку-мента	Номер доку-мента	Дата доку-мента	Підстава (мета) операції	Служба	Вантажо-відправник і його адреса	Вантажо-одержувач і його адреса	Вид транс-порту	гр:
?	003	005	032	045	046	052	053	064	

I. Кількість і якісний стан під час фактичного приймання

№ з/п	Назва військового	ме	нк	ни	ця	Значиться у документах	Фактично виявилось	Завод-ський	Но мер	Дат а	Не вистачає	Надлишок	Пр імі тка

1	майна (індекс, № креслення)	3	4	категорія	кількість	категорія	кількість	номер	пар тії	вип уск у	категорія	кількість	у т о м у ч и с лі.	категорія	кількість		
													у межах норм при- родної втрати	норми позовної	14	15	16
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
		075	076	079	100	083	134	007	011	030							

II. Під час зовнішнього огляду

1. Технічний стан транспорту (вагонів, цистерн, контейнерів, суден, автомобілів)

(виявлені несправності)

2. Стан пломб

(ким накладені, номери пломб та їх стан)

3. Стан тари та упаковки

(які виявлені недоліки)

III. Під час розкриття

1. Кількість місць та їх маса

	Кількість місць	Маса	
		брутто	
гах вантажовідправника			
о виявилось			
істачає			
ишок			

2. Номери місць, в яких виявлені нестача або надлишки

ня місць	Наявність		Нестача
	транспортне	пакувальних листів	пломб

IV. Під час перевірки транспортних засобів і документів

т а т р а	н а ,	р т н о	у (з	л и в у	Маса

					у документах вантажовідправника	фактично

V. Під час перевірки якісного стану

VI. Різні відмітки

Додатки до акта

Акт складено в ____ примірниках, з яких направляються:

прим. № 1 — _____

прим. № 2, 3 — _____

прим. № 4 — _____

прим. № 5 — _____

Голова комісії

(посада, військове звання, підпис, прізвище)

Члени комісії:

(посада, військове звання, підпис, прізвище)

(посада, військове звання, підпис, прізвище)

(посада, військове звання, підпис, прізвище)

Представник

(організація, номер і дата документа про повноваження на участь в прийомі, посада, підпис, прізвище)

Матеріальні засоби, які фактично прибули і перераховані в акті, на відповідальне зберігання прийняв: _____

(посада, військове звання, підпис, прізвище, ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

Додаток 10
до Інструкції з організації
продовольчого забезпечення
Збройних Сил України
та годування штатних тварин
військових частин Збройних Сил України
шляхом залучення

АКТ № _____
стану освіження запасів продовольства за _____ 20__ року за військову
частину А _____
(місяць)
за договором від _____ 20__ року № _____

Найменування продуктів харчування	Усього підлягає освіженню згідно з заявкою	Підлягає освіженню станом на _____ 20__ року	Фактично освіжено з початку року (із наростаючим підсумком)	Результат "+", "–"

Командир військової частини _____

Виконавець _____
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали) (підпис, прізвище та ініціали)

Заступник командира з тилу (начальник продовольчої служби)

_____
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Уповноважений представник виконавця

_____
(підпис, прізвище та ініціали)

М. П.

3.6 Типовий договір позички нерухомого майна, необхідного для організації харчування особового складу Збройних Сил України (витяг) [43]

затверджено
Наказ Міністерства оборони України
29.02.2016 № 114

Зареєстровано у Міністерстві
юстиції України
23 березня 2016 р.
за № 430/28560

№ _____

_____
(місце укладання)

_____
(дата)

Ми, що нижче підписалися, _____

(найменування балансоутримувача нерухомого військового майна)

(далі – Позичкодавець) в особі _____,
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

що діє на підставі _____,
(довіреність або установчі документи Позичкодавця)

та _____
(найменування суб'єкта господарювання або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, що надає послуги з організації харчування військовослужбовців)

(далі – Користувач) в особі _____, що діє на
підставі _____
(довіреність, установчі документи тощо)

та Договору від ____ № ____ про закупівлю послуг з організації харчування особового складу Збройних Сил України (далі – Договір про закупівлю послуг з організації харчування) (разом – Сторони), відповідно до вимог статті 7 Закону України “Про господарську діяльність у Збройних Силах України” уклали Договір позики нерухомого майна, необхідного для організації харчування особового складу Збройних Сил України (далі – Договір), про таке.

I. Предмет Договору

1. Позичкодавець передає, а Користувач приймає в строкове безоплатне користування нерухоме майно – нежитлові приміщення площею _____ м кв. в будівлі № ____ військового містечка № ____ (далі – Майно), що знаходиться на балансі _____, розташоване за адресою: _____. Балансова вартість Майна згідно з даними бухгалтерського обліку на 01.01.____ становить _____ грн.

2. Перелік Майна, що передається за цим Договором, визначається Актом інвентаризації нерухомого майна (додаток 1).

3. Зазначене в пункті 1 цього розділу Майно Позичкодавець передає Користувачу виключно для організації харчування особового складу Збройних Сил України в стаціонарних та польових умовах згідно з Договором про закупівлю послуг з організації харчування. Використання Користувачем Майна в інших цілях забороняється та тягне за собою відповідальність, встановлену цим Договором та чинним законодавством.

4. Стан Майна на дату укладення цього Договору (потребує/не потребує поточного або капітального ремонту) визначається в Акті приймання-передавання нерухомого майна (додаток 2) за узгодженим висновком Позичкодавця та Користувача.

II. Умови передачі Майна Користувачу

1. Користувач вступає у строкове безоплатне користування Майном у строк, вказаний у Договорі про закупівлю послуг з організації харчування, але не раніше дати підписання Сторонами цього Договору та Акта приймання-передавання нерухомого майна.

2. Передача Майна в безоплатне користування не тягне за собою виникнення у Користувача права власності на це Майно. Власником Майна залишається держава, а Користувач користується ним протягом строку дії цього Договору.

3. Обов'язок щодо складання Акта приймання-передавання нерухомого майна покладається на Позичкодавця.

4. Користувач зобов'язаний підписати наданий Акт приймання-передавання нерухомого майна не пізніше п'яти робочих днів з дати надання документів Позичкодавцем.

III. Підтримання належного стану Майна

1. Користувач одноосібно несе звичайні витрати щодо підтримання належного стану Майна, переданого йому в користування, в тому числі здійснюючи за власні кошти його поточний ремонт.

2. Користувач спільно з Позичкодавцем із залученням представника підрозділу, в інтересах якого надаються послуги з організації харчування, двічі на рік (з 15 квітня по 15 травня поточного року та не пізніше ніж через шість місяців потому) здійснює обстеження переданого Майна із складанням Акта загального огляду будівлі (додаток 3) з метою відновлення Майна до належного стану.

IV. Відновлення Майна

1. Відновлення Майна здійснюється Користувачем відповідно до цього Договору.

2. Для отримання згоди Позичкодавця на здійснення поліпшень Користувач подає заяву і пакет документів згідно з Порядком надання орендарю згоди орендодавця державного майна на здійснення невід'ємних поліпшень орендованого державного майна, затвердженим наказом Фонду державного майна України від 03 жовтня 2006 року № 1523, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2006 року за № 1123/12997 (далі – Порядок надання згоди).

V. Обов'язки та права Користувача

1. Користувач зобов'язується:

1) особисто використовувати Майно виключно для надання послуг з організації харчування особового складу Збройних Сил України відповідно до його призначення, умов цього Договору та Договору про закупівлю послуг з організації харчування;

2) забезпечувати збереження Майна у стані, не гіршому, ніж на дату передачі його Користувачу, з урахуванням нормального фізичного зносу, запобігати його пошкодженню і псуванню, тримати Майно в належному стані, передбаченому технічними, санітарними та екологічними нормами і правилами пожежної безпеки, здійснювати заходи протипожежної безпеки та блискавкозахисту;

3) забезпечувати Позичкодавцю доступ до Майна з метою перевірки його стану і відповідності напряму використання за цільовим призначенням, визначеним цим Договором;

4) у разі виникнення загрози або настання надзвичайних ситуацій задіювати своїх працівників (робітників) для запобігання та ліквідації їх наслідків;

5) своєчасно здійснювати за власний рахунок поточний та інші види ремонтів Майна, що використовується на підставі актів, передбачених пунктом 2 розділу III цього Договору. Зазначена умова цього Договору не розглядається як дозвіл на здійснення поліпшень Майна і не тягне за собою зобов'язання Позичкодавця щодо компенсації вартості поліпшень. У разі якщо Користувач подає заяву на погодження Позичкодавцем здійснення невід'ємних поліпшень використовуваного Майна, він зобов'язаний надати документи згідно з Порядком надання згоди;

6) у разі припинення або розірвання цього Договору повернути Майно Позичкодавцю за Актом

приймання-передавання нерухомого майна у стані, не гіршому, ніж на дату передачі його в безоплатне користування, з урахуванням фізичного зносу та відшкодувати Позичкодавцю збитки у разі погіршення стану або втрати (повної або часткової) використовуваного Майна з вини Користувача;

7) протягом 15 робочих днів після підписання цього Договору укласти прямі договори з постачальниками (виробниками) житлово-комунальних послуг та енергоносіїв;

8) у разі якщо постачальником житлово-комунальних послуг та енергоносіїв є позичкодавець Майна (власні котельні, артезіанські свердловини та інше), укласти договори на постачання цих послуг з позичкодавцем Майна;

9) у випадку, коли договір на постачання житлово-комунальних послуг та енергоносіїв укладено із позичкодавцем Майна, щомісяця до 10 числа місяця, що йде за звітним, проводити звірку розрахунків за спожиті житлово-комунальні послуги та енергоносії з обов'язковим складанням актів звірки;

10) своєчасно оплачувати спожиті житлово-комунальні послуги та енергоносії з дати (початку) надання послуг з організації харчування особового складу та у строки, визначені у відповідних договорах. Оплата спожитої теплової енергії, що надається до приміщень (площ), прийнятих за Актом приймання-передавання нерухомого майна, здійснюється в повному обсязі;

11) дотримуватись правил експлуатації інженерних мереж, пожежної безпеки і санітарних норм в приміщеннях згідно з вимогами чинного законодавства. У разі пошкодження Майна через порушення вищезазначених правил та норм нести повну матеріальну відповідальність за завдану Майну шкоду згідно з вимогами чинного законодавства;

12) у разі зміни рахунку, найменування суб'єкта господарювання, телефону, місцезнаходження (місця проживання) повідомляти про це Позичкодавця протягом семи календарних днів;

13) протягом місяця після укладення цього Договору застрахувати Майно не менше ніж на його вартість за звітом про оцінку/актом оцінки (додаток 4) на користь Позичкодавця, який несе ризик випадкової загибелі чи пошкодження Майна, у порядку, визначеному законодавством, і надати Позичкодавцю копії страхового полісу і платіжного доручення. Постійно поновлювати договір страхування таким чином, щоб Майно було застраховане на весь строк позички.

2. Користувач має право:

використовувати Майно відповідно до умов цього Договору;

за письмовою згодою Позичкодавця, наданою з дозволу Міністра оборони України або уповноваженої ним особи, за рахунок власних коштів здійснювати поліпшення Майна без відшкодування вартості поліпшень Позичкодавцем;

встановлювати за власний рахунок (без компенсації Позичкодавцем) засоби обліку споживання житлово-комунальних послуг та енергоносіїв.

VI. Обов'язки та права Позичкодавця

1. Позичкодавець зобов'язується:

передати Користувачу Майно згідно з цим Договором за Актом приймання-передавання нерухомого майна;

не вчиняти дій, які б перешкоджали Користувачу користуватися Майном на умовах цього Договору;

у разі здійснення Користувачем поліпшень Майна вести контроль за проведенням таких поліпшень.

2. Позичкодавець має право:

контролювати наявність, стан, напрями та ефективність використання Майна, переданого Користувачу за цим Договором;
розірвати цей Договір у разі погіршення стану переданого Майна внаслідок невиконання або неналежного виконання Користувачем умов цього Договору;
розірвати цей Договір у разі повторного невиконання вимог абзацу чотирнадцятого пункту 1 розділу V цього Договору;
здійснювати обстеження та випробування на працездатність Майна зі складанням акта технічного стану (якісного стану);
за клопотанням Користувача з дозволу Міністра оборони України або уповноваженої ним особи надавати згоду на реконструкцію, технічне переоснащення, поліпшення Майна за рахунок коштів Користувача без відшкодування вартості поліпшень Позичкодавцем.

VII. Відповідальність і вирішення спорів

1. За невиконання або неналежне виконання зобов'язань за цим Договором Сторони несуть відповідальність згідно із законодавством.

2. Якщо Користувач не виконує обов'язку щодо повернення Майна, він сплачує Позичкодавцю пеню в розмірі подвійної облікової ставки НБУ від вартості неповернутого Майна за кожен день прострочення повернення Майна.

VIII. Форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили)

1. Жодна із Сторін не несе відповідальності за повне або часткове невиконання, а також за неналежне виконання зобов'язань за цим Договором, якщо це сталося у разі виникнення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) (землетруси, пожежі, повені, інші стихійні лиха, військові дії).

2. Сторона, яка через обставини, що не залежать від неї, не може виконувати зобов'язання за цим Договором, повинна протягом п'яти календарних днів повідомити про це іншу Сторону.

3. Несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права посилаючися на будь-яку з вищезазначених обставин як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання зобов'язань за цим Договором.

4. Форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) мають бути засвідчені Торгово-промисловою палатою України, що підтверджується сертифікатом про такі обставини.

IX. Строк дії Договору

1. Цей Договір набирає чинності з дати його підписання і діє до _____ 20__ року. Строк дії цього Договору не може перевищувати строку дії Договору про закупівлю послуг з організації харчування.

2. Зміни і доповнення до цього Договору вносяться за взаємною згодою Сторін тільки у письмовій формі шляхом укладення відповідних додаткових угод, які підписуються Сторонами Договору та є невід'ємними його частинами. Зміни, що пропонуються до внесення, розглядаються протягом одного місяця з дати їх подання до розгляду іншою Стороною.

3. У разі припинення або розірвання цього Договору здійснені Користувачем поліпшення Майна за рахунок власних коштів, які можна відокремити від Майна, не завдаючи йому шкоди, є власністю Користувача, а невід'ємне поліпшення – власністю Позичкодавця. Вартість проведених Користувачем за дозволом Позичкодавця невід'ємних поліпшень Майна Позичкодавцем не компенсується і ці поліпшення є державною власністю.

4. Чинність цього Договору припиняється внаслідок:
закінчення строку, на який його було укладено;
за взаємною згодою Сторін або за рішенням суду;
ліквідації Користувача.

5. У разі припинення або розірвання цього Договору Майно протягом трьох робочих днів повертається Користувачем Позичкодавцю у стані, не гіршому, ніж на момент передачі, з урахуванням фізичного зносу, що підтверджується Актом приймання-передавання нерухомого майна.

6. Майно вважається поверненим Позичкодавцю з моменту підписання Сторонами Акта приймання-передавання нерухомого майна. Обов'язок щодо складання Акта приймання-передавання нерухомого майна при поверненні Майна покладається на Користувача.

Х. Інші умови Договору

1. Користувач не має права передавати в користування або відчужувати Майно іншим юридичним та фізичним особам.
  2. Взаємовідносини Сторін, не врегульовані цим Договором, регулюються чинним законодавством України.
  3. Цей Договір укладено в двох примірниках, кожен з яких має однакову юридичну силу: один екземпляр цього Договору зберігається у Позичкодавця; інший – у Користувача.
- Додатки до цього Договору є його невід'ємною складовою частиною.

ХІ. Місцезнаходження та банківські реквізити Сторін

Позичкодавець:
Місцезнаходження: _____
_____
Рахунок _____ у _____
МФО _____
ОКПО _____
код ЄДРПОУ _____
Командир (начальник) _____
_____

“__” _____ 20__ року

М.П.

Користувач:
Місцезнаходження (місце проживання для фізичної особи – підприємця) _____
_____
Рахунок _____ у _____
МФО _____
ОКПО _____
код ЄДРПОУ _____
Керівник (П. І. Б. для фізичної особи – підприємця) _____
_____

“__” _____ 20__ року

М.П. (за наявності)

ПОГОДЖЕНО

Командир військової частини _____

(звання, прізвище, ім'я та по батькові)

М.П.

“__” _____ 20__ року

(підпис)

Додаток 1
до Типового договору позики
нерухомого майна, необхідного
для організації харчування
особового складу Збройних Сил
України
(пункт 2 розділу I)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник Позичкодавця _____

“ ____ ” _____ 20 ____ року

АКТ
інвентаризації нерухомого майна

_____ (місце укладання)

_____ (дата)

Комісія, затверджена наказом начальника (командира) _____ від “ ____ ”
_____ 20 ____ року № _____, у складі:

голова комісії _____,

члени комісії: _____,

склала цей Акт інвентаризації нерухомого майна (інв. № _____, загальна площа _____ м кв., місцезнаходження _____, _____ рік будівництва), що передається в строкове безоплатне користування.

№ з/п	Назва майна	Кількість	Стан майна
1	2	3	4
1	Будівля площею ____ м кв. Стіни з		Задовільний/незадовільний (потребує проведення ремонту)
2	Покрівля		Задовільний/незадовільний
3	Перекриття		Задовільний/незадовільний
4	Підлога		Задовільний/незадовільний
5	Електричні світильники		Задовільний/незадовільний
6	Електричні вимикачі		Задовільний/незадовільний
7	Двері		Задовільний/незадовільний
8	Вікна		Задовільний/незадовільний

Інженерне обладнання: _____.

Голова комісії _____
(підпис) (прізвище, ім'я та по батькові)

Члени комісії: _____

_____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)
_____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)
_____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)

Погоджено
Директор (уповноважений представник Користувача)

_____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)

Примітки:

1. В Акті інвентаризації детально описується кожне приміщення або будівля, які підлягають передачі Користувачу.
2. До Акта інвентаризації додається чіткий план-схема приміщення або будівлі з експлікацією.

Додаток 2
до Типового договору позички
нерухомого майна, необхідного
для організації харчування
особового складу Збройних Сил
України
(пункт 4 розділу І)

**АКТ
приймання-передавання нерухомого майна**

_____	_____
(місце укладання)	(дата)

Комісія, затверджена наказом начальника (командира) _____ від
“___” _____ 20__ року № ____, у складі:

голова комісії _____,

члени комісії: _____, склала цей Акт приймання-передавання нежитлового приміщення (адреса: ____, військове містечко № ____, інв. № ____, загальна площа _____ м кв., _____ рік будівництва, балансова вартість _____ грн), що передається в строкове безоплатне користування відповідно до вимог Договору позички нерухомого майна, необхідного для організації харчування особового складу Збройних Сил України, від _____ № ____.

Голова комісії _____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)

Члени комісії: _____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)
_____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)
_____	_____
(підпис)	(прізвище, ім'я та по батькові)

Висновки комісії. Нерухоме майно знаходиться в задовільному/незадовільному стані, для

можливості подальшої експлуатації потребує/не потребує проведення поточного/капітального ремонту.

Передав: Приймав:
Уповноважена особа Позичкодавця   Уповноважена особа Користувача

_____
М.П.

_____
М.П. (за наявності)

Додаток 3
до Типового договору позики
нерухомого майна, необхідного
для організації харчування
особового складу Збройних Сил
України
(пункт 2 розділу III)

затверджено

_____
(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20__ року

АКТ

загального огляду будівлі № _____
військового містечка № _____, гарнізону _____

№ з/п	Місце виявлення дефекту (окремі частини будівлі, конструктивні елементи, системи інженерного устаткування із зазначенням номерів приміщень або їх найменування)	Стислий опис дефекту та причини його виникнення (із зазначенням орієнтовного обсягу робіт)	Рішення про вжиття заходів (капітальний або поточний ремонт)
1	2	3	4

Голова комісії: _____
(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

Члени комісії: _____
(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

_____
(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

Додаток 3
до Типового договору позики
нерухомого майна, необхідного
для організації харчування
особового складу Збройних Сил
України
(пункт 2 розділу III)

затверджено

_____ (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ” _____ 20__ року

АКТ
загального огляду будівлі № _____
військового містечка № _____, гарнізону _____

№ з/п	Місце виявлення дефекту (окремі частини будівлі, конструктивні елементи, системи інженерного устаткування із зазначенням номерів приміщень або їх найменування)	Стислий опис дефекту та причини його виникнення (із зазначенням орієнтовного обсягу робіт)	Рішення про вжиття заходів (капітальний або поточний ремонт)
1	2	3	4

Голова комісії _____
(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

Члени комісії: _____
(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

_____ (посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

Додаток 4
до Типового договору позики нерухомого
майна, необхідного для організації харчування
особового складу Збройних Сил України
(підпункт 13 пункту 1 розділу V)

затверджено

_____ (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ” _____ 20__ року

АКТ

оцінки вартості нерухомого майна, що підлягає передачі у позичку, розташованого у
обл., м. _____,
вул. _____, будівля № ____, військове містечко № ____, інв. № ____

Комісія, затверджена наказом начальника (командира) від __.__.20__ №__ відповідно до вимог статті 7 Закону України “Про господарську діяльність у Збройних Силах України”, у складі голови комісії _____, членів комісії: _____ та в присутності представника регіонального відділення Фонду державного майна України по _____ області на засіданні (протокол № __ від __.__.20__) розглянула результати оцінки вартості нерухомого майна, що підлягає передачі у позичку _____, та з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1995 року № 629 “Про затвердження Методики оцінки вартості об’єктів оренди, Порядку викупу орендарем оборотних матеріальних засобів та Порядку надання в кредит орендареві коштів та цінних паперів” визначила його оціночну вартість станом на __.__.20__. Комісія підтверджує, що оціночна вартість майна становить:

№ з/п	Назва та адреса об’єкта оцінки	Площа, кв. м	Вартість, грн	
			за 1 кв. м	загальна
1	Нежитлові приміщення будівлі _____ обл., м. _____, вул. _____, будівля № ____, в/м № ____, інв. № ____			
2	Нежитлові приміщення будівлі _____ обл., м. _____, вул. _____, будівля № ____, в/м № ____, інв. № ____			
	Усього			

Голова комісії _____
(підпис) _____ (прізвище, ім’я та по батькові)

Члени комісії: _____
(підпис) _____ (прізвище, ім’я та по батькові)

_____
(підпис) _____ (прізвище, ім’я та по батькові)

Примітка. Акт оцінки вартості нерухомого майна подається на погодження до регіонального відділення Фонду державного майна України за місцезнаходженням об’єкта позички.

3.7 Положення про облік та використання коштів спеціального фонду державного бюджету в Міністерстві оборони України (витяг) [44]

НАКАЗ МОУ
від 03.08.2016 № 400

1. Це Положення визначає порядок обліку та використання коштів спеціального фонду

державного бюджету в Міністерстві оборони України.

2. Відповідно до Бюджетного кодексу України та Закону України "Про господарську діяльність у Збройних Силах України" формування спеціального фонду військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, що утримуються за рахунок коштів Державного бюджету України (далі - бюджетні установи), здійснюється за рахунок власних надходжень.

Перелік груп та підгруп власних надходжень бюджетних установ та напрямів їх використання визначено частиною четвертою статті 13 та частиною дев'ятою статті 51 Бюджетного кодексу України.

3. Бюджетні установи здійснюють дозволені види господарської діяльності, пов'язаної з отриманням додаткових джерел фінансування життєдіяльності військ (сил), виключно після їх реєстрації як суб'єктів господарської діяльності у Збройних Силах України.

Господарська діяльність, яка відповідно до закону підлягає ліцензуванню, здійснюється військовими частинами після одержання в установленому порядку ліцензії без справляння плати за видачу такої ліцензії.

Реєстрація бюджетних установ як суб'єктів господарської діяльності у Збройних Силах України здійснюється відповідно до Порядку реєстрації військових частин як суб'єктів господарської діяльності у Збройних Силах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 травня 2000 року № 749.

Перелік видів господарської діяльності, здійснення якої дозволяється військовим частинам Збройних Сил, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2000 року № 1171.

4. Планування, використання та облік надходжень спеціального фонду бюджетними установами Міністерства оборони України здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 "Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ" та Переліку власних надходжень бюджетних установ Міністерства оборони України за групами та видами надходжень (додаток).

5. Кошти, отримані як плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю, бюджетні установи використовують на покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг.

Якщо доходи бюджетних установ від надання послуг перевищують витрати, пов'язані з організацією та наданням послуг, бюджетні установи (за винятком військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, закладів культури, спорту та охорони здоров'я Збройних Сил України) щомісяця 50 відсотків таких коштів перераховують на спеціальні реєстраційні рахунки Міністерства оборони України або Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту від структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту.

Решту коштів бюджетні установи використовують на заходи, необхідні для виконання основних функцій, але не забезпечені коштами загального фонду бюджету за відповідною бюджетною програмою.

6. Кошти, отримані за додаткову (господарську) діяльність, бюджетні установи використовують для організації додаткової (господарської) діяльності.

Якщо доходи бюджетних установ перевищують витрати, пов'язані з організацією додаткової (господарської) діяльності, бюджетні установи (за винятком військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, закладів культури, спорту та охорони здоров'я Збройних Сил України) щомісяця 50 відсотків таких коштів перераховують на спеціальні реєстраційні рахунки Міністерства оборони України або Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту від структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту.

Решту коштів бюджетні установи використовують на заходи, необхідні для виконання основних функцій, але не забезпечені коштами загального фонду бюджету за відповідною бюджетною програмою.

7. Розрахунок суми коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю, та додаткову (господарську) діяльність, яка підлягає перерахуванню Міністерству оборони України, здійснюється за формулою

$$\text{Спер.} = (\text{Сд} - \text{Св} - \text{Сп}) \times 0,5,$$

де	Сд	-кошти, отримані за минулий місяць від надання послуг (здійснення додаткової (господарської) діяльності);
	Св	-кошти, які необхідно бюджетній установі спрямувати на оплату (відшкодування) витрат, понесених під час надання послуг (здійснення додаткової (господарської) діяльності);
	Сп	-сума податків (зборів), яку необхідно сплатити бюджетній установі, виходячи з доходів, отриманих за минулий місяць від надання послуг (здійснення додаткової (господарської) діяльності).

Міністерство оборони України спрямовує ці кошти на заходи, необхідні для виконання основних функцій, але не забезпечені коштами загального фонду державного бюджету за відповідною бюджетною програмою.

8. Бюджетні установи (за винятком військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, закладів культури, спорту та охорони здоров'я Збройних Сил України) щомісяця 50 відсотків коштів, отриманих як плата за оренду майна (за винятком сум, які спрямовуються на відшкодування понесених витрат і сплату податків), перераховують на спеціальні реєстраційні рахунки Міністерства оборони України для фінансування першочергових заходів з утримання, облаштування, ремонту та придбання майна.

Розрахунок суми коштів, отриманих як плата за оренду майна, яка підлягає перерахуванню на спеціальні реєстраційні рахунки Міністерства оборони України або Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту від структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється за формулою

$$\text{Спер.} = (\text{Сд} - \text{Св} - \text{Сп}) \times 0,5,$$

де	Сд	-кошти, отримані за минулий місяць як плата за оренду майна;
	Св	-кошти, які необхідно бюджетній установі спрямувати на оплату (відшкодування) понесених витрат (оплата експертної оцінки, комунальних послуг, енергоносіїв тощо);
	Сп	-сума податків, яку необхідно сплатити бюджетній установі, виходячи з доходів, отриманих за минулий місяць як плата за оренду майна.

Решту коштів від плати за оренду майна бюджетні установи використовують на фінансування заходів з утримання, облаштування, ремонту та придбання майна.

9. Кошти від реалізації в установленому порядку майна (крім коштів, які надходять від здачі відходів паперу, шмаття (ганчір'я) та від реалізації продукції, що виробляється бюджетними установами за результатами здійснення дозволених видів господарської діяльності) у повному обсязі зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки Міністерства оборони України.

Надходження від реалізації в установленому порядку майна (крім надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки, нерухомого майна) Міністерство оборони України та бюджетні установи використовують на ремонт, модернізацію чи придбання нових необоротних активів та матеріальних цінностей, покриття витрат, пов'язаних з організацією збирання і транспортування відходів і брухту на приймальні пункти та господарські потреби, включаючи оплату комунальних послуг та енергоносіїв.

10. Перерахування бюджетними установами власних надходжень на спеціальні реєстраційні рахунки Міністерства оборони України здійснюється на підставі платіжних доручень бюджетних установ лише в межах однієї програми та однієї групи власних надходжень.

11. Кошти спеціального фонду, які надходять від головного розпорядника бюджетних коштів, бюджетні установи спрямовують виключно на цільові видатки, визначені цим розпорядником, у межах бюджетних асигнувань за спеціальним фондом.

12. Бюджетні установи, які не є платниками житлово-комунальних послуг, кошти, одержані від споживачів (діяльність гуртожитків, готелів, комендантських дільниць, засобів тимчасового розміщення і проживання тощо) як плата або відшкодування за спожиті житлово-комунальні послуги та енергоносії, перераховують у повному обсязі не менше одного разу на місяць на рахунки відповідних квартирно-експлуатаційних органів на підставі укладених з ними договорів.

Квартирно-експлуатаційні органи здійснюють контроль за нарахуванням бюджетними установами плати за житлово-комунальні послуги, своєчасністю і повнотою їх перерахування та спрямовують ці кошти на оплату комунальних послуг та енергоносіїв.

Керівники бюджетних установ відповідають за своєчасне нарахування плати за житлово-комунальні послуги, її утримання та перерахування на спеціальні реєстраційні рахунки квартирно-експлуатаційних органів.

13. У разі проведення бюджетними установами (відповідно до законодавства) операцій у натуральній формі зазначені операції проводяться в межах затверджених кошторисів за спеціальним фондом та відображаються в бухгалтерському обліку виконання державного бюджету.

Для зарахування до доходів та видатків спеціального фонду вартості необоротних активів, отриманих у натуральній формі, бюджетні установи не пізніше останнього робочого дня місяця складають та подають органам Державної казначейської служби України довідку про надходження в натуральній формі за формою, наведеною в додатку 35 до Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2012 року № 1407, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 січня 2013 року за № 130/22662.

Бухгалтерський облік необоротних активів, отриманих як дарунок, гуманітарна, благодійна, міжнародна технічна або інша допомога на безповоротній основі, захопленого озброєння, техніки та майна противника бюджетні установи здійснюють відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26 червня 2013 року № 611, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 липня 2013 року за № 1214/23746.

Вартість цих активів бюджетні установи відображають у звітності відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 24 січня 2012 року № 44 "Про затвердження Порядку складання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 лютого 2012 року за № 196/20509.

Розпорядники бюджетних коштів забезпечують своєчасність, законність та достовірність проведених операцій у натуральній формі згідно із законодавством.

Благодійні внески бюджетні установи зараховують виключно на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби України для зарахування цих надходжень (благодійних внесків, грантів та дарунків), та спрямовують відповідно до затверджених в установленому законодавством порядку кошторисів на організацію основної діяльності.

14. Кошти, доходи та видатки спеціального фонду відображаються бюджетними установами на відповідних субрахунках бухгалтерського обліку згідно із законодавством.

15. Департамент фінансів Міністерства оборони України щороку до 15 січня, виходячи з доведеного Державною казначейською службою України витягу з розпису витрат спеціального

фонду державного бюджету з розподілом за видами надходжень на відповідний рік, готує та доводить до бюджетних установ інформацію щодо реквізитів спеціальних реєстраційних рахунків Міністерства оборони України за відповідними бюджетними програмами для зарахування власних надходжень.

16. Адміністрація Державної спеціальної служби транспорту здійснює розподіл коштів спеціального фонду, отриманих на спеціальні реєстраційні рахунки від структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, на підставі наказу Голови Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту.

Додаток
до Положення про облік
та використання коштів спеціального
фонду державного бюджету
в Міністерстві оборони України
(пункт 4)

ПЕРЕЛІК власних надходжень бюджетних установ Міністерства оборони України за групами та видами надходжень

Вид надходжень	Найменування надходжень до спеціального фонду
1	2
1. Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	
1.1. Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	
1.1.1	Відшкодовані курсантами та особами офіцерського складу витрати, пов'язані з їх утриманням у вищому навчальному закладі в разі дострокового розірвання контракту через небажання продовжувати навчання або через недисциплінованість та в разі відмови від подальшого проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення вищого навчального закладу, а також звільнення з військової служби протягом п'яти років після закінчення вищого військового навчального закладу
1.1.2	Кошти, що надходять від центральних органів виконавчої влади як плата за послуги, пов'язані з призовом громадян України на строкову військову службу
1.1.3	Кошти, що надходять як плата за проведення авіаційних пошуково-рятувальних робіт
1.1.4	Кошти, які надходять від військовослужбовців Збройних Сил України, ветеранів війни і ветеранів військової служби та членів їхніх сімей як частина оплати вартості путівки за санаторно-курортне лікування на пільгових умовах
1.1.5	Плата за надання медичної допомоги закладами охорони здоров'я Збройних Сил України військовослужбовцям інших військових формувань та пенсіонерам з числа

	військовослужбовців, яким відповідно до законодавства надано пільги щодо безоплатного користування військово-медичними закладами відповідних військових формувань, та кошти, отримані як відшкодування витрат цих закладів за стаціонарне лікування потерпілих від злочинних діянь
1.1.6	Плата за надання послуг метрологічними службами, військовими метрологічними і вимірвальними лабораторіями у сфері метрологічної діяльності підприємствам, установам, організаціям, які не належать до сфери управління Міністерства оборони України, та громадянам
1.1.7	Кошти, що отримуватимуть бюджетні установи Міністерства оборони України за копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію
1.1.8	Кошти від надання платних послуг закладами культури, заснованими на державній та комунальній формі власності
1.1.9	Кошти від надання вищими військовими навчальними закладами та військовими навчальними підрозділами вищих навчальних закладів платних послуг щодо підготовки студентів вищих навчальних закладів за програмою підготовки офіцерів запасу
1.1.10	Кошти від надання платних послуг закладами фізичної культури та спорту, що утримуються за рахунок бюджетних коштів
1.1.11	Кошти від надання платних послуг архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів
1.1.12	Кошти від надання послуг військовими представництвами Міністерства оборони України з контролю якості та приймання продукції оборонного призначення на договірній основі іншим центральним органам виконавчої влади та вітчизняним суб'єктам господарської діяльності
1.1.13	Кошти від платних послуг, які можуть надаватися дитячими закладами оздоровлення та відпочинку, що утримуються за рахунок бюджетних коштів
1.1.14	Кошти від надання платних послуг науковими установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів
1.1.15	Кошти від інших послуг, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю
1.2. Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	
1.2.1	Транспортне оброблення вантажів та складське господарство
1.2.2	Діяльність санаторно-курортних закладів Міністерства оборони України, у тому числі реалізація санаторних путівок за договірними цінами
1.2.3	Діяльність інших закладів охорони здоров'я Збройних Сил України

1.2.4	Виробництво виробів із деревини
1.2.5	Діяльність у сфері телебачення та радіомовлення
1.2.6	Вища, професійно-технічна, дошкільна, інші види освіти та діяльність шкіл підготовки водіїв транспортних засобів
1.2.7	Діяльність автомобільного транспорту
1.2.8	Діяльність кафе та їдалень, послуги з постачання готової їжі, виробництво продуктів харчування, роздрібна торгівля продуктами харчування
1.2.9	Рекламна діяльність
1.2.10	Діяльність у сфері електрозв'язку
1.2.11	Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря, забір, очищення та постачання води
1.2.12	Виконання земляних та будівельно-монтажних робіт, розбирання будівель та споруд, підготовчі роботи на будівельному майданчику
1.2.13	Авіаційні перевезення
1.2.14	Функціонування інфраструктури авіаційного, водного та автомобільного транспорту
1.2.15	Виробництво будівельних матеріалів та конструкцій
1.2.16	Видавнича та поліграфічна діяльність
1.2.17	Діяльність, пов'язана з прибиранням приміщень, промислових об'єктів та територій
1.2.18	Ремонт та технічне обслуговування техніки, устаткування, побутових приладів та предметів особистого вжитку
1.2.19	Оброблення брухту та відходів
1.2.20	Інші види додаткової (господарської) діяльності, здійснення якої дозволяється військовим частинам Збройних Сил України
1.2.21	Технічні випробування, дослідження та експериментальні розробки
1.2.22	Організація різних видовищних заходів та інших видів відпочинку та розваг
1.2.23	Діяльність гуртожитків, готелів, інших засобів тимчасового розміщування (проживання)

1.2.24	Вирощування сільськогосподарської продукції
1.3. Плата за оренду майна бюджетних установ	
1.3.1	Плата за оренду нерухомого військового майна
1.3.2	Плата за оренду рухомого військового майна
1.4. Надходження бюджетних установ від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)	
1.4.1	Кошти за відпущене військовими частинами за плату майно у випадках, передбачених наказами і директивами Міністерства оборони України, у тому числі реалізоване уповноваженими підприємствами (організаціями) надлишкове та списане військове майно, яке не належить до озброєння, військової та спеціальної техніки
1.4.2	Кошти від реалізації брухту та відходів чорних і кольорових металів, інших продуктів утилізації військового майна
1.4.3	Кошти, які надходять від здачі на переробку брухту та відходів, що містять дорогоцінні метали і каміння, та залишаються в розпорядженні Міністерства оборони України
1.4.4	Кошти, які надходять від здачі відходів паперу, шмаття (ганчір'я), отриманого внаслідок списання та від реалізації продукції, що виробляється бюджетними установами за результатами здійснення дозволених видів господарської діяльності
1.4.5	Кошти, отримані за рахунок відшкодування винними особами матеріальних збитків, завданих державі втратою, псуванням, знищенням, нестачею, розкраданням, незаконними витратами майнових цінностей, втратою чи знеціненням грошових документів, нестачею, розкраданням, понаднормативними втратами дорогоцінних металів, дорогоцінних каменів та інших валютних цінностей
1.4.6	Кошти за носіння речового майна менше строків, встановлених строками служби речового майна, виданого безкоштовно за нормами забезпечення (у випадках звільнення військовослужбовців із військової служби за відповідними статтями та в інших випадках, передбачених наказами Міністерства оборони України)
1.4.7	Надходження від обліку захопленого озброєння, бойової (спеціальної, спеціалізованої) техніки та майна противника
2. Інші джерела власних надходжень бюджетних установ	
2.1. Благодійні внески, гранти та дарунки	
2.1.1	Благодійні внески
2.1.2	Гранти та дарунки

2.1.3	Гуманітарна допомога
2.2. Кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів	
2.2.1	Кошти (вартість майна), що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів
2.2.2	Кошти (вартість квартир), отримані за результатами будівництва житла для військовослужбовців та членів їх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони, із залученням небюджетних коштів
2.2.3	Кошти (вартість майна), що отримують бюджетні установи в рамках виконання програм міжнародної технічної допомоги
2.3. Кошти, що отримують вищі та професійно-технічні навчальні заклади від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо таким закладам законом надано відповідне право; кошти, що отримують державні і комунальні вищі навчальні заклади, наукові установи та заклади культури як відсотки, нараховані на залишок коштів на поточних рахунках, відкритих у банках державного сектору для розміщення власних надходжень, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти	
2.3.1	Кошти, що отримують військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи вищих навчальних закладів від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо таким закладам законом надано відповідне право
2.3.2	Кошти, що отримують вищі навчальні заклади, наукові установи та заклади культури як відсотки, нараховані на залишок коштів на поточних рахунках, відкритих у банках державного сектору для розміщення власних надходжень, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти
Примітка.	Перерахування коштів на рахунки Міністерства оборони України здійснюється розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня до 25 числа кожного місяця.

3.8 Інструкція з обліку військового майна у Збройних Силах України (витяг) [45]

затверджено
Наказ Міністерства
оборони України
17.08.2017 № 440
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
27 вересня 2017 р.

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає механізм організації та ведення обліку військового майна, закріпленого в установленому законодавством порядку за військовими частинами, військовими навчальними закладами, військовими навчальними підрозділами вищих навчальних закладів, установами та організаціями Збройних Сил України (далі - Збройні Сили), і є підставою для прийняття відповідних рішень посадовими особами Збройних Сил у межах наданих їм повноважень з питань обліку військового майна.

Дія цієї Інструкції поширюється на структурні підрозділи апарату Міністерства оборони України (далі - Міноборони), Генерального штабу Збройних Сил України (далі - Генеральний штаб), інші органи військового управління, а також військові частини, військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи вищих навчальних закладів, установи та організації Збройних Сил (далі - військові частини), які ведуть власне військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини та облік закріпленого за ними військового майна.

Організація та ведення обліку військового майна, закріпленого за апаратами військових аташе та апаратами представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України, здійснюється з урахуванням особливостей порядку їх забезпечення відповідно до вимог Положення про військових аташе та представника Міністерства оборони України при дипломатичному представництві України, затвердженого Указом Президента України від 10 жовтня 2008 року № 918, постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 року № 1146 «Питання апарату військових аташе та апарату представника Міністерства оборони при дипломатичному представництві України за кордоном».

2. У цій Інструкції терміни вживаються у таких значеннях:

військове майно - у значенні, наведеному в Законі України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України»;

військові представництва - у значенні, наведеному в Положенні про представництва державних замовників з оборонного замовлення на підприємствах, в установах і організаціях, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2009 року № 1107 (із змінами);

військове майно непорушних запасів; закріплення військового майна; рух військового майна - у значеннях, наведених у Положенні про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225 (із змінами);

житловий фонд; земельні ділянки; інженерні мережі; казармений фонд; комунальні споруди - у значеннях, наведених у Положенні про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення Збройних Сил України, затвердженому наказом Міністерства оборони України від 03 липня 2013 року № 448, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 13 вересня 2013 року за № 1590/24122 (далі - Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення);

інформаційно-комунікаційна система - у значенні, наведеному в Законі України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»;

кінцеве (термінальне) обладнання - у значенні, наведеному в Законі України «Про електронні комунікації»;

комп'ютерна програма - у значенні, наведеному в Законі України «Про авторське право і суміжні права»;

матеріальні носії інформації - будь-який носій, на якому міститься інформація або відображається в електронному вигляді (у тому числі знімні матеріальні носії інформації, інформаційно-комунікаційні системи, комп'ютери, кінцеве (термінальне) обладнання);

реєстри бухгалтерського обліку (облікові реєстри) - у значенні, наведеному в Положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88, зареєстрованому в Міністерстві

юстиції України 05 червня 1995 року за № 168/704;

обліковий реєстр - у значенні, наведеному у Положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 05 червня 1995 року за № 168/704 (із змінами);

орган військового управління - у значенні, наведеному в Законі України “Про оборону України”;

первинний документ - у значенні, наведеному у Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Інші терміни у цій Інструкції використовуються у таких значеннях:

код номенклатури - дев'ятизначний код предмета постачання, який складається з коду національного бюро кодифікації держави та його реєстраційного номера. Код номенклатури є частиною національного номенклатурного номера предмета (з 5 по 13 знаки) - національним ідентифікаційним номером предмета постачання у системі кодифікації НАТО;

матеріально відповідальна особа - посадова (службова) особа, на яку за характером її посади (роботи) покладено матеріальну відповідальність за збереження військового майна на підставі наказу командира військової частини (договору про матеріальну відповідальність працівника, укладеного відповідно до вимог трудового законодавства) і якій передано під звіт або в інший документально оформлений спосіб на зберігання, у тимчасове користування військового майна;

номенклатура служби забезпечення - системний перелік зразків озброєння, військової техніки та іншого військового майна, які відносяться до предметів постачання відповідної служби забезпечення;

об'єкт військового (корабельного) господарства - об'єкти господарського, технічного, медичного, ветеринарного, спеціального призначення, об'єкти бойової підготовки та інші об'єкти, визначені в Положенні про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України, затвердженому наказом Міністра оборони України від 16 липня 1997 року № 300, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 22 грудня 1997 року за № 615/2419 (зі змінами) (далі - Положення про військове (корабельне) господарство);

підрозділ - рота, батарея, батальйон (дивізіон), окремих взвод, бойові частини корабля та інші рівні їм підрозділи, що ведуть військове (корабельне) господарство;

реквізити первинних документів - сукупність обов'язкових даних, без яких документ не має юридичної сили і не може вважатися підставою для обліку військового майна;

служби забезпечення військової частини - структурні підрозділи військових частин, які не підпадають під визначення “служби забезпечення органів військового управління”, здійснюють забезпечення підрозділів військових частин військовим майном за визначеною номенклатурою та ведуть облік його наявності і руху;

центри забезпечення - військові частини (об'єднані центри (центри) забезпечення, арсенали, бази, склади тощо), які підпорядковані органам військового управління (службам забезпечення органів військового управління) і призначені для забезпечення військ (сил) озброєнням, військовою технікою, іншим військовим майном, їх зберігання та відновлення.

3. До служб забезпечення органів військового управління відносяться: структурні підрозділи апарату Міноборони, Генерального штабу, Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України, Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних Сил України, Озброєння Збройних Сил України, Тилу Збройних Сил України, командування видів Збройних Сил України, командування Десантно-штурмових військ Збройних Сил України, командування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, управлінь оперативних (повітряних) командувань та інших органів військового управління, які здійснюють забезпечення Збройних Сил військовим майном за визначеною номенклатурою та (або) виконують функції замовника відповідно до вимог чинного законодавства.

4. Військове майно закріплюється за військовими частинами Збройних Сил на правах оперативного управління.

Військове майно, яке передане підприємствам, установам та організаціям незалежно від

форми власності (далі - підприємство) для проведення (освоєння) ремонту, модернізації, дослідження технічного стану, спеціальних перевірок і зберігання, забезпечення проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (далі - НДДКР) в інтересах Збройних Сил, з обліку служб забезпечення органів військового управління та військових частин не знімається.

5. Облік військового майна у Збройних Силах є складовою частиною бухгалтерського обліку та являє собою систему обробки та підготовки інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень щодо забезпечення військових частин Збройних Сил матеріальними цінностями.

Облік військового майна у випадках, передбачених законодавством України, ведеться з дотриманням вимог щодо забезпечення охорони державної таємниці, захисту іншої інформації з обмеженим доступом.

6. Обліку підлягає все військове майно незалежно від його призначення та джерел надходження. Облік військового майна повинен бути своєчасним, достовірним і точним.

Військове майно непорушних запасів обліковується окремо від іншого військового майна.

7. Облік військового майна ведеться у кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показниках за відповідною (визначеною) номенклатурою.

Кількісний облік військового майна ведеться в натуральних показниках у стандартних одиницях вимірювання та обліку, визначених Державним класифікатором України “Класифікатор системи позначень одиниць вимірювання та обліку ДК 011-96”, затвердженим наказом Держстандарту України від 09 січня 1997 року № 8.

За якісним (технічним) станом військове майно обліковується за категоріями (не більше п’яти):

перша категорія - нове (не було у використанні) військове майно, яке знаходиться на зберіганні у центрах забезпечення та на складах військових частин, відповідає вимогам технічних умов та відповідних стандартів з невичерпаними термінами (строками) експлуатації (носіння) і повністю придатне для використання за призначенням;

друга категорія - військове майно, яке знаходиться в експлуатації (було у використанні), яке утримується у центрах забезпечення та на складах військових частин, відповідає всім вимогам експлуатаційної документації, придатне до використання за призначенням (з ремонтом або після ремонту) і використовується у межах установленого терміну (строку) експлуатації (носіння);

третья категорія - військове майно, встановлений термін (строк) експлуатації (носіння) якого закінчився, але за своїм технічним (якісним) станом воно є придатним для використання за прямим призначенням після ремонту (потребує середнього ремонту) або без ремонту (для окремих видів військового майна може не встановлюватися);

четверта категорія - військове майно, що за своїм технічним (якісним) станом потребує капітального ремонту (зберігається понад визначений термін зберігання), який є економічно доцільним (для окремих видів військового майна може не встановлюватися);

п’ята категорія - військове майно, яке є технічно несправним і за своїм якісним (технічним) станом непридатне для подальшого використання, морально і фізично застаріле, не відповідає вимогам технічних умов та відповідних стандартів, відновлення (ремонт) якого технічно неможливе або економічно недоцільне та яке підлягає списанню (для окремих видів військового майна може не встановлюватися).

Остання (найнижча) категорія військового майна не може бути вище за третю категорію.

Категорії військового майна та ступені його придатності за відповідною номенклатурою визначаються відповідними актами Міноборони.

За якісним (технічним) станом військове майно обліковується за ступенями придатності (придатні, непридатні) або за ґатунком (сортом) згідно з вимогами технічних умов і відповідних стандартів.

8. Облік військового майна в обліково-номерних показниках ведеться згідно із заводськими номерами зразків військового майна.

9. Облік військового майна у вартісних показниках ведеться в національній валюті

України.

Вартість військового майна на дату його надходження до сфери управління Міноборони визначається за його закупівельною ціною або за вартістю (ціною), зазначеною в укладених на його виготовлення та поставку договорах з урахуванням вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 “Основні засоби”, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2010 року № 1202, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 01 листопада 2010 року за № 1017/18312 (зі змінами), та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 “Запаси”, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2010 року № 1202, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 01 листопада 2010 року за № 1019/18314 (зі змінами) (далі - Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку в державному секторі).

Зміна якісного (технічного) стану (категорійності) військового майна на його первісну (переоцінену), залишкову вартість і нараховану амортизацію (знос) не впливає.

Переоцінка військового майна здійснюється у разі його списання, реалізації, відчуження та утилізації, а також за рішеннями начальників служб забезпечення органів військового управління за закріпленою номенклатурою з урахуванням вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Проведення своєчасної переоцінки (оцінки) військового майна організовується командиром військової частини.

Під час переоцінки військового майна (крім нерухомого військового майна) військовими частинами Збройних Сил застосовується Методика визначення залишкової вартості військового майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 року № 759 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1158) (далі - Методика визначення залишкової вартості військового майна).

Визначення залишкової вартості військового майна здійснюється комісією з переоцінки (оцінки) військового майна, яка створюється на підставі наказу командира (начальника) військової частини (центру забезпечення) або командира (начальника, керівника) вищого рівня, якому ця військова частина (центр забезпечення) безпосередньо підпорядковані.

Визначення сукупного коефіцієнта зносу військового майна здійснюється начальниками служб забезпечення військових частин.

Визначення коефіцієнта індексації та зазначення ціни, за якою військове майно придбано і взято на облік, здійснюється начальником фінансово-економічних органів військових частин (за погодженням з начальниками відповідних служб забезпечення).

10. Облік військового майна поділяється на оперативний облік та облік за первинними документами.

Оперативний облік військового майна ведеться у службах забезпечення органів військового управління за номенклатурою, встановленою начальниками відповідних служб забезпечення органів військового управління. При веденні оперативного обліку військового майна записи облікових даних в облікових регістрах здійснюються на підставі донесень та звітних документів.

11. Керівництво організацією обліку військового майна у Збройних Силах здійснюють: в органах військового управління - керівники органів військового управління; у військових частинах (центрах забезпечення) - командири військових частин (начальники центрів забезпечення).

12. Посадові (службові) особи організовують та здійснюють ведення обліку військового майна відповідно до обов'язків, визначених Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженим Законом України від 24 березня 1999 року № 548-XIV (далі - Статут внутрішньої служби Збройних Сил України), Положенням про військове (корабельне) господарство, положеннями про органи військового управління, функціональними (посадовими, службовими) обов'язками з урахуванням вимог Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та цієї Інструкції.

13. У військових частинах, де посади начальників служб забезпечення не передбачені штатом, ведення обліку військового майна покладається на посадових (службових) осіб, визначених наказом командира військової частини.

14. На начальників служб військових частин, начальників організаційно-планових підрозділів та підрозділів територіального забезпечення військ (далі - ПТЗВ) центрів забезпечення, а також посадових (службових) осіб, які ведуть облік військового майна, обов'язки матеріально відповідальних осіб не покладаються.

15. Списання військового майна здійснюється відповідно до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 12 січня 2015 року № 17, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 січня 2015 року за № 118/26563 (зі змінами) (далі - Порядок списання військового майна).

II. Види облікових документів, порядок їх складання, оформлення, ведення та зберігання

1. Облікові документи залежно від їх призначення поділяються на первинні документи, облікові реєстри, документи допоміжного характеру, оформлення яких здійснюється за відповідними формами, які визначаються цією Інструкцією, а також за формами, які визначені Порядком списання військового майна, Інструкцією про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України, затвердженою наказом Міністра оборони України від 29 червня 2005 року № 359, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 26 серпня 2005 року за № 933/11213 (у редакції наказу Міністерства оборони України від 20 жовтня 2015 року № 569) (далі - Інструкція про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах), типовими формами з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 13 вересня 2016 року № 818, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2016 року за № 1336/29466 (далі - Типові форми з обліку та списання основних засобів), Типовими формами обліку та списання запасів бюджетних установ та інструкції про їх складання, затвердженими наказом Державного казначейства України від 18 грудня 2000 року № 130, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2000 року за № 962/5183 (далі - Типові форми обліку та списання запасів), та іншими нормативно-правовими актами з питань бухгалтерського обліку бюджетних установ.

2. Первинними документами є накладні, вимоги, відомості, акти, атестати та інші документи, які призначені для оформлення і підтвердження здійснених господарських операцій, що пов'язані з рухом і зміною вартісного та якісного (технічного) стану військового майна, і є підставою для записів облікових даних в облікових реєстрах.

Основними частинами первинного документа є:

заголовна частина;

змістова частина;

оформлювальна частина.

3. Заголовна частина повинна містити реквізити, які дають повне і чітке уявлення про вид та характер облікового документа. Під час її оформлення обов'язково вказуються: номер облікового документа, підстава (мета) і дата операції, умовне (або дійсне у разі відсутності умовного) найменування служби забезпечення, що видала документ, вантажовідправник (здавальник) та вантажоодержувач (приймальник), строк дії документа.

Змістова частина може бути оформлена у вигляді таблиці або викладена текстом. Таблична змістова частина первинного документа включає заголовок таблиці, заголовки граф та заголовки рядків (реквізити-ознаки), графи і рядки. Під час її оформлення вказуються: номер за порядком; найменування військового майна; код номенклатури; одиниця виміру; кількість, вартість та сума вартості військового майна, категорія, сорт, заводський номер, а також інші дані, передбачені конкретною формою документа. У кінці змістової частини пишеться "Усього найменувань" і словами зазначається їх кількість. Рядки і графи, які залишилися вільними до підбиття підсумку, обов'язково перекреслюються так, щоб між текстом і підписами посадових осіб не можна було вести інші записи.

Оформлювальна частина містить: дати складання, підпису та затвердження первинного документа; найменування посад осіб, які його підписали, їх особисті підписи, військове звання, прізвище та ініціали. Підписи посадових осіб у випадках, передбачених формами облікових документів, зазначених у додатках до цієї Інструкції, скріплюються відповідними печатками.

Неістотні недоліки в первинних документах, що містять відомості про операцію, не є підставою для невизнання операції, за умови, що такі недоліки не перешкоджають можливості ідентифікувати обов'язкові реквізити, наведені в абзацах першому-третьому цього пункту, зміст та обсяг операції.

4. Первинні документи, які складаються у двох чи більше примірниках, заповнюються через копіювальний папір на друкувальному приладі, а за необхідності розмножуються на спеціальних копіювальних апаратах або друкуються в необхідній кількості примірників.

5. Первинний документ вважається виконаним, якщо визначені в ньому операції виконані в означений строк повністю або частково. Змінювати строк дії первинного документа можна тільки за письмовим розпорядженням начальника відповідної служби забезпечення або відміткою безпосередньо на первинному документі, завіреною його підписом і скріпленою відповідною печаткою.

6. Здійснювати операції, пов'язані з рухом і зміною вартісного та якісного (технічного) стану військового майна, без оформлення первинних документів і відображення їх за бухгалтерським обліком, а також за первинними документами, які оформлені з порушеннями вимог цієї Інструкції, забороняється.

7. Обліковими регістрами є книги, картки обліку військового майна, картки обліку військового майна особистого користування та інші носії спеціального формату (паперові, електронні), які призначені для відображення наявності, руху і якісного (технічного) стану військового майна (його вартості) за визначений період.

Облікові регістри, документи допоміжного характеру можуть вестися в паперовій або електронній формі (у тому числі з використанням знімних матеріальних носіїв інформації, комп'ютерних програм, інформаційно-комунікаційних систем, комп'ютерів, кінцевого (термінального) обладнання).

Книги обліку військового майна обліковуються у структурному підрозділі, який відповідає за організацію діловодства в органах військового управління, військових частинах, центрах забезпечення, військових навчальних закладах, установах та організаціях Збройних Сил.

У разі ведення книги обліку військового майна в паперовій формі усі аркуші книг обліку військового майна нумеруються, прошнуровуються, скріплюються відповідною мастиковою печаткою. Кількість аркушів засвідчується підписами посадових осіб, які здійснюють їх реєстрацію.

У разі ведення книги обліку військового майна в електронній формі за відсутності інформаційно-комунікаційних систем для обліку військового майна її реєстрація відбувається на підставі рапорту за підписом начальника відповідної служби забезпечення/командира відповідного підрозділу.

У книгах обліку військового майна, які ведуться в паперовій формі, на кожне найменування військового майна визначається певна кількість сторінок. Черговість запису найменувань військового майна в них повинна відповідати послідовності, передбаченій формами донесень і звітів. На початку книг обліку військового майна розміщується її зміст.

Картки обліку військового майна складаються на одне найменування військового майна (одного одержувача). У разі ведення картки обліку військового майна у паперовій формі правильність оформлення цих карток обліку засвідчується підписами начальників відповідної служби забезпечення та фінансово-економічного органу, які скріплюються відповідною мастиковою печаткою.

Первинні записи в нових облікових регістрах здійснюються на підставі облікових даних попередніх облікових регістрів, первинних документів, донесень, звітів, а також актів інвентаризації (приймання-передачі). У разі ведення таких облікових регістрів у паперовій формі первинні записи підтверджуються підписами начальників служб забезпечення, фінансово-економічного органу та посадової (службової) особи, яка веде облік військового

майна. Під час перенесення облікових даних по військовому майну, яке має визначені строки експлуатації, вказуються дати видачі цього військового майна.

Підсумки про надходження (вибуття) військового майна в облікових регістрах підбиваються за звітний період і за рік, а також під час розроблення планів забезпечення (постачання, ремонту), проведення інвентаризацій, аудиторських перевірок, прийому (передавання) посад та в інших випадках, передбачених законодавством.

У разі ведення книги обліку військового майна в паперовій формі підсумки засвідчуються підписами посадової (службової) особи, яка відповідає за стан обліку військового майна, та посадової (службової) особи, яка безпосередньо веде його облік.

У разі ведення книги обліку військового майна в електронній формі за відсутності інформаційно-комунікаційних систем для обліку військового майна підсумки підбиваються в роздрукованій узагальнюючій відомості обліку військового майна в електронній формі (додаток № 1) за звітний період та засвідчуються підписами посадової (службової) особи, яка відповідає за стан обліку військового майна, та посадової (службової) особи, яка безпосередньо веде його облік.

Усі облікові регістри у паперовій формі ведуться до повного використання. Якщо деякі з них необхідно продовжити в наступному році, вони переносяться до номенклатури справ наступного року і перереєструються в порядку, визначеному законодавством, з визначенням номера, за яким вони ставляться на облік у наступному році.

Картки обліку військового майна, які закінчені протягом операційного року, додаються до знову заведених і зберігаються разом з ними до кінця операційного року. Закінчені упродовж операційного року картки обліку військового майна особистого користування додаються до знову заведених і зберігаються весь період перебування військовослужбовця на забезпеченні.

У разі втрати облікових регістрів облікові дані відновлюються в нових облікових регістрах після проведення службового розслідування за звітними, первинними документами та даними інвентаризації (у разі її проведення) з подальшим проведенням звірки облікових даних із відповідною службою забезпечення. У випадках, передбачених законодавством, за клопотанням відповідного командувача (командира, начальника) призначається аудиторська перевірка.

8. Документами допоміжного характеру є зведені та інші відомості, крім роздавальних (здавальних), листи, розкладки продуктів, стелажні ярлики та інші документи, які сприяють виконанню операцій, пов'язаних з рухом, зміною вартісного та якісного (технічного) стану військового майна.

9. Облік військового майна ведеться в паперовій формі або з використанням комп'ютерних програм, інформаційно-комунікаційних систем, комп'ютерів, кінцевого (термінального) обладнання.

У разі ведення обліку вручну у виконаних первинних документах за кожним найменуванням у графі реквізиту "Примітка" (вільному полі первинного документа) робляться відмітки про номер облікового регістру і сторінки, де проведено облікову операцію.

Змінні реквізити документів "Ознака інформації", "Код документа" і "Усього" не вказуються. Змінний реквізит "Одиниця виміру" вказується за скороченим найменуванням.

У разі ведення обліку військового майна з використанням програмних і технічних засобів (у тому числі знімних матеріальних носіїв інформації, комп'ютерних програм, інформаційно-комунікаційних систем, комп'ютерів, кінцевого (термінального) обладнання) на всіх виконаних первинних документах робляться відмітки із зазначенням дати їх обробки, прізвищ виконавців, які безпосередньо забезпечують ведення обліку в електронній формі.

10. Усі первинні документи (крім бланків документів суворої звітності, інспекторських посвідчень), а також картки обліку військового майна реєструються у книзі реєстрації та руху облікових документів (додаток 2) (далі - книга реєстрації облікових документів) і видаються виконавцю під особистий підпис.

Порядковий номер реєстрації є номером документа, який вказується на кожному його аркуші та додатках до нього у разі їх наявності.

11. На всіх облікових документах вказуються присвоєні структурним підрозділам апарату

Міноборони, Генерального штабу, іншим органам військового управління, військовим частинам, службам забезпечення органів військового управління, центрам забезпечення умовні найменування. За їх відсутності вказуються дійсні найменування.

12. Облікові документи складаються і ведуться розбірливо, без помарок та підчисток. Для виправлення помилок, що допущені під час записів, неправильні цифри або слова закреслюються тонкою лінією так, щоб закреслене можна було прочитати, а над ним записуються правильні цифри і слова. Про зроблене виправлення зазначається написом на вільному місці цієї сторінки документа: "Закреслене (вказується помилковий запис) не читати, дописаному (вказується правильний запис) вірити" та засвідчується в обліковому реєстрі підписом виконавця, а в первинному (допоміжному) документі - підписом посадової особи, яка підписала цей документ.

У разі коли робиться тільки закреслення помилкового запису без його виправлення, про це зазначається: "Закреслене (вказуються цифри або слова) не читати" і також засвідчується у книзі (картці) обліку підписом виконавця, а в первинному документі - підписом посадової (службової) особи, яка підписала цей документ.

Підпис посадової (службової) особи про виправлення в первинному (допоміжному) документі скріплюється відповідною печаткою.

У разі виправлення запису в облікових реєстрах повинні бути виправлені і наступні підсумки із зазначенням дати виправлення.

Якщо після виправленого запису зроблено ще два та більше правильних записів, то підсумок (залишок) виправляється тільки в останньому записі.

13. Формування, зберігання протягом встановленого строку облікових документів, які не містять даних з обмеженим доступом, у тому числі й електронних носіїв з інформацією про облік військового майна, видача (передавання) їх у користування, передача на архівне зберігання та знищення здійснюються відповідно до Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1242 (із змінами), Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 736, а також актів Міноборони, розроблених на підставі зазначених нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України.

Формування, облік, зберігання облікових документів, що містять дані з обмеженим доступом, передача їх на архівне зберігання та знищення, у тому числі і електронних носіїв інформації, а також надання їм грифа обмеження доступу здійснюються відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 року № 939.

III. Організація ведення обліку та документальне оформлення руху військового майна в службах забезпечення органів військового управління

1. Облік військового майна в службах забезпечення органів військового управління організовується і ведеться відповідно до вимог чинного законодавства та з урахуванням вимог цієї Інструкції.

2. За організацію і ведення обліку військового майна в службах забезпечення органів військового управління відповідають начальники цих служб.

У межах визначених повноважень начальники служб забезпечення органів військового управління:

організують ведення обліку військового майна у Збройних Силах за визначеною номенклатурою в кількісних та якісних показниках, встановлюють особливості його ведення;

визначають перелік військового майна, що підлягає оперативному обліку та обліку за первинними документами;

організують розроблення схем прикріплення органів військового управління та військових частин на забезпечення військовим майном до центрів забезпечення, типових норм

щодо оцінки (визначення залишкової вартості) військового майна за закріпленою номенклатурою, положень про визначення якісного (технічного) стану військового майна, їх категорювання (ступеня придатності);

визначають (коригують) за напрямом діяльності перелік облікових документів, які повинні вестися у відповідних службах забезпечення видів Збройних Сил, оперативних (повітряних) командувань, військових частин та в центрах забезпечення;

розглядають акти на списання (перекатегорювання) військового майна, затверджують їх у межах наданих їм прав або формулюють висновок щодо них і подають на затвердження старшому начальнику;

розглядають акти аудиторських перевірок (інвентаризацій), які проводились у військових частинах та в підпорядкованих центрах забезпечення, та вживають заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень;

організують виконання заходів щодо впровадження комп'ютерних програм, інформаційно-комунікаційних систем для обліку військового майна;

забезпечують відповідно до табеля термінових донесень своєчасну підготовку та подання донесень (звітів) про наявність, рух і якісний (технічний) стан військового майна у Збройних Силах;

виконують інші завдання, визначені положеннями (функціями та завданнями) про службу забезпечення органу військового управління.

3. У службах забезпечення органів військового управління ведеться оперативний облік військового майна та облік за первинними документами. Оперативний облік військового майна є основним видом обліку в службах забезпечення органів військового управління.

4. У службі забезпечення органу військового управління облік військового майна за визначеною номенклатурою ведеться:

в управлінні оперативного (повітряного) командування:

за підпорядковані військові частини;

за підпорядковані центри забезпечення;

за прикріплені на забезпечення військові частини (підрозділи);

у цілому за оперативне (повітряне) командування;

у командуваннях видів Збройних Сил, Десантно-штурмових військ Збройних Сил України, Сил спеціальних операцій Збройних Сил України:

за підпорядковані військові частини;

за підпорядковані центри забезпечення;

у цілому за вид Збройних Сил, Десантно-штурмові війська Збройних Сил України, Сили спеціальних операцій Збройних Сил України;

за визначеною номенклатурою - у цілому за Збройні Сили.

В інших службах забезпечення органів військового управління (структурних підрозділах апарату Міноборони, Генерального штабу, Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України, Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних Сил України, озброєння Збройних Сил України, Тилу Збройних Сил України та інших органів військового управління, які здійснюють забезпечення Збройних Сил військовим майном):

за безпосередньо підпорядковані військові частини (центри забезпечення);

у цілому за Збройні Сили.

У разі якщо облік військового майна за кожну військову частину, що знаходиться на забезпеченні, покладено на центр забезпечення, у службі забезпечення органу військового управління ведеться облік військового майна за центри забезпечення та в цілому за орган військового управління або Збройні Сили.

Зведений облік потреби і наявності штатного озброєння, військової техніки та іншого військового майна на початок кожного планового періоду в службі забезпечення органу військового управління ведеться у книзі зведеного обліку потреби і наявності штатних озброєння, військової техніки та іншого військового майна (додаток 3).

5. У службах забезпечення органів військового управління ведуться облікові документи відповідно до переліку облікових документів, що ведуться в службах забезпечення органів

військового управління (додаток 4).

6. Рішення начальників служб забезпечення органів військового управління на видавання (приймання) військового майна оформлюються нарядами на видавання (приймання) військового майна (додаток 5) (далі - наряд на видавання (приймання) та рознарядками (додаток 6).

7. Наряд на видавання (приймання) є підставою для оформлення первинних документів на одноразове відпускання (відвантаження, відправлення, приймання, передавання) військового майна одному вантажоодержувачу (від одного вантажовідправника, здавальника).

Наряд на видавання (приймання) складається в чотирьох примірниках. Перший та другий примірники цього наряду направляються вантажовідправнику, третій - вантажоодержувачу, четвертий - залишається у службі забезпечення органу військового управління.

8. Рознарядка є підставою для оформлення первинних документів на відпускання (відвантаження, відправлення) одного виду військового майна декільком вантажоодержувачам.

Рознарядка складається в трьох примірниках. Перші два примірники цієї рознарядки направляються вантажовідправнику для виконання, третій - залишається у службі забезпечення органу військового управління.

9. Для оперативності вирішення завдань із забезпечення Збройних Сил військовим майном дозвіл на відпускання (відвантаження, відправлення) військового майна з підпорядкованих центрів забезпечення (військових частин) надається відповідним розпорядчим документом начальника служби забезпечення органу військового управління в одному примірнику та підписуватись із накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа, який оформлюється документальним повідомленням (телеграмою, шифрограмою) або електронним повідомленням в інформаційно-комунікаційній системі для обліку військового майна та доводиться до вантажовідправників засобами інформаційно-комунікаційної системи для обліку майна, телеграфного зв'язку, автоматизованої системи управління військами (далі - АСУВ), засобами системи електронного документообігу (СЕДО) або засобами телефонного зв'язку - телефонограмою. При цьому телефонограми записуються в книзі телефонограм центрів забезпечення та доводяться до начальників центрів забезпечення в установленому законодавством порядку. Розпорядчі документи начальників служб забезпечення органів військового управління, які надійшли до центрів забезпечення засобами телеграфного, телефонного зв'язку, АСУВ, підтверджуються нарядом на видання (приймання), який оформляється службою забезпечення органу військового управління в одному примірнику. У ньому обов'язково зазначається: «На підтвердження телеграми (телефонограми, факсограми, іншого документа, яким було доведено розпорядчий документ) від «___» _____ 20__ року № _____».

Для центрів забезпечення, які безпосередньо через ПТЗВ виконують завдання з організації забезпечення військових частин, розпорядчі документи начальників служб забезпечення органів військового управління на відпускання (відвантаження, відправлення) військового майна нарядами на видавання (приймання) служб забезпечення органів військового управління не підтверджуються.

У разі якщо термін дії наряду на видавання (приймання) або рознарядки закінчився вже після фактичного переміщення військового майна на територію вантажоодержувача, таке майно підлягає прийманню та оприбуткуванню без додаткового продовження терміну його (її) дії.

10. Передавання озброєння, військової техніки та табельного військового майна номенклатури служб забезпечення органів військового управління здійснюється:

з однієї військової частини в іншу в межах оперативного командування - на підставі відповідних розпорядчих документів оперативного командування;

з одного оперативного (повітряного) командування в інше - на підставі відповідних розпорядчих документів командувань видів Збройних Сил;

з одного виду Збройних Сил (окремого роду військ (сил)) в інший - на підставі відповідних розпорядчих документів Генерального штабу Збройних Сил України.

Підставою для передавання військового майна є плани забезпечення військ (сил)

військовим майном, плани ремонту, плани проведення навчань, зборів, організаційних та інших заходів, затверджені відповідними посадовими (службовими) особами в межах повноважень згідно їх посадових (службових) обов'язків.

Передавання літаків, вертольотів і безпілотних літальних апаратів та комплексів з однієї військової частини (з'єднання, науково-дослідної або випробувальної установи, військового навчального закладу) до іншої здійснюється на підставі розпорядчих документів відповідних органів військового управління за закріпленою номенклатурою.

Передавання озброєння, військової техніки та іншого рухомого військового майна, яке утримується у військовій частині понад штатно-табельну потребу, до інших місць зберігання (у центри забезпечення, в інші військові частини тощо) здійснюється за рішеннями начальників служб забезпечення органів військового управління.

Озброєння, військова техніка, інше військове майно, які обліковуються за номерними та якісними показниками, передаються за актом приймання-передачі, форму якого наведено в Типових формах з обліку та списання основних засобів (далі - акт приймання-передачі основних засобів), з оформленими (за необхідності) актами технічного стану військового майна (додаток 7) (далі - акт технічного стану).

У всіх зазначених випадках передавання військового майна здійснюється тільки на підставі нарядів на видавання (приймання) відповідних служб забезпечення органів військового управління.

11. У разі перепідпорядкування (передислокації) військової частини (підрозділу) службами забезпечення органів військового управління (службами забезпечення військової частини, до якої цю військову частину (підрозділ) було прикріплено на забезпечення) на усі види військового майна оформлюється атестат військової частини (додаток 8).

До атестата військової частини вноситься військове майно, яке обліковується за військовою частиною на день вибуття. Наявність його підтверджується звітними документами або донесеннями за період від останнього звіту до дня зняття військової частини із забезпечення.

Знову сформовані військові частини, які не ведуть свого господарства, донесення і звіти не подають.

В атестаті військової частини вказуються сума непогашених нарахунків за втрати, нестачі військового майна, а також дата останньої аудиторської перевірки.

Атестат військової частини є основним документом, який дає право на зарахування військової частини на забезпечення і зняття з обліку військового майна, що обліковується за нею за попереднім місцем забезпечення (дислокації).

12. Звіряння даних обліку наявності і технічного (якісного) стану військового майна у службах забезпечення органів військового управління з даними обліку військового майна у військових частинах та центрах забезпечення здійснюється в строки, що встановлюються начальниками відповідних служб забезпечення органів військового управління. Для контролю за проведенням звірок даних обліку військового майна у службах забезпечення органів військового управління ведуться журнали результатів звірки обліку військового майна (додаток 9) (далі - журнал звірки обліку).

IV. Організація, ведення обліку та документальне оформлення руху військового майна в центрі забезпечення

1. Облік військового майна в центрі забезпечення ведеться в обліково-операційному підрозділі, фінансово-економічному органі, підрозділах зберігання, сховищах, ПТЗВ, у майстерні (цеху), у лабораторії (підрозділі контролю якості пального) та інших підрозділах центру забезпечення.

Звіряння даних обліку наявності і технічного (якісного) стану військового майна в обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) з даними обліку військового майна у підрозділах центру забезпечення здійснюється в строки, що встановлюються начальником центру забезпечення. Для контролю за проведенням звірок даних обліку військового майна в обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) ведуться журнали звірки обліку.

2. В обліково-операційному підрозділі ведеться облік наявності, руху, якісного

(технічного) та вартісного стану військового майна в цілому за центр забезпечення, а також за кожний підрозділ зберігання (сховище), підрозділ територіального забезпечення військ, майстерню (цех), лабораторію тощо.

3. На обліково-операційний підрозділ центру забезпечення покладаються:

складання первинних документів з оформлення всіх операцій, пов'язаних з рухом, якісним (технічним) і вартісним станом військового майна в центрі забезпечення, та своєчасне надання їх оригіналів до фінансово-економічного органу для відображення в бухгалтерському обліку в установлені строки;

ведення облікових реєстрів наявності, руху і якісного (технічного) стану військового майна, яке зберігається в центрі забезпечення;

планування і контроль операційної діяльності підрозділів центру забезпечення;

забезпечення підрозділів центру забезпечення необхідними бланками облікових документів;

ведення облікових операцій в комп'ютерних програмах, інформаційно-комунікаційних системах для обліку військового майна;

облік постачання військового майна підприємствами та розрахунків з постачальниками;

проведення звіряння даних обліку обліково-операційного підрозділу з даними обліку підрозділів центру забезпечення та фінансово-економічного органу;

підготовка донесень (звітів) щодо наявності, руху та якісного (технічного) стану військового майна в центрі забезпечення відповідно до табеля термінових донесень.

4. У обліково-операційному підрозділі центру забезпечення ведуться облікові документи відповідно до переліку облікових документів, що ведуться в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення (додаток 10).

5. У фінансово-економічному органі центру забезпечення ведеться бухгалтерський облік руху військового майна на підставі первинних документів у порядку, установленому законодавством України.

Інші підрозділи центру забезпечення зобов'язані своєчасно надавати первинні документи до фінансово-економічного органу для відображення їх за бухгалтерським обліком.

6. Облік військового майна в підрозділі зберігання ведеться за кожне сховище за обліковими документами відповідно до переліку облікових документів, що ведуться в підрозділі зберігання центру забезпечення (додаток 11).

7. У підрозділі зберігання (сховищі) проводяться:

документальне оформлення операцій, пов'язаних з прийманням, відпусканням (відправленням, відвантаженням) військового майна;

облік наявності, руху і якісного (технічного) та вартісного стану військового майна, що знаходиться на зберіганні в підрозділі зберігання (сховищі), а також облік номерних показників військового майна, наданих заводом-виробником;

відображення у відповідних облікових документах (формулярах, паспортах, книгах обліку технічного стану, стелажних ярликах, штабельних картках тощо) результатів проведених перевірок (випробувань, лабораторних аналізів), обсягів виконаних технічних обслуговувань (регламентних робіт) озброєння, військової техніки та іншого військового майна, що знаходиться на зберіганні у відділі (сховищі);

підготовка (виведення залишків) у встановлені терміни облікових реєстрів, які ведуться в підрозділі зберігання (сховищі), та проведення звірки з даними бухгалтерського обліку фінансово-економічного органу.

8. Усі виконані в підрозділі зберігання (сховищі) первинні документи не пізніше наступного дня повинні здаватися до обліково-операційного підрозділу під підпис у книзі реєстрації облікових документів.

9. На комплектуючі елементи, які вилучені відповідно до умов зберігання з озброєння (техніки, іншого військового майна), у підрозділі зберігання складається акт вилучення комплектуючих елементів (додаток 12).

10. Облік військового майна в ПТЗВ організовує начальник цього підрозділу. Для обліку військового майна в ПТЗВ ведуться облікові документи відповідно до переліку облікових

документів, що ведуться в підрозділі територіального забезпечення військ (додаток 13).

11. На ПТЗВ, який здійснює забезпечення військових частин і веде облік військового майна, покладаються:

- складання, облік та зберігання встановлених для нього облікових документів;

- ведення облікових реєстрів наявності, руху і якісного (технічного) стану військового майна у ПТЗВ;

- оформлення первинних документів;

- підготовка донесень і звітів з наявності, руху та якісного (технічного) стану військового майна за військові частини, які прикріплені на забезпечення, відповідно до табеля термінових донесень;

- проведення звіряння даних обліку ПТЗВ з даними обліку обліково-операційного підрозділу та фінансово-економічного органу;

- визначення потреби ПТЗВ у відповідних бланках облікових документів.

12. У майстерні (цеху) центру забезпечення ведеться облік:

табельного обладнання, агрегатів, а також запасних частин, інструменту і приладдя (далі - ЗІП) розсипом (у комплектах) та витратних матеріалів - у книзі обліку наявності та руху військового майна (склад, підрозділ) (додаток 14) (далі - книга обліку військового майна (склад, підрозділ)) або книзі обліку ЗІП розсипом, матеріалів та майна служб ракетного озброєння і ракетно-артилерійського озброєння (додаток 15) (далі - книга обліку ЗІП). Озброєння, військова техніка та інше військове майно, які надійшли з підрозділів зберігання у ремонт (на технічне обслуговування, регламентні роботи, обробку), у цих книгах обліку не обліковуються;

озброєння, військової техніки та іншого військового майна, прийнятих у ремонт (на технічне обслуговування, регламентні роботи, обробку), а також агрегатів, запасних частин і витратних матеріалів, витрачених у разі здійснення цих робіт і на поповнення комплектів ЗІП, - у книзі обліку ремонту (обслуговування, обробки) озброєння, військової техніки та іншого військового майна (додаток 16) (далі - книга обліку ремонту);

інструменту і пристроїв, виданих особовому складу майстерні (цеху) для виконання визначених робіт на строк не більше місяця, у книзі обліку військового майна, що видається у тимчасове користування (додаток 17).

На майстерню (цех) покладається також складання (ведення) формулярів (паспортів) на зібране (відремонтоване) у майстерні (цеху) озброєння, військову техніку, ракети та боєприпаси.

13. На підставі даних книги обліку ремонту щодо витрачених агрегатів (запасних частин і витратних матеріалів), які підтверджуються підписом приймача підрозділу зберігання, начальником майстерні (цеху) наприкінці кожного місяця до обліково-операційного підрозділу подається донесення про наявність та рух військового майна (додаток 18), перед складанням якого проводиться звіряння даних обліку військового майна в майстерні (цеху) з даними обліку обліково-операційного підрозділу та фінансово-економічного органу.

Списання агрегатів, запасних частин, ЗІП, витратних матеріалів, витрачених для проведення ремонту, технічного обслуговування, регламентних робіт, обробки озброєння та військової техніки, та зняття їх з обліку здійснюються відповідно до чинних нормативно-правових актів.

14. У лабораторії центру забезпечення (підрозділі контролю якості пального) облік обладнання, приладів, реактивів та іншого військового майна ведеться у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ). Технічний стан засобів вимірювальної техніки військового призначення (далі - ЗВТВП) обліковується у книзі обліку технічного стану, калібрування, повірки та ремонту засобів вимірювальної техніки військового призначення (додаток 19) (далі - книга обліку технічного стану ЗВТВП).

15. Приймання лабораторією (підрозділом контролю якості пального) від підрозділів зберігання проб (зразків) військового майна для аналізів (випробувань) здійснюється за актом відбору проб для випробувань (додаток 20) (далі - акт відбору проб) та актом відбору проб пально-мастильних матеріалів, зразок форми якого наведено у додатку 7 до Інструкції з

контролю якості пально-мастильних матеріалів та спеціальних рідин у державній авіації України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 08 грудня 2016 року № 662, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 січня 2017 року за № 60/29928 (далі - Інструкція з контролю якості пально-мастильних матеріалів та спеціальних рідин у державній авіації України).

16. Облік прийнятих проб (зразків), виконаних аналізів (випробувань) військового майна і виданих результатів за ними, крім компонентів ракетного палива та пально-мастильних матеріалів, ведеться у книзі обліку випробувань військового майна (додаток 21) (далі - книга обліку випробувань).

17. Облік прийнятих проб (зразків), виконаних аналізів (випробувань) компонентів ракетного палива та пально-мастильних матеріалів і виданих результатів за ними ведеться відповідно до Інструкції з контролю якості пально-мастильних матеріалів та спеціальних рідин у державній авіації України.

18. Військове майно, яке залишилось від аналізів (випробувань), передається лабораторією (підрозділом контролю якості пального) до відповідних відділів зберігання за накладною (вимогою) (форма № 3-3), зразок форми якої наведено у Типових формах обліку та списання запасів (далі - накладна (форма № 3-3)), які виписуються в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення.

19. Бланки облікових документів, крім бланків суворої звітності, у центрі забезпечення обліковуються в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення в картках обліку військового майна (некатегорійного) (додаток 22).

20. Приймання в центрі забезпечення військового майна, яке надійшло залізничним, водним, повітряним, автомобільним та іншим транспортом, здійснюється комісією центру забезпечення в присутності представника транспортної організації (підприємства) на підставі перевізних та супровідних документів. У склад комісії, яка призначається наказом начальника центру забезпечення, обов'язково включаються начальник відповідного підрозділу зберігання і матеріально відповідальна особа, яка приймає майно на відповідальне зберігання (далі - приймальник), якій видається довіреність встановленого зразка на отримання військового майна.

Порядок і строки приймання військового майна від перевізника визначаються відповідними правилами перевезення вантажів.

21. Для приймання секретних зразків військового майна члени комісії повинні мати допуск до державної таємниці відповідної форми. Охорона такого військового майна під час його приймання та перевезення організовується в порядку, визначеному законодавством України.

22. У разі виявлення несправностей вагонів (контейнерів, люків, трюмів судна) і порушення пломб, а також за наявності дефектів в упаковці (тарі) і ознак втрат чи пошкодження (псування) вантажу комісією центру забезпечення за участю представника транспортної організації (підприємства) складається комерційний акт, форма якого встановлюється відповідними правилами перевезення вантажів.

Комерційний акт складається також у разі:

прибуття вантажу без перевізних та супровідних документів або цих документів без вантажу; у разі виявлення нестачі військового майна, яка перевищує норми природного убуття, і різниці в показниках ваговимірювальних приладів;

виявлення невідповідності фактичної кількості та якості військового майна даним перевізних та супровідних документів;

подання вантажу до місця вивантаження по закінченні 24 годин після оформлення документів на отримання військового майна.

Порядок складання комерційних актів і подання претензій до транспортної організації (підприємства) визначається Положенням про військове (корабельне) господарство, а також відповідними правилами перевезень вантажів.

23. У разі відмови представника транспортної організації (підприємства) від складання комерційного акта нестача або пошкодження (псування) вантажу повинні бути зафіксовані в цьому акті комісією центру забезпечення в день приймання військового майна.

24. Після закінчення приймання військового майна комісією центру забезпечення складається акт приймання-передачі військового майна (додаток 23), а на озброєння, військову техніку та інше військове майно, яке обліковується за номерними та якісними показниками, - акт технічного стану за необхідності.

Перші примірники акта приймання-передачі військового майна та акта технічного стану, якщо він складався, разом з комплектом перевізних та (або) супровідних документів залишаються у вантажоодержувача і є підставою для постановки військового майна на облік. Другі примірники цих актів разом і з довіреністю вантажоодержувача надсилаються вантажовідправнику. Треті примірники - до служби забезпечення органу військового управління.

Крім того, у разі якщо військове майно, що надійшло у центр забезпечення залізничним, водним, повітряним, автомобільним та іншим транспортом, було відправлено виробником (постачальником), примірники акта приймання-передачі військового майна та акта технічного стану військового майна, якщо він складався, направляються до органу військового управління (службі забезпечення органу військового управління), який уклав договір щодо закупівлі (постачання, розроблення (модернізації), виготовлення) військового майна (далі - Замовник), та до військового представництва.

25. Військове майно, яке надійшло до центру забезпечення залізничним, водним, повітряним, автомобільним транспортом, обліковується в книзі обліку відвантаження (надходження) військового майна (додаток 24).

Про час подання і повернення транспортних засобів робляться відповідні записи в книзі обліку подачі і повернення транспортних засобів (додаток 25).

26. Приймання військового майна, що доставлене в центр забезпечення у супроводі представника вантажовідправника, здійснюється комісією центру забезпечення.

27. Якщо вантажовідправником є підприємство виробника (постачальник), приймання військового майна здійснюється за супровідними (первинними) документами вантажовідправника.

Військові представництва повідомляють Замовника, службу забезпечення органу військового управління (якщо вона не є Замовником) та безпосередньо вантажоодержувача про відвантаження виробником (постачальником) військового майна. Замовник повинен не пізніше наступного дня після отримання такого повідомлення сповістити військове представництво та службу забезпечення органу військового управління (якщо вона не є Замовником).

Замовник повідомляє центри забезпечення, які за умовами договору є отримувачами військового майна, про номер та дату договору, відповідно з яким здійснюється постачання, перелік військового майна, що підлягає постачанню, терміни та порядок його постачання (отримання) тощо, а також надає їм копію такого договору.

Документальне оформлення приймання військового майна від виробника (постачальника) здійснюється відповідно до пункту 24 цього розділу.

Облік постачання військового майна в кількісному та грошовому вимірі за договорами ведеться Замовником у картках обліку виконання поставок військового майна (додаток 26).

28. Якщо вантажовідправником є інший центр забезпечення або військова частина, приймання військового майна здійснюється на підставі наряду на видавання (приймання), інших розпорядчих документів служби забезпечення органу військового управління за накладною (форма № 3-3) або за актом приймання-передачі основних засобів, які оформлюються вантажовідправником у чотирьох примірниках. На озброєння, військову техніку та інше військове майно, яке обліковується за номерними та якісними показниками, вантажовідправником складаються акти технічного стану.

29. Некомплектне та несправне озброєння, техніка та інше військове майно приймаються тільки за наявності затвердженої начальником відповідної служби забезпечення органу військового управління картки обліку некомплектності (додаток 27) (далі - картка некомплектності) на кожен зразок озброєння, військової техніки та іншого військового майна.

30. У разі відповідності фактичної кількості та якості військового майна даним первинних документів вантажовідправника приймальник центру забезпечення зазначає в них: "Вантаж

прийнятий”. Підпис приймальника скріплюється мастиковою гербовою печаткою центру забезпечення.

31. У разі виявлення невідповідності кількості та якості військового майна первинним документам вантажовідправника приймання військового майна здійснюється комісією вантажоодержувача з обов’язковою участю здавальника вантажу за його фактичною наявністю та якісним станом зі складанням акта приймання-передачі військового майна. За необхідності складається акт технічного стану. У цих актах робляться відповідні записи щодо нестачі (пошкодження, псування) або невідповідності якісного стану військового майна. У разі відмови здавальника вантажу від укладання і підписання цих актів у них робиться відповідний запис із вказівкою прізвища, ініціалів здавальника вантажу та мотивів його відмови.

32. Після закінчення приймання військового майна перший та другий примірники виконаного наряду на видавання (приймання), перший та другий примірники накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі військового майна та перший примірник акта технічного стану залишаються у вантажовідправника, де другі примірники цих документів передаються до фінансово-економічного органу.

Вантажоодержувачу видаються треті примірники виконаного наряду на видавання (приймання), третій примірник накладної (форма № 3-3) (акта приймання-передачі військового майна), сертифікати відповідності, заповнені та оформлені формуляри (паспорти) (де вони передбачені) або їх дублікати, а на озброєння, військову техніку та інше військове майно, яке обліковується за номерними та якісними показниками, крім того, - другий примірник акта технічного стану і технічна документація.

Четвертий примірник накладної (форма № 3-3) (акта приймання-передачі військового майна) надсилається до служби забезпечення органу військового управління.

33. Військове майно, яке надійшло на центр забезпечення під пломбами заводу-виробника, приймається за маркуванням без розпечатування тари. У разі наступного його відправлення у наряді на видавання (приймання) робиться відмітка “Вантаж під пломбою виробника” і дається опис пломби або печатки.

34. При перевезенні військового майна за одним первинним документом на декількох автомобілях (літаках, вертольотах, суднах тощо) приймальник (відправник) вантажу центру забезпечення виписує і видає кожному водію (командиру екіпажу, капітану судна, шкіперу) супровідний лист на перевезення військового майна (додаток 28) (далі - супровідний лист). Особи, які одержали військове майно для перевезення, відповідають за його збереження відповідно до вимог чинного законодавства.

35. Військове майно, яке прийняте у центр забезпечення, не пізніше наступного дня оприбутковується в обліково-операційному підрозділі, у фінансово-економічному органі та в підрозділах зберігання (сховищах) за фактичною кількістю і якісним (технічним) та вартісним станом, зазначеними у відповідних первинних документах. Одночасно в підрозділах зберігання в облікових реєстрах і стелажних (штабельних) ярликах (додаток 29) (далі - стелажний ярлик), штабельних картках (додаток 30) зазначаються гарантійні строки зберігання (придатності) і чергові терміни оглядів (випробувань) того військового майна, для якого вони встановлені.

36. Приймання відремонтованого (відновленого) озброєння та військової техніки, іншого військового майна здійснюється на підставі нарядів на ремонт (модернізацію, зберігання, дослідження ТС, виготовлення, обробку) (додаток 31) (далі - наряд на ремонт) за актами приймання-передачі військового майна (актами приймання-передачі основних засобів), актами технічного стану.

37. Придатні прилади, вузли, агрегати, запасні частини, деталі і ремонтні матеріали, які одержані після розбирання (розділення, розпорювання) списаного озброєння, техніки та іншого військового майна, приймаються і оприбутковуються згідно з Порядком списання військового майна.

38. Приймання стрілецької зброї, боєприпасів до неї та ручних гранат здійснюється відповідно до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах.

39. Тара, яка надійшла на центр забезпечення, а також видана з військового складу

вантажоодержувачам, обліковується в картках обліку військового майна (некатегорійного) та картках обліку військового майна (категорійного) (додаток 32) на підставі первинних документів, за якими військове майно надійшло до центру забезпечення або відпущено (відвантажено, відправлено) з центру забезпечення. При цьому обліковується вся тара, зазначена в первинних документах, незалежно від того, підлягає вона поверненню чи ні.

У центрах забезпечення озброєння та боєприпасів обліковується тільки вільна укупорка.

Тара, яка підлягає поверненню постачальникам (іншим центрам забезпечення), а також поверненню вантажоодержувачами до центру забезпечення, обліковується окремо.

40. Забраковане комісією центру забезпечення військове майно, яке надійшло від інших центрів забезпечення та постачальників, а також забраковане в процесі зберігання обліковується в книзі обліку забракованого військового майна (додаток 33).

41. Військове майно, на яке було складено акт рекламації, залишається в центрі забезпечення на тимчасовому зберіганні, після чого в обліково-операційному підрозділі виписуються відповідні картки обліку військового майна з приміткою “Тимчасове зберігання”. Після прийняття рішення службою забезпечення органу військового управління про усунення недоліків, які відображені в акті рекламації, комісією центру забезпечення складається акт приймання-передачі військового майна. Військове майно знімається з карток обліку військового майна “Тимчасове зберігання”, після чого запис робиться в картках обліку військового майна основного обліку.

42. Облік транзитних вантажів, які надійшли до центру забезпечення, і контроль за їх відправленням на адресу вантажоодержувача ведуться в книзі обліку транзитних вантажів (додаток 34).

43. Відпускання військового майна із центрів забезпечення здійснюється за накладними (форма № 3-3) або актами приймання-передачі основних засобів на підставі нарядів на видавання (приймання), рознарядок та інших розпорядчих документів служб забезпечення органів військового управління з наданням вантажоодержувачами довіреностей встановленого зразка. При відпусканні із центрів забезпечення пально-мастильних матеріалів та продовольства вантажоодержувачами замість довіреностей надаються чекові вимоги з книжки чекових вимог (додаток 35) (далі - чекова вимога).

44. Перед відпусканням військового майна із центру забезпечення безпосередньо у приймальника вантажоодержувача в обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) перевіряються документи, які засвідчують його особу, а також правильність оформлення довіреності (чекової вимоги).

45. На підставі наряду на видавання (приймання), рознарядки або інших розпорядчих документів служб забезпечення органів військового управління в обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) центру забезпечення оформлюються чотири примірники накладної (форма № 3-3), які видаються приймальнику. Одночасно йому видається перепустка з книжки перепусток на ввезення (вивезення) військового майна (додаток 36) (далі - перепустка).

При відпусканні військового майна на підставі одного наряду на видавання (приймання) з декількох підрозділів зберігання накладна (форма № 3-3) оформлюється окремо на кожний такий підрозділ.

Після видавання військового майна начальник підрозділу зберігання в усіх примірниках накладної робить відмітки про кількість, якість та вартість відпущеного військового майна і засвідчує їх своїм підписом. За прийняте військове майно приймальник ставить підпис у всіх примірниках цієї накладної.

Перший примірник накладної (форма № 3-3) залишається в підрозділі зберігання, який після проведення облікових операцій за обліковими регістрами підрозділу зберігання здається до обліково-операційного підрозділу (ПТЗВ). Решта примірників цієї накладної видається приймальнику для надання їх до обліково-операційного підрозділу (ПТЗВ).

В обліково-операційному підрозділі на підставі даних накладної (форма № 3-3) оформлюються примірники наряду на видавання (приймання), талон чекової вимоги, де вона передбачена, і перепустка.

Перший та другий примірники виконаного наряду на видавання (приймання) разом із

першим і другим примірниками накладної залишаються в центрі забезпечення. При цьому другі примірники зазначених документів передаються до фінансово-економічного органу цього центру забезпечення.

Довіреність (чекова вимога) приймальника додається до перших примірників наряду на видавання (приймання) та накладної (форма № 3-3) і зберігається разом із ним в обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) центру забезпечення.

Третій примірник виконаного наряду на видавання (приймання), третій примірник накладної (форма № 3-3) та талон чекової вимоги видаються приймальнику.

Четвертий примірник накладної (форма № 3-3) надсилається до служби забезпечення органу військового управління для підтвердження виконання розпорядчих документів начальників служб забезпечення органів військового управління.

46. При відпусканні військового майна на підставі рознарядки перші та другі примірники накладних (форма № 3-3) додаються до першого примірника цієї рознарядки і залишаються в центрі забезпечення, при цьому другі примірники накладних (форма № 3-3) передаються до фінансово-економічного органу центру забезпечення.

Треті примірники цих накладних видаються приймальнику.

Четверті примірники накладних (форма № 3-3) разом із другим примірником рознарядки надаються до служби забезпечення органу військового управління після повного виконання цієї рознарядки або закінчення терміну її дії.

47. Відпускання озброєння, військової техніки, іншого військового майна, яке обліковується за номерними та якісними показниками, здійснюється на підставі нарядів на видавання (приймання) відповідних служб забезпечення органів військового управління за актами приймання-передачі основних засобів та актами технічного стану. При цьому вантажоодержувачу разом із примірниками цих актів видаються заповнені та оформлені формуляри (паспорти) там, де вони передбачені, або їх дублікати і технічна документація.

48. Порядок і строки приймання (відпускання) військового майна до/із центрів забезпечення визначаються нормативними документами органів військового управління (служб забезпечення органів військового управління), яким вони підпорядковані.

49. При відвантаженні військового майна для відправлення залізничним, водним, повітряним, автомобільним та іншим транспортом без приймальника вантажу, а також поштою, в центрі забезпечення, на підставі нарядів на видавання (приймання), рознарядок, інших розпорядчих документів начальників служб забезпечення органів військового управління, оформлюється чотири примірники накладної (форма № 3-3), які передаються на виконання до підрозділу зберігання.

50. У підрозділі зберігання на підставі накладних (форма № 3-3) здійснюється підготовка військового майна до відвантаження (відбір, перевірка комплектності, зважування, пакування тощо). На військове майно, яке підлягає зважуванню, складається вагова відомість (додаток 37) у двох примірниках. За необхідності на кожне місце складається пакувальний лист на військове майно, яке спаковано у тару (додаток 38) (далі - пакувальний лист). Один примірник пакувального листа вкладається в тару разом із військовим майном, інший - залишається в підрозділі зберігання і додається до першого примірника наряду на видавання (приймання). У разі пакування озброєння та іншого військового майна, які обліковуються за номерами, у пакувальних листах вказуються їх номери та серії. Після закінчення відбору військового майна в усіх примірниках накладної (форма № 3-3) заповнюється графа "Видано (відвантажено)".

51. На підготовлене (упаковане) військове майно на кожний вагон (контейнер) складається повагонна відомість (додаток 39) у двох примірниках, яка підписується особами, відповідальними за завантаження. Другий примірник цієї відомості прикріплюється до внутрішньої стінки вагона (контейнера) праворуч від дверей, а перший разом із примірниками накладної (форма № 3-3) і вагової відомості з доданими до них другими примірниками пакувальних листів передається до обліково-операційного підрозділу (ПТЗВ).

52. Під час відправлення військового майна залізничним (водним, повітряним, автомобільним) транспортом у всіх випадках у центрі забезпечення оформлюються транспортні документи - залізничні накладні (коносаменти, вантажні накладні, супровідні

листи). Крім того, у разі відвантаження оформлюються:

на озброєння, військову техніку, інше військове майно, яке обліковується за номерними та якісними показниками, - акти приймання-передачі основних засобів, акти технічного стану, оформлені формуляри (паспорти) або їх дублікати, технічна документація;

на пально-мастильні матеріали, спеціальні рідини та спирт - паспорти якості;

на продовольство - свідоцтво про якість продовольства, відпущеного (відвантаженого, відправленого) вантажовідправником (додаток 40) (далі - свідоцтво про якість продовольства).

Контроль за ходом відвантаження військового майна та доставки його вантажоодержувачам ведеться обліково-операційним підрозділом у книзі обліку відвантаження (надходження) військового майна.

53. Після закінчення відвантаження військового майна в усіх примірниках наряду на видавання (приймання) робляться записи про кількість відправлених місць, характер упаковки, масу вантажу, номери транспортних документів і дату відвантаження.

Перший та другий примірники виконаного наряду на видавання (приймання) разом з першим та другим примірниками накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів та акта технічного стану залишаються в центрі забезпечення, при цьому другі примірники цих документів передаються до фінансово-економічного органу. Третій примірник накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів разом з оформленими документами, указаними в пункті 52 цього розділу, та іншими супровідними документами, що додаються до транспортного документа, видаються начальнику варті, який супроводжує транспорт, або не пізніше наступного дня після відвантаження надсилаються в установленому порядку вантажоодержувачу.

Четвертий примірник накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів разом з актом технічного стану з відміткою про відвантаження надсилається до служби забезпечення органу військового управління.

Про відправлення військового майна центр забезпечення сповіщає вантажоодержувача в установленому порядку.

54. Під час відправлення військового майна зі здавальником центру забезпечення йому видаються другий - четвертий примірники накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів на кожного вантажоодержувача. Здавальник своїм підписом у перших примірниках цих первинних документів, які залишаються в підрозділі зберігання, підтверджує отримання військового майна, а також другого - четвертого примірників цих первинних документів.

Здавання військового майна вантажоодержувачу здійснюється під підпис приймальника в другому - четвертому примірниках накладної або акта приймання-передачі основних засобів у разі надання ним довіреності (чекової вимоги). Приймальнику вантажоодержувача вручається третій примірник цієї накладної (цього акта) та талон чекової вимоги.

Здавальник після повернення в центр забезпечення другий та четвертий примірники виконаної накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів разом із довіреністю (талоном чекової вимоги) здає до обліково-операційного підрозділу (ПТЗВ) центру забезпечення, де у його присутності перевіряється повнота доставки військового майна вантажоодержувачу відповідно до первинних документів. За відсутності розбіжностей між отриманим і фактично доставленим військовим майном на першому примірнику накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів погашається підпис здавальника.

Після цього другі примірники цієї накладної (цього акта) передаються до фінансово-економічного органу центру забезпечення.

Четвертий примірник накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів із відміткою про відвантаження надсилається до служби забезпечення органу військового управління.

55. Передавання військового майна із центру забезпечення підприємствам на переробку (доопрацювання) здійснюється за накладними (форма № 3-3) або актами приймання-передачі основних засобів на підставі нарядів на видавання (приймання) відповідної служби забезпечення органу військового управління.

56. Відправлення боєприпасів з центру забезпечення на контрольне випробування оформлюється відповідно до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах. При цьому до первинних документів на їх відправлення додаються відомості-характеристики зразків боєприпасів, які відправляються на контрольні випробування (додаток 41). Кожен зразок боєприпасів супроводжується ярликом на зразок боєприпасів, які відправляються на контрольні випробування (додаток 42).

57. Відпускання центром забезпечення стрілецької зброї, боєприпасів до неї та ручних гранат здійснюється відповідно до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах.

58. Облік військового майна, яке надійшло від постачальників до центру забезпечення та яке видане з центру забезпечення вантажоодержувачам згідно з планом постачання служби забезпечення органу військового управління ведеться в обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) центру забезпечення у книзі обліку військового майна, яке надійшло та видано за планом постачання (додаток 43).

59. Облік військового майна, яке заборонено до видавання з центру забезпечення, ведеться в обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) у книзі обліку військового майна, яке заборонено до видачі (додаток 44).

60. Закладання військового майна на тривале зберігання та його освіження оформлюється актом закладання (освіження) військового майна (додаток 45).

V. Організація, ведення обліку та документальне оформлення руху військового майна у військовій частині

1. Облік військового майна у службах забезпечення військової частини організовують начальники відповідних служб забезпечення, які в межах визначених обов'язків:

керують веденням обліку військового майна за визначеною номенклатурою та документальним оформленням його руху у військовій частині;

надають до фінансово-економічного органу військової частини первинні документи для відображення їх за бухгалтерським обліком;

проводять звірку даних обліку військового майна в підрозділах, на складі та в інших об'єктах військового (корабельного) господарства військової частини з даними обліку військового майна служби забезпечення;

вживають заходів щодо усунення недоліків та порушень у питаннях ведення обліку військового майна, документального оформлення його руху у військовій частині, виявлених за результатами аудиторських перевірок (інвентаризацій), які проводились у військовій частині за напрямом діяльності;

надають відповідно до табеля термінових донесень до служби забезпечення органів військового управління за підпорядкованістю звіти (донесення) про наявність, рух і якісний (технічний) стан військового майна у військовій частині, а також необхідну інформацію з цих питань командирі військової частини та безпосередньому начальнику;

організують ведення формулярів (паспортів) та своєчасність їх заповнення;

забезпечують підрозділи військової частини бланками облікових документів по своїй службі забезпечення;

виконують інші завдання, визначені їх посадовими обов'язками.

2. У службах забезпечення військової частини ведуться облікові документи відповідно до переліку облікових документів, що ведуться в службі забезпечення військової частини (додаток 46).

3. Усі первинні документи, які оформлюються в службі забезпечення військової частини, реєструються в книзі реєстрації облікових документів.

4. Облік наявності, руху та якісного (технічного) стану озброєння, військової техніки та іншого категорійного майна ведеться в картках обліку військового майна (категорійного) або в книгах обліку наявності та руху військового майна (служба забезпечення) (додаток 47) (далі - книга обліку військового майна (служба забезпечення)). Некатегорійного військового майна - у картках обліку військового майна (некатегорійного) або в книгах обліку військового майна (служба забезпечення).

5. Облік озброєння та військової техніки, що знаходяться в підрозділах, ведеться у відповідних службах забезпечення військової частини в книзі обліку за номерами і закріплення озброєння, військової техніки та іншого військового майна (додаток 48) (далі - книга обліку за номерами і закріплення військового майна).

6. Облік технічного стану, комплектності та напрацювання кожної одиниці військового майна, які обліковуються за номерами і технічним станом, у службах забезпечення військової частини ведеться:

озброєння та військової техніки - у книзі обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом (додаток 49);

ракет - у книзі обліку виробів за номерами і технічним станом (додаток 50);

повітрянодесантної техніки - у книзі обліку повітрянодесантної техніки за номерами і технічним станом (додаток 51);

засобів вимірювальної техніки військового призначення - у книзі обліку технічного стану ЗВТВП.

Облік технічного стану, комплектності і напрацювання озброєння і техніки ведеться тільки за тими зразками, для яких передбачені формуляри (паспорти).

7. Несправні озброєння та військова техніка обліковуються в службі забезпечення військової частини в книзі обліку несправного озброєння та військової техніки (додаток 52). У цій книзі обліку також ведеться облік ходу відновлення їх готовності.

8. Комплектність одиничних комплектів ЗІП та хід їх поповнення обліковуються в службі забезпечення військової частини в картці некомплектності сумарно за всі комплекти, що знаходяться в підрозділах та на складі військової частини.

9. Особливості організації і ведення обліку військового майна на кораблях (суднах) визначаються Командуванням Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі - Командування ВМС).

10. Облік наявності, руху і якісного (технічного) стану військового майна в підрозділі організовує командир підрозділу. У підрозділі ведуться облікові документи відповідно до переліку облікових документів, що ведуться в підрозділі (додаток 53).

11. Облік військового майна (крім бронетанкового озброєння і техніки, автомобільної техніки і майна, електрогазової техніки та майна, засобів інженерного озброєння і техніки служби пального) ведеться загалом за підрозділ у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ), у якій на кожний вид військового майна виділяється окремий розділ.

Первинні записи у цій книзі проводяться у відповідній службі забезпечення військової частини і завіряються підписом начальника служби забезпечення. Наступні записи проводяться командиром підрозділу (матеріально відповідальною особою).

Військове майно, яке надійшло до підрозділу чи відправлено (здано) з підрозділу, ставиться на облік (знімається з обліку) у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ) у той самий день. Дані цієї книги обліку повинні щоденно відображати достовірну наявність військового майна.

Військове майно, яке видане в користування військовослужбовцям підрозділу ставиться на облік у книзі обліку військового майна, виданого військовослужбовцям (додаток 54).

12. Облік бронетанкового озброєння і техніки, автомобільної техніки і майна, електрогазової техніки та майна, засобів інженерного озброєння та техніки служби пального ведеться командиром підрозділу в книзі обліку за номерами і закріплення військового майна.

13. Облік технічного стану, комплектності і напрацювання озброєння і техніки в підрозділі ведеться тільки за тими зразками, для яких передбачені формуляри (паспорти). Цей облік ведеться командиром підрозділу у формулярах (паспортах). Крім того, у формулярах (паспортах) відображаються дані щодо обслуговування і ремонту озброєння та техніки.

14. За організацію ведення формулярів (паспортів) відповідають командир, заступник командира підрозділу з озброєння (старший технік, технік підрозділу). Формуляри (паспорти) зберігаються у встановленому порядку.

15. Стан комплектності одиничних комплектів ЗІП обліковується командиром підрозділу в картці некомплектності, яка зберігається разом з формуляром (паспортом) відповідного зразка

озброєння.

16. Облік зброї і боєприпасів, виданих особовому складу підрозділу в тимчасове користування для несення вартової служби (на навчання, заняття і для виконання інших завдань), у підрозділі ведеться в книзі видачі зброї і боєприпасів, зразок якої наведено в додатку 10 до Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України.

Інше військове майно, видане особовому складу у вказаних випадках, обліковується в книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування.

Військове майно, видане в тимчасове користування, з обліку підрозділу не знімається.

17. Порядок ведення обліку пального, мастильних матеріалів, технічних рідин та технічних засобів служби пально-мастильних матеріалів в підрозділі військової частини визначено в розділі XVIII цієї Інструкції.

18. У підрозділах, розміщених окремо від військової частини, облік військового майна ведеться командирами підрозділів або посадовими (службовими) особами, призначеними наказом командира військової частини.

19. У ремонтних підрозділах ведеться облік:

табельного обладнання та інструменту, а також отриманих зі складу військової частини агрегатів, ЗІП розсипом (у комплектах) і витратних матеріалів - у книзі обліку військового майна та книзі обліку ЗІП;

військового майна, прийнятого в ремонт (на технічне обслуговування, регламентні роботи, обробку), а також витрачених агрегатів, ЗІП і витратних матеріалів під час виконання цих робіт та на поповнення комплектів ЗІП - у книзі обліку ремонту.

Військове майно, яке надійшло в ремонт (на технічне обслуговування, регламентні роботи, обробку), у книгу обліку військового майна (склад, підрозділ) не записується.

20. Інструмент і пристрої, видані особовому складу ремонтного підрозділу, а також водіям (екіпажам) машин, які ремонтуються, для виконання визначених робіт на строк не більше місяця, обліковуються в книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування, а на більший строк - у картках обліку військового майна особистого користування (додаток 55) та у книзі обліку військового майна, виданого військовослужбовцям.

21. У ремонтному підрозділі військової частини, який здійснює зарядження, контрольно-тренувальні цикли і ремонт акумуляторів, облік їх технічного стану ведеться в книзі обліку технічного стану акумуляторних батарей (додаток 56).

22. У ремонтному підрозділі, який здійснює повірку, калібрування чи ремонт засобів вимірювальної техніки військового призначення, облік технічного стану цих засобів ведеться в книзі обліку технічного стану ЗВТВП.

23. Облік військового майна на складі (у сховищі) військової частини ведеться начальником складу (сховища) або особою, яка відповідно до наказу командира військової частини тимчасово виконує обов'язки за штатною посадою начальника складу (сховища) і на яку покладаються обов'язки з приймання (видавання) зберігання та ведення обліку військового майна на складі (у сховищі).

У складі (у сховищі) військової частини ведуться облікові документи відповідно до переліку облікових документів, що ведуться на складі військової частини (додаток 57).

24. У складі (сховищі) ведеться облік наявності і руху військового майна в кількісному вираженні, за якісним (технічним) станом, а у вартісних показниках - в ціновому вираженні за одиницю обліку.

25. Облік військового майна на складі (у сховищі) військової частини ведеться:

озброєння, військової техніки та іншого військового майна, яке обліковується за категоріями, - у книгах обліку військового майна (склад, підрозділ), картках обліку військового майна (категорійного);

запасних інструментів та приладдя розсипом, матеріалів і майна служб ракетного озброєння і ракетно-артилерійського озброєння, що обліковується за категоріями, - у книзі обліку ЗІП;

іншого військового майна - у картках обліку некатегорійного військового майна

(некатегорійного) або в книзі обліку ЗІП.

Порядок ведення обліку ракет та боєприпасів на складі (у сховищі) військової частини визначено Інструкцією про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах.

26. Технічний стан, комплектність і напрацювання кожної одиниці озброєння та військової техніки, для яких передбачені формуляри (паспорти), відображаються на складі (у сховищі) у цих формулярах (паспортах). Разом із формулярами (паспортами) на індивідуальні ЗІП озброєння (техніки) ведуться і зберігаються картки некомплектності.

27. На кожну партію військового майна, яке надійшло на склад (у сховище), оформлюється стелажний ярлик.

Під час відправлення військового майна зі складу (сховища) на кожний ящик (тук, контейнер тощо) оформлюється пакувальний лист.

28. Приймання військового майна військовою частиною від перевізників здійснюється відповідно до положень, викладених у пунктах 20-24 розділу IV цієї Інструкції.

29. Приймання військового майна приймальником військової частини в центрах забезпечення здійснюється на підставі нарядів на видавання (приймання) служби забезпечення органу військового управління за накладними (форма № 3-3) або актами приймання-передачі основних засобів, оформлених вантажовідправником з наданням ним довіреності встановленого зразка (чекової вимоги).

30. Приймання військового майна, що видається в центрах забезпечення на підставі рознарядок, здійснюється відповідно до пункту 46 розділу IV цієї Інструкції з наданням приймальником довіреності встановленого зразка (чекової вимоги).

31. Документальне оформлення перевезення військового майна, яке прийняте (відправлене) за одним первинним документом (накладною, актами приймання-передачі) на декількох автомобілях (літаках, вертольотах, суднах, рейдових плавзасобах), здійснюється відповідно до пункту 34 розділу IV цієї Інструкції.

32. Приймання доставленого військового майна до військової частини у супроводі здавальника вантажу здійснюється у відповідності до пунктів 28-32 розділу IV цієї Інструкції.

Під час приймання ракет, боєприпасів, пально-мастильних матеріалів та спеціальних рідин в обов'язковому порядку складається акт приймання-передачі військового майна.

На прийнятті від здавальника вантажу пально-мастильні матеріали та продовольство в службі забезпечення військової частини оформлюється чекова вимога, яка передається здавальнику вантажу під підпис у корінці книжки чекових вимог. Талон чекової вимоги заповнюється на підставі первинного документа (акта приймання-передачі основних засобів, накладної, товарно-транспортної накладної тощо), який додається до нього.

33. Військове майно, яке на підставі нарядів на видавання (приймання) відповідних служб забезпечення органів військового управління доставлене на корабель у морі суднами допоміжного флоту з відповідних складів, приймається командирами бойових частин (старшими баталерами, баталерами) за накладними (форма № 3-3) або за актом приймання-передачі основних засобів, а у разі доставки суднами комплексного постачання - за первинними документами цих суден. На прийнятті пально-мастильні матеріали та продовольство оформлюється чекова вимога.

34. Військове майно, прийняте військовою частиною, оприбутковується у фінансово-економічному органі та відповідній службі забезпечення не пізніше наступного дня на підставі оформлених накладних (форма № 3-3), актів приймання-передачі основних засобів або актів приймання-передачі військового майна у разі їх складання.

На складі військової частини прийняте військове майно в цей самий день записується в облікових регістрах за фактичною кількістю та якістю з подальшим оформленням стелажних ярликів із зазначенням гарантійних термінів зберігання і наступних оглядів (випробувань) військового майна.

35. Приймання військового майна на склад військової частини від підрозділів здійснюється за накладними на видавання (здавання) військового майна у військовій частині (додаток 58) (далі - накладна на видавання (здавання)) або накладними (форма № 3-3), а також

за роздавальними (здавальними) відомостями (додаток 59), які оформлюються у відповідній службі забезпечення військової частини.

36. Військове майно, крім продовольства, що надійшло у військову частину з військовослужбовцями строкової служби, які прибули з інших частин, приймається і оприбутковується за атестатами з книжки атестатів військовослужбовця (додаток 60) (далі - атестат військовослужбовця). У підрозділах здійснюється звірка даних атестатів військовослужбовців з фактичною наявністю та якістю військового майна у цих військовослужбовців, після чого атестати військовослужбовців передаються для перевірки до відповідних служб забезпечення військової частини.

37. При прибутті у військову частину підрозділу (команди) з одним атестатом військовослужбовця, оформленим на весь підрозділ (команду), перевірка фактичної наявності та якості військового майна, яке надійшло, здійснюється комісією, призначеною командиром військової частини, з урахуванням даних іменних списків військовослужбовців строкової служби підрозділу (команди), що додаються до атестата.

38. Військове майно, яке надійшло у військову частину у випадках, зазначених у пунктах 36, 37 цього розділу, після перевірки їх фактичної наявності, якісного стану і відповідності даним атестатів військовослужбовців ставиться на облік у підрозділах, у які направлені військовослужбовці строкової служби, у книгах обліку військового майна (склад, підрозділ).

39. Атестати військовослужбовців з відмітками командирів підрозділів (матеріально відповідальних осіб) про приймання усього військового майна, яке закріплене за військовослужбовцями, повертаються у відповідні служби забезпечення.

40. У разі невідповідності фактичної наявності та якісного стану військового майна, яке надійшло, даним атестатів військовослужбовців (іменних списків військовослужбовців строкової служби) складається акт зняття залишків (додаток 61) на підставі якого військове майно ставиться на облік у підрозділах за його фактичною наявністю та якістю. Акт зняття залишків разом з атестатом військовослужбовця (іменними списками військовослужбовців строкової служби) передається до відповідної служби забезпечення військової частини, де військове майно ставиться на облік відповідно до даних атестата військовослужбовця.

Виявлена нестача військового майна на підставі наказу командира військової частини і затвердженого ним акта зняття залишків знімається з основного обліку та записується:

у фінансово-економічному органі військової частини - у книгу обліку нестач встановленої форми;

у відповідній службі забезпечення - у книгу обліку втрат військового майна (додаток 5 до Порядку списання військового майна).

Для встановлення причин нестач і винних у цьому осіб командир військової частини призначає службове розслідування, після закінчення якого приймає рішення відповідно до вимог нормативно-правових актів.

41. У разі прибуття військовослужбовця строкової служби (підрозділу, команди) до військової частини без атестата військовослужбовця на будь-який вид військового майна, військове майно, що в нього знаходиться, ставиться на облік за фактичною наявністю та якістю на підставі акта зняття залишків, який підписується командиром підрозділу, куди направлено цього військовослужбовця (команду), і начальником відповідної служби військової частини.

Одночасно до військової частини, звідки прибув військовослужбовець строкової служби (підрозділ, команда), направляється запит на надання атестата військовослужбовця. Після отримання цього атестата проводиться звірка його даних з кількістю та якістю фактично прийнятого військового майна. У разі виявлення розбіжностей щодо кількості та якості прийнятого військового майна командир військової частини призначає службове розслідування.

42. На військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом у службі забезпечення військової частини, на підставі атестата військовослужбовця оформлюється та ведеться картка обліку військового майна особистого користування.

43. Військове майно, виготовлене в ремонтному підрозділі військової частини, приймається на склад військової частини за накладними (форма № 3-3), які виписуються у

відповідних службах забезпечення військової частини.

44. Придатні прилади, вузли, агрегати, запасні частини, деталі і ремонтні матеріали, одержані після розбирання (розділення, розпорювання) списаного озброєння, техніки та іншого військового майна, приймаються і ставляться на облік військової частини згідно з Порядком списання військового майна.

45. Військове майно, закуплене за децентралізованими розрахунками, приймається і оприбутковується у військовій частині на підставі первинних документів постачальника за актами приймання-передачі військового майна.

46. Відпускання (видавання) військового майна, крім боєприпасів на практичні (бойові) стрільби, зі складу військової частини підрозділам і окремим військовослужбовцям проводиться за накладними на видавання (здавання) (за накладними (форма № 3-3)) або за роздавальними (здавальними) відомостями, які виписуються у відповідних службах забезпечення військової частини.

47. За роздавальними (здавальними) відомостями відпускаються:

військове майно для регламентних робіт під час обслуговування озброєння та техніки;

пальне під час заправлення техніки;

однорідні предмети речового та іншого майна, а також продовольства під час масової видачі їх військовослужбовцям, які проходять службу за контрактом.

48. Артилерійські та стрілецькі боєприпаси, протитанкові керовані ракети, зенітні ракети ближньої дії, піротехнічні та імітаційні засоби зі складу військової частини видаються підрозділам на практичні та бойові стрільби в порядку, визначеному Інструкцією про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах.

49. Видавання військового майна військовослужбовцям строкової служби підрозділу в особисте користування здійснюється під підпис:

предметів особистого користування - у роздавальній (здавальній) відомості;

зброї - у порядку, визначеному Інструкцією про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах;

інвентарних предметів - у книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування;

мила і змінної білизни - у книзі обліку видавання мила, миття в лазні та заміни білизни (додаток 62).

50. Видавання військового майна зі складу військової частини в тимчасове користування на строк більше місяця оформлюється накладними на видавання (здавання) або накладними (форма № 3-3).

51. Передавання військового майна з одного підрозділу до іншого в межах військової частини здійснюється на підставі наказу (розпорядження) командира військової частини (начальника штабу) за первинними документами, виданими службами забезпечення військової частини.

Передавання озброєння та військової техніки, які обліковуються за номерами і технічним станом, з одного підрозділу до іншого оформлюється актами приймання-передачі військового майна та актами технічного стану. При цьому на зразки (комплекти) озброєння та військової техніки, до складу яких входять автомобільні або бронетанкові базові шасі у актах технічного стану в обов'язковому порядку вказуються їх обліково-номерні показники.

Передавання іншого військового майна з одного підрозділу до іншого (крім того, що передається з особовим складом) оформлюється накладними на видавання (здавання).

52. Передавання військового майна з військовослужбовцем строкової служби під час переведення його з одного підрозділу військової частини до іншого здійснюється за роздавальними (здавальними) відомостями. Перед вибуттям військовослужбовець строкової служби здає командир підрозділу (матеріально відповідальній особі) зброю, яка за ним обліковується, під підпис у відомості закріплення зброї за особовим складом.

Здавання іншого інвентарного військового майна, яке обліковується за військовослужбовцем строкової служби, здійснюється під підпис у роздавальній (здавальній) відомості.

Командир підрозділу (матеріально відповідальна особа підрозділу) після здавання військовослужбовцем строкової служби зброї та інвентарного майна у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ) знімає з обліку підрозділу військове майно, яке обліковується за військовослужбовцем.

У відповідних службах забезпечення та фінансово-економічному органі військової частини на підставі роздавальної (здавальної) відомості військове майно знімається з обліку підрозділу, з якого вибуває військовослужбовець строкової служби, та ставиться на облік за тим підрозділом, у який його направили. Роздавальна (здавальна) відомість передається до нового підрозділу під підпис командира цього підрозділу (матеріально відповідальної особи підрозділу) у книзі реєстрації облікових документів.

Командир підрозділу (матеріально відповідальна особа), до якого прибув військовослужбовець строкової служби, звіряє фактичну наявність у нього військового майна із записами у роздавальній (здавальній) відомості та ставить таке військове майно на облік у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

53. Передавання озброєння, військової техніки, іншого військового майна, які обліковуються за номерами і технічним станом, з однієї частини до іншої здійснюється на підставі нарядів на видавання (приймання) служб забезпечення органів військового управління за актами приймання-передачі основних засобів зі складанням акта технічного стану. При цьому в наряді на видавання (приймання) служб забезпечення органів військового управління на зразки (комплекти) озброєння та військової техніки, які змонтовані на автомобільному (бронетанковому) шасі, в обов'язковому порядку вказуються відповідні базові шасі, а в актах технічного стану - їх обліково-номерні показники.

Під час отримання майна, яке передається з однієї військової частини до іншої, приймальник військової частини повинен мати довіреність встановленої форми, а для отримання пально-мастильних матеріалів і продовольства - чекову вимогу.

54. Передавання озброєння, техніки та іншого військового майна з військової частини до центрів забезпечення здійснюється на підставі нарядів на видавання (приймання) служб забезпечення органів військового управління за накладними (форма № 3-3) або актами приймання-передачі основних засобів. Після передавання військового майна перші примірники нарядів на видавання (приймання) залишаються разом із примірниками накладних або актів приймання-передачі основних засобів у вантажовідправника, другі примірники цих документів - у вантажоодержувача, треті - направляються вантажовідправником до служб забезпечення органів військового управління як донесення про виконання їх наряду на видавання (приймання) або інших розпорядчих документів.

Озброєння, військова техніка, інше військове майно передаються разом із заповненими формулярами (паспортами) та актами технічного стану.

55. Під час вибуття військовослужбовців строкової служби у складі підрозділу (команди) до іншої військової частини на військове майно, яке обліковується за підрозділом (командою), у відповідних службах забезпечення військової частини на підставі даних книги обліку військового майна (склад, підрозділ) виписуються атестати військовослужбовців.

До цих атестатів додаються іменні списки військовослужбовців строкової служби із зазначенням найменування та кількості військового майна, яке обліковується за кожним з них, номери зброї, категорії майна та дату їх видачі. Правильність записів в іменних списках підтверджуються особистими підписами військовослужбовців строкової служби, що вибувають. Кожний іменний список підписується начальником відповідної служби забезпечення, командиром підрозділу, що вибуває (старшим команди), та скріплюється мастиковою гербовою печаткою військової частини.

Атестати військовослужбовців та іменні списки військовослужбовців строкової служби видаються командирі підрозділу, що вибуває (старшому команди), під підпис у корінцях книжки атестатів військовослужбовців.

56. Під час переведення військовослужбовців строкової служби та тих, які проходять службу за контрактом, до іншої військової частини поодинокі, а також під час дострокового звільнення (крім випадків звільнення за обвинувальним вироком суду, службової

невідповідності займаній посаді, порушення умов виконання контракту з боку військовослужбовця, звільнення за станом здоров'я) із лав Збройних Сил військовослужбовців, які проходять службу за контрактом, на військове майно, яке обліковується за ними (крім особистої зброї, боєприпасів та інвентарного майна), на підставі даних карток обліку військового майна особистого користування та книг обліку військового майна, виданого військовослужбовцям виписується атестат військовослужбовця.

57. Перед вибуттям з військової частини до нового місця служби (звільненням з військової служби) військовослужбовці строкової служби здають під підпис:

- у відомості закріплення зброї за особовим складом - зброю, яка за ними обліковується;
- у роздавальній (здавальній) відомості - інше військове майно.

Військовослужбовці, які проходять службу за контрактом, зброю та інвентарне майно, яке за ними обліковується, здають на склади військової частини за накладною на видавання (здавання) (за накладними (форма № 3-3)) або за роздавальними (здавальними) відомостями, які виписуються у відповідній службі забезпечення військової частини.

58. Під час звільнення у запас військовослужбовців строкової служби атестат військовослужбовця не виписується. Видане їм речове майно знімається з обліку підрозділу, служби забезпечення та фінансової служби військової частини за роздавальною (здавальною) відомістю, яка оформлюється на підставі переліку предметів речового майна, яким забезпечуються військовослужбовці строкової служби під час їх звільнення з військової служби в запас, визначеного Інструкцією про організацію речового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України в мирний час та особливий період, затвердженою наказом Міністерства оборони України від 29 квітня 2016 року № 232, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 26 травня 2016 року за № 768/28898.

59. Звіряння даних обліку наявності і технічного (якісного) стану військового майна в службах забезпечення військових частин з даними обліку військового майна у підрозділах та на складах військової частини здійснюється в строки, що встановлюються начальниками відповідних служб забезпечення військової частини. Для контролю за проведенням звірок даних обліку військового майна у службах забезпечення військової частини ведуться журнали звірки обліку.

60. Введення в експлуатацію військового майна, яке належить до основних засобів, оформлюється Актом введення в експлуатацію основних засобів відповідно до Типових форм з обліку та списання основних засобів.

VI. Документальне оформлення здавання у ремонт і приймання з ремонту військового майна

1. Здавання озброєння, військової техніки та іншого військового майна в ремонт (на дослідження технічного стану) до підприємств та їх повернення до військових частин Збройних Сил після ремонту (дослідження технічного стану) здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

2. Здавання озброєння, військової техніки та іншого військового майна у ремонт у ремонтно-відновлювальні частини (центри забезпечення) здійснюється на підставі нарядів на ремонт, які оформлюються відповідними службами забезпечення органів військового управління.

Підставою для оформлення наряду на ремонт є затверджені в установленому порядку плани ремонту озброєння, військової техніки та іншого військового майна, акти технічного стану, а також заявки від військових частин.

Якщо військове майно після ремонту не підлягає поверненню здавальнику, у наряді на ремонт або в інших розпорядчих документах начальників служб забезпечення органів військового управління вказується порядок його подальшого використання після ремонту (зарахування в резерв, передача на склад тощо).

3. Передавання озброєння, військової техніки та іншого військового майна в ремонт у ремонтно-відновлювальні частини (центри забезпечення) оформлюється актами передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів, зразок форми якого наведено у Типових формах з обліку та списання основних засобів (далі - акт передачі на ремонт,

реконструкцію та модернізацію основних засобів), які є підставою для припинення нарахування амортизації переданого у ремонт військового майна, та актами технічного стану.

4. Акт передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів та акт технічного стану складаються в чотирьох примірниках, підписуються здавальником військової частини та приймальником ремонтно-відновлювальної частини (центру забезпечення) і затверджуються командиром військової частини, яка передає військове майно в ремонт.

Перший та другий примірники цих актів залишаються у військовій частині, що передала військове майно в ремонт, при цьому другі примірники передаються у фінансово-економічний орган військової частини для припинення нарахування амортизації переданого в ремонт військового майна. Треті - передаються в ремонтно-відновлювальну частину (центр забезпечення); четверті - до служби забезпечення органу військового управління як повідомлення про передавання військового майна у ремонт.

5. Приймання від ремонтно-відновлювальної частини (центру забезпечення) відремонтованого озброєння (військової техніки) оформляється актом приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів, зразок форми якого наведено у Типових формах з обліку та списання основних засобів (далі - акт приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів) з обов'язковим складанням на кожну одиницю акта технічного стану. В акті технічного стану вказуються обсяг виконаного ремонту, гарантійні строки і напрацювання в цілому зразка озброєння та військової техніки, а також окремих його агрегатів і систем.

6. За необхідності (у разі заміни агрегатів, окремих систем) у ремонтній військовій частині (центрі забезпечення) складається акт технічного стану із зазначенням у ньому обсягів виконаних ремонтних робіт і величини гарантійного напрацювання заміненних агрегатів (систем). Цей акт підписується особою, яка здає відремонтоване озброєння та військову техніку, і особою, яка її приймає.

7. Після виконання наряду на ремонт перший його примірник разом із примірниками акта приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів та акта технічного стану залишається в ремонтно-відновлювальній частині (центрі забезпечення). Другі та треті примірники цих документів передаються у військову частину, яка здавала військове майно в ремонт, при цьому один примірник здається у фінансово-економічний орган військової частини для відновлення нарахування амортизації військового майна. Четверті примірники надсилаються до служби забезпечення органу військового управління як повідомлення про виконаний ремонт.

8. Здавання підрозділами військової частини (центру забезпечення) озброєння, військової техніки та іншого військового майна в ремонт у ремонтний підрозділ військової частини (центру забезпечення) здійснюється на підставі наряду на ремонт, який оформляється у відповідній службі забезпечення військової частини у трьох примірниках і є підставою для припинення нарахування амортизації переданого в ремонт військового майна.

Перший примірник цього наряду залишається в підрозділі, що передав військове майно в ремонт, другий - передається в ремонтний підрозділ, що прийняв це військове майно в ремонт, третій - у фінансово-економічний орган військової частини (центру забезпечення) для припинення нарахування амортизації переданого в ремонт військового майна.

9. Озброєння, військова техніка та інше військове майно, які передаються підрозділами військової частини (центру забезпечення) в ремонт у ремонтний підрозділ військової частини (центру забезпечення), з обліку підрозділу не знімаються.

Передавання озброєння, військової техніки та іншого військового майна у ремонтний підрозділ військової частини (центру забезпечення) для проведення ремонту здійснюється під підпис командира ремонтного підрозділу у книзі обліку військового майна, що видається у тимчасове користування підрозділу, який здає у ремонт військове майно.

10. Обсяг ремонту встановлюється на підставі актів технічного стану, а також записів:

ракетно-артилерійського озброєння (далі - РАО) - у книзі огляду (перевірки) озброєння, техніки та боєприпасів (додаток 11 до Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України);

інших видів озброєння та техніки - у книзі обліку несправного озброєння та військової

техніки.

11. Приймання від ремонтного підрозділу військової частини (центру забезпечення) відремонтованих озброєння, військової техніки та іншого військового майна оформлюється підписами його приймальників у наряді на ремонт, у книзі обліку ремонту та у книзі обліку військового майна, виданого у тимчасове користування. На кожну одиницю відремонтованого озброєння, військової техніки та іншого військового майна складається акт технічного стану, що підписується особою, яка здає відремонтоване озброєння та військову техніку, і особою, яка її приймає.

12. Після виконання наряду на ремонт перший його примірник разом із примірником акта технічного стану залишається в ремонтному підрозділі. Другі примірники цих документів здаються у відповідну службу забезпечення військової частини (в обліково-операційний підрозділ центру забезпечення) як повідомлення про виконаний ремонт, треті - у фінансово-економічний орган військової частини (центру забезпечення) для відновлення нарахування амортизації військового майна.

13. Облік виконання планів ремонту озброєння, військової техніки та майна ведеться у службі забезпечення органу військового управління (військової частини), яка має у своєму підпорядкуванні ремонтно-відновлювальні частини (підрозділи) у книзі обліку виконання ремонту озброєння, військової техніки та іншого військового майна (додаток 63).

VII. Організація обліку військового майна з використанням комп'ютерних програм, інформаційно-комунікаційних систем

1. У разі використання для обліку військового майна комп'ютерних програм, інформаційно-комунікаційних систем, прийнятих в експлуатацію наказом Міністерства оборони України, ведення усіх облікових реєстрів, документів допоміжного характеру щодо військового майна (певного виду військового майна, визначеного Міністерством оборони України) здійснюється виключно в електронній формі.

Під час дії особливого періоду ведення всіх облікових реєстрів, документів допоміжного характеру щодо військового майна (певного виду військового майна) може здійснюватись в електронній формі з використанням допущених до проведення дослідної (підконтрольної) експлуатації комп'ютерних програм, інформаційно-комунікаційних систем для обліку військового майна, комплексна система захисту яких відповідає вимогам нормативних документів із технічного захисту інформації.

2. Дозвіл на використання комп'ютерної програми, інформаційно-комунікаційної системи (її частини) для обліку військового майна, визначених пунктом 1 цього розділу, надається наказами командирів (начальників) військових частин, які ведуть власне військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини.

Органи військового управління можуть своїм наказом зобов'язати підпорядковані їм військові частини використовувати комп'ютерні програми, інформаційно-комунікаційні системи (їх частини), визначені пунктом 1 цього розділу, для обліку військового майна відповідного виду.

З дати, зазначеної в наказі командира (начальника) або органу військового управління про використання комп'ютерної програми, інформаційно-комунікаційної системи (її частини) для обліку військового майна, визначених пунктом 1 цього розділу, забороняється ведення усіх облікових реєстрів, документів допоміжного характеру щодо військового майна (певного виду військового майна, визначеного Міністерством оборони України) в паперовій формі.

Використання інших комп'ютерних програм дозволяється з урахуванням положень розділу II цієї Інструкції та пунктів 5-7 цього розділу.

Належне використання технічних та програмних засобів за призначенням забезпечують начальники служб забезпечення органів військового управління та безпосередньо виконавці, за якими закріплені об'єкти інформаційно-комунікаційної системи для обліку військового майна.

3. Накопичення та системна обробка облікових даних військового майна (певного виду військового майна, визначеного Міністерством оборони України) здійснюється в межах інформаційно-комунікаційної системи для обліку військового майна.

4. Ведення обліку військового майна з використанням інформаційно-комунікаційних

систем для обліку військового майна здійснюється за формами облікових документів, установленими нормативно-правовими актами, що регламентують організацію обліку військового майна у Збройних Силах, та цією Інструкцією.

5. За відсутності інформаційно-комунікаційних систем для обліку військового майна зміни до облікових даних військового майна можуть здійснюватися в електронній формі на основі облікових даних, які передані через дозволені засоби зв'язку або за допомогою знімних електронних матеріальних носіїв інформації, наданих до служб забезпечення органів військового управління в установленому законодавством порядку.

6. За відсутності інформаційно-комунікаційних систем для обліку військового майна не допускається самостійне внесення змін до облікових даних військового майна протягом поточного року в службах забезпечення органів військового управління без надходження облікових документів через дозволені засоби зв'язку або на знімних електронних матеріальних носіях інформації.

7. За відсутності інформаційно-комунікаційних систем для обліку військового майна з метою контролю за обліком військового майна в службі забезпечення органу військового управління щороку друкуються відомості про наявність військового майна відповідно до пункту 7 розділу II цієї Інструкції.

Облік та зберігання роздрукованих відомостей, передача їх на архівне зберігання та знищення, а також надання їм грифу обмеження доступу здійснюються відповідно до пункту 13 розділу II цієї Інструкції.

VIII. Кодифікація військового майна, що використовується у Збройних Силах

1. Кодифікація військового майна, що є або може бути предметом самостійного постачання та використовується у Збройних Силах, здійснюється відповідно до Порядку кодифікації предметів постачання, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 18 грудня 2017 року № 673, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 січня 2018 року за № 50/31502.

2. Коди номенклатури публікуються у Каталогі предметів постачання Збройних Сил і згідно із встановленим порядком включаються до супровідних документів та експлуатаційної документації на продукцію, що розробляється для потреб Збройних Сил.

IX. Порядок виготовлення та забезпечення бланками облікових документів

1. Постачання централізованим чином та військовим частинам бланків облікових документів здійснюється за річними заявками, які подаються до відповідних фінансово-економічних органів та служб забезпечення органів військового управління. Зміст і терміни подання заявок встановлюються службами забезпечення органів військового управління.

Під час складання заявок на бланки облікових документів слід виходити з потреби в них для повсякденного обліку військового майна в центрах забезпечення, військових частинах та для забезпечення організаційних заходів.

2. Загальна річна потреба в бланках облікових документів визначається службами забезпечення:

військових частин - на підставі заявок підпорядкованих підрозділів, а також розрахунків потреби для підтримання перехідних запасів на рівні встановленої кількості і забезпечення організаційних заходів;

органів військового управління - на підставі заявок військових частин і підпорядкованих центрів забезпечення, а також розрахунків потреби для підтримки оперативних та інших перехідних запасів на рівні встановленої кількості і забезпечення організаційних заходів.

Накопичення надлишкових запасів бланків облікових документів, а також використання їх не за призначенням забороняються.

3. Виготовлення облікових реєстрів та бланків інших облікових документів здійснюється за замовленнями відповідних служб забезпечення органів військового управління в межах видатків за кошторисом Міноборони. З дозволу служб забезпечення органів військового

управління замовлення на виготовлення облікових регістрів обліку та бланків інших облікових документів можуть здійснювати служби забезпечення видів (окремого роду військ (сил)) Збройних Сил, оперативних командувань.

4. Обсяги запасів бланків облікових документів, які підлягають утриманню у центрах забезпечення для забезпечення військ (сил), визначаються службами забезпечення органу військового управління, яким вони підпорядковані.

5. Відпускання (відвантаження, відправлення) бланків облікових документів центрами забезпечення для задоволення їх внутрішніх потреб та для забезпечення військ проводиться на підставі нарядів на видавання (приймання), рознарядок або інших розпорядчих документів начальників відповідних служб забезпечення органів військового управління.

6. Організація виготовлення бланків облікових регістрів та інших облікових документів покладається на відповідні служби забезпечення органів військового управління.

7. Бланки облікових документів виготовляються відповідно до форм, визначених цією Інструкцією. Облікові регістри та бланки інших облікових документів брошуруються по 50 і 100 аркушів.

8. За узгодженням служб забезпечення органів військового управління бланки деяких облікових документів можуть виготовлятися з додатковими постійними реквізитами (конкретні найменування військового майна, їх коди тощо), а також з окремими змінами в змістовій частині їх форм (виключення непотрібних або введення нових заголовків граф тощо) із поясненнями щодо порядку їх заповнення (ведення).

Вносити інші зміни до форм облікових документів забороняється.

Х. Особливості обліку військового майна під час ведення Збройними Силами воєнних дій, їх участі в антитерористичних операціях, міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки.

1. Ведення обліку військового майна у службах забезпечення органів військового управління під час ведення Збройними Силами воєнних дій, їх участі в антитерористичних операціях, міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки (далі - бойові дії) здійснюється відповідно до розділу III цієї Інструкції з урахуванням особливостей, визначених цим розділом.

2. Якісний (технічний) стан військового майна, яке знаходиться у військових частинах зі складу угруповань військ (сил), які безпосередньо знаходяться в зоні (районі) ведення бойових дій, обліковується за ступенями придатності:

озброєння та військова техніка - придатні, потребують ремонту, непридатні;
інше військове майно - придатне або непридатне.

3. Трофейне майно в службах забезпечення органів військового управління обліковується за окремими обліковими регістрами.

4. У разі розгортання силами і засобами центрів забезпечення польових відділень (відокремлених відділів) зберігання військового майна для забезпечення угруповань військ (сил) облік військового майна в службах забезпечення органів військового управління ведеться окремо за центр забезпечення та його польові відділення (відокремлені відділи). Розпорядження начальників служб забезпечення органів військового управління на відпускання (відвантаження, відправлення) військового майна з польових відділень (відокремлених відділів) зберігання військового майна передаються на виконання через начальника центру забезпечення, якому вони підпорядковані, або безпосередньо начальникам польових відділень (відокремлених відділів).

5. Зняття з обліку служб забезпечення органів військового управління бойових та інших втрат військового майна здійснюється на підставі документів на їх списання, оформлених відповідно до Порядку списання військового майна.

6. У разі втрати в службах забезпечення органів військового управління облікових документів через бойові дії комісією, призначеною старшим начальником, складається акт встановленої форми, на підставі якого проводиться їх списання. В акті вказуються найменування документів, період, за який вони велися, і причини їх втрати. Один примірник

акта подається начальнику, який призначив комісію. Облікові дані відновлюються в нових облікових регістрах за звітними документами військових частин і підпорядкованих центрів забезпечення.

7. Облік військового майна в центрах забезпечення під час ведення бойових дій ведеться у звичайному порядку відповідно до розділу IV цієї Інструкції.

8. Приймання та відпускання (передавання) військового майна центром забезпечення здійснюється відповідно до розділу IV цієї Інструкції з дотриманням вимог, викладених у цьому розділі.

9. Приймання в центрах забезпечення, а також у їх польових відділеннях (відокремлених відділах) військового майна, яке надійшло повітряним транспортом, доставка якого здійснена посадковим способом, здійснюється за накладними (форма № 3-3) або актами приймання-передачі основних засобів і супровідними листами, які виписує вантажовідправник у чотирьох примірниках, або за актами приймання-передачі військового майна, які складаються вантажоодержувачем.

Після приймання військового майна один примірник зазначених документів залишається у вантажоодержувача, решта направляється вантажовідправнику. Один примірник накладної або акта приймання-передачі основних засобів (акта приймання-передачі військового майна) разом з примірником наряду на видавання (приймання) вантажовідправник направляє до служби забезпечення органу військового управління як підтвердження про видачу (отримання) військового майна вантажоодержувачем.

10. У разі доставки військового майна повітряним транспортом з використанням способу парашутного (безпарашутного) скидання до польових відділень (відокремлених відділів) зберігання його приймання здійснюється за актом приймання-передачі військового майна, який складається комісією вантажоодержувача. Цей акт складається після перевірки комісією відповідності фактичної наявності і якісного стану доставленого військового майна даним пакувальних листів, які вкладаються вантажовідправником у кожний тюк, ящик тощо. В актах на підставі даних описів зібраних упаковок вантажів обов'язково вказується маркування (трафарет) кожної доставленої упаковки вантажу. Описи складаються у довільній формі начальниками команд, які здійснюють збирання вантажів. Перший примірник акта надсилається вантажовідправнику, другий примірник залишається у вантажоодержувача.

11. Відправлення військового майна з центру забезпечення для доставки повітряним транспортом з використанням посадкового способу оформлюється на підставі нарядів на видавання (приймання) служби забезпечення органу військового управління. На кожен літак (вертоліт) в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення у трьох примірниках виписується накладна (форма № 3-3) або складається акт приймання-передачі основних засобів. В оформлювальній частині наряду на видавання (приймання) зазначають кількість місць за видами тари (упаковки) і масу бруто всього вантажу.

На кожен літак (вертоліт) виписується у двох примірниках супровідний лист із зазначенням у ньому кількості місць за кожним видом тари або упаковки.

12. При відпусканні військового майна з підрозділу зберігання здавальнику центру забезпечення для доставки його до літаків (вертольотів) видають перший і другий примірники накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів та два примірники супровідних листів.

На третьому примірнику накладної або акта приймання-передачі основних засобів здавальник центру забезпечення підтверджує своїм підписом отримання військового майна, першого і другого примірників накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів та примірників супровідних листів.

Передавання військового майна здавальником центру забезпечення кожному командирі екіпажу проводиться за кількістю місць. Командир екіпажу після перевірки вантажу ставить підпис про приймання його та документів на другому примірнику супровідного листа, після чого отримує від здавальника перший і другий примірники накладної або акта приймання-передачі основних засобів та перший примірник супровідного листа.

Під час повернення здавальник передає в обліково-операційний підрозділ центру

забезпечення другі примірники супровідних листів на перевезення військового майна, які додаються до третіх примірників накладної або акта приймання-передачі основних засобів. Одночасно в третіх примірниках цих документів у присутності здавальника погашаються його підписи за отримання військового майна і супровідних документів.

13. Після прибуття на місце призначення командир екіпажу здає доставлені літаком (вертольотом) вантажі приймальнику вантажу після надання ним довіреності (чекової вимоги) вантажоодержувача. Приймальник ставить підпис у першому примірнику накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів, чековій вимозі і супровідному листі. Разом із вантажем приймальнику видається другий примірник накладної або акта приймання-передачі основних засобів, талон чекової вимоги. Перший примірник накладної або акта приймання-передачі основних засобів і супровідний лист з підписами приймальника вантажу разом із довіреністю (чековою вимогою) вантажоодержувача командир екіпажу повертає через штаб своєї військової частини до центру забезпечення, який відправляв військове майно. Після отримання облікових документів в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення на другому примірнику супровідного листа погашається підпис командира екіпажу про приймання вантажу та документів.

14. Під час відпускання з центру забезпечення військового майна для доставки повітряним транспортом з використанням способу парашутного (безпарашутного) скидання в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення на кожен літак (вертоліт) виписується накладна (форма № 3-3) або складається акт приймання-передачі основних засобів в одному примірнику, а супровідний лист - у двох примірниках.

На кожній упаковці вантажу, призначеного для доставки повітряним транспортом зазначеним способом, вантажовідправник наносить умовний знак, де в чисельнику вказується заводський або бортовий номер літака (вертольота), а в знаменнику - кількість місць завантаженого вантажу.

15. Під час відпускання військового майна з підрозділу зберігання здавальнику центру забезпечення для доставки до літаків (вертольотів) вручаються обидва примірники супровідних листів. Здавальник своїм підписом на накладній (форма № 3-3) або акті приймання-передачі основних засобів підтверджує отримання військового майна та першого і другого примірників супровідних листів.

Військове майно за кількістю місць передається кожному командир екіпажу літака (вертольота) за супровідним листом. Командир екіпажу ставить підпис про приймання вантажу на другому примірнику супровідного листа та отримує його перший примірник.

Під час повернення здавальник передає до обліково-операційного підрозділу центру забезпечення другі примірники супровідних листів на перевезення військового майна, які додаються до відповідних примірників накладних або актів приймання-передачі основних засобів. Одночасно в цих документах у присутності здавальника погашаються його підписи про отримання військового майна і супровідних листів.

16. Після доставки вантажу штурман літака (вертольота) у графі 9 супровідного листа вказує координати пункту та час скидання вантажу, які підтверджуються підписами командира екіпажу і штурмана літака (вертольота). Після повернення до аеродрому базування командир екіпажу повертає супровідний лист через штаб своєї військової частини до центру забезпечення, який відправляв військове майно. Після отримання центром забезпечення супровідного листа на другому його примірнику погашається підпис командира екіпажу про приймання вантажу. У подальшому обидва екземпляри супровідного листа та примірники накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів додаються до виконаного наряду на видавання (приймання).

17. Зняття з обліку центру забезпечення військового майна, відправленого вантажоодержувачу повітряним транспортом посадковим способом, проводиться на підставі накладної (форма № 3-3) або акта приймання-передачі основних засобів і супровідних листів, на яких є підписи приймальника вантажоодержувача, а відправлених способом парашутного (безпарашутного) скидання - на підставі накладної або акта приймання-передачі основних засобів та супровідних листів із зазначенням координат пунктів і часу скидання вантажів.

18. Передавання пального центром забезпечення трубопровідним військовим частинам і приймання від них здійснюються за накладними (форма № 3-3), які виписуються в обліково-операційному підрозділі один раз на добу на підставі даних замірів пального в резервуарах, які записуються в книзі обліку замірів пального в резервуарах (цистернах) (додаток 64). Передавання (приймання) пального підтверджується в накладній підписами начальника приймально-здавального пункту трубопровідної військової частини і представника центру забезпечення.

19. Військове майно, яке заготовлене з місцевих ресурсів безпосередньо в зонах (районах) бойових дій (проведення антитерористичної операції) і може використовуватися для забезпечення потреб угруповань військ (сил), обліковується в центрі забезпечення (військових частинах) в облікових регістрах на підставі актів приймання-передачі військового майна або актів приймання-передачі основних засобів.

20. Військове майно (крім продовольства і фуражу), заготовлене центром забезпечення (військовою частиною) з місцевих ресурсів з оплатою його вартості, оприбутковується за накладними (форма № 3-3) або актами приймання-передачі військового майна, які оформлюються на підставі оплачених рахунків.

21. Приймання трофейного майна, зібраного в районах бойових дій, здійснюється комісією військової частини з оформленням акта приймання-передачі військового майна, який складається по кожному виду майна у двох (трьох) примірниках. Перший примірник залишається у відповідній службі забезпечення військової частини, другий - передається до фінансово-економічного органу військової частини, третій - надається до служби забезпечення органу військового управління. У разі якщо забезпечення військової частини військовим майном організовано через ПТЗВ центру забезпечення, третій примірник цього акта направляється до центру забезпечення.

До центру забезпечення або в його польові відділення (відокремлені відділи) зберігання трофейне майно приймається комісією центру забезпечення за актом приймання-передачі військового майна, який складається за участю здавальника або на підставі нарядів на видавання (приймання) служби забезпечення органу військового управління. У підрозділі зберігання і обліково-операційному підрозділі (ПТЗВ) це майно обліковується в окремих облікових регістрах.

Відпускання (відвантаження, відправлення) трофейного майна з центру забезпечення вантажоодержувачам здійснюється за окремо оформленими документами на підставі нарядів на видавання (приймання), рознарядок або інших розпорядчих документів начальників служб забезпечення органів військового управління.

22. Передавання (приймання) центрів забезпечення в безпосереднє підпорядкування до (від) іншого органу військового управління здійснюється відповідно до пункту 11 розділу III цієї Інструкції.

Передавання (приймання) військового майна, яке утримується в центрі забезпечення, здійснюється на підставі нарядів на видавання (приймання) відповідної служби забезпечення органу військового управління відповідно до пунктів 20-58 розділу IV цієї Інструкції.

23. Облікові регістри, які не були закінчені на час передавання центру забезпечення в безпосереднє підпорядкування до іншого органу військового управління, ведуться до повного їх використання, а ті, що закінчилися, здаються до архіву в установленому порядку.

24. Заражене військове майно, яке тимчасово зберігається в центрі забезпечення, обліковується в окремих облікових регістрах. Особливості його обліку встановлюються відповідними службами забезпечення органів військового управління.

25. Зняття з обліку центру забезпечення бойових та інших втрат військового майна здійснюється на підставі документів на їх списання, оформлених відповідно до Порядку списання військового майна у Збройних Силах.

26. У разі втрати в центрі забезпечення облікових документів через бойові дії комісією, призначеною начальником центру забезпечення або начальником відповідної служби забезпечення органу військового управління, складається акт встановленої форми, на підставі якого проводиться їх списання. В акті зазначається найменування облікових документів,

період, за який вони велись, і причини втрати. Один примірник акта подається начальнику, якому підпорядковується центр забезпечення.

27. Відновлення облікових даних у нових облікових регістрах здійснюється за первинними документами, а за їх відсутності - за фактичною наявністю військового майна в центрі забезпечення, яку встановила комісія, призначена відповідним начальником служби забезпечення органу військового управління. Комісія складає акт зняття залишків у двох примірниках (перший примірник залишається в центрі забезпечення і є підставою для заведення облікових регістрів, другий - подається начальнику служби забезпечення органу військового управління, який призначив комісію).

28. У польовому відділенні (відокремленому відділі) зберігання центру забезпечення, який діє незалежно від центру забезпечення, за стан обліку військового майна відповідає начальник відділення (відокремленого відділу) зберігання. Перелік облікових документів для нього в кожному конкретному випадку встановлюється начальником центру забезпечення.

Облікові регістри для обліку військового майна в польових відділеннях (відокремлених відділах) зберігання заводяться та реєструються в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення. Одночасно вони забезпечуються необхідною кількістю бланків інших облікових документів.

29. Приймання та відпускання (відвантаження, відправлення) військовим частинам військового майна з польових відділень (відокремлених відділів) зберігання здійснюється на підставі нарядів на видавання (приймання), рознарядок та інших розпорядчих документів начальників відповідних служб забезпечення органів військового управління за накладними (форма № 3-3), актами приймання-передачі основних засобів або за первинними документами центрів забезпечення, яким вони підпорядковані.

30. Після припинення польовими відділеннями (відокремленими відділами) зберігання самостійної діяльності залишки військового майна здаються до центру забезпечення в установленому порядку. Облікові регістри здаються до обліково-операційного підрозділу центру забезпечення, де вони зберігаються до наступного розгортання.

31. Облік військового майна у військових частинах, які ведуть бойові дії, ведеться відповідно до розділу V цієї Інструкції з дотриманням вимог, викладених у цьому розділі.

32. Доукомплектування військових частин запасами військового майна до норм, які необхідно утримувати (передавання надлишків), здійснюється під час їх підготовки до переміщення в зону (район) ведення бойових дій (проведення антитерористичної операції тощо) на підставі нарядів на видавання (приймання), рознарядок та інших розпорядчих документів відповідних служб забезпечення органів військового управління.

33. Якщо під час переміщення військової частини в зону (район) виконання бойових завдань змінюється її підпорядкованість (приписка до центрів забезпечення), для цієї військової частини на кожний вид військового майна оформлюються атестати військової частини відповідно до пункту 11 розділу III цієї Інструкції.

34. Облікові регістри, які не були закінчені на час вибуття військової частини, ведуться до повного їх використання, а ті, що закінчилися, здаються до архіву або знищуються. Облік та зберігання облікових документів, передача їх на архівне зберігання та знищення здійснюються згідно з пунктом 13 розділу II цієї Інструкції.

35. Новосформована військова частина забезпечується бланками облікових документів службами забезпечення органів військового управління через військову частину-формувача або через центри забезпечення, до яких вони прикріплені на забезпечення.

36. У разі розформування військової частини облікові документи здаються до архіву в установленому порядку.

37. Приймання військовою частиною військового майна, яке надходить від центрів забезпечення та інших вантажовідправників, крім приймання військового майна, що надходить повітряним транспортом, здійснюється відповідно до пунктів 20-58 розділу IV цієї Інструкції.

38. На майно, зібране на полі бою і те, що надійшло з пораненими (хворими) до медичних підрозділів військової частини, оформлюються акти приймання-передачі військового майна. Зазначене майно здається на відповідні склади військової частини або приймається на місці їх

представниками. Акт приймання-передачі військового майна складається в трьох (чотирьох) примірниках і є підставою для оприбуткування військового майна. Перший примірник акта приймання-передачі військового майна залишається у відповідній службі забезпечення військової частини, другий - передається до фінансово-економічного органу військової частини, третій - надається до служби забезпечення органу військового управління. У разі якщо забезпечення військової частини військовим майном організовано через ПТЗВ центру забезпечення, четвертий примірник акта приймання-передачі військового майна направляється до центру забезпечення.

За результатами встановлення належності майна до певного виду військового майна та проведення звірки облікових даних служб забезпечення військових частин з обліковими даними служб забезпечення органів військового управління до облікових реєстрів служб забезпечення військових частин та служб забезпечення органів військового управління вносяться відповідні зміни.

39. Приймання військового майна, що надійшло до військової частини з підрозділом (командою), який (яка) прибув (прибула) на її доукомплектування, здійснюється відповідно до пунктів 37-40 розділу V цієї Інструкції.

40. Списання військового майна, яке обліковується за загиблими, полоненими військовослужбовцями та тими, що пропали безвісти, та зняття його з основного обліку військової частини здійснюються відповідно до Порядку списання військового майна.

41. Списання облікових документів служб забезпечення військової частини, втрачених у ході ведення бойових дій, та відновлення облікових даних у нових облікових реєстрах здійснюються відповідно до пунктів 26-27 цього розділу.

42. Військове майно, яке обліковується за вибулими пораненими і хворими військовослужбовцями, знімається з обліку військової частини на підставі донесень, що подаються командирами підрозділів. Донесення складається у двох примірниках. Перший примірник донесення подається до відповідної служби забезпечення військової частини, другий - залишається у підрозділі. До донесення додається іменний список вибулих військовослужбовців із зазначенням найменувань та кількості військового майна, що обліковується за ними. Військове майно, яке знімається з обліку у зазначеному випадку, до книги обліку нестач не записується.

43. Надходження військового майна до закладу охорони здоров'я з пораненими та хворими оформлюється актом приймання-передачі військового майна, який складається комісією, призначеною начальником закладу охорони здоров'я. В акті приймання-передачі військового майна вказуються найменування та кількість військового майна, яке надійшло з пораненими (хворими). Акт приймання-передачі військового майна є підставою для оприбуткування військового майна в закладі охорони здоров'я та організації подальшого забезпечення військовослужбовця.

Військовослужбовцям, які виписуються із закладу охорони здоров'я, видаються атестати військовослужбовців на військове майно, яке обліковується за ними.

44. Облік наявності та руху військового майна (крім артилерійських, стрілецьких боєприпасів і ракет) ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ). Кількість витраченого (втраченого) майна обов'язково вказується в журналах обліку ведення бойових дій за кожен подію (бій).

45. Порядок ведення обліку стрілецької зброї, артилерійських, стрілецьких боєприпасів і ракет під час ведення бойових дій визначається Інструкцією про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах та цією Інструкцією.

46. Облік артилерійських, стрілецьких боєприпасів і ракет ведеться за донесеннями, що подаються командирами підрозділів щодня до штабу батальйону (дивізіону), який у подальшому надає донесення (за кожний підрозділ) до відповідної служби забезпечення військової частини. Командири окремих підрозділів надають донесення безпосередньо до штабу частини.

47. Облік наявності та руху військового майна на пункті боєпостачання підрозділу ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

Видавання підрозділам артилерійських, стрілецьких боєприпасів і ракет здійснюється начальником пункту бойового постачання за роздавальною (здавальною) відомістю боєприпасів (ракет) на пункті бойового постачання військової частини (додаток 17 до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах) (далі - роздавальна (здавальна) відомість боєприпасів на пункті бойового постачання).

Роздавальна (здавальна) відомість боєприпасів на пункті бойового постачання оформлюється окремо на кожний підрозділ у двох примірниках на строк від 10 до 14 днів. Після завершення строку її дії та закриття роздавальної (здавальної) відомості боєприпасів на пункті бойового постачання перший її примірник отримує командир підрозділу, другий - здається до відповідної служби забезпечення військової частини.

В окремих підрозділах облік видавання артилерійських, стрілецьких боєприпасів і ракет ведеться на пункті бойового постачання начальником пункту бойового постачання за роздавальною (здавальною) відомістю боєприпасів на пункті бойового постачання. Наявність і рух військового майна на пункті бойового постачання підрозділу відображаються в донесенні встановленого зразка.

48. Зняття з обліку витрачених у ході бойових дій артилерійських, стрілецьких боєприпасів та ракет здійснюється за актом списання (додаток 3 до Порядку списання військового майна), який складається у двох примірниках на підставі даних роздавальних (здавальних) відомостей (додатки 17, 32 до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах). Перший примірник акта залишається у службі забезпечення військової частини, другий примірник подається до відповідної служби забезпечення органу військового управління.

49. Облік озброєння і техніки на збірному пункті пошкоджених машин ведеться в книзі обліку ремонту.

Бронетанкове озброєння і техніка, автомобільна, інженерна техніка, які зараховані до резерву, виключаються зі списків військової частини і передаються до центрів забезпечення на підставі нарядів на видавання (приймання) служби забезпечення органу військового управління.

50. Для обліку запасів продовольства, які є в підрозділах, розподілу продуктів між кухнями для приготування їжі, видачі продуктів та тютюнового забезпечення особовому складу на руки ведеться добова відомість наявності та руху продовольства (додаток 65).

У ній також відображається розкладка продуктів на кожне приймання їжі (сніданок, обід, вечеря) та обліковуються втрати продовольства в підрозділах під час ведення бойових дій.

51. Інженерні боєприпаси та майно, озброєння радіаційного, хімічного, біологічного захисту, які були витрачені в ході ведення бойових дій, знімаються з обліку військової частини на підставі акта списання (додаток 3 до Порядку списання військового майна).

52. Витратне медичне майно, яке не підлягає щоденному вибірковому обліку в аптеці медичного пункту (медичної роти) військової частини (госпіталю, іншого закладу охорони здоров'я Збройних Сил), знімається з обліку щомісяця за фактичною витратою на підставі акта списання (додаток 3 до Порядку списання військового майна).

53. Передавання речового майна зі складу військової частини підрозділам радіаційного, хімічного, біологічного захисту та медичним підрозділам для його видавання особовому складу на заміну зараженого, а також передавання на склад військової частини обробленого речового майна з підрозділів радіаційного, хімічного, біологічного захисту та медичних підрозділів здійснюється за накладними на видавання (здавання), які виписуються в службі забезпечення військової частини.

54. На пункті спеціальної обробки облік наявності та руху речового майна ведеться відповідно до порядку, встановленого для обліку військового майна на складі військової частини. Облік зараженого військового майна ведеться за видами зараження у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ) окремо від основного обліку військового майна.

55. Передавання речового майна з пункту спеціальної обробки для подальшої дегазації (дезактивації) в межах військової частини здійснюється за накладними на видавання

(здавання), до іншої військової частини - за накладною (форма № 3-3).

56. Документальне оформлення списання бойових втрат озброєння, військової техніки та іншого військового майна, а також знищеного військового майна з метою попередження його захоплення противником, ліквідації заразних хвороб здійснюється відповідно до Порядку списання військового майна.

XI. Облік транспортних засобів і техніки, залучених під час мобілізації

1. Постанова на облік у військових частинах транспортних засобів і техніки (далі - ТЗіТ), залучених під час мобілізації до складу Збройних Сил через військові комісаріати, здійснюється на підставі актів приймання-передачі транспортних засобів і техніки за формою, наведеною в Положенні про військово-транспортний обов'язок, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 року № 1921 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 405) (далі - Положення про військово-транспортний обов'язок).

2. Облік ТЗіТ, залучених під час мобілізації до складу Збройних Сил, ведеться окремо від основного обліку військового майна. Документальне оформлення їх руху, зміни кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показників здійснюється відповідно до вимог цієї Інструкції.

3. Під час демобілізації зняття з обліку військової частини непошкоджених та технічно справних ТЗіТ, залучених під час мобілізації до складу Збройних Сил, здійснюється через військові комісаріати на підставі актів про повернення транспортних засобів і техніки за формою, наведеною в Положенні про військово-транспортний обов'язок.

4. У разі якщо ТЗіТ під час їх перебування у складі Збройних Сил були безповоротно втрачені або знищені, підставою для зняття їх з обліку у військовій частині є повідомлення про зняття з обліку транспортних засобів і техніки (додаток 6б), які оформлюються відповідними службами забезпечення органу військового управління.

5. Для оформлення зазначеного повідомлення до служби забезпечення органу військового управління військовою частиною подається клопотання, до якого додаються:

- відомості щодо належності ТЗіТ (підприємство (організація), військовий комісаріат);
- матеріали розслідування;

- витяги з наказів командира військової частини про призначення та результати проведення розслідування причин та обставин втрати або знищення ТЗіТ;

- перелік ТЗіТ, що підлягають зняттю з обліку;

- виписки з книг обліку втрат військового майна (додаток 6 до Порядку списання військового майна), а також із книги обліку нестач військової частини;

- акти технічного стану, складені на підставі наявних облікових даних на момент до настання події із зазначенням обставин втрати (знищення) ТЗіТ, затверджені командиром військової частини;

- відомість визначення залишкової вартості військового майна на момент втрати (знищення) ТЗіТ з розрахунками згідно з Методикою визначення залишкової вартості майна.

Усі додатки погоджуються з територіальним підрозділом ВСП, фінансово-економічним органом та юридичною службою органу військового управління, якому підпорядкована військова частина.

Крім того, до клопотання додаються державні номерні знаки та свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу.

6. Служба забезпечення органу військового управління за результатами розгляду документів приймає рішення про зняття з обліку військової частини безповоротно втрачених або знищених ТЗіТ, залучених під час мобілізації до складу Збройних Сил, та оформлює повідомлення про зняття з обліку транспортних засобів і техніки.

7. Повідомлення про зняття з обліку транспортних засобів і техніки оформлюється в чотирьох примірниках, з яких:

- перший примірник повідомлення разом з клопотанням та додатками до нього залишається в службі забезпечення органу військового управління;

другий примірник направляється до військової частини;
третій примірник направляється до військового комісаріату після оголошення демобілізації;

четвертий примірник направляється службою забезпечення органу військового управління власнику ТЗіТ разом зі звітом про оцінку майна, документами, що підтверджують знищення ТЗіТ, державними номерними знаками та свідоцтвом про реєстрацію транспортного засобу.

8. Відчувувати та передавати до сфери управління міністерств та інших центральних органів виконавчої влади або іншим військовим формуванням ТЗіТ, залучені під час мобілізації до складу Збройних Сил, забороняється.

ХІІ. Особливості обліку майна, яке надійшло як міжнародна допомога, від волонтерських організацій, як благодійна, гуманітарна допомога

1. Приймання майна, яке надійшло для військових частин (центрів забезпечення) як міжнародна допомога, від волонтерських організацій, як благодійна, гуманітарна допомога, здійснюється комісією військової частини (центру забезпечення) на підставі даних, відображених у супровідних документах, зі складанням акта приймання-передачі військового майна. Акт приймання-передачі військового майна є підставою для постановки майна, яке надійшло для військових частин (центрів забезпечення) як міжнародна допомога, від волонтерських організацій, як благодійна, гуманітарна допомога, на облік у службах забезпечення та фінансово-економічному органі військової частини (центру забезпечення).

2. У разі якщо у супровідних документах відсутні дані про вартість майна, яке надійшло для військових частин (центрів забезпечення) як міжнародна допомога, від волонтерських організацій, як благодійна, гуманітарна допомога, її визначення здійснюється комісією військової частини (центру забезпечення) зі складанням акта визначення вартості майна. Вартість майна визначається відповідно до вартості аналогічних предметів.

Копії документів щодо оприбуткування майна, яке надійшло для військових частин (центрів забезпечення) як міжнародна допомога, від волонтерських організацій, як благодійна, гуманітарна допомога, не пізніше наступного дня від дати поставлення його на облік направляються до відповідних служб забезпечення органів військового управління.

3. У випадку, коли майно, отримане військовими частинами (центрами забезпечення) як міжнародна допомога, від волонтерських організацій, як благодійна, гуманітарна допомога, не належить до того чи іншого виду забезпечення, воно не пізніше наступного дня від дати його надходження тимчасово ставиться на облік до служби забезпечення військової частини (підрозділу зберігання), визначеної наказом командира військової частини (центру забезпечення). Командир військової частини (центру забезпечення) не пізніше наступного дня від дати оприбуткування направляє запит до вищого органу військового управління (за підпорядкованістю) для визначення належності майна до того чи іншого виду забезпечення. Після визначення вищим органом військового управління належності майна до того чи іншого виду забезпечення воно передається на облік до відповідної служби забезпечення військової частини (підрозділу зберігання) у встановленому порядку.

ХІІІ. Особливості обліку військового майна, яке передано на підприємства промисловості для надання послуг з ремонту, модернізації, дослідження технічного стану, а також науково-технічної продукції, створеної, виготовленої або закупленої під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт

1. Облік військового майна, яке передано на підприємства промисловості для надання послуг з ремонту, модернізації, дослідження технічного стану, а також науково-технічної продукції (далі - НТП), створеної, виготовленої або закупленої під час виконання НДДКР, ведуть військові представництва:

оперативний облік військового майна, переданого підприємствам - виконавцям НДДКР, а також НТП, створеної, виготовленої або закупленої під час виконання НДДКР,- за

номенклатурним переліком науково-технічної продукції, яка створена за результатами дослідно-конструкторських робіт (додаток 67);

оперативний облік військового майна, переданого на підприємство промисловості для надання послуг з ремонту, модернізації, дослідження технічного стану, - за книгами обліку військового майна та книгами обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом.

Дані оперативного обліку військового майна, переданого до підприємств - виконавців робіт, у встановлені терміни звіряються військовими представництвами з відповідними службами забезпечення органів військового управління.

Контроль за умовами зберігання та використання військового майна, переданого до підприємств - виконавців робіт, якістю виконання робіт, відповідністю їх обсягів умовам контракту (договору) здійснює військове представництво відповідно до умов контракту (договору).

2. Військові представництва в межах наданих їм повноважень беруть участь в інвентаризації військового майна та НТП, що належать Замовнику, проводять звіряння даних оперативного обліку військового майна та НТП з даними інвентаризації та здійснюють контроль за умовами їх зберігання.

Інвентаризація військового майна та НТП проводиться за кожним контрактом (договором) відповідно до вимог чинного законодавства та умов контракту (договору).

3. Після приймання НДДКР (етапу, підетапу НДДКР), завершення робіт з розроблення (виробництва, модернізації) зразків озброєння, військової техніки, іншого військового майна, а також у разі зупинення дослідно-конструкторської роботи військовими представництвами на підставі матеріалів інвентаризації військового майна, яке передавалось для забезпечення цих робіт і належить Замовнику, актів технічного стану розробляються пропозиції щодо подальшого його використання, які в установленому порядку надаються начальниками відповідних служб забезпечення органу військового управління.

Після завершення НДДКР або прийняття рішення про її зупинення відповідні служби забезпечення органів військового управління приймають рішення щодо подальшого використання НТП, створеної, виготовленої або закупленої під час виконання НДДКР, та організують заходи щодо вилучення НТП з підприємств - виконавців відповідно до умов контракту (договору) та передавання її до визначених військових частин.

Документальне оформлення приймання-передачі НТП здійснюється відповідно до пункту 24 розділу IV цієї Інструкції.

Після завершення робіт з розроблення (виробництва, модернізації) зразків військового майна військові представництва організують та здійснюють контроль повернення Виконавцями до військових частин, визначених службами забезпечення органів військового управління - розпорядниками військового майна, окремих складових (вузлів, агрегатів тощо), вилучених зі складу виробів з причини їх модернізації чи заміни.

4. Реєстр робочої конструкторської документації та реєстр ремонтної (конструкторської) документації формуються та ведуться відповідно до Порядку ведення реєстру технічної (конструкторської) документації на озброєння та військову техніку, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06 листопада 2018 року № 560, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 січня 2019 року за № 36/33007.

XIV. Особливості обліку військового майна, яке перебуває в національних контингентах

1. Забезпечення національних контингентів необхідним військовим майном під час участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки (далі - міжнародні операції) здійснюється як Україною (через військові частини-формувачі національних контингентів), так і місіями (багатонаціональними силами) відповідно до договорів з міжнародними організаціями, під егідою яких проводиться міжнародна операція.

2. Військові частини-формувачі отримують військове майно з центрів забезпечення або з інших військових частин відповідно до положень цієї Інструкції, зосереджують їх на своїх складах, ставлять на облік та здійснюють підготовку їх до відправлення. Командир

національного контингенту організовує ведення обліку військового майна в національних контингентах відповідно до вимог чинного законодавства та цієї Інструкції.

3. При постачанні військового майна до національного контингенту з України орган військового управління Збройних Сил, який відповідає за підготовку та направлення національних контингентів до району виконання завдань за призначенням, організовує доведення до командира національного контингенту (через Об'єднаний оперативний штаб Збройних Сил України) інформації про умови вивезення військового майна на митну територію України (тимчасове або безповоротне) з наданням копій митних декларацій не пізніше ніж через 10 діб після його відправлення.

4. Військове майно, яке перебуває в національних контингентах поза межами України, може мати статус:

військового майна, що вивезене з території України безповоротно;

військового майна, що вивезене з території України тимчасово;

військового майна, що придбане поза межами України;

військового майна, що отримане від штабів відповідних місій (багатонаціональних сил).

5. Військове майно, вивезене з території України безповоротно, обліковується в національному контингенті відповідно до нормативно-правових актів з питань бухгалтерського обліку бюджетних установ у частині, що стосується Збройних Сил, та цієї Інструкції.

6. Військове майно, вивезене поза межі України тимчасово, залишається на бухгалтерському обліку у військових частинах-формувацях та обліковується на балансових рахунках за національними контингентами як за структурними підрозділами. У національних контингентах таке майно відображається на відповідних позабалансових рахунках.

7. У місячний строк після завершення ротації начальники служб, які повернулися в Україну, зобов'язані надати до військової частини-формувача такі документи:

інвентаризаційні описи з додатками про рух та наявність військового майна, закріпленого за відповідними службами забезпечення;

оригінали документів, що стали підставою для руху військового майна (акти списання, акти вилучення тощо).

Контроль за виконанням зазначеного покладається на орган військового управління Збройних Сил, який був відповідальним за підготовку та направлення національних контингентів до району виконання завдань за призначенням.

8. Військове майно, придбане національним контингентом поза межами України, обліковується за бухгалтерським обліком у національному контингенті відповідно до вимог чинного законодавства з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності в частині, що стосується Збройних Сил.

9. Майно, отримане від штабів відповідних місій (багатонаціональних сил) для забезпечення діяльності національних контингентів, закріплюється за національними контингентами як військове майно.

Військове майно, яке має згідно з первинними документами вартісні показники, ставиться на облік відповідно до вимог чинного законодавства з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності в частині, що стосується Збройних Сил.

Військове майно, що не має згідно з первинними документами вартісних показників, в обов'язковому порядку ставиться на облік у службах забезпечення національних контингентів.

Видача, витрачання, передача (здавання) та зняття з обліку військового майна, що не має згідно з первинними документами вартісних показників, здійснюються відповідно до положень цієї Інструкції.

10. Особливості обліку стрілецької зброї та боєприпасів у національному контингенті визначено в Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах.

XV. Особливості обліку ракетного і ракетно-артилерійського озброєння, техніки та майна

1. Облік ракетно-артилерійського озброєння танків (самохідних артилерійських установок, бойових машин піхоти, бронетранспортерів, іншої військової техніки) і запасних частин,

інструменту і приладдя до них у службах забезпечення органів військового управління ведеться з урахуванням вимог відповідних актів Міноборони.

Облік РАО в обліково-номерних показниках у службах забезпечення органів військового управління ведеться за номенклатурою основних (базових) зразків озброєння, яка в установленому порядку визначається начальником цієї служби забезпечення.

Правила ведення обліку в обліково-номерних показниках пристроїв, що входять до складу основних (базових) зразків озброєння, встановлюються начальником служби забезпечення органу військового управління.

2. У центрі забезпечення та військовій частині облік наявності, руху, якісного (технічного) стану ракетного і ракетно-артилерійського озброєння, техніки та майна ведеться:

наземного обладнання ракетних та протитанкових ракетних комплексів, артилерійського озброєння, озброєння бронетанкової техніки, стрілецької зброї, радіотехнічних засобів і радіоелектронної техніки, фотолабораторій та приладів - за найменуваннями, зразками та марками, включаючи агрегати і вузли, з яких складається зразок озброєння або приладу (крім оптичних та нічних прицілів), разом з призначеними до них комплектами одиночних ЗПІ;

оптичних та нічних прицілів пускових установок, артилерійського озброєння і візирів - окремо від зброї за найменуваннями, зразками та марками незалежно від місця їх перебування;

спеціальних рухомих майстерень для ремонту ракетного і ракетно-артилерійського озброєння та техніки - комплектно, за зразками та марками майстерень і машин, що входять до їх комплекту;

ракет усіх типів разом з комплектуючими елементами, артилерійських і стрілецьких боєприпасів, піротехнічних та імітаційних засобів - за номенклатурою (тип, калібр, система, вид дії, марка), за партіями їх складання (спорядження, виготовлення), роками і заводами-виробниками, а в службі військової частини - тільки за номенклатурами;

запасних інструментів та приладдя розсіпом до усіх видів ракетного та ракетно-артилерійського озброєння, техніки, приладів і обладнання, інструментів загального призначення, які не входять до комплектів рухомих майстерень, а також витратних матеріалів для обслуговування, зберігання і ремонту озброєння та боєприпасів, навчальних приладів, спеціальної вільної укупорки під озброєння, ракети та боєприпаси, експлуатаційної документації, службової літератури і плакатів - за номенклатурою; групових комплектів ЗПІ до всіх видів ракетного і ракетно-артилерійського озброєння та техніки - за комплектами;

спеціального озброєння, боєприпасів та засобів (кийків, сфер, наручників тощо), які перебувають на забезпеченні в органах управління та підрозділах військової служби правопорядку, - за найменуваннями, зразками та марками.

3. У центрі забезпечення облік технічного стану РАО, ракет усіх типів ведеться в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення:

облік технічного стану РАО - у книзі обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом;

облік технічного стану ракет усіх типів - у книзі обліку виробів за номерами і технічним станом;

облік комплектації боєприпасів - у книзі зведеного обліку комплектації ракет і боєприпасів (додаток 68).

4. На кожну партію ракет і боєприпасів у підрозділах зберігання центру забезпечення та на складі військової частини оформлюється окрема картка обліку військового майна (категорійного), яка постійно знаходиться з партією ракет і боєприпасів до повного їх витрачання.

5. У ремонтних цехах центрів забезпечення артилерійським озброєнням (боєприпасами), крім облікових документів, зазначених у пункті 12 розділу IV цієї Інструкції, додатково ведуться:

у цеху з ремонту озброєння - пакувальний лист (у разі упакування відремонтованого або складеного озброєння);

у цеху з ремонту боєприпасів - відомість складання (ремонт, розділення, комплектації) боєприпасів (додаток 69).

6. У центрі забезпечення, який має підрозділ зберігання ЗІП, ведеться:

облік ЗІП за військові частини, які знаходяться на забезпеченні за територіальним принципом, - у книзі зведеного обліку ЗІП (додаток 70);

облік виконання плану постачання - у книзі-рознарядці на видавання ЗІП розсипом (додаток 71).

7. У військовій частині облік РАО, встановленого на танках, самохідних артилерійських установках, бойових машинах піхоти, бронетранспортерах та інших машинах, ведеться в службі РАО військової частини.

Для забезпечення правильності та своєчасності обліку цього озброєння в усіх документах, за якими бойова техніка надходить у військову частину або вибуває (у тому числі і втрачена), вказуються наявність озброєння, його номер, справність і комплектність. Один примірник такого документа начальник бронетанкової (автомобільної) служби військової частини надає начальнику служби РАО військової частини. Для оформлення облікових документів на приймання (здавання) бойової техніки в обов'язковому порядку залучаються посадові (службові) особи служби РАО.

8. Облік ракет усіх типів разом з комплектуючими елементами, артилерійських і стрілецьких боєприпасів, піротехнічних та імітаційних засобів у військовій частині ведеться:

на складі - за номенклатурою (тип, калібр, система, вид дії, марка), за партіями їх складання (спорядження, виготовлення), роками і заводами-виробниками;

у службі забезпечення - за номенклатурою.

9. Видавання боєприпасів для перевірки (випробування) відремонтованого озброєння та списання витрачених майстернею (цехом) боєприпасів оформлюються роздавальною (здавальною) відомістю боєприпасів (ракет) на складі військової частини (додаток 32 до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах) з додаванням до неї відомості витрати боєприпасів під час перевірки (випробування) стрілецької зброї стрільбою (додаток 72).

10. Порядок обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів до неї, а також порядок видавання ракет та боєприпасів для проведення практичних і бойових стрільб та зняття їх з обліку військової частини визначаються Інструкцією про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах.

11. Списання та зняття з обліку військової частини артилерійських та стрілецьких боєприпасів, зенітних ракет ближньої дії, елементів до них та стріляних гільз, втрачених під час стрільб, оформлюються відповідно до Порядку списання військового майна.

XVI. Особливості обліку ракетно-артилерійського, протичовнового, торпедного, мінного і протимінного озброєння, техніки та майна номенклатури Військово-Морських Сил Збройних Сил України

1. Облік ракетного, артилерійського, протичовнового, торпедного, мінного і протимінного озброєння, техніки та майна номенклатури Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі - ВМС) у службах забезпечення органів військового управління, центрах забезпечення ВМС ведеться в книзі обліку військового майна (служба забезпечення) та в картках обліку військового майна (категорійного, некатегорійного).

Крім того, у підрозділах зберігання центрів забезпечення ВМС або військово-морської бази (далі - ВМБ) облік зазначеного військового майна ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ) і стелажному ярилку.

Облік усіх типів ракет, торпед і мін у центрах забезпечення ВМС ведеться із зазначенням заводських номерів, кількості, категорійності та періодичності оглядів.

2. Облік технічного стану і комплектності ракетного, артилерійського, протичовнового, торпедного, мінного та протимінного озброєння, ракет, боєприпасів та майна в підрозділах зберігання центрів забезпечення ВМС ведеться в їх формулярах (паспортах) і в книгах обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом.

Крім того, у підрозділах зберігання центрів забезпечення ВМС облік технічного стану та комплектності ведеться за партіями спорядження:

бойових зарядних відділень (далі - БЗВ) - у книгах обліку бойових зарядних відділень за номерами у сховищі (додаток 73);

боєприпасів, що мають пороховий заряд, вибухових засобів та засобів запалення, піротехнічних засобів, підривних боєприпасів тощо - у картках обліку військового майна (категорійного).

На кожне БЗВ торпед та на кожну партію спорядження боєприпасів, на корпуси мін та глибинних бомб ББ-1, БПС в обліково-операційному підрозділі та сховищах центрів забезпечення ВМС ведуться картки обліку військового майна (категорійного). Облік такого майна ведеться в кількісних показниках.

3. Підготовка зброї (боєприпасів) для її (їх) видавання з центрів забезпечення ВМС на кораблі (літаки, вертольоти) здійснюється в ремонтних підрозділах центрів забезпечення ВМС на підставі наряду на ремонт, який оформлюється в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення ВМС.

4. Облік підготовки зброї (боєприпасів) у ремонтних підрозділах центрів забезпечення ВМС ведеться у відомості складання (ремонт, розділення, комплектації) боєприпасів, що оформлюється в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення ВМС.

Зняття з обліку військового майна, витраченого на підготовку зброї, в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення ВМС здійснюється на підставі донесень, які щомісяця надаються ремонтними підрозділами.

5. Видавання підготовленої зброї з центрів забезпечення ВМС на кораблі (літаки, вертольоти) здійснюється на підставі наряду на видавання (приймання) служби забезпечення органу військового управління за накладною (форма № 3-3). Один примірник цього наряду разом з примірником накладної надається до фінансово-економічного органу, на забезпеченні якого знаходиться корабель (літаки, вертольоти).

6. На кораблі облік ракетного, артилерійського, протичовнового, торпедного, мінного та протимінного озброєння, ракет, боєприпасів та майна ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ). Крім того, боєприпаси обліковуються за партіями спорядження, а озброєння - за номерами в журналі експлуатації ракетного, артилерійського, протичовнового, торпедного, мінного і протимінного озброєння, форма якого встановлюється Командуванням ВМС.

Дані щодо обліку боєприпасів (партія складання, партія спорядження, рік, завод (що споряджав), вид вибухової речовини, дата останніх контрольних перевірок (на безвідмовність дій), фізико-хімічних випробувань, технічних оглядів) вказуються в первинних документах на їх видавання.

Облік вибухових засобів та засобів запалення, які зберігаються у командира корабля в сейфі, ведеться за описом військового майна (додаток 16 до Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України) (далі - опис військового майна).

7. Технічний стан і результати перевірки засобів вимірювальної техніки військового призначення, встановлених на озброєнні, а також тих, що знаходяться в центрах забезпечення ВМС, відображаються в книзі обліку технічного стану ЗВТВП, а в бойовій частині корабля - у журналі експлуатації ракетного, артилерійського, протичовнового, торпедного, мінного і протимінного озброєння.

8. Морські засоби навігації та океанографії, морські радіотехнічні засоби обліковуються:

на кораблі (судні), який веде своє господарство, на складі військової частини, на маяку і радіотехнічному посту, а також у майстерні (лабораторії) частини - у книгах обліку військового майна (склад, підрозділ). На складі, крім того, ведуться стелажні ярлики;

на катері (судні), який не веде свого господарства, а також на бойових постах штурманської бойової частини та радіотехнічної служби корабля, який веде своє господарство, - за описом військового майна.

9. Облік шкіперсько-технічного та аварійно-рятувального майна ведеться:

у службах забезпечення військових частин - у книзі обліку військового майна (служба забезпечення) або картках обліку військового майна (категорійного, некатегорійного);

у бойовій частині (службі) корабля (судна), який веде своє господарство, - у книзі обліку

військового майна (склад, підрозділ).

На катерах (суднах), які не ведуть свого господарства, аварійно-рятувальне майно обліковується за описом військового майна.

XVII. Особливості обліку авіаційної техніки, авіаційного озброєння, авіаційних засобів ураження та іншого військового майна номенклатури Повітряних Сил Збройних Сил України

1. В авіаційних військових частинах облік літальних апаратів та авіаційних двигунів ведеться в цілому за військову частину незалежно від місця їх перебування та за підрозділами. Облік літальних апаратів та авіаційних двигунів ведеться структурним підрозділом (службою) авіаційної військової частини, який безпосередньо відповідає за їх експлуатацію.

2. Облік літальних апаратів та авіаційних двигунів у службі забезпечення авіаційного з'єднання ведеться за кожну підпорядковану військову частину окремо на підставі донесень цих військових частин.

3. Секретне озброєння та обладнання, встановлені на літальному апараті, обліковуються в авіаційній військовій частині за заводськими номерами. Перелік такого озброєння та обладнання визначається відповідною службою забезпечення Повітряних Сил Збройних Сил України (далі - Повітряні Сили).

4. Поставлення на облік авіаційної військової частини літальних апаратів, які надійшли, та зняття з обліку тих, що передані до іншої військової частини (організації, установи) або списані, виконується на підставі наказу командира (начальника) авіаційної військової частини (організації, установи). Наказ для поставлення на облік (зняття з обліку) літальних апаратів видається не пізніше наступного дня після підписання актів на їх приймання або передачу.

У наказі командира авіаційної військової частини про поставлення на облік (зняття з обліку) літального апарата, крім його номера, зазначають тип і номер установленого на ньому авіаційного двигуна.

5. Літальні апарати, на яких до кінця дня не завершено регламентні роботи (доробки) чи не усунено несправності, літальні апарати, що потребують відправлення у військові авіаційні ремонтні підрозділи (майстерні) або на авіаційні ремонтні підприємства (заводи авіаційної промисловості), а також ті, що підлягають списанню, обліковуються в книзі обліку несправного озброєння та військової техніки.

6. Облік технічного стану і комплектності літальних апаратів та авіаційних двигунів ведеться в книзі обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом, де обліковуються всі літальні апарати й авіаційні двигуни, які є в авіаційній військовій частині, незалежно від їх технічного стану та укомплектованості. Крім того, облік технічного стану і комплектності літальних апаратів ведеться в їх формулярах (паспортах).

7. Загальний облік літальних апаратів та авіаційних двигунів за авіацію Збройних Сил, облік їх руху між авіаційними військовими частинами Повітряних Сил, видами Збройних Сил ведеться в Командуванні Повітряних Сил Збройних Сил України (далі - Командування Повітряних Сил) за картками обліку літака (авіадвигуна) (додаток 74).

8. Облік авіаційних ракет та боєприпасів на складі авіаційної військової частини ведеться в картках обліку військового майна (категорійного).

Відсіки ракет, на яких не виконуються регламентні роботи, вільна і заповнена укупорка для авіаційного озброєння, ракет і боєприпасів обліковуються окремо в картках обліку військового майна (категорійного).

9. Зміна категорій авіаційного озброєння, ракет і боєприпасів здійснюється відповідно до Порядку списання військового майна та цієї Інструкції.

10. Несправні озброєння, авіаційні ракети і комплектуючі елементи до них обліковуються в службі забезпечення авіаційної військової частини в книзі обліку несправного озброєння та військової техніки.

11. Авіаційні ракети і боєприпаси, що знаходяться на зберіганні в авіаційних ескадрильях у складі першого боєкомплекту, а також авіаційне озброєння обліковуються в книзі обліку

військового майна (служба забезпечення) матеріально відповідальною особою, призначеною наказом командира військової частини.

12. Видавання авіаційних боєприпасів зі складу авіаційної військової частини на бойову підготовку здійснюється за накладними (форма № 3-3). За необхідності їх видавання для цих цілей може проводитись за роздавальною (здавальною) відомістю з обов'язковим оформленням після польоту (у той самий день або наступного дня) накладної.

Керовані ракети видаються тільки за накладними (форма № 3-3).

13. Зняття з обліку авіаційних ракет, боєприпасів і комплектуючих елементів до них, які були використані на бойову підготовку, здійснюється на підставі донесення встановленого зразка.

Донесення складається інженером авіаційної військової частини у двох примірниках (на керовані ракети - у трьох примірниках) і не пізніше наступного дня після їх використання надається до відповідної служби забезпечення авіаційної військової частини. Після проведення облікових операцій за обліковими регістрами примірники донесення на керовані ракети надаються до служби забезпечення авіаційного з'єднання та фінансово-економічного органу авіаційної військової частини.

14. Невикористані авіаційні боєприпаси, стріляні гільзи та укупорка здаються на склад авіаційної військової частини за роздавальною (здавальною) відомістю.

15. Здавання знятого (заміненого) авіаційного озброєння на склад авіаційної військової частини здійснюється за актом технічного стану. Один примірник цього акта з визначенням залишкової вартості знятого (заміненого) авіаційного озброєння, надається до фінансово-економічного органу авіаційної військової частини для поставлення на окремий облік.

Несправне авіаційне озброєння здається на склад в обробленому і законсервованому виді із заповненими та оформленими в установленому порядку формулярами (паспортами) разом з цим актом.

16. У відділах зберігання відповідного центру забезпечення облік технічного стану і комплектності авіаційного озброєння та авіаційних засобів ураження ведеться в їх формулярах (паспортах).

Крім того, технічний стан та комплектність авіаційних засобів ураження кожної партії обліковуються в картках обліку військового майна (категорійного).

В обліково-операційному підрозділі облік технічного стану ракет ведеться в книзі обліку виробів за номерами та технічним станом, а комплектації боєприпасів - у книзі зведеного обліку комплектації ракет і боєприпасів.

17. Облік аеродромно-експлуатаційної техніки та майна у службі забезпечення органу військового управління ведеться:

оперативний облік (за донесеннями та матеріалами інвентаризації) будівель та споруд спеціально-технічних забудов аеродромів, запасних частин, матеріалів - за кожну військову частину та в цілому за Збройні Сили, крім центрів забезпечення;

облік за первинними документами усіх видів аеродромно-експлуатаційної техніки та майна - за центри забезпечення.

18. Облік будівель та споруд спеціально-технічних забудов аеродромів у авіаційних військових частинах ведеться за обліковими документами, форми яких наведено у додатках 75-82 цієї Інструкції.

19. Облік електрогазової техніки і майна у службі забезпечення органу військового управління ведеться:

оперативний облік (за донесеннями та матеріалами інвентаризації) запасних частин, матеріалів, стиснених та зріджених газів - за всі військові частини, крім центрів забезпечення;

облік за первинними документами:

за військові частини - основні агрегати, ремонтні та експлуатаційні комплекти ЗІП електрогазової техніки, обладнання, прилади і приладдя для експлуатації та ремонту електрогазової техніки, транспортні балони, не встановлені на техніку, прилади для перевірки якості стиснених та зріджених газів, навчальне майно для технічної підготовки наземних авіаційних спеціалістів (машини - експонати для практичного навчання, розрізні агрегати,

макети, стенди, підручники тощо);
за центри забезпечення - усі види електрогазового майна.

XVIII. Особливості обліку пально-мастильних матеріалів, спеціальних рідин, спирту та технічних засобів служби пально-мастильних матеріалів

1. Облік пально-мастильних матеріалів, спеціальних рідин та спирту ведеться за такими стандартними одиницями виміру:

у службах забезпечення органів військового управління та військових частин, в операційно-обліковому підрозділі, підрозділах зберігання та ПТЗВ центру забезпечення, на складі пального та пункті заправлення техніки палимим військової частини, у підрозділі авіаційної частини, а також у підрозділі, розміщеному або діючому окремо від своєї військової частини, - у кілограмах за найменуваннями, марками та кількістю, а у складах (сховищах) центру забезпечення, на складі пального - у ціновому вираженні за одиницю обліку;

у підрозділі, розміщеному або діючому зі своєю військовою частиною, - у літрах, за найменуваннями, марками та кількістю;

у фінансово-економічному органі військової частини, центру забезпечення, а також на кораблі (судні) - у кілограмах за найменуваннями, марками, кількістю та вартістю.

Структурним підрозділом Міноборони, який призначений для організації та проведення державних закупівель, укладання і супроводження договорів на постачання військового майна за напрямом тилового забезпечення, ведеться облік пально-мастильних матеріалів, які надходять від виробників (постачальників) за централізованими розрахунками, за найменуваннями, марками, кількістю та вартістю, а також здійснюється контроль за виконанням умов договорів з постачання пально-мастильних матеріалів.

2. На заправлення техніки пально-мастильними матеріалами в службі військової частини на кожний підрозділ окремо складається роздавальна (здавальна) відомість, яка передається на виконання начальнику пункту заправлення техніки палимим військової частини. Після закінчення строку її дії (у кінці кожного робочого дня) начальник пункту заправлення техніки палимим військової частини у відомості підбиває підсумки видачі пального (в літрах і кілограмах) і здає її у відповідну службу забезпечення військової частини.

Перерахунок виданого пального з літрів у кілограми здійснюється начальником складу військової частини або начальником пункту заправлення. Точність перерахунку - один кілограм (при цьому маса 0,5 кг і більше округлюється до 1 кг, а менше 0,5 кг - до нуля).

3. Відпуск пального зі складу військової частини водію паливозаправника або автоцистерни для заправлення техніки здійснюється під підпис у книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування. Одночасно начальник служби забезпечення військової частини видає під підпис у книзі реєстрації облікових документів водію паливозаправника (автоцистерни) роздавальну (здавальну) відомість, за якою водій паливозаправника (автоцистерни) проводить заправлення техніки палимим та приймання пального, яке зливається з неї. Заправлення та приймання пального оформляються окремими роздавальними (здавальними) відомостями.

Після закінчення заправлення (приймання) пального роздавальну (здавальну) відомість і пальне, яке залишилося (прийняте), водій паливозаправника (автоцистерни) здає на склад військової частини. Начальник складу ставить свій підпис у книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування, про приймання від водія паливозаправника (автоцистерни) пального і роздавальних (здавальних) відомостей. У кінці кожного робочого дня начальник складу військової частини в роздавальній (здавальній) відомості підбиває підсумки видачі пального (у літрах і кілограмах) та здає її у відповідну службу забезпечення військової частини.

4. Пальне, отримане на складі (пункті заправлення) військової частини підрозділом, який проводить самостійне заправлення техніки палимим штатними засобами, обліковується в цьому підрозділі в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

Видавання пального в підрозділі, який проводить самостійне заправлення техніки палимим

штатними засобами, здійснюється за роздавальними (здавальними) відомостями з відповідними записами про кількість виданого пального в дорожніх листах (додаток 83) і робочих листах агрегатів (додаток 84).

Видавання пального для заправлення палим стаціонарних і пересувних агрегатів (станцій) у підрозділі, який проводить самостійне заправлення техніки палим, здійснюється за роздавальними (здавальними) відомостями під підпис мотористів (начальників станцій) з відповідними записами про кількість виданого пального в робочих листах агрегатів.

Робота техніки і витрати пального обліковуються в цьому підрозділі в книзі обліку роботи машин, витрати пального і масел (додаток 85) на підставі даних дорожніх листів і робочих листів агрегатів.

Зняття пально-мастильних матеріалів з обліку підрозділу, який проводить самостійне заправлення техніки палим, здійснюється щомісяця (під час повернення підрозділу до розташування військової частини) на підставі донесень про наявність та рух військового майна, які оформлюються командирами цих підрозділів.

5. Облік роботи техніки і витрати пального у підрозділі, який не здійснює самостійного заправлення техніки, ведеться у відповідних службах забезпечення військової частини.

6. У військовій частині палине, використане підрозділами військової частини, знімається з їх обліку на підставі донесень про наявність та рух військового майна, які оформлюються командирами підрозділів відповідно до вимог Порядку списання військового майна та щомісяця надаються до служби забезпечення.

7. Результати щомісячного зняття залишків пального в баках машин (агрегатах) підрозділу оформлюються відомістю заміру пального у баках машин (додаток 86), а в резервуарах (цистернах) складу пального та пункту заправлення - записами в книзі обліку замірів у резервуарах (цистернах).

На підставі відомості заміру пального в баках машин і записів у книзі обліку замірів у резервуарах (цистернах) складається акт зняття залишків, до якого, за необхідності, додається розрахунок природних втрат пально-мастильних матеріалів.

8. Облік талонів для заправлення військової техніки палим, отриманих від центру забезпечення, ведеться за марками пального, номерами та в кількісному вираженні (у літрах) у службі забезпечення військової частини у книзі обліку військового майна (служба забезпечення) та на складі пально-мастильних матеріалів поточного забезпечення військової частини в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ). Видавання водіям талонів для заправлення військової техніки палим здійснюється за роздавальною (здавальною) відомістю із зазначенням їх номерів. Кількість пального, що вказана у виданих талонах для заправлення військової техніки палим, записується в дорожньому листі.

9. Облік талонів для заправлення військової техніки палим, придбаних військовою частиною за плату, ведеться у фінансово-економічному органі та службі забезпечення пально-мастильними матеріалами військової частини. Талони для заправлення військової техніки палим зберігаються в касі фінансово-економічного органу військової частини або в матеріально відповідальній особі, визначеної наказом командира військової частини, і видаються водіям транспортних засобів під звіт. На автозаправці водій на заміну використаного талону для заправлення військової техніки палим повинен отримати фіскальний чек, який додається до дорожнього листа. Наприкінці місяця водії (матеріально відповідальні особи), які отримали під звіт талони для заправлення військової техніки палим, у встановленому порядку складають авансовий звіт про їх використання.

10. Отруйні технічні рідини видаються зі складу тільки особам, допущеним до роботи з ними, за наказом командира військової частини. Видача отруйних технічних рідин оформлюється накладною на видавання (здавання) або накладною (форма № 3-3). На лицьовому боці накладної робиться надпис "Отрута", а на зворотному одержувач ставить свій підпис про знання ним правил поводження з отруйними технічними рідинами.

11. На кораблі (судні) палине, використане електромеханічною частиною, знімається з обліку за добовим та вахтовим (судновим) журналом, іншими бойовими частинами - за робочими листами агрегатів, а корабельними плаваючими засобами - за дорожніми листами.

12. Облік пального в авіаційній військовій частині ведеться службою пально-мастильних матеріалів. Облік пального, яке заправлене в авіаційну техніку, організовує заступник командира авіаційної військової частини з інженерно-авіаційної служби.

На видане авіаційне пальне на підставі роздавальних (здавальних) відомостей службою пально-мастильних матеріалів авіаційної військової частини оформлюється накладна на видавання (здавання), другий примірник якої разом з роздавальними (здавальними) відомостями передається під підпис в книзі реєстрації облікових документів заступнику командира авіаційної частини з інженерно-авіаційної служби. Перший примірник накладної залишається в службі пально-мастильних матеріалів авіаційної військової частини та є підставою для внесення змін в облікових даних щодо наявності авіаційного пального у підрозділах.

13. Для зняття з обліку підрозділів авіаційного пального заступник командира авіаційної військової частини з інженерно-авіаційної служби щомісяця до 25 числа подає до служби пально-мастильних матеріалів та фінансово-економічного органу авіаційної військової частини донесення про наявність та рух військового майна разом з обліковими документами, визначеними в Порядку про списання військового майна.

14. Розрахунок витрати моторесурсу та пального складається на підставі планової таблиці польотів, формулярів літаків (вертольотів, двигунів), журналів підготовки літаків та стартових хронометражних журналів.

За наявності враховуються дані польотних листів (у випадку виконання екіпажами позааеродромних польотів), об'єктивного контролю, штурманських бортових журналів, роздавальних (здавальних) відомостей, чекових вимог, накладних та актів зняття залишків, а також записів в розділі 3 акта технічного стану про прийняте (передане) пальне з літальними апаратами.

XIX. Особливості обліку продовольства, води питної бутильованої, техніки і майна продовольчої служби

1. У службі військової частини, корабля, судна забезпечення, які ведуть своє господарство, облік продовольства ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ), а облік техніки і майна продовольчої служби - у книзі обліку військового майна (служба забезпечення). У центрі забезпечення (ВМБ) облік продовольства, техніки і майна продовольчої служби ведеться у книзі обліку військового майна (служба забезпечення).

2. Видавання продовольства з центрів забезпечення, складів ВМБ та військових частин кораблям (суднам забезпечення), військовим частинам, які ведуть своє господарство, здійснюється за накладними (форма № 3-3) з подальшим оформленням чекової вимоги.

3. Порядок замовлення і документального оформлення приймання послуг з харчування (забезпечення продовольством) для особового складу Збройних Сил і послуг з годування штатних тварин визначається Інструкцією з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил України та годування штатних тварин військових частин Збройних Сил України шляхом залучення суб'єктів господарювання, затвердженою наказом Міністерства оборони України від 09 лютого 2016 року № 62, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 березня 2016 року за № 361/28491 (далі - Інструкція з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил), та умовами договорів на закупівлю послуг з харчування.

Документальне оформлення приймання продовольства, яке постачається під час харчування військовослужбовців за Каталогом продуктів харчування, здійснюється відповідно до умов договорів на закупівлю продуктів харчування та сушених продуктів різних (продукти харчування (комплект продуктів харчування за Каталогом продуктів) для особового складу (годування штатних тварин)).

4. Під час замовлення військовою частиною послуг із постачання продовольства та продовольства за Каталогом продуктів харчування отримане продовольство і тара приймаються під підпис вантажоотримувача військової частини (підрозділу) на підставі первинних документів (видаткових накладних постачальника тощо), які реєструються у книзі реєстрації та руху облікових документів.

Начальник продовольчого складу військової частини, командир окремого підрозділу

(матеріально відповідальна особа) приймає продовольство і тару під підпис у первинних документах. Отримане від суб'єкта господарювання продовольство і тара оприбутковуються відповідно до пункту 6 цього розділу.

У встановлені строки начальник продовольчої служби військової частини в облікових регістрах підбиває підсумки щодо прибутку і видатку, виводить залишки за кожним найменуванням продовольства, перевіряє правильність нарахування продовольства, його видачі та зняття з обліку. Підсумки підтверджують підписами діловод (бухгалтер) та начальник продовольчої служби військової частини. Аналогічно підбиваються підсумки в регістрах складського обліку, які підтверджує підписом начальник продовольчого складу.

Командиром окремого підрозділу (матеріально відповідальною особою) підбиваються підсумки щодо прибутку, видатку та виводяться залишки за кожним найменуванням військового майна в картці-звіті з продовольства (додаток 87).

5. Кількість та якість послуг забезпечення продовольством, яке надається військовим частинам, документально оформляються актами приймання послуг із забезпечення продуктами харчування військової частини (додаток 6 до Інструкції з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил) не частіше ніж тричі на місяць (станом на 10, 20 та останнє число місяця).

До акта приймання послуг із забезпечення продуктами харчування військової частини додається відомість обліку продовольства, отриманого військовою частиною від суб'єкта господарювання згідно з договором (додаток 88) (далі - відомість обліку продовольства).

Акт приймання послуг із забезпечення продуктами харчування військової частини разом з відомістю обліку продовольства передається військовою частиною до структурного підрозділу Міноборони, який призначений для організації та проведення державних закупівель, укладання і супроводження договорів на постачання військового майна за напрямом тилового забезпечення.

Кількість отриманих комплектів продуктів харчування за Каталогом продуктів харчування щотижнево та станом на останній день кварталу оформлюється актом приймання-передачі військового майна (додаток 23) у чотирьох примірниках.

До актів приймання-передачі військового майна додаються відомості обліку продовольства та документи, що підтверджують безпечність та якість харчових продуктів відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Перший примірник акта приймання-передачі військового майна з додатками військова частина передає до структурного підрозділу Міноборони, який призначений для організації та проведення державних закупівель, укладання і супроводження договорів на постачання військового майна за напрямом тилового забезпечення.

Третій примірник акта приймання-передачі військового майна з додатками передається постачальнику.

Другий і четвертий примірники акта приймання-передачі військового майна з додатками до них залишаються у військовій частині та є підставою для відображення продовольства в регістрах обліку. У подальшому четвертий примірник акта приймання-передачі військового майна з відомістю обліку продовольства додається військовою частиною до квартального звіту про продовольство поточного забезпечення (звіт 1/прод) та є підставою для відображення руху продовольства за особовим рахунком військової частини у службі забезпечення органу військового управління та ПТЗВ.

6. Продовольство, отримане за Каталогом продуктів харчування від суб'єктів господарювання за видатковими накладними постачальника, а також продовольство, отримане від інших військових частин та центрів забезпечення за накладними (форма № 3-3) та талонами чекових вимог обліковується:

у службі забезпечення - у книгах обліку військового майна (служба забезпечення);

на складі військової частини - у книгах обліку військового майна (склад, підрозділ);

у підрозділі - у картці-звіті з продовольства, яка у визначений термін повертається до продовольчої служби військової частини разом із прибутковими і видатковими документами.

Прийняте майно обліковується за найменуваннями, сортами та кількістю на складі військової частини (підрозділі) у цей самий день, у службі забезпечення військової частини - не пізніше наступного дня.

7. Підставою для оформлення первинних документів на видавання продуктів з продовольчого складу в їдальню (на камбуз) для приготування їжі є розкладка продуктів (додаток 89) та дані книги обліку руху осіб, що харчуються (додаток 90), у якій на підставі даних атестатів на продовольство і наказів командира військової частини про зарахування на забезпечення (зняття із забезпечення) ведеться облік осіб, які харчуються в їдальні (камбузі, на пункті харчування).

8. Розкладка продуктів складається на тиждень окремо за кожною нормою харчування в трьох примірниках. У розкладці продуктів відображають кількість продуктів, які підлягають до видавання в їдальню (на камбуз) на одну особу на добу. Перший примірник (оригінал) цієї розкладки продуктів залишається у продовольчій службі військової частини, другий та третій примірники видаються в їдальню (на камбуз).

Внесення змін у розкладку продуктів здійснюється тільки з письмового дозволу командира військової частини.

9. Підсумкові дані книги обліку осіб, що харчуються, за кожен день повинні відповідати даним стрійової частини штабу військової частини, яка щодня у визначений командиром військової частини час надає до продовольчої служби відомості про кількість осіб, що харчуються, за нормами харчування.

10. Видавання продовольства з продовольчого складу до їдальні (камбуза) здійснюється на підставі меню-вимоги на видачу продуктів харчування (форма № 3-4а), зразок форми якої наведено у Типових формах обліку та списання запасів (далі - меню-вимога (форма № 3-4а)), адаптованої до вимог електронного управління процесами продовольчої служби, яку складає продовольча служба військової частини у двох примірниках. Перший її примірник видається на склад військової частини, другий - інструктору-кухарю (старшому зміні кухарів).

Кількість належних до відпускання і виданих харчових продуктів у первинних документах вказується з точністю до грама.

11. На складі військової частини після видавання продовольства на підставі першого примірника меню-вимоги (форма № 3-4а) видавання продовольства відображається в книгах обліку військового майна (склад, підрозділ).

Другий примірник меню-вимоги (форма № 3-4а) до кінця доби зберігається у інструктора-кухаря (старшого змін кухарів).

Наступного дня перший і другий примірники меню-вимоги (форма № 3-4а) з відмітками про кількість фактично виданого продовольства та підписами осіб про видавання і отримання продовольства повертаються до діловодства продовольчої служби.

Після опрацювання один примірник меню-вимоги (форма № 3-4а) передається до фінансово-економічного органу військової частини.

У фінансово-економічному органі військової частини під час приймання меню-вимоги (форма № 3-4а) проводиться звірення кількості особового складу, який харчувався, з даними меню-вимоги (форма № 3-4а) та фактичною наявністю на певну дату осіб, яким призначене харчування.

12. Продукти, які надійшли в їдальню (на камбуз) для приготування їжі, а також хліб, цукор і масло, які видаються особовому складу, у книгу обліку військового майна (склад, підрозділ) не записуються.

Облік продуктів, закладених у котел, і фактичного виходу готових страв, м'ясних та рибних порцій та їх якості в їдальні (на камбузі) ведеться в книзі обліку контролю за якістю приготування їжі (додаток 91).

Облік видавання гарячої їжі, хліба, цукру і масла в їдальні (на камбузі) ведеться за листами книжки обліку відпускання їжі в їдальні (додаток 92).

13. Зняття з обліку продовольства, витраченого для приготування їжі в їдальні (на камбузі, пункті харчування), здійснюється:

у пункті постійної дислокації - на підставі меню-вимоги (форма № 3-4а);

у військових частинах, які не ведуть власне військове (корабельне) господарство, та в підрозділах, які розташовані окремо від військових частин, - на підставі розкладки-накладної на видавання продуктів для приготування їжі (додаток 93).

Зняття з обліку води питної бутильованої, витраченої для забезпечення потреб військовослужбовців у польових умовах, здійснюється на підставі роздавальної (здавальної) відомості.

14. У військовій частині, ВМБ продовольство, яке видане окремо розміщеним підрозділам (командам), кораблям (суднам забезпечення), військовим ешелонам і витрачене для приготування їжі особовому складу, знімається з обліку на підставі картки-звіту з продовольства.

15. Один раз на десять днів начальником продовольчої служби військової частини в облікових регістрах підбиваються підсумки щодо прибутку і видатку, виводяться залишки за кожним найменуванням продовольства і ретельно перевіряється правильність нарахування, видачі та його списання.

Командиром підрозділу підбиваються підсумки щодо прибутку, видатку та виводяться залишки за кожним найменуванням військового майна в картці-звіті з продовольства, яка у визначений термін повертається до продовольчої служби військової частини разом із прибутковими і видатковими документами.

16. Облік посуду, обладнання та інвентарю продовольчої служби за датою їх видачі військовим частинам в експлуатацію у відповідній службі забезпечення органу військового управління ведеться у книзі обліку посуду, обладнання та інвентарю (додаток 94).

Облік столово-кухонного посуду, обладнання, інвентарю та іншого майна продовольчої служби в їдальні військової частини (на камбузі, у кают-компанії) ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

17. Облік витрат хлібопекарної сировини і випікання хліба на хлібозаводі військової частини, ВМБ ведеться у виробничому листі (додаток 95). Записи в ньому про кількість отриманої сировини, а також кількість хліба, який передано на склад або в їдальню військової частини (на камбуз), здійснюються на підставі накладних (форма № 3-3), які виписуються в трьох примірниках. Перший примірник цієї накладної передається на склад або в їдальню (на камбуз), другий - до хлібозаводу, а третій - до фінансово-економічного органу.

18. Облік військового майна на хлібозаводі військової частини, ВМБ ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ) за весь хлібозавод.

Облік хлібопекарної сировини і випеченого хліба на складі (в коморі) такого хлібозаводу ведеться в книзі обліку наявності та руху військового майна (склад, підрозділ), а у відділенні хлібозаводу - у виробничому листі.

19. Отримання хлібопекарної сировини хлібозаводом військової частини, ВМБ з відповідного центру забезпечення здійснюється за накладною (форма № 3-3) з наданням чекової вимоги.

Запис у виробничому листі про кількість отриманої сировини, а також кількість хліба, який передано на склад або в їдальню військової частини (на камбуз), проводиться на підставі накладної (форма № 3-3), яка оформлюється в службі військової частини (корабля) у двох примірниках. Перший примірник накладної (форма № 3-3) передається на склад або в їдальню (на камбуз), другий - до хлібопекарні.

20. Льотному складу екіпажів літаків (вертольотів), які перелітають, та інженерно-технічному складу, який залучається для супроводження цих літаків (вертольотів), видаються атестати військовослужбовців на продовольство, у яких вказують кількість талонів, виданих на отримання безкоштовного харчування в їдальнях на військових аеродромах за маршрутом перельоту, або суму грошової компенсації замість призначеного харчування.

21. Облік матеріальних засобів продовольчої служби, закуплених за децентралізованими розрахунками або отриманих як гуманітарна (благодійна) допомога, ведеться військовою частиною в книзі обліку військового майна (служба забезпечення).

Матеріальні засоби, що надходять до військової частини, обліковуються на продовольчому складі і в службі на підставі первинних документів (товарно-транспортних накладних,

накладних тощо), до яких додаються визначені чинним законодавством документи, що підтверджують їх якість та безпечність.

Видача продовольства для додаткового харчування з продовольчого складу в їдальню (на камбуз) проводиться на підставі письмового наказу командира військової частини за накладними (форма № 3-3).

Кількість продовольства, яке відпускається для додаткового харчування, вказується у розкладці продуктів, розкладці-накладній на видавання продуктів для приготування їжі окремою графою на кожне приймання їжі (сніданок, обід, вечеря).

22. Облік продовольства, води питної бутильованої, техніки і майна продовольчої служби у підрозділі, розміщеному (діючому) окремо від військової частини, в їдальні (камбузі), службі забезпечення військової частини (корабля) хлібопекарні (хлібозаводі), а також на кораблі (судні забезпечення, підводному човні), які не ведуть свого господарства, ведеться за обліковими документами відповідно до переліку облікових документів, що ведуться в підрозділі, розміщеному окремо від військової частини, їдальні (камбузі), хлібопекарні (хлібозаводі), на кораблі (судні забезпечення, підводному човні), які не ведуть свого господарства (додаток 96).

23. Видавання продовольства і води питної бутильованої зі складу військової частини, ВМБ, з комори корабля (судна забезпечення) підрозділам, розміщеним окремо від військової частини (кораблям, суднам забезпечення, які не ведуть свого господарства), а також окремим військовослужбовцям здійснюється за накладними (форма № 3-3).

Накладні (форма № 3-3) складаються в двох примірниках, з яких перший примірник залишається у вантажовідправника та є підставою для зняття з обліку в облікових регістрах складу, другий - у вантажоодержувача.

На польових пунктах харчування підрозділів, розміщених окремо від військової частини, видача води питної бутильованої здійснюється за роздавальною (здавальною) відомістю.

24. У підрозділі, розміщеному окремо від військової частини, і на кораблі (судні забезпечення, підводному човні), які не ведуть свого господарства, облік продовольства, води питної бутильованої та осіб, які харчуються, ведеться в картці-звіті з продовольства.

Записи прибуткових операцій у ній робляться на підставі первинних документів на отримання продовольства зі складу військової частини (ВМБ).

Отримання продовольства від інших військових частин (центрів забезпечення) здійснюється на підставі накладних (форма № 3-3) та чекових вимог. Записи про отримання продовольства здійснюються в картці-звіті з продовольства.

Видавання продовольства для приготування їжі особовому складу здійснюється за розкладкою-накладною на видавання продуктів для приготування їжі, яка є підставою для його зняття з обліку в картці-звіті з продовольства.

25. Продовольство, що отримане підрозділом, розміщеним окремо від військової частини і у яких харчування особового складу суб'єктами господарювання не здійснюється, обліковується в картці-звіті з продовольства. Видавання його в їдальню (на кухню) здійснюється за накладними (форма № 3-3) на підставі розкладки продуктів за нормою пайка. Накладні (форма № 3-3) виписуються на день з окремим розподілом на сніданок, обід і вечерю. Витрати продовольства за день записуються в картку-звіт з продовольства на підставі накладних (форма № 3-3).

26. Облік книжок чекових вимог і атестатів військовослужбовців на продовольство ведеться в картці-звіті з продовольства.

27. Облік продовольства в закладі охорони здоров'я ведеться так само, як облік продовольства у військовій частині. Особливості обліку витрати продуктів на приготування їжі за різними дістами визначаються вказівками відповідної служби забезпечення органу військового управління.

XX. Особливості обліку речового майна

1. Облік речового майна першої категорії в підрозділах зберігання центрів забезпечення ведеться за картками обліку військового майна (некатегорійного).

2. Облік речового майна фонду зборів в обліково-операційному підрозділі і підрозділі

зберігання центрів забезпечення ведеться окремо від обліку майна іншого призначення. Під час оформлення первинних документів на видавання (відправлення, відвантаження, приймання) речового майна фонду зборів його призначення записується в заголовній частині документа під реквізитом "Підстава (мета) операції".

У такій самій послідовності складаються облікові документи на спеціальний одяг, призначений для забезпечення працівників Збройних Сил.

3. Видавання речового майна в підрозділи для забезпечення осіб, призваних на строкову військову службу, здійснюється на підставі наказу командира військової частини за накладними на видавання (здавання) або роздавальній (здавальній) відомості, які оформлюються у службі забезпечення військової частини у трьох примірниках, з яких перший - залишається у службі забезпечення, другий - видається до підрозділу, третій - передається до фінансово-економічного органу військової частини.

4. Пошиття верхнього одягу та взуття військовослужбовцям як з тканини (комплект крою) замовника, так і виконавця здійснюється на підставі ордеру на пошиття військової форми одягу (додаток 97).

Ордер на пошиття військової форми одягу виписується в речовій службі військової частини у трьох примірниках, підписується начальником речової служби та особою, яка веде облік військового майна в речовій службі, і скріплюється гербовою печаткою військової частини.

5. У службах забезпечення авіаційних військових частин та ВМБ картки обліку військового майна особистого користування ведуться на весь особовий склад, який вони забезпечують.

На кораблі, що веде своє господарство, картки обліку військового майна особистого користування ведуться у службі забезпечення корабля на весь особовий склад.

6. У військових пральнях облік обладнання, інвентарю, мийних засобів та іншого військового майна ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

Видавання працівникам військових пралень спецодягу та інструменту для роботи здійснюється під підпис у книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування.

7. Обмундирування, білизна та інше майно, що здається підрозділом або складом військової частини для прання (обробки) у військову пральню, записується в книзі обліку білизни, прийнятої для прання (додаток 98), яка ведеться в речовому складі військової частини або в підрозділі, через який здійснюється передача білизни у прання. Видавання білизни та іншого майна з військової пральні здійснюється за накладною (форма № 3-3), яка підписується працівником військової пральні, який відповідає за приймання та видавання білизни і в якій, крім найменування та кількості майна, вказуються його загальна маса та вартість прання (обробки). Такі накладні виписуються у трьох примірниках, з яких два - видаються приймальнику, третій - залишається у військовій пральні.

8. Особисті речі військовозобов'язаних, призваних на військову службу із запасу (на навчальні та спеціальні збори), приймаються для зберігання на склад військової частини на підставі квитанції з книжки квитанцій на прийняті особисті речі (додаток 99), яка оформлюється у відповідній службі забезпечення військової частини.

9. Приймання у військовій пральні мийних засобів оформлюється накладною (форма № 3-3).

Видавання мийних засобів у пральне відділення (цех) військової пральні проводиться згідно зі встановленими нормами за роздавальною (здавальною) відомістю.

10. Щомісяця на підставі записів у книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування, завідуючий військовою пральнею оформляє акт зняття залишків мийних засобів, який надається в речову службу військової частини. Після перевірки акт зняття залишків мийних засобів підписується начальником речової служби (служби забезпечення) військової частини, затверджується командиром військової частини і реєструється в книзі реєстрації облікових документів та є підставою для зняття мийних засобів з обліку.

11. Особливості обліку льотно-технічного обмундирування визначаються службою забезпечення органу військового управління, яка здійснює забезпечення Збройних Сил цим майном.

XXI. Особливості обліку медичного та ветеринарного майна

1. Облік медичного майна ведеться в підрозділах (аптеці, клініці, відділенні, кабінеті, лабораторії тощо) медичного пункту (медичної роти) військової частини, госпіталю, військово-медичного клінічного центру регіону та інших закладах охорони здоров'я Збройних Сил та у фінансово-економічних органах військових частин та закладів охорони здоров'я Збройних Сил відповідно до вимог нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України та цієї Інструкції.

2. У військово-медичних клінічних центрах регіону ведеться облік медичної, спеціальної та санітарної техніки, медичних приладів, апаратів, хірургічних інструментів та іншого інвентарного медичного майна за військові частини, які дислокуються в зонах їх адміністративно-територіальної відповідальності і прикріплені до них на забезпечення.

3. У військовій частині, де медичний пункт (медична рота) не має аптеки, ведення обліку медичного майна в ньому наказом командира військової частини покладається на посадову (службову) особу, яка має медичну освіту та пройшла фармацевтичне стажування у військово-медичному клінічному центрі регіону.

4. В аптеці медичного пункту (медичній роті) військової частини, госпіталю та іншого закладу охорони здоров'я Збройних Сил облік медичного майна ведеться:

лікарсько-медичних приладів, апаратів, хірургічних інструментів та іншого інвентарного медичного майна - у цілому за військову частину (заклад охорони здоров'я Збройних Сил) та за кожний підрозділ, у якому зберігається майно - у книзі обліку військового майна (служба забезпечення);

лікарських засобів, перев'язувальних матеріалів та іншого витратного медичного майна - у цілому за військову частину (заклад охорони здоров'я Збройних Сил) за книгою обліку військового майна (склад, підрозділ), на складі медичного майна - у картках обліку військового майна (категорійного, некатегорійного).

5. Облік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, сильнодіючих і отруйних лікарських засобів, ведення форм відповідних облікових документів здійснюються відповідно до вимог нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України.

6. Видавання (приймання) з аптеки медичного пункту (медичної роти) військової частини, госпіталю та іншого закладу охорони здоров'я Збройних Сил у їх підрозділи оформлюється:

інвентарного медичного майна - накладною (форма № 3-3);

витратного медичного майна - за вимогами, а на руки хворим - за рецептами.

7. Лікарські засоби (у тому числі наркотичні засоби, психотропні речовини, прекурсори, сильнодіючі та отруйні лікарські засоби), дезінфекційні засоби, імунні біологічні препарати, перев'язувальні засоби, хімічні реактиви, витратні медичні предмети, видані з аптеки медичного пункту (медичної роти) військової частини, госпіталю та іншого закладу охорони здоров'я Збройних Сил за вимогами і рецептами щодня записуються у зведену відомість на видане зі складу військового майна (додаток 100), підсумкові дані якої заносяться в книгу обліку щоденної витрати медичного (ветеринарного) майна (додаток 101). Наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори, сильнодіючі й отруйні лікарські засоби зазначаються в облікових регістрах відповідно до вимог нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України.

Вимоги та рецепти зберігаються разом із зведеною відомістю на видане зі складу військового майна.

Зняття цього майна з обліку аптеки проводиться щомісяця на підставі даних, зазначених у первинних документах та облікових регістрах, відповідно до вимог нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України та цієї Інструкції.

8. Видавання майна з комплекту (набору), який не видається в підрозділи повністю, проводиться після його розукомплектування в аптеці (на медичному складі) на підставі акта якісного (технічного) стану (додаток 1 до Порядку списання військового майна) (далі - акт

якісного (технічного) стану). За актом якісного (технічного) стану комплект (набір) знімається з обліку, а предмети, які входять до його складу, ставляться на облік.

9. Приготування заготовок (концентратів, сумішей, таблеток тощо) в аптеці та реактивів у лабораторії закладу охорони здоров'я Збройних Сил оформляється актом виготовлення сумішей (додаток 102), який є підставою для поставлення на облік одержаних заготовок (реактивів) і зняття з обліку витраченого для їх приготування військового майна.

10. У військовій частині, де в медичному пункті (медичній роті) немає аптеки, облік медичного майна ведеться в медичній службі військової частини в цілому за частину.

Облік інвентарного медичного майна ведеться в книзі обліку військового майна (служба забезпечення), а витратних матеріалів (засобів) - у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

11. У підрозділах (крім аптеки) медичного пункту (медичної роти) військової частини, госпіталю та інших закладів охорони здоров'я Збройних Сил облік інвентарного медичного майна ведеться за книгою обліку військового майна (склад, підрозділ).

12. Облік ветеринарного майна у військовій частині ведеться в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

В аптеці установи ветеринарної медицини інвентарне майно обліковується в книзі обліку військового майна (служба забезпечення), а витратне ветеринарне майно - у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ). В іншому підрозділі установи ветеринарної медицини інвентарне ветеринарне майно обліковується в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

13. Видавання з аптеки установи ветеринарної медицини ветеринарного майна в її підрозділи (відділення) оформлюється:

інвентарного ветеринарного майна - за накладними (форма № 3-3) або за накладними на видавання (здавання);

витратного ветеринарного майна - за рецептами або вимогами.

14. Облік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, їх видавання (приймання) здійснюються з урахуванням вимог чинного законодавства.

В аптеці установи ветеринарної медицини облік ветеринарного майна, витраченого за день, ведеться в книзі обліку щоденних витрат медичного (ветеринарного) майна. Зняття майна з обліку аптеки проводиться щомісяця на підставі актів виконаних робіт та даних книги обліку щоденних витрат медичного (ветеринарного) майна відповідно до вимог цієї Інструкції.

XXII. Особливості обліку іншого озброєння, військової техніки та майна

1. Облік бронетанкового озброєння та техніки, автомобільної техніки та майна за військові частини у службах забезпечення органів військового управління за номерами та технічним станом ведеться у книзі обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом, без заповнення граф 7, 8, 18-30.

2. Облік повітрянодесантної техніки та майна в підрозділі ведеться в книзі обліку повітрянодесантної техніки за номерами та технічним станом, картках обліку військового майна особистого користування і книгах обліку військового майна, виданого військовослужбовцям, на складі військової частини - у картках обліку військового майна (категорійного, некатегорійного).

Переведення повітрянодесантної техніки та майна з однієї категорії в іншу проводиться відповідно до положень цієї Інструкції та Порядку списання військового майна.

3. Облік формування (комплектації, спорядження) партій інженерних боєприпасів ведеться в обліково-операційному підрозділі центру забезпечення в книзі обліку інженерних боєприпасів складського формування (комплектації, спорядження) (додаток 103).

4. Облік електротехнічних засобів ведеться окремо від інших засобів інженерного озброєння, при цьому всі військові електроустановки в установленому порядку обов'язково обліковуються в органі військенергонагляду, який здійснює його в цій військовій частині, про що робиться відповідна відмітка у формулярі (паспорті).

5. Облік додаткових (понад штатно-табельну потребу) запасів засобів інженерного

озброєння (інженерної техніки та майна, електротехнічних засобів, дорожньо-технічних засобів, інженерних боєприпасів тощо), які можуть утворюватися в установленому порядку у військових частинах для забезпечення їх участі в ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (подій), ведеться в окремих книгах обліку військового майна (служба забезпечення) на правах запасів поточного забезпечення.

6. Облік роботи окремих зразків інженерної техніки, робочого обладнання та військових електроустановок ведеться в оперативних журналах, формулярах та робочих листах агрегатів.

7. Облік вмонтованого озброєння і засобів військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту, що входять до складу спеціальної техніки, озброєння та інших об'єктів, ведеться в службі забезпечення військової частини в книзі обліку вмонтованих засобів радіаційного, хімічного, біологічного захисту, що входять до складу озброєння та військової техніки (додаток 104).

Облік джерел іонізуючого випромінювання (далі - ДІВ) за номерами та їх активністю ведеться у книзі обліку джерел іонізуючого випромінювання (додаток 105).

8. Електронно-обчислювальні машини та автоматизовані робочі місця обліковуються за повною специфікацією у книзі обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом.

9. Облік технічного стану засобів вимірювальної техніки ведеться в книзі обліку технічного стану ЗВТВП.

Книга обліку озброєння, військової техніки та іншого військового майна за номерами і технічним станом ведеться тільки на пересувні лабораторії вимірювальної техніки.

10. Облік наявності, руху, якісного (технічного) та вартісного стану військового майна бойової і фізичної підготовки (крім того, що обліковується за формулярами полігонів та навчальних об'єктів) ведеться відповідно до вимог цієї Інструкції.

11. Форми формулярів полігонів (формулярів навчальних об'єктів) та правила їх ведення встановлюються відповідними структурними підрозділами бойової підготовки Збройних Сил.

12. Документальне оформлення видавання (приймання) військового майна бойової та фізичної підготовки з центрів забезпечення (складів військових частин) військовим частинам та підрозділам (у центри забезпечення (на склади військових частин) від військових частин та підрозділів), його передавання із однієї військової частини до іншої здійснюються відповідно до вимог цієї Інструкції.

13. Перехідні призи для нагородження команд-переможниць у спортивних змаганнях, пам'ятні призи та подарунки від Збройних Сил, спортивних товариств і організацій України (крім особистих) обліковуються у штабі військової частини у книзі обліку призів і подарунків (додаток 106) за цінами, вказаними в паспортах призів, рахунках або актах їх приймання.

Вартість призів і подарунків, отриманих від іноземних організацій та їх спортивних команд, визначається відповідно до вартості аналогічних призів і подарунків вітчизняного виробництва.

14. Рух перехідного призу між військовими частинами відображається в його паспорті, який складається у двох примірниках. Перший примірник паспорта передається до військової частини, команда якої завоювала приз, другий - залишається у військовій частині, яка встановила цей приз.

15. Зміни в книзі обліку призів і подарунків проводяться на підставі акта передачі перехідного призу (додаток 107).

16. Примірник акта передачі перехідного призу команді-переможниці в останньому змаганні зберігається разом з другим примірником паспорта призу у військовій частині, яка встановила його, до отримання нового акта в наступному змаганні.

17. Облік технічних засобів пропаганди ведеться в підрозділах, клубі, на речовому складі, у речовій службі, фінансово-економічному органі військової частини, військовій друкарні, будинку офіцерів.

Облік технічних засобів пропаганди на кораблях (суднах) та катерах, які не ведуть свого господарства, ведеться у фінансово-економічному органі ВМБ.

18. Облік комплектних технічних засобів пропаганди (похідних автоклубів, пересувних

кіновідеосалонів, автодрукарень, кіноустановок, радіовузлів усіх типів тощо) ведеться відповідно до формулярів або встановлених комплектів із зазначенням заводських номерів та року введення в експлуатацію (отримання або закладки на зберігання) всіх основних комплектуючих виробів.

19. Технічні засоби пропаганди, які отримані військовою частиною або придбані за плату, ставляться на облік у речовій службі, фінансово-економічному органі та речовому складі військової частини окремо від обліку речового майна.

На складі речового майна технічні засоби пропаганди обліковуються за картками обліку військового майна (категорійного, некатегорійного).

У речовій службі військової частини технічні засоби пропаганди обліковуються в книзі обліку військового майна (служба забезпечення) та в книзі обліку за номерами і закріплення озброєння, військової техніки та іншого військового майна.

Під час видавання цього майна в первинних документах, що оформлюються для їх видачі, вказуються тип (марка), заводський номер, категорія та вартість кожної одиниці військового майна.

Художні картини (скульптури, пам'ятники), інші твори образотворчого мистецтва, виконані професійними художниками (скульпторами), експонати музеїв (кімнат бойової слави) обліковуються в речовій службі і клубі військової частини в книзі обліку експонатів музеїв, кімнат бойової слави (додаток 108) із зазначенням прізвищ авторів, назв художніх творів, їх розмірів, матеріалів виготовлення та створення (полотно, фарба, бронза, гіпс тощо), а також вартості експонатів.

20. У клубі військової частини облік технічних засобів пропаганди та витратно-експлуатаційних матеріалів (фарба, картон, папір, зошити, фотоматеріали тощо) ведеться в книзі обліку військового майна в підрозділі (склад, підрозділ).

21. Технічні засоби пропаганди, які видаються клубом у кіноапаратну, радіовузл, фотолaborаторію, бібліотеку та учасникам художньої самодіяльності, записуються в книзі обліку військового майна, що видається в тимчасове користування, під підпис особи, яка отримала це майно.

22. Облік літератури, яка отримана або закуплена для бібліотеки клубу військової частини, ведеться відповідно до вимог нормативно-правових актів Міністерства культури України та цієї Інструкції.

23. Видавання (приймання) технічних засобів пропаганди до/з речового складу військової частини здійснюється за накладними на видавання (здавання), оформленими на підставі розпорядження заступника командира військової частини по роботі з особовим складом (з морально-психологічного забезпечення) за підписом начальника речової служби та посадової (службової) особи, яка відповідає за забезпечення військової частини технічними засобами пропаганди. Один примірник накладної після видачі (здачі) майна передається до фінансово-економічного органу військової частини для внесення відповідних змін до обліку.

24. Передавання технічних засобів пропаганди в ремонт здійснюється на підставі наряду на ремонт або іншого розпорядчого документа начальника відповідної служби забезпечення органу військового управління.

25. Атестат військової частини на технічні засоби пропаганди підписує командир (начальник) військової частини, начальник речової служби військової частини, посадова (службова) особа, яка відповідає за забезпечення військової частини технічними засобами пропаганди, та начальник фінансово-економічного органу військової частини.

26. Облік поліграфічного обладнання і витратно-експлуатаційних матеріалів стаціонарних друкарень ведеться в речовій службі та в друкарні в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ) та книзі обліку за номерами і закріплення озброєння, військової техніки та іншого військового майна, а також у фінансово-економічному органі військової частини.

27. Облік бланків суворої звітності (атестатів військовослужбовців, чекових вимог, довіреностей тощо) ведеться за кількістю та вартістю книжок і бланків із зазначенням їх серій та номерів.

Облік бланків суворої звітності ведеться:

у службі забезпечення органу військового управління, службах забезпечення військових частин, обліково-операційному підрозділі центру забезпечення - в книгах обліку військового майна (служба забезпечення);

у фінансово-економічному органі - у книзі обліку бланків суворої звітності та керівних документів фінансової служби.

Записи прибуткових та витратних операцій у зазначених облікових регістрах проводяться на підставі первинних документів, за якими отримано (видано) бланки суворої звітності.

Видавання довіреностей у військовій частині здійснюється фінансово-економічним органом військової частини. У разі якщо військова частина згідно зі штатом не має власного фінансово-економічного органу, облік та видавання довіреностей здійснюються фінансово-економічним органом, де ця частина перебуває на фінансовому забезпеченні.

За отриману довіреність посадова (службова) особа звітує перед фінансово-економічним органом, який видав цю довіреність у встановленому порядку.

Видавання інших бланків суворої звітності посадовим (службовим) особам здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

Видавання бланків суворої звітності з центру забезпечення вантажоодержувачу здійснюється за накладними (форма № 3-3), на підставі яких видані бланки суворої звітності знімаються з обліку центру забезпечення і ставляться на облік вантажоодержувачем. Бланки суворої звітності, які відправлені вантажоодержувачу поштою, знімаються з обліку центру забезпечення на підставі квитанцій на поштові рекомендовані відправлення з подальшим підтвердженням накладної (форма № 3-3), примірник якої вантажоодержувач повертає до центру забезпечення після отримання цих бланків.

XXIII. Особливості обліку фондів військових містечок та земельних ділянок, меблів, казарменого інвентарю, пожежного майна та обладнання, комунальної техніки та котельного палива

1. Облік фондів військових містечок (казармений фонд, житловий фонд, об'єкти соціально-культурного призначення, комунальні споруди, інженерні мережі) та земельних ділянок організовується і ведеться в Головному квартирно-експлуатаційному управлінні Збройних Сил України (далі - Головне КЕУ Збройних Сил), територіальних квартирно-експлуатаційних управліннях та Київському квартирно-експлуатаційному управлінні (далі - КЕУ), квартирно-експлуатаційних відділах (квартирно-експлуатаційних частинах) (далі - КЕВ (КЕЧ)) та квартирно-експлуатаційних службах військових частин (далі - КЕС) відповідно до нормативно-правових актів з питань бухгалтерського обліку бюджетних установ у частині, що стосується Збройних Сил, Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення та цієї Інструкції.

Облік фондів військових містечок та земельних ділянок ведеться в Головному КЕУ Збройних Сил за КЕУ за адміністративно-територіальними одиницями, видами Збройних Сил і в цілому за Збройні Сили.

2. У квартирно-експлуатаційних органах облік фондів військових містечок та земельних ділянок ведеться за обліковими документами відповідно до переліку облікових документів, що ведуться у квартирно-експлуатаційних органах, щодо нерухомого військового майна (додаток 109).

3. Приймання (передавання) військовими частинами фондів і території військових містечок, квартирного майна та земельних ділянок, а також приймання (передавання) КЕВ (КЕЧ) будівель, споруд, інженерних мереж від будівельних організацій, інших центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, військових частин, що вибувають, у разі звільнення ними фондів і територій військових містечок здійснюються в порядку, визначеному Положенням про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення.

4. Облік фондів військових містечок та земельних ділянок, утримання яких фінансується за рахунок бюджетних асигнувань відповідно до кошторису Міноборони на квартирно-експлуатаційне забезпечення, ведеться у КЕВ (КЕЧ) за кожену будівлю, споруду, військове містечко, гарнізон і в цілому за КЕВ (КЕЧ) у порядку, визначеному Положенням про

організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення.

Облік якісного (технічного) стану та інших характеристик будівлі ведеться в КЕВ (КЕЧ) та військових частинах в індивідуальних картках обліку будівель (додаток 110).

Зведений облік наявності, якісного (технічного) стану будівель, які перебувають на обліку у Збройних Силах (військових гарнізонах), ведеться у Головному КЕУ Збройних Сил, КЕУ та КЕВ (КЕЧ) у зведених картках обліку наявності та якісного (технічного) стану будівель (додаток 111).

Матеріали інвентаризації фондів військових містечок подаються до Головного КЕУ Збройних Сил у порядку, визначеному Положенням про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення, за формою, наведеною у додатку 131 до цієї Інструкції.

Облік якісного (технічного) стану та інших характеристик систем тепло-, газо-, водо-, електропостачання, каналізації, вентиляції і кондиціонування повітря ведеться за обліковими документами, форми яких наведено у додатках 112-124 до цієї Інструкції.

5. Облік земельних ділянок у КЕВ (КЕЧ) ведеться в книзі обліку земельних ділянок (додаток 125). На кожен відведену земельну ділянку у двох примірниках складається індивідуальна картка обліку земельної ділянки (додаток 126), перший примірник якої з копією плану меж земельної ділянки надається землекористувачу, другий її примірник з планом меж землекористування залишається у КЕВ (КЕЧ) для ведення обліку.

Результати перевірки обліку та використання земельних ділянок оформлюються у відомості наявності та використання земельних ділянок (додаток 127).

6. У КЕУ облік фондів військових містечок та земельних ділянок ведеться за кожний КЕВ (КЕЧ) і в цілому за КЕУ. Крім того, облік ведеться за види Збройних Сил.

7. Облік наявності, руху та якісного стану меблів, казарменого інвентарю, пожежного майна та обладнання організовується і ведеться:

у Головному КЕУ Збройних Сил - оперативний, за КЕУ, КЕВ (КЕЧ) у книзі обліку наявності та руху матеріальних цінностей (додаток 22 до Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення) (далі - книга обліку наявності та руху матеріальних цінностей);

у КЕУ - оперативний, за КЕВ (КЕЧ);

у КЕВ (КЕЧ) - оперативний, за військові частини, які стоять на забезпеченні за територіальним принципом, у книзі обліку наявності та руху військового майна (служба забезпечення);

у КЕС - за підрозділи військової частини в книзі обліку військового майна (служба забезпечення) та в книзі обліку військового майна (склад, підрозділ);

на складі військової частини - у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ) та в картках обліку військового майна (категорійного, некатегорійного).

8. Вартісний стан меблів, казарменого інвентарю, пожежного обладнання та майна, що знаходяться в користуванні військових частин, незалежно від джерел їх надходження, ведеться за бухгалтерським обліком згідно з вимогами чинного законодавства.

9. Видавання (відвантаження, відправлення) зі складів КЕУ, КЕВ (КЕЧ) квартирної майна за номенклатурою, що підлягає оперативному обліку та обліку за первинними документами у Головному КЕУ Збройних Сил, здійснюється за первинними документами Головного КЕУ Збройних Сил.

Видавання зі складів КЕВ (КЕЧ) казарменого інвентарю та майна, які не увійшли до такої номенклатури, пожежного обладнання та майна, матеріалів для облаштування польових таборів військових частин здійснюється:

за територіальним принципом - за первинними документами КЕВ (КЕЧ);

в інших випадках:

у межах відповідальності КЕУ - за первинними документами КЕУ;

поза межами відповідальності КЕУ - за первинними документами Головного КЕУ Збройних Сил.

10. Приймання військовими частинами меблів, казарменого інвентарю, пожежного обладнання та майна, отриманого зі складів КЕУ, КЕВ (КЕЧ), здійснюється за актами

приймання-передачі основних засобів, які є підставою для поставлення зазначеного військового майна на облік у військовій частині.

Під час отримання меблів, казарменого інвентарю, пожежного обладнання та майна, які надійшли на склади квартирно-експлуатаційних органів за централізованими закупівлями, КЕУ, КЕВ (КЕЧ) видають приймальнику військової частини три примірники акта приймання-передачі основних засобів, які після оформлення у військовій частині протягом десяти днів з дня отримання майна повертаються до КЕУ, КЕВ (КЕЧ). Один примірник цього акта надсилається до Головного КЕУ Збройних Сил.

11. Закупівля меблів КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та військовими частинами проводиться в установленому порядку за погодженням із Головним КЕУ Збройних Сил.

12. Під час отримання меблів, казарменого інвентарю, пожежного обладнання та майна, які закуплені КЕУ, КЕВ (КЕЧ), військовій частині видаються два примірники акта приймання-передачі основних засобів, які після оформлення у військовій частині протягом десяти днів з дня отримання повертаються до КЕУ, КЕВ (КЕЧ). Один примірник цього акта надається до Головного КЕУ Збройних Сил.

13. Металеві шафи, сейфи, ящики, скриньки, печі чавунні та металеві, ліжка армійські, ліжка польові, казани харчові, автоклави, які після закінчення встановлених нормативних термінів експлуатації набули непридатного стану, передаються військовими частинами на склади КЕУ, КЕВ (КЕЧ) в установленому порядку.

14. Списання меблів, казарменого інвентарю, пожежного обладнання та майна здійснюється відповідно до Порядку списання військового майна.

Відходи від списаних меблів (за винятком металу) ставляться на облік як дрова. Їх облік ведеться відповідно до цієї Інструкції.

15. Облік відходів і лому дорогоцінних, чорних та кольорових металів у Головному КЕУ Збройних Сил, КЕУ, КЕВ (КЕЧ) ведеться в установленому порядку.

16. Облік наявності, руху і технічного стану комунальної техніки в Головному КЕУ Збройних Сил, КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та відповідних службах забезпечення військових частин ведеться в книгах обліку військового майна (служба забезпечення):

у Головному КЕУ Збройних Сил - за КЕУ, КЕВ (КЕЧ);

у КЕУ, КЕВ (КЕЧ), відповідних службах забезпечення військових частин - за військові частини (підрозділи), що знаходяться на забезпеченні.

17. Тверде (вугілля, дрова, торф) та рідке котельне паливо (мазут топковий, мазут флотський, пічне побутове) (далі - котельне паливо) військові частини отримують у порядку, визначеному Положенням про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення.

18. Приймання котельного палива, яке надійшло на склади КЕУ, КЕВ (КЕЧ) від постачальників за рознарядкою Головного КЕУ Збройних Сил здійснюється за актом приймання-передачі військового майна, який складається комісіями КЕУ, КЕВ (КЕЧ). У цьому акті, крім визначених реквізитів, зазначаються найменування, марка, кількість котельного палива, відповідність стандартам та дата його приймання.

Після приймання котельного палива примірник акта приймання-передачі військового майна з відповідними первинними документами постачальника надсилаються до Головного КЕУ Збройних Сил.

19. Видавання котельного палива військовим частинам з паливних чи об'єднаних паливно-матеріальних складів КЕУ, КЕВ (КЕЧ) здійснюється:

за територіальним принципом - за первинними документами КЕВ (КЕЧ);

в інших випадках:

у межах відповідальності КЕУ - за первинними документами КЕУ;

поза межами відповідальності КЕУ - за первинними документами Головного КЕУ Збройних Сил.

20. Облік котельного палива ведеться за видами та марками:

у Головному КЕУ Збройних Сил - оперативний облік за підпорядковані КЕУ у книгах обліку військового майна (служба забезпечення);

у КЕУ - оперативний облік за підпорядковані КЕВ (КЕЧ) у книгах обліку наявності та руху

військового майна (служба забезпечення);

у КЕВ (КЕЧ) - оперативний облік за військові частини, які стоять на забезпеченні за територіальним принципом, у книгах обліку наявності та руху військового майна (служба забезпечення);

у військових частинах - у книзі обліку військового майна (склад, підрозділ).

21. Облік обладнання, роботи і витрати палива котельнею у військових частинах ведеться у книзі обліку обладнання, роботи і витрати палива котельні (додаток 128).

22. Зведений облік військового майна, яке використовується на комунальні послуги, ведеться в Головному КЕУ Збройних Сил, КЕУ та у КЕВ (КЕЧ) у книзі зведеного обліку військового майна, яке використовується на комунальні послуги (додаток 129).

23. Облік наявності, якісного (технічного) стану силових агрегатів ведеться у зведеній картці обліку силових агрегатів (додаток 130).

3.9 Порядок передачі військового майна до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності для розроблення, виробництва, модернізації, освоєння ремонту, проведення ремонту, дослідження технічного стану, спеціальних перевірок і зберігання та його повернення (витяг) [46]

НАКАЗ МОУ
від 28.08.2017 № 455

1. Цей Порядок визначає основні вимоги щодо організації передачі та повернення озброєння, військової техніки та іншого військового майна (далі - військове майно) до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності для розроблення, виробництва, модернізації, освоєння ремонту, проведення ремонту, дослідження технічного стану, спеціальних перевірок і зберігання в інтересах Збройних Сил України відповідно до державного оборонного замовлення, річних планів закупівлі озброєння та військової техніки, планів ремонту.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

дослідження технічного стану - комплекс заходів, пов'язаних із визначенням обсягу робіт, потреби у фінансовому ресурсі для освоєння та виконання ремонту;

давальницька сировина - вживається у значенні, наведеному у Податковому Кодексі України;

військове майно - вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України";

орган військового управління - вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України";

служба забезпечення органів військового управління - вживається у значенні, наведеному в Положенні про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225.

3. Передача і повернення військового майна здійснюється на підставі укладеного договору або державного контракту (далі - договір).

Усі заходи щодо передачі і повернення військового майна здійснюються із додержанням вимог законодавства щодо охорони державної таємниці, захисту іншої інформації з обмеженим доступом під час поводження з військовим майном, технічного захисту інформації та протидії технічним засобам розвідки.

4. У службах забезпечення органів військового управління та у військових частинах передане військове майно обліковується як передане виконавцям робіт для виконання робіт (надання послуг).

5. Орган військового управління, на який покладено виконання функцій державного замовника відповідно до державного оборонного замовлення, замовника відповідно до річних планів закупівлі озброєння та військової техніки, планів ремонту (далі - замовник), розробляє проект договору на виконання робіт (надання послуг), умовами якого передбачається передача військового майна, за відповідною номенклатурою.

6. В особливий період у разі нагальної потреби передача військового майна виконавцю робіт здійснюється за рішенням керівника служби забезпечення органу військового управління на підставі укладених договорів з оформленням відповідних нарядів, розпоряджень (далі - розпорядчі документи).

7. Строки і порядок передачі та повернення військового майна, права, обов'язки та відповідальність сторін визначаються договором на виконання робіт (надання послуг).

Під час укладання договорів з виконавцями робіт обов'язково передбачаються:

відповідність військового майна, яке передається (отримується) для виконання робіт та надання послуг, за типом, конструкцією, технічним станом та комплектною вимогам державних стандартів, технічним умовам, експлуатаційній документації та технологічним процесам за відповідною номенклатурою військового майна на здавання та приймання з ремонту;

вид транспорту, порядок відвантаження військового майна до підприємств, установ, організацій для виконання робіт (надання послуг) та повернення до військової частини;

порядок заправлення систем виробу експлуатаційними рідинами, мастилами, обсяги заправлення паливом;

Копія договору передається військовому представництву, визначеному для супроводження договору.

8. Замовник на підставі укладеного договору повідомляє службу забезпечення органу військового управління про необхідність передачі вказаного військового майна.

На підставі повідомлення замовника служба забезпечення органу військового управління здійснює оформлення розпорядчого документа на передачу військового майна військовою частиною виконавцю робіт відповідно до умов договору.

9. Командир військової частини, яка передає військове майно, відповідно до отриманого розпорядчого документа складає акт технічного стану та здійснює організацію передачі військового майна виконавцю робіт.

10. Передача військового майна оформлюється актом приймання-передачі. В акті приймання-передачі зазначаються реквізити військової частини, яка відправляє військове майно, назва, кількість, категорія, залишкова вартість на момент передачі військового майна, номенклатурні, креслярські та заводські номери, підстава для передачі (розпорядчі документи служби забезпечення органу військового управління), укомплектованість (перелік агрегатів, механізмів, приладів, деталей, ЗП тощо, у тому числі відсутніх або несправних, усіх комплектуючих агрегатів і блоків за заводськими номерами, технічна документація, пально-мастильні матеріали, піротехнічні засоби, що передаються разом із військовим майном), реквізити виконавця робіт.

11. Акт приймання-передачі складається військовою частиною, яка передає майно, у п'яти примірниках, підписується уповноваженими посадовими особами військової частини, військовим представництвом та уповноваженим представником виконавця робіт. Перший примірник акта направляється замовнику, другий - службі забезпечення органу військового управління, третій - виконавцю робіт, четвертий - військовому представництву, п'ятий - залишається у військовій частині. До кожного примірника акта приймання-передачі додаються акт технічного стану військового майна, що передається.

12. Оцінка якісного (технічного) стану та визначення вартості військового майна на момент його передачі здійснюються комісіями, які призначаються командиром військової частини, що передає військове майно, відповідно до Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225, та за Методикою визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань,

затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 року № 759 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1158), за винятком випадків, коли вартість військового майна визначається на підставі звіту про оцінку майна, складеного відповідно до Закону України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”.

До складу комісії можуть залучатися представники виконавця робіт.

Військове майно як давальницька сировина передається відповідно до умов договору на підставі акта приймання-передачі, який оформляється відповідно до пунктів 9 - 12 цього Порядку.

У разі отримання військового майна як давальницької сировини виконавець робіт складає та надає замовнику акт про використання цього майна та погоджує його з військовим представництвом.

Акт виконаних робіт про використання військового майна, отриманого на давальницькій основі, складається у трьох примірниках. Перший примірник залишається у виконавця робіт, другий та третій примірники надаються замовнику. Замовник передає третій примірник акта виконаних робіт про використання військового майна на давальницькій основі до військової частини, яка передавала виконавцю робіт військове майно. На підставі отриманого акта виконаних робіт передане військове майно списується з обліку військової частини з оформленням акта списання відповідно до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 12 січня 2015 року № 17, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 січня 2015 року за № 118/26563.

У цьому випадку вартість переданого військового майна враховується під час опрацювання та виключається з розрахунково-калькуляційних матеріалів до договору.

13. Контроль за умовами зберігання та використання військового майна, якістю виконання робіт (надання послуг), відповідністю наданих послуг умовам договору здійснюється військовим представництвом відповідно до умов договору.

14. Інвентаризація переданого військового майна проводиться на підставі умов договору з обов'язковим залученням військового представництва та виконавця робіт відповідно до вимог Положення про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 травня 2000 року № 748, із складанням відповідного акта інвентаризації з інвентаризаційними описами. На невикористані складові частини військового майна (комплектуючі вироби, агрегати, механізми, прилади, деталі тощо), вилучені (демонтовані, зняті) під час проведення робіт, складаються окремі інвентаризаційні описи.

Акт інвентаризації майна з інвентаризаційними описами складається у п'яти примірниках. Перший примірник акта направляється замовнику, другий - службі забезпечення органу військового управління, третій - виконавцю робіт, четвертий - військовому представництву, п'ятий - залишається у військовій частині.

15. Повернення військового майна виконавцем робіт здійснюється відповідно до умов договору.

Після завершення виконання робіт виконавцем оформлюється акт технічного стану, який погоджується з військовим представництвом. Один примірник затвердженого акта технічного стану надається до служби забезпечення органу військового управління для оформлення розпорядчого документа на передачу майна, другий - виконавцю робіт, третій - військовому представництву, четвертий - військовій частині, яка визначена для приймання військового майна.

Служба забезпечення органу військового управління надає розпорядчий документ командирі військової частини, яка визначена для приймання військового майна.

16. Командир військової частини, визначеної для приймання військового майна:

організовує приймання військового майна від виконавця робіт на підставі розпорядчого документа органу військового управління;

призначає комісію з приймання цього майна у виконавця робіт.

За результатами роботи комісією складається акт приймання-передачі, який готується та

оформлюється відповідно до пунктів 9 - 12 цього Порядку.

17. За результатами виконаних робіт відповідна служба забезпечення військової частини на підставі підтвердних документів відображає зміни в бухгалтерському обліку. Оформлений розпорядчий документ на виконання робіт (надання послуг), один примірник акта приймання-передачі військового майна, один примірник акта виконаних робіт (надання послуг) та формуляри (паспорти), заповнені представником підприємства (установи) та військовим представництвом, зберігаються у військовій частині.

18. Якщо військове майно під час проведення робіт стало непридатним для подальшого використання або було використане (боєприпаси, ракети, торпеди тощо), його списують з обліку в установленому порядку відповідно до Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225, та Порядку списання військового майна у Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 12 січня

3.10 Порядок зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України бойових кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення (витяг) [47]

НАКАЗ МОУ
від 29.09.2017 № 503

I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює механізм зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі - Військово-Морські Сили) бойових кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення (далі - корабель), які збудовані за державним оборонним замовленням, придбані за зовнішньоекономічними договорами, отримані у рамках міжнародної технічної та військової допомоги (цільової адресної безоплатної допомоги для підготовки для збройного захисту держави та її захисту від збройної агресії або у разі збройного конфлікту), а також морських (річкових) транспортних засобів і техніки, переданих на виконання військово-транспортного обов'язку або добровільно їх власниками (балансоутримувачами), примусово відчужених чи вилучених в умовах правового режиму воєнного стану у юридичних та фізичних осіб для потреб держави.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

встановлений строк служби корабля - календарна тривалість експлуатації корабля, встановлена проектною документацією;

головний корабель - перший корабель проекту, що побудований за новою розробленою конструкторською документацією;

морські (річкові) транспортні засоби і техніка - будь-які морські або річкові самохідні чи несамохідні плавучі споруди, що використовуються для перевезення вантажів, пасажирів, багажу та пошти, для рибного чи іншого промислу, розвідки, добування корисних копалин, рятування людей і суден, що зазнають лиха на морі, буксирування інших суден та плавучих об'єктів, здійснення гідротехнічних робіт, наукових, навчальних, культурних і спортивних цілей;

серійний корабель - корабель, збудований(е) після головного, і наступні;

термін "кодифікація" вживається у значенні, наведеному в Положенні про кодифікацію предметів постачання Збройних Сил України, затвердженому наказом Міністра оборони України від 03 квітня 2007 року № 115, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 01 червня 2007 року за № 566/13833.

термін "орган військового управління" вживається у значенні, наведеному в Законі

України “Про оборону України”;

термін “служби забезпечення органів військового управління” вживається у значенні, наведеному у Положенні про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225 (зі змінами).

3. Загальна організація роботи із зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил корабля покладається на командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

4. Рішення щодо зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил корабля приймається Міністром оборони України за клопотанням командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Рішення щодо зарахування до складу Військово-Морських Сил морських (річкових) транспортних засобів і техніки примусово відчужених чи вилучених в умовах правового режиму воєнного стану в юридичних та фізичних осіб для потреб держави, приймається командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

5. Виключенню із складу Військово-Морських Сил підлягають кораблі, які:

неможливо використовувати за призначенням внаслідок втрати тактико-технічних характеристик та закінчення встановленого строку служби і відновлення яких економічно недоцільне;

втрачені внаслідок воєнних (бойових) дій (диверсії, терористичного акту, піратського нападу, стихійного лиха, аварії, катастрофи) або інформація про які відсутня;

повертаються їх власникам після оголошення рішення про демобілізацію.

6. Закінчення встановленого строку служби корабля не може бути підставою для його виключення із складу Військово-Морських Сил, якщо корабель за своїм технічним станом придатний(е) для подальшого застосування за основним або іншим призначенням і подальша експлуатація корабля не заборонена відповідною документацією заводів-виробників.

7. У разі якщо корабель втратив(ло) тактико-технічні характеристики до закінчення встановленого строку служби та його відновлення економічно недоцільне, корабель виключається із складу Військово-Морських Сил.

8. Постановка корабля на облік і всі види забезпечення (списання та зняття з обліку корабля), присвоєння (анулювання) йому бортового номера здійснюються Командуванням Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі - Командування Військово-Морських Сил) після зарахування (виключення) корабля до (із) складу Військово-Морських Сил.

9. Зарахування (виключення) до (із) складу інших видів (родів військ, сил) Збройних Сил України кораблів здійснюється відповідно до цього Порядку керівниками органів військового управління Збройних Сил України, до (із) сфери управління якого зараховується (виключається) корабель.

II. Зарахування до складу Військово-Морських Сил кораблів, які збудовані за державним оборонним замовленням

1. Кораблі, які збудовані за державним оборонним замовленням, зараховуються до складу Військово-Морських Сил за результатами державних випробувань.

2. Формування екіпажу (команди) корабля, судна та прибуття його до суднобудівних підприємств організовується Командуванням Військово-Морських Сил:

на корабель, що будується на вітчизняних суднобудівних підприємствах, - виходячи з терміну початку швартових випробувань, визначених контрактом на будівництво корабля, та із розрахунку прибуття екіпажу (команди) до суднобудівного підприємства не пізніше ніж:

за 3-4 місяці - на головні кораблі 1 і 2 рангу та підводні човни;

за 2-3 місяці - на головні кораблі 3 рангу;

за 2 місяці - на головні кораблі 4 рангу, серійні кораблі 1 рангу і підводні човни;

за 1 місяць - на головне судно та на серійний корабель 2-3 рангу;

за 15 діб - на серійний корабель водотоннажністю менше 5000 тонн;

на корабель, що будується за кордоном, - виходячи з терміну початку швартових випробувань, визначених контрактом на будівництво корабля, та із розрахунку прибуття

екіпажу (команди) до суднобудівного підприємства не пізніше ніж:

за 30 діб - на головні кораблі;

за 15 діб - на серійні кораблі.

3. Після закінчення державних випробувань та прийняття корабля Командуванням Військово-Морських Сил готується проект наказу Міністерства оборони України про зарахування (прийняття на озброєння та зарахування) до складу Військово-Морських Сил корабля. Готуються документи для реєстрації корабля, морського (річкового) транспортного засобу і техніки як штатно-табельного предмета. Одночасно організовується робота з проведення кодифікації корабля, морського (річкового) транспортного засобу і техніки та їх складових частин, які можуть бути предметами самостійного постачання, якщо вона не була здійснена раніше.

III. Зарахування до складу Військово-Морських Сил морських (річкових) транспортних засобів і техніки, переданих на виконання військово-транспортного обов'язку або добровільно їх власниками (балансоутримувачами), примусово відчужених чи вилучених в умовах правового режиму воєнного стану в юридичних та фізичних осіб для потреб держави в умовах правового режиму воєнного стану

1. Морські (річкові) транспортні засоби і техніка можуть бути передані Міністерству оборони України на виконання військово-транспортного обов'язку (встановленого мобілізаційного завдання) або добровільно їх власниками (балансоутримувачами), примусово відчужені чи вилучені в умовах правового режиму воєнного стану в юридичних та фізичних осіб для потреб держави.

2. З отриманням пропозиції щодо передачі Міністерству оборони України морських (річкових) транспортних засобів і техніки від їх власників (балансоутримувачів) Командуванням Військово-Морських Сил видається наказ про утворення робочої групи для проведення їх огляду, з'ясування технічних (тактико-технічних) характеристик та підготовки висновку щодо доцільності зарахування до складу Військово-Морських Сил з визначенням їх основного призначення та подальшої класифікації, до складу якої включаються необхідні спеціалісти від Командування Військово-Морських Сил.

3. При позитивному висновку робочої групи командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України приймається рішення про організацію подальшої роботи щодо зарахування (прийняття на озброєння та зарахування) корабля до складу Військово-Морських Сил, для чого Командуванням Військово-Морських Сил:

видається наказ про утворення комісії з приймання-передавання (приймання) корабля та організовується її робота;

приймається рішення про примусове відчуження або вилучення морських (річкових) транспортних засобів і техніки в умовах правового режиму воєнного стану в порядку, визначеному Законом України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану»;

відпрацьовується проект штату корабля та надаються пропозиції до Генерального штабу Збройних Сил України щодо проведення організаційно-штатного заходу з формування його екіпажу.

4. До складу комісії з приймання-передавання (приймання) корабля в обов'язковому порядку включаються представники служб забезпечення Командування Військово-Морських Сил та посадова особа від військової частини, до складу якої надалі буде зараховано корабель.

До складу комісії можуть входити представники від структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України, проектних організацій та суднобудівних підприємств, а також власник (представники власника) морських (річкових) транспортних засобів і техніки (за їх згодою).

5. За результатами роботи комісії складається акт приймання-передавання (приймання) корабля (додаток 1), який затверджується командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

У разі прийняття рішення про примусове відчуження або вилучення морських (річкових)

транспортних засобів і техніки в умовах правового режиму воєнного стану складається акт про примусове відчуження або вилучення майна, бланк якого виготовляється за єдиним зразком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

6. На підставі акта приймання-передавання (приймання) корабля чи морського (річкового) транспортного засобу і техніки Командуванням Військово-Морських Сил готується проект наказу Міністерства оборони України про зарахування (прийняття на озброєння та зарахування) корабля або морського (річкового) транспортного засобу і техніки до складу Військово-Морських Сил.

На підставі акта про примусове відчуження або вилучення майна (морського (річкового) транспортного засобу і техніки) Командування Військово-Морських Сил видає наказ про зарахування морського (річкового) транспортного засобу і техніки до складу Військово-Морських Сил.

Після видання відповідного наказу Командуванням Військово-Морських Сил готуються документи для реєстрації корабля (морського (річкового) транспортного засобу і техніки), як штатно-табельного предмета, одночасно організовується робота з проведення його (їх) кодифікації (у тому числі складових частин, які можуть бути предметами самостійного постачання), якщо це не було здійснено раніше.

7. Після оголошення мобілізації Командуванням Військово-Морських Сил:

уточнюється перелік морських (річкових) транспортних засобів і техніки, які передаються (сплановані до передачі на виконання військово-транспортного обов'язку) до складу Військово-Морських Сил;

видається наказ про створення комісії з приймання-передавання морських (річкових) транспортних засобів і техніки, які передаються їх власниками (балансоутримувачами) для забезпечення потреб Військово-Морських Сил в особливий період, та організовується її робота.

8. До складу комісії з приймання-передавання судна, крім представників Військово-Морських Сил, в обов'язковому порядку включаються власник (представники власника) судна, що передається, представник військового комісаріату, який здійснює залучення (вилучення) судна.

9. За результатами роботи комісії складається акт приймання-передавання транспортних засобів і техніки (для морських (річкових) транспортних засобів і техніки) (додаток 2), який підписується власником (представником власника) судна, що передається, представником військового комісаріату, яким здійснювалось залучення (вилучення) судна, командиром військової частини, до складу якої зараховується судно.

10. На підставі акта приймання-передавання транспортних засобів і техніки (для морських (річкових) транспортних засобів і техніки) Командуванням Військово-Морських Сил:

готується проект наказу Міністерства оборони України про зарахування (прийняття на озброєння та зарахування) судна до складу Військово-Морських Сил;

готуються документи для реєстрації корабля (морського (річкового) транспортного засобу і техніки), як штатно-табельного предмета, одночасно організовується робота з проведення його (їх) кодифікації (у тому числі складових частин, які можуть бути предметами самостійного постачання), якщо це не було здійснено раніше.

11. Порядок формування екіпажів (команд) суден, які передаються їх власниками, або примусово відчужуються, або вилучаються для забезпечення потреб Військово-Морських Сил в особливий період, визначається документами з організації мобілізаційної роботи.

IV. Зарахування до складу Військово-Морських Сил кораблів, які придбані за зовнішньоекономічними договорами, отримані у рамках міжнародної технічної та військової допомоги (цільової адресної безоплатної допомоги для підготовки для збройного захисту держави та її захисту від збройної агресії або у разі збройного конфлікту)

1. З метою придбання за зовнішньоекономічними договорами або отримання у рамках міжнародної технічної та військової допомоги (цільової адресної безоплатної допомоги для підготовки для збройного захисту держави та її захисту від збройної агресії або у разі

збройного конфлікту) корабля з необхідними технічними (тактико-технічними) характеристиками Командуванням Військово-Морських Сил видається наказ про утворення робочої групи для проведення огляду корабля, з'ясування його технічних (тактико-технічних) характеристик та підготовки висновку щодо доцільності зарахування корабля до складу Військово-Морських Сил з визначенням його основного призначення та подальшої класифікації, до складу якої включаються необхідні спеціалісти від Командування Військово-Морських Сил.

2. При позитивному висновку робочої групи командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України приймається рішення про організацію подальшої роботи щодо зарахування (прийняття на озброєння та зарахування) корабля до складу Військово-Морських Сил, для чого Командуванням Військово-Морських Сил:

видається наказ про утворення комісії з приймання-передавання (приймання) корабля та організовується її робота;

відпрацьовується проект штату корабля та надаються пропозиції до Генерального штабу Збройних Сил України щодо проведення організаційно-штатного заходу з формування його екіпажу.

3. До складу комісії з приймання-передавання (приймання) корабля в обов'язковому порядку включаються представники служб забезпечення Командування Військово-Морських Сил та посадова особа від військової частини, до складу якої надалі буде зараховано корабель.

Крім того, до складу комісії можуть призначатися представники від структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України, проектних організацій та суднобудівних підприємств, а також представники іноземних державних органів, установ та міжнародних організацій, у сфері управління яких перебуває корабель (за їх згодою).

4. За результатами роботи комісії складається акт приймання-передавання (приймання) корабля, який затверджується командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

5. На підставі акта приймання-передавання (приймання) корабля Командуванням Військово-Морських Сил:

готується проект наказу Міністерства оборони України про зарахування (прийняття на озброєння та зарахування) корабля до складу Військово-Морських Сил;

готуються документи для реєстрації корабля (морського (річкового) транспортного засобу і техніки), як штатно-табельного предмета, одночасно організовується робота з проведення його (їх) кодифікації (у тому числі складових частин, які можуть бути предметами самостійного постачання), якщо це не було здійснено раніше.

V. Виключення із складу Військово-Морських Сил кораблів, які неможливо використовувати за призначенням внаслідок втрати тактико-технічних характеристик та закінчення встановленого строку служби і відновлення яких економічно недоцільне

1. Підготовка пропозицій щодо виключення із складу Військово-Морських Сил кораблів, які неможливо використовувати за призначенням внаслідок втрати тактико-технічних характеристик та закінчення встановленого строку служби і відновлення яких економічно недоцільне, розпочинається з клопотання командира (начальника) військової частини, закладу, установи або організації, в оперативному управлінні яких вони безпосередньо перебувають, перед командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

2. З отриманням обґрунтованих пропозицій щодо доцільності виключення корабля із складу Військово-Морських Сил Командуванням Військово-Морських Сил призначається комісія із визначення технічного стану корабля та організовується її робота.

До складу комісії призначаються представники служб забезпечення Командування Військово-Морських Сил та командир корабля, що планується до виключення із складу Військово-Морських Сил.

Крім того, до складу комісії можуть призначатися представники від інших органів військового управління, військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил

України (за їх згодою).

3. За результатами роботи комісії складається акт обстеження технічного стану корабля (додаток 3), який затверджується командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

4. У разі порушення клопотання командиром (начальником) військової частини, закладу, установи або організації про виключення із складу Військово-Морських Сил кораблів, що втратили свої тактико-технічні характеристики до закінчення встановленого строку їх служби, командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України у встановленому порядку призначається службове розслідування з метою виявлення причин та умов, що призвели до передчасної втрати тактико-технічних характеристик кораблем. За результатами розслідування та на підставі пропозицій комісії Командуванням Військово-Морських Сил організовується подальша робота щодо виключення корабля із складу Військово-Морських Сил.

5. На підставі акта обстеження технічного стану корабля Командуванням Військово-Морських Сил:

готується проект наказу Міністерства оборони України про виключення із складу Військово-Морських Сил корабля;

відпрацьовуються перелік змін до штату корабля зі зменшенням штатної чисельності екіпажу до мінімально необхідної для забезпечення живучості корабля та пропозиції до Генерального штабу Збройних Сил України на проведення відповідного організаційно-штатного заходу;

опрацьовуються переліки озброєння, військової техніки та майна, що залишаються на кораблі (додаток 4), переліки озброєння, військової техніки та майна, що підлягає демонтажу (вилученню) для подальшого використання на кораблях (додаток 5), переліки озброєння, військової техніки та майна, що містять дорогоцінні метали і підлягають демонтажу та передачі на склади (додаток 6), відомості про наявність кольорових металів, що залишаються на кораблі (додаток 7), відомості про кольорові метали, які вилучаються з корабля для подальшої утилізації (додаток 8).

VI. Виключення із складу Військово-Морських Сил кораблів, які втрачені внаслідок воєнних (бойових) дій (диверсії, терористичного акту, піратського нападу, стихійного лиха, аварії, катастрофи) або інформація про які відсутня

1. З отриманням бойового донесення (доповіді) про втрату корабля від командирів військових частин, закладів, установ та організацій командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України призначається службове розслідування за фактом втрати корабля.

2. До складу комісії з проведення службового розслідування призначаються представники служб забезпечення, інших підрозділів Командування Військово-Морських Сил та військової частини, в оперативному управлінні якої знаходився(лось) корабель.

Крім того, до складу комісії можуть призначатися представники від інших органів військового управління, військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України (за їх згодою).

3. За результатами роботи комісії складається акт службового розслідування за фактом втрати корабля (додаток 9), який затверджується командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

4. На підставі акта службового розслідування за фактом втрати корабля Командуванням Військово-Морських Сил:

готується проект наказу Міністерства оборони України про виключення із складу Військово-Морських Сил корабля;

надаються пропозиції до Генерального штабу Збройних Сил України на проведення організаційно-штатного заходу з розформування (ліквідації) екіпажу (команди) корабля.

VII. Виключення із складу Військово-Морських Сил суден, які повертаються їх власникам після оголошення демобілізації

1. Після оголошення демобілізації Командуванням Військово-Морських Сил:

надаються пропозиції до Генерального штабу Збройних Сил України на проведення

організаційно-штатного заходу з розформування (ліквідації) екіпажів (команд) суден;

видається наказ про створення комісії з приймання-передачі суден, які повертаються їх власникам, та організовується її робота.

2. До складу комісії в обов'язковому порядку включаються власник (представники власника) судна, що передається, представники військового комісаріату, яким здійснювалось залучення (вилучення) судна, представники служб забезпечення Командування Військово-Морських Сил та командир (капітан) судна.

Крім того, можуть призначатися представники від структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України (за їх згодою).

3. За результатами роботи комісії складається акт про повернення транспортних засобів і техніки (для морських (річкових) транспортних засобів і техніки) (додаток 10), який підписується власником (представником власника) судна, що повертається, представником військового комісаріату, яким здійснювалось залучення (вилучення) судна, та командиром військової частини, із складу якої виключається судно.

4. На підставі акта про повернення транспортних засобів і техніки (для морських (річкових) транспортних засобів і техніки) Командуванням Військово-Морських Сил готується проект наказу Міністерства оборони України про виключення судна із складу Військово-Морських Сил.

5. Порядок повернення примусово відчуженого майна, що збереглося, або відшкодування його вартості проводиться в порядку, визначеному Законом України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану».

Додаток 1

до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних
Сил України бойових кораблів та катерів,
суден (кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 5 розділу III)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____

(посада)

_____

(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

АКТ

приймання-передавання (приймання) корабля

Комісія, утворена наказом Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України (Міністерства оборони України) від “ ____ ” _____ 20__ року № ___, у складі голови комісії _____

_____,

(посада, військове звання, прізвище та ініціали)

її членів: _____
(посади, військові звання, прізвища та ініціали)

_____,
здійснила приймання корабля _____,
(назва корабля)
який перебуває у власності _____
(власник)

та передається до _____
_____

Комісія встановила, що корабель: _____

рік побудови _____, заводський номер _____
завод-виробник _____ встановлений

строк служби _____ проведено ремонтів:

середніх _____ у _____ роках

поточних _____ у _____ роках

проведено модернізацію _____ остання

постановка в док на ремонт _____ фактичний строк служби

На момент складання цього Акта корабель має такі тактико-технічні дані:

довжина _____

ширина _____

осадка _____

водотоннажність _____

головна енергетична установка, головні механізми _____

_____
(тип, кількість, потужність)

засоби автоматизації, система дистанційного управління головною енергетичною
установкою, електротехнікою та загальнокорабельними системами руху

допоміжні механізми _____
(тип, кількість)

швидкість ходу _____
(специфікаційна)

озброєння:

навігаційно-штурманське _____

ракетно-артилерійське _____

торпедне, протичовнове _____

мінно-тральне _____

засоби зв'язку _____

радіотехнічне _____

хімічне _____

авіаційне _____

інші матеріально-технічні засоби _____

Унаслідок тривалого часу експлуатації стан корабля такий:

корпус, системи та пристрої _____
(стан зовнішньої обшивки, набору,

палуб, другого дна, систем та пристроїв, головних трас

електрокабелів,

можливість та доцільність ремонту)

головна енергетична установка, головні механізми _____
(технічний стан,

кількість годин роботи з початку експлуатації та доцільність ремонту)

засоби автоматизації, система дистанційного управління головною енергетичною установкою, електротехнікою та загальнокорабельними системами руху

(технічний стан кожного засобу та системи, кількість годин роботи з

початку експлуатації та доцільність ремонту)

допоміжні механізми _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

навігаційно-штурманське озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

ракетно-артилерійське озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

торпедне, протичовнове озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

мінно-тральне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

засоби зв'язку _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

радіотехнічне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

хімічне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

авіаційне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

інші матеріально-технічні засоби _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

Примітка: відомості про корабель заповнюються відповідно до наданої документації або фактичного стану корабля.

Опис виявлених дефектів _____

Інші відомості _____

Залишкова (балансова) вартість корабля становить _____

(сума цифрами та словами)

Разом з кораблем передається технічна документація _____

До акта приймання-передавання додається: _____

Особи, що підписали цей акт:

Власник корабля або його представник (у випадку складання акта приймання-передавання):

(посада, підпис, ініціали та прізвище)

“ ____ ” ____ 20__ року

Голова комісії _____

(військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

“ ____ ” ____ 20__ року

Члени комісії: _____ (військові звання,
підписи, ініціали та прізвища)

“ ____ ” ____ 20__ року

Представник військової частини, до складу якої зараховується корабель:

(військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

“ ____ ” ____ 20__ року

Додаток 2

до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних
Сил України бойових кораблів та катерів,
суден (кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 9 розділу III)

АКТ

**приймання-передавання транспортних засобів і техніки
(для морських (річкових) транспортних засобів і техніки)**

Цей акт складено _____
(найменування військової частини, установи чи організації,
якій передається транспортний засіб або техніка, військового комісаріату, який здійснює
залучення транспортного засобу або техніки)
в особі _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)
про те, що згідно з рішенням _____
(найменування органу, який прийняв рішення про
залучення транспортного засобу або техніки, номер і дата часткового наряду)
у зв'язку з _____
(зазначити обставини, за яких здійснюється
залучення транспортного засобу або техніки)
у межах виконання військово-транспортного обов'язку здійснено залучення
(назва (бортовий номер), тип, номер проекту транспортного засобу або техніки)
власником якого є _____
(повне найменування, місцезнаходження
та код згідно з ЄДРПОУ)
Право власності на транспортний засіб або техніку підтверджується
(назва документа, що встановлює право власності
на транспортний засіб або техніку (за наявності))
Відомості про транспортний засіб або техніку _____
(рік побудови, номер свідоцтва про право плавання під Державним Прапором України,
відомості про реєстрацію у Державному судновому реєстрі України,
водотоннажність (порожняком та повна), розміри судна, морехідні якості,
швидкість ходу (максимальна та економічна), дальність плавання,
відомості про головну енергетичну установку (назва (марка),
потужність та моторесурс), засоби зв'язку, вантажопідйомні пристрої
та дата їх огляду, рятувальні засоби, вантажопідйомність (пасажиромісткість),
мінімальний склад екіпажу, дата останнього докового ремонту, марка,
кількість та дата огляду колективних засобів рятування, засоби навігації)

Опис виявлених дефектів _____

Інші відомості _____

Залишкова (балансова) вартість
(назва транспортного засобу або техніки)

становить _____
(сума цифрами та словами)

Оцінку транспортного засобу проведено _____
(найменування суб'єкта

оціночної діяльності)

За результатами оцінки транспортного засобу або техніки складено

(назва документа, що містить висновок про вартість транспортного засобу або
техніки, дата оцінки)

Вартість _____
(назва транспортного засобу або техніки)

за результатами оцінки становить _____
(сума цифрами та словами)

Особи, що підписали цей акт:
власник транспортного засобу або техніки (або його представник)

_____
(прізвище та ініціали особи, що діє від імені юридичної особи)

_____
(підпис)

уповноважені особи:

_____
(посада)

_____
(прізвище, ініціали)

_____
(підпис)

_____
(посада)

_____
(прізвище, ініціали)

_____
(підпис)

“ ____ ” _____ 20 ____ року

Додаток 3
до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних Сил
України бойових кораблів та катерів, суден
(кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 3 розділу V)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада)

_____ (військове звання, прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20 ____ року

АКТ
обстеження технічного стану корабля

“ ____ ” _____ 20 ____ року

_____ (місце складання)

Комісія, призначена наказом _____
(посада)

від “ ____ ” _____ 20 ____ року № _____, у складі голови комісії _____

_____ (посада, військове звання, прізвище та ініціали)

її членів: _____
(посади, військові звання, прізвища та ініціали)

_____ ,
провела обстеження технічного стану _____
(назва корабля)

з метою визначення можливості подальшого його використання.

Комісія встановила, що корабель _____,
(назва, проект, серія)

рік побудови _____, заводський номер _____

завод-будівник _____

встановлений строк служби _____ проведено
ремонтів:

середніх _____ у _____ роках

поточних _____ у _____ роках

проведено модернізацію _____ остання
постановка в док на ремонт _____ фактичний строк служби

На момент складання цього Акта корабель має такі тактико-технічні дані:

довжина _____

ширина _____

осадка _____

водотоннажність _____

головна енергетична установка, головні механізми _____

(тип, кількість, потужність)

засоби автоматизації, система дистанційного управління головною енергетичною установкою, електротехнікою та загальнокорабельними системами руху

допоміжні механізми _____

(тип, кількість)

швидкість ходу _____

(специфікаційна)

озброєння:

навігаційно-штурманське _____

ракетно-артилерійське _____

торпедне, протичовнове _____

мінно-тральне _____

засоби зв'язку _____

радіотехнічне _____

хімічне _____

авіаційне _____

інші матеріально-технічні засоби _____

Унаслідок тривалого часу експлуатації стан корабля такий:

корпус, системи та пристрої _____

(стан зовнішньої обшивки, набору,

палуб, другого дна, систем та пристроїв, головних трас

електрокабелів, можливість та доцільність ремонту)

головна енергетична установка, головні механізми _____

(технічний стан,

кількість годин роботи з початку експлуатації та доцільність ремонту)

засоби автоматизації, система дистанційного управління головною енергетичною установкою, електротехнікою та загальнокорабельними системами руху

(технічний стан кожного засобу та системи, кількість годин роботи з початку

експлуатації та доцільність ремонту)

допоміжні механізми _____

(технічний стан та доцільність ремонту)

навігаційно-штурманське озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

ракетно-артилерійське озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

торпедне, протичовнове озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

мінно-тральне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

засоби зв'язку _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

радіотехнічне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

хімічне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

авіаційне озброєння _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

інші матеріально-технічні засоби _____
(технічний стан та доцільність ремонту)

Висновки і пропозиції _____
(технічний стан та технічне обґрунтування доцільності

виключення із складу корабля)

Голова комісії _____
(посада, військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(посади, військові звання, підписи, прізвища та ініціали)

Додаток 4

до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних Сил
України бойових кораблів та катерів, суден

(кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 5 розділу V)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)

_____
(військове звання, прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20 ____ року

ПЕРЕЛІК

озброєння, військової техніки та майна, що залишаються на кораблі

_____
(назва, заводський номер, проект)

військової частини _____

№ з/п	Код ВК 001-2000	Назва озброєння, військової техніки та майна (тип, марка)	Заводський номер	Кількість
1	2	3	4	5
1				
2				

Голова комісії _____
(посада, військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(посади, військові звання, підписи, прізвища та ініціали)

Додаток 5
до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних
Сил України бойових кораблів та катерів,
суден (кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 5 розділу V)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)

_____
(військове звання, прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20 ____ року

ПЕРЕЛІК

озброєння, військової техніки та майна, що підлягає демонтажу (вилученню) для подальшого
використання на кораблях

(назва, заводський номер, проект)

військової частини _____

№ з/п	Код ВК 001-2000	Назва озброєння, військової техніки та майна (заводський номер)	Тип, марка виробу	Встановлений ресурс (рік, м/год)	Залишок ресурсу (рік, м/год)	Кількість	Пропозиції щодо подальшого використання
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							

Голова комісії _____

(посада, військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____

(посади, військові звання, підписи, прізвища та ініціали)

Додаток 6

до Порядку зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України бойових кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення (пункт 5 розділу V)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)

_____
(військове звання, прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20 ____ року

ПЕРЕЛІК

озброєння, військової техніки та майна, що містять дорогоцінні метали і підлягають демонтажу та передачі на склади

_____
(найменування, заводський номер, проект)

військової частини _____

№ з/п	Код ВК 001-2000	Назва озброєння, військової техніки та майна	Одиниця виміру	Кількість	Кількість дорогоцінних металів за одиницю (г)			
					золото	срібло	платина	метало-платинова група

					за формуляром	виявлено комісією	за формуляром	виявлено комісією	за формуляром	виявлено комісією	за формуляром	виявлено комісією
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1												

Голова комісії _____
(посада, військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(посади, військові звання, підписи, прізвища та ініціали)

Додаток 7

до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних
Сил України бойових кораблів та катерів,
суден (кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 5 розділу V)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)
_____
(військове звання, прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20 ____ року

ВІДОМОСТІ

про наявність кольорових металів, що залишаються на кораблі

_____
(найменування, заводський номер, проект)
військової частини _____

№ з/п	Код ВК 001-2000	Назва озброєння, військової техніки та майна	Одиниця виміру	Кількість	Кількість кольорових металів (т)						Примітки
					мідь	сплави міді	алюміній та його сплави	титан	свинець	інші	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											

Голова комісії _____
(посада, військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(посади, військові звання, підписи, прізвища та ініціали)

Додаток 8
до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних
Сил України бойових кораблів та катерів,
суден (кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 5 розділу V)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)
_____
(військове звання, прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20 ____ року

ВІДОМОСТІ
про кольорові метали, які вилучаються з корабля для подальшої утилізації

_____
(назва, заводський номер, проект)

військової частини _____

№ з/п	Код ВК 001-2000	Назва озброєння, військової техніки та майна	Одиниця виміру	Кількість	Кількість кольорових металів (кг)						Пропозиції щодо подальшого використання	Рішення постачального органу
					мідь	сплави міді	алюміній та його сплави	титан	свинець	інші		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1												
2												

Голова комісії _____
(посада, військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(посади, військові звання, підписи, прізвища та ініціали)

Додаток 9
до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних
Сил України бойових кораблів та катерів,
суден (кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 3 розділу VI)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)

_____
(військове звання, прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20 ____ року

АКТ

службового розслідування за фактом втрати корабля

Комісія, призначена наказом _____
(посада)

від “ ____ ” _____ 20 ____ року № _____, у складі голови комісії _____

_____
(посада, військове звання, прізвище та ініціали)

її членів: _____
(посади, військові звання, прізвища та ініціали)

_____
за фактом втрати _____
(назва корабля)

встановила, що корабель _____
(назва, проект, серія)

рік побудови _____, заводський номер _____, завод-будівник _____,
втрачено внаслідок _____

(стисло про обставини, що призвели до втрати корабля)

На час втрати на кораблі були встановлені озброєння, техніка та майно:

головна енергетична установка, головні механізми _____
(кількість, технічний стан)

допоміжні механізми _____
(кількість, технічний стан)

навігаційно-штурманське озброєння _____
(кількість, технічний стан)

ракетно-артилерійське озброєння _____
(кількість, технічний стан)

торпедне, протичовнове озброєння _____
(кількість, технічний стан)

мінно-тральне озброєння _____
(кількість, технічний стан)

засоби зв'язку _____
(кількість, технічний стан)

радіотехнічне озброєння _____
(кількість, технічний стан)

хімічне озброєння _____
(кількість, технічний стан)

авіаційне озброєння _____
(кількість, технічний стан)

інші матеріально-технічні засоби _____
(кількість, технічний стан)

Висновки і пропозиції _____
(пропозиції щодо виключення із складу Військово-

Морських Сил втраченого корабля)

Голова комісії _____
(посада, військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(посади, військові звання, підписи, прізвища та ініціали)

“ _____ ” _____ 20 ____ року

Додаток 10

до Порядку зарахування (виключення) до (із)
складу Військово-Морських Сил Збройних
Сил України бойових кораблів та катерів,
суден (кораблів та катерів) забезпечення
(пункт 3 розділу VII)

АКТ

про повернення транспортних засобів і техніки (для морських (річкових) транспортних засобів
і техніки)

Цей акт складено _____
(найменування військової частини,

_____

установи чи організації, що повертає транспортний засіб або техніку, військового

_____

комісаріату, який здійснив залучення транспортного засобу або техніки)

в особі _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

_____

про те, що згідно з Указом Президента України “Про демобілізацію” у зв’язку із

_____

(зазначити обставини, за яких здійснюється

_____

повернення транспортного засобу або техніки)

у межах виконання військово-транспортного обов’язку здійснено повернення

_____

(назва (бортовий номер), тип, номер проекту транспортного засобу або техніки)

власником якого є _____
(повне найменування, місцезнаходження

_____

та код згідно з ЄДРПОУ)

Право власності на транспортний засіб або техніку підтверджується _____

_____

(найменування документа, що встановлює право власності

_____

на транспортний засіб або техніку (за наявності))

Відомості про транспортний засіб або техніку _____

_____

(рік побудови, номер свідоцтва про право плавання під Державним Прапором України,

відомості про реєстрацію у Державному судновому реєстрі України,

водотоннажність (порожняком та повна), розміри судна, морехідні якості, швидкість ходу

(максимальна та економічна), дальність плавання, відомості про головну

енергетичну установку (назва (марка), потужність та моторесурс), засоби зв'язку,

вантажопідйомні пристрої та дата їх огляду, рятувальні засоби, вантажопідйомність

(пасажиромісткість), мінімальний склад екіпажу, дата останнього докового ремонту,

марка, кількість та дата огляду колективних засобів рятування, засоби навігації)

Опис виявлених дефектів _____

Інші відомості _____

Оцінку шкоди, завданої транспортному засобу або техніці внаслідок їх залучення під час мобілізації, проведено _____

(найменування суб'єкта оціночної

діяльності або прізвище, ім'я, по батькові судового експерта)

За результатами оцінки складено _____

(найменування документа, що містить висновок про розмір шкоди)

Розмір шкоди, завданої _____,
(найменування транспортного засобу або техніки)

за результатами оцінки становить _____

(сума цифрами та словами)

Особи, що підписали цей акт:

власник транспортного засобу або техніки (або його представник)

_____
(прізвище та ініціали особи, що діє від імені юридичної особи)

_____
(підпис)

уповноважені особи:

_____
(посада)

_____
(прізвище, ініціали)

_____
(підпис)

_____
(посада)

_____
(прізвище, ініціали)

_____
(підпис)

“ ____ ” _____ 20__ року

3.11 Інструкція з реєстрації штатно-табельних предметів (витяг) [48]

НАКАЗ МОУ
від 08.01.2019 № 8

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає процедуру підготовки, погодження та подання документів на реєстрацію предметів, що включаються до штатів та табелів до штатів (далі - штатно-табельні предмети).

2. Реєстрація штатно-табельних предметів здійснюється з метою забезпечення процесів розроблення штатів військових частин та табелів до штатів, автоматизованої обробки даних у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, а також здійснення матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України.

3. Штатно-табельні предмети без їх реєстрації в мирний час не використовуються.

4. Термін «центральный орган кодифікації» вживається в значенні, наведеному в Порядку кодифікації предметів постачання, затверджені наказом Міністерства оборони України від 18 грудня 2017 року № 673, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 12 січня 2018 року за № 50/31502 (далі - Порядок).

II. Реєстрація штатно-табельних предметів

1. Реєстрації підлягають предмети, що включаються до штатів і табелів до штатів органів військового управління, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України. Одночасно з реєстрацією предметів, проводиться їх кодифікація, якщо вона не була здійснена раніше.

2. Віднесення предметів до категорії штатно-табельних предметів здійснюють центральні служби забезпечення, а також органи військового управління, в інтересах яких предмети плануються до використання.

3. Реєстрацію штатно-табельних предметів здійснює центральний орган кодифікації.

4. Для реєстрації штатно-табельного предмета центральною службою забезпечення, визначеною для виконання функцій забезпечення цим предметом, до центрального органу кодифікації подаються в паперовому або електронному вигляді з використанням системи електронного документообігу:

заявка на реєстрацію штатно-табельного предмета, погоджена керівником структурного підрозділу Генерального штабу Збройних Сил України, на який покладено завдання розробки табелів до штатів органів військового управління, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних Сил України, за формою, наведеною в додатку 1 до цієї Інструкції;

копії технічних документів чи інших документів або витяги з них, які містять основні відомості про предмети, їх функціональне призначення, технічні характеристики, комплектність та інформацію про виробників.

Достовірність наданих копій технічних та інших документів або витягів з них, інформації про виробників забезпечує посадова особа, що підписала заявку на реєстрацію.

Заявка на реєстрацію штатно-табельного предмета за номенклатурою Головного управління розвідки Міністерства оборони України на погодження не подається.

5. У разі якщо поданих документів для реєстрації штатно-табельного предмета, передбачених пунктом 4 цього розділу, недостатньо для визначення характеристик предмета, центральний орган кодифікації може додатково запитувати у центральної служби забезпечення необхідні технічні документи та інші відомості щодо певного предмета.

6. За результатами вивчення поданих документів центральний орган кодифікації здійснює класифікацію предмета, призначає відповідний код за Класифікатором озброєння, військової техніки та майна Міністерства оборони України ВК 001-2000, затвердженим наказом Міністра

оборони України від 21 серпня 2000 року № 023 (зі змінами) (далі - Військовий класифікатор), та видає центральній службі забезпечення Свідоцтво про реєстрацію штатно-табельного предмета, форму якого наведено у додатку 2 до цієї Інструкції. Копія Свідоцтва про реєстрацію штатно-табельного предмета надсилається структурному підрозділу Генерального штабу Збройних Сил України, на який покладено завдання розробки табелів до штатів органів військового управління, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних Сил України.

Взаємозамінні або однотипні предмети, що відрізняються несуттєвими ознаками щодо їх основного функціонального призначення та відповідають одним і тим самим вимогам, викладеним у технічних умовах або технічних специфікаціях Міністерства оборони України, реєструються під одним кодом за Військовим класифікатором. Повні найменування, позначення та номенклатурні номери НАТО таких предметів зазначаються у додатку до Свідоцтва про реєстрацію штатно-табельного предмета, зразок якого наведено у додатку 3 до цієї Інструкції.

7. На час проведення випробувань зразка озброєння, військової і спеціальної техніки, на підставі запиту центральної служби забезпечення призначається тимчасовий код за Військовим класифікатором, у якому останнім знаком ставиться літера «S».

III. Ведення Військового класифікатора

1. Ведення Військового класифікатора здійснює центральний орган кодифікації. Класифікатор ведеться в електронному вигляді.

2. Ведення Військового класифікатора здійснюється з метою підтримання його в актуалізованому стані та полягає у внесенні до нього змін щодо включення, виключення інформації про штатно-табельні предмети або класифікаційні угруповання.

3. Зміни до Військового класифікатора вносить центральний орган кодифікації за пропозиціями зацікавлених структурних підрозділів органів військового управління за погодженням із центральною службою забезпечення, за якою закріплено класифікаційні угруповання, яких стосуються зміни, та структурним підрозділом Генерального штабу Збройних Сил України, на який покладено завдання розробки табелів до штатів органів військового управління, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних Сил України.

4. Центральний орган кодифікації двічі на рік (до 15 липня та до 15 лютого) надсилає актуальні (оновлені) версії Військового класифікатора до центральних служб забезпечення та заінтересованих органів військового управління.

5. Штатно-табельні предмети, що знімаються з озброєння (постачання), з Військового класифікатора не вилючаються, переносяться до його окремої частини «Перелік предметів постачання, які не використовуються».

Повторне призначення скасованих кодів за Військовим класифікатором іншим предметам постачання не допускається.

Додаток 1
до Інструкції з реєстрації
штатно-табельних предметів
(пункт 4 розділу II)

ЗАЯВКА

на реєстрацію штатно-табельного предмета

1. Назва центральної служби забезпечення _____

2. Повне найменування штатно-табельного предмета згідно з технічним документом мовою оригіналу документа _____

3. Штатно-табельне найменування предмета (для включення до ВК 001-2000)

4. Предмет включати до

штатів	
табелів	

5. Аналоги штатно-табельного предмета _____

6. Шасі (за наявності)

Найменування	Код за ВК 001-2000	Кількість	
		під монтаж	під буксирування

Начальник центральної служби забезпечення

_____	_____	_____
(посада, військове звання)	(підпис)	(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

М.П.

ПОГОДЖЕНО

_____	_____	_____
(посада, військове звання)	(підпис)	(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

М.П.

Додаток 2
до Інструкції з реєстрації
штатно-табельних предметів
(пункт 6 розділу II)

ФОРМА

Свідоцтва про реєстрацію штатно-табельного предмета

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ   СВІДОЦТВО   про реєстрацію штатно-табельного предмета   _____   (повне найменування та позначення предмета)   _____   (номенклатурний номер НАТО)   _____

(найменування предмета за ВК 001-2000)

(код предмета за ВК 001-2000)

Свідоцтво видане _____,
(назва центрального органу кодифікації)

про що зроблено запис у Книзі реєстрації Свідоцтв про реєстрацію
штатно-табельних предметів за номером _____

Дата видачі: « ____ » _____ 20 ____ року

(посада керівника центрального органу кодифікації)

М. П.

Додаток 3
до Інструкції з реєстрації
штатно-табельних предметів
(пункт 6 розділу II)

Зразок

Додаток
до Свідоцтва про реєстрацію
штатно-табельного предмета,
реєстраційний номер _____

**ПЕРЕЛІК
однотипних предметів**

Повне найменування та позначення предмета	Номенклатурний номер НАТО

_____

_____

(військове звання)

_____

_____

(підпис)

_____

_____

(ініціали, прізвище)

М. П.

3.12 Інструкція з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (витяг) [49]

НАКАЗ МОУ
від 18.07.2019 № 388

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає особливості ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України.

2. У цій Інструкції терміни вживаються в таких значеннях:

брухт із вмістом дорогоцінних металів - деталі, вузли, вироби та матеріали, що стали непридатними чи втратили експлуатаційну цінність і містять дорогоцінні метали у будь-якому вигляді;

відходи із вмістом дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння - технологічні відходи виробництва або виробничий брак, які містять дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння;

термін «військове майно» вживається в значенні, наведеному в Законі України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України»;

термін «вторинна сировина» вживається в значенні, наведеному в Законі України «Про відходи»;

вторинні ресурси - металобрухт, брухт і відходи із вмістом дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та інша вторинна сировина;

терміни «дорогоцінні метали», «дорогоцінне каміння» вживаються в значеннях, наведених у Законі України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними»;

термін «металобрухт» вживається в значенні, наведеному в Законі України «Про металобрухт»;

термін «надлишкове військово майно» вживається у значенні, наведеному в Положенні про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 03 травня 2000 року № 748 (зі змінами);

терміни «оперативний облік», «облік за первинними обліковими документами» та «остання (найнижча) категорія військового майна» вживаються у значеннях, наведених в Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України, затвердженій наказом Міністерства оборони України від 17 серпня 2017 року № 440, зареєстрованій у Міністерстві юстиції України 27 вересня 2017 року за № 1192/31060 (далі - Інструкція з обліку);

термін «списання військового майна» - у значенні, наведеному в Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту, затвердженому наказом Міністерства оборони України від 29 березня 2021 року № 81

зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 19 травня 2021 року за № 655/36277 (далі - Порядок списання військового майна);

термін «рух військового майна та служби забезпечення органів військового управління» - у значеннях, наведених у Положенні про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225 (зі змінами);

термін «трофейне майно» вживається у значенні, наведеному в Порядку здійснення заходів щодо поводження з військовополоненими в особливий період, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2022 року № 721.

II. Особливості ведення обліку надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) та вторинних ресурсів у Збройних Силах України

1. Облік надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) у кількісних, якісних і обліково-номерних показниках ведеться в структурному підрозділі Міноборони, уповноваженому здійснювати облік надлишкового військового майна (далі - уповноважений структурний підрозділ Міноборони), відповідно до Інструкції з обліку, Порядку списання військового майна та згідно з переліком облікових документів надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів, що ведуться в уповноваженому структурному підрозділі Міноборони (додаток 1).

Оперативний облік вторинних ресурсів, що утворилися внаслідок списання військового майна Збройних Сил України, ведеться в службах забезпечення органів військового управління, за підпорядковані служби (підрозділи) військових частин, в яких оприбутковано (обліковано) вторинні ресурси, відповідно до вимог Порядку списання військового майна до дати їх передачі відповідно до вимог цієї Інструкції на облік до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони.

В уповноваженому структурному підрозділі Міноборони відповідно до Порядку списання військового майна ведеться облік вторинних ресурсів, що утворилися внаслідок списання надлишкового рухомого військового майна, переданих на облік відповідно до вимог цієї Інструкції від служб забезпечення органів військового управління, та ведеться облік продуктів утилізації, що утворилися внаслідок утилізації ракет та боєприпасів.

2. Військові частини ведуть облік надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів, які перебувають на оперативному обліку в уповноваженому структурному підрозділі Міноборони, за первинними обліковими документами окремо від іншого майна у порядку, передбаченому Інструкцією з обліку, з урахуванням особливостей, передбачених цією Інструкцією.

Надлишкове рухоме військове майно має зберігатися з дотриманням вимог, передбачених документацією заводів-виробників. Умови зберігання зазначеного майна мають забезпечувати збереження його належного якісного (технічного) стану та унеможливити його втрату.

3. Рух надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів, які перебувають на оперативному обліку в уповноваженому структурному підрозділі Міноборони, здійснюється у військових частинах на підставі нарядів, виданих уповноваженим структурним підрозділом Міноборони.

4. Перевірку фактичної наявності, кількості, якісного (технічного) стану, комплектності надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів, які перебувають на оперативному обліку в уповноваженому структурному підрозділі Міноборони, організовують командири військових частин у порядку, визначеному Положенням про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03 травня 2000 року № 748.

За підсумками перевірки фактичної наявності надлишкового рухомого військового майна акти інвентаризації складаються окремо від основного обліку за кожною номенклатурою та надаються командирами військових частин до 01 лютого поточного року до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони.

За результатами інвентаризації металобрухту командирами військових частин надається акт інвентаризації металобрухту, до якого додається звіт про підсумки інвентаризації металобрухту (додаток 2) (далі - форма ІнЧКМ).

За результатами інвентаризації брухту і відходів із вмістом дорогоцінних металів до акта інвентаризації додається звіт про підсумки інвентаризації брухту і відходів із вмістом дорогоцінних металів (додаток 3) (далі - форма ІнДГМ) та інвентаризаційний опис брухту і відходів із вмістом дорогоцінних металів, які зберігаються у військовій частині (додаток 4).

5. З метою інформування відповідних служб забезпечення органів військового управління щодо наявних обсягів надлишкового рухомого військового майна уповноважений структурний підрозділ Міноборони двічі на рік подає переліки надлишкового рухомого військового майна в друкованому та в електронному вигляді до Генерального штабу Збройних Сил України станом на 01 лютого та 01 липня поточного року. У переліках зазначаються найменування надлишкового військового майна відповідної номенклатури, його кількісний та якісний (технічний) стан, місце його зберігання та до якого переліку його включено (планується включити).

6. Вторинні ресурси підлягають обов'язковому обліку. Командир військової частини забезпечує належну організацію обліку, зберігання та передачу вторинних ресурсів, що знаходяться на обліку у військовій частині.

Ведення обліку вторинних ресурсів у військових частинах контролюється за належністю відповідними службами забезпечення органів військового управління та уповноваженим структурним підрозділом Міноборони, на обліку якого вони перебувають.

З метою формування відвантажувальних (товарних) партій, на підставі нарядів (розпоряджень), виданих уповноваженим структурним підрозділом Міноборони, може здійснюватися переміщення та зосередження вторинних ресурсів до військових частин з більшим обсягом накопичення або у зв'язку з наявністю у військовій частині сил та засобів для доведення металобрухту до вимог відповідних державних стандартів.

7. Для забезпечення належної організації обліку і зберігання вторинних ресурсів у військовій частині наказом командира (начальника) визначаються:

відповідальна посадова особа, на яку покладається ведення узагальненого обліку брухту чорних, кольорових металів та іншої вторинної сировини за військову частину, підготовка та надання звітних документів;

відповідальна посадова особа, на яку покладається ведення узагальненого обліку брухту і відходів із вмістом дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, підготовка та надання звітних документів;

матеріально відповідальні особи за зберігання вторинних ресурсів;

місця зберігання (накопичення) металобрухту та вторинних ресурсів;

умови зберігання брухту та відходів із вмістом дорогоцінних металів за кожною матеріально відповідальною особою та за військову частину в цілому.

8. Якісні характеристики металобрухту, його обсяги, вміст дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння визначаються комісією для списання військового майна, яка утворюється у військовій частині відповідно до Порядку списання військового майна.

Металобрухт чорних і кольорових металів та інша вторинна сировина обліковуються за найменуваннями, видами та підвидами, класами і показниками якості відповідно до вимог ДСТУ 4121:2022 «Метали чорні вторинні. Загальні технічні умови», ДСТУ 3211:2009 «Брухт і відходи кольорових металів і сплавів. Загальні технічні умови», ДСТУ 7729:2015 «Сировина вторинна гумова. Покришки та камери шин. Технічні умови».

Для визначення якісних характеристик металобрухту за рішенням уповноваженого структурного підрозділу Міноборони залучаються кваліфіковані фахівці та експерти, а також проводяться необхідні лабораторні дослідження.

Брухт та відходи дорогоцінних металів обліковуються за назвою дорогоцінних металів, назвою відходів, масою нетто, масою кожного дорогоцінного металу в чистоті, а також у вартісному виразі. Вміст дорогоцінних металів у брухті та відходах визначається за паспортами, формулярами, етикетками та довідниками. У разі відсутності документів або

інформації в документах про вміст дорогоцінних металів у техніці, обладнанні, устаткуванні, виробих з дорогоцінних металів, брукхті та відходах із їх вмістом маса дорогоцінних металів визначається комісією для списання військового майна з використанням паспортів аналогів, формулярів на таку саму техніку, довідників тощо.

Брукхт і відходи з вмістом дорогоцінних металів, що підготовлені до передачі, за рішенням уповноваженого структурного підрозділу Міноборони підлягають випробуванню для визначення масової частки дорогоцінних металів для забезпечення обліку дорогоцінних металів. Фінансування зазначених заходів здійснюється за рахунок надходжень від реалізації вторинної сировини.

9. Контроль за діяльністю військових частин щодо обліку, передачі та повернення вторинних ресурсів здійснюється за належністю відповідною службою забезпечення органу військового управління і уповноваженим структурним підрозділом Міноборони на підставі планів перевірок, затверджених заступником Міністра оборони України згідно з розподілом обов'язків, або позапланово за його окремим рішенням.

Командири військових частин під час перевірок зобов'язані надати необхідні для проведення перевірки документи, доступ до місць зберігання вторинних ресурсів та за потреби - письмові пояснення і копії документів.

Доступ осіб, які прибули для перевірки брукхту із вмістом дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, що має гриф секретності (обмеження доступу), здійснюється відповідно до вимог законодавства.

10. Під час дії правового режиму воєнного стану командуваннями видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України узагальнюється інформація щодо наявних обсягів та місць зосередження знищеного трофейного майна, яке внаслідок вогневого ураження набуло непридатного стану та в цілому або окремими своїми складовими не може бути використано для забезпечення потреб Збройних Сил України.

Зазначена інформація надається до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони разом з пропозиціями щодо можливості переміщення залишків знищеного трофейного майна до пунктів збору трофейної техніки або на територію військових частин, підпорядкованих уповноваженому структурному підрозділу Міноборони.

11. Уповноваженим структурним підрозділом Міноборони спільно з органами військового управління Збройних Сил України та структурними підрозділами Міноборони організовується переміщення залишків трофейного майна до визначених місць зберігання, де здійснюється його приймання, зважування та закріплення за відповідними військовими частинами як металобрукхт, та опрацьовується питання використання його як музейних предметів для організації виставок.

Приймання металобрукхту, що утворився внаслідок знищення трофейного майна, зібраного в районах бойових дій, здійснюється комісією військової частини з оформленням акта приймання-передачі військового майна, який складається в чотирьох примірниках. Перший примірник залишається у відповідній службі забезпечення військової частини, другий - передається до фінансово-економічного органу військової частини, третій - надається до відповідної служби забезпечення органу військового управління, четвертий - надається до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони.

III. Особливості організації передання надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів з оперативного обліку служб забезпечення органів військового управління на оперативний облік до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони

1. Щороку станом на 01 березня поточного року служби забезпечення органів військового управління складають перелік придатного для подальшого використання рухомого військового майна, яке не складає потребу Збройних Сил України (додаток 5), до якого включають військове майно, в якому немає потреби для комплектування військових частин згідно з затвердженими нормами як у мирний час, так і в особливий період та яке є надлишковим, крім військового майна, яке за своїм якісним (технічним) станом переведено до останньої

(найнижчої) категорії.

Перелік придатного для подальшого використання рухомого військового майна, яке не складає потребу Збройних Сил України, узагальнюється визначеним структурним підрозділом Генерального штабу Збройних Сил України, погоджується з командуваннями видів Збройних Сил України, Головним оперативним управлінням Генерального штабу Збройних Сил України, Головним управлінням логістики Генерального штабу Збройних Сил України, заінтересованими структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил України та затверджується наказом Генерального штабу Збройних Сил України.

2. Служби забезпечення органів військового управління щокварталу до 20 числа місяця, що настає за звітним кварталом, за потреби складають за закріпленою номенклатурою військового майна перелік непридатного для подальшого застосування рухомого військового майна Збройних Сил України (додаток 6), до якого включають військове майно, яке за своїм якісним (технічним) станом переведено до останньої (найнижчої) категорії. До зазначеного переліку не включається військово-технічне майно, яке за своїми характеристиками набуло непридатного для подальшого використання стану, переведене в останню (найнижчу) категорію та експлуатацію (використання) або утилізацію (розбирання, розділення) якого заборонено нормативно-правовими актами (наприклад: акумуляторні батареї та автогума).

Якщо до складу комплексних зразків озброєння та спеціальної військової техніки входять складові частини, які належать до іншої номенклатури військового майна (базові шасі тощо) та є придатними для подальшого застосування, включення зазначеного військового майна до переліку непридатного для подальшого застосування рухомого військового майна Збройних Сил України погоджується з відповідними службами забезпечення органів військового управління.

Перелік непридатного для подальшого застосування рухомого військового майна Збройних Сил України погоджується з Головним оперативним управлінням Генерального штабу Збройних Сил України, Головним управлінням логістики Генерального штабу Збройних Сил України та подається службою забезпечення органу військового управління за підпорядкованістю до Генерального штабу Збройних Сил України на затвердження.

3. Затверджені перелік придатного для подальшого використання рухомого військового майна, яке не складає потребу Збройних Сил України, та перелік (переліки) непридатного для подальшого застосування рухомого військового майна Збройних Сил України є підставою для служб забезпечення органів військового управління на передачу зазначеного військового майна на облік до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони.

4. Надлишкове рухоме військове майно (крім номенклатури Головного управління розвідки Міністерства оборони України та майна Державної спеціальної служби транспорту) передається службами забезпечення органів військового управління на облік до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони у місячний строк після затвердження переліку придатного для подальшого використання рухомого військового майна, яке не складає потребу Збройних Сил України, та переліку непридатного для подальшого застосування рухомого військового майна Збройних Сил України за атестатами військової частини (додаток 7 до Інструкції з обліку), до яких додаються відомості номерного обліку в паперовому та електронному вигляді, де зазначаються найменування, код номенклатури, рік виготовлення, заводські номери техніки та озброєння (їх складових). Також додаються акти технічного стану військового майна (додаток 6 до Інструкції з обліку) на кожну одиницю військового майна, що обліковується за номерами, відомості визначення залишкової вартості, відомості вмісту дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, розрахунок вмісту чорних та кольорових металів із зазначенням їх кількості (у кілограмах) та затверджені картки обліку некомплектності (додаток 26 до Інструкції з обліку).

На пально-мастильні матеріали додаються паспорти якості (додаток 17 до Інструкції з контролю якості пально-мастильних матеріалів та спеціальних рідин у державній авіації України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 08 грудня 2016 року № 662, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 січня 2017 року за № 60/29928).

5. Після надходження затверджених переліку придатного для подальшого використання

рухомого військового майна, яке не складає потребу Збройних Сил України, та переліку непридатного для подальшого застосування рухомого військового майна Збройних Сил України до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони ним надаються пропозиції до відповідних органів військового управління щодо переміщення зазначеного в цих переліках надлишкового рухомого військового майна до військових частин, підпорядкованих уповноваженому структурному підрозділу Міноборони.

За результатами опрацювання пропозицій уповноважений структурний підрозділ Міноборони разом з відповідними службами забезпечення органів військового управління складає плани-графіки переміщення надлишкового рухомого військового майна (крім вторинних ресурсів) до військових частин, підпорядкованих уповноваженому структурному підрозділу Міноборони. Приймання-передача надлишкового рухомого військового майна до військових частин, підпорядкованих уповноваженому структурному підрозділу Міноборони, здійснюється відповідно до Інструкції з обліку.

Некомплектні та несправні озброєння, техніка та інше військове майно приймаються тільки за наявності затвердженої начальником відповідної служби забезпечення органу військового управління картки обліку некомплектності (додаток 26 до Інструкції з обліку) на кожен зразок озброєння, військової техніки та іншого надлишкового рухомого військового майна.

6. Після прийняття надлишкового рухомого військового майна на облік уповноваженого структурного підрозділу Міноборони організовує відповідно до Порядку відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 року № 1919 (зі змінами), включення його до переліків (додаткових переліків) рухомого військового майна Збройних Сил (списаного військового майна), яке може бути відчужене, або відповідно до Порядку утилізації військового майна Збройних Сил, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 року № 705 (зі змінами), до переліків (додаткових переліків) військового майна (списаного військового майна), яке підлягає утилізації.

7. Передача вторинних ресурсів та військово-технічного майна, яке за своїми характеристиками набуло непридатного для подальшого використання стану, переведене в останню (найнижчу) категорію та експлуатацію (використання) або утилізацію (розбирання, розділення) якого заборонено нормативно-правовими актами (наприклад: акумуляторні батареї та автогума), на облік до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони здійснюється службами забезпечення органів військового управління (крім Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Державної спеціальної служби транспорту) за підпорядковані військові частини за потреби, але не частіше ніж один раз на квартал за атестатами військової частини (додаток 7 до Інструкції з обліку).

8. Під час передачі брукху і відходів із вмістом дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння до атестата військової частини (додаток 7 до Інструкції з обліку) додаються такі документи:

перелік готового до передачі списаного паспортизованого радіоелектронного брукху із вмістом дорогоцінних металів у нерозібраному стані (вироби, блоки) (додаток 7);

перелік готового до передачі списаного паспортизованого радіоелектронного брукху із вмістом дорогоцінних металів у розібраному стані (деталі) (додаток 8);

перелік готового до передачі списаного паспортизованого кабельного брукху із вмістом дорогоцінних металів (додаток 9);

перелік готових до передачі відходів із вмістом дорогоцінних металів (додаток 10);

перелік готового до передачі списаного паспортизованого брукху акумуляторних батарей із вмістом дорогоцінних металів (додаток 11).

До переліків заборонено включати брукхт і відходи із вмістом дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, які мають гриф секретності (обмеження доступу) та містять радіоактивні і вибухонебезпечні речовини.

9. Брукхт із вмістом дорогоцінних металів, який має гриф секретності (обмеження доступу), передається в установленому порядку до військової частини А2365 за нарядами служб

забезпечення органів військового управління за погодженням з уповноваженим структурним підрозділом Міноборони.

10. Після відправки (відвантаження) вторинних ресурсів військова частина в п'ятиденний строк надає до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони два примірники виконаного наряду на видавання (приймання) військового майна (додаток 4 до Інструкції з обліку), до яких додає акти приймання-передачі військового майна (додаток 22 до Інструкції з обліку).

IV. Особливості організації повернення надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів з обліку уповноваженого структурного підрозділу Міноборони на облік до служб забезпечення органів військового управління

1. Повернення надлишкового рухомого військового майна, включеного до переліків (додаткових переліків) рухомого військового майна Збройних Сил України, яке може бути відчужене, та переліків (додаткових переліків) військового майна, яке підлягає утилізації, на облік до служб забезпечення органів військового управління здійснюється після його виключення із зазначених переліків (додаткових переліків) відповідно до законодавства.

2. Надлишкове рухоме військове майно, включене до переліку (додаткового переліку) списаного військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужене, та/або переліку (додаткового переліку) списаного військового майна, яке підлягає утилізації, повертається на облік до служб забезпечення органів військового управління за рішенням Міністра оборони України.

3. Надлишкове рухоме військове майно, не включене до вищезазначених переліків, повертається на облік до служб забезпечення органів військового управління за рішенням Головнокомандувача Збройних Сил України, а під час дії правового режиму воєнного стану - за рішеннями відповідних служб забезпечення органів військового управління.

4. Вторинні ресурси повертаються на облік до відповідних служб забезпечення органів військового управління за погодженням з уповноваженим структурним підрозділом Міноборони та на підставі рішення Головнокомандувача Збройних Сил України.

5. Пропозиції щодо повернення надлишкового рухомого військового майна готуються відповідними службами забезпечення органів військового управління, погоджуються уповноваженим структурним підрозділом Міноборони, Головним оперативним управлінням Генерального штабу Збройних Сил України, Головним управлінням логістики Генерального штабу Збройних Сил України та підписуються керівниками органів військового управління за підпорядкованістю.

6. Передача надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів з обліку уповноваженого структурного підрозділу Міноборони на облік до служб забезпечення органів військового управління здійснюється за атестатом військової частини (додаток 7 до Інструкції з обліку).

Передача надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів до військових частин Збройних Сил України здійснюється відповідно до Інструкції з обліку.

7. Під час дії в Україні правового режиму воєнного стану з метою забезпечення наповнення ремонтного фонду за зверненнями відповідних служб забезпечення органів військового управління дозволяється здійснювати заміну придатних для подальшого використання приладів, вузлів та агрегатів із надлишкового рухомого військового майна на прилади, вузли та агрегати із рухомого військового майна, які за своїм якісним (технічним) станом переведено до останньої (найнижчої) категорії.

Така заміна здійснюється на підставі розпорядчих документів, виданих уповноваженим структурним підрозділом Міноборони, після надання відповідними службами забезпечення органів військового управління непридатних для подальшого використання приладів, вузлів та агрегатів, призначених для заміни.

За потреби до виконання робіт із заміни залучаються фахівці відповідних військових частин Збройних Сил України.

У разі здійснення заміни до формулярів (паспортів) надлишкового рухомого військового майна вносяться відповідні записи.

Передача придатних для подальшого користування приладів, вузлів та агрегатів з обліку уповноваженого структурного підрозділу Міноборони на облік до служб забезпечення органів військового управління здійснюється за атестатом військової частини (додаток 7 до Інструкції з обліку), виданим уповноваженим структурним підрозділом Міноборони.

	Додаток 1 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 1 розділу II)

ПЕРЕЛІК

облікових документів надлишкового рухомого військового майна та вторинних ресурсів, що ведуться в уповноваженому структурному підрозділі Міноборони

	Додаток 2 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 4 розділу II)
	Форма ІнЧКМ

ЗВІТ

про підсумки інвентаризації металобрухту

	Додаток 3 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 7 розділу II)

ЗВІТ

про підсумки інвентаризації брухту і відходів із вмістом дорогоцінних металів

	Додаток 4 до Інструкції з особливостей

	ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 7 розділу II)

ІНВЕТАРИЗАЦІЙНИЙ ОПИС
брухту і відходів із вмістом дорогоцінних металів, які зберігаються у
військовій частині А0000

	Додаток 5 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 1 розділу III)

ПЕРЕЛІК
придатного для подальшого використання рухомого військового майна,
яке не складає потребу Збройних Сил України

	Додаток 6 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 2 розділу III)

ПЕРЕЛІК
непридатного для подальшого застосування рухомого військового майна
Збройних Сил України

	Додаток 7 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 8 розділу III)

ПЕРЕЛІК

готового до передачі списаного паспортизованого радіоелектронного брукту із вмістом дорогоцінних металів у нерозібраному стані (вироби, блоки)

	Додаток 8 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 8 розділу III)

ПЕРЕЛІК

готового до передачі списаного паспортизованого радіоелектронного брукту з вмістом дорогоцінних металів у розібраному стані (деталі)

	Додаток 9 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 8 розділу III)

ПЕРЕЛІК

готового до передачі списаного паспортизованого кабельного брукту із вмістом дорогоцінних металів

	Додаток 10 до Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України (пункт 8 розділу III)

ПЕРЕЛІК

готового до передачі списаного паспортизованого кабельного брукту із вмістом дорогоцінних металів

Додаток 11
до Інструкції з особливостей
ведення обліку, передачі
та повернення надлишкового
рухомого військового майна

(крім стрілецької зброї
та боєприпасів) в системі
Міністерства оборони України
(пункт 8 розділу III)

ПЕРЕЛІК

**готового до передачі списаного паспортизованого брухту акумуляторних
батарей із вмістом дорогоцінних металів**

3.13 Порядок списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту [50]

затверджено
Наказ Міністерства
оборони України
29 березня 2021 року № 81
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
19 травня 2021 р.
за № 655/36277

I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює єдиний механізм списання військового майна командирами військових частин і посадовими особами Міністерства оборони України, органів військового управління Збройних Сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Державної спеціальної служби транспорту (далі - Держспецтрансслужба), установ, що належать до сфери управління Міністерства оборони України відповідно до їх повноважень, крім майна та засобів, пов'язаних з прикриттям діяльності Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.

Списання військового майна, закріпленого за апаратами військових аташе та апаратами представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України, здійснюється з урахуванням особливостей порядку їх забезпечення відповідно до вимог Положення про військових аташе та представника Міністерства оборони України при дипломатичному представництві України, затвердженого Указом Президента України від 10 жовтня 2008 року № 918, постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 року № 1146 «Питання апарату військових аташе та апарату представника Міністерства оборони при дипломатичному представництві України за кордоном».

2. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

термін «військове майно» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України»;

термін «орган військового управління» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про оборону України»;

непридатний стан військового майна - якісний (технічний) стан військового майна, за яким це майно неможливо використовувати за функціональним призначенням;

термін «остання (найнижча) категорія військового майна» вживається у значенні, наведеному в Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України, затвердженій наказом Міністерства оборони України від 17 серпня 2017 року № 440, зареєстрованій у Міністерстві юстиції України 27 вересня 2017 року за № 1192/31060 (зі змінами);

списання військового майна - документальне оформлення вилучення військового майна з

обліку у військовій частині у випадках, передбачених законодавством, у тому числі цим Порядком;

термін «орган досудового розслідування» вживається у значенні, наведеному в Кримінальному процесуальному кодексі України;

термін «сектор безпеки і оборони» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про національну безпеку України».

3. Списання військового майна здійснюється у разі:

набуття непридатного стану (за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання);

убування в межах затверджених норм;

розбирання (розділення) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки під час дії правового режиму воєнного стану з метою використання їх складових для відновлення, модернізації зразків озброєння, військової та спеціальної техніки або їх виготовлення;

використання пального для заправлення автомобільної, спеціальної техніки, повітряних суден, кораблів, човнів, електроагрегатів, засобів малої механізації підрозділів країн-партнерів, складових сектору безпеки і оборони, юридичних осіб незалежно від форм власності, а також фізичних осіб, у яких перебувають у власності такі засоби, для виконання завдань в інтересах Збройних Сил».

втрати чи нестачі військового майна за умови, що відновлення його є неможливим або економічно недоцільним, зокрема у разі:

виявлення як нестачі в результаті інвентаризації;

втрати (знищення, руйнування) внаслідок стихійного лиха або воєнних (бойових) дій, проведення антитерористичної (миротворчої) операції, проведення операції Об'єднаних сил або внаслідок диверсій;

втрати (знищення, руйнування) внаслідок пожежі, катастрофи або аварії;

знищення або приведення у непридатний стан за розпорядженням військового командування з метою запобігання загарбанню його противником або з метою запобігання поширенню інфекційних захворювань;

використання на виробничі, господарські та експлуатаційні потреби в межах установлених норм, у тому числі на підготовку зброї (боєприпасів) до зберігання або застосування, виготовлення сумішей, проведення аналізу, виконання будівельних та будівельно-монтажних робіт;

знесення будівель (споруд, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів благоустрою, інженерних мереж, спеціальних споруд, гідротехнічних споруд, будівель та споруд, що розташовані у службово-технічній забудові при аеродромах та технічних позиціях зенітних ракетних та радіотехнічних військ, арсеналів, баз і складів зберігання боєприпасів, їх огороження) у зв'язку з пошкодженнями (руйнуванням) та набуття непридатного стану (за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання) внаслідок воєнних (бойових) дій, терористичних актів, диверсій, проведення антитерористичної операції, проведення операції Об'єднаних сил, міжнародної операції з підтримання миру і безпеки, спричинених іншою збройною агресією;

знесення будівель (споруд) або об'єктів незавершеного будівництва через недоцільність використання та з метою будівництва на їх місці нових об'єктів.

У випадку коли військове майно підлягає утилізації згідно з міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, його списання може здійснюватися на підставі та на умовах зазначених договорів.

4. Закінчення установленого строку служби (придатності, носіння) або вироблення встановленого технічного ресурсу військового майна не може бути підставою для складання актів на переведення його до останньої (найнижчої) категорії та подальшого списання, якщо це майно ще придатне для використання за цільовим призначенням (технічним станом) і подальше його використання після закінчення встановлених строків служби та/або ресурсів не заборонено відповідною документацією заводів-виробників або нормативно-правовими актами і нормативними документами Міністерства оборони України.

5. Списання військового майна (крім будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва) проводиться за актами якісного (технічного) стану (додаток 1), інспекторськими посвідченнями (додаток 2) та за актами списання (додаток 3). Списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва проводиться за актом списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва (додаток 4) та за інспекторськими посвідченнями на списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва (додаток 5).

Витрати на проєктно-вишукувальні роботи списуються відповідно до Порядку списання витрат по об'єктах незавершеного будівництва, що ліквідуються, затвердженого наказом Міністерства статистики України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Державного комітету у справах містобудування і архітектури України від 28 вересня 1995 року № 243/150/156/195, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 жовтня 1995 року за № 357/893.

6. Затверджені акт якісного (технічного) стану та акт списання військова частина (установа) відображає у регістрах обліку. Інспекторське посвідчення військова частина (установа) відображає в регістрах обліку, книзі обліку нестач військового майна (ведеться у фінансово-економічному органі військової частини), книзі обліку втрат військового майна (додаток 6) (ведеться у службі забезпечення військової частини).

7. Військове майно незалежно від його призначення, джерел надходження та способів придбання у разі втрат (нестач), крадіжок, знищення, пошкоджень та стихійного лиха, псування та передчасного виведення з ладу матеріальних засобів (крім речового майна, яке набуло непридатного стану через інтенсивну експлуатацію у військових частинах (підрозділах), які безпосередньо беруть участь у воєнних (бойових) діях, антитерористичних операціях, операції Об'єднаних сил, міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки), а також нестач, що утворилися в межах норм природних втрат, списується з регістрів обліку на підставі наказу командира (начальника) військової частини (яка має особовий рахунок у відповідній службі забезпечення органу військового управління, є розпорядником бюджетних коштів та веде бухгалтерський облік відповідно до законодавства) і затвердженого ним акта якісного (технічного) стану або акта списання з обов'язковим внесенням втрат (нестач) до книги обліку втрат та книги обліку нестач військового майна.

Командири (начальники) військових частин у місячний строк подають до служб забезпечення органів військового управління комплект документів (акт якісного (технічного) стану або акт списання, витяг з наказу командира (начальника) військової частини із зазначенням розмірів заподіяної шкоди, витяги з книги обліку втрат військового майна, книги обліку нестач військового майна щодо внесення змін в облік військової частини).

8. Військове майно, яке підлягає списанню, не може бути знищено, розібрано або використано як навчальні посібники до отримання затверджених актів на переведення в останню (найнижчу) категорію або актів списання.

В умовах правового режиму воєнного стану за рішенням центральної служби забезпечення (згідно з номенклатурою військового майна) з пошкоджених (знищених) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, відновлення яких неможливе або економічно недоцільне, у визначених ремонтних військових частинах можуть вилучатись окремі вузли та агрегати, запасні частини, інструменти, приладдя для відновлення інших зразків озброєння, військової техніки які є однотипними, до отримання затверджених актів на переведення в останню (найнижчу) категорію, з унесенням відповідних записів до паспортів (формулярів).

Військове майно, на яке отримано затверджені акти на переведення в останню (найнижчу) категорію, підлягає розбиранню (розділенню) на підставі наряду (письмового розпорядження) відповідної служби забезпечення органу військового управління, структурного підрозділу Міністерства оборони України, уповноваженого здійснювати облік надлишкового військового майна, якщо відсутні інші розпорядження щодо його подальшого використання від відповідних служб забезпечення органів військового управління (додаток 7).

Під час розбирання (розділення) переведених в останню (найнижчу) категорію зразків озброєння та військової техніки, складові частини яких відносяться до різних служб забезпечення, вони підлягають постановці на облік у відповідних службах забезпечення, за

винятком зразків озброєння та військової техніки, облік яких ведеться структурним підрозділом Міністерства оборони України, уповноваженим здійснювати облік надлишкового військового майна.

В умовах правового режиму воєнного стану може здійснюватися переведення в останню (найнижчу) категорію зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, які є придатними для подальшого використання, якщо вони не знаходять застосування під час відсічі збройної агресії і зберігаються більше п'яти років в об'єднаних центрах (центрах) забезпечення, арсеналах, базах, складах Збройних Сил України з метою використання автомобільних, бронетанкових та інших базових шасі для відновлення, модернізації зразків озброєння, військової та спеціальної техніки або їх виготовлення.

Переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна, яке визнано надлишковим та знято з постачання Збройних Сил України, може здійснюватися в разі, якщо воно не користується попитом на ринку, понад 7 років перебуває на обліку структурного підрозділу Міністерства оборони України, уповноваженого здійснювати облік надлишкового військового майна, за погодженням з відповідними службами забезпечення органів військового управління.

Речове майно, яке визнано надлишковим, розпорюється (розбирається) за нарядом на розбирання, виданим структурним підрозділом Міністерства оборони, який веде облік надлишкового військового майна, з обов'язковим письмовим погодженням (дозволом) служби забезпечення органу військового управління.

Розпорювання (розбирання) переведеного в останню (найнижчу) категорію інвентарного речового майна проводиться за письмовим погодженням (дозволом) служби забезпечення.

Списання військового майна номенклатури квартирно-експлуатаційної служби (крім майна номенклатури квартирно-експлуатаційної служби Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби та підпорядкованих їм військових частин відповідно) проводиться за погодженням з Центральним управлінням інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України (крім випадків визначених розділом VII цього Порядку).

Списання будівель та споруд, які перебувають на балансі квартирно-експлуатаційних органів Збройних Сил України, підрозділів забезпечення навчального процесу, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України та Збройних Сил України (крім будівель та споруд, які перебувають на балансі квартирно-експлуатаційної служби Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби та підпорядкованих їм військових частин відповідно), проводиться за погодженням із Центральним управлінням інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України та Головним управлінням земель оборони та фондів.

Списання будівель та споруд, які не відносяться до казарменого фонду та перебувають на балансі військових частин і установ Збройних Сил України та Міністерства оборони України, проводиться за погодженням із відповідними командувачами виду (окремого роду військ (сил)) Збройних Сил України, керівниками органів військового управління, структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил України, апарату Міністерства оборони України, яким вони підпорядковані, та Головним управлінням земель оборони та фондів.

Списання об'єктів незавершеного будівництва, які перебувають на балансі виконавців функцій замовника будівництва, проводиться за погодженням із Головним управлінням капітальних вкладень.

9. Відчужене (реалізоване) військове майно, а також майно, яке безоплатно передане до сфери управління державних органів, уповноважених управляти державним майном, або самоврядних організацій, підлягає зняттю з обліку на підставі відповідних актів приймання-передачі цього майна.

10. Автомобільні, бронетанкові та інші базові шасі, що вивільняються під час розбирання (розділення) комплексних зразків озброєння та спеціальної техніки, ставляться на окремий облік та використовуються за рішенням відповідної служби забезпечення для відновлення,

модернізації, виготовлення зразків озброєння та військової техніки, а також розв'язання завдань бойової підготовки та забезпечення життєдіяльності військових частин. У випадку визнання вивільнених базових шасі непридатними для експлуатації, вони списуються відповідно до вимог цього Порядку.

Двигуни, агрегати, вузли, прилади та деталі, які зняті зі зразків озброєння та військової техніки при її розбиранні та виробили міжремонтний ресурс, у разі їх потреби для Збройних Сил України, Держспецтрансслужби підлягають відновленню, а всі справні, працездатні та придатні для використання матеріальні засоби використовуються для потреби військ згідно з нарядами відповідних служб забезпечення.

11. Розбирання переведених в останню (найнижчу) категорію зразків озброєння та військової техніки проводиться у визначених ремонтних військових частинах (підрозділах) на підставі наряду на розбирання відповідної служби забезпечення, структурного підрозділу Міністерства оборони України, уповноваженого здійснювати облік надлишкового військового майна.

Розбирання переведених в останню (найнижчу) категорію зразків озброєння та військової техніки Держспецтрансслужби проводиться у ремонтних підрозділах військових частин Держспецтрансслужби на підставі наряду на розбирання відповідної служби забезпечення.

Надлишкове військово-технічне майно, яке за своїми характеристиками набуло непридатного для подальшого використання стану, переведене в останню (найнижчу) категорію та експлуатацію (використання) або утилізацію (розбирання, розділення) якого заборонено нормативно-правовими актами (аккумуляторні батареї, автогума та ін.), переводиться до стану вторинної сировини (металобрухту, сировини вторинної гумової, макулатури, склобою та ін.) з дотриманням вимог діючих державних стандартів України за письмовим розпорядженням структурного підрозділу Міністерства оборони України, уповноваженого здійснювати облік надлишкового військового майна.

12. Розбирання та демонтаж будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва, які стали непридатними для експлуатації (крім випадків розбирання об'єктів, що постраждали внаслідок аварії, з метою знешкодження вибухонебезпечних предметів і очищення території), проводяться тільки після затвердження акта про їх списання у тримісячний строк.

Усі матеріали, отримані від розбирання (демонтажу) списаних будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва і придатні для повторного використання, оприбутковуються на відповідних бухгалтерських рахунках балансоутримувачів - квартирно-експлуатаційних управлінь (відділів, частин районів), відділень морської інженерно-технічної служби та військових частин, які ведуть бухгалтерський облік. Подальше використання або реалізація матеріалів, отриманих від розбирання (демонтажу), здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Матеріали, отримані після розбирання (демонтажу, руйнування) будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва, які неможливо використати або здати на переробку, визначаються як будівельне сміття й вивозяться на спеціалізовані звалища або захоронюються з дотриманням екологічних норм після погодження органом, уповноваженим погоджувати акти на списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва.

Забороняється оприбутковувати та використовувати для ремонту будівель матеріали та елементи конструкцій будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва, які зруйновані землетрусами, вибухами, пожежами, затопленнями, що може призвести до аварій та руйнувань унаслідок втрати або зміни фізичних та хімічних властивостей елементів конструкцій після руйнівного зовнішнього впливу.

У разі демонтажу будівель і споруд, у зв'язку з їх пошкодженням (руйнуванням) внаслідок воєнних (бойових) дій, терористичних актів, диверсій, проведення антитерористичної операції, проведення операції Об'єднаних сил, міжнародної операції з підтримання миру і безпеки, спричинених іншою збройною агресією проти України, акт про демонтаж будівель та споруд є підставою для анулювання технічного паспорта та виключення об'єкта з реєстру об'єктів нерухомого майна.

Форма акта розбирання будівель та споруд наведена в додатку 5 до Положення про

організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 03 липня 2013 року № 448, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 вересня 2013 року за № 1590/24122.

13. Переведене в останню (найнижчу) категорію військового майна, яке є матеріальним носієм секретної інформації, підлягає поверненню заводом-виробником (ремонтним підприємствам) України без розбирання або знищується відповідно до чинного законодавства.

Якщо начальником служби забезпечення прийнято рішення щодо здавання військового майна, яке є матеріальним носієм секретної інформації, в металобрухт, таке військове майно (агрегати, вузли, деталі) обов'язково деформується до стану, який не дає змоги з'ясувати його цільове та функціональне призначення, конструкцію та виробника. Знищення секретних елементів оформлюється відповідним актом.

14. Для здійснення контролю за вилученням із переведеного в останню (найнижчу) категорію військового майна під час його розбирання (розділення) придатних агрегатів, вузлів, деталей та матеріалів і за їх передачею на місце зберігання у військових частинах утворюється комісія, яка оголошується наказом командира військової частини. До складу комісії обов'язково входять: відповідні фахівці з ремонту (експлуатації), посадові особи, які відповідають за стан та збереження військового майна, представник відповідного фінансового органу. Під час розбирання (розділення, знищення) секретних елементів переведеного в останню (найнижчу) категорію військового майна або їх комплектуючих елементів до складу такої комісії обов'язково включаються працівники, відповідальні за облік цього військового майна. Розбирання військового майна здійснюється під контролем комісії.

15. Списання військового майна здійснюється з дотриманням вимог законодавства про державну таємницю.

Гриф секретності (обмеження доступу) матеріальних носіїв інформації (актів якісного (технічного) стану, інспекторських посвідчень, актів списання) повинен відповідати грифу обмеження доступу до відомостей, що в них містяться.

II. Організація списання військового майна

1. Організація списання військового майна покладається на відповідних командирів (начальників) військових частин (далі - командири військових частин).

Списання військового майна, яке знаходиться на обліку у структурному підрозділі Міністерства оборони України, уповноваженому здійснювати облік надлишкового військового майна, здійснюється його керівником (за погодженням відповідної служби забезпечення) та Міністром оборони України. Погодження здійснюється у строк до 15 днів від дня отримання.

Списання військового майна, у тому числі іноземного виробництва, придбаного за кошти, виділені на відповідні статті Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України, а також отриманого як міжнародна технічна, міжнародна військова, гуманітарна, благодійна допомога, здійснюється начальником Головного управління розвідки Міністерства оборони України, директорами департаментів, начальниками управлінь (служб) Головного управління розвідки Міністерства оборони України, начальниками управлінь (служб) департаментів Головного управління розвідки Міністерства оборони України відповідно до номенклатури служб забезпечення та з урахуванням максимальних розмірів коштів, на які вони мають право списувати військове майно (додатки 8, 9).

Списання військового майна, у тому числі іноземного виробництва, придбаного за кошти, виділені на відповідні статті Адміністрації Держспецтрансслужби, здійснюється Головою Адміністрації Держспецтрансслужби, начальником головного штабу - першим заступником Голови Адміністрації Держспецтрансслужби, заступниками Голови Адміністрації Держспецтрансслужби за напрямками, начальниками управлінь (окремих служб) Адміністрації Держспецтрансслужби відповідно до номенклатури служб забезпечення та з урахуванням максимальних розмірів коштів, на які вони мають право списувати військове майно (додатки 8, 9).

Списання військового майна, у тому числі іноземного виробництва, придбаного за кошти, виділені по коду програмної класифікації видатків (КПКВ) 2101020/22 (виконання окремих заходів Силами спеціальних операцій Збройних Сил України) на відповідні статті військової

частини А0987, здійснюється командиром військової частини А0987 відповідно до номенклатури служб забезпечення та з урахуванням максимальних розмірів коштів, на які вони мають право списувати військове майно (додатки 8, 9).

Рішення про оформлення акта на переведення в останню (найнижчу) категорію озброєння, військової та спеціальної техніки, які є придатними для подальшого використання, але не знаходять застосування під час відсічі збройної агресії і зберігаються більше п'яти років в об'єднаних центрах (центрах) забезпечення, арсеналах, базах, складах Збройних Сил, приймається керівником центральної служби забезпечення (згідно з номенклатурою військового майна, яке пропонується списати) за погодженням із відповідним командувачем виду, окремого роду військ (сил) Збройних Сил України. Погодження оформлюється аркушем погодження.

2. Командири військових частин мають право затверджувати акти на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію, інспекторські посвідчення та акти списання відповідно до максимальних розмірів коштів, на які посадові особи Міністерства оборони України, Збройних Сил України та Держспецтрансслужби мають право затверджувати акти на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію, інспекторські посвідчення та акти списання (додатки 8, 9), що не перевищують встановлених Положенням про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225 (зі змінами), максимальних розмірів коштів. Командири військових частин списують військове майно згідно з повноваженнями командирів військових частин на списання військового майна відповідно до номенклатури служб забезпечення (додаток 10). Списання військового майна, номенклатура якого не визначена у додатку 10 до цього Порядку, та майна Держспецтрансслужби здійснюється посадовими особами відповідно до максимальних розмірів коштів, визначених у додатках 8, 9 до цього Порядку.

Міністр оборони України має повноваження на списання усього військового майна незалежно від номенклатури служб забезпечення.

3. Для оформлення документів на списання військового майна наказом командира військової частини або командира (начальника) вищого рівня щороку призначається комісія для списання військового майна (далі - комісія).

До складу комісії включаються військовослужбовці та/або працівники Збройних Сил України, Держспецтрансслужби відповідно і обов'язково начальники відповідних фінансових органів.

Під час списання військового майна, яке містить відомості, що становлять державну таємницю, до складу комісії включаються військовослужбовці та/або працівники Збройних Сил України, Держспецтрансслужби відповідно, яким надано допуск та доступ до державної таємниці. У разі списання засобів криптографічного захисту інформації, що містять секретні вузли (блоки), до складу комісії, крім цього, включаються військовослужбовці та/або працівники Збройних Сил України, яким надано також допуск до шифрів та/або самостійної роботи із засобами криптографічного захисту інформації в установленому законодавством порядку.

Для визначення ступеня придатності будівель (споруд) і встановлення неможливості або економічної недоцільності проведення їх ремонту до складу комісії включаються представники органів пожежної безпеки Міністерства оборони України та Держспецтрансслужби відповідно.

4. Комісія зобов'язана:

провести ретельний огляд військового майна (у разі можливості безпечного доступу членів комісії до нього), зробити заміри та перевірки, установити ступінь і причини зносу, дефекти, що стали підставою для порушення клопотання про складання акта на списання військового майна, використовуючи при цьому дані облікових документів, облікових реєстрів, а також необхідну технічну документацію (до матеріалів на списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва обов'язково додається акт технічного стану будівлі (споруди) за формою, наведеною в додатку 3 до Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 03

липня 2013 року № 448, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 вересня 2013 року за № 1590/24122);

перевірити комплектність військового майна, що підлягає списанню;

встановити можливість або неможливість відновлення і подальшого використання військового майна за цільовим та функціональним призначенням, конкретні причини його списання, а також підготувати пропозиції про його списання та подальше використання (розбирання, утилізацію, передачу);

надати пропозиції про доцільність використання складових військового майна (окремих агрегатів, вузлів, деталей та матеріалів), що утворюються після його розбирання;

визначити залишкову вартість військового майна;

встановити осіб, з вини яких допущено втрату або передчасне зіпсуття військового майна;

підготувати необхідні документи для списання військового майна на затвердження відповідній посадовій особі.

5. При визначенні якісного (технічного) стану військового майна, яке підлягає списанню, комісія керується:

відповідними стандартами, технічними умовами, керівництвами, положеннями, технічною документацією з експлуатації, формулярами, паспортами та іншими документами, що визначають технічні вимоги, які пред'явлені до цього військового майна;

встановленими граничними нормами (строками) служби військового майна або витратою ресурсів, а на військове майно, для якого норми (строки) служби не встановлені, - відповідно нормами (строками) служби подібного майна;

документами про результати випробувань, перевірок та лабораторного контролю (аналізу), якщо технічний (якісний) стан військового майна може бути визначений тільки випробуванням, перевіркою або лабораторним дослідженням;

ознаками та технічними показниками категорійності, встановленими відповідними наказами, керівництвами, постановами, положеннями та інструкціями.

Якщо до складу військового майна, що підлягає списанню, входять дорогоцінні метали та/або дорогоцінне каміння, до акта обов'язково додається відомість (розрахунок) вмісту дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння із зазначенням їх кількості (у грамах, каратах) згідно з паспортними даними та їх вартості. Відомість (розрахунок) є невід'ємною частиною акта. У разі відсутності даних вміст дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння визначається комісією на підставі даних про вміст дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння у подібних виробих або шляхом узагальнення даних про їх вміст в елементах виробу, взятих з довідників, із зазначенням джерел довідкової інформації.

Факт відсутності дорогоцінних металів та/або каменів у військовому майні, що підлягає списанню, зазначається в акті. У разі виявлення їх нестачі вказуються відповідні документи, за якими прийнято рішення щодо відшкодування збитків (нестач).

Якщо до складу військового майна, що підлягає списанню, входять чорні та/або кольорові метали, до акта додається окрема відомість (розрахунок) вмісту чорних та кольорових металів із зазначенням їх кількості (у кілограмах), якісних характеристик згідно з паспортними даними (довідниками) та вартості. У разі відсутності даних про вміст чорних та кольорових металів у формулярах, паспортах (довідниках) визначення їх вмісту проводиться в службах забезпечення органів військового управління за закріпленою номенклатурою майна.

Служби забезпечення органів військового управління оформлюють та доводять до військ бюлетені щодо обсягів якісних та кількісних показників отриманих продуктів утилізації від списаного військового майна за закріпленою номенклатурою.

Під час подання акта на переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна, експлуатація (робота) якого враховується у паспортах (формулярах), надаються його паспорти (формуляри), а за їх відсутності - засвідчені в установленому законодавством порядку дублікати. Усі розділи паспорта (формуляра) повинні бути повністю оформлені на день підписання акта та завірені підписом голови комісії і відбитком гербової печатки військової частини.

6. Списання військового майна здійснюється за залишковою (балансовою) вартістю.

Розрахунок залишкової вартості військового майна проводиться згідно з Методикою визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 року № 759 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1158).

Для військового майна, що підлягає списанню за актами списання або за актами якісного (технічного) стану, залишкова вартість не може бути нижчою, ніж вартість чорного, кольорового металу (вторинної сировини), а також дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, що в ньому містяться.

7. Посадові особи Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Держспецтрансслужби, які затвердили інспекторське посвідчення, акт переведення в останню (найнижчу) категорію, акт якісного (технічного) стану, акт списання військового майна, єдиний акт списання та посадові особи, які ці акти підписали, відповідають за правильність оформлення зазначених актів та висновку, що став підставою для списання військового майна, та подальше використання військового майна.

8. Командири (начальники) мають право скасовувати рішення про списання військового майна, прийняті підпорядкованими посадовими особами, анулювати затверджені інспекторські посвідчення та призначати повторне розслідування щодо виявлених причин та осіб, винних у втраті військового майна. Міністр оборони України має право скасовувати рішення про списання військового майна, прийняті посадовими особами Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Держспецтрансслужби.

III. Порядок списання військового майна за актами якісного (технічного) стану

1. За актами якісного (технічного) стану списуються:

військове майно, яке обліковується за обліково-номерними, якісними (технічними) показниками і набуло непридатного стану після закінчення установлених строків його служби (ношіння, використання), вироблення технічного ресурсу, проведення випробувань або дослідних робіт, а також із закінченням строком зберігання в запасі (резерві), за неможливості його ремонту або використання за цільовим призначенням, а також втрачене, якщо сума завданих збитків відшкодована в повному обсязі;

військове майно, яке обліковується за обліково-номерними показниками та яке в умовах правового режиму воєнного стану розібрано (розділено) з метою використання їх автомобільних, бронетанкових та інших базових шасі;

військове майно безстрокового використання, яке набуло непридатного стану у процесі експлуатації, а також речове майно, яке набуло непридатного стану у військових частинах (підрозділах), які безпосередньо беруть участь у воєнних (бойових) діях, антитерористичних операціях, операції Об'єднаних сил, міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, за неможливості його подальшого використання за цільовим призначенням;

лікарські засоби (у тому числі наркотичні, психотропні та отруйні), імунобіологічні препарати та хімічні реактиви, які набули непридатного стану;

кабельні лінії з оприбуткуванням чорних та кольорових металів, що вони містять;

витрачений за встановленими нормами дріт в'язальний для виготовлення одноразових кріпильних пристроїв (розтяжок для кріплення військового майна, строп, ув'язок тощо) списується з обліку за актами списання, які складаються на підставі акта виконаних робіт;

непридатний для використання дріт в'язальний списується за актами списання з подальшим його оприбуткуванням як вторинної сировини (брухт сталевий легковаговий, вид 501), за винятком дроту в'язального, використаного під час ведення воєнних (бойових) дій, антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил.

Підставою для складання акта якісного (технічного) стану є затверджений акт на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію та відповідний розпорядчий документ служби забезпечення на розбирання (розділення) військового майна.

Переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію оформляється:

озброєння та військової техніки (крім повітрянодесантної), військового майна, що обліковується за номерами та технічним станом,- актами технічного стану (додаток 11);

повітрянодесантної техніки і парашутно-десантного майна - актами технічного стану повітрянодесантної техніки (додаток 12) з доданими до них відомостями технічного стану повітрянодесантної техніки (додаток 13);

інших матеріальних засобів - за актами зміни якісного стану (додаток 14).

Акти на переведення в останню (найнижчу) категорію озброєння та військову техніку, яка є надлишковою, погоджується з відповідними службами забезпечення, про що робиться запис на лицевій стороні акту, візується мастичною печаткою та затверджується структурним підрозділом Міністерства оборони України, уповноваженим здійснювати облік надлишкового військового майна.

Списання кораблів та катерів, суден (катерів) забезпечення за актами якісного (технічного) стану здійснюється без переведення їх в останню категорію за залишковою вартістю майна.

Підставою для складання акта якісного (технічного) стану кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення є наказ Міністерства оборони України про виключення їх зі складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

2. У разі якщо командири (начальники) відповідно до переліку максимальних розмірів коштів, на які посадові особи Міністерства оборони України, Збройних Сил України та Держспецтрансслужби мають право затверджувати акти на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію, інспекторські посвідчення та акти списання, та повноважень на списання військового майна відповідно до номенклатури служб забезпечення не мають права на списання такого майна, вони направляють оформлені акти на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію із додатками за підпорядкованістю на затвердження посадовій особі, яка має право на списання цього майна, через відповідну службу забезпечення за закріпленою номенклатурою військового майна.

До акта на переведення в останню (найнижчу) категорію додаються:

паспорт (формуляр), а за його відсутності оформлений дублікат (крім формулярів на літаки, вертольоти, безпілотні літальні апарати, планери та авіаційні двигуни). На вимогу посадової особи, яка затверджує акт на літаки, вертольоти, безпілотні літальні апарати, планери та авіаційні двигуни, надаються копії відповідних розділів формулярів, засвідчені в установленому законодавством порядку;

перелік вузлів, агрегатів та інших матеріалів, які вміщують дорогоцінні метали та камені, чорні (кольорові) метали;

розрахунок залишкової вартості.

Посадова особа, яка отримала для затвердження акт на переведення в останню (найнижчу) категорію, у строк до 30 днів від дня його отримання після перевірки правильності його оформлення та наявності законних підстав на переведення в останню (найнижчу) категорію затверджує його та завіряє гербовою печаткою.

Акти на переведення в останню (найнижчу) категорію, які подаються на затвердження командувачу виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, погоджуються з керівниками (особами, що їх заміщують на підставі відповідного наказу) фінансово-економічного органу виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України. Погодження оформлюється аркушем погодження. Після цього акти на переведення в останню (найнижчу) категорію разом з іншими документами, які їх обґрунтовують (аркуші погодження тощо), надаються для здійснення перевірки наданих матеріалів на відповідність чинним нормативно-правовим актам України до юридичної служби командування виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України.

Затверджені командувачем виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України акти на переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна в десятиденний строк подаються до служб забезпечення органів військового управління для внесення змін до обліку та планування постачання.

Акти на переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна, які подаються на затвердження Міністру оборони України разом з актами, аркушами погодження та іншими

документами, які їх обґрунтовують, надаються для перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби апарату Міністерства оборони України.

Акти на переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна Головного управління розвідки Міністерства оборони України, майна військових частин підпорядкування Адміністрації Держспецтрансслужби, які подаються на затвердження Міністру оборони України, погоджуються з керівником (особою, що його заміщує на підставі відповідного наказу) фінансово-економічного органу Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби відповідно. Погодження оформлюється аркушем погодження. Після погодження клопотання разом з актами, аркушами погодження та іншими документами, які їх обґрунтовують, надається для перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби апарату Міністерства оборони України.

3. Затверджений акт якісного (технічного) стану є підставою для списання військового майна з обліку.

На повітряні судна (за виключенням тих, що втрачені, а збитки відшкодовано в повному обсязі винною особою) акт якісного (технічного) стану складається і затверджується після оприбуткування агрегатів, вузлів, приладів, деталей, матеріалів, металобрухту та іншого майна, отриманого від розбирання (розділення) повітряних суден на відповідному складі (сховищі).

У разі втрати повітряного судна та повного відшкодування суми збитків, заподіяних втратою, винними особами добровільно або за рішенням суду, роботи щодо розбирання (розділення) не здійснюються у зв'язку з неможливістю або економічною недоцільністю їх проведення.

4. Під час масового списання військового майна (більше одного зразка військового майна) складається зведений акт переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна (додаток 15), який розробляється у відповідній службі забезпечення органу військового управління.

Право затвердження зведених актів переведення в останню (найнижчу) категорію мають Міністр оборони України, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Голова Адміністрації Держспецтрансслужби у межах прав на списання військового майна.

5. Проекти зведених актів переведення в останню (найнижчу) категорію готуються службами забезпечення та погоджуються з відповідними керівниками за підпорядкованістю. Погодження оформлюється на останньому аркуші кожного примірника зведеного акта переведення в останню (найнижчу) категорію.

6. Проекти зведених актів на переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна, облік якого ведеться структурним підрозділом Міністерства оборони України, уповноваженим здійснювати облік надлишкового військового майна, відпрацьовуються цим структурним підрозділом та погоджуються з відповідними службами забезпечення. Погодження оформлюється на останньому аркуші кожного примірника зведеного акта переведення в останню (найнижчу) категорію.

7. Проекти зведених актів переведення в останню (найнижчу) категорію, які подаються на затвердження Міністру оборони України, надаються для перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби апарату Міністерства оборони України.

8. Посадова особа, яка отримала на погодження зведений акт та/або акт на переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна, розглядає його та приймає рішення щодо погодження або повернення на доопрацювання у строк до 10 днів від дня його отримання.

Перевірка зведених актів та/або актів на переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна на відповідність законодавству та візування юридичною службою апарату Міністерства оборони України здійснюється у строк до 30 днів від дня їх отримання.

9. Затверджений зведений акт переведення в останню (найнижчу) категорію є підставою для затвердження актів на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію начальником відповідної служби забезпечення органу військового управління.

10. Зразки озброєння та військової техніки після затвердження актів на переведення їх в останню (найнижчу) категорію, а кораблі та катери, судна (катери) забезпечення після

затвердження акта якісного (технічного) стану підлягають зняттю з обліку військових частин на підставі виконаного наряду (розпорядження) на розбирання (розділення) військового майна, виданого начальником відповідної служби забезпечення, після оприбуткування агрегатів, вузлів, приладів, деталей, матеріалів, металообробку та іншого майна, отриманого від розбирання (розділення) та обов'язкового затвердження акта якісного (технічного) стану.

IV. Списання військового майна за інспекторським посвідченням

1. За інспекторським посвідченням списується втрачене або знищене військове майно, майно, виявлене як нестача, майно, яке обліковується за обліково-номерними, якісними (технічними) показниками і набуло непридатного стану раніше установленого строку його служби, вироблення технічного ресурсу, якщо згідно із законодавством заподіяна шкода повністю або частково відноситься на рахунок держави, за неможливості відшкодування їх повної або часткової вартості за рахунок винних осіб.

Списання військового майна, закріпленого за військовими частинами, що належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Держспецтрансслужби, втраченого (знищеного, зруйнованого) внаслідок воєнних (бойових) дій, проводиться відповідно до розділу VII цього Порядку.

2. Військове майно списується за інспекторським посвідченням у випадках, коли воно втрачене чи знищене або його нестача утворилася внаслідок:

стихійного лиха, диверсій або воєнних (бойових) дій, а також розпорядження військового командування з метою запобігання загарбанню його противником або з метою запобігання поширенню інфекційних захворювань;

пожежі, катастрофи або аварії і відсутні підстави для притягнення до матеріальної відповідальності посадових осіб;

випробувань, стрільб або навчань і немає підстав для віднесення суми завданих збитків на рахунок винних осіб;

проведення антитерористичної операції, проведення операції Об'єднаних сил, проведення міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки;

в інших випадках, якщо згідно із законодавством заподіяна шкода не може бути відшкодована за рахунок винних осіб і повинна бути повністю або частково віднесена на рахунок держави.

Крім того, за інспекторським посвідченням підлягає списанню нестача об'єктів незавершеного будівництва, які внаслідок впливу природних факторів зазнали зруйнування.

Також за інспекторським посвідченням підлягають списанню окремі конструктивні елементи будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва, пошкоджені внаслідок стихійного лиха (пожеж тощо), якщо списання самих будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва є економічно недоцільним, враховуючи відсутність значних пошкоджень.

Підготовка матеріалів інспекторського посвідчення щодо списання окремих конструктивних елементів будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва здійснюється відповідно до вимог цього Порядку з оформленням інспекторського посвідчення на списання окремих конструктивних елементів будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва (додаток 16).

3. Військове майно, яке втрачене або знищене внаслідок пожежі, катастрофи або аварії, може бути списане за інспекторським посвідченням у разі, коли винні особи не встановлені або відсутні правові підстави для притягнення осіб до матеріальної відповідальності. Факт відсутності підстав для притягнення до матеріальної відповідальності встановлюється судом або службовим розслідуванням.

4. Військове майно, втрачене або знищене внаслідок проведення випробувань, стрільб або навчань, списується за інспекторським посвідченням за наявності підтвердних документів щодо допуску та участі військового майна у випробуваннях, стрільбах або навчаннях, а також встановленого факту відсутності правових підстав для притягнення осіб до матеріальної відповідальності. Факт відсутності підстав для притягнення до матеріальної відповідальності

встановлюється судом або службовим розслідуванням.

5. У разі якщо сума збитків, заподіяних втратою військового майна, перевищує суму, визначену судом для стягнення з винного, або перевищує суму нарахування, яку згідно із законом можливо покласти на винну особу, військове майно списується за інспекторським посвідченням.

6. У разі якщо рішенням суду, яке набрало законної сили, позовні вимоги про стягнення суми втраченого або знищеного військового майна з винної особи не задоволено, військове майно списується за інспекторським посвідченням.

7. У разі повного відшкодування суми збитків, заподіяних втратою військового майна, винними особами добровільно або за рішенням суду таке майно списується за актами якісного (технічного) стану або актами списання без затвердження інспекторського посвідчення.

8. Військове майно, яке втрачене внаслідок розкрадання чи знищення, списується за актами якісного (технічного) стану або актами списання після набрання законної сили рішенням суду про відшкодування шкоди винною особою. У разі якщо органами досудового розслідування або судом винні особи не будуть встановлені, таке майно списується за інспекторським посвідченням на підставі відповідного рішення органу досудового розслідування або рішення суду.

9. Військове майно списується за інспекторським посвідченням у випадку встановлення безнадійності стягнення у разі:

закінчення строку позовної давності, якщо суд відмовив у відновленні пропущеного строку;

встановлення судом факту неспроможності винних осіб сплатити зобов'язання (борг) та якщо немає можливості відновити стягнення надалі;

у зв'язку зі смертю боржника (якщо встановлено відсутність майна, на яке за законом може бути направлене стягнення після його смерті).

У разі визнання відшкодування сум збитків безнадійним до стягнення (безнадійною дебіторською заборгованістю) такі збитки списуються в порядку, установленому законодавством.

10. Кабельні лінії списуються за інспекторським посвідченням у разі економічної недоцільності або неможливості їх демонтажу.

11. Для списання військового майна за інспекторським посвідченням службою, яка є службою забезпечення цим військовим майном, готується клопотання. До клопотання на отримання інспекторського посвідчення додаються такі документи:

перелік військового майна, що підлягає списанню за інспекторським посвідченням, форма якого наведена у додатку 17 до цього Порядку;

засвідчені в установленому законодавством порядку копії матеріалів розслідування (перевірки);

витяги з наказів про призначення та результати проведення розслідування;

витяги з книги обліку втрат військового майна та книги обліку нестач військової частини, яка має особовий рахунок у відповідній службі забезпечення органу військового управління, є розпорядником бюджетних коштів та веде бухгалтерський облік відповідно до законодавства;

витяги з наказів про знищення військового майна з метою запобігання поширенню інфекційних захворювань або з метою запобігання загарбанню їх противником, а також про втрату їх внаслідок стихійних лих, катастроф та аварій;

акт технічного стану або акт списання (у разі викрадення військового майна складається на підставі наявних облікових даних);

паспорт (формуляр), а за його відсутності - оформлений дублікат (крім формулярів на літаки, вертольоти, безпілотні літальні апарати, планери та авіаційні двигуни). У разі необхідності на вимогу посадової особи, яка оформлює та затверджує інспекторське посвідчення на літаки, вертольоти, безпілотні літальні апарати, планери та авіаційні двигуни, надаються копії відповідних розділів формулярів, завірені в установленому законодавством порядку;

висновки (аналізи), що підтверджують непридатність військового майна до подальшого

використання за призначенням;

висновки (аналізи), що підтверджують економічну недоцільність (неможливість) ремонту (демонтажу, переробки) військового майна;

відомість залишкової вартості військового майна;

засвідчені виписки з акта ревізії (перевірки), аудиторського висновку;

засвідчені в установленому законодавством порядку копії рішень судів та/або процесуальних рішень органів досудового розслідування, прокуратури у разі, якщо факти розкрадання, втрати або знищення військового майна були предметом дослідження кримінального провадження чи справ, які розглядались судом, або відомості з органів досудового розслідування або органів прокуратури щодо відсутності кримінального провадження, що стосується факту розкрадання, втрати або знищення військового майна;

довідка про часткове відшкодування збитків за рахунок винних осіб, яка видається фінансовим органом військової частини.

Зазначені у цьому пункті документи (засвідчені в установленому законодавством порядку копії) додаються до клопотання на отримання інспекторського посвідчення у разі їх відсутності у матеріалах службового розслідування.

До клопотання щодо отримання інспекторських посвідчень на списання викраденої (втраченої) зброї та боєприпасів додається довідка від підрозділів інформаційних технологій органів внутрішніх справ про постановку їх на облік.

До клопотання щодо отримання інспекторських посвідчень на списання мінно-торпедного озброєння, втраченого під час проведення практичних постановок (стрільб), додаються завірені командирами військових частин витяги з вахтових журналів військових частин, які залучались до проведення практичних постановок (стрільб).

Клопотання про видання інспекторського посвідчення, яке не підтверджене відповідними документами, до розгляду не приймається.

12. Для списання за інспекторським посвідченням військового майна, втраченого або знищеного під час ведення воєнних (бойових) дій, проведення антитерористичної операції, проведення операції Об'єднаних сил, міжнародної операції з підтримання миру і безпеки або внаслідок диверсій, терористичних актів, службою військової частини, яка є службою забезпечення цим військовим майном, готується клопотання, до якого додаються:

витяги з журналу бойових дій (історичного формуляра) або відповідного бойового донесення (донесення з логістичного або медичного забезпечення) щодо втраченого (знищеного, зруйнованого) військового майна;

засвідчена копія матеріалів розслідування (у разі його проведення);

витяги з наказів про призначення та результати проведення розслідування причин та обставин втрати або знищення, дострокового зносу, перевитрати військового майна;

перелік військового майна, що підлягає списанню за інспекторським посвідченням, форма якого наведена в додатку 17 до цього Порядку;

витяги з книг обліку втрат військового майна по службах забезпечення, а також із книги обліку нестач військової частини, яка має особовий рахунок у відповідній службі забезпечення органу військового управління, є розпорядником бюджетних коштів та веде бухгалтерський облік відповідно до законодавства;

акти технічного стану (для виробів, що обліковуються за номерами), акти списання (для решти матеріальних засобів), складені на підставі наявних облікових даних на момент до настання події, із зазначенням обставин втрати (знищення, пошкодження тощо) військового майна, затверджені командиром військової частини;

відомість визначення залишкової вартості військового майна на дату знищення (втрати, пошкодження тощо) з розрахунками згідно з Методикою визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 року № 759 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1158).

Зазначені у цьому пункті документи (засвідчені в установленому законодавством порядку копії) додаються до клопотання на отримання інспекторського посвідчення у разі їх

відсутності у матеріалах службового розслідування.

До клопотань щодо отримання інспекторських посвідчень на списання втраченої (знищеної) стрілецької зброї додається довідка від відповідних підрозділів Національної поліції України за формою, наведеною у додатку 3 до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністра оборони України від 29 червня 2005 року № 359, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 серпня 2005 року за № 933/11213 (зі змінами).

До клопотань щодо отримання інспекторських посвідчень на списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва знищених (пошкоджених) зруйнованих в результаті ведення воєнних (бойових) дій, терористичних актів, диверсій, інших проявів збройної агресії проти України, проведення антитерористичної операції, проведення операції Об'єднаних сил, міжнародної операції з підтримання миру і безпеки додаються:

акт огляду об'єкта нерухомого військового майна (складеного відповідно до Методики визначення військових втрат, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 14 вересня 2022 року № 277, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2022 року за № 1471/38807), та/або звіт за результатами обстеження (складеного відповідно до Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2017 року № 257, та Методики проведення обстеження та оформлення його результатів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 06 серпня 2022 року № 144, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 09 серпня 2022 року за № 898/38234).

13. Рішення про оформлення (порушення клопотання про видачу) інспекторських посвідчень приймається після отримання відповідного бойового донесення (донесення з логістичного або медичного забезпечення) щодо втраченого (знищеного, зруйнованого) військового майна, видання наказу про результати проведення розслідувань, аудиту, перевірок, рішення суду, якими встановлено необхідність віднесення частини або повної суми збитків на рахунок держави.

14. Рішення про затвердження інспекторського посвідчення приймається посадовими особами, які мають право списувати військове майно. У разі якщо командири (начальники) не мають права на списання такого майна, вони направляють за підпорядкованістю клопотання про отримання інспекторських посвідчень.

Інспекторське посвідчення, рішення про затвердження якого приймається Міністром оборони України, начальником Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Головою Адміністрації Держспецтрансслужби, оформлюється, підписується та завіряється гербовою печаткою відповідною службою забезпечення органу військового управління з додаванням копії рішення.

15. Клопотання про видачу інспекторського посвідчення з доданими документами направляється посадовій особі вищого рівня не пізніше 6 місяців після видання наказу про результати розслідування або надходження до військової частини рішення суду.

Клопотання про видачу інспекторського посвідчення, рішення про видачу якого приймається Міністром оборони України, погоджується з керівником (особою, що його заміщує на підставі відповідного наказу) Департаменту фінансів Міністерства оборони України, керівником (особою, що його заміщує на підставі відповідного наказу) Головного управління Військової служби правопорядку Збройних Сил України та у разі списання будівель (споруд), їх окремих конструктивних елементів та об'єктів незавершеного будівництва з Головним управлінням земель оборони та фондів, Головним управлінням капітальних вкладень та Центральним управлінням інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України. Погодження оформлюється на останньому аркуші клопотання про видачу інспекторського посвідчення або аркушем погодження. Після цього клопотання надається для перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби апарату Міністерства оборони України.

Клопотання начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України,

Голови Адміністрації Держспецтрансслужби про затвердження інспекторського посвідчення, рішення про затвердження якого приймається Міністром оборони України, погоджується з керівником (особою, що його заміщує на підставі відповідного наказу) фінансово-економічного органу Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби відповідно. Погодження оформлюється на останньому аркуші клопотання про видачу інспекторського посвідчення або аркушем погодження. Після цього клопотання разом з іншими документами, які його обґрунтовують, надається для проведення перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби апарату Міністерства оборони України.

Клопотання про затвердження інспекторського посвідчення, рішення про затвердження якого приймається начальником Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Головою Адміністрації Держспецтрансслужби, погоджується з керівником (особою, що його заміщує на підставі відповідного наказу) фінансово-економічного органу Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби відповідно. Після цього клопотання надається для проведення юридичної експертизи та візування до юридичної служби Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби відповідно.

Клопотання про затвердження інспекторського посвідчення, рішення про затвердження якого приймається директорами департаментів, начальниками управлінь (служб), начальниками управлінь (служб) департаментів Головного управління розвідки Міністерства оборони України, погоджується з керівниками (особами, що виконують їхні обов'язки на підставі відповідного наказу) структурного підрозділу, уповноваженого на забезпечення власної безпеки, відповідних фінансово-економічних органів та юридичних служб Головного управління розвідки Міністерства оборони України. Погодження оформлюється на останньому аркуші клопотання про видачу інспекторського посвідчення або аркушем погодження.

Клопотання про затвердження інспекторського посвідчення, рішення про затвердження якого приймається начальниками служб забезпечення органів військового управління, погоджується з відповідними командувачами виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, керівниками (особами, що їх заміщують на підставі відповідного наказу) відповідного органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (за територіальним принципом), фінансово-економічних органів та юридичних служб виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України. Погодження оформлюється на останньому аркуші клопотання про затвердження інспекторського посвідчення або аркушем погодження. Після погодження клопотання разом з іншими документами, які його обґрунтовують, надаються на погодження до фінансово-економічного органу і для перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби відповідного структурного підрозділу органу військового управління.

Під час погодження перевіряються такі питання:

службами забезпечення за закріпленою номенклатурою майна - правильність оформлення актів технічного стану (актів списання) військового майна, відповідність майна, що списується, тому, що обліковується за військовою частиною; правильність визначення залишкової вартості майна, відповідність номенклатури та кількості майна, що списується, даним, занесеним до книги обліку втрат військового майна;

органами управлінь Військової служби правопорядку у Збройних Силах України - матеріали розслідування (за фактами втрат або знищення військового майна) щодо повноти, своєчасності його проведення та дотримання законодавства України;

фінансовими органами - відповідність і достовірність внесення суми нестачі військового майна до книги обліку нестач військової частини.

Юридичною службою (департаментом, управлінням, відділом) здійснюється перевірка наданих матеріалів на відповідність чинним нормативно-правовим актам України.

Клопотання про видачу інспекторського посвідчення, рішення про затвердження якого приймається командувачем виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування,

повітряного командування) Збройних Сил України, погоджується з керівниками (особами, що їх заміщують на підставі відповідного наказу) відповідного органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (за територіальним принципом), фінансово-економічних органів та юридичних служб виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України та центральними службами забезпечення (згідно з номенклатурою військового майна, яке пропонується до списання).

Затверджене командувачем виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) інспекторське посвідчення в десятиденний строк подається до служб забезпечення органів військового управління для внесення змін до обліку та планування постачання до визначеної потреби.

16. Посадові особи вищого рівня розглядають подані клопотання, приймають рішення та затверджують інспекторські посвідчення у місячний строк з дня їх надходження. У цей самий строк вони можуть призначити повторне розслідування.

Посадова особа, яка отримала на погодження клопотання про видачу інспекторського посвідчення, розглядає його та приймає рішення щодо погодження або повернення на доопрацювання у строк до 10 днів від дня його отримання.

Перевірка клопотання про видачу інспекторського посвідчення на відповідність законодавству та візування юридичною службою апарату Міністерства оборони України здійснюється у строк до 30 днів від дня його отримання.

17. Інспекторські посвідчення затверджуються у двох примірниках. Один примірник зберігається разом з документами, що стали підставою для затвердження інспекторського посвідчення, у справах військової частини (служби забезпечення), посадова особа якої затвердила це посвідчення. Другий примірник направляється у військову частину, в якій сталася втрата майна. До відповідних служб забезпечення направляються засвідчені копії затвердженого інспекторського посвідчення.

Підпис і відбиток гербової печатки ставляться на всіх трьох примірниках інспекторського посвідчення.

Інспекторські посвідчення нумеруються в порядку їх реєстрації у книзі реєстрації видачі інспекторських посвідчень (додаток 18).

Інспекторське посвідчення, затверджене командиром військової частини, в якій сталася втрата, оформлюється начальником відповідної служби в одному примірнику. У цьому випадку до служби забезпечення направляється копія затвердженого інспекторського посвідчення.

18. Оформлення та затвердження інспекторських посвідчень у військових частинах, що не мають органів матеріального забезпечення, проводяться через військові частини, у яких вони знаходяться на забезпеченні.

19. Посадовим особам Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Держспецтрансслужби забороняється приймати рішення та затверджувати інспекторські посвідчення у разі:

відсутності відповідних документів, що підтверджують законність списання військового майна;

якщо збитків завдано внаслідок їх незаконних наказів (розпоряджень);

якщо військове майно для списання подається службою, яка не є службою забезпечення цим військовим майном, крім випадків належності втраченого майна до різних служб забезпечення;

роздільного (частинами) списання збитків, завданих одночасною втратою або знищенням військового майна (пожежею, катастрофою, аварією, нестачею), кількома посадовими особами або однією посадовою особою, але за кількома рішеннями роздільно за видами військового майна. Клопотання на списання втраченого військового майна у всіх випадках подається на всю суму збитків незалежно від належності втраченого майна до різних служб. При цьому клопотання про затвердження інспекторського посвідчення з доданими документами готується службою, майну якої завдано найбільших збитків.

20. Дозволяється списувати окремо за номенклатурами служб забезпечення органів

військового управління відповідно до визначених повноважень військового майно, втрачене або знищене під час воєнних (бойових) дій, в ході проведення антитерористичної операції, проведення операції Об'єднаних сил, проведення міжнародної операції з підтримання миру і безпеки або внаслідок диверсій, терористичних актів.

21. Після отримання інспекторського посвідчення та затвердженого акта з обліку військової частини списуються:

за книгою обліку втрат військового майна - та кількість військового майна, на яку затверджено інспекторське посвідчення та затверджено акт;

за книгою обліку нестач - сума втрат, віднесена на рахунок держави. Сума збитків, що підлягає відшкодуванню винними особами, списується за книгою обліку нестач та записується в книгу грошових стягнень та нарахувань на підставі наказу командира військової частини або вищого начальника, виданого у зв'язку з прийняттям рішення про притягнення винних осіб до матеріальної відповідальності за матеріалами розслідування, ревізії, перевірки, рішення суду.

V. Списання військового майна за актами списання

1. За актами списання списується військове майно, яке не обліковується за обліково-номерними, якісними (технічними) показниками і набуло непридатного стану, майно, яке використане за встановленими нормами на регламентні роботи, технічне обслуговування, витрачене на виробничі, господарські та експлуатаційні потреби, будівлі і споруди, що підлягають знесенню через недоцільність їх використання, а також убуток військового майна та інше майно, яке не списується за актами якісного (технічного) стану, за інспекторськими посвідченнями і набуло непридатного стану.

2. У разі якщо командири (начальники) відповідно до максимальних розмірів коштів та повноважень на списання військового майна відповідно до номенклатури служб забезпечення не мають права на списання такого майна, вони направляють оформлені акти списання з додатками за підпорядкованістю на затвердження посадовій особі, яка має право на списання цього майна, через відповідну службу забезпечення за закріпленою номенклатурою військового майна. До акта списання додається розрахунок залишкової вартості.

3. Посадова особа, яка отримала для затвердження акт списання, у строк до 30 днів від дня його отримання після перевірки правильності його оформлення, наданого висновку щодо доцільності та законності відповідної операції затверджує його та завіряє гербовою печаткою.

4. Акти списання, які подаються на затвердження Міністру оборони України разом з іншими документами, які їх обґрунтовують (аркуші погодження тощо), надаються для перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби апарату Міністерства оборони України.

Акти списання військового майна Головного управління розвідки Міністерства оборони України, майна військових частин підпорядкування Адміністрації Держспецтрансслужби, які подаються на затвердження Міністру оборони України, погоджуються з керівником (особою, що його заміщує на підставі відповідного наказу) фінансово-економічного органу Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби відповідно. Погодження оформлюється аркушем погодження. Після цього акти списання разом з іншими документами, які їх обґрунтовують (аркуші погодження тощо), надаються для проведення перевірки на відповідність законодавству та візування до юридичної служби апарату Міністерства оборони України.

Акти списання, які подаються на затвердження командувачу виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, погоджуються з керівниками (особами, що їх заміщують на підставі відповідного наказу) фінансово-економічного органу виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України. Погодження оформлюється аркушем погодження. Після цього акти списання разом з іншими документами, які їх обґрунтовують (аркуші погодження тощо), надаються для здійснення перевірки наданих матеріалів на відповідність чинним нормативно-правовим актам України до юридичної служби командування виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України.

Посадова особа, яка отримала на погодження акт списання, розглядає його та приймає рішення щодо погодження або повернення на доопрацювання у строк до 5 днів від дня його отримання.

Перевірка акту списання на відповідність законодавству та візування юридичною службою апарату Міністерства оборони України здійснюється у строк до 30 днів від дня його отримання.

5. Підставою для списання з обліку військової частини військового майна, що не враховується за обліково-номерними, якісними (технічними) показниками, є затверджений акт списання.

VI. Особливості списання деяких видів військового майна

1. Списання силових масляних трансформаторів, кабельних та повітряних ліній електропостачання проводиться за актом списання на підставі протоколу випробування електровиміральної лабораторії.

На кабельні лінії, демонтаж проведення яких недоцільний, комісією військової частини складається акт фінансово-економічного обґрунтування з додатками схеми проходження мереж на місцевості. Акт затверджується командиром військової частини, на обліку якої знаходяться кабельні мережі.

2. Запасні частини, інструмент та приладдя, електрообладнання, гумотехнічні вироби, видаткові та експлуатаційні матеріали, використані під час випробувань, експериментальних робіт, при проведенні рятувальних робіт, ліквідації аварій та стихійного лиха, регламентованого технічного обслуговування (регламентних робіт), технічного обслуговування і ремонту озброєння та військової техніки і майна, при підготовці зброї (боєприпасів) для збереження або застосування, а також на виробничі та господарчо-побутові потреби, списуються з підрозділів за актами списання відповідно до чинних норм.

3. Списання всіх видів ракет, безпілотних літальних апаратів, безпілотних авіаційних комплексів, безпілотних наземних (роботизованих) комплексів, безпілотних водних (плаваючих) комплексів або безпілотних систем, баражуючих боєприпасів, мішеней, створених на базі ракет, знищених (втрачених) та витрачених на стрільбах (навчаннях), проводиться на підставі акта про проведення пуску (запуску або запусків) (додаток 19) з додаванням до нього акта якісного (технічного) стану (додаток 1). Списання всіх видів ракет, безпілотних апаратів, безпілотних комплексів або безпілотних систем, баражуючих боєприпасів, витрачених (використаних) для знищення цілі або як хибна ціль у ході воєнних (бойових) дій (відсічі збройної агресії), антитерористичних операцій, операції Об'єднаних сил, міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки, проводиться на підставі акта про проведення пуску (пусків) (запуску або запусків) у ході бойових дій (додаток 23) з додаванням до нього акта якісного (технічного) стану (додаток 1).

Акт про проведення пуску (запуску) затверджується командиром військової частини, на обліку якої знаходяться ракети, безпілотні літальні апарати, безпілотні авіаційні комплекси, безпілотні наземні (роботизовані) комплекси, безпілотні водні (плаваючі) комплекси, безпілотні системи, баражуючі боєприпаси. Під час проведення стрільб на полігонах акти про пуски погоджуються начальником полігона (його заступником).

При проведенні пусків (запусків) більше однієї ракети, безпілотного літального апарату, безпілотного авіаційного комплексу, безпілотного наземного (роботизованого) комплексу, безпілотного водного (плаваючого) комплексу або безпілотної системи, баражуючого боєприпасу складається один акт про проведення таких пусків (запусків) за підрозділ.

Списання засобів ураження, у тому числі спеціальних набоїв до спеціального озброєння та засобів розвідки (спеціального озброєння) підривної дії, витрачених у ході воєнних (бойових) дій, антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки здійснюється за актом списання (додаток 3), який складається на підставі даних донесення про наявність та рух військового майна (за формою, наведеною в додатку 18 до Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 17 серпня 2017 року № 440, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27 вересня 2017 року за № 1192/31060.

Списання засобів ураження, витрачених на практичні стрільби, здійснюється за актом списання, який складається на підставі даних роздавальних відомостей (за формою, наведеною в додатках 17, 32 до Інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністра оборони України від 29 червня 2005 року № 359, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 серпня 2005 року за № 933/11213).

Акт списання складається у двох примірниках. Перший примірник акта залишається у службі забезпечення військової частини, другий - подається до відповідної служби забезпечення органу військового управління до 25 числа місяця, в якому були проведені практичні стрільби.

Списання мішеней, створених на базі корпусів списаної техніки, знищених (втрачених) на стрільбах (навчаннях), проводиться на підставі акта застосування засобів ураження по наземній (надводній, підводній) мішені (додаток 24).

Акти застосування засобів ураження по наземній (надводній, підводній) мішені затверджується командиром військової частини (начальником полігону), на обліку якої знаходяться корпуси списаної техніки. Під час проведення стрільб на полігонах акти застосування засобів ураження по наземній (надводній, підводній) мішені погоджуються з керівником польотів на полігоні (керівником стрільб).

4. У військовій частині пальне, яке використане підрозділами, списується за донесеннями про наявність та рух військового майна.

Донесення складається на підставі записів у таких облікових документах:

дорожніх листах - при використанні наземних транспортних засобів та плаваючих засобів;

польотних листах, стартових хронометражних журналах, формулярах двигунів, штурманських бортових журналах - при використанні літальних апаратів;

робочих листах агрегатів, машинних журналах електричних агрегатів - при використанні стаціонарних та пересувних агрегатів (станцій), силових агрегатів радіорелейних (тропосферних) станцій та апаратних наземних вузлів зв'язку;

у добових та вахтових (суднових) журналах - при використанні на кораблі (судні) пального, використаного електромеханічною частиною.

До донесення в обов'язковому порядку додаються зазначені вище облікові документи.

Під час проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки, автомобільної техніки, спеціальної техніки, повітряних суден, катерів, кораблів тощо, пального, олив, мастил, спеціальних рідин та компонентів ракетного палива тощо на полігонах, інститутах, лабораторіях, військових частинах, пальне, оливи, мастила, спеціальні рідини та компоненти ракетного палива списуються з обліку за фактичною витратою за актами списання.

5. У військових частинах пальне, використане під час дії правового режиму воєнного стану, надзвичайного стану, а також під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації для заправлення автомобільної, спеціальної техніки, повітряних суден, кораблів, човнів, електроагрегатів, засобів малої механізації (далі - техніка) підрозділів країн-партнерів, складових сектору безпеки і оборони України, суб'єктів господарської діяльності незалежно від форм власності, а також тих, що знаходяться в приватній або комунальній власності, для виконання завдань в інтересах Збройних Сил України, списується за донесенням про наявність та рух військового майна.

Донесення складається на підставі роздавальної відомості, наказу командира військової частини про видачу пального, рапорту командира підрозділу про виконання завдання. До донесення додаються документи, на підставі яких воно складається. У розділі «Пояснення» донесення зазначаються дата та номер наказу командира військової частини, відповідно до якого здійснено заправлення техніки.

У наказі командира військової частини зазначається перелік завдань, які будуть виконуватися, їх обсяг, відомості про техніку, яка залучається до виконання цих завдань (кому належить техніка, її марка, модель, ідентифікаційний номер, рік випуску, свідоцтво про реєстрацію), кількість пального, що видається, посадова особа військової частини, яка здійснює контроль за виконанням завдання.

6. Списання природних втрат пального проводиться за актом списання, складеним на основі акта інвентаризації, до якого додається розрахунок природних втрат пального.

7. Матеріальні засоби, використані на приготування сумішей, списуються з обліку на підставі акта виготовлення сумішей.

8. Матеріальні засоби, використані при проведенні аналізів (випробувань), списуються з обліку на підставі акта відбору проб для аналізів (випробувань).

9. Витрачені за встановленими нормами будівельні та ремонтні матеріали списуються з обліку за актами списання, які складаються на підставі акта приймання виконаних робіт.

10. Списання бойових кораблів та катерів, суден (катерів) забезпечення проводиться після виключення їх зі складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України за актами якісного (технічного) стану або за інспекторськими посвідченнями посадовими особами Міністерства оборони України або Збройних Сил України за залишковою вартістю майна.

11. Розшукові, спеціальні собаки можуть за рішенням комісії переводитись у вартіві. На собак, які списуються, складається акт про списання службових собак (додаток 20).

12. Артилерійські та стрілецькі боєприпаси, зенітні ракети ближньої дії, елементи до них та стріляні гільзи від пострілів калібру 76 мм та більше, втрачені під час стрільб, списуються за інспекторським посвідченням.

Стріляні гільзи до патронів та пострілів калібру до 76 мм, втрачені під час стрільб, списуються за актом списання (зняття залишків) за формою, наведеною у додатку 21 до цього Порядку.

Стріляні гільзи до артилерійських та стрілецьких боєприпасів, спеціальні контейнери всіх видів ракет (пострілів), що втрачені у ході воєнних (бойових) дій, антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки, списуються за актами списання (зняття залишків) за формою, наведеною в додатку 21 до цього Порядку.

13. Списання усіх видів протичовнової зброї, авіаційних протичовнових торпед (у практичному варіанті), а також радіогідроакустичних буїв (далі - мінно-торпедне озброєння), знищених (втрачених, витрачених) на практичних стрільбах (навчаннях), проводиться на підставі акта виконання практичних постановок (стрільб) (додаток 22). Списання мінно-торпедного озброєння, втраченого під час проведення практичних постановок (стрільб), здійснюється за інспекторським посвідченням.

14. Списання об'єктів незавершеного будівництва за актами списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва здійснюється у разі набуття ними непридатного стану (за неможливості або економічної недоцільності їх добудови) за умови, що від початку будівництва минуло більше 10 років, а також за умови відсутності потреби в добудові об'єкта незавершеного будівництва, що підтверджується погодженням із структурним підрозділом Генерального штабу Збройних Сил України, до завдань якого відноситься визначення потреби у фондах Збройних Сил України.

15. Кабельні лінії, які набули непридатного стану або пошкоджені, знищені в період правового режиму воєнного стану, списуються за інспекторським посвідченням у разі економічної недоцільності їх ремонту або демонтажу.

16. Списання всіх видів макетів озброєння та військової техніки (далі - макет ОВТ), знищених вогневими засобами противника у ході воєнних (бойових) дій (відсічі збройної агресії), антитерористичних операцій, операції Об'єднаних сил, міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки проводиться на підставі акта про знищення макета ОВТ (додаток 25) з додаванням до нього акта якісного (технічного) стану (додаток 1), який складається перед встановленням макета ОВТ.

Акт про знищення макета ОВТ затверджується командиром військової частини, на обліку якої знаходяться макети ОВТ.

VII. Особливості списання військового майна витраченого, використаного під час дії правового режиму воєнного стану, а також втраченого, знищеного, зруйнованого внаслідок воєнних (бойових) дій

1. Особливості списання військового майна, передбачені цим розділом, не застосовуються

у разі списання військового майна, відшкодування шкоди за втрату, знищення, нестачу якого покладається згідно із законодавством на винних осіб. Списання стрілецької зброї проводиться відповідно до розділів III, IV цього Порядку.

2. Військові частини, які не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Держспецтрансслужби, списання військового майна, втраченого (знищеного, зруйнованого) внаслідок воєнних (бойових) дій, здійснюють відповідно до розділу IV цього Порядку.

3. Під час дії правового режиму воєнного стану командири військових частин мають право списувати військове майно, яке набуло непридатного стану або було використане в період дії правового режиму воєнного стану, залишкова вартість якого за одним актом не перевищує 100 000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, незалежно від номенклатури служб забезпечення (крім стрілецької зброї). Списання військового майна (крім випадків, коли особливості списання такого військового майна визначено розділом VI цього Порядку) проводиться командирами військових частин, за якими це майно закріплене (відображене в бухгалтерському обліку), про що видається наказ командира військової частини.

4. Списання військового майна наказом командира військової частини здійснюється у разі: набуття непридатного стану (за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання), крім втраченого (знищеного, зруйнованого);

убування в межах затверджених норм;

використання на виробничі, господарські та експлуатаційні потреби в межах установлених норм, у тому числі на підготовку зброї (боєприпасів) до зберігання або застосування, виготовлення сумішей, проведення аналізу, виконання будівельних та будівельно-монтажних робіт.

5. Підставою для видання наказу командира військової частини є затверджений акт на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію або акт списання. Наказ командира військової частини та відповідні акти подаються командирі військової частини комісією із списання військового майна без затверджень та погоджень з посадовими особами вищих рівнів, правоохоронними органами чи спеціальним правоохоронним формуванням у складі Збройних Сил України.

Після видання наказу командира військової частини копія такого наказу разом із актами, на підставі яких видано наказ, у строк до 5 днів направляється до відповідної служби забезпечення.

6. Списання військового майна, закріпленого за військовими частинами, що належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, втраченого (знищеного, зруйнованого) внаслідок воєнних (бойових) дій, проводиться за єдиними актами списання військового майна (додаток 26), а будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва - за єдиними актами списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва (додаток 27) командувачами відповідних видів, окремих родів військ (сил), оперативних командувань, повітряних командувань Збройних Сил України незалежно від вартості такого майна та номенклатури служб забезпечення.

Списання військового майна, закріпленого за військовими частинами Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Держспецтрансслужби, втраченого (знищеного, зруйнованого) внаслідок воєнних (бойових) дій, проводиться за єдиними актами списання незалежно від вартості такого майна та номенклатури служб забезпечення начальником Головного управління розвідки Міністерства оборони України та Головою Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту відповідно.

Єдиний акт списання готується комісією із списання військового майна за участі відповідних начальників служб забезпечення військової частини (згідно з номенклатурою військового майна, яке пропонується до списання) та затверджується командувачем виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, начальником Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Головою Адміністрації Держспецтрансслужби. До єдиного акта списання включається військове майно, яке було втрачене (знищене, зруйноване) під час однієї події,

незалежно від його належності до різних служб забезпечення, з обов'язковим внесенням втрат до книги обліку втрат та книги обліку нестач військового майна.

У разі втрати (знищення, руйнування) військового майна внаслідок воєнних (бойових) дій у військовій частині, яка не має особового рахунка у відповідній службі забезпечення органу військового управління, не є розпорядником бюджетних коштів та не веде бухгалтерський облік відповідно до законодавства, єдиний акт списання готується комісією із списання військового майна у такій військовій частині та надсилається до військової частини, у бухгалтерському обліку якої відображається військове майно, що підлягає списанню. Командир цієї військової частини у п'ятиденний строк з дня отримання єдиного акта списання звіряє правильність внесених до єдиного акта списання відомостей стосовно облікових даних військового майна, що підлягає списанню, та надсилає його за підпорядкованістю посадовій особі, яка має право затверджувати єдині акти списання, супровідним листом, у якому зазначається інформація про відображення такого військового майна у бухгалтерському обліку військової частини.

Єдиний акт списання затверджується у двох примірниках, підпис посадової особи завіряється гербовою печаткою військової частини. Один примірник разом з документами, що стали підставою для його затвердження, зберігається у справах військової частини (служби забезпечення), посадова особа якої затвердила цей акт. Інший примірник направляється у військову частину, в якій сталася втрата. До відповідних служб забезпечення у триденний строк від дня затвердження єдиного акта списання направляються його завірені копії.

Єдині акти списання нумеруються в порядку їх реєстрації у книзі реєстрації єдиних актів списання (додаток 28), яка ведеться в органі військового управління, керівник якого затвердив єдиний акт списання.

7. Єдиний акт списання подається командиром військової частини на затвердження відповідній посадовій особі у тридцятиденний строк з дати настання події.

Посадова особа, якій подано на затвердження єдиний акт списання, у двадцятиденний строк з дня його надходження приймає рішення про його затвердження або повертає на доопрацювання із зазначенням вичерпного переліку підстав.

Строк перегляду рішення відповідної посадової особи про відмову у затвердженні єдиного акта списання після усунення недоліків і повторного подання на розгляд не може перевищувати п'ятнадцять днів з дня його надходження.

Перед прийняттям відповідною посадовою особою рішення про затвердження єдиного акта списання здійснюється погодження такого акта керівниками (особами, що виконують їхні обов'язки на підставі відповідних наказів) відповідних служб забезпечення, фінансово-економічних органів та юридичних служб виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби. Погодження оформлюється на останньому аркуші єдиного акта списання або аркушем погодження протягом п'яти днів з дати його надходження в межах строку, визначеного відповідно абзацами другим, третім цього пункту.

У разі відсутності в командуванні виду, окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування Збройних Сил України, Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України, Адміністрації Держспецтрансслужби відповідної служби забезпечення за номенклатурою військового майна, яке подається на списання, такий єдиний акт списання направляється на погодження до відповідної служби забезпечення Збройних Сил України, яка погоджує його у п'ятиденний строк з дати його надходження.

Під час погодження перевіряються:

службами забезпечення за закріпленою номенклатурою майна - правильність оформлення єдиного акта списання, відповідність майна, що списується, та зазначеного в наказі командира військової частини, видання якого передбачено пунктом 7 розділу I цього Порядку, правильність визначення залишкової вартості майна;

фінансово-економічними органами - відповідність і достовірність внесення суми нестачі військового майна до книги обліку нестач військової частини;

юридичною службою - відповідність законодавству.

8. Після отримання єдиного акта списання з обліку військової частини списуються:

за книгою обліку втрат військового майна - кількість військового майна, на яку затверджено єдиний акт списання;

за книгою обліку нестач - сума втрат, віднесена на рахунок держави.

9. За наявності військового майна, на яке отримано затверджений єдиний акт списання, таке майно підлягає розбиранню (розділенню) на підставі наряду (письмового розпорядження) відповідної служби забезпечення органу військового управління, якщо відсутні інші розпорядження щодо його подальшого використання від відповідних служб забезпечення органів військового управління. Розбирання (розділення) такого майна не здійснюється у разі неможливості або економічної недоцільності його проведення, про що робиться відповідний запис в єдиному акті списання військового майна.

Під час розбирання (розділення) зразків озброєння та військової техніки, складові частини яких відносяться до різних служб забезпечення, такі складові частини обліковуються у відповідних службах забезпечення.

Додаток 1

до Порядку списання військового
майна у Збройних Силах України та
Державній спеціальній службі
транспорту
(пункт 5 розділу І)

Стандарт 297 x 210, 297 x 420

Номенклатурний номер	Основний рахунок	Кореспондентський рахунок

АКТ № _____
якісного (технічного) стану

(військове майно)

Ознака інформації	Реєстраційний номер	Номер аркуша	Код документа	Номер документа	Дата документа	Підстав (мета) опер
000	001	002	003	005	032	045

У результаті огляду встановлено:

№	Списати									Оприбуткувати														
	н	а	й	к	о	о	д	к	к	п	і	с	експл	н	а	й	к	о	о	д	к	к	з	а

З / П								уатуєт ься, років								м а, гр н
								за	фактичн							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1 4	1 5	16	17
	Усього															

Висновок комісії (причини переведення в іншу категорію, сорт; доцільність використання окремих вузлів, приладів, запасних частин, деталей та іншого військового майна)

Голова комісії

(посада, військове звання, підпис, Імя, ПРІЗВИЩЕ)

Члени комісії:

(посада, військове звання, підпис, Імя, ПРІЗВИЩЕ)

(посада, військове звання, підпис, Імя, ПРІЗВИЩЕ)

Висновок старшого начальника

(посада, військове звання, підпис, Імя, ПРІЗВИЩЕ)

"__" _____ 20__ року.

М.П.

Отримані від розбирання вузли, прилади, запасні частини, деталі та інше майно, вказане в графах 11 - 17, на відповідальне зберігання прийняв

(посада, військове звання, підпис, Імя, ПРІЗВИЩЕ)

"__" _____ 20__ року.

Пояснення щодо оформлення акта якісного (технічного) стану

1. Акт складається комісією військової частини та затверджується командиром військової частини. Один примірник направляється начальнику вищої служби забезпечення. Підпис особи, яка затвердила акт, скріплюється мастиковою гербовою печаткою.

2. У змістовій частині акта реквізитами-підставами записуються:

у графах 3 - 10 - облікові дані по військовому майну, яке списується;

у графах 12 - 17 - дані про кількість і фактичний якісний стан цього військового майна, а також про кількість і якісний стан окремих агрегатів (вузлів, приладів, запасних частин), металобрухту, ганчір'я тощо, отриманих від розбирання (розділення, розпорювання) озброєння, техніки та іншого військового майна.

3. Під час складання акта якісного (технічного) стану кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення графа 5 не заповнюється, у графі 14 зазначається "непридатний стан".

Додаток 2

до Порядку списання військового
майна у Збройних Силах України та
Державній спеціальній службі
транспорту
(пункт 5 розділу I)

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада)

(військове звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

"__" __ 20__ року

М.П.

ІНСПЕКТОРСЬКЕ ПОСВІДЧЕННЯ № ____

Видане

(найменування військової частини, якій видано інспекторське посвідчення)

за клопотанням (актом)

(зазначається, ким вносилося(вся) клопотання (акт))

від "__" __ 20__ року № ____

на підставі рішення

(зазначається, ким прийнято рішення)

від "__" __ 20__ року № ____ на списання з книги обліку нестач та книги обліку в
військового майна:

№ з/п	Назва військового майна, заводський номер, рік випуску	Одиниця виміру	Кількість	Ціна за одиницю, грн	Загальна сума, грн	Причини втрати
1	2	3	4	5	6	7

Усього на загальну суму

(словами)

У загальній сумі шкоди, завданої державі втратою військового майна, частина збитку на суму

(словами)

підлягає відшкодуванню за рахунок винних осіб, решту на суму

(словами)

дозволяється віднести на рахунок держави.

Додаток: клопотання про видачу інспекторського посвідчення та додатки до нього на _____
аркушах (тільки до примірника № ____).

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ особи, яка подає

інспекторське посвідчення на затвердження)

" ____ " _____ 20__ року.

М.П.

Додаток 3
до Порядку списання в
України та Державній с
(пункт 5 розділу I)
ЗАТВЕ

Стандарт 297 × 210, 297 × 420

Номенклатурний номер	Основний рахунок	Кореспондентський рахунок

(посада

(військо

" ____ " ____

М.П.

АКТ СПИСАННЯ № ____

Ознака інформації	Реєстра- ційний номер	Номер аркуша	Код документа	Номер документа	Дата документа	Підстава (мета) операції
000	001	002	003	005	032	045

№ з/ п	Найменува ння військового майна (індекс, номер креслення)	Код номенклатури	Одиниця виміру	Категорія (сорт, щільність)	Ціна за одиницю	Фактично використан о, втрачено		Належ ить викори стати за нормо ю	Перевитр ати		Економія		Примітка
						кількість	сума, грн		кільк ість	су ма, гр н	кільк ість	су ма , гр н	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1 4

Додатки:

Висновок комісії

Голова комісії

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Члени комісії:

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Висновок старших
начальників

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

"__" ____ 20__ року

М.П.

Відповідальна особа за зберігання і утримання військового майна

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Пояснення щодо оформлення акта списання

1. Акт складається комісією військової частини і затверджується командиром (начальником), якому надане таке право. Підпис особи, яка затвердила акт, скріплюється мастиковою гербовою печаткою.
2. Під час оформлення клопотання про отримання інспекторського посвідчення акт складається у двох примірниках, перший примірник надається старшому начальнику.
3. У разі складання акта списання на використані набої та боєприпаси графи 12, 13 заповнюються стосовно оприбуткування отриманих гільз (корпусів та елементів боєприпасів).
4. Графа 5 для некатегорованого військового майна не заповнюється.

Додаток 3
до Порядку списання військового
майна у Збройних Силах України та
Державній спеціальній службі
транспорту
(пункт 5 розділу І)

Стандарт 297 × 210, 297 × 420

Номенклатурний номер	Основний рахунок	Кореспондентський рахунок

АКТ СПИСАННЯ № _____

Ознака інформації	Реєстраційний номер	Номер аркуша	Код документа	Номер документа	Дата документа	Підстава (мета) операції
000	001	002	003	005	032	045

№ з/п	Найменування військового майна (індекс, номер креслення)	Код номенклатури	Одиниця виміру	Категорія (сорт, щільність)	Ціна за одиницю	Фактично використано, втрачено		Належить використати за нормою	Перевітра		Економія		Примітка
						кількість	сума, грн		кількість	сума, грн	кількість	сума, грн	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Додатки:

Висновок комісії

Голова комісії

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Члени комісії:

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Висновок старших
начальників

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

"__" _____ 20__ року

М.П.

Відповідальна особа за зберігання і утримання військового майна

(посада, військове звання, підпис, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Пояснення щодо оформлення акта списання

1. Акт складається комісією військової частини і затверджується командиром (начальником), якому надане таке право. Підпис особи, яка затвердила акт, скріплюється мастиковою гербовою печаткою.
2. Під час оформлення клопотання про отримання інспекторського посвідчення акт складається у двох примірниках, перший примірник надається старшому начальнику.
3. У разі складання акта списання на використані набої та боєприпаси графи 12, 13 заповнюються стосовно оприбуткування отриманих гільз (корпусів та елементів боєприпасів).
4. Графа 5 для некатегорованого військового майна не заповнюється.

Додаток 4
до Порядку списання військового майна
у Збройних Силах України
та Державній спеціальній службі транспорту
(пункт 5 розділу I)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____

(посада)

_____

(військове звання, підпис, Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ року

М. П.

АКТ № _____
списання будівлі (споруди), об'єкта незавершеного будівництва

Реєстраційний номер	Кількість аркушів	Номер акта	Дата складання	Підстава операції	Найменування будівлі
1	2	3	4	5	6

Номер за генеральним планом	Номер військового містечка	Номер військової частини	Гарнізон	КЕВ, (КЕЧ)	ЦУПЗ, ГУКВ
7	8	9	10	11	12

1. Показники обліку будівлі:

1. Рік побудови		7. Первісна вартість, тис. грн	
2. Будівельний об'єм, м			
3. Матеріал стін		8. Сума нарахованого зносу, тис. грн	
4. Загальна площа, м ²			
5. Категорія за обліком		9. Проведені капітальні ремонти: рік/сума, тис. грн	
6. Строк експлуатації:			

за нормою, років фактично, років		10. Залишкова вартість, тис.грн	

2. Під час ознайомлення з документами і проведення перевірки встановлено:

1) технічний стан основних конструктивних елементів будівлі (споруди), об'єкта незавершеного будівництва:

фундаментів _____

стін _____

перекриття _____

даху _____

2) причини дострокового зносу (пошкодження) будівлі (споруди), об'єкта незавершеного будівництва:

_____

3. Пропозиції комісії:

_____

Голова комісії

_____

(посада, військове звання, підпис, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

Члени комісії:

_____

(посада, військове звання, підпис, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

_____

(посада, військове звання, підпис, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

Акт складено у _____ прим.

Прим. № 1 _____

Прим. № 2 _____

4. Висновок старшого начальника:

_____

(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____ року

М. П.

Примітки:

1. Акт призначений для документального оформлення списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва.
2. Акт складається у двох примірниках, які подаються на затвердження посадовій особі, що має право на списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва. Після затвердження перший примірник повертається до КЕУ, КЕВ (КЕЧ), замовника будівництва, на балансі якого (якої) знаходилася списана будівля (споруда), об'єкт незавершеного будівництва, а другий — до Центрального управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України, Головного управління капітальних вкладень, якими ведеться облік будівель та споруд, об'єктів незавершеного будівництва.
3. У графі акта «Підстава операції» зазначається назва документа (наказу, розпорядження), його номер і дата.
4. Підписи осіб, які зробили висновок за актом і затвердили акт, скріплюються гербовою печаткою.

_____

Додаток 5
до Порядку списання військового майна
у Збройних Силах України
та Державній спеціальній службі транспорту
(пункт 5 розділу I)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____

(посада)

_____

(військове звання, підпис, Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ року

М. П.

ІНСПЕКТОРСЬКЕ ПОСВІДЧЕННЯ № _____
на списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва

Видане

_____

(найменування військової частини, якій видано інспекторське посвідчення)

за клопотанням (актом) _____

_____

(ким вносилося(вся) клопотання (акт))

від «___» _____ 20__ року № _____ на підставі рішення _____

_____

(ким прийнято рішення)

від «___» _____ 20__ року № _____ на списання будівель (споруд), об'єктів
незавершеного будівництва військового містечка № _____ у _____

_____

(місце розташування)

№ з/п	Назва будівлі (споруди), об'єкта незавершеного будівництва	Номер за генеральним планом	Площа, кв. м	Вартість тис. грн	Причина втрати

Усього на загальну суму _____

_____

(словами)

Із загальної суми шкоди, завданої державі втратою матеріальних засобів, частина збитку на суму _____

_____ підлягає відшкодуванню

_____

(словами)

за рахунок винних осіб, решту на суму _____

_____

(словами)

дозволяється віднести за рахунок держави.

Додаток: клопотання про видачу інспекторського посвідчення та додатки до нього на _____ аркушах (тільки до примірника № _____).

(посада, військове звання, підпис, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) особи,

---

яка подає інспекторське посвідчення на затвердження)

«_____» _____ 20__ року.

М. П.

Додаток 6
до Порядку списання військового
майна у Збройних Силах України
та Державній спеціальній службі
транспорту
(пункт 6 розділу I)

КНИГА
обліку втрат військового майна

Додаток 7
до Порядку списання військового
майна у Збройних Силах України
та Державній спеціальній службі
транспорту
(пункт 8 розділу I)

НАРЯД
на розбирання (демлітаризацію, розділення, розпорювання, знищення)

Додаток 8
до Порядку списання військового
майна у Збройних Силах України
та Державній спеціальній службі
транспорту
(пункт 1 розділу II)

МАКСИМАЛЬНІ РОЗМІРИ
коштів, на які посадові особи Міністерства оборони України, Збройних
Сил України та Держспецтрансслужби мають право затверджувати акти
на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію,
інспекторські посвідчення та акти списання

№ з/п	Найменування посади	Вартість військового майна за одним актом, інспекторським посвідченням, неоподаткованих мінімумів доходів громадян

		за актом на переведення в останню (найнижчу) категорію та актом списання	за інспекторським посвідченням
1	2	3	4
I. Військове майно (крім будівель, споруд та об'єктів незавершеного будівництва)			
1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України та Держспецтрансслужби, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, які ведуть військове (корабельне) господарство, керівник представництва державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу) включно	4800	2400
2	Командир (начальник) військової частини (установи, закладу, організації) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	20 000	10 000
3	Директор галузевого державного архіву Міністерства оборони України	20 800	10 400
4	Начальник управління, окремого структурного підрозділу (служби, відділу, групи) командування виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, командувач логістики командування виду, начальник озброєння командування виду Збройних Сил України, начальник управління зв'язку та інформаційних систем штабу Командування Повітряних Сил України, начальник Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь»,	21 600	10 800

	начальник Військово-медичного клінічного центру регіону - щодо військового майна закріпленої номенклатури		
5	Начальники структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, начальники інших органів військового управління - щодо військового майна, закріпленого за безпосередньо підпорядкованими їм військовими частинами; начальник управління (служби) Головного управління розвідки Міністерства оборони України, начальник управління (служби) департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України, начальник управління (окремої служби) Адміністрації Держспецтрансслужби	22 400	11 200
6	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, директор департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України, заступник Голови Адміністрації Держспецтрансслужби (за напрямом), начальник головного штабу - перший заступник Голови Адміністрації Держспецтрансслужби	23 200	11 600
7	Командувач Медичних сил Збройних Сил України, командувач Сил підтримки Збройних Сил України, командувач Сил логістики Збройних Сил України, командувач Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України, начальник Управління відчуження та утилізації надлишкового військового майна, інші начальники управлінь (головного, центрального), які є керівниками служб забезпечення Збройних Сил України, начальник Головного управління розвідки Міністерства	24 000	12 000

	оборони України, Голова Адміністрації Держспецтрансслужби		
8	Міністр оборони України	понад 24 000	понад 12 000
II. Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва			
1	Начальники квартирно-експлуатаційних управлінь (відділів, частин районів), начальники управлінь замовника робіт, командири військово-морських баз Військово-Морських Сил Збройних Сил України	4800	2400
2	Начальник інженерно-аеродромного управління Командування логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України	21 600	10 800
3	Командувач логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України	22 400	11 200
4	Начальник Центрального управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України, начальник управління організації функціонування пунктів управління Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України	23 200	11 600
5	Начальник Головного управління земель оборони та фондів, начальник Головного управління капітальних вкладень, командувач Сил логістики Збройних Сил України, командувач Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України, командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, начальник Національного університету оборони України, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Голова	24 000	12 000

	Адміністрації Держспецтрансслужби		
6	Міністр оборони України	понад 24 000	понад 12 000

	Додаток 9 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 1 розділу II)

МАКСИМАЛЬНІ РОЗМІРИ

коштів, на які посадові особи Міністерства оборони України, Збройних Сил України та Держспецтрансслужби мають право затверджувати акти списання, акти на переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію, яке набуло непридатного стану або було використане в період правового режиму воєнного стану, а також списувати за інспекторськими посвідченнями військове майно, знищене (втрачене) під час воєнних (бойових) дій, антитерористичної операції, міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки або внаслідок диверсій

№ з/п	Найменування посади	Максимальні розміри коштів, на які посадові особи мають право списувати військове майно, неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
1	2	3
I. Військове майно (крім будівель, споруд та об'єктів незавершеного будівництва), що списується за актом якісного (технічного) стану та актом списання		
1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, які ведуть військове (корабельне) господарство, керівник представництва державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу) включно	100 000
2	Командир (начальник) військової частини (установи, закладу, організації) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	200 000

3	Директор Галузевого державного архіву Міністерства оборони України	400 000
4	Начальник управління, окремого структурного підрозділу (служби, відділу, групи) командування виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, начальник військ зв'язку - начальник управління зв'язку, кібербезпеки та радіотехнічного забезпечення штабу командування Повітряних Сил Збройних Сил України, начальник Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь», начальник Військово-медичного клінічного центру регіону, щодо військового майна закріпленої номенклатури	600 000
5	Начальники структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, начальники інших органів військового управління щодо військового майна, закріпленого за безпосередньо підпорядкованими їм військовими частинами, начальник управління (служби) Головного управління розвідки Міністерства оборони України, начальник управління (служби) департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України, начальник управління (окремої служби) Адміністрації Держспецтрансслужби	800 000
6	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, директор департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України, заступник Голови Адміністрації Держспецтрансслужби (за напрямом), начальник головного штабу - перший заступник Голови Адміністрації Держспецтрансслужби	1 000 000
7	Командувач Медичних сил Збройних Сил України, командувач Сил підтримки Збройних Сил України, командувач Сил логістики Збройних Сил України, командувач Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України, начальник Управління відчуження та утилізації надлишкового військового майна, інші начальники управлінь (головного, центрального), які є керівниками служб забезпечення Збройних Сил України, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Голова Адміністрації Держспецтрансслужби	1 300 000
8	Міністр оборони України	понад 1 300 000
II. Військове майно (крім будівель, споруд та об'єктів незавершеного будівництва), що списується за інспекторським посвідченням		
1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти Збройних Сил України, які не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Держспецтрансслужби або Головного управління розвідки Міністерства оборони України та які ведуть військове (корабельне) господарство, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу) включно	100 000

2	Командир (начальник) військової частини (установи, закладу, організації) Збройних Сил України, які не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Держспецтрансслужби або Головного управління розвідки Міністерства оборони України для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	150 000
3	Директор Галузевого державного архіву Міністерства оборони України	200 000
4	Начальники структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, начальники інших органів військового управління, які не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Держспецтрансслужби щодо військового майна, закріпленого за безпосередньо підпорядкованими їм військовими частинами	400 000
5	Начальники управлінь (головного, центрального), які є керівниками служб забезпечення Збройних Сил України та які не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Держспецтрансслужби або Головного управління розвідки Міністерства оборони України, начальник Управління відчуження та утилізації надлишкового військового майна	650 000
6	Міністр оборони України	понад 650 000
III. Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва, що списуються за актом списання		
1	Начальники квартирно-експлуатаційних управлінь (відділів, частин районів), начальники управлінь замовника робіт, командири військово-морських баз Військово-Морських Сил Збройних Сил України	100 000
2	Начальник інженерно-аеродромного управління Командування логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України	200 000
3	Командувач логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України	250 000
4	Заступники командувачів Військово-Морських та Повітряних Сил Збройних Сил України, начальник Центрального управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України, начальник управління організації функціонування пунктів управління Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України	1 000 000
5	Начальник Головного управління земель оборони та фондів, начальник Головного управління капітальних вкладень, командувач Сил логістики Збройних Сил України, командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, начальник Національного університету оборони України, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони	1 300 000

	України, Голова Адміністрації Держспецтрансслужби	
6	Міністр оборони України	понад 1 300 000
IV. Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва, закріплені за військовими частинами, що не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Держспецтрансслужби або Головного управління розвідки Міністерства оборони України та списуються за інспекторськими посвідченнями		
1	Начальники квартирно-експлуатаційних управлінь (відділів, частин районів), начальники управлінь замовника робіт	100 000
2	Начальник Центрального управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України	120 000
3	Начальник Головного управління земель оборони та фондів, начальник Головного управління капітальних вкладень, начальник Національного університету оборони України, Командувач Сил логістики Збройних Сил України	650 000
4	Міністр оборони України	понад 650 000

	Додаток 10 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 2 розділу II)

**ПОВНОВАЖЕННЯ
керівників органів військового управління та командирів військових частин на списання військового майна відповідно до номенклатури служб забезпечення**

№ з/п	Посадові особи, яким надається право списання	Перелік (номенклатура) засобів, що підлягають списанню
1	2	3
1	Медична техніка, майно та лікарські засоби	
1.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу),	Медичне майно (у тому числі аптечки, сумки, наплічники), за винятком медичної техніки, наркотичних засобів, психотропних, отруйних речовин і прекурсорів, рентгенологічне обладнання

	включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	
1.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Майно, зазначене в рядку 1.1
1.3	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене в рядку 1.1
1.4	Начальник Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь», начальник Військово-медичного клінічного центру регіону	Медичне майно (у тому числі аптечки, сумки, наплічники), за винятком медичної техніки, наркотичних засобів, психотропних, отруйних речовин і прекурсорів
1.5	Командувач Медичних сил Збройних Сил України	Усі види медичної техніки, медичного майна та лікарських засобів
2	Засоби розвідки	
2.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Видаткові, експлуатаційні та ремонтні матеріали; вироби електронної техніки та електроніки, що не містять дорогоцінних металів та каменів; комплект запасних частин та приладдя (далі - ЗІП) розсіпом; елементи та інструмент загального призначення за номенклатурою індивідуальних, групових та ремонтних комплектів ЗІП; робочі засоби вимірювань, установлені на щитах, пультах, агрегатах та іншому обладнанні засобів розвідки; інше технічне майно та матеріали, що використовуються під час технічного обслуговування та поточного ремонту
2.2	Начальники розвідувальних управлінь (управлінь розвідки) штабів видів (родів військ (сил)) Збройних Сил України, розвідувальних управлінь (управлінь розвідки) штабів оперативних командувань Сухопутних військ Збройних Сил України	Засоби розвідки Р-382П, Р-327, Р-345, Р-346, типу "Вахта-М", "Орленок-1", "Пеликан", "Пеликан-М", Р-704, Р-705В, Р-706, Р-707, Р-711, Р-391В1 (В2), Р-375, Р-390-1, Р-390-2, КПДУ-Л(Т), Р-309, Р-312, Р-313, Р-313М, Р-313М2, Р-314, Р-314М, Р-318, Р-319, Р-323, Р-323М, Р-323М2, "Криптон-П11 (П12, ПМ1, ПМ2, П22,

		П24)", "Персей-П4", Р-718, Р-720, Р-721, Р-320, Р-323П, Р-710, Р-713, Р-714, СРС-5, Р-341А, Р-341Б, Р-360М, Р-360М2, Р-371, Р-376, Р-376М, типу Р-384, "Снежинка", "Акация", "Аргон-Ч (ЧМ)", типу "Гравий", "Градиент", "Карат-СД (СР)", "Сирена", "Кедр", "Цедра-Ц300М", Р-702, РСА-1, ППА-1(1Л61), ЭРРС-1, "Трапедия", типу "Тропа", "Филин", типу МРР, Р-323У, Р-333, Р-389, Р-391-1, типу Р-374, Р-398 (АСС-1), Р-399Т, "Гравий-А (АМ)", Р-712, Р-712С, "Курок", "Стеньга", "Параметр", МРР-АС, "Участник", "Участник-М", Р-352, реєструвальна апаратура, "Хрусталь-Д", типу Р-353, Р-354, Р-392, ПЗС-86, ГК-010, ГК-022, ГК-10Ж. Стационарні засоби розвідки (у тому числі іноземного виробництва), а також апаратура, блоки, вузли тощо, що знімаються з техніки під час проведення доопрацювань згідно з номенклатурою техніки, що списується. Акумуляторні батареї до радіостанцій спеціальних переносних
2.3	Начальник управління департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Комплекси засобів радіорозвідки, станції радіорозвідки; комплекси, вузли і станції радіоперехоплення; комплекси радіопеленгування і радіопеленгатори, радіоприймальні комплекси, радіоприймачі, радіоприймальні пристрої панорамні, демодуюча апаратура; комплекси, станції радіотехнічної розвідки; переносна апаратура радіо- та радіотехнічної розвідки; апаратура технічного аналізу сигналів; реєструвальна апаратура магнітного та фототелеграфного запису, знакодуюча та безпаперової реєстрації; апаратура підсилювання, трансляції, узгодження та комутації сигналів; системи автоматизації управління, добування, обробки та передачі інформації. Вузли, радіостанції, спеціальні рухомі пункти управління радіовузлом; радіостанції, радіопередавачі, радіоприймачі та пристрої спеціального радіозв'язку; радіостанції спеціальні переносні. Антенно-щоголові системи та пристрої, антени. Оперативна техніка розвідки. Засоби оперативної поліграфії. Апаратура, блоки, вузли тощо, що знімаються з техніки у разі проведення модернізації та доопрацювань. Групові та ремонтні комплекти ЗІП до засобів

		розвідки; навчально-стаціонарні та дослідні зразки засобів розвідки. Ножі розвідника (за закріпленою номенклатурою). Набої, витратні та комплектуючі матеріали до спеціального озброєння. Навчально-стаціонарні та дослідні зразки засобів розвідки, інша військова техніка та майно, у тому числі іноземного виробництва, придбані за кошти, виділені на відповідні статті Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України
2.4	Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Засоби розвідки; майно, придбане за кошти, виділені на відповідні статті Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України
3	Техніка та майно зв'язку, обладнання інформаційно-комунікаційних систем	
3.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до бригадного генерала (коммодора), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини та витратні матеріали, ремонтні комплекти та ЗПП, що використовуються для технічного обслуговування й поточного ремонту засобів зв'язку та обладнання інформаційно-комунікаційних систем; пасивне комунікаційне обладнання (патч-корди, утримувачі, кабельні коробки, конектори, розетки), акумулятори та акумуляторні батареї джерел безперебійного живлення та засобів зв'язку, монітори, клавіатури, маніпулятори «миша», джерела безперебійного живлення, комплектуючі вироби до комп'ютерного обладнання, зовнішні накопичувачі інформації, пристрої друку, сканери, засоби відображення, програмне забезпечення загального користування, активне телекомунікаційне обладнання ємністю до 16 портів включно, польовий легкий кабель зв'язку, внутрішньовузловий кабель зв'язку, розподільчі кабелі зв'язку та монтажні, польові телефонні апарати, телефони МБ, ЦБ та АТС, окремі складові частини до радіостанцій транкінгового зв'язку
3.2	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання не	Радіостанції полкової та ротної мережі, радіостанції індивідуальні, танкові радіостанції, радіостанції КШМ, радіостанції транкінгового зв'язку, окремі радіоприймачі; апаратура ущільнення та тонального телеграфування, апаратура

	нижче генерал-майора (контр-адмірала)	оповіщення, апаратура зашумлення; IP-телефони (крім «Славутич», «Буковель»); комутатори ручні, телеграфна апаратура, переговорні пристрої та апаратура документування, обладнання для передачі телекодової та телеграфної інформації, апаратура гучномовного зв'язку, телефонні концентратори; автоматизовані робочі місця, персональні електронно-обчислювальні машини, ноутбуки, кишенькові персональні комп'ютери, планшетні комп'ютери, пристрої друку, сканери, засоби відображення, програмне забезпечення загального користування, пасивне комунікаційне обладнання та некероване активне комунікаційне обладнання, комутатори та маршрутизатори
3.3	Директор Департаменту зв'язку та кібербезпеки Головного управління розвідки Міністерства оборони України (відносно структурних підрозділів розвідувального органу Міністерства оборони України та підпорядкованих військових частин)	Переносні радіостанції всіх типів (крім Р-005У), індивідуальні радіостанції (крім Р-147, Р-148, Р-158, Р-163, Р-002ПП), розподільчі кабелі зв'язку та монтажні, візки для розмотування кабелю, апаратура ущільнення до 3 каналів (крім П-330) та тонального телеграфування до 6 каналів (крім П-327), телефонні апарати МБ, телефонні апарати ЦБ та АТС (крім П-170, П-171, АТ-3031, "Славутич"), радіоприймачі Р-154, Р-125, радіоприймачі 3 класу, апаратура оповіщення П-160, польові станції фельд'єгерсько-поштового зв'язку (далі - ФПЗ), АТС ємністю до 2000 номерів, ручні комутатори, польовий, магістральний та інші кабелі; персональні електронно-обчислювальні машини (ПЕОМ), портативні ПЕОМ (ноутбуки), кишенькові персональні комп'ютери, планшетні комп'ютери, складові виробів до комп'ютерного обладнання, друкувальні та інші пристрої введення та/або виведення інформації, активне телекомунікаційне обладнання, термінали супутникового зв'язку, мобільні телефонні апарати, транкінгові радіостанції, магнітофони та диктофони, акумулятори та акумуляторні батареї засобів зв'язку, прикінцеве обладнання для передачі телекодової та телеграфної інформації, апаратура гучномовного зв'язку
3.4	Начальник Центрального управління забезпечення технікою та майном зв'язку -	Радіопередавачі, радіостанції всіх типів, засоби та комплекси транкінгового зв'язку;

	головний інженер Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	командно-штабні машини, станції тропосферного зв'язку, радіорелейні станції (станції доступу), станції супутникового зв'язку, радіовузли, радіоприймачі, засоби телефонного та телеграфного зв'язку, апаратні ФПЗ, апаратні технічного забезпечення, укладачі кабелю та кабельні машини, електричні станції живлення пересувних вузлів зв'язку; автоматичні телефонні станції; засекречувальна апаратура, апаратура IP-шифрування; телефонні апарати всіх типів, польовий кабель дальнього зв'язку, магістральний кабель та лінії зв'язку; навчально-тренувальні засоби зв'язку (тренажери); радіо- та електронно-вимірювальні прилади всіх типів; поштообробне обладнання вузлів та станцій ФПЗ; автоматизовані робочі місця, електронно-обчислювальні машини, ноутбуки, серверне обладнання, кишенькові персональні комп'ютери, планшетні комп'ютери, складові виробів до комп'ютерного обладнання, друкувальні та інші пристрої введення та/або виведення інформації, активне комунікаційне обладнання, спеціалізоване програмне забезпечення
3.5	Командувач Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України	Усі види техніки та майна зв'язку, обладнання інформаційно-комунікаційних систем
4	Засоби захисту інформації, технічні засоби захисту зброї від несанкціонованого застосування та майно, що замовляються начальником Центрального управління охорони державної таємниці та захисту інформації Генерального штабу Збройних Сил України	
4.1	Командири (начальники) військових частин, (установ, закладів, організацій), вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти Збройних Сил України, начальники управлінь (служб, відділів) охорони державної таємниці штабів видів Збройних Сил України, оперативних командувань Сухопутних військ Збройних Сил України	Експлуатаційні та витратні матеріали (що не містять дорогоцінних металів), елементи живлення до засобів криптографічного захисту інформації, елементи та інструмент загального призначення, що входять у комплект запасних частин та приладдя; ремонтні комплекти та ЗІП та інші матеріали, що використовуються для технічного обслуговування і поточного ремонту засобів захисту інформації; інструменти та закупівельні матеріали для ремонтних підрозділів
4.2	Начальники штабів видів Збройних Сил України, оперативних командувань	Засоби вимірювань радіотехнічних величин загальновійськового (загального)

	Сухопутних військ Збройних Сил України	використання, верстатне обладнання, майно для постів спеціального зв'язку, ремонтних підрозділів криптографічного захисту інформації і криптології; засоби технічного захисту інформації, що замовляються начальником Центрального управління охорони державної таємниці та захисту інформації Генерального штабу Збройних Сил України
4.3	Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Засоби криптографічного захисту інформації, допоміжне обладнання, обладнання спеціальних апаратних на рухомих засобах, комплекти базових, групових і ремонтних ЗІП до них; окремі вузли, блоки засобів криптографічного захисту інформації військових частин, підпорядкованих Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України
4.4	Начальник Центрального управління охорони державної таємниці та захисту інформації Генерального штабу Збройних Сил України	Засоби криптографічного захисту інформації усіх типів, допоміжне обладнання, обладнання спеціальних апаратних на рухомих засобах, комплекти базових, групових і ремонтних ЗІП, окремі вузли, блоки засобів криптографічного захисту інформації, комплекти електронних блоків до засобів криптографічного захисту інформації, комплекти діагностичних і ремонтних засобів, комплекти перехідних засобів для ремонту засобів криптографічного захисту інформації, вузли та блоки засобів та комплексів протидії технічним розвідкам, засоби комплексного технічного контролю та технічного захисту інформації; вузли, блоки технічних засобів захисту зброї, блокувальні пристрої і замки, імітатори-тренажери і випробувальні пульти технічних засобів захисту зброї; засоби криптографічного захисту інформації, окремі вузли і блоки, які реалізують криптографічний алгоритм перетворення та виготовлені (досліджені) на замовлення Центрального управління охорони державної таємниці та захисту інформації Генерального штабу Збройних Сил України
5	Технічні засоби систем життєзабезпечення спеціальних фортифікаційних споруд стаціонарних пунктів управління, техніка й обладнання рухомих пунктів управління Збройних Сил України	

5.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Видаткові експлуатаційні та ремонтні матеріали, ремонтні комплекти та ЗІП, використані для ремонту та обслуговування технічних засобів систем життєзабезпечення спеціальних фортифікаційних споруд та обладнання техніки рухомих пунктів управління (далі - РПУ) (списання елементів одиночних та ремонтних комплектів ЗІП має підтверджуватися записами у відповідних розділах формулярів (паспортів) про використання їх для відновлення працездатності технічних засобів систем життєзабезпечення спеціальних фортифікаційних споруд та обладнання техніки РПУ); інструмент розсипом, вмонтовані робочі засоби вимірювань технічних систем; матеріали, що використовуються для технічного обслуговування та поточного ремонту технічних систем; комплектуючі, які не впливають на цілісність системи або агрегату життєзабезпечення спеціальної фортифікаційної споруди (далі - СФС) або техніки РПУ; додаткове обладнання СФС
5.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Захисні та герметизувальні пристрої, електротехнічні пристрої та засоби автоматики, технічні засоби дизельних електростанцій, систем вентиляції та кондиціювання повітря, систем водопостачання, каналізації та дренажу, систем теплопостачання, опалення та гарячого водопостачання; технічні засоби систем стисненого повітря, підйомно-транспортні засоби, обладнання систем пожежогасіння
5.3	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене у пункті 5.2, акумуляторні батареї техніки РПУ та систем життєзабезпечення спеціальних фортифікаційних споруд

5.5	Командувач Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України	Усі види технічних засобів систем життєзабезпечення спеціальних фортифікаційних споруд стаціонарних пунктів управління, техніки й обладнання рухомих пунктів управління Збройних Сил України
6	Повітрянодесантна техніка та майно	
6.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини до багатопольних парашутних систем, парашутних реактивних систем, засобів безплатформного десантування; запасні частини до людських та вантажних парашутів і парашутних систем, засобів десантного спорядження; приладдя для укладання парашутів; парашутні прилади; метеоприлади та прилади складського обладнання; обладнання та інструменти ремонтних майстерень; ремонтні та експлуатаційні матеріали; матеріальні засоби, закуплені за рахунок коштів, виділених на утримання, ремонт та експлуатацію повітрянодесантної техніки
6.2	Командувач Десантно-штурмових військ Збройних Сил України	Всі види повітрянодесантної техніки та майна
7	Техніка та майно квартирного постачання	
7.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Квартирне майно, за винятком меблів, пірамід для зброї, столів для чищення зброї, ліжок металевих, сейфів, шаф металевих, скриньок металевих, печей металевих та чавунних, підставок різних; комунальне обладнання, змонтоване на комунальній техніці; майно, використане для облаштування польових таборів, а також меблі похідні складні та ліжка польові розкладні знищені (втрачені) в ході ведення бойових дій
7.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Майно, зазначене у пункті 7.1
7.3	Командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-	Майно, зазначене у пункті 7.1

	майора (контр-адмірала)	
7.4	Командувач виду (оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання генерал-лейтенанта (віце-адмірала)	Майно, зазначене у пункті 7.1
7.5	Начальник Центрального управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики, начальник Центру забезпечення службової діяльності Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, начальники КЕУ, КЕВ, КЕЧ (районів)	Усі види техніки та майна квартирного постачання
7.6	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види техніки та майна квартирного постачання
7.7	Начальник КЕЧ (м. Київ), директор департаменту логістики Головного управління розвідки Міністерства оборони України, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Усі види техніки та майна квартирного постачання, що знаходиться на балансовому обліку у Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України та підпорядкованих їй військових частинах, установах та організаціях
8	Технічні засоби виховання (пропаганди)	
8.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до генерал-майора (контр-адмірала), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Гармоні, щипкові музичні інструменти, акордеони, баяни, народні музичні інструменти, шахи, шашки, доміно, інші настільні ігри, діапроектори, проєкційні екрани, фотозбільшувачі, комплектуючі та запасні частини до фото- (відео-) апаратури (об'єктиви, штативи, освітлювальна апаратура, елементи живлення тощо), книги, наочна агітація, зошити, портрети, бюсти, гучномовці кімнатні і зовнішні, мікрофони, звукові колонки, акустичні системи (крім активних), телевізійні антени кімнатні і зовнішні (крім супутникових), DVD та компакт-диски, відеокасети, аудіокасети, стабілізатори напруги для телевізорів, експлуатаційні та витратні матеріали (які не містять дорогоцінних металів), решту технічних засобів виховання (пропаганди) (крім похідної техніки) за письмовим погодженням із службою забезпечення Збройних Сил

		України
8.2	Начальник управління (головного, центрального), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види технічних засобів виховання (пропаганди)
8.3	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види технічних засобів виховання (пропаганди)
9	Наземна техніка радіоелектронної боротьби	
9.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до генерал-майора (контр-адмірала), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Експлуатаційні та витратні матеріали, сухі гальванічні елементи та акумуляторні батареї, електровакуумні та напівпровідникові прилади, резистори, конденсатори, інтегральні схеми (що не містять дорогоцінних металів), ремонтні комплекти, ЗПП-О, головні телефони, магнітофони та телефонні капсули, тепловентилятори, консерваційні матеріали, фали капронові та бавовняно-пальні, антенний канатик, дріт, шнур, інструменти розсипом, вмонтовані робочі засоби вимірювань для апаратури наземної техніки та майна радіоелектронної боротьби
9.2	Начальник служби радіоелектронної боротьби видів (оперативних командувань Сухопутних військ) Збройних Сил України, для якого штатом передбачено військове звання полковника (капітана 1 рангу), у межах визначених повноважень	Підсилювачі потужності, робочі комбіновані вимірювальні прилади зі складу комплектів наземної техніки та засобів радіоелектронної боротьби, комплекти інструментів, польові зарядні пристрої, акумуляторні батареї, обладнання та окремі вузли (блоки) станцій перешкод, пунктів (вузлів) управління, контрольно-керувальні прилади та передавачі перешкод, які закидаються; обладнання навчальних класів, техніка та майно, які поставляє промисловість та які виготовляються у військах для навчання; елементи групового та ремонтного ЗПП
9.3	Командувач виду (оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання генерал-лейтенанта (віце-адмірала)	Окремі вузли (блоки) наземної техніки та засобів радіоелектронної боротьби, агрегати електроживлення, засоби автоматизації та обчислювальної техніки комплексів, пунктів (вузлів) управління, станцій перешкод; групові та ремонтні комплекти ЗПП, які не поповнюються після закінчення строків експлуатації

9.4	Начальник Головного управління радіоелектронної та кіберборотьби Генерального штабу Збройних Сил України, начальник управління (центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Окремі вузли (блоки) наземної техніки та засобів радіоелектронної боротьби, агрегати електроживлення, засоби автоматизації та обчислювальної техніки комплексів, пунктів (вузлів) управління, станцій перешкод, КУНГи; групові та ремонтні комплекти ЗІП, які не поповнюються після закінчення строків експлуатації, окремі секретні і несекретні зразки техніки та майна радіоелектронної боротьби, за винятком дослідних зразків техніки (засобів) радіоелектронної боротьби
9.5	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види (типи) наземної техніки радіоелектронної боротьби
10	Озброєння і засоби радіаційного, хімічного, біологічного захисту	
10.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до бригадного генерала (коммодора), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини, матеріали, електрообладнання, пристрої, література; інструмент та приладдя для експлуатації та ремонту озброєння і засобів радіаційного, хімічного, біологічного захисту (далі - РХБЗ), які входять в індивідуальні комплекти ЗІП машин; комплекти та прилади, димові засоби (димові суміші, шашки та гранати), дегазувальні та дезактивувальні речовини, розчинники, регенеративні патрони до ізолювальних протигазів, регенеративні комплекти, фільтрувальні секції та елементи, касети до фільтрів очищення повітря, гопкалітові патрони, індикаторні засоби, елементи живлення, ремонтні матеріали, імітаційні хімічні засоби, хлорпікрин, сигнали хімічної тривоги, піропатрони ПП-9, одноразові транспортно-пускові контейнери з термобаричною бойовою частиною і реактивним двигуном реактивного піхотного вогнемета РПВ-16, 93 мм реактивні піхотні вогнемети РПО-А, ручні гранати термобаричні РГТ-27С, РГТ-27С2, засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри
10.2	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене у рядку 10.1

10.3	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання генерал-лейтенанта (віце-адмірала)	Майно, зазначене у рядку 10.1
10.4	Начальник військ радіаційного, хімічного та біологічного захисту - начальник управління радіаційного, хімічного та біологічного захисту Командування Сил підтримки Збройних Сил України, начальник управління (центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види озброєння і засобів радіаційного, хімічного, біологічного захисту
10.5	Командувач Сил підтримки Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 10.4
11	Засоби геопросторової (топогеодезичної та навігаційної) підтримки	
11.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Витратні матеріали для виготовлення і друку картографічної продукції, комплекти ЗІП, література, будівельні матеріали, деталі радіо- та електротехніки, CD, DVD диски
11.2	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України з правом надання повноважень на списання майна начальникам управлінь (відділів, служб) виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, які організовують геопросторову підтримку	Майно, зазначене в рядку 11.1, та додатково: креслярські інструменти та прилади, перевіральне та ремонтне обладнання засобів топогеодезичного забезпечення, ЗІП, топографічні зонти, нівелірні рейки, сталеві стрічки та марки, штативи, центрувальні інструменти, барометри, психометри, акумулятори лужні, мензули, лінійки, стереоскопи, координатографи, пантографи, фотоапарати, секундоміри, гравірувальні прилади, бензопили, допоміжне обладнання, окремі блоки засобів топографічного обладнання, макети місцевості
11.3	Начальник топографічної служби Збройних	Майно, зазначене у пункті 11.2 та

	Сил України - начальник управління воєнно-топографічного і навігації Командування Сил підтримки Збройних Сил України, начальник управління (центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	додатково: астрономо-геодезичні засоби, наземні засоби спостереження космічних апаратів топогеодезичного, навігаційного призначення та обробки інформації, засоби наземних геодезичних вимірювань, прилади астрономічних та гравіметричних спостережень, прилади частоти та часу, фототопографічні, аерофотознімальні засоби, аеротопознімальні комплекси, технічні засоби складання (оновлення) топографічних, спеціальних, електронних та цифрових карт, рухомі фотограмметричні, картографічні комплекси, картографічні засоби, рухомі сховища карт, засоби зберігання та постачання топографічних і спеціальних карт, ремонтно-метрологічні засоби обслуговування топогеодезичної техніки, допоміжне обладнання, енергозабезпечення топогеодезичних засобів, навчальні топогеодезичні засоби, топографічні карти, спеціальні карти, каталоги координат геодезичних пунктів
11.4	Командувач Сил підтримки Збройних Сил України, командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види засобів геопросторової (топогеодезичної та навігаційної) підтримки
12	Засоби інженерного озброєння	
12.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Шанцевий інструмент, сумка мінера-підричника, мінні шнури, кутові відбивачі ОМУ, ліхтарі кишенькові, ліхтарі акумуляторні, джерела струму для засобів інженерного озброєння та індивідуальні маскувальні засоби у межах 5 % (10 % - під час дії правового режиму воєнного стану) на рік кількості майна, яке знаходиться в запасах поточного забезпечення; елементи та інструмент загального призначення за номенклатурою індивідуального ЗПІ машин, слюсарного, ковальського, жерстяно-мідницького, зварювального та іншого інструменту інженерних ремонтних майстерень та пунктів технічного обслуговування і ремонту; кабельна мережа та її упаковка; засоби регулювання; інженерні боєприпаси, упаковка від інженерних боєприпасів і тара всіх типів, що не підлягає поверненню; колючий дріт, малопомітні перешкоди; земленосні мішки та саперний провід, використані на бойову підготовку та знищення вибухонебезпечних

		предметів; індивідуальні комплекти ЗІП, спеціальне обладнання особистого виготовлення та технологічне оснащення для ремонту, випробування, експлуатації, збереження і транспортування; вузли та деталі машин, що ремонтуються (розбираються) і такі, що застаріли, у зв'язку зі зміною їх на більш досконале обладнання, а також у зв'язку зі зняттям з озброєння інженерної техніки; макети озброєння та військової техніки; ремонтно-монтажний інструмент і пристрої; складові одиниці, замінені при середньому, регламентованому та капітальному ремонтах, але не більше 20 % річного обороту
12.2	Командир військової ремонтної частини, арсеналу, бази, складу центрального підпорядкування та підпорядкованих оперативним командуванням	Інженерне майно, зазначене у пункті 12.1, крім того, індивідуальні комплекти ЗІП, шанцевий інструмент, спеціальне обладнання особистого виготовлення та технологічне оснащення для ремонту, випробування, експлуатації, збереження і транспортування; вузли та деталі машин, що ремонтуються (розбираються) і такі, що застаріли у зв'язку зі зміною їх на більш досконале обладнання, а також у зв'язку зі зняттям з озброєння інженерної техніки; ремонтно-монтажний інструмент і пристрої; складові одиниці, замінені при середньому, регламентованому та капітальному ремонтах, але не більше 10 % річного обороту
12.3	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Інженерне майно, зазначене у пункті 12.1, крім того, інше інженерне майно до 5 % (10 % - під час дії правового режиму воєнного стану) на рік кількості майна, яке знаходиться у запасах поточного забезпечення; електроінструмент інженерних ремонтних майстерень, електростанцій; переносне паркове обладнання; навчальне майно, крім тренажерів, розрізних зразків, електрифікованих стендів та макетів інженерної техніки
12.4	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Інженерне майно, зазначене у пункті 12.3, крім того, окремі вузли, замінені у процесі військового ремонту, тенти для укриття інженерної техніки

12.5	Командувач виду (оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання генерал-лейтенанта (віце-адмірала)	Інженерне майно, зазначене у пункті 12.4, крім того, обладнання фарбувальних станцій та комплексів "Вихід", компресорні станції з пневмоінструментом, зварювальні агрегати, мотоприлади, насоси; електротехнічні засоби загальновійськового призначення потужністю до 10 кВт, двигуни внутрішнього згорання типу "Ч", "УД", "СДВ", випрямлячі типу ВАК, авто та електронавантажувачі, кранові самонавантажувачі, але не більше 10 % кількості зазначених зразків, що знаходиться в експлуатації у поточному році; тренажери, розрізані зразки, електрифіковані стенди та макети інженерної техніки; складові одиниці інженерної техніки, замінені при середньому, регламентованому та капітальному ремонтах, але не більше 10 % річного обороту
12.6	Начальник інженерних військ - начальник управління інженерних військ Командування Сил підтримки Збройних Сил України, начальник управління (центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види засобів інженерного озброєння, за винятком їх дослідних зразків у цілому або окремого робочого (спеціального) обладнання
12.7	Командувач Сил підтримки Збройних Сил України, командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види засобів інженерного озброєння
13	Ракетно-артилерійське озброєння, військова техніка та майно	
13.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно з тими, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Робочі засоби вимірювань, установлені на щитах, пультах, агрегатах та іншому обладнанні ракетно-артилерійського озброєння і військової техніки; засоби опору, запобіжники, релейні перемикачі, реостати, реле, конденсатори, тумблери, сельсини, потенціометри, селенові випрямлячі, трансформатори, електровугільні та електровакуумні вироби, надвисокочастотні та напівпровідникові прилади, модулі, мікросхеми, електротехнічні деталі та інші елементи електронної техніки, чохли тканинні розміром до 5 м ² для всіх видів ракетно-артилерійського озброєння, військової техніки та майна; витратні, експлуатаційні та ремонтні матеріали; приладдя до

		стрілецького озброєння та інше майно; навчальне майно з артилерійської та стрілецької підготовки; допоміжні прилади, координатні мірки, готовальні, стрічки мірні, зонди, контрольні рівнеміри, квадранти, термометри, координатографи, окуляри-світлофільтри, пантографи, папки для окомірної зйомки; трафарети умовних знаків; таблиці стрільби, навчально-технічні плакати. Прилади, блоки, шафи, зборки, вузли та деталі озброєння, що перебувають на ремонті, але за своїм технічним станом не підлягають ремонту; спеціальні пристрої власного виготовлення та застаріле технологічне оснащення у зв'язку із заміною їх більш досконалим обладнанням, а також у зв'язку зі зняттям з озброєння військової техніки та майна, для ремонту, експлуатації, зберігання та транспортування яких вони були призначені; чохла з тканини та гермоупаковка для всіх видів ракетно-артилерійського озброєння, військової техніки та майна, що непридатні до подальшого використання; тара, інструмент та прилади, що входять до комплексу індивідуального, групового та ремонтного ЗІП; ремонтно-монтажний інструмент та прилади; логарифмічні лінійки, хордокутоміри, координатні мірки; лінійки командирські штатні та інші, номограми, курвіметри, готовальні, компаси, лупи, стрічки мірні, зонти
13.2	Командир військової ремонтної частини, арсеналу, бази, складу центрального підпорядкування та підпорядкованих видам Збройних Сил України й оперативним командуванням Сухопутних військ Збройних Сил України	Майно, зазначене в рядку 13.1
13.3	Командувач логістики командування виду, начальник озброєння командування виду Збройних Сил України, керівник управління, окремого структурного підрозділу (служби, відділу, групи) командування виду Збройних Сил України, командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Майно, зазначене у пункті 13.2, та додатково: робочі засоби вимірювань; упаковка під озброєння; спеціальні шланги для заправки ракет компонентами палива та повітрям; акумуляторні батареї всіх типів, що входять у комплект ракетно-артилерійського озброєння та військової техніки; вузли навчального ракетно-артилерійського озброєння та військової техніки; холодна зброя (шашки всіх видів, кортики, ножі); елементи ЗІП до ракетно-артилерійського озброєння, спеціальний

		інструмент та інструмент загального призначення; навчальне майно з артилерійської та стрілецької підготовки; допоміжні прилади, логарифмічні лінійки, хордокутоміри, координатні мірки; лінійки командирські штатні та інші, номограми, курвіметри, готовальні, компаси, лупи, стрічки мірні, зонти; контрольні рівнеміри, квадранти, термометри, координатографи, окуляри-світофільтри, пантографи, папки для окомірної зйомки; трафарети умовних знаків; таблиці стрільби; навчально-технічні плакати
13.4	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене у пункті 13.3, та додатково: блоки, панелі, пульти, шафи та прилади ракетно-артилерійського озброєння, військової техніки та майно за номенклатурою групових ремонтних комплектів ЗІП; вакуумні вироби та радіодеталі; тренажери та імітатори (крім тренажерів бойових засобів); пульт управління; повітропідігрівачі; індикатори вологості; навчально-тренувальне обладнання; комплекти вантажозахватних засобів та допоміжне обладнання, що не входить до комплектів наземного й технологічного обладнання
13.5	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала), начальник служби (відділу, групи) виду (оперативного командування) Збройних Сил України щодо військового майна закріпленої номенклатури	Майно, зазначене у пункті 13.4, та додатково: тренажери й імітатори всіх типів ракетно-артилерійського озброєння та техніки; пересувні та стаціонарні електростанції, електроагрегати та двигуни потужністю до 500 кВт; складальні зали та апаратні машини; паливно- та повітрязаправні машини, засоби заправки; усі види контрольно-вимірювальних приладів і установок (машини, системи, установки); контрольно-перевірочні машини; транспортні машини та підіймально-транспортне і технологічне обладнання ракетних комплексів; контрольна апаратура для записування; радіолокаційні комплекси, радіотехнічні станції у цілому та їх окремі кабіни; топоприв'язчики; автофотолабораторії; самохідно-артилерійські установки, артилерійські гармати, мінометні комплекси та міномети, бойові машини та пускові установки реактивної артилерії; зенітні артилерійські та мінометні самохідні установки; прилади й далекоміри

		всіх видів та призначень; військові артилерійські майстерні всіх типів; стволи артилерійських гармат, танкові гармати, безвідкатні гармати всіх калібрів; зразки стрілецької зброї, кулемети всіх систем та калібрів; біноклі, стереотруби, піроскопи, командирські труби та інші прилади; далекоміри, панорами, приціли поза комплектом гранатометів та мінометів; бусолі, теодоліти, нівеліри, кіпрегелі; засоби підготовки даних та управління вогнем (крім електронних), секундоміри та годинники-секундоміри; прилади для аерофотознімання; метеорологічні прилади; повітроплавальне майно; звукометричні та польові балістичні станції; тренувальні прилади для керування зенітним артилерійським вогнем; мінометні в'юки; в'юки для кулеметів; лижі та лижні установки; перешкодозахисна апаратура та апаратура для запитування, перетворювачі координат, рихтувально-клавійні та електромеханічні машини, імітатори і тренажери всіх типів
13.6	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види ракетно-артилерійського озброєння, військової техніки та майна закріпленої номенклатури, за винятком їх дослідних зразків
13.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види ракетно-артилерійського озброєння, військової техніки та майна номенклатури Центрального ракетно-артилерійського управління Озброєння Командування Сил логістики Збройних Сил України
14	Ракети, боєприпаси та їх елементи, вибухові речовини	
14.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно з тими, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Артилерійські та стрілецькі боєприпаси всіх калібрів, ручні гранати і запали до них, освітлювальні та сигнальні патрони, наземні сигнали, імітаційні засоби, використані на стрільбах; робочі засоби вимірювань, установлені на щитах, пультах, агрегатах та іншому обладнанні ракет; засоби опору, запобіжники, релейні перемикачі, реостати, реле, конденсатори, тумблери, сельсини, потенціометри, селенові випрямлячі, трансформатори, електровугільні та електровакуумні вироби, надвисокочастотні та напівпровідникові

		прилади, модулі, мікросхеми, електротехнічні деталі та інші елементи електронної техніки, чохли тканинні розміром до 5 м² для всіх видів майна; бойові трубки; запобіжно-виконавчі механізми, запалювально-детонаційні механізми, піропатрони та ампульні батареї ракет, використані під час контрольних випробувань; елементи та інструмент загального призначення за номенклатурою індивідуального ЗІП (за винятком бойових приладів систем управління ампульних батарей та вибухових пристроїв); витратні, експлуатаційні та ремонтні матеріали; стріляні гільзи від стрілецьких боєприпасів, втрачені після проведення стрільб. Усі види ракет, реактивні снаряди, артилерійські, мінометні і гранатометні постріли, стрілецькі боєприпаси всіх калібрів, ручні і реактивні гранати, одноразові гранатомети, освітлювальні, сигнальні і піротехнічні засоби, що витрачені (використані) у ході воєнних (бойових) дій; стріляні гільзи до артилерійських і стрілецьких боєприпасів, спеціальні контейнери до ракет (пострілів), тара всіх типів до боєприпасів, що втрачені у ході воєнних (бойових) дій або повернення яких неможливо
14.2	Командир військової ремонтної частини, арсеналу, бази, складу центрального підпорядкування та підпорядкованих видам Збройних Сил України й оперативним командуванням Сухопутних військ Збройних Сил України	Майно, зазначене в пункті 14.1, ракети, боєприпаси, а також прилади, блоки, шафи, зборки, вузли та деталі ракет, що перебувають на ремонті, але за своїм технічним станом не підлягають ремонту; спеціальні пристрої власного виготовлення та застаріле технологічне оснащення у зв'язку із заміною їх більш досконалим обладнанням, а також у зв'язку зі зняттям з озброєння ракет і боєприпасів, для ремонту, експлуатації, зберігання та транспортування яких вони були призначені; чохли з тканини та гермоупаковка для всіх видів ракет і боєприпасів та майна, що непридатні до подальшого використання; тара для боєприпасів; тара, інструмент та прилади, що входять до комплекту індивідуального, групового та ремонтного ЗІП; ремонтно-монтажний інструмент та прилади
14.3	Командувач логістики командування виду, начальник озброєння командування виду	Майно, зазначене у пункті 14.2, та додатково: спеціальна упаковка, упаковка

	Збройних Сил України, керівник управління, окремого структурного підрозділу (служби, відділу, групи) командування виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	під боєприпаси, а також тара всіх типів, яка не підлягає поверненню (за винятком спеціальних контейнерів для ракет та бойових частин); акумуляторні батареї всіх типів, що входять до комплекту ракет і боєприпасів; агрегати та вузли навчальних ракет і боєприпасів; термометри; трафарети умовних знаків; навчально-технічні плакати
14.4	Командири (начальники) органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала) стосовно списання військового майна закріпленого за підпорядкованими військовими частинами	Майно, зазначене у пункті 14.3, та додатково: блоки, панелі, пульти, шафи, прилади ракет і боєприпасів та майно за номенклатурою групових ремонтних комплектів ЗПП; вакуумні вироби та радіодеталі; імітатори; пульт управління; повітропідігрівачі; індикатори вологості; навчально-тренувальне обладнання; комплекти вантажозахватних засобів та допоміжне обладнання, що не входить до комплектів наземного й технологічного обладнання
14.5	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 14.4, та додатково: комплектуючі елементи ракет згідно з описом установленого обладнання і систем, внесених до формуляра на ракету, а також вибухонебезпечні комплектуючі елементи ракет, що надходять окремо від ракет (бойові частини, стартові агрегати, піротехнічні засоби, порохові заряди); імітатори всіх типів ракет і боєприпасів; спеціальна упаковка й тара, що не підлягає поверненню; контейнери для ракет і бойових частин; навчальні, навчально-діючі та розрізні ракети; боєприпаси та їх елементи всіх видів і калібрів; вибухові речовини; стріляні гільзи від артилерійських боєприпасів після проведення стрільб; сигнальні, освітлювальні, імітаційні засоби та піропатрони всіх видів; акумулятори всіх типів; в'юки для боєприпасів; імітатори цілей, імітатори, включаючи навчальні, габаритно-вагові макети та розрізні; зенітні керовані ракети, крім типів ЗМ9, усі види ракет і боєприпасів закріпленої номенклатури, за винятком їх дослідних зразків

14.6	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види ракет і боєприпасів, військової техніки та майна закріпленої номенклатури, за винятком їх дослідних зразків
14.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види ракет і боєприпасів, військової техніки та майна закріпленої номенклатури
15	Бронетанкове озброєння, техніка та майно	
15.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Витратні експлуатаційні матеріали, гермоматеріали; інструмент, спеціальні ключі та приладдя, включно ті, що входять в індивідуальні комплекти ЗІП машин; навчальне майно, література, верстатно-станочне обладнання без електричних двигунів та двигунів внутрішнього згорання, парко-гаражне обладнання без електродвигунів, комплекти навчальних класів, навчальні стенди, тренажери
15.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Витратні експлуатаційні матеріали, гермоматеріали; інструмент, спеціальні ключі та приладдя, включно ті, що входять в індивідуальні комплекти ЗІП машин; навчальне майно, література, верстатно-станочне обладнання без електричних двигунів та двигунів внутрішнього згорання, парко-гаражне обладнання без електродвигунів, комплекти навчальних класів, навчальні стенди, тренажери
15.3	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України з правом надання повноважень на списання майна командувачам (начальникам) логістики, начальникам озброєнь, начальникам управлінь (відділів, служб, груп виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, які організовують експлуатацію озброєння військової техніки (за закріпленою номенклатурою) на підставі наказу командувача	Майно, зазначене у пункті 15.2, та додатково: шоломофони, акумуляторні батареї, брезенти для укривання (чохли), пневматичні шини, блоки, вузли та агрегати систем електроспецобладнання бронетанкового озброєння і техніки (далі - БТОТ); верстатно-станочне обладнання, включно те, що має електричні двигуни та двигуни внутрішнього згорання; парко-гаражне обладнання з електродвигунами (електромагнітами, електроблоками), спеціалізовані електричні вироби; прилади спостереження та прицілювання
15.4	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за	Усі види бронетанкового озброєння, техніки та майна, за винятком їх дослідних зразків

	закріпленою номенклатурою)	
15.5	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види бронетанкового озброєння, техніки та майна
16	Автомобільна техніка та автомобільне майно	
16.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до бригадного генерала (коммодора), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини; автомобільне майно, у тому числі акумуляторні батареї, автомобільні шини, тенти (брзенти); матеріали, електрообладнання; пристрої, спеціальні ключі, інструмент та приладдя для експлуатації і ремонту автомобільної техніки та приладдя, що входить в індивідуальні комплекти ЗІП машин; навчальні макети, література
16.2	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України з правом надання повноважень на списання майна командувачам логістики, начальникам озброєнь, начальникам управлінь (відділів, служб, груп виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, які організовують експлуатацію озброєння військової техніки (за закріпленою номенклатурою) на підставі наказу командувача, директор департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Майно, зазначене у рядку 16.1, та додатково: автомобільні шини, агрегати, навчальне майно, паркове устаткування, за винятком: комплектів класів, навчальних стендів, тренажерів
16.3	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види автомобільної техніки та автомобільного майна закріпленої номенклатури, за винятком їх дослідних зразків
16.4	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене в пункті 16.3
17	Метрологічна та вимірювальна техніка	
17.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено	Засоби метрологічної та вимірювальної техніки, допоміжне повірочне (калібрувальне) обладнання, ЗІП та ремонтні комплекти засобів вимірювальної техніки, ЗІП до станцій артилерійської розвідки закріпленої номенклатури

	військове звання від майора (капітана 3 рангу) до генерал-майора (контр-адмірала), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини, начальники служб метрології та стандартизації командувань видів Збройних Сил України, оперативних (повітряних) командувань, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання до генерал-лейтенанта (віце-адмірала) включно	
17.2	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України	Майно, зазначене в рядку 17.1, та додатково станції артилерійської розвідки закріпленої номенклатури
17.3	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Майно, зазначене в рядку 17.2, та додатково пересувні лабораторії вимірювальної техніки
17.4	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене в пункті 17.3
18	Технічні засоби та майно служби пального	
18.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до бригадного генерала (коммодора), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Пально-мастильні матеріали, спеціальні рідини, спирт та компоненти ракетного палива. Засоби заміру (крім лічильників), засоби очищення, фільтри всіх типів, засоби контролю якості (крім пересувних лабораторій), бочки усіх типів, канистри сталеві, контейнер для зберігання пального, відра, лійки заправочні усіх типів, заправні агрегати, агрегати заправлення, роздавальні крани усіх типів, наконечники для закритої заправки, електронасосні агрегати, агрегати зачисні, рукава бензостійкі гумотканинні усіх типів, обладнання для промивки бочок, насоси ручні усіх типів та станки до них, пересувні колонки для пального, пересувні маслороздавальні колонки, бочкопідіймачі усіх типів, комплект обладнання для механізованої зачистки резервуарів, пробки до бочок, контейнерів, установки маслороздавальні, вогневі підігрівачі, труба зливна з паровою рубашкою, візок для транспортування матеріалів і обладнання, універсальні кріплення, протигази усіх типів, прокладки до бочок, резервуарів,

		каністр, інструмент, приладдя та обладнання для експлуатації та ремонту технічних засобів, навчальні макети, література, спеціальні ключі та приладдя, що входять в комплекти ЗІП спеціального обладнання та базового шасі, лабораторне, технічне майно, резервуари сталеві оцинковані (неоцинковані) місткістю до 10 м³, польові заправочні пункти, стаціонарні колонки для пального, стаціонарні маслороздавальні колонки
18.2	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене у пункті 18.1, та додатково: лічильники, фільтри-сепаратори, резервуари гумотканні місткістю до 10 м³, резервуари сталеві оцинковані (неоцинковані) місткістю до 25 м³, установки нижнього зливу пального із залізничних цистерн
18.3	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види пально-мастильних матеріалів, спеціальних рідин, спирт, компоненти ракетного палива, технічних засобів та майна служби пального
18.4	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене в пункті 18.3
19	Речове майно і технічні засоби речової служби	
19.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до бригадного генерала (коммодора), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Речове майно особистого користування, спортивний одяг (у мирний час). Інвентарне майно, втрачене або знищене під час бойових дій, в ході проведення антитерористичної операції (міжнародної операції з підтримання миру і безпеки) або внаслідок диверсій, терористичних актів, а також речове майно, яке прийшло в непридатний стан у військових частинах (підрозділах), які безпосередньо беруть участь у бойових діях (спеціальних операціях) під час збройного конфлікту (з письмовим повідомленням в триденний строк центральної служби забезпечення з додаванням копії інспекторського посвідчення, крім військових частин, які підпорядковані Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України)
19.2	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом	Речове майно особистого користування, спортивний одяг (у мирний час). Інвентарне майно, втрачене або знищене в ході

	передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	проведення антитерористичної операції (міжнародної операції з підтримання миру і безпеки) або внаслідок диверсій, терористичних актів, а також речове майно, яке прийшло в непридатний стан у військових частинах (підрозділах), які безпосередньо беруть участь у бойових діях (спеціальних операціях) під час збройного конфлікту (з письмовим повідомленням в триденний строк центральної служби забезпечення з додаванням копії інспекторського посвідчення, крім військових частин, які підпорядковані Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України)
19.3	Командувач виду (оперативного командування, Сил спеціальних операцій) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Речове майно особистого користування, спортивний одяг (у мирний час). Інвентарне майно, втрачене або знищене в ході проведення антитерористичної операції (міжнародної операції з підтримання миру і безпеки) або внаслідок диверсій, терористичних актів, а також речове майно, яке прийшло в непридатний стан у військових частинах (підрозділах), які безпосередньо беруть участь у бойових діях (спеціальних операціях) під час збройного конфлікту (з письмовим повідомленням в триденний строк центральної служби забезпечення з додаванням копії інспекторського посвідчення, крім військових частин, які підпорядковані Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України)
19.4	Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України, директор департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Усі види речового майна і технічних засобів речової служби військових частин, які підпорядковані Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України
19.5	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види речового майна і технічних засобів речової служби
19.6	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене в пункті 19.5
20	Продовольство, технічні засоби, обладнання та майно продовольчої служби	
20.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ,	Продовольство; технічні засоби: термоси, термоси-ящики, контейнери ізотермічні,

	організацій Збройних Сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	примуси газові, ваговимірювальні прилади; майно продовольчої служби за погодженням з об'єднаним центром забезпечення (А0796, ПС) за територіальним принципом (з письмовим повідомленням в триденний строк центральної служби забезпечення з додаванням копії інспекторського посвідчення)
20.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Продовольство; технічні засоби: засоби зберігання води переносні, термоси, термоси-ящики, контейнери ізотермічні, примуси газові, технологічне обладнання стаціонарних їдалень військових частин (закладів), ваговимірювальні прилади; майно продовольчої служби за погодженням з об'єднаним центром забезпечення (А0796, ПС) за територіальним принципом (з письмовим повідомленням в триденний строк центральної служби забезпечення з додаванням копії інспекторського посвідчення)
20.3	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Продовольство; технічні засоби: засоби приготування їжі переносні, засоби зберігання води переносні, термоси, термоси-ящики, контейнери ізотермічні, примуси газові, технологічне та холодильне обладнання стаціонарних їдалень військових частин (закладів), ваговимірювальні прилади; майно продовольчої служби за погодженням з об'єднаним центром забезпечення (А0796, ПС) за територіальним принципом (з письмовим повідомленням в триденний строк центральної служби забезпечення з додаванням копії інспекторського посвідчення)
20.4	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Продовольство; технічні засоби: засоби приготування їжі переносні, засоби зберігання води переносні, термоси, термоси-ящики, контейнери ізотермічні, примуси газові, технологічне та холодильне обладнання стаціонарних їдалень військових частин (закладів), ваговимірювальні прилади; майно продовольчої служби за погодженням з об'єднаним центром забезпечення (А0796,

		ПС) за територіальним принципом (з письмовим повідомленням в триденний строк центральної служби забезпечення з додаванням копії інспекторського посвідчення)
20.5	Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України, директор департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Усі види продовольства, технічних засобів та майна продовольчої служби військових частин, які підпорядковані Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України
20.6	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види продовольства, технічних засобів та майна продовольчої служби
20.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене в пункті 20.6
21	Залізнична техніка та майно	
21.1	Начальник Управління транспортного забезпечення штабу Командування Сил логістики Збройних Сил України	Усі види залізничної техніки та майна, за винятком рухомого складу та спеціального рухомого складу
21.2	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види залізничної техніки та вся номенклатура залізничного майна Збройних Сил України
22	Авіаційна техніка	
22.1	Командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання полковника (капітана 1 рангу)	Безпілотні літальні апарати, акумуляторні батареї та електричні двигуни від безпілотних літальних апаратів, фюзеляжі, крила, чохла з тканини розміром до 2 м² та інше майно (категорійне) зі складу безпілотного авіаційного комплексу
22.2	Командувач виду (оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, директор департаменту Головного управління розвідки Міністерства оборони України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контрадмірала)	Майно, зазначене в рядку 22.1, літаки, вертольоти, безпілотні літаки, безпілотні авіаційні комплекси, планери (фюзеляжі), авіаційні двигуни
22.3	Начальник управління (головного, центрального), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за	Майно, зазначене в рядку 22.2

	закріпленою номенклатурою)	
22.4	Командувач Сил логістики Збройних Сил України, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Майно, зазначене в рядку 22.2
23	Зенітне ракетне та радіолокаційне озброєння	
23.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних та групових комплектів ЗІП, чохли з тканини розміром до 5 м²
23.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних, групових, базових та ремонтних комплектів ЗІП, чохли з тканини розміром до 5 м² усіх видів озброєння та військової техніки, агрегати та вузли навчального озброєння та військової техніки
23.3	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних, групових, базових та ремонтних комплектів ЗІП, чохли з тканини розміром до 20 м² усіх видів озброєння та військової техніки, навчально-тренувальне обладнання, агрегати та вузли навчального озброєння та військової техніки, комплекти кабельних мереж
23.4	Начальник управління (відділу, служби) виду Збройних Сил України щодо військового майна закріпленої номенклатури	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних, групових, базових та ремонтних комплектів ЗІП, у тому числі комплекти ЗІП у цілому, електровакуумні прилади, навчально-тренувальне обладнання, агрегати та вузли навчального озброєння та військової техніки, комплекти кабельних мереж,

		спеціальна упаковка і тара, контейнери зенітних керованих ракет, комплектуючі елементи зенітних керованих ракет, а також вибухонебезпечні комплектуючі елементи зенітних керованих ракет, що надходять окремо від зенітних керованих ракет (бойові частини, стартові агрегати, піротехнічні засоби, порохові заряди), блоки, пульти, шафи та прилади зі складу комплектів озброєння та військової техніки, підіймально-транспортне і технологічне обладнання зенітних ракетних комплексів, навчальні зенітні керовані ракети всіх типів, окремі кабіни радіолокаційних станцій (комплексів), чохла з тканини та термоукупорка всіх видів озброєння та військової техніки, комплекти кабельних мереж, КУНГи та спеціалізовані електротехнічні вироби, причепа та майно
23.5	Командувач виду (оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Усі види зенітного, зенітно-ракетного та радіолокаційного озброєння, за винятком його дослідних зразків
23.6	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Майно, зазначене у пункті 23.5
23.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 23.5
24	Засоби та майно зв'язку і радіотехнічного забезпечення польотів	
24.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Експлуатаційні та видаткові матеріали, що використані для обслуговування та ремонту засобів зв'язку та радіотехнічного забезпечення (далі - РТЗ). Комплекти ЗІП, які використані для ремонту та обслуговування засобів зв'язку та РТЗ, а також для поповнення одиночних комплектів ЗІП; інструмент розсіпом, сухі гальванічні елементи, акумулятори та батареї (крім лужних та кислотних), головні телефони, мікрофонні та телефонні капсули, акумуляторні батареї до засобів зв'язку і РТЗ польотів та джерел безперебійного живлення, які використовуються в комплексних зразках засобів зв'язку і РТЗ польотів, головні

		телефони, мікрофонні та телефонні капсули, кабелі номенклатури зв'язку (крім тих, що містять дорогоцінні метали)
24.3	Командувач Повітряних Сил Збройних Сил України	Засоби зв'язку і РТЗ усієї номенклатури (крім радіогідроакустичних систем та буїв)
24.4	Міністр оборони України	Засоби зв'язку і РТЗ усієї номенклатури
25	Авіаційне озброєння	
25.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних та групових комплектів ЗІП, усі види керованих ракет та некерованих ракет, бомби та снаряди всіх калібрів, бойові частини зі складу ударних безпілотних літальних апаратів усіх типів, сигнальні та димові засоби, патрони інфрачервоних та протирадіолокаційних перешкод, фотопатрони, піротехнічні засоби, що витрачені (використані) у ході воєнних (бойових) дій, контейнери до всіх видів ракет та бомб, укупорка (тара) до ракет, бомб, снарядів, бойових частин, сигнальних та димових засобів, патронів перешкод, фотопатронів та піротехнічних засобів, що втрачені у ході воєнних (бойових) дій або повернення яких неможливе
25.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних, групових, базових та ремонтних комплектів ЗІП, чохла з тканини розміром до 5 м ² усіх видів озброєння (крім авіаційних протичовнових ракет та торпед) та військової техніки, агрегати і вузли навчального озброєння та військової техніки
25.3	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних, групових, базових та ремонтних комплектів ЗІП, чохла з тканини розміром до 20 м ² усіх видів озброєння (крім авіаційних протичовнових ракет та торпед) та військової техніки, навчально-тренувальне

		обладнання, агрегати та вузли навчального озброєння та військової техніки, комплекти кабельних мереж
25.4	Начальник служби (відділу) виду Збройних Сил України щодо військового майна закріпленої номенклатури	Запасні частини, експлуатаційні матеріали, електрообладнання, пристрої, інструмент загального призначення та приладдя за номенклатурою індивідуальних, групових, базових та ремонтних комплектів ЗП, у тому числі комплекти ЗП у цілому; керовані і некеровані навчальні авіаційні засоби ураження (крім авіаційних протичовнових торпед та ракет) та комплектуючі до них (навчальні, навчально-тренувальні, розрізні, вагові макети, корпуси); спеціальна упаковка і тара до авіаційних засобів ураження (крім авіаційних протичовнових торпед та ракет); контейнери ракет (крім авіаційних протичовнових ракет); комплектуючі елементи (окремі відсіки) до керованих та некерованих авіаційних засобів ураження (крім авіаційних протичовнових торпед та ракет), включаючи ті, які у своєму складі містять вибухові речовини; комплектуючі до авіаційної артилерійської зброї; гармати, кулемети і гранатомети, що використовуються на літаку; підвісні і вмонтовані установки авіаційної артилерійської зброї; блоки (гармати), пускові і катапультні пристрої ракет; тримачі для підвіски і транспортування бомб, мін, торпед, радіоакустичних буїв; авіаційні контейнери малогабаритних боєприпасів і вантажів; бортові механізми завантаження літака засобами ураження; агрегати і механізми переведення засобів ураження у бойове положення; автономні системи наведення і цілевказання керованих авіаційних засобів ураження (далі - АЗУ); системи керування стрільбою, пуском і скиданням АЗУ, інших вантажів, що підвішуються, розвантаженням контейнерів і касет; блоки зведення установок і прилади керування зведенням підривачів; командні прилади; автономні системи живлення засобів ураження електроенергією; обчислювально-програмуючі пристрої, що вирішують завдання керування стрільбою, пуском і скиданням АЗУ та інших вантажів; датчики параметрів, що працюють тільки для авіаційного озброєння (далі - АО); системи

		контролю стану і режимів роботи систем і засобів АО., фотоконтрольна апаратура, що реєструє роботу АО.; системи створення пасивних перешкод, що включають механізми системи створення пасивних перешкод, системи керування викидом пасивних перешкод, системи підвіски автоматів пасивних перешкод, засоби створення пасивних перешкод; аналогові, цифрові і аналогово-цифрові обчислювальні машини, що забезпечують вирішення завдань прицілювання; оптичні, електронно-оптичні, оптико-телефізійні та інфрачервоні приціли і візирі; теплопеленгатори, що забезпечують інформацією прицільні системи; спеціальні дальноміри, станції підсвічування цілі; обчислювально-програмуєчі пристрої і блоки, що входять до прицільних систем; прилади дозиметричного контролю; десантно-транспортне, санітарне, рятувальне обладнання; обладнання групового використання і буксирувальне обладнання; контейнери спеціального застосування; стартові прискорювачі; піротехнічні засоби, сигнальні ракети і шашки, радіогідроакустичні буї, вибухові джерела звуку, авіаційні бомби допоміжного призначення; піропатрони і пірозаряди, електродетонатори, розривні і вибивні заряди, фосфорні патрони та інші піротехнічні засоби. Крім того, все вищеперелічене майно номенклатури авіаційного озброєння в новому виконанні (крім авіаційних протичовнових торпед та ракет)
25.5	Командувач виду (оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Усі види авіаційного озброєння (крім авіаційних протичовнових торпед та ракет), за винятком його дослідних зразків
25.6	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Майно, зазначене у пункті 25.5
25.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 25.5
26	Авіаційно-технічне майно	

26.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Видаткові, експлуатаційні та ремонтні матеріали; авіаційні шини, авіаційні чохла, елементи та інструмент загального призначення за номенклатурою індивідуальних, групових та ремонтних комплектів ЗІП, у тому числі комплекти ЗІП у цілому; електричні двигуни від безпілотних літальних апаратів, фюзеляжі, крила та інше майно (категорійне) зі складу безпілотного авіаційного комплексу; робочі засоби вимірювань, установлені на щитах, пультах, агрегатах та іншому обладнанні засобів авіаційної техніки; інше технічне майно та матеріали, що використовуються під час технічного обслуговування та поточного ремонту
26.2	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене в рядку 26.1, використані агрегати літаків та вертольотів, авіаційне та радіоелектронне обладнання, гальмівні, рятувальні та стабілізуючі парашутні системи, непридатні до використання, за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання
26.3	Начальник озброєння командування виду Збройних Сил України	Агрегати літаків, вертольотів, авіаційних двигунів; бортові авіаційні радіотехнічні та радіолокаційні системи; аерофотоапарати та фотографічні установки; ремонтний фонд агрегатів літаків, вертольотів, двигунів, авіаційного та радіоелектронного обладнання, непридатні до використання, за неможливості або економічної недоцільності їх відновлення і використання, зняті з озброєння; табельне майно, навчально-тренувальні засоби
26.4	Командувач логістики командування виду Збройних Сил України	Агрегати літаків, вертольотів, авіаційних двигунів; бортові авіаційні радіотехнічні та радіолокаційні системи; аерофотоапарати та фотографічні установки; ремонтний фонд агрегатів літаків, вертольотів, двигунів, авіаційного та радіоелектронного обладнання, непридатні до використання, за неможливості або економічної недоцільності їх відновлення і використання, зняті з озброєння; табельне майно, навчально-тренувальні засоби, тренажери, пересувні засоби військового ремонту

26.5	Командувач виду (оперативного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Усі види авіаційно-технічного майна
26.6	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою).	Майно, зазначене у пункті 26.5
26.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 26.5
27	Електрогазова техніка та майно	
27.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини (за винятком рукавів високого тиску газозарядних станцій та гідравлічних установок, рукавів для заправки зрідженими газами, кабелів живлення електричним струмом аеродромних (пересувних, стаціонарних) електроагрегатів); матеріали; стиснуті (зріджені) гази та хімікати
27.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Майно, зазначене у пункті 27.1
27.3	Командувач повітряного командування, командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене у пункті 27.1
27.4	Командувач логістики виду Збройних Сил, начальники управлінь (головного центрального), відділів, служб забезпечення органів військового управління Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 27.1
27.5	Командувач виду Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 27.1
27.6	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за	Усі види електрогазової техніки та електрогазового майна, кузови-фургони та КУНГи до електрогазової техніки, за

	визначеною номенклатурою).	винятком їх дослідних зразків
27.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 27.6
28	Аеродромно-експлуатаційна техніка та матеріальні засоби номенклатури інженерно-аеродромної служби	
28.1	Командири військових частин, авіаційних комендатур, окремих інженерно-аеродромних батальйонів, авіаційних бригад	Витратні спеціальні матеріали, малоцінний інвентар та інженерно-аеродромні засоби для експлуатаційного утримання льотного поля, будівель та споруд службово-технічної забудови аеродрому, запасні частини, вузли та агрегати спеціального обладнання аеродромно-експлуатаційної техніки, шанцевий інструмент, реагент для знищення ожеледних утворень
28.2	Начальники логістики повітряних командувань, начальники вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти	Витратні матеріали, малоцінний інвентар та інженерно-аеродромні засоби для експлуатаційного утримання льотного поля, будівель та споруд службово-технічної забудови аеродромів, сільськогосподарський інвентар для утримання льотного поля, котли для розігріву бітуму, алмазні диски для нарізання бетону, бетонозмішувачі, силові масляні трансформатори, повітряні та кабельні лінії електропостачання напругою до 1000 В та вище
28.3	Начальник інженерно-аеродромного управління Командування логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України	Малоцінний інвентар, та інженерно-аеродромні засоби для експлуатаційного утримання льотного поля, будівель та споруд службово-технічної забудови аеродромів, сільськогосподарський інвентар для утримання льотного поля, котли для розігріву бітуму, уніфіковані стоянки та засоби утримання літаків, алмазні диски для нарізання бетону, наріжчики швів, маслостанції, пересувні компресори, аеродромні металеві і залізобетонні плити та інші матеріально-технічні засоби номенклатури інженерно-аеродромної служби, силові масляні трансформатори, пересувні електроагрегати, повітряні та кабельні лінії електропостачання напругою до 1000 В та вище
28.4	Командувач логістики Командування	Наріжчики швів, маслостанції, пересувні компресори та електроагрегати, інженерно-

	Повітряних Сил Збройних Сил України	аеродромні засоби для утримання льотного поля аеродромів, шнекороторні снігоочишувачі, поливально-мийні, теплові, вакуумні та пневмоприбиральні машини, автовежі та самохідні майданчики обслуговування, маркувальники покриттів, засоби аварійного утримання літаків, авіаційні (теплові) двигуни для теплових машин, тракторні навантажувачі, профіліровщики, планувальники, цементовози, піскорозкидачі, бурильно-кранові машини, аеродромні металеві і залізобетонні плити та інші матеріально-технічні засоби номенклатури інженерно-аеродромної служби
28.5	Командувач Повітряних Сил Збройних Сил України	Усі види аеродромно-експлуатаційної техніки та вся номенклатура майна інженерно-аеродромної служби
29	Радіоелектронні та радіотехнічні засоби і майно, які замовляються Військово-Морськими Силами Збройних Сил України	
29.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Деталі радіо- та електротехніки, елементи та інструмент загального призначення, тара, інструмент та прилади, що входять до комплекту одиночного, групового та базового ЗІП, витратні, експлуатаційні та ремонтні матеріали і запасне майно згідно з діючими нормативами, та інше майно, використане в процесі експлуатації радіоелектронних засобів номенклатури "Морські радіотехнічні засоби"
29.2	Начальник радіотехнічної служби військово-морської бази, начальник бази зберігання, арсеналу, де є виробничі підрозділи з ремонту та обслуговування	Військове майно, зазначене у пункті 29.1, окремі вузли та агрегати, одиночні, базові та групові ЗІП
29.3	Начальник радіотехнічної служби (відділу) озброєння командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Військове майно, зазначене у пункті 29.2, окремі прилади, вузли та блоки комплектів радіоелектронних засобів, що перебувають в експлуатації, знаходяться на базах, складах та/або в ремонтних органах; засоби вимірювань; мікрокалькулятори; надувні кутові відбивачі; агрегати живлення; радіоелектронні засоби, ЗІП-О, ЗІП-Г, ЗІП-Р та інше військове майно за відповідною номенклатурою

29.4	Командувач логістики Військово-Морських Сил Збройних Сил України, начальник озброєння командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України,	Військове майно, зазначене у пункті 29.3
29.5	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Усі види радіоелектронних та радіотехнічних засобів і майна
29.6	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 29.5
30	Протичовнове озброєння	
30.1	Командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Окремі одиниці стандартного та нестандартного інструменту, одиночний ЗІП, елементи групового та ремонтного ЗІП, прилади для озброєння, видаткові та експлуатаційні матеріали, підрильний боєзапас, боєприпаси до підводно-диверсійної зброї та гранатометів, які використані згідно з планом бойової підготовки, морські міни, глибинні бомби, які використані за призначенням
30.2	Начальник служби мінно-торпедного озброєння військово-морської бази, начальник бази зберігання зброї, арсеналу, де є виробничі підрозділи з ремонту та обслуговування протичовнового озброєння	Протичовнове озброєння, зазначене у пункті 30.1, окремі вузли та агрегати протичовнової зброї та озброєння, ремонтні та групові ЗІП
30.3	Начальник служби мінно-торпедного озброєння та начальник відділу (служби) забезпечення засобами ураження озброєння командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України за закріпленими номенклатурами	Усі види протичовнового озброєння
30.4	Начальник озброєння командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 30.3
30.5	Командувач логістики Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 30.3
30.6	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 30.3
30.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 30.3

31	Морське ракетно-артилерійське озброєння	
31.1	Командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно з тими, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Робочі засоби вимірювань, установлені на агрегатах та іншому обладнанні морського ракетно-артилерійського озброєння, витратні, експлуатаційні та ремонтні матеріали; приладдя та інше майно, спеціальні пристрої та застаріле технологічне оснащення у зв'язку із заміною їх більш досконалим обладнанням, а також у зв'язку зі зняттям встановленим чином з озброєння, чохла з тканини та гермоупаковка для всіх видів морського ракетно-артилерійського озброєння, що непридатні до подальшого використання; тара, інструмент та прилади, що входять до комплексу індивідуального, групового та ремонтного ЗП; ремонтно-монтажний інструмент та прилади
31.2	Командири (начальники) військових частин (установ, закладів, організацій) Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання бригадного генерала (коммодора)	Майно, зазначене у пункті 31.1, та додатково: акумуляторні батареї всіх типів, що входять у комплект морського ракетно-артилерійського озброєння; вузли навчального ракетно-артилерійського озброєння; холодна зброя (палаш курсантський, кортик); елементи ЗП до морського ракетно-артилерійського озброєння.
31.3	Начальник служби морського ракетно-артилерійського озброєння командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Усі види морського ракетно-артилерійського озброєння та майна закріпленої номенклатури
31.4	Командири (начальники) інших органів військового управління, для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Майно, зазначене у пункті 31.2, та додатково: прилади морського ракетно-артилерійського озброєння, навчально-тренувальне обладнання
31.5	Командувач логістики (начальник управління, начальник озброєння), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Майно, зазначене у пункті 31.4, та додатково: тренажери й імітатори всіх типів морського ракетно-артилерійського озброєння; контрольно-перевірочні машини; транспортні машини та підіймально-транспортне і технологічне обладнання ракетних комплексів; морські радіолокаційні комплекси, імітатори і тренажери морського ракетно-артилерійського озброєння

31.6	Командувач виду, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контр-адмірала)	Усі види морського ракетно-артилерійського озброєння, за винятком дослідних зразків
31.7	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види морського ракетно-артилерійського озброєння
32	Шкіперське, технічне та аварійно-рятувальне майно Військово-Морських Сил Збройних Сил України	
32.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Електровентилятори потужністю до 0,5 кВт, ЗІП до технічного майна, витратне шкіперське, технічне та аварійно-рятувальне майно, шкіперське майно загального використання, контрольно-вимірювальні вироби, окремі вузли та агрегати до шкіперського, технічного та аварійно-рятувального майна, виробничий інструмент, корабельний (судновий) такелажний інвентар
32.2	Начальник відділу експлуатації та забезпечення шкіперського, технічного майна управління експлуатації та судноремонту озброєння командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Головні та допоміжні дизельні двигуни потужністю до 1000 кВт, генератори електричні потужністю до 1000 кВт, дизель-генераторні установки потужністю до 1000 кВт, допоміжні котли всіх типів, електричні насоси всіх типів, електричні двигуни потужністю до 1000 кВт, електрокомпресори та дизель-компресори всіх типів, підвісні мотори всіх типів, шлюпки (яли, баркаси, човни) та інші малорозмірні плавзасоби, перетворювачі всіх типів, трансформатори всіх типів, парогенератори (конденсатори, ежектори) всіх типів, холодильні установки всіх типів, теплообмінне обладнання всіх типів, опріснювальні, дистильаторні та випарювальні установки всіх типів, гребні гвинти та вали всіх типів, якірні ланцюги всіх типів, рульові пристрої всіх типів, палубні механізми всіх типів, електровентилятори всіх типів, рятувальні плоти всіх типів, комутаційна та електроустановочна апаратура, лабораторне обладнання та прилади, навчальні макети, підіймально-висувні та підіймально-спускові пристрої, станочне обладнання, акумуляторні батареї, інше шкіперське, технічне та аварійно-рятувальне майно, що

		не увійшло до наступних пунктів
32.3	Начальник управління експлуатації та судноремонту озброєння командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Головні та допоміжні дизельні двигуни потужністю до 1500 кВт, генератори електричні потужністю до 1500 кВт, дизель-генераторні установки потужністю до 1500 кВт, електричні двигуни потужністю до 1500 кВт, корабельні системи керування всіх типів, корабельні стаціонарні системи всіх типів, вироби спеціального призначення, корабельні вироби розмагнічування, апаратура контролю та регламенту фізичних полів, гребні електродвигуни, інше шкіперське, технічне та аварійно-рятувальне майно, що не увійшло до наступних пунктів
32.4	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Уся номенклатура шкіперського, технічного та аварійно-рятувального майна
32.5	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 32.4
33	Морські засоби навігації та океанографії	
33.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Витратні та експлуатаційні матеріали; метеорологічне обладнання; морехідне приладдя та інструменти; морські навігаційні карти, книги, керівництва та посібники для плавання, бланкові видання; запасні частини; витратні матеріали
33.2	Начальник центру навігації, гідрографії та гідрометеорології - начальник гідрографічної служби Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Уся номенклатура "Морські засоби навігації та океанографії"
33.3	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 33.2
34	Техніка та майно зв'язку, що замовляються Військово-Морськими Силами Збройних Сил України	
34.1	Начальник управління зв'язку та інформаційних систем штабу Командування Військово-Морських Сил	Спеціальні телефонні апарати та судові АТС ємністю до 200 номерів; комплекти інструментів; світлосигнальні прилади,

	Збройних Сил України	переносні електромегафони, корабельні динаміки, комутатори антенні; виносні пости зв'язку та пульти радиста-оператора; апаратура запису та спеціального запису морська; радіостанції та радіопередавачі УКХ, КХ, СХ потужністю 1 кВт та більше; радіопередавачі загального призначення; радіоприймальні пристрої УКХ, КХ, СХ, НДХ-діапазону; суднові всехвильові радіоприймачі; підсилювачі до антен; навчальні пристрої та тренажери; суднові радіостанції КХ та УКХ-діапазону загального призначення; радіорелейні станції; телефонна апаратура ЗАЗ морська (типів Т-612, Т-617); телеграфна апаратура морська (типів Т-620, Т-600, Т-800); апаратура засекречування швидкої та надшвидкої дії (типу Т-606); апаратура засекречування факсимільної інформації (типу Т-601); апаратура засекречування передачі даних (типів Т-631, Т-630); датчики коду Морзе; засоби контролю та управління; апаратура контролю та комутації каналів; морські радіобуї; апарати факсимільні і фототелеграфні; апаратура гучномовного зв'язку корабельна; переговорні пристрої; апаратура оповіщення морська; засоби управління морські типу П-460; апаратура кінцева швидкої та надшвидкої дії; контрольно-вимірювальні засоби типу Р-756; концентратори; антенно-фідерні системи усіх типів; комплекси засобів радіозв'язку для підводних човнів та надводних кораблів; радіостанції для зондування іоносфери; системи та комплекси супутникового та космічного зв'язку; підводний кабель та споруди зв'язку
35	Морська рятувальна техніка та майно	
35.1	Начальник пошуково-рятувальної служби управління сил підтримки Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Усі види морської рятувальної техніки та майна
35.2	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 35.1
36	Морські інженерні засоби	

36.1	Начальник управління сил підтримки Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Усі види морських інженерних засобів та майна номенклатури морської інженерної служби
36.2	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Майно, зазначене у пункті 36.1
37	Бойові кораблі та катери, судна (кораблі та катери) забезпечення	
37.1	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Бойові кораблі та катери, судна (кораблі та катери) забезпечення
38	Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва	
38.1	Начальники квартино-експлуатаційних управлінь (відділів, частин районів), начальники управлінь замовника робіт	Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва, що знаходяться на балансовому обліку в квартирно-експлуатаційних управліннях, відділах, частинах районів, управлінь замовника робіт
38.2	Командувачі оперативних командувань Сухопутних військ Збройних Сил України	Будівлі та споруди, що знаходяться на балансовому обліку в підпорядкованих військових частинах
38.3	Начальник Центрального управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України	Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва, що знаходяться на балансовому обліку в квартирно-експлуатаційних управліннях, відділах, частинах районів
38.4	Заступники командувачів видів Збройних Сил України (згідно з розподілом повноважень)	Будівлі та споруди, що знаходяться на балансовому обліку в підпорядкованих військових частинах і групі розквартирування та землекористування (квартирно-експлуатаційній службі) тилу Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України
38.5	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва, що знаходяться на балансовому обліку в квартирно-експлуатаційних управліннях, відділах, частинах районів (у тому числі на балансовому обліку підпорядкованих військових частин)
38.6	Командувачі видів Збройних Сил України	Будівлі, споруди та об'єкти незавершеного будівництва, що знаходяться на балансовому обліку в підпорядкованих

		військових частинах і групі розквартирування та землекористування (квартирно-експлуатаційній службі) тилу Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України
38.7	Начальник Національного університету оборони України	Будівлі та споруди, що знаходяться на балансовому обліку Національного університету оборони України
38.8	Командувач повітряного командування	Будівлі та споруди льотних полів і службово-технічної забудови аеродромів
38.9	Начальник інженерно-аеродромного управління Командування логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України	Будівлі та споруди льотних полів і службово-технічної забудови аеродромів
38.10	Командувач логістики Командування Повітряних Сил Збройних Сил України	Будівлі та споруди льотних полів і службово-технічної забудови аеродромів
38.11	Командири військово-морських баз Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Фортифікаційні споруди спеціальних об'єктів, гідротехнічні, військові фортифікаційні споруди та об'єкти гідрографічної служби Військово-Морських Сил Збройних Сил України
38.12	Заступник командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України (згідно з розподілом повноважень)	Фортифікаційні споруди спеціальних об'єктів, гідротехнічні, військові фортифікаційні споруди та об'єкти гідрографічної служби Військово-Морських Сил Збройних Сил України
38.13	Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України	Фортифікаційні споруди спеціальних об'єктів, гідротехнічні, військові фортифікаційні споруди та об'єкти гідрографічної служби Військово-Морських Сил Збройних Сил України
38.14	Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України	Усі типи будівель та споруд, що знаходяться на балансовому обліку у Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України та підпорядкованих їй військових частинах, установах та організаціях
38.15	Головне управління капітальних вкладень	Усі типи будівель та споруд, їх окремих конструктивних елементів та об'єктів незавершеного будівництва, що знаходяться на балансовому обліку у підпорядкованих військових частинах,

		установах та організаціях
38.16	Начальник Головного управління земель оборони та фондів	Будівлі та споруди, які є військовим майном та не зазначені у рядках 38.1-38.15
38.17	Командувач Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України, начальник управління організації функціонування пунктів управління Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України	Будівлі та спеціальні фортифікаційні споруди, що знаходяться на обліку служби забезпечення пунктів управління
39	Майно представництва державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації	
39.1	Керівники представництва державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу) включно	Усі види військового майна, що закріплене за представництвом державного замовника з оборонного замовлення на підприємстві, в установі, організації
40	Майно Кінологічної служби	
40.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до генерал-майора (контр-адмірала), включно з тими, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Усі види засобів та майна номенклатури кінологічної служби, за винятком службових собак
40.2	Начальник Кінологічної служби Командування Сил підтримки Збройних Сил України, начальник служби (відділу), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види засобів та майна номенклатури кінологічної служби
41	Ветеринарна техніка, майно, лікарські засоби, реактиви	
41.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу),	Ветеринарне майно та обладнання, спеціальні меблі, лікарські засоби, перев'язувальні та шовні матеріали, вакцини, біологічні препарати, дезінфекційні, дезінсекційні, дератизаційні засоби, лабораторне майно та обладнання, реактиви, фарби, хімікалії, поживні середовища, витратні матеріали,

	включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини, начальники вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти	спеціальний одяг, засоби укриття, що належать до номенклатури ветеринарної медицини
41.2	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України за закріпленою номенклатурою	Майно, зазначене у пункті 41.1, техніка та технічні засоби номенклатури ветеринарної медицини
42	Пожежні автомобілі, пожежне обладнання та інвентар	
42.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Пожежний інвентар; пожежне обладнання, за винятком пожежного майна з пожежних автомобілів та гусеничних пожежних машин (згідно формулярів), мотопомп, зарядних станцій, насосів, колонок, гідрантів, драбин; вогнегасники (за наявності відповідного висновку (акту) від підприємства (суб'єкта господарювання) з технічного обслуговування вогнегасників, яке має ліцензію з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення відповідно вимог ДСТУ 4297:2004 "Пожежна техніка. Технічне обслуговування вогнегасників. Загальні технічні вимоги."
42.2	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Майно, зазначене у пункті 42.1, усі види пожежних автомобілів, пожежного обладнання та інвентарю
43	Комплекти засобів механізації для арсеналів, баз і складів № 1, № 2, № 3, № 1а, № 2а	
43.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини (крім агрегатів), автомобільне майно (крім акумуляторних батарей, автомобільних шин, тентів), інструмент та приладдя для експлуатації і ремонту засобів механізації для арсеналів, баз і складів № 1, № 2, № 3, № 1а, № 2а та приладдя, що входить в індивідуальні комплекти ЗП засобів механізації
43.2	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби	Майно, зазначене у пункті 43.1, усі види

	забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	комплектів засобів механізації
44	Об'єктові та периметрові системи сигналізації і попередження	
44.1	Командир окремої роти, інші командири (начальники) військових частин, установ, організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Окремі елементи систем, запасні частини та витратні матеріали (що не містять дорогоцінних матеріалів), ремонтні комплекти та ЗІП: інші матеріали, що використовуються для технічного обслуговування і поточного ремонту (списання окремих елементів, запасних частин має підтверджуватися відповідними записами у відповідних розділах формулярів (паспортів) при використанні їх для відновлення працездатності систем)
44.2	Командувач виду (окремого роду військ (сил), оперативного командування, повітряного командування) Збройних Сил України, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання генерал-майора (контр-адмірала)	Об'єктові технічні засоби охорони, охоронно-пожежні комплекси і системи, прилади приймально-контрольні; охоронно-пожежні, периметрові технічні засоби охорони; комбіновані (комплексні) засоби охоронної сигналізації, охоронна сигналізація, технічні засоби контролю та управління санкціонованого доступу, комплекс технічних засобів контролю доступу ЗКД1, металошукачі, металодетектори стаціонарні, дрiт, системи відеоспостереження, детектори вибухових речовин
44.3	Начальник управління (головне, центральне), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Усі види об'єктових та периметрових систем сигналізації і попередження
45	Засоби виміру метеорологічних елементів, збору, розповсюдження і відображення інформації, витратні матеріали до метеорологічного майна	
45.1	Командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до бригадного генерала (командора), включно тих, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Запасні частини (ЗІП), інструменти, приладдя та витратні матеріали до метеорологічного майна
45.2	Командувач Сил логістики Збройних Сил України	Усі види засобів виміру метеорологічних елементів, збору, розповсюдження і відображення інформації, витратні

		матеріали до метеорологічного майна
46	Безпілотні водні комплекси (системи, апарати)	
46.1	Командири (начальники) військових частин, установ, організацій Збройних Сил України, навчальних підрозділів закладів вищої освіти, для яких штатом передбачено військове звання від майора (капітана 3 рангу) до полковника (капітана 1 рангу), включно з тими, що ведуть військове (корабельне) господарство на правах окремої військової частини	Безпілотні водні комплекси, акумуляторні батареї, рушійні установки, корпуси, системи та механізми безпілотних водних (плаваючих) комплексів, чохла з тканини розміром до 5 м² та інше майно (категорійне) зі складу безпілотного водного комплексу (системи); окремі одиниці стандартного та нестандартного інструменту, одиночний ЗІП, елементи групового та ремонтного ЗІП, прилади для озброєння, видаткові та експлуатаційні матеріали
46.2	Начальник служби (відділу) виду Збройних Сил України щодо військового майна закріпленої номенклатури	Майно, зазначене в рядку 46.1, та всі види безпілотних водних (плаваючих) комплексів (систем, апаратів) та майна закріпленої номенклатури
46.3	Командувач логістики (начальник управління, начальник озброєння), який є керівником служби забезпечення Збройних Сил України (за закріпленою номенклатурою)	Майно, зазначене в рядку 46.2 та контрольно-перевірочні машини (станції), транспортні машини, підйомально-транспортне і технологічне обладнання, імітатори і тренажери безпілотних водних (плаваючих) комплексів (систем, апаратів)
46.4	Командувач виду, інші командувачі (начальники), для яких штатом передбачено військове звання не нижче генерал-майора (контрадмірала)	Майно, зазначене в рядку 46.3, за винятком дослідних зразків

	Додаток 11 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 1 розділу III)

АКТ технічного стану

	Додаток 12 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту

	(пункт 1 розділу III)

АКТ
технічного стану повітрянодесантної техніки

	Додаток 13 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 1 розділу III)

ВІДОМІСТЬ
технічного стану повітрянодесантної техніки

	Додаток 14 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 1 розділу III)

АКТ
зміни якісного стану

	Додаток 15 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 4 розділу III)

ЗВЕДЕНИЙ АКТ
переведення в останню (найнижчу) категорію військового майна
номенклатури

	Додаток 16 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 2 розділу IV)

ІНСПЕКТОРСЬКЕ ПОСВІДЧЕННЯ
на списання окремих конструктивних елементів будівель (споруд),
об'єктів незавершеного будівництва

	Додаток 17 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України

	та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 11 розділу IV)

ПЕРЕЛІК
військового майна, що підлягає списанню за інспекторським посвідченням

	Додаток 18 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 17 розділу IV)

КНИГА
реєстрації видачі інспекторських посвідчень

	Додаток 19 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 3 розділу VI)

АКТ
про проведення пуску (запуску)

	Додаток 20 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 10 розділу VI)

АКТ
про списання службових собак

	Додаток 21 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 11 розділу VI)

АКТ
списання (зняття залишків)

	Додаток 22 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України

	та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 12 розділу VI)

АКТ
виконання практичних постановок (стрільб)

	Додаток 23 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 3 розділу VI)

АКТ
про проведення пуску (запуску) у ході бойових дій

	Додаток 24 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 3 розділу VI)

АКТ
застосування засобів ураження по наземній (надводній, підводній) мішені

	Додаток 25 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 16 розділу VI)

АКТ
про знищення макета озброєння та військової техніки у ході бойових дій

	Додаток 26 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (пункт 5 розділу VII)

ЄДИНИЙ АКТ
списання військового майна

	Додаток 27 до Порядку списання військового

	майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспортів (пункт 5 розділу VII)

ЄДИНИЙ АКТ
списання будівель (споруд), об'єктів незавершеного будівництва

	Додаток 28 до Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспортів (пункт 5 розділу VII)

КНИГА
реєстрації єдиних актів списання

Номер єдиного акта списання	Дата затвердження	Посадова особа, яка затвердила єдиний акт списання	Посадова особа, яка направила єдиний акт списання на затвердження	Сума, на яку списано військове майно, тис. грн	Примітки
1	2	3	4	5	6

**3.14 Порядок ведення реєстру конструкторської документації на озброєння,
військову та спеціальну техніку (витяг) [51]**

затверджено
Наказ Міністерства оборони України
28 липня 2021 року N 219

1. Цей Порядок визначає процедуру ведення у Міноборони реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку (далі - реєстр), розроблення, виробництво, модернізація та/або ремонт яких здійснюються підприємствами оборонно-промислового комплексу України для потреб Збройних Сил України.

Форму реєстру наведено у додатку до цього Порядку.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

адміністратор реєстру - орган військового управління, який відповідно до затвердженого Міноборони положення про нього здійснює узагальнення, опрацювання, ведення, зберігання і захист інформації, що включається до реєстру, а також забезпечення користувачів інформацією з реєстру;

держатель реєстру - структурний підрозділ Міноборони, який відповідно до затвердженого Міноборони положення про нього забезпечує виконання завдання щодо організації науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт з розроблення (модернізації) озброєння та військової техніки, здійснення закупівлі озброєння та військової техніки та організовує роботи щодо ведення реєстру;

користувачі реєстру - структурні підрозділи Міноборони, Генерального штабу Збройних Сил України, органи військового управління, підприємства оборонно-промислового комплексу України, на які покладаються завдання з організації розроблення, виробництва, модернізації

та/або ремонту озброєння, військової та спеціальної техніки (далі - ОВТ);
Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про оборонні закупівлі",
Порядку ведення типового реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 року N 461, Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року N 234, Порядку кодифікації предметів постачання, затвердженому наказом Міністерства оборони України від 18 грудня 2017 року N 673, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 12 січня 2018 року за N 50/31502.

3. Реєстр створюється і ведеться з метою:

забезпечення ведення обліку (наявності та стану) конструкторської документації (далі - КД) на ОВТ, призначеної для їх виробництва, модернізації та/або ремонту, що розроблена за державні кошти та перебуває на підприємствах оборонно-промислового комплексу України;

забезпечення уникнення повторного розроблення КД за державні кошти;

контролю за місцезнаходженням КД, у разі реорганізації, зміни форми власності або ліквідації підприємств оборонно-промислового комплексу України, де вона утримувалася;

отримання інформації для підготовки вихідних даних для кодифікації ОВТ, що виготовляються на замовлення Міноборони та держав - учасниць системи кодифікації НАТО;

забезпечення користувачів реєстру інформацією щодо наявності та стану конструкторської документації.

4. Реєстр має таку структуру:

робоча конструкторська документація;

ремонтна (конструкторська) документація.

5. До реєстру включаються відомості про наявність та стан комплектів конструкторської документації на вироби ОВТ та їх складові частини:

розроблені головними виконавцями та співвиконавцями за результатами дослідно-конструкторських робіт (далі - ДКР), що виконувалися на замовлення Міноборони (у тому числі розроблені до 1991 року);

розроблені в ініціативному порядку, що постачаються на замовлення Міноборони.

Відомості про проектну КД до реєстру не включаються.

6. Реєстр формується і ведеться адміністратором реєстру в електронному вигляді на підставі інформації, отриманої від структурних підрозділів Міноборони, органів військового управління та донесень військових представництв Міноборони.

Адміністратор реєстру перевіряє надану інформацію, упорядковує її, вносить до реєстру та надає реєстраційний номер комплексу КД.

З метою уточнення інформації про наявність та стан КД адміністратор реєстру має право звернутися безпосередньо до військового представництва Міноборони або підприємства оборонно-промислового комплексу України.

7. Структурні підрозділи Міноборони, органи військового управління, які виконують функції державного замовника з оборонного замовлення, надають адміністратору реєстру інформацію про КД, що розроблена за результатами ДКР, що виконувалась за замовленням Міноборони, а також у разі прийняття на озброєння (постачання) або допуску до експлуатації ОВТ.

Військові представництва Міноборони надають адміністратору реєстру інформацію про наявність на підприємстві КД, зміни її місцезнаходження, знищення або втрати.

8. Інформація про наявність КД отримується військовими представництвами Міноборони від підприємств оборонно-промислового комплексу, перевіряється, за потреби уточнюється, доповнюється та вноситься до адміністратору реєстру щороку в паперовому або електронному вигляді.

Інформацію про стан КД щороку надають військові представництва Міноборони за результатами перевірки правників КД.

9. Адміністратор реєстру щороку надає реєстр держателю реєстру.

10. Забезпечення користувачів інформацією з реєстру здійснюється за їх письмовим запитом до

держателя реєстру.

Інформація з реєстру надається підприємствам оборонно-промислового комплексу України, які є розробниками (виробниками) ОВТ для Збройних Сил України, з метою пошуку співвиконавців ДКР або контрагентів для випуску серійної продукції (її модернізації та/або ремонту) на замовлення Міноборони.

11. Заходи, пов'язані з веденням, зберіганням, захистом та наданням інформації про наявність та стан КД на ОВТ, здійснюються з дотриманням вимог законодавства щодо охорони державної таємниці та захисту службової інформації, а також захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

3.15 Інструкція з організації охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, підрозділами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України [52]

затверджено
Наказ Міністерства
оборони України
04 серпня 2021 року № 224
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
19 серпня 2021 р.
за № 1091/36713

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає організацію охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державних підприємств (далі - охорона військового майна), підрозділами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (далі - Служба правопорядку) та організацію взаємодії між структурним підрозділом Міністерства оборони України, який здійснює функціональне управління державним підприємством, що належить до сфери управління Міністерства оборони України (далі - державне підприємство), та Службою правопорядку щодо охорони військового майна.

2. У цій Інструкції термін «військове майно» вживається у значенні, наведеному у Законі України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України».

3. Для охорони військового майна за рішенням Міністра оборони України залучаються чергові зміни охорони від підрозділу Служби правопорядку, забезпечені озброєнням та спеціальними засобами (далі - чергова зміна).

II. Організація взаємодії між структурним підрозділом Міністерства оборони України, який здійснює функціональне управління державним підприємством, та Службою правопорядку щодо охорони військового майна

1. За наявності в керівника державного підприємства Міністерства оборони України інформації щодо можливого захоплення військового майна він протягом однієї години усно доповідає керівнику структурного підрозділу Міністерства оборони України, який здійснює функціональне управління державним підприємством, щодо необхідності охорони військового майна підрозділами Служби правопорядку.

2. Керівник структурного підрозділу Міністерства оборони України, який здійснює функціональне управління підпорядкованим державним підприємством, у разі отримання інформації щодо можливості захоплення військового майна, яке знаходиться на території

державного підприємства, протягом робочого дня з моменту надання усної доповіді усно доповідає заступнику Міністра оборони України (згідно з розподілом обов'язків) та готує письмову доповідь Міністру оборони України за підписом заступника Міністра оборони України щодо необхідності прийняття рішення щодо охорони військового майна підрозділами Служби правопорядку.

У доповіді зазначається таке:

необхідність організації охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державного підприємства;

перелік військового майна, яке знаходиться на території державного підприємства, що підлягає охороні та захисту;

порядок організації охорони силами державного підприємства (склад та кількість постів охорони, їх озброєння, наявність технічних засобів охорони та інженерних загороджень);

місцезнаходження державного підприємства та номери контактних телефонів його керівника.

На підставі прийнятого Міністром оборони України рішення керівник структурного підрозділу Міністерства оборони України протягом доби готує проєкт наказу Міністерства оборони України організаційно-розпорядчого характеру, який погоджується Головним управлінням Військової служби правопорядку Збройних Сил України (далі - Головне управління Служби правопорядку).

3. Головним управлінням Служби правопорядку після надходження відповідного наказу Міністерства оборони України визначаються основні завдання підрозділам Служби правопорядку, які залучаються до виконання завдання щодо здійснення охорони військового майна.

4. Посадова особа органу управління Служби правопорядку, яка відповідає за організацію охорони, та керівник державного підприємства на території державного підприємства проводять рекогносцировку, під час якої:

1) визначають:

порядок виконання завдання;

перелік військового майна, яке знаходиться на території державного підприємства та підлягає охороні і захисту;

межі постів;

2) уточнюють:

схему території державного підприємства та всіх шляхів під'їзду до неї (виїзду з неї) з характеристикою будівель, що розташовані на ній;

порядок організації взаємодії між підрозділом охорони державного підприємства та підрозділом Служби правопорядку;

час прибуття підрозділу Служби правопорядку;

можливість переміщення (концентрації) військового майна в одному місці для зменшення площі об'єкта, що охороняється, у разі розміщення військового майна на значній відстані та (або) великій ділянці (площі) місцевості;

організацію пропускового режиму на територію державного підприємства (наявність списків працівників, автомобільної техніки, які мають право входу (виходу) та в'їзду (виїзду) на територію (з території) підприємства).

Крім того, можуть визначатися інші заходи, які необхідні для забезпечення надійної охорони та захисту військового майна.

5. Після проведення рекогносцировки начальником органу управління Служби правопорядку протягом робочого дня видається наказ організаційно-розпорядчого характеру, в якому визначаються:

склад чергової зміни, їхнє озброєння та забезпечення її спеціальними засобами (засобами індивідуального бронезахисту та активної оборони) та засобами зв'язку;

об'єкти, які підлягають охороні;

порядок організації охорони (спостереження з місця, патрулювання, комбінований тощо);

межі постів та порядок їх позначення на території підприємства відповідно до

законодавства України;

запас спеціальних засобів для несення служби черговою зміною і порядок дій у надзвичайних ситуаціях;

маршрут руху чергової зміни до місця проведення розводу та несення служби;

порядок забезпечення особового складу чергової зміни харчуванням;

порядок відпочинку особового складу чергової зміни;

час, місце та порядок підбиття підсумків несення служби черговою зміною;

порядок та періодичність проведення практичних тренувань щодо спільних дій чергової зміни та чергового підрозділу (підрозділу посилення охорони);

порядок зміни та виставлення чергової зміни;

порядок взаємодії з підрозділом охорони державного підприємства.

6. Керівником державного підприємства визначається приміщення (місце) для розміщення особового складу чергової зміни Служби правопорядку з належними санітарними умовами.

ІІІ. Організація охорони військового майна підрозділами Служби правопорядку

1. Охорона військового майна здійснюється черговою зміною Служби правопорядку.

Організація несення служби черговою зміною здійснюється відповідно до законодавства України.

2. Для охорони військового майна визначається ділянка місцевості з розташованими на ній будівлями, спорудами, майданчиками для відкритого зберігання майна, окремі приміщення в будинках, де зберігається військове майно.

3. До складу чергової зміни, яка залучається до охорони військового майна, входять начальник чергової зміни, вартів за кількістю постів і змін, розвідні, у разі потреби - помічник начальника чергової зміни та водій транспортного засобу.

4. Кількість постів, межі постів, порядок обладнання постів, порядок та особливості виконання чатовими завдання щодо охорони військового майна спільно визначаються посадовою особою органу управління Служби правопорядку та керівником державного підприємства з урахуванням особливостей розміщення на території державного підприємства військового майна та будівель.

5. З метою організації охорони військового майна в органі управління Служби правопорядку відпрацьовуються такі документи:

наказ організаційно-розпорядчого характеру начальника органу управління Служби правопорядку щодо організації охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державного підприємства;

табелі постів;

схема розміщення постів;

інструкція начальника чергової зміни та його помічника щодо охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державного підприємства;

графік перевірки несення служби черговою зміною службовими особами органу управління Служби правопорядку.

Зазначені документи складаються відповідно до вимог Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України.

6. Документація щодо здійснення охорони військового майна підписується посадовою особою органу управління Служби правопорядку, яка відповідає за організацію охорони, та погоджується з керівником державного підприємства і затверджується начальником органу управління Служби правопорядку до початку виконання завдання.

7. Межею поста на території державного підприємства є - огорожа, стіни, підлога, стеля, двері та вікна будівель, споруд підприємства, де зберігається військове майно. На відкритій місцевості - гранична (уявна) лінія, яку начальник чергової зміни обов'язково вказує чатовому, що визначається наказом організаційно-розпорядчого характеру начальника органу управління Служби правопорядку на здійснення охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державного підприємства.

8. Розпечатування, зняття об'єктів, де зберігається військове майно, з-під охорони та

запечаткування і здавання їх під охорону здійснюються відповідно до вимог Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України.

9. Несення служби чатовим під час охорони військового майна здійснюється відповідно до вимог Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України.

10. Застосовування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї особовим складом чергової зміни здійснюється у випадках та в порядку, визначених Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України, Статутом гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України, Законом України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України» та Правилами застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Військової служби правопорядку у Збройних Силах України під час здійснення службових обов'язків, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року № 83.

Перевищення повноважень під час застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї тягне за собою відповідальність, установлену законом.

3.16 Порядок відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації та продовження строку дії призначених показників засобів життєзабезпечення і рятування екіпажів повітряних суден державної авіації України, за якими не здійснюється авторський нагляд (витяг) [52]

НАКАЗ МОУ
від 29.09.2021 № 296
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
04 січня 2022 р.
за № 1/37337

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедури організації виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної (конструкторської, технологічної і ремонтної) документації на парашутну техніку, а також процедури організації і виконання досліджень (робіт) з продовження строку дії призначених показників парашутної техніки, якою комплектується авіаційна техніка та яка застосовується для забезпечення польотів державної авіації України (далі - ДА) в повітряному просторі України, а саме: засобів життєзабезпечення і рятування екіпажів повітряних суден (далі - ПС), засобів повітряного десантування, у разі коли розробник або виробник не виконує своїх обов'язків із супроводження експлуатації виробів парашутної техніки, компонентів та обладнання, підтримання їх придатності до застосування, а Міністерство оборони України забезпечує виконання вищезазначених функцій.

Цей Порядок є обов'язковим для виконання всіма суб'єктами авіаційної діяльності ДА.

Дія цього Порядку поширюється на засоби рятування екіпажів ПС, захисне спорядження льотного складу (спеціальне спорядження), засоби повітряного десантування, які застосовуються в ДА для забезпечення пошуково-рятувальних робіт та парашутно-десантної й аварійно-рятувальної підготовки льотного складу та авіаційних рятувальників.

2. Цей Порядок не поширюється на:

засоби (системи) забезпечення життєдіяльності екіпажів ПС (крім захисного спорядження), які складаються із: герметичних кабін, систем кондиціонування повітря герметичних кабін, кисневих систем та захисного спорядження;

гальмівні посадочні парашутні системи ПС;

засоби повітряного десантування, які застосовуються в Десантно-штурмових військах Збройних Сил України, Силах спеціальних операцій Збройних Сил України, морській піхоті Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

виріб парашутної техніки - одиниця промислової продукції, що належить до парашутної, або будь-який складник цієї одиниці;

призначені показники парашутної техніки - календарні (строки служби, строки зберігання) і ресурсні (кількість застосувань) показники, що визначаються нормативно-технічною документацією і регламентують обмеження в експлуатації виробів парашутної техніки;

екземпляр засобу життєзабезпечення і рятування (парашутної техніки) (далі - ПТ) - будь-яка одиниця найменування ПТ;

парашут - виріб (пристрій), в конструкції якого при виготовленні використовують в основному текстильні матеріали. Парашут складається з купола і строп, розкривається в газовому або рідкому середовищі під дією потоку, що набігає, або примусово та призначений для гальмування різних об'єктів;

парашутна система - комплекс, що складається з одного або декількох парашутів і комплекту пристроїв, необхідних для його функціонування. Парашутні системи за своїми призначеннями поділяються на людські парашутні системи (основні та запасні, основні в свою чергу поділяються на рятувальні, десантні, тренувальні, спортивні та спеціального призначення), вантажні парашутні системи, гальмівні посадкові парашутні системи ПС (космічних апаратів), парашутні системи пілотованого ПС (космічних апаратів), парашутні системи безпілотного авіаційного комплексу (безпілотного авіаційного літального апарату), протишторпорні парашутні системи ПС, парашутні системи авіаційного та артилерійського озброєння;

придатність до застосування типу ПТ (її компонентів та обладнання) - властивість, що визначена та забезпечена нормами, реалізованими в їх конструкції та характеристиках, які дозволяють на відповідному рівні здійснювати пошуково-рятувальне забезпечення польотів ДА та повітрянодесантне забезпечення десантування військ (підрозділів) у межах призначених експлуатаційних обмежень та визначених методів технічної експлуатації;

продовження (збільшення) призначених показників ПТ - виконання комплексу досліджень (робіт) з метою визначення можливості експлуатації ПТ поза межами попередньо призначених значень показників, розробка, виконання і реалізація переліку заходів щодо забезпечення її експлуатації у продовжений період в межах знов встановлених показників;

ремонт - комплекс заходів з відновлення справного чи працездатного стану та ресурсу ПТ або її складових частин;

технічна документація - сукупність документів, необхідних і достатніх для безпосереднього використання на усіх стадіях життєвого циклу продукції. До технічної документації належать конструкторська, технологічна, програмна документація, технічне завдання на розроблення продукції та інші складові технічної документації;

тип ПТ - множина екземплярів ПТ однієї назви.

Інші терміни в цьому Порядку вживаються в значеннях, наведених у Повітряному кодексі України, Законі України «Про оборонні закупівлі», Порядку відновлення, ремонту, модернізації, збільшення установленого ресурсу та продовження строку служби (зберігання) озброєння, військової і спеціальної техніки, за якими не здійснюється авторський нагляд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 135 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 року № 591), Положенні про льотно-випробувальну роботу в державній авіації України, затвердженому наказом Міністерства оборони України від 06 грудня 2012 року № 832/ДСК, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2012 року за № 2215/22527, та інших нормативно-правових актах України з питань діяльності в галузі авіації, а також ДСТУ В-П 15.702:2019 «Система розроблення і поставлення на виробництво озброєння та військової техніки. Установлення та продовження строку дії призначених показників. Основні положення».

4. Показники надійності, безвідмовності, експлуатаційної технологічності та ремонтпридатності ПТ, відремонтованої або модернізованої із застосуванням деталей та складальних одиниць, виготовлених за відновленою і взятою на облік технічною документацією, повинні відповідати технічним вимогам на такий тип ПТ.

II. Учасники робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної

документації ПТ, за якою не здійснюється авторський нагляд

1. Учасниками робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ, за якою не здійснюється авторський нагляд, є:
  - головний замовник та (або) замовники робіт;
  - головна організація з технічного супроводження;
  - виконавці робіт;
  - співвиконавці робіт.
2. Головним замовником робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ є Міністерство оборони України.

Замовниками робіт є визначені Міністерством оборони України органи військового управління, а також інші центральні органи виконавчої влади, державні органи, військові формування, утворені відповідно до законів України, які забезпечують експлуатацію (зберігання) ПТ.
3. Головною організацією з технічного супроводження є Державний науково-дослідний інститут випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки, який здійснює наукове і методичне супроводження цих робіт.
4. Виконавці робіт - установи та організації, які здійснюють технічне супроводження, експлуатацію, виготовлення, ремонт та (або) модернізацію ПТ.
5. Співвиконавці робіт - наукові установи, а також інші установи та організації, які мають для виконання робіт відповідну виробничо-технічну базу, технічну документацію, які залученні виконавцем, у разі необхідності, до виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ.
6. Головний замовник робіт:
  - здійснює загальну організацію, координацію та контроль за виконанням робіт з питань відновлення та взяття на облік технічної документації ПТ;
  - здійснює нормативно-правове регулювання діяльності з питань відновлення та взяття на облік технічної документації ПТ;
  - затверджує спільне рішення на виконання робіт з відновлення та взяття на облік технічної документації;
  - затверджує рішення про введення в дію та взяття на облік технічної документації на тип ПТ.
7. Замовник робіт:
  - аналізує стан існуючої технічної документації ПТ, експлуатацію (зберігання) якої він забезпечує, та розробляє перелік технічної документації, що потребує відновлення та взяття на облік;
  - надає головному замовнику робіт та головній організації з технічного супроводження пропозиції щодо необхідності проведення робіт для визначеного типу ПТ;
  - погоджує спільне рішення на виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ та рішення про введення в дію технічної документації стосовно ПТ, експлуатацію (зберігання) якої він забезпечує;
  - контролює та приймає роботи;
  - здійснює фінансування робіт.
8. Головна організація з технічного супроводження:
  - бере участь в аналізі стану діючої технічної документації ПТ та розробленні переліків технічної документації, що потребує відновлення та взяття на облік;
  - розробляє проект спільного рішення на виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ та за погодженням з іншими учасниками робіт подає його на затвердження головному замовнику робіт;
  - бере участь у встановленні належності технічної документації до визначеного типу ПТ та її комплекtnості;
  - організовує проведення науково-технічної експертизи відновленої технічної документації;
  - бере участь у комісійній перевірці відповідності дослідної партії виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ, виготовлених за відновленою технічною документацією;

розробляє проєкт рішення про введення в дію технічної документації ПТ та за погодженням з іншими учасниками робіт подає його на затвердження головному замовнику робіт.

9. Виконавці робіт:

аналізують стан наявної технічної документації ПТ;

беруть участь у розробленні переліків технічної документації ПТ, що потребує відновлення та взяття на облік;

погоджують спільні рішення на виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ;

встановлюють належність технічної документації до визначеного типу ПТ та її комплектності;

здійснюють перевірку технічної документації на відповідність характеристикам і параметрам визначеного типу ПТ, вносять за потреби необхідні зміни до них;

відновлюють технічну документацію ПТ і залучають за потреби співвиконавців;

погоджують відновлену технічну документацію ПТ з представництвом Міністерства оборони України;

надають відновлену технічну документацію ПТ головній організації з технічного супроводження для проведення науково-технічної експертизи;

виготовляють дослідну партію виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ та за участю головної організації з технічного супроводження перевіряють її на відповідність відновленій технічній документації ПТ;

погоджують проєкт рішення про введення в дію відновленої технічної документації визначених виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ;

приймають відновлену технічну документацію ПТ, як оригінал, на облік, зберігання та використання.

10. Співвиконавці робіт беруть участь у відновленні технічної документації ПТ у межах, визначених виконавцем робіт.

III. Учасники досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ, за якою не здійснюється авторський нагляд

1. Учасниками досліджень (робіт) з продовження строку дії призначених показників ПТ є:

1) головний замовник та (або) замовники досліджень (робіт);

2) головна організація з технічного супроводження;

3) виконавці досліджень (робіт);

4) співвиконавці досліджень (робіт);

5) суб'єкти ДА, що експлуатують (зберігають) ПТ певного типу.

2. Головним замовником досліджень (робіт) з продовження строку дії призначених показників ПТ є Міністерство оборони України.

Замовниками досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ є визначені Міністерством оборони України органи військового управління, а також інші центральні органи виконавчої влади, державні органи, військові формування, утворені відповідно до законів України, які забезпечують експлуатацію (зберігання) ПТ.

3. Головною організацією з технічного супроводження досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ є Державний науково-дослідний інститут випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки, який здійснює науково-методичне супроводження цих робіт.

4. Виконавцями досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ є суб'єкти господарювання України, які освоїли виконання капітального та інших видів ремонту виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ або здійснюють розроблення чи виробництво аналогічних за номенклатурою виробів деталей (складальних одиниць), мають відповідну матеріально-технічну базу та атестоване виробництво.

5. Співвиконавцями досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ є наукові установи, а також інші установи та організації, які мають для виконання робіт відповідну науково-технічну (експериментальну), виробничо-технічну базу,

документацію та кваліфікований персонал.

6. Головний замовник досліджень (робіт):

здійснює загальну організацію, координацію та контроль за виконанням досліджень (робіт) з питань продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ;

здійснює нормативно-правове регулювання діяльності з питань продовження (збільшення) строків дії призначених показників;

затверджує спільне рішення про організацію досліджень (робіт) з продовження (збільшення) дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу;

затверджує рішення про продовження (збільшення) дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу.

7. Замовник досліджень (робіт):

розробляє та затверджує план робіт щодо продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ на поточний рік (далі - план продовження);

подає на затвердження головному замовнику досліджень (робіт) проєкт спільного рішення про організацію досліджень (робіт) щодо продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ та проєкт рішення про продовження строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ, експлуатацію та зберігання якої він забезпечує;

затверджує програму досліджень (робіт) щодо визначення можливості продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) визначеного типу (далі - програма досліджень);

затверджує (вводить у дію) перелік робіт з продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу (далі - переліки робіт) та перелік робіт для забезпечення експлуатації виробів ПТ у продовжений період (далі - перелік робіт у продовжений період);

видає організаційно-розпорядчі документи щодо продовження (збільшення) строків дії призначених показників екземплярів ПТ, експлуатацію та зберігання якої він забезпечує;

визначає встановленим порядком виконавців досліджень (робіт) з продовження строків дії призначених показників ПТ;

приймає роботи з продовження строків дії призначених показників ПТ;

здійснює фінансування робіт.

8. Головна організація з технічного супроводження:

здійснює збір і аналіз інформації щодо надійності виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу, її поточного технічного стану та виконує прогнозування його зміни;

визначає основні шляхи та методи виконання досліджень (робіт) з продовження строків дії призначених показників ПТ;

розробляє проєкти спільного рішення про організацію досліджень (робіт) щодо продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ та рішення про продовження строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу;

погоджує плани продовження;

розробляє проєкти програм досліджень;

формує проєкти переліку робіт та переліку робіт у продовжений період;

бере участь у дослідженнях, оцінюванні технічного стану виробів ПТ визначеного типу в місцях її експлуатації (зберігання) або ремонту;

організовує проведення науково-технічної експертизи результатів досліджень (робіт) щодо продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ;

відпрацьовує звітні матеріали щодо обґрунтування можливості продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного

типу, про результати виконання переліків робіт та відповідні проекти розпорядчих документів замовника.

9. Виконавці досліджень (робіт) (за належністю):

беруть участь у розробленні і погодженні програм досліджень;

виконують визначені програмами досліджень заходи, у тому числі випробування та оцінювання технічного стану виробів ПТ визначеного типу в місцях її базування або ремонту;

відпрацьовують пропозиції до переліку робіт та переліку робіт у продовжений період;

виконують роботи згідно з переліками робіт, відпрацьовують відповідні звітні матеріали (акти, протоколи тощо);

погоджують звітні матеріали щодо обґрунтування можливості продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу та про результати виконання переліків робіт;

здійснюють технічне супроводження експлуатації ПТ.

10. Суб'єкти ДА, що експлуатують ПТ певного типу:

виконують необхідні наземні та льотні випробування для визначення технічного стану виробів ПТ в місцях її експлуатації (зберігання);

виконують на виробі ПТ відповідно до переліків робіт заходи, виконання яких передбачено в умовах суб'єктів ДА, відпрацьовують відповідні звітні матеріали (акти, протоколи тощо);

відпрацьовують пропозиції щодо коригування переліку робіт та переліку робіт у продовжений період, які подаються головній організації з технічного супроводження.

11. Співвиконавці досліджень (робіт) беруть участь у роботах з оцінювання технічного стану виробів ПТ, окремих дослідженнях та у проведенні науково-технічної експертизи у межах, визначених виконавцем.

IV. Процедури організації і виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ, за якою не здійснюється авторський нагляд

1. До відновлення та взяття на облік технічної документації ПТ належить комплекс робіт, спрямованих на створення умов для виготовлення відповідно до цієї технічної документації виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ з метою забезпечення справності та модернізації ПТ.

Орієнтовний перелік документів, що розробляються під час проведення робіт з відновлення документації наведено в додатку 1 до цього Порядку.

2. Об'єктами відновлення та взяття на облік є технічна документація ПТ, яка:

прийшла в непридатність для використання за призначенням або втрачена;

створена за результатами спеціальних досліджень і спрямована на заміну застарілих технологій ремонту ПТ або виготовлення виробів, деталей та складальних одиниць ПТ установами та організаціями (суб'єктами господарювання України);

створена та (або) отримана від суб'єктів господарювання України, що не є розробниками (виробниками) визначеного типу ПТ;

створена за результатами технічного супроводження експлуатації ПТ, науково-технічних розробок і спрямована на внесення змін у документацію для усунення дефектів, відмов і пошкоджень, недоліків у конструкції аварійно-рятувального та парашутно-десантного майна і спеціального спорядження, удосконалення технології її ремонту та технічного обслуговування.

3. До об'єктів відновлення та взяття на облік не належить конструкторська та технологічна документація, розроблена під час виконання дослідно-конструкторських робіт з розроблення або модернізації ПТ.

4. Замовники робіт, головна організація з технічного супроводження і виконавці робіт аналізують наявну технічну документації ПТ і визначають перелік документації, що потребує відновлення та взяття на облік.

5. Замовник робіт надає головному замовнику робіт та головній організації з технічного супроводження пропозиції стосовно необхідності проведення робіт для визначеного типу ПТ.

6. Головна організація з технічного супроводження розробляє проект спільного рішення на виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ, у

якому зазначаються розподіл робіт між учасниками робіт, строки виконання робіт, перелік документації, що потребує відновлення та взяття на облік, джерела фінансування робіт. Проект спільного рішення погоджується учасниками робіт та подається головному замовнику робіт на затвердження.

7. Відповідно до затвердженого спільного рішення на виконання робіт з відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ виконавець робіт:

спільно з головною організацією з технічного супроводження визначає належність документації до певного типу ПТ та його комплектності;

за участю співвиконавців робіт (за потреби) перевіряє документацію на відповідність характеристикам і параметрам визначеного типу ПТ, вносить необхідні зміни, відновлює документацію;

проводить метрологічну експертизу відновленої документації (у разі зміни вимог організаційно-нормативної документації проводить відповідний вид експертизи), за результатами якої оформлює висновок;

надає відновлену документацію головній організації з технічного супроводження для проведення науково-технічної експертизи;

виготовляє за відновленою документацією дослідну партію виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ;

здійснює спільно з головною організацією з технічного супроводження комісійну перевірку дослідної партії виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ на її відповідність відновленій документації.

8. На підставі висновків науково-технічної експертизи документації та за результатами комісійної перевірки головна організація з технічного супроводження розробляє проект рішення на відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації ПТ, порядок допуску до експлуатації ПТ, на якій виконано роботи з відновлення документації, погоджує його з учасниками робіт та подає головному замовнику робіт на затвердження разом з переліком відновленої документації.

9. На всіх етапах виконання робіт з відновлення та взяття на облік технічної (конструкторської, технологічної і ремонтної) документації учасники робіт повинні дотримуватися вимог законодавства щодо організації роботи з документами, які мають гриф обмеження доступу.

V. Процедури досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ, за якими не здійснюється авторський нагляд

1. Головна організація з технічного супроводження з урахуванням пропозицій замовника або затвердженого плану з продовження розробляє проект спільного рішення про організацію досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ, в якому вказуються:

назва та кількість виробів ПТ визначеного типу, на якій планується проведення досліджень щодо визначення можливості продовження строку дії призначених показників;

нові значення встановлених показників, яких планується досягнути в результаті проведення досліджень;

виконавці досліджень (робіт) або відповідальний (з числа замовників робіт) за організацію процедур закупівлі з метою вибору виконавця робіт;

завдання учасників досліджень (робіт) при виконанні досліджень щодо визначення можливості продовження;

строки виконання робіт;

джерела фінансування робіт.

2. За поданням замовника робіт головний замовник досліджень (робіт) затверджує спільне рішення про організацію досліджень (робіт) щодо продовження (збільшення) строку дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу, на підставі якого головна організація з технічного супроводження розробляє проект програми досліджень (робіт) щодо визначення можливості продовження (збільшення) строку дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу та подає

його на затвердження замовнику досліджень (робіт).

3. Замовник досліджень (робіт) у порядку, встановленому Законом України «Про оборонні закупівлі» укладає з виконавцем договір (договори) на виконання досліджень (робіт) щодо продовження строку дії призначених показників ПТ.

4. Відповідно до програми досліджень (робіт) щодо визначення можливості продовження (збільшення) строків дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу виконавець досліджень (робіт) або суб'єкт ДА, що експлуатує (зберігає) ПТ певного типу, комісійно виконує певні заходи (індивідуальну оцінку технічного стану ПТ методом неруйнівного контролю всієї партії виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ, що досліджуються, при необхідності використовує контрольну апаратуру, яка застосовується при штатній експлуатації ПТ, попереднє сортування ПТ, розбивку відібраної ПТ на групи за умовами застосування і зберігання з урахуванням їх зовнішнього стану, перевірку наявності та правильності ведення експлуатаційної документації, проводить відбір зразків ПТ для проведення лабораторних досліджень та передачу її до установи (організації), яка буде проводити лабораторні дослідження), відпрацьовує відповідні проміжні звітні матеріали (акти, протоколи тощо), пропозиції до переліку робіт та переліку робіт у продовжений період і надає їх головній організації з технічного супроводження.

5. Головна організація з технічного супроводження аналізує результати індивідуальної оцінки технічного стану ПТ методом неруйнівного контролю, приймає рішення щодо доцільності проведення лабораторних досліджень, організовує та проводить лабораторні дослідження (вимірювання) технічного стану ПТ методом руйнівного контролю, аналізує результати цих досліджень та за їх результатами організовує (при необхідності) та проводить льотні дослідницькі випробування, узагальнює результати виконання заходів виконавцями досліджень (робіт) (співвиконавцями досліджень (робіт)), лабораторних досліджень, льотних дослідницьких випробувань, складає підсумкову звітну документацію, організовує науково-технічну експертизу отриманих результатів досліджень, формує перелік робіт, перелік робіт у продовжений період та розробляє проєкт рішення про продовження (збільшення) строку дії призначених показників виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ визначеного типу, в якому зазначаються:

нові значення встановлених показників виробів ПТ;

умови та порядок виконання робіт з продовження для впровадження нових значень встановлених показників;

порядок допуску до експлуатації ПТ, на якій виконано роботи з продовження строку дії призначених показників ПТ та отримано позитивні результати;

порядок відновлення або списання виробів, деталей (складальних одиниць) ПТ, які підлягали лабораторним дослідженням та льотним дослідницьким випробуванням;

порядок технічного супроводження подальшої експлуатації ПТ і внесення змін до експлуатаційної документації.

6. Проєкт рішення про продовження строку дії призначених показників ПТ визначеного типу замовником досліджень (робіт) подається на затвердження головному замовнику досліджень (робіт).

7. Замовник досліджень (робіт) на підставі затвердженого рішення про продовження строку дії призначених показників ПТ видає розпорядчий документ щодо введення в дію переліку робіт.

8. У подальшому роботи з продовження строку дії призначених показників ПТ виконуються суб'єктами ДА, які експлуатують ПТ згідно з переліком робіт на кожному виробі ПТ визначеного типу в умовах, зазначених у розпорядчому документі замовника досліджень (робіт). За необхідності, замовником досліджень (робіт) організується проведення лідерної експлуатації визначеної партії ПТ з залученням головної організації з технічного супроводження.

9. Виконавець досліджень (робіт) або суб'єкт ДА, що експлуатує (зберігає) ПТ певного типу, за результатами виконання переліку робіт відпрацьовує відповідні звітні матеріали (акти, протоколи тощо), пропозиції до переліку робіт у продовжений період та надає їх головній

організації з технічного супроводження.

10. Головна організація з технічного супроводження узагальнює матеріали виконання переліку робіт на кожному виробі ПТ, відпрацьовує звітну документацію, розробляє проєкт розпорядчого документа про продовження (збільшення) встановлених показників, до якого додається перелік робіт у продовжений період, погоджує звітну документацію з виконавцем досліджень (робіт) у разі виконання робіт на базі виконавця досліджень (робіт).

11. Після отримання та опрацювання наданої головною організацією з технічного супроводження звітної документації замовник досліджень (робіт) видає розпорядчі документи про продовження (збільшення) встановлених показників стосовно кожного виробу ПТ визначеного типу, експлуатацію (зберігання) якої він забезпечує.

12. За окремими напрямками досліджень (робіт), виконавці можуть, за погодженням головної організації з технічного супроводження, залучати співвиконавців досліджень (робіт). За результатами виконаних робіт співвиконавці досліджень (робіт) розробляють звітні матеріали (акти, експертні висновки тощо).

13. З метою ефективного та якісного виконання робіт з продовження головна організація з технічного супроводження розробляє та подає на затвердження замовнику досліджень (робіт) відповідні рекомендації та пропозиції щодо переліку робіт у продовжений період.

14. Орієнтовний перелік документів, які розробляються під час проведення досліджень (робіт) з продовження (збільшення) встановлених показників парашутної техніки, наведено в додатку 2 до цього Порядку.

Додаток 1
до Порядку відновлення, затвердження,
взяття на облік технічної документації
та продовження строку дії
призначених показників
засобів життєзабезпечення
і рятування екіпажів повітряних суден
державної авіації України,
за якими не здійснюється
авторський нагляд
(пункт 1 розділу IV)

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК
документів, що розробляються під час проведення робіт з
відновлення документації

№ з/п	Назва документа	Організація (установа), що розробляє	Організація (установа), що погоджує	Хто затверджує
1	2	3	4	5
1	Спільне рішення на виконання робіт з відновлення та взяття на облік документації на тип засобу життєзабезпечення і рятування (парашутної техніки)	головна організація з технічного супроводження	замовник робіт, виконавці робіт	головний замовник робіт
2	Висновок науково-технічної експертизи відновленої документації	головна організація з технічного	співвиконавці робіт	керівник головної організації з технічного

		супроводження		супроводження
3	Акт комісійної перевірки дослідної партії деталей (складальних одиниць)	виконавці робіт	головна організація з технічного супроводження, співвиконавці робіт	керівник виконавця робіт
4	Рішення про введення в дію та взяття на облік документації на тип засобу життєзабезпечення і рятування (парашутної техніки)	головна організація з технічного супроводження	замовник робіт, виконавці робіт	головний замовник робіт

Додаток 2
до Порядку відновлення, затвердження,
взяття на облік технічної документації
та продовження строку дії
призначених показників
засобів життєзабезпечення
і рятування екіпажів повітряних суден
державної авіації України,
за якими не здійснюється
авторський нагляд
(пункт 14 розділу V)

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК

**документів, які розробляються під час проведення досліджень (робіт) з
продовження (збільшення) встановлених показників парашутної техніки**

№ з/п	Назва документа	Організація (установа), що розробляє	Організація (установа), що погоджує	Хто затверджує
1	2	3	4	5
1	План робіт щодо продовження (збільшення) встановлених показників засобів життєзабезпечення і рятування (парашутної техніки) (далі - ЗЖР (ПТ)) на поточний рік	замовник	головна організація з технічного супроводження	замовник
2	Рішення про організацію робіт з продовження (збільшення) встановлених показників виробів ЗЖР (ПТ)	головна організація з технічного супроводження	замовник	головний замовник
3	Програма досліджень (робіт) щодо визначення можливості продовження (збільшення) встановлених показників виробів ЗЖР (ПТ) визначеного типу	головна організація з технічного супроводження	виконавець	замовник

4	Звіт за результатами виконання програми досліджень та робіт щодо визначення можливості продовження (збільшення) встановлених показників виробів ЗЖР (ПТ) визначеного типу	головна організація з технічного супроводження	виконавець	головна організація з технічного супроводження
5	Перелік робіт для продовження (збільшення) встановлених показників виробів ЗЖР (ПТ) визначеного типу	головна організація	виконавець	замовник
6	Рішення про можливість продовження (збільшення) встановлених показників виробів ЗЖР (ПТ) визначеного типу	головна організація	замовник	головний замовник
7	Розпорядчий документ про введення в дію переліку робіт для продовження (збільшення) встановлених показників типу ЗЖР (ПТ)	головна організація з технічного супроводження	-	замовник
8	Звіт про результати виконання переліку робіт для продовження (збільшення) встановлених показників на кожному виробі ЗЖР (ПТ)	суб'єкти ДА, що експлуатують ПТ певного типу	головна організація з технічного супроводження	головна організація з технічного супроводження
9	Розпорядчий документ про продовження (збільшення) встановлених показників виробу ЗЖР (ПТ)	головна організація з технічного супроводження	-	замовник

3.17 Методика визначення військових втрат, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації (витяг) [54]

затверджено
Наказ Міністерства
оборони України
14 вересня 2022 року № 277
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
25 листопада 2022 р.
за № 1471/38807

I. Основні положення

1. Ця Методика встановлює механізм визначення військових втрат, що включають людські та матеріальні військові втрати і витрати, пов'язані з бойовими діями (терористичними актами, диверсіями, ракетно-бомбовими ударами), спричинені військовою агресією Російської Федерації.

2. Міністерство оборони України є відповідальним за визначення шкоди та обсягу збитків за напрямом військових втрат у системі Міноборони.

3. У цій Методиці терміни вживаються у таких значеннях:

акт оцінки збитків - документ, що є результатом стандартизованої оцінки і містить висновки про вартість майна та (або) розмір збитків, підтверджує виконані процедури з оцінки, проведеної органом державної влади або органом місцевого самоврядування, якому Кабінетом Міністрів України надано повноваження щодо визначення розміру збитків, завданих внаслідок збройної агресії Російської Федерації;

аналітична оцінка збитків - розрахунок вартісного виразу збитків та їх обсягу, який ґрунтується на укрупнених, агрегованих вихідних даних та проводиться шляхом застосування непрямих методів оцінки, аналітичних інструментів, зокрема макроекономічного моделювання, з метою визначення прогнозних розрахунків за секторами економіки, у тому числі для визначення загальних втрат та збитків економіки, для прогнозування загальнодержавних або секторальних витрат на відновлення;

аналітичний звіт - документ, що є результатом аналітичної оцінки збитків;

боєприпаси, що підлягають утилізації,- артилерійські, мінометні та гранатометні постріли, набої до стрілецької зброї, ручні гранати, реактивні снаряди систем залпового вогню, протитанкові керовані ракети, боєприпаси допоміжного призначення, морські та авіаційні засоби ураження, засоби ураження протиповітряної оборони, тактичні ракети, вибухові речовини, які за своїм технічним станом не придатні для використання, а також надлишкові боєприпаси;

валова вартість девелопмента - грошова сума, що включає прямі та супутні (непрямі) витрати, достатні для створення (відновлення) знищеного або пошкодженого об'єкта нерухомого майна, у розрахунку на 1 кв. метр загальної площі будівлі або споруди;

вартість відтворення - актуальні на дату оцінки витрати, необхідні для створення точної копії пошкодженого майна з використанням матеріалів та технологій, за якими таке майно було створено;

вартість заміщення - актуальні на дату оцінки витрати на заміщення майна його сучасним еквівалентом;

висновок експерта - складений відповідно до вимог законодавства документ, що містить докладний опис проведених судовим експертом досліджень та зроблені за їх результатами висновки, обґрунтовані відповіді на питання, поставлені перед судовим експертом, який провадить свою діяльність відповідно до Закону України «Про судову експертизу»;

вихідні дані - документи, в яких містяться характеристики майна, що підлягає оцінці, у тому числі ті, що містяться в державних реєстрах або реєстрах органів місцевого самоврядування, та документи, які складені відповідними комісіями під час огляду об'єкта збитків, які ґрунтуються на судженнях (свідченнях) членів комісій;

військова інфраструктура - система об'єктів оборонного і спеціального призначення, а також інше нерухоме майно;

військове майно - державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, Міноборони, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Державної спеціальної служби транспорту, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями. До військового майна згідно із Законом України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» належать закріплені за військовими частинами будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо, що перебуває в державній власності;

військове майно, яке підлягає утилізації,- списане та непридатне для використання за призначенням військового майна, відновлення якого технічно неможливе або економічно недоцільне;

військові втрати - людські та матеріальні військові втрати і витрати, пов'язані з бойовими діями;

втрати матеріальні військові - військові втрати, завдані знищенням або пошкодженням військового майна;

дійсний вік - визначений на дату оцінки період існування майна за умови належного рівня його утримання та експлуатації, своєчасного виконання робіт з технічного обслуговування та поточного ремонту (заміни) окремих елементів об'єкта;

залишкова вартість заміщення - результат оціночної процедури, за якою вартість нерухомого майна визначається як сума ринкової вартості землі та вартості заміщення (відтворення) земельних поліпшень, зменшена на обсяг їх сукупного знецінення;

збитки - вартість втраченого, пошкодженого та (або) знищеного майна, що зазнало руйнівного впливу внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, ракетно-бомбових ударів у ході збройної агресії Російської Федерації, а також розмір витрат, необхідний для відновлення порушеного права (реальні збитки); та/або розмір доходу, який постраждалий міг би одержати за умови відсутності збройної агресії Російської Федерації (упущена вигода);

звіт про оцінку збитків - документ, у якому викладаються результати незалежної оцінки збитків, проведеної суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання (оцінювачем) відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»;

інформаційні джерела - дані, які додатково надаються або збираються з метою застосування оціночних процедур;

категорія пошкоджень - інтегральна характеристика експлуатаційної придатності пошкодженого об'єкта, що в цілому характеризує можливі заходи з подальшої експлуатації або припинення експлуатації об'єкта та визначається за результатами проведеного обстеження (огляду), у тому числі аналізу наявних аварійних та інших дефектів і пошкоджень об'єкта в цілому та його елементів (будівельних конструкцій, інженерних систем);

Міжнародні стандарти оцінки - Міжнародні стандарти оцінки (International Valuation Standards), розроблені та прийняті Радою з Міжнародних стандартів оцінки (The International Valuation Standards Council), якими визначені загальні засади оціночної діяльності та методичні засади оцінки окремих видів майна;

нерухоме майно - земельні ділянки, будинки, споруди, інші стаціонарні об'єкти майна, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких неможливе без його знецінення або/та без зміни його призначення;

нетехнічне обстеження - збір, аналіз та оцінювання інформації відносно місцевості для визначення її як підозрюваного небезпечного району чи підтвердженої небезпечної території та процесів з виключення, зменшення чи очищення районів для їх подальшого ефективного використання, без використання технічних засобів;

об'єкт зруйнований (категорія пошкоджень III) - об'єкт, непридатний для використання за цільовим призначенням, повністю втратив свою економічну цінність, наявні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, ступінь та характер яких свідчить про небезпеку аварійного обвалення об'єкта;

об'єкт має значні пошкодження (категорія пошкоджень II) - наявні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, ступінь та характер яких свідчить про необхідність виконання робіт щодо часткового демонтажу частин об'єкта або його окремих конструкцій, підсилення об'єкта або його окремих несучих та огорожувальних конструкцій;

об'єкт має незначні пошкодження (категорія пошкоджень I) - об'єкт має пошкодження, які явно не можуть призвести до різкого зниження несучої здатності або обвалення окремих конструкцій, втрати стійкості об'єкта, а також вплинути на роботу устаткування, або створювати загрозу життю та здоров'ю людей;

оцінка - процес визначення вартості на дату оцінки за відповідною процедурою;

оцінка потреб у відновленні майна - визначення обсягу витрат, необхідного для відновлення пошкодженого або знищеного майна та майнових прав;

оцінка реальних збитків - визначення вартості пошкодженого або знищеного індивідуально визначеного майна (майна, визначеного родовими ознаками), а також вимушені витрати, понесені стороною, яка зазнала збитків внаслідок пошкодження або знищення

зазначеного майна;

оцінка упущеної вигоди - визначення розміру неотриманого доходу, на який постраждалий мав право розраховувати за умови відсутності збройної агресії Російської Федерації протягом певного часу;

оціночна вартість - вартість, яка визначається за встановленими алгоритмом та складом вихідних даних;

оціночні процедури - дії (етапи) алгоритму реалізації методу оцінки, що конкретизує один або декілька методичних підходів до оцінки, виконання яких у певній послідовності дає можливість провести оцінку;

постраждалі - військовослужбовці Збройних Сил України та члени їх сімей, військові частини, заклади, установи та організації Збройних Сил України, Міноборони, Головного управління розвідки Міноборони, Державної спеціальної служби транспорту, інші утворені відповідно до законів України військові формування, яким завдано збитків внаслідок збройної агресії Російської Федерації;

ринкова вартість - очікувана грошова сума, за яку актив або зобов'язання варто обмінювати на дату оцінки між готовими до транзакції та не пов'язаними між собою покупцем і продавцем після належного маркетингу та за умови, що кожна сторона діяла обізнано, розсудливо і без примусу;

розмінування - дії щодо видалення та/чи знешкодження (знищення) мін / вибухонебезпечних залишків війни із визначеного району та на визначену глибину;

сучасне еквівалентне майно - майно, що має подібне до об'єкта оцінки призначення та еквівалентну корисність, але відрізняється від об'єкта оцінки сучасним проєктним рішенням та використанням сучасних економічних матеріалів і технологій виготовлення (створення, будівництва);

фізичне життя - строк, протягом якого майно можна використовувати за призначенням, перш ніж воно буде повністю зношене або коли його ремонт буде економічно недоцільним, за умови регулярного технічного обслуговування, але без урахування будь-якого відновлення чи модернізації;

технічне обстеження - збір, аналіз даних з використанням технічних засобів про присутність, тип, розподіл та оточення місць забруднення мінами / вибухонебезпечними залишками війни, для кращого визначення наявності або відсутності забруднення мінами / вибухонебезпечними залишками війни і для підтримки визначення пріоритетності розблокування земель та процесів прийняття рішень.

Інші терміни, що використовуються в цій Методиці, вживаються у значенні, наведеному в національних стандартах оцінки, інших нормативно-правових актах з оцінки майна, що відповідно до статті 9 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» здійснюють методичне регулювання оцінки майна.

4. Військові втрати оцінюються в цій Методиці за частковими методиками. Основними показниками, які характеризують військові втрати, є:

1) людські втрати (загибель, смерть військовослужбовців Збройних Сил України, інших складових сил оборони) під час участі в антитерористичній операції, заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації;

2) витрати на виплату одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців під час участі в антитерористичній операції, заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації;

3) матеріальні військові втрати та витрати, пов'язані з бойовими діями;

4) витрати на утилізацію пошкодженої техніки і боєприпасів;

5) витрати, пов'язані з розмінуванням районів воєнних (бойових) дій;

6) кошти, стягнуті з Міноборони та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони на підставі рішень судів України, за втрати, завдані протиправними діями Російської Федерації у вигляді терористичних актів, диверсій.

5. Ця Методика застосовується для визначення військових втрат, завданих Україні

внаслідок збройної агресії Російської Федерації:

у системі Міноборони, у тому числі Збройних Силах України, Головному управлінні розвідки Міноборони, Державній спеціальній службі транспорту;

в інших, утворених відповідно до законів України, військових формуваннях, правоохоронних та розвідувальних органах, органах спеціального призначення з правоохоронними функціями, силах цивільного захисту, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення оборони держави.

6. Об'єктом збитку є майно та майнові права та інші активи, що належать постраждалим та зазнали руйнівного впливу. Об'єктом збитку є пошкоджене та знищене майно, зокрема інформація про яке внесена до державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації (далі - Реєстр пошкодженого та знищеного майна).

7. Обсяг збитків має бути відображеним у метричних та вартісних одиницях.

8. Метою оцінки збитків є:

визначення розміру реальних збитків;

визначення упущеної вигоди;

визначення витрат, необхідних для відновлення майна та майнових прав, що зазнали руйнівного впливу.

9. Об'єкт та мета оцінки зазначаються в акті оцінки збитків, звіті про оцінку збитків або висновку експерта чи експертному дослідженні.

II. Організаційні засади оцінки збитків

1. Оцінка збитків здійснюється шляхом проведення аналітичної оцінки збитків, стандартизованої, незалежної оцінки збитків або є результатом проведення судової експертизи.

Аналітична оцінка шкоди та збитків проводиться Міноборони самостійно або із залученням фахівців, підприємств, установ, організацій будь-якої форми власності.

Стандартизована оцінка збитків проводиться Міноборони із використанням стандартного набору вихідних даних та дотриманням вимог стандартної методології, що визначені Загальними засадами оцінки збитків, завданих майну та майновим правам внаслідок збройної агресії Російської Федерації (додаток до Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 року № 951) (далі - Порядок)), та відповідними методиками оцінки шкоди та збитків, передбаченими пунктом 5 Порядку.

У разі необхідності проводиться незалежна оцінка збитків суб'єктами оціночної діяльності - суб'єктами господарювання, визнаними такими Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» із дотриманням національних стандартів оцінки майна та Міжнародних стандартів оцінки майна.

Проведення судової експертизи, що пов'язана з оцінкою збитків, та діяльність судових експертів, що пов'язана з оцінкою майна, здійснюються на умовах і в порядку, передбачених Законом України «Про судову експертизу». При цьому в дослідницькій частині висновку судового експерта відображаються усі процедури, пов'язані з оцінкою збитків. Організаційні засади проведення судовими експертами експертних досліджень визначаються законодавством з питань судово-експертної діяльності.

2. Стандартизована оцінка збитків проводиться на підставі рішення Міноборони. У зазначеному рішенні встановлюється дата проведення оцінки збитків.

3. За результатами аналітичної оцінки складається аналітичний звіт в електронній та паперовій (за потреби) формі, який підписується спеціалістами, що безпосередньо проводили таку оцінку за формою, наведеною в додатку 1 до цієї Методики.

За результатами стандартизованої оцінки збитків Міноборони складається акт оцінки збитків в електронній та у паперовій (за потреби) формі, якщо складення акта оцінки збитків у паперовій формі визначено рішенням Міноборони за формою, наведеною в додатку 2 до цієї Методики.

Акт оцінки збитків в електронній формі підписується всіма оцінювачами або

спеціалістами, які безпосередньо проводили оцінку збитків, та затверджується Міноборони чи уповноваженою ним особою.

4. У разі проведення незалежної оцінки збитків, така оцінка проводиться на підставі договору між суб'єктом оціночної діяльності та Міноборони, в якому встановлюється дата оцінки.

Замовниками незалежної оцінки збитків є постраждалі та їх уповноважені особи, спадкоємці та особи, що претендують на успадкування майна, а також Міноборони, а також комісії, що утворені з метою визначення розміру компенсації постраждалим.

За результатами незалежної оцінки збитків складається звіт про оцінку збитків (додаток 3) в електронній та у паперовій (за потреби) формі, якщо складення звіту про оцінку збитків у паперовій формі визначено договором про проведення оцінки майна.

Звіт про оцінку збитків в електронній формі підписується всіма оцінювачами, які безпосередньо проводили оцінку збитків, а також керівником суб'єкта оціночної діяльності або уповноваженою ним особою.

Електронна форма звітів або актів підписується шляхом накладення електронного підпису з урахуванням вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг.

5. Звіти про оцінку збитків складаються суб'єктом оціночної діяльності із дотриманням вимог нормативно-правових актів з оцінки майна у стислій або повній формі.

Форма звіту про оцінку збитків визначається в договорі про проведення оцінки майна.

Для цілей подання позовів до міжнародних судових інстанцій складається повна форма звіту про оцінку збитків, який має відповідати Міжнародним стандартам оцінки або загальновизнаним у світі стандартам, якщо їх застосування вимагається відповідною міжнародною судовою інстанцією.

Звіти про оцінку збитків, що складаються у стислій формі, містять, зокрема:

опис об'єкта оцінки;

стислий опис характеру та ступінь пошкоджень, яких зазнало майно, з посиланням на наявні підтвердні матеріали;

інформацію про мету оцінки;

інформацію про вид вартості;

дату оцінки;

інформацію про використані вхідні дані та джерело їх отримання;

результати аналізу достовірності та достатності наявної вхідної інформації для виконання оцінки;

припущення та спеціальні припущення, на які спирався оцінювач під час проведення оцінки;

інформацію про оціночні процедури, що були застосовані під час оцінки;

висновок про вартість;

дату складення звіту про оцінку збитків.

6. Умовою завдання на проведення оцінки збитків або складовою рішення Міноборони є дата оцінки.

Датою оцінки є дата, на яку проводиться оцінка збитків. Дата оцінки встановлюється з урахуванням положень частини третьої статті 225 Господарського кодексу України та є будь-якою датою, що передує або збігається з датою подання позову до суду (датою звернення до відповідного органу про компенсацію), але не раніше 23 лютого 2022 року.

Звіт про оцінку збитків або акт оцінки збитків є дійсним до дати відшкодування збитків (включно).

7. Умовою завдання на проведення оцінки збитків є вид вартості, що підлягає визначенню та відповідає меті оцінки.

Під час проведення стандартизованої оцінки визначається оціночна вартість.

Під час проведення незалежної оцінки релевантними видами вартості можуть бути ринкова вартість, вартість заміщення, вартість відтворення, валова вартість девелопменту.

8. Виконавці оцінки збитків мають право доступу до об'єкта оцінки, документації та іншої інформації, яка є необхідною або має суттєве значення для проведення оцінки, отримують

пояснення та додаткові відомості, необхідні для проведення оцінки, від замовника оцінки та інших осіб і здійснюють огляд об'єкта оцінки, зокрема з використанням технічних засобів та інформаційних джерел (геопросторові дані, цифрові картографічні матеріали, дані дистанційного зондування Землі та їх похідних продуктів, фотоматеріали, відеоматеріали тощо).

Особистий огляд об'єкта оцінки проводиться оцінювачем Міноборони, або оцінювачем суб'єкта оціночної діяльності, який проводить незалежну оцінку збитків, або судовим експертом, який проводить експертизу, за умов наявності доступу до такого об'єкта (на дату оцінки здійснено розмінування, доступ до майна наявний, безпечний тощо), а також у разі коли документів про об'єкт оцінки, що надаються замовником оцінки, та інформаційних джерел, необхідних для проведення незалежної оцінки збитків, недостатньо.

9. Оцінка збитків проводиться за наявності вихідних даних, необхідних для проведення оцінки, та наявності інформаційних джерел.

Під час обрання виду оцінки, що проводиться для досягнення цілей оцінки шкоди та збитків, враховується наявність фізичного доступу до об'єкта оцінки, вихідних даних та інформаційних джерел, а також час, необхідний для проведення відповідної оцінки. Наявність можливостей проведення одного виду оцінки не виключає можливість проведення іншого виду оцінки після появи необхідного доступу до об'єкта оцінки чи усунення перешкод до такого доступу. Жоден з видів оцінки не є виключним для досягнення цілей оцінки шкоди та збитків, крім випадків, коли проведення конкретного виду оцінки визначено законодавством.

У разі відсутності вихідних даних, необхідних для проведення стандартизованої оцінки збитків, Міноборони звертається до державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, постраждалих про надання відсутніх вихідних даних та інформації, необхідних для проведення стандартизованої оцінки збитків.

Стандартизована оцінка збитків не проводиться в разі неможливості отримання достатнього обсягу вихідних даних, необхідних для проведення такої оцінки.

У разі неможливості проведення стандартизованої оцінки збитків та незалежної оцінки збитків можуть використовуватися результати аналітичної оцінки збитків.

10. Вихідними даними, що застосовуються під час оцінки збитків, є:

правова, технічна та інша документація на майно, що зазнало руйнівного впливу, яка дає змогу його ідентифікації, зокрема документи, які складені відповідними комісіями під час огляду об'єкта збитків і ґрунтуються на судженнях (свідченнях) членів комісій. Форма Акта огляду об'єкта нерухомого військового майна наведена в додатку 4 до цієї Методики;

звіт (акт) про обстеження пошкоджених та/або знищених об'єктів після завдання шкоди з рекомендаціями щодо подальшої експлуатації, складений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2017 року № 257 «Про затвердження Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва»;

інші документи, які містять характеристики об'єкта оцінки.

Для аналітичної оцінки можуть застосовуватися інші вихідні дані.

11. Інформаційними джерелами, що застосовуються під час оцінки збитків, є:

результати стандартизованої або незалежної оцінки шкоди та збитків, які містяться у Реєстрі пошкодженого та знищеного майна;

результати огляду об'єкта оцінки, що здійснений, зокрема, з використанням технічних засобів та інформаційних джерел (фотоматеріали, відеоматеріали, геопросторові дані, цифрові картографічні матеріали, дані дистанційного зондування Землі та їх похідні продукти, аналітика соціальних мереж, існуюча публічна інформація тощо);

ринкові дані, які застосовуються під час проведення оцінки збитків: інформація про угоди купівлі-продажу подібного до об'єкта оцінки майна, ринкові ціни на подібне майно тощо;

інші інформаційні джерела, які можуть бути застосовані під час оцінки збитків, визначені методиками оцінки шкоди та збитків.

12. Рецензування актів про оцінку збитків здійснюється у випадках, визначених законом, а також на запит особи, яка має заінтересованість у неупередженому критичному розгляді акта оцінки, за наявності конфліктів, спорів. Таке рецензування забезпечується Фондом державного

майна України або його регіональними відділеннями.

Рецензування звітів про оцінку збитків є обов'язковим у разі, коли об'єктом оцінки є майно, яке належить до державної або комунальної форми власності. У такому випадку рецензування забезпечується Фондом державного майна України, його регіональними відділеннями та проводиться рецензентами, що працюють у Фонді державного майна України та його регіональних відділеннях, або експертними радами саморегулювних організацій оцінювачів. В інших випадках рецензування звіту про оцінку збитків здійснюється експертними радами саморегулювних організацій оцінювачів на запит особи, яка має заінтересованість у неупередженому критичному розгляді оцінки, за наявності конфліктів, спорів тощо.

У разі виникнення спорів, пов'язаних із результатами оцінки збитків, а саме визначеного розміру збитків, професійної оціночної діяльності оцінювача суб'єкта оціночної діяльності, який проводив незалежну оцінку збитків, зокрема спорів, які розглядаються в суді, неякісна (недостовірна) оцінка збитків встановлюється виключно за результатами рецензування звіту про оцінку збитків (акта оцінки збитків).

Якщо за результатами проведення рецензування звіту про оцінку збитків (акта оцінки збитків) встановлено, що оцінка є неякісною (недостовірною), оцінка майна проводиться повторно на нову дату оцінки.

III. Методичні засади визначення розміру збитків, спричинених збройною агресією Російської Федерації

1. Особливості застосування оціночних процедур

1. Послідовність визначення розміру збитків передбачає:

підготовчий етап;

проведення оціночних процедур або експертних досліджень;

складення акта оцінки збитків, звіту про оцінку збитків або висновку експерта.

2. На підготовчому етапі здійснюється:

ознайомлення з об'єктом оцінки шляхом опрацювання вихідних даних;

аналіз повноти вихідних даних;

аналіз інформаційних джерел;

аналіз рівня надійності ринкових даних - для випадків проведення незалежної оцінки збитків або експертизи;

укладення договору про проведення оцінки збитків - для випадків проведення незалежної оцінки збитків.

3. На підготовчому етапі у разі проведення незалежної оцінки збитків суб'єкт оціночної діяльності або судовий експерт може надавати рекомендації щодо дати оцінки та виду вартості, що буде визначатися.

4. На підготовчому етапі у разі проведення незалежної оцінки або судової експертизи суб'єкт оціночної діяльності або судовий експерт аналізує рівень надійності ринкових даних у кожному конкретному випадку проведення оцінки збитків та відображає відповідну категорію надійності ринкових даних у звіті про оцінку збитків або судовій експертизі.

5. З цією метою ринкові дані поділяються на такі категорії:

1) категорія «А» - прямі зіставлення. Ця категорія відноситься до всіх типів відповідних доказів відповідних угод, до яких належать:

сучасні, завершені угоди щодо майже ідентичних об'єктів, за якими доступна повна та точна інформація;

сучасні, завершені угоди щодо інших аналогічних об'єктів, за якими доступна повна та точна інформація;

сучасні, завершені угоди щодо аналогічного майна, за якими можуть бути недоступні повні дані, але за якими можна отримати достатньо надійні дані, щоб використовувати їх як доказ;

угоди щодо аналогічного майна, де пропозиції могли бути зроблені, але договір не було укладено;

ціни пропозиції;

2) категорія «В» - загальні ринкові дані. Ця категорія відноситься до даних, які можуть бути опосередкованим джерелом інформації про вартість, зокрема:

інформація з опублікованих джерел чи комерційних баз даних; її відносна важливість буде залежати від актуальності, авторитету та можливості перевірки;

інші непрямі докази (наприклад, індекси, історичні свідоцтва тощо);

дані про попит (пропозицію) на оренду, вакантність, інвестиції тощо;

3) категорія «С» - інші джерела. Існує також широкий спектр даних, які можуть дати загальне уявлення про вартість, зокрема свідоцтва про транзакції з нерухомістю інших типів та місць розташування, а також інші вихідні дані (наприклад, відсоткові ставки, рух на фондовому ринку та прибутковість, які можуть бути індикатором прибутковості нерухомості).

6. Визначення розміру реальних збитків внаслідок пошкодження та (або) знищення майна полягає у визначенні актуальних на дату оцінки витрат, необхідних для ремонту та (або) заміни непридатних для подальшого використання елементів такого майна, до стану, який цей об'єкт мав на момент заподіяння руйнування, з урахуванням його дійсного віку, технічного стану та строку фізичного життя, що залишився.

7. Розмір реальних збитків внаслідок пошкодження або знищення майна визначається як різниця між значеннями ринкової вартості та (або) вартості заміщення (з урахуванням знецінення) такого об'єкта до та після заподіяння йому шкоди.

Під час визначення розміру реальних збитків, завданих майну, припускається, що знецінення майна має прямолінійний характер і обчислюється як відношення дійсного віку об'єкта до строку його фізичного життя за умови належного рівня утримання та експлуатації.

8. Під час визначення розміру реальних збитків не враховується економічна (зовнішня) застарілість майна.

9. Вартість пошкодженого або знищеного майна після завдання збитків обчислюють з урахуванням ступеня придатності елементів такого майна для подальшого використання.

10. Для визначення потреб у відновленні проводиться визначення ринкової вартості та (або) вартості заміщення такого майна сучасним еквівалентом, а щодо нерухомого майна - визначення валової вартості девелопменту.

11. Під час оцінки потреб у відновленні частково пошкодженого майна враховується ступінь придатності елементів майна для подальшого використання.

12. Загальний обсяг витрат, необхідний для відновлення частково пошкодженого майна, збільшують у разі потреби на додаткові витрати, пов'язані з виконанням робіт з демонтажу та утилізації пошкоджених елементів, з транспортуванням, монтажем та прийняттям в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта.

13. Оцінка потреб у відновленні майна ґрунтується на припущеннях, що використовували б учасники ринку, у тому числі враховуючи ризик, пов'язаний з відновленням. Урахування притаманного відновленню ризику здійснюється шляхом включення до грошових потоків додаткових витрат або шляхом коригування процентної ставки. Під час визначення потреб у відновленні необхідно уникати подвійного врахування ризиків, коли непередбачені обставини вже були відображені в розмірах грошових потоків або у значенні процентної ставки.

14. Оцінка потреб у відновленні знищеного майна передбачає визначення ринкової вартості чи вартості заміщення такого майна сучасним еквівалентом.

15. Під час проведення незалежної оцінки та експертизи рухомого майна і колісних транспортних засобів потреби у відновленні включають витрати на створення (придбання) сучасного еквівалентного майна, а також (за потреби) витрати на транспортування, монтаж, пусконаладжувальні роботи, оплату послуг консультантів, проектування, закупівлі та витрати на управління проектом, а також некомпенсовані податки та збори.

2. Визначення людських втрат (загибель, смерть військовослужбовців Збройних Сил України, інших складових сил оборони) під час участі в антитерористичній операції, заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації

1. Людські втрати класифікуються за такими критеріями:

загинули під час виконання бойових завдань;
загинули від застосування противником зброї масового ураження й інших видів зброї;
померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва під час бойової обстановки, перебування в полоні (у заручниках) або інтернування незалежно від місця смерті;
загинули внаслідок подій і нещасних випадків, пов'язаних із виконанням завдань командування, під час виконання бойових завдань (аварії літаків, автомашин та іншої бойової техніки, аварії (катастрофи) на залізниці, вибухи мін, виконання рятувальних робіт).

2. Людські втрати розраховуються за такою формулою:

$$B = B + Z + P + I,$$

де:	Б	-	кількість загиблих під час виконання бойових завдань;
	З	-	кількість загиблих від застосування противником зброї масового ураження й інших видів зброї;
	П	-	кількість померлих внаслідок поранення, контузії, каліцтва під час бойової обстановки, перебування в полоні (у заручниках) або інтернування незалежно від місця смерті;
	І	-	кількість загиблих внаслідок інших подій і нещасних випадків, пов'язаних із виконанням завдань командування, під час виконання бойових завдань (аварії літаків, автомашин та іншої бойової техніки, аварії (катастрофи) на залізниці, вибухи мін, виконання рятувальних робіт тощо).

3. Відомості про безповоротні втрати особового складу обліковуються у відомостях про безповоротні втрати Збройних Сил України за формою, наведеною в додатку 5 до цієї Методики.

4. Блок-схема визначення людських втрат під час участі в антитерористичній операції, заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації наведена в додатку 6 до цієї Методики.

3. Визначення витрат на виплату одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців під час участі в антитерористичній операції, заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації

1. Обсяг витрат В, пов'язаних з виплатою одноразової грошової допомоги у зв'язку із загибеллю (смертю) військовослужбовців, смерть яких настала під час участі в заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, має визначатися відповідно до даних обліку безповоротних втрат, який ведеться Кадровим центром Збройних Сил України, та норми виплати одноразової грошової допомоги, передбаченої Кабінетом Міністрів України.

Обсяг витрат В, обчислюється за формулою:

$$B_i = \Sigma K_i \cdot H_i,$$

де:	K_i	-	кількість загиблих відповідно до даних обліку безповоротних втрат, які належать до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану»;
	H_i	-	норма виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) відповідно до статті 16 ² Закону України «Про соціальний і правовий захист

	військовослужбовців та членів їх сімей», Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 року № 975.

2. Обсяг витрат, пов'язаних з виплатою одноразової грошової допомоги у зв'язку із загибеллю (смертю) військовослужбовців у випадках, не передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану», у тому числі під час участі в антитерористичній операції та операції Об'єднаних сил (В_{інвал}), має визначатися відповідно до облікових даних інших безповоротних витрат та розміру одноразової грошової допомоги, передбаченої статтею 16² Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» і обчислюється за формулою:

$$B_{\text{інвал}} = \sum K_{\text{інвал}} \cdot H_{\text{в}}$$

де:	K_{інвал}	- кількість інших загиблих (померлих) відповідно до даних обліку безповоротних витрат, які не належать до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану»;
	H_в	- норма виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) відповідно до статті 16 ² Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 року № 975.

3. Обсяг витрат, пов'язаних з виплатою одноразової грошової допомоги у разі настання інвалідності або часткової втрати працездатності без установаження інвалідності має визначатися відповідно до облікових даних Департаменту соціального забезпечення Міністерства оборони України щодо фактичних видатків, здійснених Міноборони на зазначені цілі за відповідний період.

4. Блок-схема визначення витрат на виплату одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без установаження інвалідності військовослужбовців наведена в додатку 7 до цієї Методики.

4. Визначення матеріальних військових витрат та витрат, пов'язаних з бойовими діями

1. Визначення матеріальних військових витрат, пов'язаних з бойовими діями, здійснюється з урахуванням визначеної залишкової вартості військового майна, розрахунки якої проводяться відповідно до Методики визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 року № 759 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1158), а також з урахуванням оцінки витрат, необхідних для ремонту та (або) заміни непридатних для подальшого використання елементів такого майна, до стану, який цей об'єкт мав на дату заподіяння руйнування.

Для проведення роботи з визначення матеріальних військових втрат, пов'язаних із бойовими діями, утворюються комісії, до яких подаються документи, що містять інформацію про військове майно, яке розглядається як матеріальні військові втрати, пов'язані з бойовими діями (вихідні дані з кількісними та якісними показниками).

Оцінка реальних збитків внаслідок пошкодження військового майна полягає в визначенні актуальних на дату оцінки витрат, необхідних для ремонту та (або) заміни непридатних для подальшого використання елементів такого майна, до стану, який цей об'єкт мав на момент заподіяння руйнування, зважаючи на його строк експлуатації (рік виготовлення), технічний стан.

Оцінка реальних збитків внаслідок втрати військового майна полягає у визначенні витрат, необхідних для заміщення втраченого майна його сучасним аналогом та (або) розрахунку витрат на відтворення втраченого військового майна.

Залишкова вартість військового майна зазначається у Відомості щодо визначення залишкової вартості військового майна за формою, наведеною у додатку 1 до Методики визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1998 року № 759 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1158).

2. Проведення обстеження об'єкта, що має значні пошкодження, з метою подальшого визначення розміру збитків (шкоди) забезпечується Міноборони або органом військового управління складових сил оборони відповідно до Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2017 року № 257, та Методики проведення обстеження та оформлення його результатів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 06 серпня 2022 року № 144, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 09 серпня 2022 року за № 898/38234.

3. Відповідно до специфіки ціноутворення військове майно відноситься до однієї з чотирьох груп:

I група - військове майно, придбане за фіксованими державними цінами;

II група - військове майно, придбане за договірними цінами на внутрішньому ринку;

III група - імпортоване військове майно;

IV група - речове, продовольче, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, інженерне, хімічне майно, що закріплене за військовими формуваннями, військове майно, щодо якого відсутні облікові дані в органах управління військовими формуваннями, відомості стосовно ціни згідно з прейскурантами або ціни підприємств-виробників неможливо установити.

4. Втрати військового майна ($M_{\text{втр}}$), пов'язані з бойовими діями, визначаються для військового майна відповідної служби забезпечення (класу постачання) з урахуванням залишкової вартості цього військового майна та розраховується за формулою:

$$M_{\text{втр}} = \sum B_{\text{зал}},$$

де:	$B_{\text{зал}}$	залишкова вартість одиниці військового майна відповідної служби забезпечення (класу постачання);

у разі проведення оцінки військового майна, яке підлягає ремонту для його відновлення, матеріальні втрати, пов'язані з бойовими діями, становитимуть суму витрат на проведення ремонтних робіт за такою формулою:

$$M_{\text{втр}} = \sum B_{\text{внтр рем}},$$

де:	$B_{\text{внтр рем}}$	витрати для проведення ремонтних робіт (вартість проведення робіт в обсязі всіх видів ремонту та відновлення).

5. Витрати військового майна ($M_{\text{внтр}}$), які пов'язані з бойовими діями, визначаються для

військового майна відповідної служби забезпечення з урахуванням вартості цього військового майна та розраховується за формулою:

$$M_{\text{витр}} = \sum_{i=0}^n N_i \times C_{\text{ВМ}i},$$

де:	N_i	кількість втрачених одиниць військового майна і-го типу;
	C_{ВМi}	вартість одиниці військового майна і-го типу за договором (контрактом) на поставку на дату придбання або вартість одиниці однотипного військового майна відповідної служби забезпечення за договором (контрактом) на поставку на дату придбання;
	n	кількість типів військового майна, що перебуває на обліку.

6. Визначення витрат, необхідних для заміщення військового майна, яке втрачено (знищено) під час бойових дій, його сучасним еквівалентом проводиться з урахуванням ринкової ціни подібного майна, яке може бути йому рівноцінною заміною, а також з урахуванням коефіцієнта індексації на дату оцінки або виходячи з існуючих на дату оцінки цін на таке майно.

Розрахунок витрат (**П_{витрз}**), необхідних для заміщення військового майна, проводиться за формулою:

$$P_{\text{витрз}} = \sum C_{\text{вмр}} \times n \times K_i,$$

де:	C_{вмр}	ринкова ціна подібного військового майна, що може бути рівноцінною заміною знищеного під час бойових дій військового майна (відповідної служби забезпечення);
	n	кількість одиниць однотипного військового майна, яке підлягає заміні внаслідок втрати під час бойових дій;
	K_i	коєфіцієнт індексації.

7. За відсутності на ринку майна, яке може бути рівноцінною заміною знищеного внаслідок бойових дій військового майна, проводяться розрахунки витрат на відтворення військового майна, які передбачають витрати для створення точної копії втраченого (знищеного) військового майна з використанням матеріалів та технологій, за якими таке майно було створено (виключаючи й набуття майнових прав).

У такому разі розрахунки проводиться за формулою:

$$P_{\text{витрв}} = \sum C_{\text{віт}} \times n,$$

де:	C_{віт}	ціна робіт для створення точної копії втраченого (знищеного) військового майна з використанням матеріалів та технологій, за якими втрачене майно було створено;
	n	кількість одиниць однотипного військового майна, яке підлягає відтворенню внаслідок втрати під час бойових дій.

8. Визначення матеріальних військових втрат, завданих Україні, внаслідок збройної агресії Російської Федерації, складаються з:

вартості пошкодженого або знищеного військового майна та втрат, які Україна зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням військового майна, у тому числі витрат на його

відновлення, проведення обстеження і оцінки завданої шкоди та збитків;

доходів, які могли бути реально одержані за звичайних обставин, якби військове майно не було б знищене або пошкоджене (упущена вигода).

Збитки внаслідок матеріальних військових втрат (З) розраховуються за формулою:

$$З = (В_{\text{м}} \text{ або } В_{\text{в}}) + В_{\text{д}} + В_{\text{о}} + У,$$

де:	В_м	-вартість знищеного військового майна;
	В_в	-витрати на відновлення майна;
	В_д	-витрати, понесені на демонтаж та утилізацію зруйнованих конструкцій;
	В_о	-витрати на проведення обстеження і оцінки завданої шкоди та збитків;
	У	-упущена вигода.

Якщо пошкоджене майно підлягає фізичному відновленню і при цьому вартість його відновлювання (ремонт) складає суму, що не перевищує його ринкової вартості до пошкодження, розмір реальних збитків дорівнює сумі вартості його відновлювального ремонту з урахуванням фізичного зносу його складових, які зазнали пошкодження.

Крім того, до збитків відносяться витрати, які особа зробила або має зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки).

Блок-схема визначення матеріальних та військових втрат та витрат, пов'язаних з бойовими діями наведена в додатку 8 до цієї Методики.

Блок-схема процесів збору інформації про знищення (пошкодження) об'єктів нерухомого військового майна наведена в додатку 9 до цієї Методики.

5. Визначення витрат на утилізацію пошкодженої техніки і боєприпасів

1. Утилізація військового майна здійснюється відповідно до Порядку утилізації військового майна Збройних Сил, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 року № 705.

2. Утилізація ракет, боєприпасів та вибухових речовин здійснюється відповідно до вимог Порядку утилізації ракет, боєприпасів та вибухових речовин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07 червня 2006 року № 812 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16 червня 2010 року № 469).

3. Вартість утилізації військової техніки та боєприпасів визначається за формулою:

$$В_{\text{утиліз}} = В_{\text{см}} + В_{\text{посл}} + В_{\text{транс}} + В_{\text{осн. зп}} + В_{\text{дол зп}} + В_{\text{страх}} + В_{\text{заг. витр}} + В_{\text{собів}} + В_{\text{адм. витр}} + В_{\text{приб}} + В_{\text{інші}},$$

де:	В_{утиліз}	-витрати на утилізацію військової техніки та боєприпасів;
	В_{см}	-витрати на сировину та матеріали для проведення утилізації;
	В_{посл}	-витрати за статтею «Послуги виробничого характеру від сторонніх підприємств» (у разі залучення сторонніх підприємств);
	В_{транс}	-витрати за статтею «Транспортування, завантаження та охорони»;
	В_{осн. зп}	-витрати за статтею «Основна заробітна плата»;

	В_{доц.зн}	-витрати за статтею «Додаткова заробітна плата»;
	В_{страх}	-витрати за статтею «Відрахування на соціальне страхування»;
	В_{заг. витр}	-витрати за статтею «Загальновиробничі витрати»;
	В_{собів}	-витрати за статтею «Виробнича собівартість»;
	В_{адм. витр}	-витрати за статтею «Адміністративні витрати»;
	В_{приб}	-витрати за статтею «Прибуток»;
	В_{інші}	-інші витрати.

4. Блок-схема визначення витрат на утилізацію пошкодженої техніки і боєприпасів наведена в додатку 10 до цієї Методики.

6. Визначення витрат, пов'язаних з розмінуванням у зонах бойових дій

1. Загальні витрати на розмінування (**В**) розраховуються за формулою:

$$B = B_{\text{нто}} + B_{\text{то}} + B_{\text{розмін}}$$

де:	В_{нто}	-загальні витрати на нетехнічне обстеження,
	В_{то}	-загальні витрати на технічне обстеження,
	В_{розмін}	-витрати на розмінування/очищення.

2. Розрахунок витрат на нетехнічне обстеження (**В_{нто}**) проводиться за формулою:

$$B_{\text{нто}} = B_{\text{пмм}} + B_{\text{харч}} + B_{\text{прожив}} + B_{\text{амортиз}}$$

де:	В_{пмм}	-витрати на пально-мастильні матеріали,
	В_{харч}	-витрати на харчування,
	В_{прожив}	-витрати на проживання особового складу розрахунку,
	В_{амортиз}	-витрати, пов'язані з амортизацією (зносом) техніки, обладнання та оснащення.

3. Розрахунок витрат на технічне обстеження (**В_{то}**) проводиться за формулою:

$$B_{\text{то}} = B_{\text{пмм}} + B_{\text{харч}} + B_{\text{прожив}} + B_{\text{амортиз}}$$

де:	В_{пмм}	-витрати на пально-мастильні матеріали,
	В_{харч}	-витрати на харчування,
	В_{прожив}	-витрати на проживання особового складу розрахунку,

	В_{амортиз}	витрати, пов'язані з амортизацією (зносом) техніки, обладнання та оснащення.

4. Розрахунок витрат на розмінування/очищення ($V_{розмін}$) проводиться за формулою:

$$V_{розмін} = V_{пмм} + V_{зп} + V_{харч} + V_{прожив} + V_{винагорода} + V_{амортиз}$$

де:	В_{пмм}	загальні витрати на пально-мастильні матеріали, включаючи витрати на пробіг автомобіля для перевезення особового складу груп розмінування, витрати на автомобіль для перевезення вибухонебезпечними предметами, автомобіль для забезпечення механізації інженерних робіт, а також витрати пального на роботу робочого обладнання,
	В_{зп}	витрати на запасні частини та розхідні матеріали для ремонту техніки,
	В_{харч}	витрати на харчування,
	В_{прожив}	витрати на проживання особового складу розрахунку,
	В_{винагорода}	винагорода за розшук, піднімання, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів,
	В_{амортиз}	витрати, пов'язані з амортизацією (зносом) техніки, обладнання та оснащення.

5. Приклад розрахунку витрат, пов'язаних з розмінуванням очищення районів ведення бойових дій (розмінування у зонах бойових дій), наведений у додатку 11 до цієї Методики.

6. Блок-схема визначення витрат, пов'язаних з розмінуванням у зонах бойових дій, наведена в додатку 12 до цієї Методики.

7. Розрахунок коштів, стягнутих з Міноборони та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони на підставі рішень судів України, за втрати, завдані протиправними діями Російської Федерації у вигляді терористичних актів, диверсій

1. Механізм оцінки витрат визначається відповідно до Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 року № 845 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 45).

До витрат, пов'язаних зі стягненням з Міноборони та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони коштів на підставі рішень судів України за втрати, завдані протиправними діями Російської Федерації у вигляді терористичних актів, диверсій, включаються суми безспірно списаних Державною казначейською службою України з рахунків Міноборони та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони коштів за виконавчими документами про стягнення матеріальної шкоди у справах за позовами громадян до України в особі Міноборони, інших суб'єктів сектору безпеки і оборони про відшкодування матеріальної шкоди, завданої протиправними діями Російської Федерації у вигляді терористичних актів, диверсій.

2. Розмір відповідних витрат визначається Департаментом фінансів Міністерства оборони України (відповідними структурними підрозділами інших суб'єктів сектору безпеки і оборони) на підставі виписок із рахунків Міноборони (інших суб'єктів сектору безпеки і оборони), наданих Державною казначейською службою України про здійснення списання коштів за виконавчими документами про стягнення матеріальної шкоди у справах за позовами громадян до України в особі Міноборони, інших суб'єктів сектору безпеки і оборони про відшкодування матеріальної шкоди, завданої протиправними діями Російської Федерації у вигляді

терористичних актів, диверсій.

3. Блок-схема розрахунку коштів, стягнутих з Міноборони та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони на підставі рішень судів України, за втрати, завдані протиправними діями Російської Федерації у вигляді терористичних актів, диверсій, наведена в додатку 13 до цієї Методики.

Директор Департаменту

воєнної політики

та стратегічного планування

Міністерства оборони України О. Меліхов

Додаток 1

до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 3 розділу II)

затверджено

Наказ _____

_____ 20__ року № _____

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Збитки завдано _____

(найменування юридичної особи (постраждалої особи), якій завдано збитків

внаслідок збройної агресії Російської Федерації)

внаслідок розкрадання (нестачі, знищення, псування) такого майна:

(назва майна, його місцезнаходження, площа (для нерухомості), найменування балансоутримувача майна та

його ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ)

Дата оцінки, встановлена для _____, _____ 20__ року

(мета оцінки)

На підставі наданих вихідних даних визначено оцінку збитків:

Критерії порівняння	Об'єкт оцінки	Об'єкт порівняння 1	Об'єкт порівняння 2	Об'єкта порівняння n
Вартість об'єкта порівняння, гривень	x			
Коефіцієнт порівняння 1	x			
Коефіцієнт порівняння 2	x			
Коефіцієнт порівняння n	x			
Загальний коефіцієнт коригування	x			
Відкоригована вартість об'єкта порівняння	x			
Розмір збитків	середньо- арифметична вартість відкоригованих	x	x	x

	вартостей об'єктів порівняння			

_____
(посада оцінювача (членів комісії), що провів
(провели) оцінку)

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я, прізвище)

_____
(посада члена комісії, що провів оцінку)

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я, прізвище)

Примітка. Якщо результатом розрахунку зносу, визначеного шляхом застосування методу строку експлуатації, є величина більше ніж 90 відсотків, знос вважається таким, що дорівнює 90 відсоткам. Якщо неможливо застосувати коригування у зв'язку з відсутністю об'єкта оцінки внаслідок розкрадання, нестачі, знищення, розмір збитків визначається як середньоарифметична вартість об'єктів порівняння.

Додаток 2
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної
агресії Російської Федерації
(пункт 3 розділу II)
затверджено

Наказ _____
_____ 20__ року № _____

АКТ оцінки збитків

Збитки завдано _____
(найменування юридичної особи (постраждалої особи), якій завдано збитків

_____ внаслідок збройної агресії Російської Федерації)
внаслідок розкрадання (нестачі, знищення, псування) такого майна:

_____ (назва майна, його місцезнаходження, площа (для нерухомості), найменування балансоутримувача майна

_____ та його ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ)
Дата оцінки, встановлена для _____, - _____ 20__ року
(мета оцінки)

На підставі наданих вихідних даних визначено оцінки збитків:

Найменування майна	Балансова вартість майна, тис. гривень*	Дата введення індексу цін виробників промислової продукції за галузями промисловості або індексу цін на будівельно-монтажні роботи	Індекс цін виробників промислової продукції за галузями промисловості або індекс цін на будівельно-монтажні роботи	Коефіцієнт індексації	Розмір збитків

_____	_____	_____
(посада оцінювача (членів комісії), що провів (провели) оцінку)	(підпис)	(власне ім'я, прізвище)
_____	_____	_____
(посада члена комісії, що провів оцінку)	(підпис)	(власне ім'я, прізвище)

Примітка. * Якщо відсутні відомості про балансову вартість або якщо така вартість дорівнює нулю на попередню дату оцінки, у графі "Балансова вартість майна, тис. гривень" зазначаються відомості про балансову (переоцінену) вартість майна, зменшену на 50 відсотків.

Додаток 3
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної
агресії Російської Федерації
(пункт 4 розділу II)

ЗВІТ
про оцінку збитків

Склад експертної групи:

_____
_____
_____

Строк проведення оцінки:

_____
_____

Мета:

_____
_____

Опис об'єкта оцінювання:

_____
_____

Аналіз достовірності та достатності наявної вхідної інформації для виконання оцінки

Назва об'єкта	Висновки щодо достовірності вхідної інформації	Висновки щодо достатності вхідної інформації

Характер та ступінь пошкоджень, яких зазнало майно, з посиланням на наявні підтверджуючі матеріали:

Назва об'єкта	Сплановані результати щодо відновлення			Використані вихідні дані та джерело їх отримання
	короткострокове відновлення та	середньострокове відновлення та	довгострокове відновлення та	

	орієнтовна вартість робіт	орієнтовна вартість робіт	орієнтовна вартість робіт	

1. Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації", затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 року № 951)

База оцінки:

2. ...

3. ...

Спеціальні припущення, на які спирався оцінювач під час проведення оцінки:

1.

2.

Оціночні процедури та методики (рекомендації), які були застосовані під час оцінки:

1.

2.

Висновок про вартість:

Назва напрямку (сектору) відновлення	Ступінь руйнування (%)	Сплановані результати щодо відновлення			Вартість оцінки
		короткострокове відновлення та орієнтовна вартість робіт	середньострокове відновлення та орієнтовна вартість робіт	довгострокове відновлення та орієнтовна вартість робіт	
Система базування органів військового управління, штабів, установ Міноборони та Збройних Сил України, військових частин та підрозділів					
транспортна інфраструктура					
навчально- матеріальна база (учбові центри, полігони, навчально- тренувальні комплекси, мішенево- імітаційне					

обладнання тощо)					
інфраструктура зв'язку та електронних комунікацій					

_____ (посада керівника експертної групи)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, прізвище)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, прізвище)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, прізвище)

"__" "_____" 20__ року

Додаток 4
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної
агресії Російської Федерації
(пункт 10 розділу II)

АКТ

огляду об'єкта нерухомого військового майна

_____ 20__ року _____
(дата складання акта) (місце складання акта)

_____
(гарнізон, квартирно-експлуатаційний орган, місцезнаходження, номер військового містечка, номер об'єкта за генпланом)

На виконання окремого доручення _____
_____ від _____ № _____ щодо огляду будівель (споруд),
та іншого нерухомого військового майна, яке пошкоджене (зруйноване) внаслідок збройної
агресії Російської Федерації, робочою групою у складі:

за участю представників _____

отримано документи та проведено огляд _____

(найменування об'єкта)

Загальні відомості про об'єкт:

1.	Місцезнаходження об'єкта (місто, район, область)	
2.	Гарнізон	
3.	Номер військового містечка	
4.	Номер військової частини	
5.	Балансоутримувач	
6.	Призначення об'єкта: первісне (передбачене проєктною документацією на будівництво об'єкта) / станом на час проведення обстеження (фактичне використання)	
7.	Клас наслідків за проєктною документацією (за наявності) або іншою документацією, наявною у замовника із зазначенням джерела інформації	
8.	Форма власності (за наявності відомостей)	
9.	Дані про віднесення об'єкта до пам'яток культурної спадщини, зона регулювання забудови та історичного ареалу	
10.	Чи перебуває об'єкт або його частина в оренді (дані про договір, орендаря)	

Встановлені обставини причин пошкодження об'єкта:

Основні характеристики об'єкта:

1.	Площа забудови, кв. м	
2.	Орієнтовні розміри у плані, м (Охоронна зона згідно з проєктною документацією)	
3.	Орієнтовна висота, м	
4.	Поверховість	
5.	Короткий опис конструктивної системи об'єкта (каркасна/стінова тощо) та його основних конструктивних елементів	матеріал стін: матеріал перекриття: матеріал покрівлі:

	(матеріал стін/каркасу/тип покрівлі тощо)	матеріал підлоги: опалення: водопостачання: каналізація та водовідведення: електропостачання: газопостачання:
6.	Короткий опис стану об'єкта та пошкоджень (за результатами попереднього візуального огляду)	

Висновок щодо категорії пошкодження об'єкта (об'єкт має незначні пошкодження; об'єкт має значні пошкодження; об'єкт зруйнований) _____

Інформація щодо об'єкта*

1.	Рік зведення об'єкта або початку його експлуатації	
2.	Інформація щодо наявності проєктної документації на будівництва об'єкта	
3.	Інформація щодо наявності містобудівної документації на будівництво об'єкта	
4.	Інформація щодо наявності матеріалів інженерних вишукувань	
5.	Інформація щодо матеріалів технічної інвентаризації (інвентаризаційних справ, технічних паспортів)	
6.	Інформація щодо наявності паспорта об'єкта (за результатами обстеження відповідно до статті 39 ² Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності")	
7.	Інформація щодо проведених капітальних ремонтів, реконструкції об'єкта протягом його експлуатації	

Відомості для визначення вимог до надання звітної документації*

1.	Назва звітної документації	
2.	Чи планується капітальний ремонт або реконструкція споруди	
3.	Чи є необхідність складання відомостей дефектів та пошкоджень (для I та II категорій)	

4.	Чи є необхідність складання обмірних креслень (для I та II категорій в разі капітального ремонту чи реконструкції)	
5.	Чи є необхідність складання схем розташування дефектів та пошкоджень (для I та II категорій у разі капітального ремонту чи реконструкції)	
6.	Чи є необхідність складання відомостей обсягів робіт (необхідність визначення обсягів робіт з відновлення об'єкта у рамках капітального ремонту (у тому числі у складі дефектного акта)) або реконструкції (для I та II категорій у разі капітального ремонту)	
7.	Чи є необхідність складання паспорта об'єкта (за результатами обстеження відповідно до статті 39 ² Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності") (у разі відсутності даної документації)	
8.	Чи є необхідність розрахунку класу наслідків споруди (у разі відсутності даної документації)	

* Заповнювати у разі, якщо об'єкт має значні пошкодження

Акт складено у 3 примірниках (примірники № 1, № 2 - Міноборони, примірник № 3 - балансоутримувачу).

Додатки:

1. Фототаблиця на ____ арк.
2. Копії документів на ____ арк.
3. Електронний носій з копіями документів та фотоматеріалів.

Старший робочої групи:

_____
(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

Члени робочої групи:

_____
(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

_____
(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

_____
(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

Учасники огляду:

_____
(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

_____
(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

_____
(посада, військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

Додаток 5
до Методики визначення
військових втрат, завданих Україні
внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 3 глави 2 розділу III)

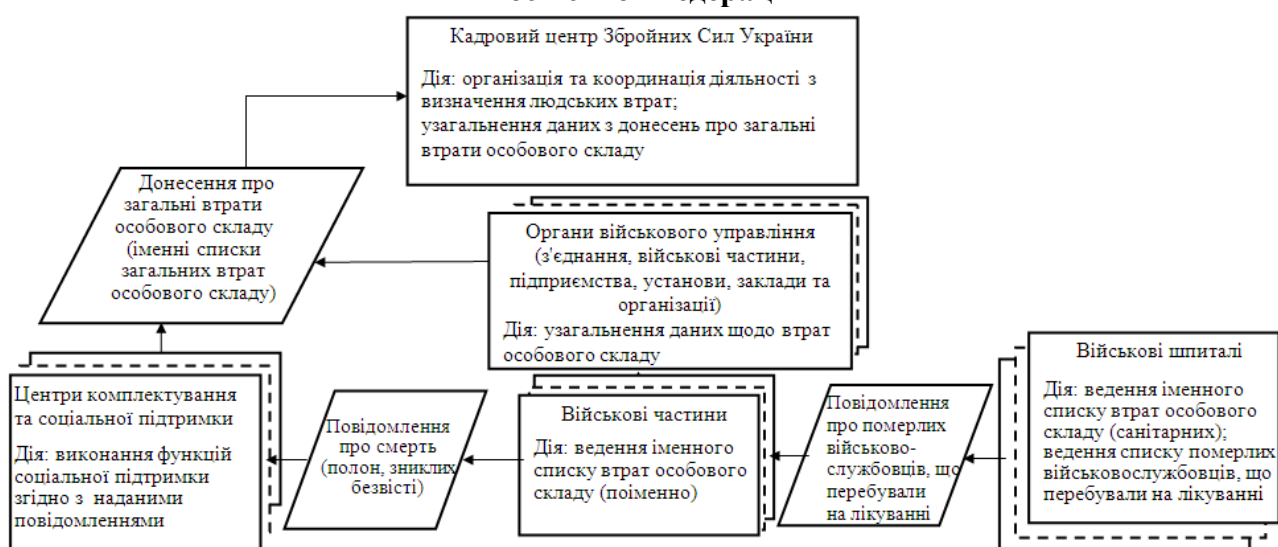
ВІДОМОСТІ
про безповоротні втрати особового складу Збройних Сил України
станом на «__» _____ 202__ року

1. Бойові безповоротні втрати			
Причини загибелі (смерті)	Офіцерський склад	Рядовий, сержантський і старшинський склад	Разом
Загинули під час виконання бойових завдань			
Загинули від зброї масового ураження та інших видів зброї			
Померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва під час бойової обстановки, перебування в полоні (заручниках) або інтернування незалежно від місця смерті			
Загинули внаслідок подій і нещасних випадків, пов'язаних із виконанням завдань командування в ході виконання бойових завдань (аварій літаків, автомашин та іншої бойової техніки, катастроф на залізниці, вибухів мін, виконання рятувальних робіт)			
Усього бойових безповоротних втрат			
2. Небойові безповоротні втрати			
Причини загибелі (смерті)	Офіцерський склад	Рядовий, сержантський і старшинський склад	Разом
Померли від захворювання та з інших причин, не пов'язаних з участю в бойових діях			
Покінчили життя самогубством			
Загинули (померли) від необережного поводження зі зброєю, через порушення заходів безпеки, внаслідок позастатутних взаємовідносин, в аваріях, катастрофах та інших випадках, не			

пов'язаних із виконанням завдань командування та бойових завдань			
Усього небойових безповоротних втрат			
Загалом безповоротних втрат			
_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (власне ім'я, прізвище)	

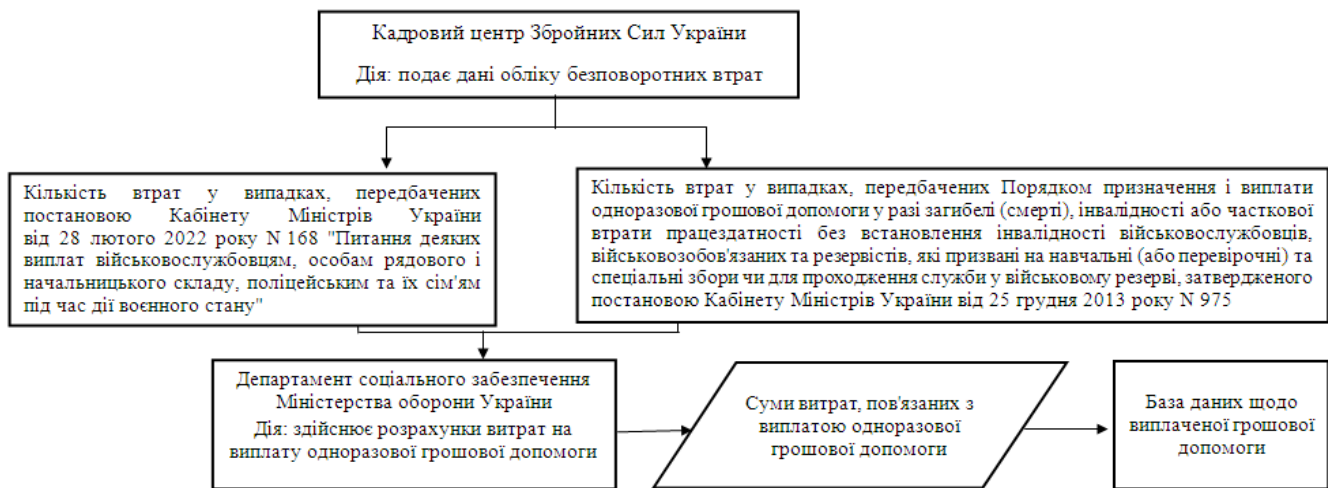
Додаток 6
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 4 глави 2 розділу III)

БЛОК-СХЕМА
визначення людських втрат під час участі в антитерористичній операції, заходах із
забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії
Російської Федерації

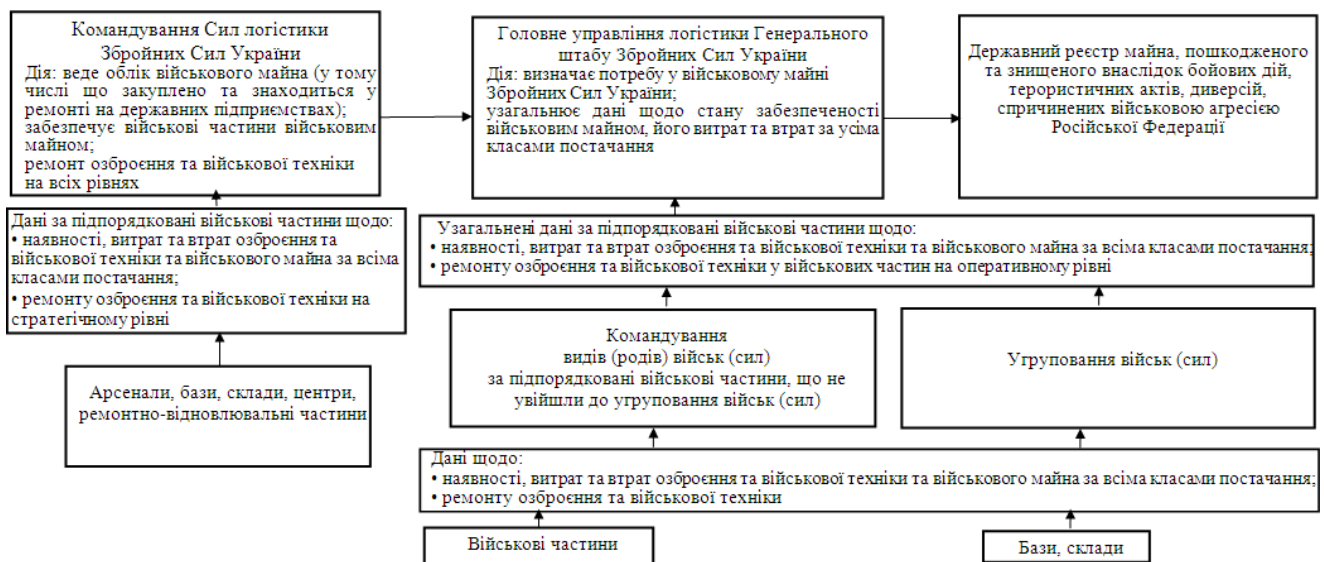
Додаток 7
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 4 глави 3 розділу III)

БЛОК-СХЕМА
визначення витрат на виплату одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті),
інвалідності або часткової втрати працездатності без установлення інвалідності
військовослужбовців

Додаток 8
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 8 глави 4 розділу III)

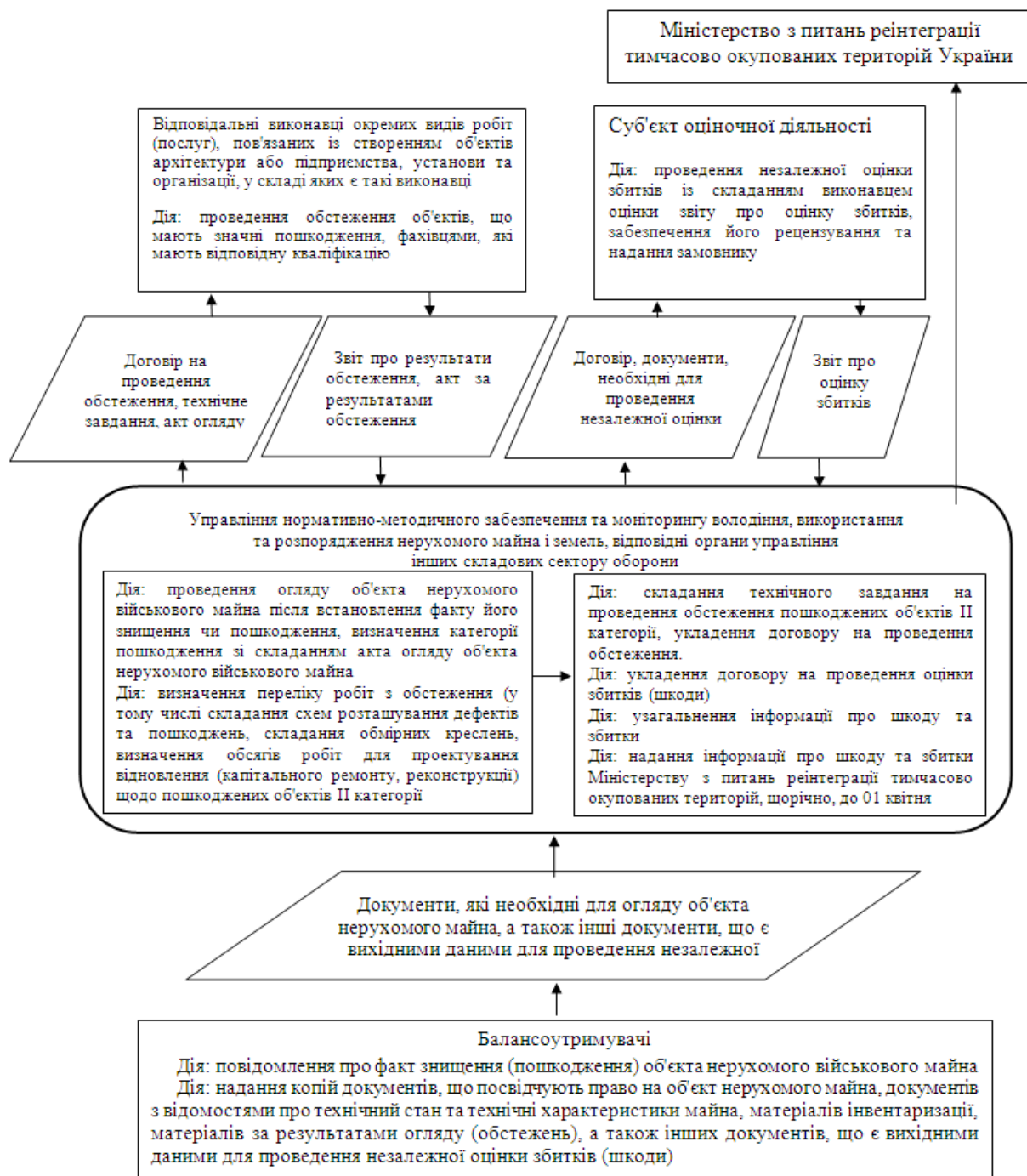
БЛОК-СХЕМА визначення матеріальних військових втрат та витрат, пов'язаних з бойовими діями

Додаток 9
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 8 глави 4 розділу III)

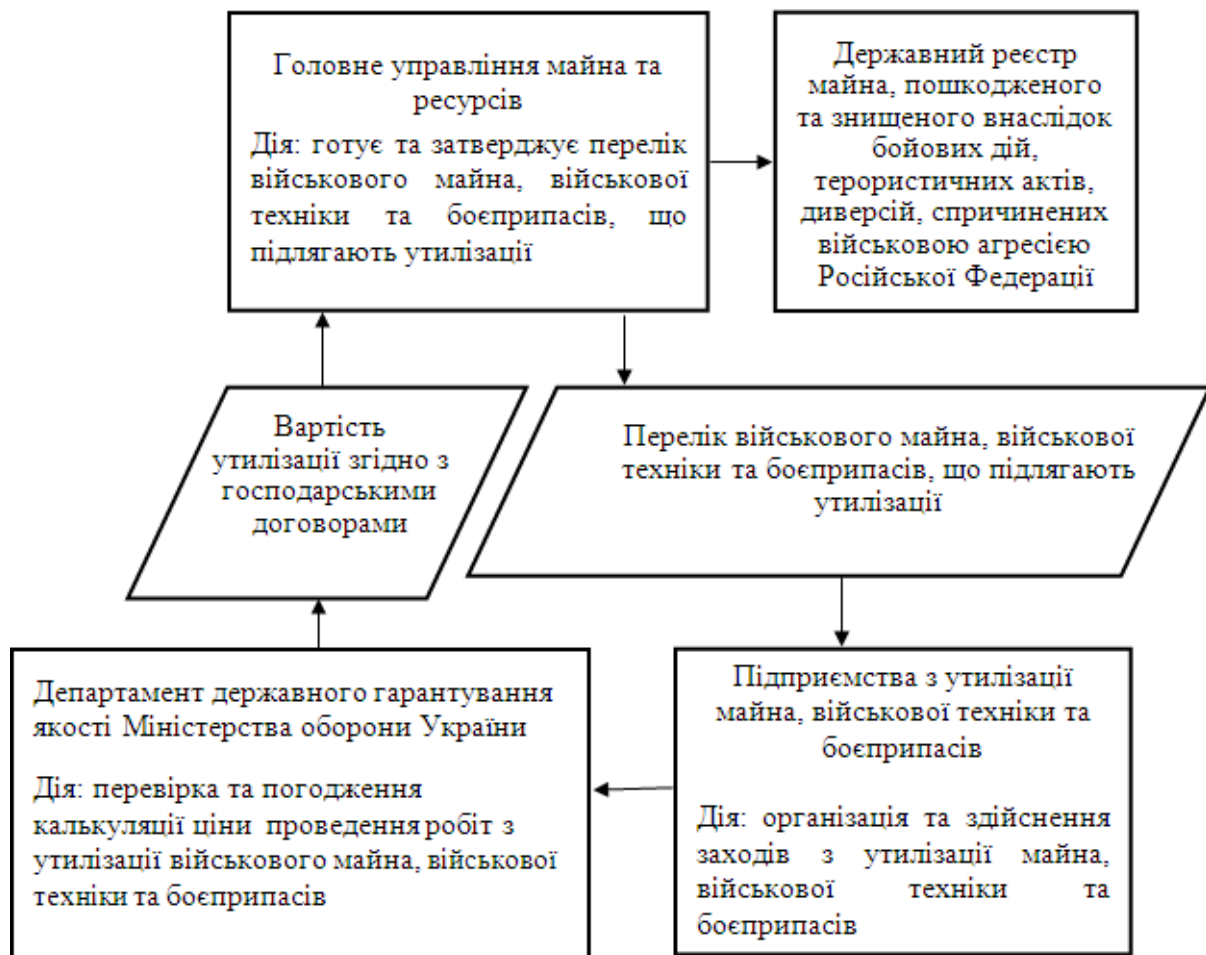
БЛОК-СХЕМА

процесів збору інформації про знищення (пошкодження) об'єктів нерухомого військового майна

Додаток 10
 до Методики визначення військових втрат,
 завданих Україні внаслідок збройної агресії
 Російської Федерації
 (пункт 4 глави 5 розділу III)

БЛОК-СХЕМА визначення витрат на утилізацію пошкодженої техніки і боєприпасів

Додаток 11
до Методики визначення
військових втрат, завданих Україні
внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 5 глави 6 розділу III)

ПРИКЛАД

розрахунку витрат, пов'язаних з розмінуванням очищення районів ведення бойових дій (розмінування у зонах бойових дій)

1. Нетехнічне обстеження

За результатом аналізу результатів виконання заходів нетехнічного обстеження один розрахунок (3 чол.) в середньому обстежує до 240 га території за один робочий день.

Виходячи з вартості складових, які витрачає один розрахунок, вартість одного робочого дня складається з таких витрат:

середній пробіг автомобіля для перевезення особового складу розрахунку становить 110 км, вартість пального - 30,94 грн, середня витрата пального - 16 л / 100 км; $16 \times 110 / 100 \times 30,94 = 544,6$ грн;

харчування 90 грн/доба; $90 \times 3 = 270$ грн;

проживання 900 грн/доба; $900 \times 3 = 2700$ грн;

амортизація (знос) техніки, обладнання та оснащення - 355 грн.

$V_{\text{нто}} = 544,6 \text{ грн} + 270 \text{ грн} + 2700 \text{ грн} + 355 \text{ грн} = 3869,6 \text{ грн}.$

З урахуванням можливостей розрахунку витрати на нетехнічне обстеження складають від 3869,6 грн/день, (16,12 грн/га).

2. Технічне обстеження

За результатом аналізу результатів виконання заходів технічного обстеження один розрахунок (5 чол.) в середньому обстежує до 5 га території за один робочий день.

Виходячи з вартості складових, які витрачає один розрахунок, вартість одного робочого дня складається з таких витрат:

середній пробіг автомобіля для перевезення особового складу розрахунку становить 110 км, вартість пального 30,94 грн, середня витрата пального - 16 л / 100 км; $16 \times 110 / 100 \times 30,94 = 544,6$ грн;

харчування 90 грн/доба; $90 \times 5 = 450$ грн;

проживання 900 грн/доба; $900 \times 5 = 4500$ грн;

амортизація (знос) техніки, обладнання та оснащення - 506,94 грн.

$V_{\text{т}} = 544,6 \text{ грн} + 450 \text{ грн} + 4500 \text{ грн} + 506,94 \text{ грн} = 6001,54 \text{ грн}$.

З урахуванням можливостей розрахунку витрати на технічне обстеження складають від 6001,54 грн/день (1200,31 грн/га).

3. Розмінування

За результатом аналізу результатів виконання заходів розмінування один розрахунок (5 чол.) в середньому обстежує до 1 га території за один робочий день.

Виходячи з вартості складових, які витрачає один розрахунок, вартість одного робочого дня складається з таких витрат:

середній пробіг автомобіля для перевезення особового складу розрахунку становить 110 км, вартість пального 30,94 грн, середня витрата пального - 16 л / 100 км; $16 \times 110 / 100 \times 30,94 = 544,6$ грн;

середній пробіг автомобіля для перевезення вибухонебезпечних предметів (далі - ВНП) становить 110 км, вартість пального 30,64 грн, середня витрата пального 40 л / 100 км -

$40 \times 110 / 100 \times 30,94 = 1361,36$ грн;

середній пробіг автомобіля для механізації інженерних робіт становить 110 км, вартість пального 30,64 грн, середня витрата пального 54 л / 100 км, середня витрата палива силової установки 15 л мот. год., тривалість робочого дня для інженерної техніки 5 год. -

$54 \times 110 / 100 \times 30,94 + 15 \times 5 \times 30,94 = 4158,34$ грн;

вартість вибухової речовини та засобів ініціювання для знищення ВНП ВР - 1 кг 250 грн + ЗП - 4 шт x 26 грн;

витрати на запасні частини та розхідні матеріали для ремонту техніки $500\,000 \text{ грн} / 250 = 2000$ грн;

харчування 90 грн/доба; $90 \times 5 = 450$ грн;

проживання 900 грн/оба; $900 \times 5 = 4500$ грн;

винагорода за розшук, піднімання, знешкодження та знищення ВНП - $704 \text{ грн} \times 5 = 3520$ грн;

амортизація (знос) техніки, обладнання та оснащення - 1049,47 грн.

$V_{\text{розмін}} = 544,6 \text{ грн} + 1361,36 \text{ грн} + 4158,34 \text{ грн} + (250 \text{ грн} + 26 \text{ грн}) + 2000 \text{ грн} + 450 \text{ грн} + 4500 \text{ грн} + 3520 \text{ грн} + 1049,47 = 17\,937,77 \text{ грн}$.

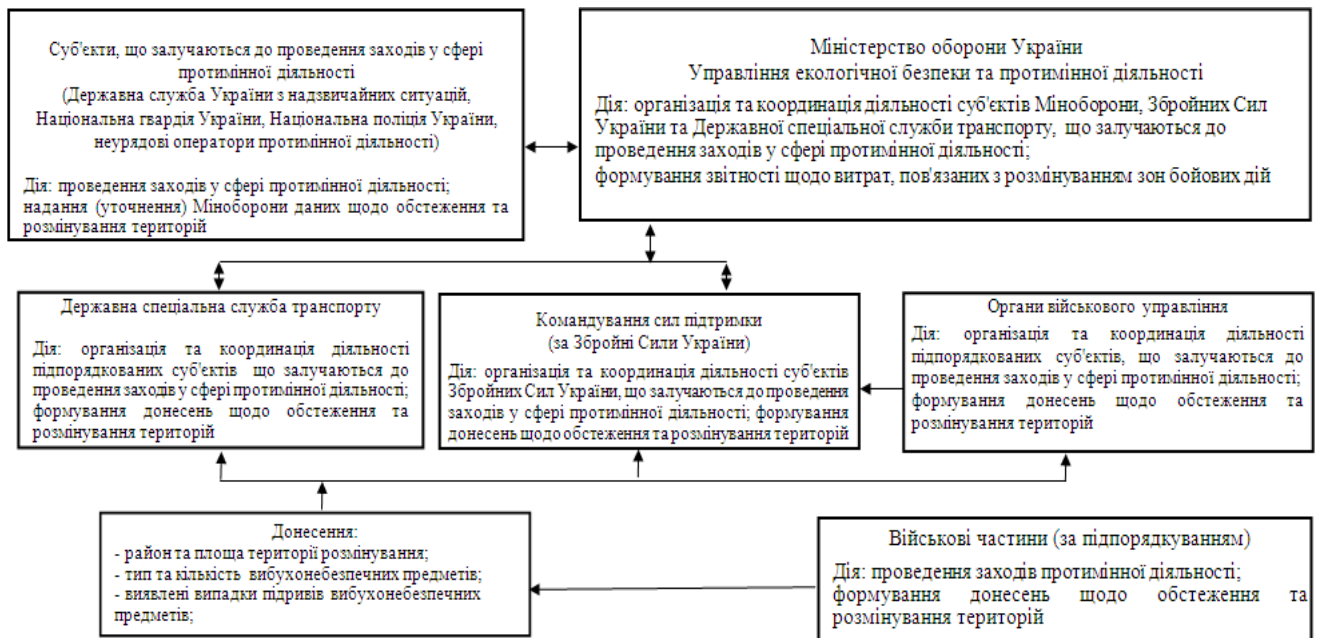
Ураховуючи можливості розрахунку витрати на розмінування складають від 17 937,77 грн/день (17 937,77 грн/га).

Додаток 12

до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 6 глави 6 розділу III)

БЛОК-СХЕМА

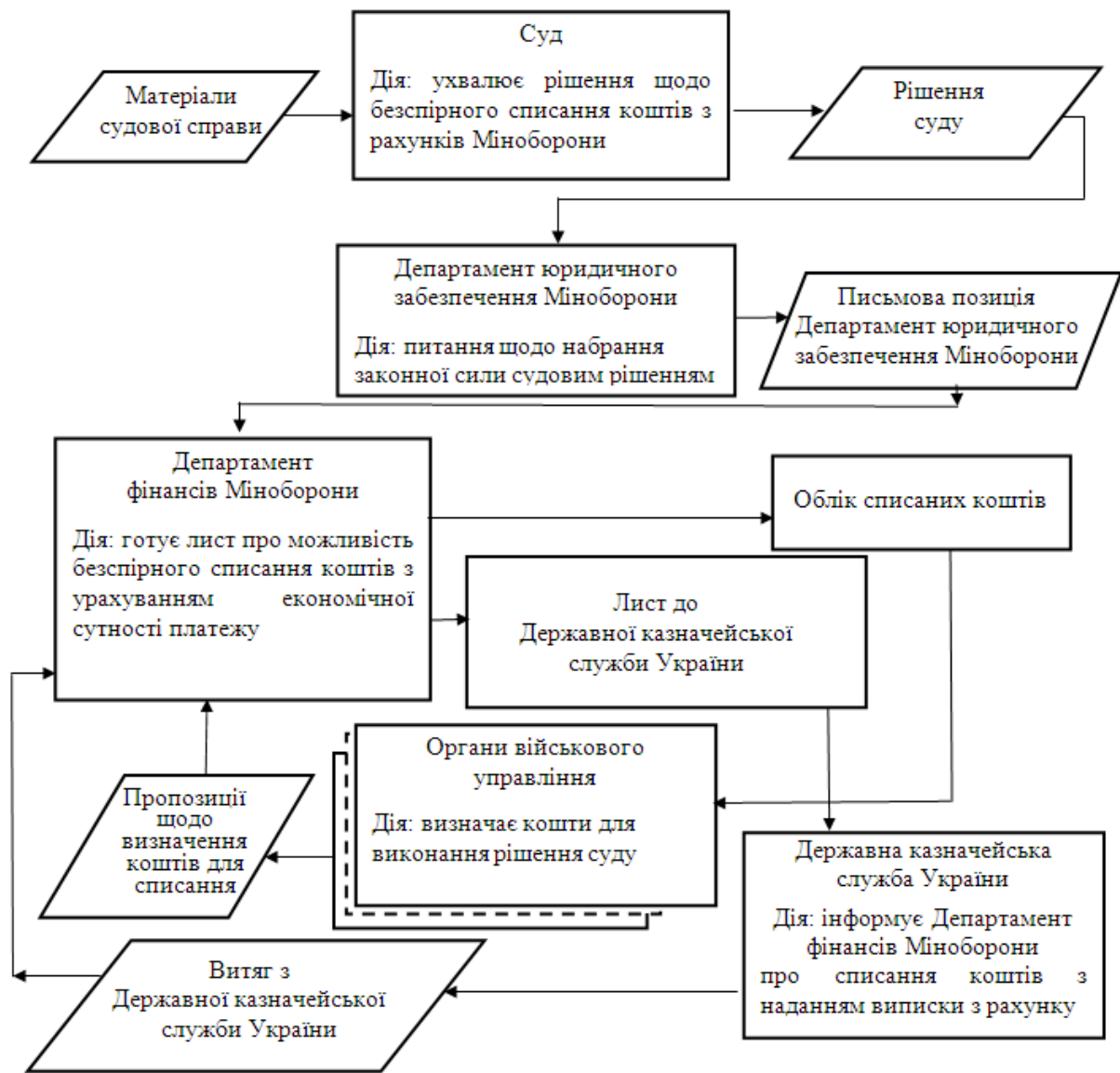
визначення витрат, пов'язаних з розмінуванням зон бойових дій

Додаток 13
до Методики визначення військових втрат,
завданих Україні внаслідок збройної агресії
Російської Федерації
(пункт 3 глави 7 розділу III)

БЛОК-СХЕМА

розрахунку коштів, стягнутих з Міноборони та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони
на підставі рішень судів України, за втрати, завдані протиправними діями Російської
Федерації у вигляді терористичних актів, диверсій

3.18 Методика розрахунку вартості життєвого циклу зразків озброєння, військової та спеціальної техніки (витяг) [55]

НАКАЗ
МОУ від 12.02.2024 № 106
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
28 березня 2024 р.
за № 464/41809

1. Ця Методика визначає механізм проведення державними замовниками у сфері оборони розрахунків вартості життєвого циклу зразків озброєння, військової та спеціальної техніки (далі - ОВТ) для використання їх під час виконання процедур оборонних закупівель з

урахуванням вимог пункту 43 Особливостей здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 року № 1275.

2. У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:

життєвий цикл, вартість життєвого циклу, електронний реєстр учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) (далі - Реєстр), державні замовники у сфері оборони (далі - державні замовники) - у значеннях, наведених у Законі України «Про оборонні закупівлі»;

військова техніка, озброєння, складний зразок - у значеннях, наведених у Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 234;

спроможність, необхідні спроможності - у значеннях, наведених у Порядку організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та інших складових сил оборони, затвердженому наказом Міністерства оборони України від 22 грудня 2020 року № 484, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 16 лютого 2021 року за № 196/35818;

зразок озброєння, військової та спеціальної техніки - у значенні, наведеному у ДСТУ В 8821-1:2018 Стандартизація у сфері озброєння та військової техніки. Частина 1. Основні терміни та визначення понять, затвердженому наказом державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 19 грудня 2018 року № 511.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про публічні закупівлі», «Про оборону України».

3. Ця Методика використовується під час забезпечення потреби Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями (далі - військові формування) в ОВТ з метою підтримання існуючих або набуття необхідних спроможностей.

4. Державними замовниками під час розрахунку вартості життєвого циклу зразків ОВТ, які вже постачалися, не враховується вартість завершених стадій життєвого циклу таких зразків.

5. Набуття необхідних спроможностей військових формувань повинно здійснюватися, як правило, за рахунок оснащення новими (модернізованими) зразками ОВТ, які за бойовими та/або тактико-технічними (технічними) характеристиками такі ж або перевершують аналогічні в існуючих зразках.

6. Розрахунок вартості окремих стадій життєвого циклу зразка ОВТ, а саме: «задум», «розроблення», «виробництво», «використання», «підтримка», «вилучення», для набуття необхідних спроможностей (створення нових та підтримання існуючих спроможностей) військових формувань здійснюється для продукції оборонного призначення, якщо вартість предмета закупівлі для товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони дорівнює або перевищує 200 тис. грн, для робіт оборонного призначення та робіт для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони - 1,5 млн. грн.

Вартість життєвого циклу визначається при створенні та закупівлі складних, наукоємних і високотехнологічних зразків ОВТ, а також в інших випадках за рішенням державного замовника.

7. При розрахунку вартості ОВТ під час здійснення оборонних закупівель державний замовник керується вимогами нормативно-правових актів з питань оборонних закупівель.

При закупівлі ОВТ за закритими закупівлями державний замовник під час ініціювання проведення переговорів із учасниками, що включені до Реєстру, в оголошенні про початок переговорів зазначає інформацію про очікувану вартість предмета закупівлі.

Очікувана вартість предмета закупівлі, яка зазначається державним замовником в оголошенні про початок переговорів, визначається ним за результатами маркетингових

досліджень. Під час проведення маркетингових досліджень державний замовник використовує різні джерела, у тому числі інформацію з Реєстру.

При проведенні переговорів державний замовник обирає один або декілька критеріїв оцінки пропозицій учасників процедур закупівель, визначених у Законі України «Про оборонні закупівлі» та постанові Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 363 «Питання оборонних закупівель».

8. Критерії та методика оцінювання встановлюються державним замовником для кожного випадку закупівлі ОВТ відповідно до пункту 5 Критеріїв та методики оцінювання найбільш економічно вигідної пропозиції учасника закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про оборонні закупівлі», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 363.

9. Розрахунок вартості життєвого циклу здійснюється відповідно до типової моделі життєвого циклу згідно з ДСТУ В 15.004:2022 Система розроблення і поставлення на виробництво озброєння та військової техніки. Стадії життєвого циклу озброєння та військової техніки, затвердженого наказом державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 26 грудня 2022 року № 270, за формулою:

$$C_{\text{жц}} = C_z + C_p + C_{\text{вир}} + C_{\text{вик}} + C_{\text{п}} + C_{\text{вил}}$$

де:	$C_{\text{жц}}$	- загальні витрати за повний життєвий цикл зразка ОВТ;
	$C_z, C_p, C_{\text{вир}}, C_{\text{вик}}, C_{\text{п}}, C_{\text{вил}}$	- вартість життєвого циклу зразка ОВТ на стадіях «задум» (з), «розроблення» (р), «виробництво» (вир), «використання» (вик), «підтримка» (п) та «вилучення» (вил).

Якщо життєвий цикл зразка ОВТ не передбачає певні стадії, їх виключають із розрахунку.

10. Особливості процесу оцінювання витрат на стадіях життєвого циклу, конкретні методи та способи визначення вартості життєвого циклу обираються та застосовуються державними замовниками індивідуально для кожного зразка ОВТ відповідно до ДСТУ В 15.007:2023 Система керування життєвим циклом озброєння та військової техніки. Оцінювання вартості життєвого циклу озброєння та військової техніки. Основні положення, затвердженого наказом державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 03 квітня 2023 року № 58.

Список використаних джерел

- 1 Закон України № 147/98-ВР від 03.03.1998 року «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/147/98-%D0%B2%D1%80>
- 2 Закон України № 075-XIV від 21.09.1999 року «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1075-14>
- 3 Закон України № 1076-XIV від 21.09.1999 року «Про господарську діяльність у Збройних Силах України» // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/1076-14>
- 4 Закон України № 1345-IV від 27.11.2003 року «Про використання земель оборони» // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1345-15>
- 5 Закон України № 157-IX від 03.10.2019 року «Про оренду державного та комунального майна»// [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/157-20>
- 6 Закон України № 808-IX від 17.07.2020 року «Про оборонні закупівлі» // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/808-20>
- 7 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 03.05.2000 № 748 Про затвердження Положення про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/748-2000-%D0%BF>
- 8 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 03.05.2000 № 749. Про затвердження Порядку реєстрації військових частин як суб'єктів господарської діяльності у Збройних Силах. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/749-2000-%D0%BF>
- 9 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 11.05.2000 № 778. Про затвердження Порядку надання дозволу військовим частинам Збройних Сил на передачу закріпленого за ними рухомого та нерухомого майна в оренду. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/778-2000-%D0%BF>
- 10 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 25.07.2000 № 1171. Про затвердження переліку видів господарської діяльності, здійснення якої дозволяється військовим частинам Збройних Сил. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/1171-2000-%D0%BF>
- 11 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 04.08.2000 № 1225. Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1225-2000-%D0%BF>
- 12 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 28.12.2000 № 1919. Про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/1919-2000-%D0%BF>
- 13 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 29.08.2002 № 1282. Про затвердження Порядку вилучення і передачі військового майна Збройних Сил. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/1282-2002-%D0%BF>
- 14 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 10.12.2003 № 1891. Про затвердження Методики оцінки майна. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/1891-2003-%D0%BF>
- 15 РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 22.03.2004

- № 154-р. Про делегування Міноборони повноважень на затвердження норм і порядку забезпечення Збройних Сил майном продовольчої служби. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-upravlinnia-aktivamy-na-iaki-nakladeno-aresht-u-kryminalnomu-provadhennni-s154-170223>
- 16 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 21.10.2009 № 1107.
Про затвердження Положення про представництва замовників у сфері оборони на підприємствах, в установах і організаціях. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/1107-2009-%D0%BF>
- 17 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 06.07.2011 № 715.
Деякі питання будівництва житла для військовослужбовців та членів їх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/715-2011-%D0%BF>
- 18 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 22.05.2013 № 436.Про затвердження Порядку відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил і Державної спеціальної служби транспорту. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/436-2013-%D0%BF>
- 19 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 26.06.2013 № 449.
Про затвердження Порядку складання єдиного наскрізного плану створення зразка (системи, комплексу) озброєння, військової і спеціальної техніки. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/449-2013-%D0%BF>
- 20 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 25.02.2015 № 345.
Про затвердження Порядку постачання товарів оборонного призначення під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/345-2015-%D0%BF>
- 21 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 25.03.2015 № 135.
Про затвердження Порядку відновлення, ремонту, модернізації, збільшення установленого ресурсу та продовження строку служби (зберігання) озброєння, військової і спеціальної техніки, за якими не здійснюється авторський нагляд. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/135-2015-%D0%BF>
- 22 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 03.06.2020 № 483.
Деякі питання оренди державного та комунального майна. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/483-2020-%D0%BF>
- 23 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 17.02.2021 № 159.
Про затвердження Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/159-2021-%D0%BF>
- 24 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 17.02.2021 № 160.
Про затвердження Порядку проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва. // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/160-2021-%D0%BF>
- 25 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 03.03.2021 № 234.
Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції.
// [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-rozroblennya-osvoyennya-ta-vipusku-novih-s30321>
- 26 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 03.03.2021 № 363.

- Питання оборонних закупівель. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/363-2021-%D0%BF>
- 27 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 17.03.2021 № 309.
Про затвердження Порядку формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/309-2021-%D0%BF>
- 28 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 12.05.2021 № 461.
Про затвердження Порядку ведення типового реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/461-2021-%D0%BF>
- 29 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 26.05.2021 № 527.
Про затвердження переліку міжнародних спеціалізованих організацій, їх представництв, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/527-2021-%D0%BF>
- 30 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 16.06.2021 № 622.
Про уповноважений орган з державного гарантування якості. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/622-2021-%D0%BF>
- 31 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 16.06.2021 № 625.
Про затвердження Порядку проведення маркетингових досліджень ринку товарів, робіт і послуг оборонного призначення. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/625-2021-%D0%BF>
- 32 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 28.07.2021 № 781.
Про затвердження Порядку здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також за цільовим використанням коштів. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/781-2021-%D0%BF>
- 33 РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 28.10.2021 № 1342-р.
Деякі питання закупівлі за державним оборонним замовленням. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1342-2021-%D1%80>
- 34 РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 28.12.2021 № 1743-р.
Деякі питання закупівлі за державним оборонним замовленням. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1743-2021-%D1%80>
- 35 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 24.03.2023 № 256.
Про реалізацію експериментального проєкту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/256-2023-%D0%BF>
- 36 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 16.05.2023 № 494.
Деякі питання здійснення оборонних закупівель службою державного замовника. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/494-2023-%D0%BF>
- 37 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 21.07.2023 № 763.
Про реалізацію експериментального проєкту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів. // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/763-2023-%D0%BF>
- 38 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ /ФДМ від 17.09.2001 № 333/1697
Про затвердження Положення про порядок створення та діяльності комісій з оцінки вартості військового майна, що підлягає передачі в оренду // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0871-01>
- 39 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 09.12.2002 № 402

- Про затвердження Положення про продовольче забезпечення Збройних Сил України у мирний час // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0992-02>
- 40 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 26.07.2013 № 525
Про затвердження Інструкції про порядок допуску представників промисловості до військових частин, які перебувають у складі угруповань військ (сил) та ведуть бойові дії // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z1404-13>
- 41 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 06.04.2015 № 156
Про затвердження Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0699-15>
- 42 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 09.02.2016 № 62
Про затвердження Інструкції з організації продовольчого забезпечення Збройних Сил України та годування штатних тварин військових частин Збройних Сил України шляхом залучення суб'єктів господарювання // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0361-16>
- 43 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 29.02.2016 № 114
Про затвердження типових договорів позички рухомого та нерухомого майна, необхідного для організації харчування особового складу Збройних Сил України // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0429-16>
- 44 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 03.08.2016 № 400
Про затвердження Положення про облік та використання коштів спеціального фонду державного бюджету в Міністерстві оборони України // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z1191-16>
- 45 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 17.08.2017 № 440
Про затвердження Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z1192-17>
- 46 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 28.08.2017 № 455
Про затвердження Порядку передачі військового майна до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності для розроблення, виробництва, модернізації, освоєння ремонту, проведення ремонту, дослідження технічного стану, спеціальних перевірок і зберігання та його повернення // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z1162-17>
- 47 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 29.09.2017 № 503
Про затвердження Порядку зарахування (виключення) до (із) складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України бойових кораблів та катерів, суден (кораблів та катерів) забезпечення // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1298-17>
- 48 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 08.01.2019 № 8
Про затвердження Інструкції з реєстрації штатно-табельних предметів // [Електронний ресурс].-режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0062-19>
- 49 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 18.07.2019 № 388
Про затвердження Інструкції з особливостей ведення обліку, передачі та повернення надлишкового рухомого військового майна (крім стрілецької зброї та боєприпасів) в системі Міністерства оборони України // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0903-19>
- 50 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 29.03.2021 № 81
Про затвердження Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0655-21>
- 51 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 28.07.2021 № 219

- Про затвердження Порядку ведення реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку // [Електронний ресурс].-режим доступу: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/219_nm.pdf
- 52 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 04.08.2021 № 224
Про затвердження Інструкції з організації охорони та захисту військового майна, яке знаходиться на території державних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, підрозділами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1091-21>
- 53 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 29.09.2021 № 296
Про затвердження Порядку відновлення, затвердження, взяття на облік технічної документації та продовження строку дії призначених показників засобів життєзабезпечення і рятування екіпажів повітряних суден державної авіації України, за якими не здійснюється авторський нагляд // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0001-22>
- 54 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 14.09.2022 № 277
Про затвердження Методики визначення військових втрат, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1471-22>
- 55 НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 12.02.2024 № 106
Про затвердження Методики розрахунку вартості життєвого циклу зразків озброєння, військової та спеціальної техніки // [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0464-24>

Автори – укладачі:

С.П. Пасіка, С.В. Петков, Д.О. Хом'яков, О.О. Опанасенко, О.С. Скиба, О.П. Горбачук, А.Г. Волков, Р.С. Пасіка, І.В. Димарецький, Б.М. Шамрай, В.М. Хоміцький, О.В. Батрименко // За заг. ред. Б.М. Шамрая.

**ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА
В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ**

Науково – практичний довідник